Stadsfullmäktiges

i

Västerås

Protokoll och Handlingar

för år 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911.

REGISTER

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri 1912.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

Redogörelse

för de beslut Stadsfullmäktige i Västerås under år 1911 fattat.

Under året hafva hållits 14 sammanträden.

Stadsfullmäktige hafva därvid beslutat:

Dag och § i protokollet.	
²/₁ §§ 2—4	ang. *val af ordförande, vice ordförande och beredningsutskott;*
²⁶/₁ § 11	ang. *lösningsrätt till fastighet på stadens grund,* att göra stadens lösningsrätt gällande till gården och tomten N:o 73 b i södra kvarteret, som Erik Konrad Pettersson köpt för 5,400 kronor, och att löseskillingen skulle utgå af reserverade köpeskillingsmedel;
²⁶/₁ § 16	ang. *utredning rörande Mälarens reglering och uppränsning af dess farleder m. m.*, att inbjuda städerna Södertälje, Mariefred, Strängnäs, Eskilstuna, Torshälla, Arboga, Köping, Enköping och Upsala samt Kungsörs köping att genom särskildt utsedde delegerade sammankomma i Västerås för att diskutera frågan med uppdrag att upprätta förslag till gemensamt yttrande däri, att för egen del utse delegerade att förbereda och ordna detta sammanträde och att därvid representera Västerås samt att af 1911 års förslagsanslag anslå 300 kronor att i mån af behof användas till bestridande af kostnader för sammanträdet;
²³/₂ § 19	ang. *inköp af lägenheten Gustafsvik* att afslå Drätselkammarens härom framställda förslag;

Dag och § i protokollet.	
23/2 § 20	ang. *rätt till försäljning af öl,* att afstyrka af Sofia Andersson sökt tillstånd att utskänka öl i huset N:o 12 vid Stora gatan;
23/2 § 21	ang. *bespisning af folkskolebarn,* att för det dåvarande afslå af Folkskolestyrelsen framställd begäran om anslag för detta ändamål;
23/2 § 22	ang. *reparation af hus och uppsättning af inventarier m. m. vid egendomen Nordanby för egendomens brukande för stadens räkning,* att härför anslå 10,000 kronor att utgå med 2,000 kronor af 1911 års förslagsanslag samt med likaledes 2,000 kronor för hvart och ett af åren 1912—1915 med rätt för Drätselkammaren att redan under år 1911 förfoga öfver hela anslaget;
23/2 § 23	ang. *matlagningskurser,* att icke för det dåvarande bifalla en framställning från föreningen för kvinnans politiska rösträtt om anslag till anordnande af matlagningskurser;
23/2 § 25	ang. *stadens renhållningsväsen,* att tillsätta en kommitté med uppdrag att efter verkställd utredning till Stadsfullmäktige inkomma med förslag *dels* till stadga för renhållningen inom gårdarne i Västerås på grundvalen af det s. k. tredelningssystemet, *dels* angående inrättande af en stadens svingård, *dels ock* rörande tillfredsställande anordningar för hopsamlande och uppläggande af soporna från staden;
23/2 § 26	ang. *val af en ledamot i den s. k. Saluhallskommittén;*
23/2 § 28	ang. *försäljning af gamla elektricitetsverkets maskiner m. m.,* att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att försälja såväl gamla elektricitetsverkets maskiner och apparater som ock en del maskiner från turbinhuset samt därjämte en i gamla vattenverket stående centrifugalpump, allt med tillbehör;
23/2 § 30	ang. *värdskap vid möte i fråga om Mälarens reglering,* att afslå en framställning från Drätselkammaren om anslag för bestridande af värdskap gent emot de delegerade från främmande städer, som komme att deltaga i mötet;
30/3 § 33	ang. *ny mjölkstadga,* att med upphäfvande för sin del af de nu gällande af Stadsfullmäktige den 14 December 1903 antagna och af Konungens Befallningshafvande i länet den 24 Februari

Dag och § i protokollet.	
	1904 fastställda föreskrifter i förevarande hänseende, antaga nya föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås enligt ett af Hälsovårdsnämnden uppgjordt förslag med vissa af Stadsfullmäktige företagna tillägg och ändringar;
30/3 § 36	ang. *elektrisk kraftledning,* att under vissa villkor tillstyrka af Nordiska Metallaktiebolaget sökt konsession å elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna och Västerås;
30/3 § 37	ang. *försäljning af gamla elektricitetsverkets m. fl. maskiner och apparater m. m.,* att de af den förut beslutade försäljningen inflytande medlen skulle användas till bestridande af kostnaderna för uppförandet af stadens nya elektricitetsverk och de beslutade ändringarne i turbinhuset, så att de af lånemedel beviljade anslagen för berörda företag skulle minskas med försäljningssumman af de gamla maskinerna m. m.;
30/3 § 40	ang. *donation,* att med tacksamhet emottaga en genom testamente af aflidne kamreraren J. G. Berglund till staden lämnad donation för välgörande ändamål samt att enligt framställning af utredningsmännen i kamreraren Berglunds dödsbo öfvertaga boets behållning att genom Drätselkammaren förvaltas i enlighet med testamentets bestämmelser;
27/4 § 46	ang. *Mälarens reglering och uppränsning af dess farleder m. m.,* att afgifva underdånigt yttrande i detta ärende;
27/4 § 47	ang. *val af en vice distriktschef i Fattigvårdsstyrelsen;*
27/4 § 49	ang. *lösningsrätt till fastighet på stadens grund,* att göra stadens lösningsrätt gällande till gården och tomten N:o 94 i Västra kvarteret, som August Berggren köpt för 8,000 kronor och att löseskillingen skulle gäldas af reserverade köpeskillingsmedel;
27/4 § 50	ang. *inköp af egendomen Carlsberg,* att icke antaga ett af Grefve C. A. Lewenhaupt lämnadt anbud att till staden försälja egendomen för 150,000 kronor;
27/4 § 51	ang. *hamntaxan,* att för sin del antaga vissa bestämmelser såsom tillägg till den nya taxan å hamnafgifter i Västerås;
27/4 § 52	ang. *taxan för elektrisk ström,* att antaga visst tillägg i denna taxa;

Dag och § i protokollet.	
$^{27}/_{4}$ § 54	ang. *revision af stadsplanen,* att med en mindre jämkning vid Kyrkogatan samt med undantag för Klockaregatan för sin del slutligen antaga den revirerade nya stadsplanen för Västerås;
$^{27}/_{4}$ § 57	ang. *ledningar utom stadsplanen,* att för utsträckning af stadens allmänna ledningar till och å stadens icke planlagda område af lånemedel anslå 7,500 kronor;
$^{26}/_{5}$ § 68	ang. *ordnande af hamnplanen m. m., att* hamnplanen, med undantag af kajerna och de närmast dem belägna strandområdena, hvilka skulle disponeras af Hamnstyrelsen, fortfarande skulle stå under Drätselkammarens förvaltning och att räkenskaperna rörande hamnplanen fortfarande skulle föras i sammanhang med stadens öfriga räkenskaper och sålunda skilda från räkenskaperna för hamnen, *att* uppdraga åt Drätselkammaren att, efter Hamnstyrelsens yttrande, å stadens vägnar rörande upplåtelser af tomt- och upplagsplatser å hamnplanen sluta arrende- och tomträttsaftal, *att* uppdraga åt Hamnstyrelsen att i öfrigt utöfva öfverinseendet öfver hamnplanen, samt *att* för ordnande af hamnplanen till Drätselkammarens förfogande ställa ett anslag af lånemedel å 111,000 kronor att i mån af behof för ändamålet användas;
$^{26}/_{5}$ § 72	ang. *uppgörelse om donationsjord,* att bemyndiga Drätselkammaren att med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metallaktiebolaget och Godsägaren Klas Vestman träffa aftal rörande af dem innehafda delar af Västerås stads donationsjord i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en af Drätselkammaren och ifrågavarande donationsjordsinnehafvare godkänd preliminär öfverenskommelse samt nedlägga stadens talan i de emot ofvannämnda bolag anhängiga donationsjordsrättegångarne, dock att, innan definitiv uppgörelse träffades, Drätselkammaren skulle ombesörja, att gränserna för ifrågavarande donationsjordsområden blefve klart och tydligt bestämda;
$^{26}/_{5}$ § 74	ang. *revision af stadsplanen,* att den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 20 juni 1910 i stadsplanen upptagna Klockaregatan skulle erhålla ett något ändradt läge och riktning;
$^{26}/_{5}$ § 76	ang. *kommunalutskylder,* att befria arbetarne Oskar Nordgren och Karl Gustaf Bergström från dem påförda utskylder till staden för år 1910;

Dag och § i protokollet.	
26/5 § 77	ang. *inlösen af gamla varmbadhuset,* att afslå ett af Badhusstyrelsen väckt förslag om inlösen af gamla varmbadhuset med inventarier för 7,000 kronor;
26/5 § 78	ang. *val af ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress i Göteborg år 1911;*
26/5 § 79	ang. *utseende af utredningsman i aflidna Fröken Eleonora Sundvalls dödsbo;*
26/5 § 80	ang. *gatubelysning å Västra området,* att uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att utsträcka elektriska ledningar till stadens Västra område och anordna gatubelysning därstädes med 7 elektriska lampor, att härför anvisa 5,000 kronor af besparade medel å anslag till nytt underjordiskt belysningsnät och till elektriska ledningar till Västmanlands regementes kaserner samt att af i 1911 års budget upptaget anslag för anordnande af gatubelysning å stadens yttre områden bevilja 300 kronor för belysning till den 1 januari 1912 å nu ifrågavarande område;
26/5 § 84	ang. *val af tre examensvittnen vid realskoleexamen;*
22/6 § 89	ang. *Spritbolagets revisionsberättelse,* att bevilja bolagets styrelse ansvarsfrihet för år 1910;
22/6 § 90	ang. *anslag till aflöning åt en folkskoleinspektör,* att för aflönande af en inspektör vid Västerås stads folkskolor under femårsperioden 1912—1916 anslå ett årligt belopp af 4,500 kronor, dock att om inspektörsbefattningen förenades med lärarebefattning vid stadens folkskolor, lärarelönen skulle inberäknas i förenämnda lönebelopp;
22/6 § 91	ang. *ledningar till nybyggnad utom stadsplanen,* att tillåta Byggmästaren K. J. Karlsson att få till stadens ledningar inkoppla vatten-, aflopps- och gasledningar från en Karlsson tillhörig nybyggnad å tomterna N:ris 1—3 b. c. Nygård utan iakttagande af en del af Byggnadsnämnden föreskrifna villkor;
22/6 § 92	ang. *inköp af en del af Hesslö,* att bemyndiga Drätselkammaren att efter verkställd sakkunnig utredning i samråd med Vatten- och Gasverksstyrelsen rörande det område af kronoegendomen Hesslö, som för tryggande af en god och tillräcklig tillgång

Dag och § i protokollet.	
	på vatten för stadens vattenledningsverk kunde befinnas nödigt, hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om sagda områdes förvärfvande för stadens räkning och att köpeskillingen därvid måtte bestämmas i den ordning, som vore stadgad i fråga om jord eller lägenhets afstående för allmänt behof;
22/6 § 94	ang. *försäljning af en del af lägenheten Smedsbo,* att bemyndiga Drätselkammaren att till Aktiebolaget Västerås Träförädling försälja den del af staden tillhöriga lägenheten Smedsbo, som vore belägen inom kvarteret Ludvig till ett pris af 6 kronor pr kvadratmeter och på en del öfriga villkor;
22/6 § 96	ang. *inköp af tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B inom byggnadsområdet Katrinelund,* att bemyndiga Drätselkammaren att af fabrikören O. Nordkvist för stadens räkning inköpa dessa tomter med därå uppförda byggnader till ett pris af 14,000 kronor att gäldas med 6,000 kronor af lånemedel och 8,000 kronor af reserverade köpeskillingsmedel;
22/6 § 98	ang. *vatten- och afloppsledning till fastighet utom staden,* att medgifva införandet af vatten- och afloppsrör i förbindelse med stadens ledningar till en nybyggnad å tomten N:o 60 Jakobsberg i S:t Ilians socken under villkor att allt behof af vatten inom tomten i fråga — således icke enbart dricksvatten — skulle tillgodoses från stadens ledning, varande Vatten- och Gasverksstyrelsen i annat fall berättigad afstänga ledningarne, samt att alla ledningsarbeten skulle utföras under nämnda styrelses kontroll;
22/6 § 100	ang. *borttagande af mätarehyrorna för gas- och elektrisk ström,* att afslå en af Herr Daniel Johansson härom väckt motion;
22/6 § 102	ang. *inköp af fastighet m. m.,* att för 35,000 kronor inköpa gården och tomten N:ris 46 och 47 norra kvarteret att af staden tillträdas den 1 Oktober 1911, att till gäldande af köpeskillingen anslå 8,000 kronor af lånemedel och 27,000 kronor af reserverade köpeskillingsmedel samt att bemyndiga Drätselkammaren att på sätt och under villkor Drätselkammaren kunde finna för staden förmånligast försälja hvad som efter afskiljande af de för reglering af tomten N:o 3 i kvarteret Jonas och af Domkyrkoesplanaden erforderliga områden blefve kvar af nu ifrågavarande tomt jämte den del af den närgränsande staden

Dag och § i protokollet.	
	förut tillhöriga tomten N:o 48 norra kvarteret, som återstode efter behöriga gaturegleringar;
22/6 § 104	ang. *revision af stadsplanen,* att hemställa, att Konungens Befallningshafvande måtte lämna utan afseende de besvär K. J. Peterzon anfört öfver Stadsfullmäktiges beslut om revision af stadsplanen, i hvad det rörde byggnadskvarteret Heimer samt öfverlämna åt Byggnadsnämnden att närmare formulera förklaringen;
22/6 § 105	ang. *vattenklosetter,* att i anledning af ansökningar från Byggmästarne C. A. Sahlin och E. Pettersson om tillstånd att inrätta två vattenklosetter i gården N:o 32 Västermalm, från Ingeniören A. Lindén om tillstånd att inrätta tre vattenklosetter i gården N:o 18 i kvarteret Olena och från Bandirektören J. Plantin om tillstånd att inrätta en vattenklosett i gården N:o 1 i kvarteret Paulina för dessa fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i § 1 af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås stad samt tills vidare för sin del tillåta anordnande af vattenklosetter i begärd utsträckning uti ifrågavarande fastigheter med direkt anslutning till stadens afloppsledningar, dock under villkor att vid anordning och användning af klosetterna fastigheternas ägare ställde sig till efterrättelse de föreskrifter, som Hälsovårdsnämnden kunde finna skäligt meddela äfvensom underkastade sig de vattenklosettafgifter, som eventuelt kunde blifva i vederbörlig ordning fastställda;
31/8 § 110	ang. *bestämmelser om ansvariga byggmästare,* att såsom tillägg till stadens byggnadsordning antaga ett af Byggnadsnämnden uppgjordt förslag till dylika bestämmelser med viss ändring;
31/8 §§ 114—117	ang. *kommunalutskylder,* att befria Georg Ludvig Lundkvist, Karl Ernst Sundkvist, Lars Erik Rynning och Oskar Albin Strand från utskylder till staden för år 1910;
31/8 § 118	ang. *anslag till Centralslöjdskolan och Tekniska skolan,* att för år 1912 dels bevilja Centralslöjdskolan och Tekniska skolan härstädes ett anslag af 3,000 kronor ur Zimmermanska fonden, dels anslå af uttaxerade medel likaledes 3,000 kronor till främjande af undervisningen i Tekniska skolan, dels ock ingå till Kungl. Maj:t med ansökan, att Tekniska skolan för år 1912

Dag och § i protokollet.	
	måtte tilldelas ett belopp af 4,800 kronor från det af Riksdagen lämnade anslaget till lägre tekniska yrkesskolor;
31/8 § 119	ang. *mantalsskrifning,* att afgifva yttrande i fråga om åtskilliga personers mantalsskrifning i S:t Ilians socken:
31/8 § 120	ang. *vatten- och afloppsledningar,* att på vissa villkor öfvertaga och underhålla byggnadsföreningen Viktoria vatten- och afloppsledningar, där desamma vore liggande i gatorna;
31/8 § 121	ang. *skogsindelning,* att till gäldande af kostnaderna för verkställd skogsindelning af stadens skogsmarker anslå ett belopp af 641 kronor 37 öre att utgå af 1911 års förslagsanslag;
31/8 § 122	ang. *tullhuset,* att dels för sin del godkänna ett af Hamnstyrelsen uppgjordt förslag till ekonomisk uppgörelse mellan staden och hamnen, utgående därifrån att staden skulle hafva från och med den 1 januari 1908 från hamnen öfvertagit tullhusbyggnaden härstädes, samt underställa detsamma Kungl. Maj:ts pröfning, dels uppdraga åt Drätselkammaren att vid uppgörande af förslag till stadens utgifts- och inkomststat för 1912 och följande år fullfölja den reglering, som af berörda uppgörelse föranleddes, dels att utgifterna för tullhusbyggnaden under åren 1908—1911 6,264 kronor 28 öre skulle upptagas till uttaxering i 1912 års stat och den 1 Januari 1912 öfverlämnas till hamnkassan, dels ock att stadskassan från och med sistnämnda dag skulle öfvertaga förräntning och amortering af den återstående skulden för tullhusbyggnaden 5,730 kronor;
31/8 § 123	ang. *utvidgningar vid gasverket,* att för anskaffande af nya reningskistor med flere apparater jämte ledningar inom gasverket bevilja ett anslag af 14,500 kronor att utgå af vinstmedel med $^1/_5$ under hvart och ett af åren 1912—1916 samt att bemyndiga Vatten- och Gasverksstyrelsen att afyttra efter ifrågavarande utvidgningar öfverflödiga apparater, hvarvid härför inflytande medel skulle afgå från ofvanberörda anslag;
31/8 § 124	ang. *försäljning af fastighet,* att bemyndiga Drätselkammaren att för stadens räkning försälja de delar af tomterna N:ris 11 och 12 b i Västra kvarteret, som ej behöfde tagas i anspråk för Västgötegatans utläggande till i stadsplanen fastställd bredd;
31/8 § 125	ang. *inköp af fastighet,* att godkänna Drätselkammarens åtgärd att

Dag och § i protokollet.	
	vid uppgörande af aftal enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 September 1910 om byte med Byggmästaren C. J. Johansson af tomt- och gatumark i Tegelvreten för framdragande af Engelbrektsgatan till Katrinelundsvägen till den mark, som staden därigenom skulle förvärfva, lägga jämväl ett mindre område om 62 kvadratmeter af den Johansson tillhöriga tomtmarken, beläget mellan Engelbrektsgatans fortsättning och staden förut tillhörig vägmark, och som liksom arealskillnaden i öfrigt betingat ett pris af 3 kronor pr kvadratmeter, samt bestämma att det härför erforderliga anslaget 186 kronor skulle utgå af reserverade köpeskillingsmedel;
31/8 § 126	ang. *hamnområde för Västerås och tillägg i hamntaxan,* att uppdraga åt Hamnstyrelsen att å stadens vägnar göra framställning hos Kungl. Maj:t dels om fastställande af hamnområde för Västerås dels ock, i händelse af bifall härtill, om återinförande i hamntaxan af en i den äldre taxan förekommande tilläggsbestämmelse;
31/8 § 127	ang. *revision af stadens m. fl. räkenskaper för år 1910,* att bevilja Drätselkammaren, Folkskolestyrelsen, Vatten- och Gasverksstyrelsen, Hamnstyrelsen samt Hamnstyrelsen för Strömsholms våg ansvarsfrihet för ifrågavarande förvaltningsår, samt att bestämma, att den hamnuppbördsmannen tillkommande provisionen af inkomst för varor med fartyg i regelbunden trafik skulle för år 1911 beräknas efter 4 %;
31/8 § 128	ang. *revision af fattigvårdens räkenskaper för år 1910,* att bevilja Fattigvårdsstyrelsen och dess tjänstemän ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattade;
28/9 § 133	ang. *utskänkning af öl,* att afstyrka bifall till en ansökan från Olga Gustafva Karolina Forsberg om tillstånd att under åren 1912—1914 utskänka öl till spisande gäster i huset N:o 18 vid Hamngatan;
28/9 § 134	ang. *utskänkning af öl,* att afstyrka bifall till en ansökan från änkan Matilda Lundborg om tillstånd att under åren 1912—1914 utskänka öl till spisande gäster i huset N:o 13 vid Smedjegatan;
28/9 § 135	ang. *utskänkning af öl,* att afstyrka bifall till en ansökan från änkan Anna Sofia Levin om tillstånd att under åren 1912—1914 utskänka öl till spisande gäster i gården N:o 56 södra kvarteret;

Dag och § i protokollet.	
28/9 § 136	ang. *utskänkning af brännvin,* att afstyrka bifall till en ansökan af direktionen för klubben "Sällskapet" i Västerås om tillstånd att under år 1912 i klubbens lokaler i Stadshotellet till medlemmar och inbjudna gäster utskänka brännvin;
28/9 § 138	ang. *inköp af fastighet,* att bemyndiga Drätselkammaren att inköpa lägenheten Nedre Backa för 3,400 kronor att gäldas af reserverade köpeskillingsmedel;
28/9 § 140	ang. *proportionellt valsätt,* att afgifva yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser inom landsting och stadsfullmäktige;
28/9 § 141	ang. *landstingsmannaval,* att afgifva yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser rörande utlysande at landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val;
28/9 § 142	ang. *landstingsmanna- och stadsfullmäktigeval,* att afgifva yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser till tryggande af valhemligheten och för kontroll öfver röstsedlarnes afsändande vid val af landstingsmän och stadsfullmäktige;
28/9 § 143	ang. *gatubelysning utom stadsplanen,* att dels uppdraga åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att utsträcka elektriska luftledningar till byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg samt anordna gatubelysning därstädes med två elektriska lampor, dels ock af det i 1911 års budget upptagna anslaget till gatubelysning utom stadsplanen bevilja högst 60 kronor för belysning å nu ifrågavarande byggnadsområden under år 1911;
28/9 § 144	ang. *gatuarbete,* att, med godkännande af en mellan Drätselkammaren och Domkyrkokommissionen preliminärt träffad öfverenskommelse rörande förvärfvande af för Kyrkogatans vidgning vid Domkapitelshuset till 10 meters bredd erforderlig mark från Biskopsgården om 157 kvadratmeters areal, af lånemedel anslå dels 2,212 kronor 50 öre för ifrågavarande markförvärf, dels ock 5,770 kronor för verkställandet af gatans breddning samt beläggning af densamma med tuktad sten i sträckningen från Biskobsgatan förbi Domkapitelshuset;

Dag och § i protokollet.	
28/9 § 148	ang. *revision af Centralslöjdskolans och Tekniska skolans räkenskaper för år 1910,* att bevilja vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattade;
28/9 § 149	ang. *kostnad vid riksdagsmannaval,* att af 1911 års anslag till diverse utgifter och oförutsedda behof åt Magistraten anvisa ett förslagsanslag af 500 kronor för bestridande af kostnader vid 1911 års val af ledamöter i Riksdagens andra kammare;
26/10 § 157	ang. *stadsarkitekt,* att för år 1912 till aflöning åt en af Byggnadsnämnden tillförordnad stadsarkitekt anslå ett belopp af 2,000 kronor;
26/10 § 160	ang. *vattenklosetter,* att i anledning af en framställning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget om tillstånd att inrätta vattenklosetter i bolagets kontorslokaler i kvarteret Numa för ifrågavarande fall medgifve undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tills vidare tillåta anordnande af vattenklosetter uti ifrågavarande kontorslokaler med anslutning förmedelst inom bolagets område anlagda silbrunnar till stadens afloppsledning i Kaserngatan, under villkor att sökandebolaget ställde sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kunde finna skäligt meddela;
26/10 § 161	ang. *vattenklosetter,* att i anledning af en framställning från Arvid Hammarskiöld om tillstånd att inrätta två vattenklosetter inom gården N:o 25 och 114 norra kvarteret för ifrågavarande fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tills vidare tillåta anordnande af två vattenklosetter uti ifrågavarande gård med direkt anslutning till stadens afloppsledning i Kyrkogatan, under villkor att sökanden ställde sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kunde finna skäligt meddela;
26/10 § 162	ang. *gemensam gård för flere tomter,* att för sin del antaga en tilläggsbestämmelse härom i 15 § af byggnadsordningen för Västerås stad;
26/10 § 163	ang. *bespisning af folkskolebarn,* att medgifva, att af i 1911 års stat för folkskolan anslagna medel till oförutsedda utgifter finge användas 250 kronor till barnbespisning under nämnda år;

Dag och § i protokollet.	
26/10 § 165	ang. *obligatorisk simundervisning för folkskolebarn,* att till aflöning åt simlärare och simlärarinna för obligatorisk undervisning i simning för stadens folkskolebarn anslå *dels* för år 1911 af sagda års förslagsanslag 350 kronor, *dels ock* för år 1912 af uttaxerade medel 1,750 kronor;
26/10 § 166	ang. *renhållningsväsendet,* att till uttaxering i 1912 års stat anslå förslagsvis 1,000 kronor att ställas till renhållningskommitterades förfogande för bestridande af en del kostnader för den åt kommittén uppdragna utredningen;
26/10 § 167	ang. *anslag till arbetareinstitutet,* att för år 1912 af uttaxerade medel lämna institutet två anslag, det ena å 1,600 kronor för anordnande af populärvetenskapliga föreläsningar i folkbildningssyfte och det andra å 1,500 kronor för uppehållande af institutets biblioteksverksamhet;
26/10 § 168	ang. *prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift,* att anslå förslagsvis 150 kronor af uttaxerade medel för år 1912 till prenumeration å tidskriften för Stadsfullmäktiges ledamöter m. fl.;
26/10 § 169	ang. *protokollsjustering,* att antaga särskild bestämmelse i arbetsordningen rörande sättet för justering af Stadsfullmäktiges protokoll;
26/10 § 170	ang. *en del fonder under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning,* att meddela bestämmelser rörande några mindre fonders förvaltning och användning af deras afkastning;
26/10 § 171	ang. *restriktiva åtgärder rörande rusdryckshandteringen,* att tillsätta en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag beträffande sådana restriktiva åtgärder i fråga om försäljningen af brännvin, vin och öl inom samhället, som kunde vara ägnade att verksamt hämma dryckenskapen;
26/10 § 172	ang. *gatubelysning utom stadsplanen,* att på vissa villkor låta anordna gatubelysning inom byggnadsområdet Lustigkulla med 5 st. gaslyktor samt för ändamålet af uttaxerade medel för år 1912 anslå 900 kronor;
26/10 § 173	ang. *Sundinska huset,* dels att hemställa hos Kungl. Maj:t, att bestämmelserna i Axel Theodard Sundins testamente icke måtte

Dag och § i protokollet.	
	utgöra hinder för staden att med äganderätt öfvertaga Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål fastighet, gården och tomten N:o 146 i stadens västra kvarter mot skyldighet för staden och för all framtid årligen till fonden erlägga ett belopp af minst 5,000 kronor att användas för de med testamentet afsedda ändamål samt uppdraga åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar aflåta underdånig skrifvelse i ämnet, dels att de af Stadsfullmäktige den 26 Maj 1910 beslutade reparationsarbeten i fastigheten skulle bekostas af de å en för ifrågavarande ändamål afsedd reservfond befintliga medel, samt till den del denna fond ej räckte till af uttaxerade medel i 1912 års stat, dels ock att afslå en motion om upplåtande af bibliotekslokal för Västerås Arbetareinstitut i Sundinska huset;
26/10 § 174	ang. *val af ombud vid möte rörande utredning om bildandet af en "Svenska städers pensionskassa";*
26/10 § 177	ang. *järnvägsförbindelse,* att utse vissa personer med uppdrag att med uppmärksamhet följa utvecklingen af frågan om järnväg från Katrineholm norrut och då tillfälle syntes lämpligt för ett effektivare ingripande från Västerås stads sida därom omedelbart meddela Stadsfullmäktige;
30/11 § 184	ang. *Rådstufvurättens och Magistratens omorganisation och lönereglering,* att för sin del antaga grunder för ny arbetsordning samt ny lönestat för Rådstufvurätten och Magistraten på sätt protokollet närmare utvisar;
30/11 § 188	ang. *amorteringsplan för vatten-, gas- och elektricitetsverken,* att nämnda verks värden den 31 december 1911 skulle fastslås till följande belopp, nämligen

för vattenverket	kr.	402,225: 60
„ gasverket	„	184,368: 78
„ elektricitetsverket	„	603,412: 26
„ turbinhuset	„	31,605: 98
„ kontors- och förrådsbyggnaderna	„	27,576: 90
„ inventarierna	„	9,074: 70
eller sammanlagdt	kronor	1,258,764: 22

att dessa värden vid därefter kommande årsslut skulle ökas med under nästföregående år utförda utvidgningar och minskas med under löpande året verkställda amorteringar;

Dag och § i protokollet.	
	att amorteringsprocenten för resp. verks olika delar tills vidare skulle beräknas sålunda:

Vattenverket.

	Amorteringstid i år	Fast amortering pr år i %.
Tomter	—	—
Maskin- och Boningshus	50	2
Pumpverk	20	5
Filter och reservoirer	50	2
Kol- och materialbodar samt stängsel	20	5
Rörnät	33 1/3	3
Vattenmätare	10	10

Gasverket.

Tomter	—	—
Gasverkets byggnader utom retorthus	33 1/3	3
Retorthus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärciterner, kylare och scrubbers	20	5
Retortugnar	10	10
Gasklocka med tillbehör	25	4
Rörnät	33 1/3	3
Lyktor med servisrör	20	5
Gasmätare	10	10

Elektr.-verket.

Tomter	—	—
Byggnader med vatten-, aflopps- och gasledningar	50	2
Värmeledning	33 1/3	3
Dieselmotorer och elektr. maskiner	25	4
Turbiner	20	5
Ackumulatorbatteri	12 1/2	8
Instrumentering	16 2/3	6
Jordkabelnät	25	4
Luftledningsnät	20	5
Mätare	10	10
Utbetalning för öfvertagande af en del kraftabonnenter från A. S. E. A.	40	2 1/2

Dag och § i protokollet.	
	Förråds- och kontorsbyggnader samt inventarier. Tomter .... — — Byggnader....................................... 50 2 Inventarier..................................... 10 10 att amorteringen skulle verkställas å de som verkligt värde vid 1911 års slut upptagna belopp, sedan dessa ökats med under resp. år förekommande af staden bekostade utvidgningar; att utöfver amorteringarna till Drätselkammaren skulle erläggas $4^1/_2$ % ränta å det kapitalbelopp, som återstode, sedan amortering skett; att afloppsledningarnas värde den $^{31}/_{12}$ 1911 skulle fastslås till kronor 167,729: 64, samt att ledningarnas värde årligen skulle nedskrifvas med den mot amorteringen å andelarna i obligationslånen svarande summan; att åt Vatten- och Gasverksstyrelsen skulle anvisas erforderligt rörelsekapital att förräntas enl. samma räntefot som ofvan; att de belopp af ränta och amortering, som utginge enligt förestående amorteringsplan, skulle af Vatten- och Gasverksstyrelsen årligen inlevereras till Drätselkammaren och af Drätselkammaren för verkens räkning särskildt förvaltas och göras räntebärande samt att af dessa medel i första hand skulle gäldas ränta och amortering å de delar af stadens obligationslån, som belöpte å verken;
$^{30}/_{11}$ § 189	ang. *revision af fattigvårdens räkenskaper samt ökning af stadsrevisorernas antal,* att revisorerna af stadens räkenskaper jämväl skulle erhålla i uppdrag att tillsammans med dessa räkenskaper granska fattigvårdens räkenskaper och att i följd däraf särskilda revisorer för fattigvårdens räkenskaper icke vidare skulle utses samt att antalet revisorer skulle ökas till nio med sex suppleanter;
$^{30}/_{11}$ § 192	ang. *svenska städers pensionskassa,* att afgifva yttrande öfver förslag till reglemente för en sådan kassa;
$^{19}/_{12}$ § 205	ang. *rusdryckshandeln,* att ingå till Konungens Befallningshafvande i länet med anhållan om fastställande af vissa bestämmelser angående inskränkning i tiderna för utminutering och utskänkning af brännvin samt vin och öl inom staden;

Dag och § i protokollet.	
19/12 § 206	ang. *kommittéutredning,* att till lönereglerings- och pensionskommitterades förfogande ställa ett förslagsanslag å 500 kronor att utgå af 1912 års anslag till diverse utgifter och oförutsedda behof för anlitande af sakkunnigt biträde;
19/12 § 210	ang. *fråga om om- eller tillbyggnad af fattiggården eller nybyggnad af fattiggård m. m.,* att för denna frågas utredning tillsätta en särskild kommitté;
19/12 § 211	ang. *plan för ordnande af Strandvägen och anslag till en del af detta arbete,* att godkänna af Drätselkammaren föreslagen plan till ordnande af Strandvägen och invid liggande strandområde samt att för utförande af en del af denna omläggning under år 1912 i den mån Drätselkammaren pröfvade arbeten härför behöfliga till förhindrande af arbetstrist, af lånemedel anslå ett belopp af 20,000 kronor;
19/12 § 212	ang. *lösningsrätt till fastigheter på stadens grund,* att icke i anledning af skedda försäljningar göra staden lösningsrätt gällande till fastigheterna N:o 23, västra kvarteret, och N:o 73 norra kvarteret;
19/12 § 213	ang. *förlikning af rättegång,* att med antagande af ett af änkefru Lotten Ekelund lämnadt anbud å förlikning af en af henne emot staden anhängiggjord rättegång rörande skadestånd i anledning af vibrationer från nya elektricitetsverket, inköpa gården N:o 5 i kvarteret Njord för en köpeskilling af 50,000 kronor att utgå af tillgängliga medel samt till fru Ekelund lämna ersättning för rättegångskostnaderna med 2,000 kronor att jämte stadens egna utgifter för rättegången gäldas af elektricitetsverkets vinstmedel för år 1911;
19/12 § 214	ang. *uppgörelse med kronan om upplåtelse af mark från egendomen Hesslö för stadens vattenledningsverks behof,* att uppdraga åt Drätselkammaren att å stadens vägnar öfverklaga Kungl. Domänstyrelsens beslut i berörda hänseende enligt bref till Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län den 20 Oktober 1911;
19/12 § 215	ang. *husföreståndarinna vid fattiggården,* att till aflöning af en sådan för år 1912 af uttaxerade medel bevilja ett förslagsanslag å 500 kronor;

Dag och § i protokollet.	
19/12 §§ 218 —250	ang. *val af en del kommunala förtroendemän;*
20/12 § 255 och 21/12 § 258	ang. *utgifts- och inkomststat,* att fastställa sådan för år 1912 med en uttaxering af 6,75 % af upptaxerade inkomstbeloppet (6 kr. 75 öre pr bevillningskrona);
20/12 § 255	ang. *räknemaskin,* att anslå 1,300 kronor af uttaxerade medel för år 1912 till inköp af en räknemaskin för Magistratens och Drätselkammarens behof;
20/12 § 255	ang. *nya poliskonstaplar,* att från och med år 1912 inrätta 4 nya poliskonstapelsbefattningar och härför i 1912 års stat anslå ett belopp af 5,832 kronor;
20/12 § 255	ang. *öfverkonstapel och rusdrycksinspektör,* att med afslag å en framställning från Magistraten om inrättande af en ny öfverkonstapelstjänst för år 1912 anslå förslagsvis 1,950 kronor att användas till aflöning af en rusdrycksinspektör;
20/12 § 255	ang. *brandsoldat,* att från och med år 1912 anställa ytterligare en brandsoldat på ordinarie stat vid härvarande brandkår;
20/12 § 255	ang. *stadsläkarens arvode för vård af sjuka från landsbygden på epidemisjukhuset,* att höja detta arvode från 500 till 1,000 kronor om året;
20/12 § 255	ang. *landstingets afgifter till epidemisjukhuset,* att bemyndiga Hälsovårdsnämnden att göra framställning hos landstinget om höjning af dessa afgifter;
20/12 § 255	ang. *sjukhuskläder,* att anslå 1,000 kronor till anskaffning af sjukhuskläder för patienterna vid epidemisjukhuset;
20/12 § 255	ang. *epidemivagn,* att anslå 1,500 kronor till anskaffande af en ny epidemivagn;
20/12 § 255	ang. *gatuläggningen,* att förutom vissa i budgeten upptagna gatuläggningsanslag af uttaxerade medel å tillhopa 20,500 kronor anslå af lånemedel; till ordnande af Munkgatan mellan Vasagatan och Kaserngatan .... 14,000: — med afdrag af till detta gatuarbete förut anslagna men ej använda 3,696: 81 10,303: 19

Dag och § i protokollet.		
	till ordnande och omläggning af Sturegatan mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan..............................	12,000: —
	till beläggning af västra infarten till järnvägsstationen med tuktad sten	2,000: —
	till nyupptagande och anläggning af Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan..........................	6,000: —
		30,303: 19
	med afdrag af besparingar å lånemedelsanslag till redan utförda gatuarbeten	20,000: —
	Kronor	10,303: 19
21/12 § 257	ang. *stängning af utskänknings- och utminuteringsställena för brännvin,* att hos Konungens Befallningshafvande i länet anhålla om stängning af utminuterings- och utskänkningsställena inom staden från kl. 5 e. m. fredagen den 22 och hela lördagen den 23 samt från kl. 5 e. m. fredagen den 29 och hela lördagen den 30 december 1911 med undantag dock för s. k. första klassens restauranter;	
21/12 § 258	ang. *pensionering af assistenten F. G. Lönnqvist,* att bevilja Lönnqvist vid hans afgång från sin befattning en årlig pension af 2,500 kronor under förklaring, att pensionen bestämts till så högt belopp med hänsyn till Lönnqvists mångåriga förutvarande tjänstgöring såsom föreståndare för stadens vattenledningsverk;	
21/12 § 258	ang. *assistenten vid vatten-, gas- och elektricitetsverkens aflöning,* att höja denne tjänstemans grundlön från 2,400 till 3,000 kronor med bibehållande af förut fastställda ålderstillägg;	
21/12 § 258	ang. *personligt lönetillägg för kamreraren vid vatten-, gas- och elektricitetsverken,* att afslå af Vatten- och Gasverksstyrelsen härom gjord framställning;	
21/12 § 258	ang. *afloppsledning,* att för omläggning af afloppsledningen i Gåsmyregatan af uttaxerade medel i 1912 års stat anslå 1,800 kronor;	
21/12 § 258	ang. *afståndstände,* att af gasverkets vinstmedel för år 1912 anslå 800 kronor till nyanskaffning af afståndständare för gaslyktor;	

Dag och § i protokollet.	
$^{21}/_{12}$ § 258	ang. *hyra för vattenkraft i Svartån*, att bland 1912 års utgifter för elektricitetsverket uppföra ett belopp af 3,000 kronor, utgörande arrende till stadskassan för den af verket använda vattenkraften i Svartån;
$^{21}/_{12}$ § 258	ang. *nyanläggningar och nyanskaffningar för vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne*, att af lånemedel bevilja följande anslag:

Till mätare och inventarier		12,000: —
„ en högspänningsgenerator i elektricitetsverket		16,000: —
„ serviser samt oförutsedda utsträckningar af allmänna ledningarne inom och utom stadsplanen		14,000: —
„ ledningar i Kopparbergsvägen mellan Stora gatan och Knutsgatan:		
Afloppsledning	23,500: —	
Gasledning	3,300: —	
Elektrisk jordkabel (Snickaregatan—Smedjegatan)	1,000: —	27,800: —
„ ledningar i Bryggerigatan mellan Biskopsvägen och Skarpskyttebron:		
Afloppsledning	2,800: —	
Vattenledning	3,000: —	
Gasledning	1,600: —	7,400: —
„ ledningar i Biskopsgatan mellan Kyrkogatan och Svartån:		
Afloppsledning	900: —	
Gasledning	800: —	1,700: —
„ ledningar i Gåsmyregatan mellan Skolgatan och Norra Esplanaden:		
Gasledning	1,400: —	
Elektrisk jordkabel	2,200: —	3,600: —
„ elektrisk jordkabel i Hållgatan mellan Västgötegatan och Stora gatan		1,200: —
„ ledningar i Sturegatan:		
Afloppsledning mellan Munkgatan och Stora gatan	300: —	
Elektrisk jordkabel i samma del	500: —	800: —

Dag och § i protokollet.	
	Till ledningar i Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan: Afloppsledning ... 500: — Vattenledning ... 1,000: — Gasledning ... 500: — Elektrisk jordkabel ... 1,100: — 3,100: — Kronor 87,600: —
21/12 § 258	ang. *gallring och trädplantering å Elba,* att för en gång bevilja ett anslag för detta ändamål å 500 kronor;
21/12 § 258	ang. *ångbåtstrafiken till Elba,* att uppdraga åt Drätselkammaren att för stadens räkning ombesörja ångbåtstrafiken mellan staden och ön Elba, eventuelt äfven Östra och Västra holmarne och för detta ändamål i 1912 års stat af uttaxerade medel upptaga ett anslag å 2,000 kronor till inköp af ångslupen Märta, dock att köpet icke finge af Drätselkammaren afslutas innan ångslupen ordentligt besiktigats och befunnits för sitt afsedda ändamål fullt användbar;
21/12 § 258	ang. *gardiner och draperier i Stadsfullmäktiges sessionssal i Rådhuset,* att till anskaffande häraf anvisa å föregående anslag till möbler och inventarier i Rådhuset besparade medel 595 kronor 25 öre;
21/12 § 258	ang. *stadshotellets byggnadskostnad,* att af lånemedel anslå 7,281 kronor 61 öre till gäldande af en räkning från Vatten- och Gasverksstyrelsen å utförda arbeten för stadshotellsbyggnaden samt till täckande af jämväl i öfrigt uppkommen brist i byggnadsanslaget för stadshotellet;
21/12 § 258	ang. *arbetsförmedlingen,* att af uttaxerade medel i 1912 års stat anslå 2,000 kronor till Västmanlands läns arbetsförmedlings verksamhet;
21/12 § 258	ang. *sjukkassornas fortsättningsförening,* att till uttaxering i 1912 års budget upptaga ett förslagsvis beräknadt belopp af 2,500 kronor till bidrag för samma år åt Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningsförening att utgå efter enahanda grund och under samma villkor, som Stadsfullmäktige den 23 December 1909 bestämt rörande stadskassans bidrag till föreningen för år 1910;

Dag och § i protokollet.	
21/22 § 258	ang. *skridskoklubben,* att såsom bidrag till Västerås skridskoklubb för år 1912 anslå ett belopp af 400 kronor att utgå under samma villkor, som gällt för förut beviljade anslag till klubben;
21/12 § 258	ang. *sparfboet,* att i 1912 års budget till uttaxering upptaga ett bidrag för samma år till föreningen Hvita bandets barnhem Sparfboet å 300 kronor att utgå under villkor, att å barnhemmet icke, utan Fattigvårdsstyrelsens medgifvande, intoges barn med hemortsrätt i främmande fattigvårdssamhälle;
21/12 § 258	ang. *arbetsstugan, barnkrubban, barnhemmet och natthärberget samt ang. användning af Sundinska fondens öfverskottsmedel,* att af stadens medel anslå för år 1912 till arbetsstugan 2,500 kronor, till barnkrubban 1,000 kronor, till barnhemmet 500 kronor och till natthärberget 300 kronor eller tillsammans 4,300 kronor samt att af Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel skulle till stadskassan såsom bidrag till berörda anslag öfverlämnas ett belopp af 3,300 kronor;
21/12 § 258	ang. *fattigvårdskamrerarens arvode,* att afslå en af Fattigvårdsstyrelsen gjord framställning om höjning i kamrerarens arvode från 1,000 till 1,200 kronor;
21/12 § 258	ang. *Fattigvårdsstyrelsens sekreterare,* att befria stadens ombudsman från hans åliggande att vara sekreterare i Fattigvårdsstyrelsen samt uppföra i fattigvårdens stat ett anslag å 500 kronor till arvode åt en särskild sekreterare hos styrelsen;
21/12 § 258	ang. *tilläggspensioner åt en del folkskollärare m. fl.,* att bekräfta de kyrkostämmans i Västerås särskilda beslut den 31 Oktober 1899, den 27 Oktober 1902, den 4 Maj 1903, den 26 Oktober 1908 samt den 17 Maj och den 26 Oktober 1909, hvarigenom följande pensioner beviljats, nämligen; till f. Folkskoleläraren C. L. Lindqvist .... kr. 800: — „ „ „ P. W. Werkelin .... „ 800: — „ „ „ J. P. Malmberg .... „ 800: — „ „ Småskolelärarinnan L. Melin .... „ 500: — „ „ „ M. Holm .... „ 100: — „ „ „ E. Hallin .... „ 390: — „ „ Vaktmästaren K. G. Löndborgs änka .... „ 200: —

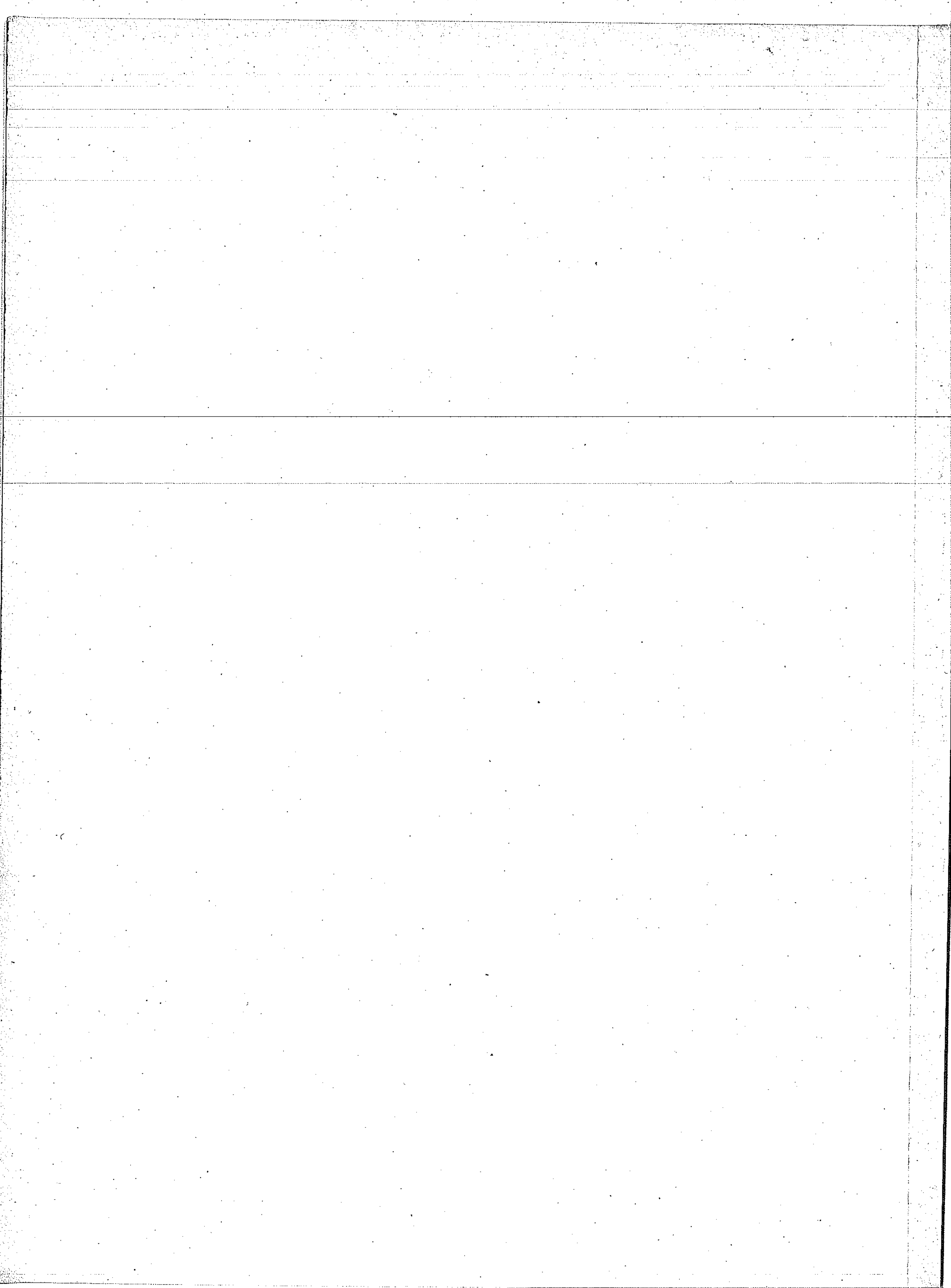
Dag och § i protokollet.	
	till f. Städerskan änkan Lovisa Pettersson .... „ 200: — „ „ „ Charlotta Svedin .... „ 300: — kronor 4,090: — samt bestämma, att förestående pensionsbelopp skulle till respektive pensionärer årligen utgå af uttaxerade medel, dock med den förklaringen, att Stadsfullmäktiges ofvanberörda beslut icke finge anses såsom norm för blifvande pensionering af lärarepersonalen vid stadens folk- och småskolor;
21/12 § 258	ang. *nya folkskolelärarebefattningar,* att från och med den 1 Juli 1912 inrätta två nya ordinarie folkskollärarebefattningar i stället för de förut varande e. o. lärarebefattningarne samt för ändamålet för år 1912 bevilja ett tilläggsanslag af 300 kronor;
21/12 § 259	ang. *vice brandchef,* att till vice brandchef för år 1912 utse Fabrikören A. Danielsson.

Västerås i Januari 1912.

Theofil Öberg,
Stadens Ombudsman.

Västmanl. Alleh:s Bokr., Västerås, 1912.

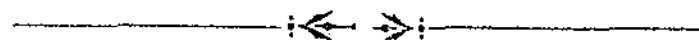
PROTOKOLL

Stadsfullmäktiges i Västerås

Protokoll

år 1911.

Västerås 1911, Fredr. Anderssons Boktryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås

Protokoll

år 1911.

Protokoll, hållet vid Stadsfullmäktiges i Västerås sammanträden följande dagar år 1911.

Den 2 Januari 1911.

Närvarande: Herrar Läroverksadjunkten B. Fjellman, Häradshöfdingen O. L. M. Schenström, Bandirektören J. Plantin, Direktören H. Larsson, Häradshöfdingen C. Uggla, Fabrikören C. A. Palmén, f. d. Förste provinsialläkaren E. Björkman, Direktören F. Johansson, Bankdirektören A. Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Handlanden A. Öhman, Apotekaren O. Oest, Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin, Fabrikören A. Danielsson, Majoren P. Tersmeden, Grosshandlaren E. Andersson, Kronofogden Th. Kalén, Skomakaremästaren J. Svensson, Fabrikören J. R. Keijser, vice Häradshöfdingen G. Enhörning, Direktören J. S. Edström, Förmannen S. G. Hedin, Byggmästaren A. Andersson, Grosshandlaren D. Johansson, Ingeniören J. Fredholm, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksdagsmannen V. Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Redaktören E. Dürango, Maskinisten C. F. Huggare, Järnsvarfvaren C. Bäckman, Lägenhetsägaren J. V. Råberg, Handelsföreståndaren L. G. Brodin och Handlanden E. A. Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar f. Folkskoleläraren J. P. Malmberg och Biträdande provinsialläkaren G. Holm.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 1.

Sedan Herr Fjellman, hvilken de flesta år oafbrutet varit ledamot af Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse dels ordförande och vice ordförande för det ingångna året, dels ock ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet för samma tid, öppnades nu sammanträdet af Herr Fjellman.

§ 2.

Val af ordförande.

Företogs med slutna sedlar val af ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år; och befanns vid röstsedlarnes öppnande, att till detta uppdrag blifvit utsedd Herr Häradshöfdingen Max. Schenström med 31 röster.

En röst hvardera tillfölle Läroverksadjunkten B. Fjellman och Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 3.

Val af vice ordförande.

Sedan Herr Schenström härefter öfvertagit förhandlingarnes ledning skreds till val af vice ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, hvilket val

jämväl förrättades med slutna sedlar och utföll så, att till vice ordförande utsågs Läroverksadjunkten B. Fjellman med 33 röster.

En röst tillföll Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin.

§ 4.

Val af Beredningsutskott. I fråga om val af ledamöter och suppleanter i Beredningsutskottet för år 1911, beslöto Stadsfullmäktige till en början enhälligt på förslag af Herr Danielsson, med hvilken Herrar Nordin och Uggla instämde, att öka antalet ordinarie ledamöter till sju och suppleanter till tre.

Vid härefter företaget val med slutna sedlar af sju ledamöter i Beredningsutskottet utsågos härtill Läroverksadjunkten B. Fjellman och Riksdagsmannen V. Larsson, hvardera med 32 röster, Bankdirektören A. Sundström med 30 röster, Direktören F. Johansson med 29 röster, Majoren P. Tersmeden och Domprosten Fr. Fåhræus, hvardera med 26 röster samt Häradshöfdingen C. Uggla med 15 röster.

Närmast i röstetal kom Byggmästaren Albert Andersson med 10 röster, hvarjämte 8 röster tillföllo Fabrikören C. A. Palmén, 5 röster Skomakaremästaren J. Svensson, 4 röster Apotekaren O. Oest, 2 röster en hvar af Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin, Kronofogden Th. Kalén och Ingeniören J. Fredholm samt 1 röst en hvar af Doktorn E. Björkman, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Direktören J. S. Edström, Maskinisten C. F. Huggare, Grosshandlaren D. Johansson, Bandirektören J. Plantin, Handlanden E. A. Thunholm och Doktorn G. Holm.

En blank röstsedel aflämnades.

Slutligen företogs likaledes med slutna sedlar val af 3 suppleanter i Beredningsutskottet, och utsågos härtill Fabrikören C. A. Palmén med 26 röster, Maskinisten C. F. Huggare med 24 röster och Byggmästaren A. Andersson med 17 röster.

Närmast i röstetal kom Ingeniören J. Fredholm med 8 röster, hvarjämte 3 röster tillföllo hvardera Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin och Handelsföreståndaren J. A. Zander, 2 röster en hvar af Handlanden A. Öhman, Grosshandlaren E. Andersson och Grosshandlaren D. Johansson samt 1 röst en hvar af Direktören H. Larsson, Handlanden E. A. Thunholm och Apotekaren O. Oest.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 26 Januari 1911.

Max. Schenström.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 26 Januari 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, H. Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, F. Johansson, Sundström, Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, E. Andersson, Svensson, Holm, Keijser, Enhörning, Edström, Hedin, A. Andersson, D. Johansson, Fredholm, Fåhræus, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Kalén och V. Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 5.

Justering.

Upplästas och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 2 innevarande Januari.

§ 6.

Ang. meddelande om val af ordförande m. m. i Drätselkammaren.

Föredrogs och lades till handlingarne från Drätselkammaren med skrifvelse den 2 innevarande Januari inkommet meddelande om förrättadt val af ordförande och vice ordförande såväl för kammaren i dess helhet som ock för de särskilda afdelningarne äfvensom angående tiden för Drätselkammarens sammanträden och göromålens fördelning mellan ledamöterna under året.

§ 7.

Ang. meddelande om val af ordf. och v. ordf. i Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Beslöto Stadsfullmäktige lägga till handlingarne en nu föredragen skrifvelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen med uppgift om förrättadt val af ordförande och vice ordförande i styrelsen för innevarande år.

§ 8.

Ang. ledamot i Saluhallskommittén.

I skrifvelse den 12 innevarande Januari hade Ingeniören J. Fredholm anhållit att blifva befriad från uppdraget att vara medlem af den af Stadsfullmäktige den 26 Maj 1910 tillsatta kommittén för utredning angående byggande af en Saluhall m. m.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige entlediga Herr Fredholm från ifrågavarande uppdrag, hvarjämte på förslag af Herr Palmén uppdrogs åt Beredningsutskottet att upprätta förslag å en ledamot i Saluhallskommittén i Herr Fredholms ställe.

§ 9.

Ang. Magistratens omorganisation och lönereglering.

Företogs till förnyad behandling det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 22 nästlidne December bordlagda, af Magistraten i samband med budgetförslaget för innevarande år framlagda förslaget angående omorganisation af Rådstufvurätten och Magistraten samt i sammanhang därmed lönereglering för dess medlemmar; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande af Herr vice ordföranden att remittera ärendet för yttrande till Drätselkammaren samt löneneglerings- och pensionskommittén.

§ 10.

Ang. Badhusstyrelsens berättelse för 1910.

En från Badhusstyrelsen inkommen redogörelse för verksamheten vid stadens nyuppförda varmbadhus under tiden 8 Augusti—31 December 1910, intagen under N:o 1 af de tryckta handlingarna för dagen, lades till handlingarne.

§ 11.

Ang. inlösen af fastighet på stadens grund (N:o 73 b Södra kv.)

Genom utdrag af sitt protokoll för den 12 innevarande Januari — se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen, N:o 2 — hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af förteckning öfver vid Rådstufvurätten beviljade lagfarter å fastigheter på stadens grund under Augusti, September och Oktober månader 1910, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att beträffande gården och tomten N:o 73 b i Södra kvarteret, som Erik Konrad Pettersson enligt köpebref den 3 Oktober 1910 tillhandlat sig af Carl Emil Tengström och Elin Matilda Tengström för 5,400 kronor och hvarå Pettersson den 17 samma Oktober erhållit lagfart göra stadens lösningsrätt gällande samt föreslagit, att medel till lösande af fastigheten skulle tagas af reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande af Herr Enhörning bifölllo Stadsfullmäktige hvad Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 12.

Ang. inköp af lägenheten Gustafsvik.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 12 innevarande Januari, intaget under N:r 3 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta inköpa lägenheten Gustafsvik för ett pris af 11,000 kronor att tagas af lånemedel.

Efter föredragning häraf yrkade *dels* Herrar Enhörning, Plantin, Malmberg och Holm bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* Herr Daniel Johansson afslag å samma förslag, *dels och* Herr Björkman, med instämmande af Herrar Huggare, Danielsson, Frans Johansson och Sundström ärendets bordläggning.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad, framställdes proposition å bordläggningsyrkandet och, frågan om ärendet nu skulle slutligen afgöras; och beslöto Stadsfullmäktige härvid bordlägga ärendet.

§ 13.

Ang. ordningsstadga angående kälkbacksåkning.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 nästlidne December till Drätselkammaren remitterat af Magistraten uppgjordt förslag till ny ordningsstadga angående kälkbacksåkning i Västerås, hade Drätselkammaren genom utdrag af sitt protokoll för den 12 innevarande Januari, intaget under N:o 4 af de tryckta handlingarne för dagen, hemställt, att Stadsfullmäktige ville antaga den af Magistraten sålunda föreslagna ordningsstadga med det tillägg, att den s. k. Skepparebacken upplåtes för åkning äfven af äldre och med större kälkar samt att jämväl Kristinagatan måtte upplåtas till kälkbacksåkning, emot hvilket Drätselkammarens beslut likväl två af kammarens ledamöter reserverat sig, i det de uttalat sig för godkännande af Magistratens förslag oförändradt.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade *dels* Herr Malmberg, med hvilken Herrar Edström, Sundström och vice ordföranden instämde, att Stadsfullmäktige måtte anhålla hos Magistraten, att Magistraten ville taga ärendet under förnyadt öfvervägande och omarbeta stadgeförslaget i sådan riktning, att kälkbacksåkning skulle i allmänhet vara tillåten på stadens allmänna platser och endast förbjudas på vissa farliga platser, *dels* Herr Uggla, att Stadsfullmäktige måtte hemställa hos Magistraten, att Magistraten ville taga ärendet under förnyad behandling samt inkomma till Stadsfullmäktige med nytt förslag till ordningsstadga, därvid de under den nu förda diskussionen framhållna synpunkterna måtte beaktas, *dels och* Herr Nordin remiss af ärendet till Beredningsutskottet.

Sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att först efter ytterligare utredning företaga ärendet till slutligt afgörande framställdes proposition å ofvanberörda under diskussionen gjorda yrkanden; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 23 röster emot 11, afgifna för bifall till Herr Malmbergs förslag, bifalla hvad Herr Uggla föreslagit.

§ 14.

Ang. sammanslagning af kvarteren Numa, Måns och Morits.

Med skrifvelse den 25 innevarande Januari hade Magistraten öfverlämnat styrkt afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 9 December 1910, enligt hvilket Kungl. Maj:t fastställt Stadsfullmäktiges den 26 Maj 1910 fattade beslut att antaga sådan ändring i den för staden gällande stadsplan, att de delar af Munk- och Allégatorna, som vore belägna mellan byggnadskvarteren Numa, Måns och Morits skulle utgå ur stadsplanen och jämte nämnda kvarter sammanslås till ett kvarter.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige öfverlämna ofvanberörda afskrift till Drätselkammaren för de verkställighetsåtgärder, som i anledning däraf påkallades.

§ 15.

Ang. utredning om rikligare lifsmedelstillförsel till Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 nästlidne December till Beredningsutskottet remitterat Herr Edströms motion om utredning rörande de åtgärder, som kunde vidtagas för att erhålla rikligare tillförsel af lifsmedel till Västerås, hade utskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande Januari föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för utredning och yttrande remittera motionen till kommitterade för utredning af väckt fråga om åstadkommande af järnvägsförbindelser norr- och österut från Västerås samt till kommitterade för utredning af fråga rörande ordnande af torghandeln och byggande af en saluhall.

Vid föredragning häraf yrkade Herr Uggla, med instämmande af Herr Edström, bifall till Beredningsutskottets förslag med det tillägg, att kommittéerna skulle äga att för nu ifrågavarande utredning med sig adjungera lämpliga personer.

Stadsfullmäktige biföllo detta Herr Ugglas förslag.

§ 16.

Ang. utredning rörande Mälarens reglering m. m.

Föredrogs en till Stadsfullmäktige denna dag inkommen skrifvelse af följande lydelse:

»Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 sistlidne November hafva Herrar Stadsfullmäktige till Hamnstyrelsen och Drätselkammaren remitterat Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens underdåniga utlåtande öfver förslag till reglering af Mälarens vattenstånd och upprensning af dess farleder, öfver hvilket utlåtande Stadsfullmäktige anmodats inkomma med yttrande. Vid frågans behandling hafva Drätselkammaren och Hamnstyrelsen funnit, att Mälarereglerinjgens genomförande är af sådan ytterligt stor betydelse för hela Mälaredalen och särskildt hvad dess farleders ordnande vidkommer, för därvarande städer, att frågans lyckliga lösning måste vara af största vigt för sagda städer, hvarför hvarje medel, som kan främja saken, bör användas.

På grund häraf och då ett samarbete mellan alla dem, som hafva gemensamma intressen att bevaka otvifvelaktigt medför att utredningen blir så allsidig som möjligt, på samma gång som ett gemensamt uttalande nödvändigtvis verkar kraftigare, än om hvar och en talar för sig, hafva Drätselkammaren och Hamnstyrelsen ansett, att ett sammanträde mellan ombud för de olika städerna vore synnerligen önskvärdt, för att genom diskussion få fram de olika synpunkter, som böra framhållas i det begärda utlåtandet.

Med anledning häraf, få därför Drätselkammaren och Hamnstyrelsen hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville

dels inbjuda städerna Södertälje, Mariefred, Strängnäs, Eskilstuna, Torshälla, Arboga, Köping, Enköping och Upsala samt Kungsörs köping att genom

särskildt utsedda delegerade sammankomma å Rådhuset i Västerås tisdagen den 28 Februari 1911 kl. 11 f. m. för att diskutera den remitterade frågan om Mälarefarledernas ordnande, med uppdrag att upprätta förslag till gemensamt yttrande i frågan,

dels för egen del utse delegerade att förbereda och ordna detta sammanträde och att därvid representera Västerås,

dels ock anslå 300 kronor, att i mån af behof användas till bestridande af kostnaderna för sammanträdet, såsom inledningsföredrag, skioptikonbilder m. m.

Västerås den 26 Januari 1911.

För Hamnstyrelsen: Å Drätselkammarens vägnar:

Wald. Grandinson. *Georg Enhörning.*"

Efter föredragningen af ärendet beslöto Stadsfullmäktige att till alla delar bifalla, hvad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren föreslagit, hvarjämte på yrkande af Herr Enhörning beslöts, att det begärda anslaget å 300 kronor, som genom Drätselkammaren skulle ställas till stadens delegerades förfogande, skulle utgå af innevarande års förslagsanslag.

I fråga om val af delegerade för Västerås bestämdes deras antal på förslag af Herr Oest till sju; och utsågos till delegerade med acklamation likaledes enligt Herr Oests förslag Kaptenen W. Grandinson, med uppdrag att sammankalla delegerade, Statens landtbruksingeniör A. V. Nordin, Ingeniören G. Andersson, vice Häradshöfdingen G. Enhörning, Borgmästaren J. Karlsson, Riksdagsmannen Viktor Larsson och Boktryckaren A. Pers.

Stadsfullmäktiges beslut i ärendet förklarades genast justeradt.

§ 17.

Ang. kommitterade för vägunderhållet.

På förslag af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige förklara, att det åt kommitterade för vägunderhållet den 28 Januari 1897 lämnade uppdrag numera skulle anses hafva upphört.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 23 Februari 1911.

Max. Schenström.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 23 Februari 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, H. Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, Sundström, Karlsson, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, E. Andersson, Svensson, Keijser, Enhörning, Hedin, A. Andersson, D. Johansson, Fredholm, Fåhræus, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar F. Johansson, Malmberg, Kalén, Holm, Edström och V. Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren J. V. Ödman.

§ 18.

Justering.

Upplästes och justerades det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne Januari förda protokoll.

§ 19.

Ang. inköp af lägenheten Gustafsvik.

Företogs till förnyad behandling Drätselkammarens bordlagda, under N:o 3 i de tryckta handlingarne för den 26 nästlidne Januari intagna förslag, att Stadsfullmäktige måtte besluta inköpa lägenheten Gustafsvik för ett pris af 11,000 kronor att utgå af lånemedel.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Zander afslag å framställningen, dels ock Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden, därvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Enhörnings förslag vara med öfvervägande ja besvarad, begärdes och anställdes votering, hvilken enligt bifogade voteringslista utföll med 19 ja för Herr Enhörnings förslag emot 11 nej för Herr Zanders yrkande, hvadan Stadsfullmäktige alltså, då för bifall till framställningen erfordrades två tredjedelar af de afgifna rösterna, beslutat afslå Drätselkammarens förslag.

§ 20.

Ang. yttrande öfver Sofia Anderssons ansökan om rätt att utskänka öl i gården N:o 12 vid Stora gat.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet till Magistraten remitterat en ansökan från Sofia Andersson om tillstånd att i huset N:o 79 Södra kvarteret med adressnummer Stora gatan 12 utskänka öl från och med den 1 nästkommande Mars till och med den 31 December 1911, hade Magistraten genom resolution den 7 innevarande Februari öfverlämnat ansökningen till Stadsfullmäktige för yttrande.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Danielsson och Uggla att, under framhållande däraf, att något behof att bibehålla ölutskänkningen i ifrågavarande lägenhet ej förefunnes, och tillfället nu vore lämpligt att efter den förra innehafvarinnans död indraga samma utskänkningsrättighet, afstyrka bifall till ansökningen.

§ 21.

Ang. anslag till bespisning af folkskolebarn.

I skrifvelse den 9 innevarande Februari, intagen under N:o 5 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren — med öfverlämnande af utdrag af Folkskolestyrelsens protokoll för den 2 i samma månad, innehållande bland annat beslut om en framställning till Stadsfullmäktige om ett förslagsanslag för innevarande år å 1,200 kronor för anordnande af barnbespisning i stadens folkskolor i större utsträckning, än som medgåfves af det anslag å 2,000 kronor, som för samma ändamål ställts till Folkskolestyrelsens förfogande af räntemedel från Wahlbeckska donationsfonden — föreslagit, att Folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning icke för närvarande måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herrar Enhörning, Danielsson och Dürango bifall till Drätselkammarens förslag, dels Herrar Huggare, Björkman och Hans Larsson, bifall till Folkskolestyrelsens framställning, dels ock Herr Nordin att Stadsfullmäktige ville uttala, att Folkskolestyrelsen, då medel till ifrågavarande ändamål saknades, hade att vända sig till fattigvårdsstyrelsen med den framställning, hvartill omständigheterna då kunde föranleda.

Vid framställning af proposition å berörda yrkanden och sedan Stadsfullmäktige uttalat sig för att ärendet vore af beskaffenhet att böra genom enkel röstmajoritet afgöras, beslöto Stadsfullmäktige att genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 20 röster emot 10, afgifna för bifall till Folkskolestyrelsens framställning, att bifalla Drätselkammarens förslag.

§ 22.

Ang. anslag till reparationer och inventarier m. m. vid Nordanby.

Med bifall till en under N:o 6 af de tryckta handlingarne för dagen intagen framställning från Drätselkammaren af den 9 innevarande Februari, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Oest att för nödiga reparationer af hus samt uppsättning af inventarier, m. m. vid egendomen Nordanby för egendomens brukande för stadens räkning bevilja ett anslag af 10,000 kronor att utgå med en femtedel eller 2,000 kronor af innevarande års förslagsanslag samt med likaledes 2,000 kronor för hvart och ett af åren 1912—1915, dock med rätt för Drätselkammaren att redan under innevarande år genom användande af tillgängliga medel förfoga öfver hela anslaget.

§ 23.

Föredrogs det under N:o 7 af de tryckta handlingarne för dagen intagna ärendet angående af föreningen för kvinnans politiska rösträtt sökt anslag till matlagningskurser.

Ang. sökt anslag till matlagningskurser.

I detta ärende hade Drätselkammaren — med öfverlämnande till Stadsfullmäktiges pröfning af en till Stadsfullmäktige ställd ansökning af den 3 innevarande Februari från ofvannämnda förening om ett anslag för år 1911 af 500 kronor till fortsättande af de af föreningen anordnade matlagningskurser — i afgifvet utlåtande af den 9 innevarande Februari på anförda skäl hemställt, att ansökningen icke måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade:

dels Herrar Enhörning och Danielsson bifall till Drätselkammarens hemställan;

dels Herr Brodin, att föreningens ansökan måtte af Stadsfullmäktige bifallas;

dels Herr Fåhræus, med hvilken Herrar vice ordföranden och Dürango instämde, att ansökningen icke för närvarande måtte bifallas;

dels Herr Björkman, att Stadsfullmäktige måtte bevilja det begärda anslaget att utanordnas genom Folkskolestyrelsen mot redovisning till samma styrelse för medlens användning;

dels ock Herr Uggla, att ärendet måtte remitteras till utlåtande af Folkskolestyrelsen.

Sedan Stadsfullmäktige vid först framställd proposition å Herr Ugglas remissyrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville nu företaga ärendet till slutligt afgörande bifallit sistnämnda fråga, framställdes proposition å öfriga i ärendet gjorda yrkanden; och fattade Stadsfullmäktige härvid sitt beslut i enlighet med Herr Fåhræus' förslag.

§ 24.

Beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Dürango att bordlägga det under N:o 8 af de tryckta handlingarne för dagen intagna ärendet angående Hälsovårdsnämndens förslag till ny mjölkstadga samt Beredningsutskottets nu inkomna yttrande däröfver.

Ang. ny mjölkstadga.

§ 25.

I skrifvelse den 15 innevarande Februari, intagen under N:o 9 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Hälsovårdsnämnden, under åberopande af en skrifvelse till Nämnden från Apotekaren O. Oest äfvensom en inom Drätselkammaren verkställd förberedande utredning, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta tillsätta en kommitté med uppdrag att efter verkställd utredning till Stadsfullmäktige inkomma med förslag *dels* till stadga för renhållningen inom gårdarne i Västerås på grundvalen af det s. k. tredelningssystemet, *dels* angående inrättande af en stadens svingård, *dels ock* rörande tillfredsställande anordningar för hopsamlande och uppläggande af soporna från

Ang. kommitte för ny renhållningsstadga m. m.

staden, hvarjämte Hälsovårdsnämnden vidare hemställt, att Stadsfullmäktige ville bestämma antalet ledamöter i kommittén till sju, af hvilka tre skulle utses af Stadsfullmäktige, två af Drätselkammaren och två af Hälsovårdsnämnden.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige till alla delar bifalla, hvad Hälsovårdsnämnden sålunda föreslagit och hemställt med det af Herr Oest nu föreslagna tillägg, att kommittén utom de sju ordinarie ledamöterna skulle bestå af tre af Stadsfullmäktige utsedda suppleanter.

Sedan härefter dels Herr Uggla föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Beredningsutskottet, att upprätta förslag å tre ledamöter och tre suppleanter i kommittén, dels ock Herr Oest yrkat, att Stadsfullmäktige måtte redan denna dag företaga ifrågavarande val, samt Stadsfullmäktige härutinnan bifallit Herr Oests yrkande, utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ledamöter i kommittén Apotekaren O. Oest, åt hvilken jämväl uppdrogs att sammankalla kommitterade, Mejerikonsulenten P. Rundgren och järnsvarfvaren C. Bäckman samt till suppleanter i kommittén Fabrikören A. Danielsson, Grosshandlaren D. Johansson och Renhållningsföreståndaren J. Eriksson.

§ 26.

Ang. val af en ledamot i saluhalls-kommittén.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Januari gifvit Beredningsutskottet i uppdrag att upprätta förslag å en ledamot i den s. k. saluhallskommittén i stället för Ingeniören J. Fredholm, hvilken på begäran erhållit entledigande från ledamotskapet i kommittén, utsågo Stadsfullmäktige nu i enlighet med Beredningsutskottets förslag till ledamot i sagda kommitté Handelsföreståndaren J. A. Zander.

§ 27.

Ang. yttrande öfver ansökan om elektrisk kraftledning mellan Skultuna bruk och Västerås.

Genom resolution den 17 nästlidne December hade Konungens Befallningshafvande i länet till bland andra Stadsfullmäktige i Västerås remitterat en underdånig ansökning från Nordiska Metallaktiebolaget om tillstånd att för arbetsöfverföring framdraga en elektrisk högspänningsledning från Skultuna bruk till bolagets verkstäder i Västerås.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Drätselkammaren.

§ 28.

Ang. försäljning af gamla elektricitetsverkets maskiner m. m.

I skrifvelse den 18 innevarande Februari hade Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att försälja såväl gamla elektricitetsverkets maskiner och apparater som ock en del maskiner från turbinhuset samt därjämte en i gamla vattenverket stående centrifugalpump, allt med tillbehör, samt besluta, att de härför inflytande medlen finge användas till minskande af styrelsens andel i stadens obligationslån, för hvilket ändamål medlen skulle till Drätselkammaren inlevereras.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herrar Fredholm och Uggla att bifalla framställningen i hvad densamma afsåg bemyndigande för Vatten- och Gasverksstyrelsen att försälja ofvan omförmälda

maskiner med tillbehör samt att till utlåtande af Drätselkammaren remittera frågan om på hvad sätt de genom försäljningen inflytande medlen skulle användas.

§ 29.

Ang. anslag till en räknemaskin.

Föredrogs och remitterades till Drätselkammaren en från Magistraten inkommen skrifvelse af den 22 innevarande Februari med hemställan, att Stadsfullmäktige ville bevilja ett förslagsanslag af 1,300 kronor till inköp af en räknemaskin för användning af Magistraten vid valtillfällen samt i öfrigt å kronouppbördskontoret och å Drätselkammaren.

§ 30.

Ang. anslag för värdskap vid möte i frågan om Mälarens reglering m. m.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna skrifvelse:

„Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning af de af staden utsedde delegerade för anordnande af det till den 28 innevarande Februari utsatta mötet för öfverläggning i frågan om Mälarens reglering får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte höja det till delegerades förfogande ställda anslaget å 300 kronor till 500 kronor för bestridande af värdskap gent emot de delegerade från främmande städer, som hitkomma till mötet.

Herr Edv. Karlsson har vid ärendets behandling låtit till Drätselkammarens protokoll anteckna, att han för sin del ej kunde biträda ifrågavarande framställning.

Västerås den 21 Februari 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Teofil Öberg."

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens anhållan, *dels* Herr Danielsson afslag å densamma, *dels och* Herr Nordin bifall till Drätselkammarens anhållan med det förbehåll, att af det ökade anslaget högst 200 kronor finge användas till bestridande af värdskap mot de främmande delegerade.

Vid framställning af proposition å berörda yrkanden och sedan Stadsfullmäktige uttalat sig för, att för bifall till Drätselkammarens framställning borde erfordras två tredjedelar af de afgifna rösterna, beslöto Stadsfullmäktige med 15 ja, emot 14 nej, afgifna för Herr Nordins yrkande, enligt bifogade voteringslista att afslå Drätselkammarens ifrågavarande anhållan.

§ 31.

Regeringsrättens årsbok. En från Kungl. Civildepartementet till Stadsfullmäktiges ordförande ankommen cirkulärskrifvelse med erinran om lämpligheten för kommuner att prenumerera på publikationen "Regeringsrättens årsbok" beslöto Stadsfullmäktige öfverlämna till Drätselkammaren.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 30 Mars 1911.

Max. Schenström.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 30 Mars 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Palmén, Frans Johansson, Sundström, Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Keijser, Edström, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Uggla, Björkman, Holm, Enhörning, Fåhræus och Viktor Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 32.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 23 nästlidne Februari. *Justering.*

§ 33.

Företogs till förnyad behandling det vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagda ärendet angående Hälsovårdsnämndens med skrifvelse den 29 September 1910 till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämnade förslag till nya föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås samt Beredningsutskottets däröfver den 13 nästlidne Februari afgifna yttrande. *Ang. ny mjölkstadga.*

Handlingarne i detta ärende, som skulle biläggas detta protokoll, funnos intagna under N:o 8 af Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 23 nästlidne Februari.

Vid föredragning af detta ärende, som skedde paragrafvis, fattade Stadsfullmäktige till en början i särskilda delar af frågan nedan antecknade beslut, nämligen:

Beträffande *§ 1 mom. 2* yrkade *dels* Herrar Dürango, vice ordföranden och Nordin bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels och* Herr Hans Larsson bifall till samma förslag med tillägg af följande ord efter momentets slut: "och afvakta Hälsovårdsnämndens beslut, innan försäljningen får börja".

Stadsfullmäktige godkände vid efter öfverläggningens slut i denna del framställd proposition å berörda yrkanden samt å Hälsovårdsnämndens förslag den af Beredningsutskottet föreslagna ändringen oförändrad.

I fråga om *§ 1 mom. 3* föreslog Herr Thunholm, med hvilken Herrar Danielsson, Sundström och Edström instämde, att momentet måtte erhålla följande förändrade lydelse: "Mjölkförsäljare är skyldig att, när Hälsovårdsnämnden så fordrar, lämna uppgift om, från hvilken ladugård den mjölk, han försäljer, levererats eller, om han i andra hand bekommer mjölk, hvem som till honom levererar densamma".

Herrar vice ordföranden, Oest och Malmberg yrkade däremot bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan Herr Thunholms förslag.

Vidkommande *§ 2 mom. 2* yrkade *dels* Herr Oest, med instämmande af Herr Hans Larsson bifall till Hälsovårdsnämndens förslag med den ändring att orden: "till någon del" i satsen "och får ej till någon del vara belägen under angränsande markens yta" måtte utgå, *dels* Herrar vice ordföranden, Sundström och Karlsson bifall till Beredningsutskottets förslag oförändradt, *dels ock* Herr Dürango bifall till Beredningsutskottets förslag med den ändringen att ordet "fuktfri" utbyttes med orden "väl isolerad och dränerad".

Genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista beslöto Stadsfullmäktige med 23 ja emot 7 nej, afgifna för bifall till Herr Oests, till kontraproposition antagna yrkande, att godkänna Beredningsutskottets förslag utan förändring.

Rörande *§ 2 mom. 3* yrkade *dels* Herr Dürango med instämmande af Herrar Thunholm och Svensson bifall till Hälsovårdsnämndens förslag med den ändringen, att orden "bostadsrum, kök, försäljningslokal af annat slag eller" måtte utgå, *dels ock* Herrar Frans Johansson och vice ordföranden bifall till Beredningsutskottets förslag.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden samt å Hälsovårdsnämndens förslag oförändradt, därvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Beredningsutskottets förslag vara med öfvervägande ja besvarad, beslöto Stadsfullmäktige, sedan votering begärts samt Herr Dürangos yrkande blifvit till kontraproposition antaget, genom verkställd omröstning enligt bifogade voteringslista med 18 röster emot 12 att godkänna Beredningsutskottets förslag.

I fråga om *§ 4 mom. 1* yrkade *dels* Herr Erik Andersson bifall till Beredningsutskottets förslag med den ändringen, att ordet "skall" i meningen "Is för mjölkens afkylning skall finnas inom lokalen" ersattes med ordet "bör", *dels ock* Herr Hans Larsson bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan Herr Erik Anderssons förslag.

Efter föredragning af *§ 4 mom. 3* yrkade *dels* Herr vice ordföranden bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels* Herr Sundström bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, *dels* Herr Karlsson, med instämmande af Herr Oest att Stadsfullmäktige måtte antaga momentet med den första af Beredningsutskottet föreslagna ändringen eller att efter orden "Målkärl eller annat" insattes ordet "kärl" men i öfrigt enligt Hälsovårdsnämndens förslag, *dels ock* Herr

Dürango bifall till Hälsovårdsnämndens förslag med den ändringen, att ordalagen i momentets början komme att erhålla följande ändrade lydelse: "Kärl, som å mjölkförsäljningsställe användes etc".

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige Herr Karlssons förslag.

Beträffande *§ 4 mom. 4, första stycket* yrkade *dels* Herrar Oest och Hans Larsson bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, *dels och* Herr Thunholm, att första meningen måtte erhålla följande ändrade lydelse: "Kärl, i hvilket mjölk förvaras, skall före ny påfyllning väl rengöras".

Stadsfullmäktige biföllo i denna fråga Herr Thunholms förslag.

I fråga om *§ 4 mom. 4, andra stycket* yrkade *dels* Herr Danielsson, med instämmande af Herr Sundström, att första meningen måtte erhålla följande ändrade lydelse: "Mjölkkärl som lämnas stående i portgång, på gård, gata eller annan allmän plats, skall vara låst", *dels* Herr Frans Johansson, att samma mening måtte erhålla den af Beredningsutskottet föreslagna lydelsen, *dels* Herr Thunholm, med instämmande af Herr Edström, att efter första meningen i Hälsovårdsnämndens förslag måtte tillfogas orden "utan skydd mot inre förorening", *dels och* Herr Hans Larsson bifall till Hälsovårdsnämndens förslag till lydelse af momentets första mening utan tillägg eller förändring.

Stadsfullmäktige biföllo vid framställning af proposition å dessa yrkanden Herr Thunholms förslag.

I den senare meningen beslöto Stadsfullmäktige enhälligt på förslag af Herr Thunholm göra den ändringen i Hälsovårdsnämndens förslag att orden "från öppna kärl" skulle utgå.

Vidkommande *§ 4 mom. 5* samt *§ 5 mom. 1* biföllo Stadsfullmäktige utan diskussion Beredningsutskottets förslag.

Beträffande de i *§ 5 mom. 2* förekommande bestämmelserna om minimifetthalt å tjock grädde och tunn grädde yrkade *dels* Herr Dürango, med instämmande af Herrrar Erik Andersson och Sundström, att minimifetthalten för tjock grädde måtte bestämmas till 25 $^0/_0$ och för tunn grädde till 15 $^0/_0$, *dels och* Herrar Oest, vice ordföranden och Nordin bifall till Hälsovårdsnämndens förslag.

Stadsfullmäktige biföllo i fråga härom Herr Dürangos yrkande.

I fråga om den i samma moment af Hälsovårdsnämndens föreslagna bestämmelsen om viss egentlig vikt för oskummad mjölk blef denna bestämmelse på yrkande af Herr Tersmeden af Stadsfullmäktige antagen.

Beträffande *§ 6 mom. 3* beslöto Stadsfullmäktige godkänna Hälsovårdsnämndens förslag med den af Herr Hans Larsson under öfverläggningen påyrkade ändringen att i stället för ordet "godkännas" i satsen "läkare och veterinär, som af Hälsovårdsnämnden godkännas" insattes ordet "förordnas".

Vidkommande *§ 7* biföllo Stadsfullmäktige Beredningsutskottets ändringsförslag med den af Herr Hans Larsson nu föreslagna ytterligare ändringen, att efter orden "för försäljning tillhandahålla" tillsades orden "eller inom försäljningslokalerna förvara".

§ 10 mom. 2 godkändes i enlighet med den af Beredningsutskottet föreslagna lydelsen.

Vid föredragningen af *§ 11, andra stycket* yrkade Herr Dürango, att den tid, under hvilken Hälsovårdsnämnden i vissa fall skulle äga meddela anstånd med stadgans fulla tillämpning, måtte sättas till fem i stället för af Hälsovårdsnämnden föreslagna tre år från stadgans ikraftträdande.

Genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista beslöto Stadsfullmäktige emellertid med 18 nej emot 10 ja, afgifna för bifall till Herr Dürangos yrkande, att härutinnan godkänna Hälsovårdsnämndens förslag.

Sedan förslagets samtliga §§ blifvit genomgångna beslöto Stadsfullmäktige att, med upphäfvande för sin del af de nu gällande af Stadsfullmäktige den 14 December 1903 antagna och af Konungens Befallningshafvande i länet den 24 Februari 1904 fastställda föreskrifter i förevarande hänseende, antaga Hälsovårdsnämndens föreliggande förslag till föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås med de ofvan omförmälda denna dag af Stadsfullmäktige beslutade tillägg och förändringar.

Stadsfullmäktiges beslut i ärende skulle öfverlämnas till Magistraten för att genom Magistraten underställas Konungens Befallningshafvande för fastställelse.

§ 34.

Ang. fastställelse af en del Stadsfullmäktiges beslut.

Föredrogos och lades till handlingarne Konungens Befallningshafvandes, under N:o 10 af de tryckta handlingarne för dagen intagna särskilda resolutioner den 8 och den 13 innevarande Mars angående fastställelse af en del af Stadsfullmäktige i samband med upprättandet af 1911 års budget fattade beslut.

§ 35.

Ang. sinnessjukvården vid stadens fattiggård.

Genom resolution den 7 innevarande Mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige för kännedom öfverlämnat afskrift af berättelse till Kungl. Medecinalstyrelsen öfver af Alfred Petrén den 19 Januari 1911 verkställd inspektion af sinnessjukvården vid Västerås försörjningsinrättning.

Efter föredragning af berörda handling, som fanns intagen under N:o 11 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden, med hvilken Herr Dürango instämde att gifva Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsstyrelsen del af berörda berättelse för att berörda nämnd och styrelse måtte lämnas tillfälle att vidtaga de åtgärder och inkomma till Stadsfullmäktige med de förslag, som i anledning af i berättelsen förekommande anmärkningar kunde befinnas påkallade.

§ 36.

Ang. yttrande öfver af Nordiska Metallaktiebolaget sökt koncession å elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna och Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom remiss den 23 nästlidne Februari anmodat Drätselkammaren att afgifva utlåtande i anledning däraf, att Stadsfullmäktige förelagts att yttra sig öfver af Nordiska Metallaktiebolaget sökt nådigt tillstånd att för arbetsöfverföring framdraga en elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna bruk och bolagets verkstäder i Västerås, hade Drätselkammaren i af-

gifvet utlåtande af den 9 innevarande Mars, intaget under N:o 12 af de tryckta handlingarne för dagen, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte förklara, att staden för sin del icke hade något att emot den underdåniga ansökningen erinra, detta dock under följande villkor nämligen:

1:o) *att* genom den föreslagna kraftledningen finge öfverföras kraft allenast för uppehållande af driften och belysningen i bolagets verkstäder och kontor, men däremot icke utan Stadsfullmäktiges medgifvande användas för öfverföring af elektrisk energi till andra,

2:o) *att* bolaget, när så kunde komma att erfordras, på egen bekostnad utbytte luftledningen mot jordkabel öfver sådana områden inom staden, som ordnades för bebyggande, samt

3:o) *att* bolaget, om och när så kunde blifva nödigt, kostnadsfritt för staden verkställde anordningar för kraftledningens korsning med blifvande trafikleder samt stadens elektriska ledningar.

Sedan till en början Herr Hans Larsson yrkat återremiss af frågan till Drätselkammaren samt till Vatten- och Gasverksstyrelsen, hvaremot Herrar Fredholm och Nordin yrkadt, att ärendet måtte denna dag företagas till afgörande, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning enligt bifogade voteringslista med 18 nej emot 11 ja, afgifna för bifall till Herr Hans Larssons yrkande att nu företaga ärendet till afgörande.

Härefter yrkade först i fråga om det under 1:o) upptagna villkoret i Drätselkammarens förslag Herr Nordin, med instämmande af Herr Oest, bifall till samma förslag med följande tillägg, nämligen att mellan orden "finge" och "öfverföras" insköts orden "till Västerås" samt att efter styckets slut tillfogades orden "bolaget dock tills vidare berättigadt lämna elektrisk ström till dess nuvarande afnämare inom stadens område", i sammanhang hvarmed Herr Nordin öfverlämnade en så lydande handling:

"De firmor, till hvilka Nordiska Metallbolaget för närvarande, från kraftcentralen i Västerås, levererar elektrisk kraft förutom för eget behof, äro följande:

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget,
S. V. B. jernvägsbolags verkstäder,
Västerås Ullspinneri & Angfärgeri.

Västerås den 27 mars 1911.
Nordiska Metall Aktiebolaget
J. Lundin
gn. *J. Svenson*".

Beträffande det under 2:o) upptagna villkoret yrkade Herr Fredholm, med instämmande af Herr Edström, den ändringen i Drätselkammarens förslag, att orden "utbytte luftledningen mot jordkabel" måtte utgå och ersättas med uttrycket "flyttade luftledningen eller utbytte densamma mot jordkabel", hvaremot Herr Oest härutinnan yrkade bifall till Drätselkammarens förslag oförändradt.

Efter slutad öfverläggning, beslöto Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens förslag till yttrande med de af Herr Nordin beträffande punkt 1:o) föreslagna tillägg.

Herr Fredholms ändringsförslag beträffande punkt 2:o) blef af Stadsfullmäktige genom omröstning enligt bifogade voteringslista med 24 ja, afgifna för bifall till Drätselkammarens förslag, emot 5 nej för Herr Fredholms yrkande, afslaget.

§ 37.

Ang. användning af försäljningssumman för gamla elektricitetsverkets maskiner m. m.

Beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Fredholm och i öfverensstämmelse med Drätselkammarens, under N:o 13 af de tryckta handlingarna för dagen intagna förslag att de genom försäljning af gamla elektricitetsverkets maskiner och apparater samt en del maskiner från turbinhuset äfvensom en i gamla vattenverket stående centrifugalpump, allt med tillbehör inflytande medlen skulle användas till bestridande af kostnaderna för uppförandet af stadens nya elektricitetsverk samt de förut beslutade ändringarna i turbinhuset, så att de af lånemedel beviljade anslagen för berörda företag skulle minskas med försäljningssumman för de gamla maskinerna m. m.

§ 38.

Ang. yttrande ifråga om Mälarens reglering.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 November 1910 till utlåtande af Hamnstyrelsen och Drätselkammaren remitterat den till Stadsfullmäktige remitterade frågan om uppränsning af Mälarens farleder hade nu yttranden i ärendet, intagna under N:o 14 af de tryckta handlingarna för dagen, från Hamnstyrelsen och Drätselkammaren till Stadsfullmäktige inkommit.

Efter föredragning af ärendet yrkade *dels* Herr Dürango att mellan andra och tredje punkterna i Hamnstyrelsens förslag till yttrande måtte inskjutas en punkt af följande lydelse:

"att särskildt uttala sig för upptagande af hufvudfarleden genom Mälaren till 6 meters djup" samt att sista orden i sista punkten af Hamnstyrelsens förslag: "dels ock utredning om det för de inre farlederna lämpligaste djupet" måtte utgå, *dels ock* Herr Hans Larsson remiss af ärendet till Beredningsutskottet för redigering af förslag till underdånigt yttrande i ärendet från Stadsfullmäktige. I sist berörda yrkande instämde Herr Nordin, hvilken därvid uttalade önskvärdheten af, att i det blifvande underdåniga yttrandet något kraftigare än i Hamnstyrelsens utlåtande framhölles, att staden komme att åsamkas verklig skada af regleringen genom minskad fallhöjd vid stadens vattenfall vid Svartåns utlopp i Mälaren.

Vid först framställd proposition å Herr Hans Larssons remissyrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville nu föredraga ärendet till afgörande blef Herr Larssons berörda yrkande bifallet.

§ 39.

Ang. understöd från Sundinska understödsfonderna.

Jämlikt stadgarne för Sundinska understödsfonderna för dels pauvres honteux och medelklassen, dels arbetsklassen beslöto Stadsfullmäktige enligt af Drätselkammaren i skrifvelse den 9 innevarande Mars väckt förslag att antalet understöd för innevarande år, hvilka understöd, skulle utgå i belopp om 150 kronor till personer tillhörande pauvres honteux och medelklassen samt 75 kronor till personer ur arbetsklassen och utdelas den 8 Maj, skulle utgöra 10 för hvardera klassen.

§ 40.

Ang. förvaltning af donerade medel.

I skrifvelse den 17 innevarande Mars hade utredningsmännen i dödsboet efter Bankkameraren Johan Gustaf Berglund, hvilken enligt en skrifvelsen

vidfogad afskrift af hans testamente donerat större delen af sin förmögenhet till Västerås stad att användas för särskildt ändamål, hemställt att Stadsfullmäktige ville besluta om öfvertagande af boets behållning. /Stfm. handl. N:o 15/

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af vice ordföranden dels att med största tacksamhet emottaga den till Västerås stad gjorda donationen, dels ock att enligt den gjorda framställningen öfvertaga boets behållning att genom Drätselkammaren förvaltas i enlighet med testamentets bestämmelser.

§ 41.

Ang. tillägg i taxan för elektrisk ström

I skrifvelse den 21 innevarande Mars, intagna under N:o 16 af de tryckta handlingarna för dagen, hade Vatten- och Gasverksstyrelsen aflämnat förslag till tillägg i den nu gällande taxan för elektrisk ström från stadens elektricitetsverk.

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herr Dürango återremiss af frågan till Vatten- och Gasverksstyrelsen för utredning, huruvida för de största kraftabonnenterna kunde beredas ytterligare nedsättning i strömpriset, *dels ock* Herr Fredholm remiss af ärendet till Drätselkammaren.

Stadsfullmäktige biföllo Herr Fredholms yrkande.

§ 42.

Brandchefens årsberättelse.

Lades till handlingarna Brandchefens under N:o 17 af de tryckta handlingarne för dagen intagna berättelse öfver brandkårens verksamhet under år 1910.

§ 43.

Ang. tillägg i nya hamntaxan.

Ett af Hamnstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande Mars, intagen under N:o 18 af de tryckta handlingarna för dagen, framställdt förslag till tillägg i den nya Hamntaxan för Västerås blef på yrkande af Herr vice ordföranden remitteradt för yttrande till Drätselkammaren.

§ 44.

Ang. fråga om inköp af Hesslö.

Genom remiss den 23 innevarande Mars hade Konungens Befallningshafvande i länet öfverlämnat till Stadsfullmäktige för kännedom afskrift af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 17 Februari 1911 till Domänstyrelsen, enligt hvilket bref Kungl. Maj:t funnit stadens framställning om inköp af kronoegendomen Hesslö eller del däraf icke till någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr Hans Larsson genom utdrag af protokollet gifva Vatten- Gasverkssyrelssen del af

hvad sålunda förekommit, för den händelse styrelsen i anledning däraf skulle finna skäl vidtaga någon åtgärd eller inkomma till Stadsfullmäktige med någon framställning.

In fidem
Theofil Öberg.

Justeradt den 27 April 1911
Max. Schenström.

Västerås 1911. Fredr. Anderssons Boktryckeri

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 27 April 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Palmén, Frans Johansson, Sundström, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Holm, Enhörning, Hedin, Albert Andersson, Fredholm, Fåhræus, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Uggla, Björkman, Karlsson, Kalén, Svensson, Keijser, Edström, Daniel Johansson och Viktor Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 45.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne Mars.

§ 46.

Ang. yttrande i frågan om Mälarens reglering.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Mars uppdragit åt Beredningsutskottet att upprätta förslag till underdånigt yttrande i den till Stadsfullmäktige remitterade frågan om förslag till reglering af Mälarens vattenstånd och uppränsning af dess farleder, hade Beredningsutskottet med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande April, intagen under N:o 19 af de tryckta handlingarne för dagen, öfverlämnat förslag till underdånig skrifvelse i ärendet, så lydande:

«*Till Konungen.*

Sedan — — - — — — se Stadsfullmäktiges handlingar sid. 56».

Efter föredragningen häraf beslöto Stadsfullmäktige till alla delar godkänna Beredningsutskottets förslag.

§ 47.

Ang. val af en vice distriktchef i fattigvårdsstyrelsen.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 28 nästlidne Mars hade Fattigvårdsstyrelsen, i anledning däraf att Ingeniören Erik Forsstedt, hvilken af Stadsfullmäktige utsetts att intill innevarande års utgång vara vice distriktchef i tredje fattigvårdsdistriktet, anhållit om befrielse från sagda uppdrag, hemställt, att Stadsfullmäktige ville, med entledigande af Ingeniören Forsstedt från ifrågavarande uppdrag, till vice distriktchef i tredje distriktet för återstoden af år 1911 utse Järnhandlaren Axel Olsson.

Stadsfullmäktige beslöto i ärendet till alla delar i öfverensstämmelse med hvad Fattigvårdsstyrelsen sålunda föreslagit.

§ 48.

Ang. Konungens Befallningshafvandes utslag angående disponenten K. E. Lundqvists mantalsskrifning för 1907.

Meddelades, att Konungens Befallningshafvande i länet till Stadsfullmäktige öfverlämnat afskrift af sitt den 31 nästlidne Mars meddelade utslag, hvarigenom Konungens Befallningshafvande undanröjt disponenten Karl Emil Lundqvists mantalsskrifning här i staden för år 1907; och skulle berörda afskrift läggas till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 49.

Ang. inlösen af gården N:o 94 västra kv.

I skrifvelse den 13 innevarande April, intagen under N:o 20 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren, med öfverlämnande af två särskilda från Rådstufvurätten inkomna förteckningar öfver beviljade lagfarter å fastigheter på stadens grund under november och december månader 1910 samt januari och februari månader 1911, hemställt, att Stadsfullmäktige ville beträffande gården och tomten N:o 94 i västra kvarteret, som August Berggren köpt för 8,000 kronor, och å hvilket fång Rådstufvurätten den 2 sistlidne Januari meddelat lagfart, besluta att göra stadens lösningsrätt gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder, äfvensom bestämma, att löseskillingen måtte gäldas af reserverade köpeskillingsmedel, men att Stadsfullmäktige icke måtte i fråga om de öfriga i förteckningarne upptagna fastigheter, till hvilka lösningsrätt tillkomme staden, göra stadens lösningsrätt gällande.

På yrkande af Herr Enhörning beslöto Stadsfullmäktige till alla delar bifalla hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 50.

Ang. fråga om inköp af egendomen Carlsberg.

Sedan Kammarherren Grefve C. A. Lewenhaupt till Drätselkammaren ingifvit ett till Stadsfullmäktige ställdt skriftligt erbjudande af den 3 innevarande April att till staden försälja egendomen Carlsberg å Västerås stads västra område för en köpesumma af 150,000 kronor, hade Drätselkammaren med skrifvelse den 13 innevarande April, intagen under N:o 21 af de tryckta handlingarne för dagen, öfverlämnat berörda anbud till Stadsfullmäktiges pröfning samt därvid, enär det fordrade priset af Drätselkammaren ansågs för högt, hemställt, att anbudet icke måtte af Stadsfullmäktige antagas.

Stadsfulmäktige fattade på yrkande af Herr Enhörning sitt beslut i ärendet i öfverensstämmelse med Drätselkammarens hemställan.

§ 51.

Företogs till behandling det under N:ris 18 och 22 i de tryckta handlingarne för år 1911 intagna ärendet angående tillägg till det af Stadsfullmäktige den 31 Mars 1910 för sin del antagna förslag till ny taxa å hamnafgifter i Västerås, och beslöto Stadsfullmäktige härvid att i öfverensstämmelse med hamnstyrelsens förslag med det af Drätselkammaren föreslagna tillägget till ifrågavarande taxa för sin del göra följande tilläggsbestämmelse: *Ang. tillägg i nya hamntaxan.*

"För varor, som sjöledes ankomma till Västerås för vidare direkt befordran med järnväg till annan ort eller för gods, som från annan ort ankommer med järnväg till Västerås för vidare befordran sjöledes, erlägges,

a) om varorna utgöras af kol, metaller, malm, tegel eller trävaror, full broafgift, men återbetalas vid årets slut till den trafikant, som fraktat mer än 5,000 ton under året af den ifrågavarande varan, 30 % af den därför erlagda broafgiften, och

b) för öfriga varor 70 % af den bestämda broafgiften, då det fraktade partiet uppgår till minst 5,000 kg.,"

samt att tillställa Kungl. Kommerskollegium berörda tilläggsförslag, på det att det måtte inflyta i det på Kungl. Maj:ts pröfning beroende förslaget till ny taxa.

§ 52.

Föredrogs det under N:o 16 och 23 i de tryckta handlingarne för innevarande år intagna ärendet angående tillägg i taxan för elektrisk ström; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande af Herr Fredholm med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren tillstyrkta förslag, men utan afseende å en vid Drätselkammarens yttrande fogad framställning från fabrikören Sigfrid Jansson och Aktiebolaget Västerås Järnmanufaktur, *dels* att göra följande tillägg till § 2 i nu gällande taxa för elektrisk ström: *Ang. tillägg i taxan för elektrisk ström.*

"Styrelsen äger dock rätt debitera den förbrukade elektriska strömmen efter ett grundpris af 90 kronor per kilowatt och år, uppmätt medels maximalmätare jämte ett förbrukningspris af 6 öre per kilowattimme utan någon rabatt, hvarvid dock rättigheten att uttaga ström efter detta förbrukningspris må af styrelsen begränsas till viss tid på dagen. För förbrukning under öfrig tid af dygnet utgör förbrukningspriset 16 öre per kilowattimme," *dels ock* att detta tillägg skulle gälla retroaktivt från den 1 Januari 1911.

§ 53.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 November 1910 till Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Beredningsutskottet remitterat en af Herr Daniel Johansson samma dag väckt motion angående borttagande af mätarehyrorna för gas och elektrisk ström, hade nu yttrande i ärendet inkommit såväl från Vatten- och Gasverksstyrelsen som ock från Beredningsutskottet. *Ang. borttagande af mätarehyror för gas ock elektrisk ström.*

Handlingarne i ärendet funnos intagna under N:o 24 af de tryckta handlingarne för dagen; och inhämtades vid föredragning af desamma, att Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt om afslag å motionen, hvaremot Beredningsutskottet yrkat återremiss af ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen för ny utredning.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade *dels* Herrar vice ordföranden, Albert Andersson, Sundström och Huggare bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels* Herr Fredholm återremiss af ärendet till Beredningsutskottet, *dels ock* Herr Nordin att Stadsfullmäktige ville afslå motionen med hemställan likväl till Vatten- och Gasverksstyrelsen att i sammanhang med budgetbehandlingen för 1912 återupptaga ärendet samt inkomma till Stadsfullmäktige med förslag i motionens syfte.

Sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att icke nu slutligen afgöra ärendet, framställdes proposition å ofvanberörda remissyrkanden; och beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning enligt bifogade voteringslista (Bil. § 53) med 20 ja emot 7 nej, afgifna för bifall till Herr Fredholms yrkande, att i enlighet med Beredningsutskottets förslag återremittera ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

§ 54.

Ang. revision af stadsplanen.

Sedan Stadsfullmäktige den 20 Juni och den 15 December 1910 fattat beslut om revision af den för Västerås gällande stadsplan, hade Byggnadsnämnden, som jämlikt Stadsfullmäktiges uppdrag utställt den sålunda beslutade nya stadsplanen till yttrande af vederbörande markägare, med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande April öfverlämnat de till Byggnadsnämnden inkomna anmärkningsskrifvelserna samt beträffande hvar och en af dessa anmärkningar afgifvit eget yttrande.

Byggnadsnämndens berörda skrifvelse fanns aftryckt under N:o 25 i Stadsfullmäktiges handlingar för dagen och skulle intagas såsom bilaga till detta protokoll.

Vid föredragningen af detta ärende, hvilket skedde punktvis, yrkade i fråga om den af Västerås Evangeliskt Lutherska Missionsförenings styrelse gjorda anmärkningen emot Klockaregatans framdragande på sätt af Stadsfullmäktige förut beslutats *dels* Herr Erik Andersson, med hvilken Herrar Thunholm och Danielsson instämde, återremiss af denna del af ärendet till Byggnadsnämnden för förnyadt yttrande, huruvida Klockaregatans upptagande vore nödvändigt eller om gatan kunde läggas så, att densamma ej så mycket inkräktade på missionsföreningens tomt, *dels ock* Herrar Plantin och Sundström bifall till Byggnadsnämndens förslag; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å dessa yrkanden att i enlighet med Herr Erik Anderssons förslag återremittera denna del af ärendet till Byggnadsnämnden.

Beträffande samtliga öfriga i anledning af stadsplanerevisionen inkomna anmärkningsskrifvelser fattade Stadsfullmäktige beslut i öfverensstämmelse med hvad Byggnadsnämnden föreslagit; och skulle sålunda den ändring beträffande Kyrkogatan göras, att på sätt å kartan funnes utmärkt vid biskopshusets norra gafvel inlades ett trekantigt förgårdsområde.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige, med nyssberörda mindre jämkning vid Kyrkogatan samt med undantag för Klockaregatan, för sin del slutligen antaga den nya stadsplanen, sådan densamma nu förelåg och af Stadsfullmäktige antagits.

Herr Malmberg lät till protokollet anteckna, att han icke deltagit i Stadsfullmäktiges beslut i ärendet.

§ 55.

Ang. hamnplanens förläggande under Hamnstyrelsen.

Föredrogs och bordlades på yrkande af Herr vice ordföranden Drätselkammarens yttrande af den 13 innevarnnde April i anledning af Hamnstyrelsens till Drätselkammaren den 27 Oktober 1910 remitterade förslag angående den s. k. hamnplanens förläggande under Hamnstyrelsen.

§ 56.

Ang. ny lönestat för stadens folkskoleinspektör.

Sedan Folkskolestyrelsen till Drätselkammaren öfverlämnat utdrag af sitt protokoll för den 6 innevarande April jämte bilagor, innehållande förslag till ny lönestat för stadens folkskoleinspektör, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 i samma månad, med öfverlämnande af sagda förslag till Stadsfullmäktiges pröfning, afgifvit eget yttrande däröfver.

Ärendet bordlades.

§ 57.

Ang. anslag till ledningar utom stadsplanen.

Med öfverlämnande till Stadsfullmäktiges pröfning af en skrifvelse till Stadsfullmäktige från Vatten- och Gasverksstyrelsen, däri styrelsen under förmälan, att i förslaget till stadens inkomst- och utgiftsstat för år 1911 funnes å sidan 394 upptaget ett af styrelsen begärdt anslag å 7,500 kronor att användas för utsträckning af allmänna ledningarne till och å stadens icke planlagda område, men att detta anslag ej funnes omnämndt i Stadsfullmäktiges protokoll öfver behandlingen af ofvannämnda stat, anhållit, att Stadsfullmäktige, ville i anledning af berörda framställning nu fatta beslut, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande April tillstyrkt bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens ifrågavarande framställning samt föreslagit, att anslaget måtte lämnas af lånemedel.

På yrkande af Herr Fredholm beslöto Stadsfullmäktige till alla delar bifalla hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit.

§ 58.

Vatten- och Gasverksstyrelsens berättelse för 1910.

Beslöto Stadsfullmäktige intaga i sina tryckte handlingar Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren med skrifvelse den 20 innevarande April till Stadsfullmäktige öfverlämnade förvaltningsberättelse för år 1910.

§ 59.

Hälsovårdsnämndens berättelse för 1910.

Hälsovårdsnämndens af nämnden till Stadsfullmäktige med skrifvelse den 21 innevarande April öfverlämnade årsberättelse för 1910 skulle intagas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar.

§ 60.

Ang. bestämmelser om ansvariga byggmästare.

Med skrifvelse den 10 innevarande April hade Byggnadsnämnden i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 25 Februari 1909 af en af Herr Daniel Johansson väckt motion afgifvit förslag å bestämmelser rörande ansvariga byggmästare här i staden.

På yrkande af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

§ 61.

Ang uppgörelse rörande Allm. Sv. El. A.-B:s, Nord. Met. A.-B:s o. Klas Vestmans donationsjordar.

Ett af Drätselkammaren den 26 innevarande April framställdt förslag om uppgörelse rörande af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metallaktiebolaget och Godsägaren Klas Vestman innehafda andelar af Västerås stads donationsjord beslöto Stadsfullmäktige bordlägga.

§ 62.

Ang. understödstagarne ur Sundinska fonderna.

Föredrogs och lades till handlingarne till Stadsfullmäktige öfverlämnadt utdrag af nämndens öfver Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen protokoll för den 24 innevarande April, hvaraf inhämtades, att till understödstagare för innevarande år blifvit utsedda:

i fonden för pauvres honteux och medelklassen: Änkefruarne Karin Lagerström-Melin, Emilia Eriksson och Johanna Ulrika Bergström, Fröknarne Lydia Dillman och Laura Humble, f. Kassören Olof Olsson, f. handlanden Johan Fredrik Lindgren, f. Sadelmakaren C. G. Vetterström, f. Åkaren Gustaf Eriksson samt f. Sjuksköterskan Hedda Runngren samt

i fonden för arbetsklassen: f. Rättaren A. G. Andersson, f. Snickaren C. G. Jonsson, änkorna Johanna Gustafva Lundberg, Carolina Johansson, Anna Brita Skoglund och Maria Charlotta Vallin samt ogifta Hedvig Sofia Schinkler, Charlotta Fröding, Maria Sofia Kollin och Albertina Kristina Svedling.

§ 63.

Ang. inledande af stadens ledningar i nybyggnad å tomten N:o 60 Jakobsberg.

Föredrogs en såsom motion af Herrar Danielsson och Albert Andersson upptagen skriftlig framställning till Stadsfullmäktige af den 19 innevarande April från A. V. Eriksson rörande indragande af stadens vatten- och kloakledningar i ett under byggnad varande hus å Erikssons tomt N:o 60 Jakobsberg inom S:t Ilians socken.

På yrkande af Herrar vice ordföranden och Nordin remitterades frågan till yttrande af Vatten- och Gasverksstyrelsen.

§ 64.

Framlämnade Herr Råberg en af honom såsom motion upptagen skriftlig framställning till Stadsfullmäktige af denna dag från Byggnadsföreningen Viktoria utan personlig ansvarighet angående rätt för föreningen att inkoppla föreningens vatten- och afloppsledningsnät med stadens nya vatten- och afloppsledningar i Malmabergsgatan.

Ang. inkoppling af Viktoriaföreningens ledningar med stadens nya vatten- och afloppsledningar i Malmabergsgatan

På yrkande af motionären remitterades frågan till yttrande af Vatten- och Gasverkstyrelsen.

§ 65.

Anmäldes, att till Stadsfullmäktige öfverlämnats styrelsens samt revisorernas i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs-Aktiebolag berättelser för förvaltningsåret 1910.

Ang. S. V. B. Nya Järnv.-A.-B:s berättelse för 1910.

§ 66.

Ett från styrelsen för Svenska Stadsförbundet ankommet skriftligt meddelande rörande förbundets sammanträde till sin första ordinarie kongress den 1 september 1911 blef på yrkande af Herrar Danielsson, Nordin och Dürango remitteradt till Beredningsutskottet för yttrande samt eventuelt förslag till val af ombud med suppleanter att vid kongressen representera Västerås.

Ang. val af ombud vid Svenska Stadsförbundets kongress den 1 Sept. 1911.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 26 Maj 1911.

Max. Schenström.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 26 Maj 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, Sundström, Edvard Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Holm, Keijser, Enhörning, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Frans Johansson, Edström, Fredholm, Fåhræus och Viktor Larsson.

Närvarande å Magistratens vägnar: t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 67.

Justering.

Upplästes och justerades protokollet vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 nästlidne April.

§ 68.

Ang. fråga om hamnplanens förläggande under hamnstyrelsen.

Sedan Hamnstyrelsen i skrifvelse den 22 Oktober 1910 hos Stadsfullmäktige hemställt, att områdena inom den s. k. hamnplanen måtte förläggas under Hamnstyrelsen för att genom dess försorg ordnas och uthyras på villkor, bestämda enligt de grunder, som Stadsfullmäktige kunde komma att på förslag af Hamnstyrelsen fastställa, samt Stadsfullmäktige den 27 samma månad och år remitterat berörda skrifvelse till utlåtande af Drätselkammaren, hade Drätselkammaren i skrifvelse den 13 nästlidne April, hvilken vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagts och nu fanns intagen under N:o 28 af de tryckta handlingarne för dagen, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, *att* hamnplanen, med undantag af kajerna och de närmast dem belägna strandområdena, hvilka skulle disponeras af Hamnstyrelsen, fortfarande måtte stå under Drätselkammarens förvaltning och att räkenskaperna rörande hamnplanen fortfarande måtte föras i sammanhang med stadens öfriga räken-

skaper och sålunda skilda från räkenskaperna för hamnen, *att* uppdraga åt Drätselkammaren att å stadens vägnar rörande upplåtelser af tomt- och upplagsplatser å hamnplanen sluta arrende- och tomträttsaftal, *att* uppdraga åt Hamnstyrelsen att i öfrigt utöfva öfverinseendet öfver hamnplanen, *att* för ordnande af hamnplanen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Hamnstyrelsens och stadens byggnadschefs vid utlåtandet fogade utredningar till Drätselkammarens förfogande ställa ett anslag af 111,000 kronor att i mån af behof för ändamålet användas, samt att nyssberörda anslag skulle utgå af lånemedel.

Efter föredragning af ärendet yrkade *dels* Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Nordin likaledes bifall till samma förslag med det tillägg beträffande andra punkten att efter orden "uppdraga åt Drätselkammaren att" måtte inskjutas orden "efter Hamnstyrelsens yttrande".

Vid framställning af proposition i ärendet, hvilket skedde punktvis, beslöto Stadsfullmäktige bifalla, hvad Drätselkammaren föreslagit, beträffande andra punkten likväl med det af Herr Nordin föreslagna tillägg.

Det antecknades, att Stadsfullmäktiges beslut i fråga om fjärde och femte punkterna eller beträffande anslaget till hamnplanens ordnande och bestämmande af det sätt, hvarpå anslaget skulle gäldas var enhälligt.

§ 69.

Ang. anslag till aflöning af samt ny lönestat för en folkskoleinspektör.

Företogs till förnyad behandling det vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagda, under N:o 29 af de tryckta handlingarne för dagen intagna ärendet angående anslag till aflöning af samt förslag till ny lönestat för en inspektör vid stadens folkskolor; och yrkades under öfverläggningen i detta ärende *dels* sedan Herr Malmberg framhållit, att i inspektörslönen i hvarje fall borde ingå aflöningen för den läraretjänst, som eventuelt förenades med inspektörsbefattningen, af Herrar Uggla, vice ordföranden och Sundström, att Stadsfullmäktige måtte på det sätt bifalla Folkskolestyrelsens framställning, att till aflönande af inspektör vid Västerås stads folkskolor anvisades för fem år ett belopp af 4,500 kronor om året utan några ålderstillägg, under villkor att tjänsten förklaras till ansökan ledig samt att, i händelse folkskoleinspektörstjänsten komme att förenas med läraretjänst vid folkskolorna i folkskoleinspektörslönen inginge aflöningen för denna läraretjänst, *dels* Herr Brodin bifall till Folkskolestyrelsens förslag, *dels ock* Herr Bäckman återremiss af frågan till Folkskolestyrelsen.

Vid framställd proposition å Herr Bäckmans remissyrkande och frågan, om Stadsfullmäktige ville nu företaga ärendet till afgörande, beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Herr Bäckmans yrkande att återremittera ärendet till Folkskolestyrelsen.

§ 70.

Ang. bestämmelser rörande ansvariga byggmästare.

Efter föredragning af Byggnadsnämndens bordlagda, under N:o 30 af de tryckta handlingarne för dagen nu intagna förslag till bestämmelser om ansvariga byggmästare yrkade dels Herrar Zander och Dürango afslag å Byggnadsnämndens förslag, dels Herr Sundström med instämmande af Herrar Edvard Karlsson, Uggla, Danielsson och Daniel Johansson uppskof med ärendets behandling till Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde under Augusti månad

innevarande år, dels ock Herrar Plantin och Hans Larsson bifall till Byggnadsnämndens förslag allenast med det förtydligande tillägget beträffande § 2, att mellan orden "styrka" och "att" insköts ordet "antingen" samt mellan orden "eller" och "att" ordet "ock".

Vid framställning af proposition å berörda uppskofsyrkande och frågan, om Stadsfullmäktige ville denna dag företaga ärendet till afgörande beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Herr Sundströms yrkande att uppskjuta ärendets behandling till Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde under nästkommande Augusti månad.

§ 71.

Under behandlingen af den under nästföregående § omförmälda fråga hade Herr Frans Johansson tillstädeskommit.

§ 72.

Ang. uppgörelse rörande Allm. Sv. El. A.B:s, Nordiska Metall aktiebolagets och Klas Westmans donationsjordar.

I skrifvelse den 26 nästlidne April, hvilken skrifvelse vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde blifvit bordlagd och nu fanns intagen under N:o 31 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metallaktiebolaget och Godsägaren Klas Westman träffa aftal rörande af dem innehafda, i Drätselkammarens skrifvelse närmare omförmälda delar af Västerås stads donationsjord i hufvudsaklig öfverensstämmelse med en vid skrifvelsen fogad af Drätselkammaren och ifrågavarande donationsjordsinnehafvare godkänd preliminär öfverenskommelse samt nedlägga stadens talan i de emot ofvannämnda bolag anhängiga donationsjordsrättegångarna, varande berörda preliminära öfverenskommelse af följande lydelse:

Öfverenskommelse.

Emellan undertecknade, Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metall-Aktiebolaget och Klas Westman såsom innehafvare af andelar i Västerås stads donationsjord, å ena, och Västerås stad genom dess Drätselkammare, å andra sidan, är denna dag följande preliminära aftal träffadt,

Till Västerås stad betalas kontant:

af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget	kr.	7.822: 64
„ Nordiska Metall-Aktiebolaget	„	19.559: 70
„ Klas Westman	„	11.890: —
	„	39.272: 34

Till staden afstås härjämte utan ersättning följande donationsjordsområden:

af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för utläggande af en ifrågasatt järnvägslinie till Skultuna utgående från nuvarande järnvägslinien till Tillberga i närheten af Nordiska Metall-Aktiebolagets verkstäder ett 30 m. bredt område cirka 7,200 kvm.

af Nordiska Metall-Aktiebolaget för nyssnämnda järnvägslinie till Skultuna .... c:a 13.150 kvm.
för utläggande af dubbelspår till järnvägslinien till Tillberga, samt ordnande därintill af en framtida hufvudväg ett område af 22 à 24 meters bredd .... c:a 24.400 kvm. c:a 37.550 kvm.

af Klas Westman för sist berörda dubbelspår och väg .... c:a 6.400 kvm.

Dessutom afstår Klas Westman af till egendomen Gideonsberg hörande icke donationsjord dels till för järnvägen till Skultuna erforderlig mark cirka 12.600 kvm., och dels för ofvan berörda dubbelspår och väg cirka 7.000 kvm. mot en godtgörelse af staden för den markareal, som öfverstiger hvad af nu ifrågavarande markområden öfverstiger den mark, hvars värde tomtägare är skyldig till staden ersätta eller utmed Skultuna järnvägen till 9 meters bredd å ömse sidor och utmed den andra vägen till 9 meters bredd å västra sidan, efter 1 krona pr kvadratmeter för den för Skultunavägen behöfliga marken och efter 25 öre pr kvadratmeter för den för dubbelspår till Tillberga och hufvudväg där invid erforderliga marken.

Västerås stad förbinder sig att nedlägga de mot Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metall-Aktiebolaget anhängiggjorda donationsjordsrättegångar samt förklarar sig såväl beträffande de af nämnda bolag som af Klas Westman innehafda donationsjordar att för all framtid afstå från alla anspråk till ifrågavarande jordar.

I sammanhang med denna öfverenskommelse förklara sig Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metall-Aktiebolaget för sina donationsjordar samt Klas Westman för alla till egendomen Gideonsberg hörande områden att utan ersättning i den mån områdena efter fastställd plan tagas i anspråk för bebyggande afstå mark för gator och öppna platser i den omfattning, som det åligger tomtägare att ersätta värdet af sådan mark".

Efter föredragningen af detta ärende yrkade dels Herrar Enhörning, Nordin och Danielsson bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Uggla jämväl bifall till Drätselkammarens förslag, men med det tillägg, att åt Drätselkammaren måtte lämnas i uppdrag att ombesörja, att gränserna för ifrågavarande donationsjordsområden blefve klart och tydligt bestämda innan, definitiv uppgörelse träffades.

Vid framställning af proposition å berörda yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Ugglas förslag.

§ 73.

Ang. frågan om yttrande öfver 8 kap. i förslag till vattenlag.

Sedan Konungens Befallningshafvande i länet i skrifvelse den 4 innevarande Maj anmodat Magistraten att lämna, bland andra stadens myndigheter, Stadsfullmäktige tillfälle att yttra sig öfver 8 kap. af det i vattenrätts- och dikningslagskommitéernas betänkande den 17 December 1910 innefattade förslag till vattenlag jämte de med detta kapitel sammanhängande bestämmelser i andra delar af samma förslag, hade Magistraten med resolution den 6 innevarande Maj för berörda ändamål öfverlämnat afskrift af sagda skrifvelse,

Efter häraf tagen del och lämnad upplysning, att såväl Drätselkammaren som Hälsovårdsnämnden fått i uppdrag att yttra sig i samma frågor beslöto Stadsfullmäktige att icke i ärendet afgifva något yttrande.

§ 74.

Ang. Klockaregatans upptagande i stadsplanen.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne April vid behandlingen af Byggnadsnämndens skrifvelse i anledning af inkomna anmärkningar från en del ägare af mark, som berördes af stadsplanens revision, bland annat beslutat återremittera till Byggnadsnämnden frågan, huruvida Klockaregatans upptagande i stadsplanen vore nödvändigt eller om gatan kunde läggas så, att densamma ej så mycket inkräktade på tomten N:o 34 norra kvarteret, hade Byggnadsnämnden i afgifvet yttrande den 4 innevarande Maj, intaget under N:o 32 af de tryckta handlingarne för dagen, hemställt, att det af Stadsfullmäktige den 20 Juni 1910 fattade beslutet om Klockaregatans upptagande i stadsplanen måtte af Stadsfullmäktige vidhållas.

Efter föredragningen häraf yrkade *dels* Herrar Uggla, Plantin, Sundström och Holm bifall till Byggnadsnämndens förslag, *dels* Herr Thunholm, att Klockaregatans västra mynning mot Gåsmyregatan måtte bibehållas såsom Stadsfullmäktige förut beslutat, men att gatans östra mynning mot Vasagatan förflyttades så långt söderut, som gatan vore bred eller 14 meter, *dels och* Herr Nordin, med instämmande af Herrar Danielsson, Hans Larsson, vice ordföranden och Erik Andersson, att gatans riktning måtte ändras så, att densamma med bibehållande af mynningen vid Gåsmyregatan, komme att vridas åt söder, så att gatans norra gränslinie vid Vasagatan komme på 5 meters afstånd från sydöstra hörnet af missionskyrkan.

Vid framställning af proposition å ofvanberörda yrkanden fattade Stadsfullmäktige, med ändring af sitt beslut i nu ifrågavarande del af den 20 Juni 1910, beslut i den föreliggande frågan i öfverensstämmelse med Herr Nordins yrkande.

Det uppdrogs åt Byggnadsnämnden att vidtaga åtgärd för beslutets fastställelse i sammanhang med fastställande af stadsplanerevisionen i öfrigt.

§ 75.

Ang. stadens öfvertagande af Sundinska huset m. m.

I skrifvelse den 11 innevarande Maj, intagen under N:o 33 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren afgifvit förslag angående stadens öfvertagande af det s. k. Sundinska huset m. fl. i samband därmed stående frågor.

På yrkande af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till utlåtande af Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

§ 76.

Ang. två personers befrielse från kommunalutskylder 1910.

Med bifall till ett af Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 11 innevarande Maj, intagen under N:o 34 af de tryckta handlingarne för dagen, väckt förslag beslöto Stadsfullmäktige befria arbetarne Oskar Nord-

gren och Karl Gustaf Bergström från dem på grund af 1910 års taxering påförda utskylder till staden för sistnämnda år, utgörande för Nordgren 30 kronor 46 öre och för Bergström 67 kronor 9 öre.

Beslutet förklarades genast justeradt.

§ 77.

Ang. fråga om inlösen af gamla varmbadhuset.

Företogs till behandling det under N:o 35 af Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen intagna ärendet angående fråga om inlösen af det Västerås Varmbadhus Aktiebolag tillhöriga s. k. gamla varmbadhuset.

I detta ärende hade nämnda Aktiebolag i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 1 nästlidne April, hvilken skrifvelse inlämnats till Drätselkammaren, erbjudit staden till inlösen det bolaget tillhöriga badhuset med inventarier för ett pris af 12.000 kronor. Sedan Drätselkammaren remitterat denna fråga till Badhusstyrelsen och sagda styrelse i skrifvelse till Drätselkammaren af den 2 innevarande Maj föreslagit, att Drätselkammaren måtte hos Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta erbjuda sig att för en summa af 7.000 kronor tillösa sig ifrågavarande badhus med inventarier, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande Maj, med öfverlämnande af handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktiges afgörande, såsom eget yttrande hemställt, att Stadsfullmäktige ej måtte finna skäl antaga det af bolaget gjorda erbjudandet.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Bäckman och Sundström bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Nordin, med hvilken Herrar vice ordföranden, Uggla, Enhörning och Oest instämde, bifall till Badhusstyrelsens förslag om erbjudande från stadens sida att inlösa gamla varmbadhuset med inventarier för 7.000 kronor, dock under villkor att detta erbjudande antoges af Västerås Varmbadhus Aktiebolag före den 1 nästkommande September samt gamla varmbadhuset afträddes till staden den 1 Oktober innevararde år.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden och då Herr ordföranden därvid förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Nordins yrkande vara med öfvervägande ja besvarad, begärdes votering, hvilken ock anställdes och enligt bifogade voteringslista utföll så, att för Herr Nordins yrkande afgåfvos 21 ja-röster och för Drätselkammarens förslag 11 nej-röster.

Som emellertid enligt Herr ordförandens åsikt frågan om bifall till Herr Nordins yrkande vore af sådan beskaffenhet, att härför erfordrades två tredjedelar af de i omröstningen deltagandes röster, förklarade ordföranden, att Stadsfullmäktige fattat sitt beslut i ärendet i enlighet med Drätselkammarens förslag.

§ 78.

Ang. val af ombud till Svenska stadsförbundets kongress.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 27 nästlidne April af Svenska Stadsförbundets meddelande rörande förbudets sammanträde till sin första ordinarie kongress i Göteborg den 1 September 1911 hade Beredningsutskottet hemställt, att Stadsfullmäktige måtte utse två personer med två suppleanter att vid kongressen representera staden samt till stadens ombud föreslagit Häradshöfdingen

C. Uggla och vice Häradshöfdingen G. Enhörning med Ingeniören J. Fredholm och Bankdirektören A. Sundström såsom suppleanter att inträda i sådan ordning, att ingeniören Fredholm i första hand ersatte Häradshöfdingen Uggla och Bankdirektören Sundström i första hand vice Häradshöfdingen Enhörning.

Stadsfullmäktige fattade sitt beslut i ärendet till alla delar i öfverensstämmelse med hvad Beredningsutskottet sålunda hemställt och föreslagit.

§ 79.

Ang. utseende af utredningsman i Fröken Eleonora Sundvalls dödsbo.

I skrifvelse den 17 innevarande Maj, intagen under N:o 36 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Bankkamreraren Ernst Öjermark, under åberopande af testamentariskt förordnande af numera aflidna Fröken Eleonora Sundvall, anhållit, att Stadsfullmäktige måtte utse Öjermark till utredningsman i Fröken Sundvalls dödsbo.

Stadsfullmäktige biföllo ifrågavarande framställning.

§ 80.

Ang. elektriska ledningar och yttre belysning å stadens västra område.

I skrifvelse den 17 innevarande Maj, intagen under N:o 37 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Vatten- och Gasverksstyrelsen, med bifogande af en från flere gårds- och lägenhetsägare till styrelsen gjord framställning angående utsträckning af elektriska ledningarne till stadens västra område, anhållit, att Stadsfullmäktige *dels* ville uppdraga åt styrelsen att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med till styrelsens skrifvelse fogad karta N:o 122 utsträcka elektriska hufvudledningar ofvan jord till stadens västra område samt anordna gatubelysning därstädes med 7 Osramlampor å de ställen, som berörda karta utvisade, *dels* ville för detta ändamål anvisa ett belopp af 5.000 kronor att utgå af besparade medel å anslagen af den 28 November 1907 för anläggande af underjordiskt belysningsnät och den 31 Mars 1910 för elektriska ledningar till Västmanlands regementes kaserner, *dels ock* ville af det i innevarande års budget upptagna förslagsanslaget å 500 kronor för anordnande af gatubelysning i stadens yttre områden bevilja 300 kronor för belysning inom ifrågavarande områden från och med början af nästa belysningssäsong till den 1 januari 1912.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herrar Hedin, Keijser, Danielsson och Zander bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag, dels ock Herr Nordin likaledes bifall till samma förslag, men under villkor, att innan anläggningen utfördes, behöriga kontrakt för anslutning af sammanlagdt minst 500 lampor upprättats.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige till alla delar hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet föreslagit utan det af Herr Nordin föreslagna villkor.

§ 81.

Ang. utredning från järnvägskommitterade.

En från kommitterade för utredning angående åstadkommande af järnvägsförbindelser norr- och österut från Västerås inkommen skrifvelse af den 18 nästlidne April jämte utdrag af kommitterades protokoll för samma dag med

öfverlämnande af kartor och handlingar rörande af kommitterade verkställda utredningar remitterades på yrkande af Herr vice ordföranden till Drätselkammaren.

§ 82.

Ang. åtgärd för erhållande af behörigt tillstånd att hafva Vattenledningsverket å Hesslö ägor.

Genom resolution den 20 innevarande Maj hade Magistraten anmodat Stadsfullmäktige vidtaga erforderliga åtgärder i anledning af en med resolutionen öfverlämnad skrifvelse från Konungens Befallningshafvande i länet till Magistraten, däri Konungens Befallningshafvande, enär såvidt tillgängliga handlingar utvisade, behörigt tillstånd ej lämnats arrendatorn af kronoegendomen Hesslö, R. Stephani, att å egendomen medgifva sådan upplåtelse, som ägt rum för anläggning af vattenledningsverk för staden, velat anmoda Magistraten tillse, att vederbörande i ärendet gjorde erforderlig framställning.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Drätselkammaren.

§ 83.

Ang. tillstånd att införa stadens ledningar i Byggmästaren K. J. Karlsson tillhörig nybyggnad å Nygård.

Framlämnade Herr Danielssson såsom egen motion en skrifvelse till Stadsfullmäktige från Byggmästaren K. J. Karlsson med anhållan, att, sedan Byggnadsnämnden, på ansökan af Karlsson, med stöd af Stadsfullmäktiges beslut den 15 December 1910 angående föreskrifter rörande byggnadsverksamheten utom stadsplanen godkänt en af Karlsson uppförd nybyggnad å tomterna N:ris 1- 3 b. c. Nygård under vissa villkor, Stadsfullmäktige. enär ifrågavarande byggnad påbörjats redan under år 1910, ville bevilja Karlsson rätt att få till stadens ledningar inkoppla vatten-, aflopps- och gasledningar från ifrågavarande nybyggnad utan de villkor, Byggnadsnämnden föreskrifvit.

Efter föredragning af berörda skrifvelse yrkade dels Herr vice ordföranden, med instämmande af Herrar Danielsson, Keijser, Sundström och Uggla, remiss af ärendet till Byggnadsnämnden, dels Herr Nordin, att ärendet måtte remitteras till Beredningsutskottet, dels ock Herr Holm, att Stadsfullmäktige måtte i anledning af ifrågavarande framställning förklara, att Stadsfullmäktiges ofvanberörda beslut af den 15 December 1910 icke hade afseende å nybyggnad, som påbörjats före 1911 års ingång, och att Byggnadsnämndens anmäkningar sålunda skulle förfalla.

Sedan Stadsfullmäktige efter öfverläggningens slut beslutat att icke nu företaga ifrågavarande ärende till slutligt afgörande, blef skrifvelsen jämlikt Herr vice ordförandens yrkande remitterad till utlåtande af Byggnadsnämnden.

§ 84.

Ang. examensvittnen vid realskoleexamen.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige inkomna skrifvelse:

"Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då de Herrar Examensvittnen, som af Västerås stads Herrar Fullmäktige blifvit utsedda att öfvervara h. allm. läroverkets realskoleexamen innevarande vårtermin, med undantag af Häradshöfdingen m. m. C. Uggla anfört laga för-

fall för uteblifvande lördagen den 27 dennes, får jag vördsamt anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige i afton ville utse två vittnen, som tillsammans med Häradshöfding Uggla kunna i laga ordning underteckna protokollet för innevarande termins realskoleexamen här vid läroverket.

Västerås den 26 Maj 1911.

Peter Bagge
Rektor."

Med bifall till framställningen beslöto Stadsfullmäktige utse tre examensvittnen för den 27 innevarande Maj; och valdes härtill med acklamation på förslag af Herr vice ordföranden Majoren P. Tersmeden, Grosshandlaren E. Andersson och Bankdirektören A. Sundström.

~~Stadsfullmäktiges beslut i detta ärende förklarades genast justeradt.~~

§ 85.

Spritbolagets revisionsberättelse.

Bordlades inkommen revisionsberättelse öfver Västerås Spritbolags räkenskaper och förvaltning för år 1910.

§ 86.

Sala-Gysinge-Gefle Järv.-A.-B:s berättelser för 1910.

Lades till handlingarne ett till Stadsfullmäktige inkommet tryckt exemplar af Sala—Gysinge—Gefle Järnvägsaktiebolags styrelses och revisorers berättelse för år 1910.

§ 87.

Ang. fråga om erhållande af elektrisk kraft till staden från Ramnäs.

Framlämnades en af Herrar Plantin och Enhörning undertecknad motion med hemställan, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt en kommitté att verkställa utredning rörande möjligheten att från fallen vid Ramnäs erhålla billig och tillräcklig kraft för stadens behof med eventuel befogenhet för kommittén att preliminärt underhandla med Ramnäs Bruks aktiebolag om de villkor, under hvilka elektrisk kraftström kunde erhållas från vattenfallen vid Ramnäs.

På yrkande af Herr Enhörning beslöto Stadsfullmäktige öfverlämna det i motionen afsedda kommittéuppdraget åt den af Stadsfullmäktige den 23 December 1909 tillsatta kommittén för utredning om anskaffande af elektrisk kraft till staden, förstärkt med Direktören Erik Falk och Ingeniören V. Saxenberg.

§ 88.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Uggla och Enhörning att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

In fidem
Theofil Öberg.

Justeradt den 2 Juni 1911.

Max. Schenström. *Claes Uggla.* *Georg Enhörning.*

Offentligen uppläst den 3 Juni 1911, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås, Fredr. Anderssons Boktryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 22 Juni 1911.

Närvarande: ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Uggla, Björkman, Frans Johansson, Sundström, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson. Erik Andersson, Kalén, Svensson, Keijser, Enhörning, Edström, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Palmén, Edvard Karlsson, Tersmeden, Holm, och Hedin.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 89.

Ang. Spritbolagets revisionsberättelse.

Vid förnyad föredragning af vederbörande revisorers vid Stadsfullmäktiges senaste sammanträde bordlagda, under N:o 38 af de tryckta handlingarne för dagen intagna berättelse öfver verkställd granskning af Västerås Spritbolags räkenskaper och förvaltning för år 1910 beslöto Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja Spritbolagets styrelse ansvarsfrihet för ifrågavarande förvaltningsår.

§ 90.

Ang. anslag till aflöning åt en folkskoleinspektör.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut den 26 nästlidne Maj att till Folkskolestyrelsen återremittera frågan om anslag till aflöning af och förslag till ny lönestat för en inspektör vid stadens folkskolor hade Folkskolestyrelsen i skrifvelse den 12 innevarande Juni, intagen under N:o 39 af de tryckta handlingarne för dagen, med tillkännagifvande, att styrelsen komme att kungöra folkskoleinspektörsbefattningen till ansökan ledig samt med frångående af sin förut gjorda hemställan, tillstyrkt, att Stadsfullmäktige måtte besluta *att* för aflönande af en inspektör vid Västerås stads folkskolor under femårsperioden 1912—1916 anslå ett årligt belopp af 4.500 kronor samt att, om inspektörs-

befattningen förenades med lärarebefattning vid stadens folkskolor, lärarelönen skulle inräknas i förenämnda lönebelopp — 4.500 kronor.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herrar Uggla, Björkman, vice ordföranden och Malmberg bifall till Folkskolestyrelsens förslag, dels ock, Herr Viktor Larsson bifall till samma förslag i dess första punkt men att den andra punkten måtte erhålla följande ändrade lydelse: "*att* inspektörsbefattningen förenas med lärarebefattning vid stadens folkskolor och att lärarelönen skall inräknas i förenämnda lönebelopp — 4.500 kronor".

Vid framställning af proposition å berörda yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan votering till alla delar Folkskolestyrelsens förslag.

§ 91.

Ang. införande af stadens ledningar i nybyggnad å Nygård.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Maj till yttrande af Byggnadsnämnden remitterat en af Herr Danielsson såsom egen motion upptagen framställning från Byggmästaren K. J. Karlsson att få till stadens ledningar inkoppla vatten-, aflopps- och gasledningar från en Karlsson tillhörig nybyggnad å tomterna N:ris 1—3 b. c. Nygård utan iakttagande af en del af Byggnadsnämnden enligt beslut den 4 Maj 1911 föreskrifna villkor, hade Byggnadsnämnden i afgifvet yttrande den 7 innevarande Juni, intaget under N:o 40 af de tryckta handlingarne för dagen, på anförda skäl hemställt, att ansökningen icke måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Efter föredragning af ärendet yrkade dels Herrar Danielsson, Sundström och vice ordföranden bifall till motionen dels ock Herrar Plantin och Oest afslag å densamma.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Danielssons motion.

§ 92.

Ang. inköp af en del af Hesslö. egendom.

Jämlikt Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne Maj af Konungens Befallningshafvandes i länet till Stadsfullmäktige öfverlämnade skrifvelse till Magistraten med erinran att tillse, det erforderlig framställning blefve gjord för erhållande af behörig upplåtelse för stadens vattenledningsverk från kronoegendomen Hesslö, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande Juni, intagen under N:o 41 af de tryckta handlingarne för dagen, jämte det Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammaren hos Kungl. Domänstyrelsen anhållit om godkännande af den öfverenskommelse, som i nu ifrågavarande hänseende den 7 December 1904 träffats med arrendatorn af egendomen Robert Stephani, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att efter verkställd sakkunnig utredning rörande det område af kronodomänen Hesslö, som för tryggande af en god och tillräcklig tillgång på vatten för stadens vattenledningsverk kunde befinnas nödigt, hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om sagda områdes förvärfvande för stadens räkning och att köpeskillingen därvid måtte bestämmas i den ordning, som vore stadgad i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Fredholm med instämmande af Herr Nordin jämväl bifall till Drätselkammarens förslag, men med det tillägg, att den ifrågasatta utredningen rörande det för vattenledningsverket erforderliga området måtte ske i samråd med Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan votering Herr Fredholms förslag.

§ 93.

Under behandlingen af det i näst föregående § omförmälda ärendet ankom Herr Edvard Karlsson till sammanträdet.

§ 94.

Ang. försäljning af en del af lägenheten Smedsbo

I skrifvelse den 8 innevarande Juni, intagen under N:o 42 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren i anledning af en vid skrifvelsen fogad ansökning från Aktiebolaget Västerås Träförädling anhållit om bemyndigande att till bolaget försälja den del af staden tillhöriga lägenheten Smedsbo som vore belägen inom kvarteret Ludvig och innehöll i areal omkring 515 kvadratmeter till ett pris af sex kronor pr kvadratmeter samt under villkor, att det staden tillhöriga å området befintliga uthuset, som ej skulle ingå i köpet, finge jämte en källare kostnadsfritt för staden kvarstå och begagnas till den 1 Oktober det år, under hvilket uppsägning före den 1 Juli af bolaget verkställdes.

Efter föredragning häraf yrkade *dels* Herrar Enhörning, Sundström, Edström, Edvard Karlsson och Danielsson bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* Herr Uggla återremiss af frågan till Drätselkammaren, *dels* Herr Nordin bifall till Drätselkammarens förslag med den ändring, att uppsägningen af uthuset och källaren skulle ske före den 1 Maj i stället för före den 1 Juli, *dels ock* Herr Zander afslag å Drätselkammarens förslag.

Sedan efter öfverläggningens slut proposition först framställts å Herr Ugglas yrkande om återremiss och frågan om ärendet skulle denna dag företagas till afgörande samt Stadsfullmäktige härvid beslutat företaga ärendet till slutligt afgörande, framställdes proposition å öfriga i frågan gjorda yrkanden och biföllo Stadsfullmäktige härvid utan omröstning Drätselkammarens förslag.

§ 95.

Aflägsnade sig Herr Fåhræus från sammanträdet.

§ 96.

Ang. inköp af en del tomter inom Katrinelund

I skrifvelse den 8 innevarande Juni, intagen under N:o 43 af de tryckta handlingarne för dagen hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att af fabrikören O. Nord-

kvist för stadens räkning inköpa tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B inom byggnadsområdet Katrinelund med därå uppförda byggnader till ett pris af 14.000 kronor samt tillika föreslagit, att till gäldande af köpeskillingen måtte anslås 6.000 kronor af lånemedel och 8.000 kronor af reserverade medel för försåld mark.

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herr Brodin, med hvilken Herr Viktor Larsson instämde, återremiss af frågan till Drätselkammaren för utredning om förvärfvande af de öfriga markområden, som för en fullständig reglering af ifrågavarande område kunde erfordras, *dels och* Herrar Enhörning, Nordin, Sundström, Uggla och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag.

Vid först framställd proposition å yrkandet om återremiss och frågan om ärendet skulle denna dag afgöras beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 17 nej emot 14 ja att denna dag företaga ärendet till slutligt afgörande.

Då härefter proposition å bifall till och afslag å Drätselkammarens förslag framställdes beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Drätselkammaren i ärendet hemställt och föreslagit.

§ 97.

Ang. yttrande om åtskilliga personers mantalsskrifning.

Jämlikt Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 10 innevarande Juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning af en framställning från S:t Ilians sockens kommunalstämma om åtskilliga personers mantalsskrifning inom S:t Ilians socken i stället för i Västerås stad.

På förslag af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till yttrande af Drätselkammaren.

§ 98.

Ang. vatten- och aflopps-ledningar till tomten N:o 60 Jakobsberg i S:t Ilians socken.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne April till Vatten- och Gasverksstyrelsen remitterat en af Herrar Albert Andersson och Danielsson samma dag väckt motion om Stadsfullmäktiges medgifvande till införandet af vatten- och afloppsrör i förbindelse med stadens ledningar till en under uppförande varande nybyggnad å gårdsägaren A. V. Eriksson tillhöriga tomten N:o 60 Jakobsberg inom S:t Ilians socken samt Vatten- och Gasverksstyrelsen afgifvit utlåtande i ärendet, hvilket fanns intaget under N:o 44 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige nu bifalla ifrågavarande framställning på af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna villkor eller *att* allt behof af vatten inom tomten i fråga — således icke enbart dricksvatten — skulle tillgodoses från stadens ledning, varande Vatten- och Gasverksstyrelsen i annat fall berättigad afstänga ledningarne, *samt att* alla ledningsarbeten skulle utföras under Vatten- och Gasverksstyrelsens kontroll.

§ 99.

Ang. öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och aflopps-ledningar.

Företogs till behandling det under N:o 45 af de tryckta handlingarne för dagen intagna ärendet angående Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande öfver Herr Råbergs motion om stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias

vatten- och afloppsledningar och yrkade härvid dels Herr Råberg med hvilken Herr Huggare instämde, ärendets bordläggning, dels Herr Danielsson, med instämmannde af Herr Bäckman, återremiss af ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen med uppdrag för styrelsen att förebringa utredning rörande eventuelt behöflig omläggning af ifrågavarande vattenledningsnät och särskildt framdragande af en för eldsläckningsändamål fullt tillräcklig hufvudledledning genom föreningens område med erforderliga brandposter, dels ock Herr Fredholm bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens nu föreliggande förslag.

Efter öfverläggningens slut framställdes, först proposition å huruvida Stadsfullmäktige ville bordlägga ärendet eller ej, och beslöto Stadsfullmäktige härvid att icke bordlägga ärendet.

Vid härefter framställd proposition å Herr Danielssons yrkande om återremiss och frågan om Stadsfullmäktige ville nu företaga ärendet till afgörande biföllo Stadsfullmäktige Herr Danielssons berörda yrkande.

§ 100.

Ang. fråga om borttagande af mätarehyrorna för gas och elektrisk ström.

Företogs till förnyad behandling Herr Daniel Johanssons vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 sistlidne April till Vatten- och Gasverksstyrelsen återremitterade motion med förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta om borttagande af mätarehyran för gas och elektrisk ström, öfver hvilken motion Vatten- och Gasverksstyrelsen nu inkommit med förnyadt yttrande och därvid ånyo hemställt om afslag å motionen.

Handlingarne i ärendet funnos intagna under N:o 24 och 46 af Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 27 sistlidne April och denna dag.

Under öfverläggningen yrkade dels Herr Daniel Johansson bifall till motionen, dels ock Herr Fredholm jämlikt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag afslag å densamma.

Vid framställd proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 16 ja emot 14 nej att enligt Herr Fredholms yrkande afslå motionen.

§ 101.

Ang. sinnessjukvården vid fattiggården.

Föredrogs och intogs i protokollet följande till Stadsfullmäktige ingifna handling:

"Utdrag af protokoll, hållet vid Hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 17 Maj 1911.

§ 60.

Med utdrag af sitt protokoll för den 30 sistlidne Mars hade Stadsfullmäktige till Hälsovårdsnämnden öfverlämnat aftryck af till Stadsfullmäktige inkommen afskrift af berättelse till Kungl. Medicinalstyrelsen öfver af Alfred Petrén den 19 Januari 1911 verkställd inspektion af sinnessjukvården vid Västerås försörjningsinrättning för att Hälsovårdsnämnden måtte lämnas till-

fälle att vidtaga de åtgärder och inkomma till Stadsfullmäktige med de förslag, som i anledning af i berättelsen förekommande anmärkningar kunde befinnas påkallade.

I anledning häraf beslöt Hälsovårdsnämnden, som för sin del ville instämma i de uti berättelsen framställda anmärkningar och önskemål, genom utdrag af protokollet hos Stadsfullmäktige dels meddela, att galler redan anordnats vid fönstren till de rum, där sinnessjuka bruka vistas, samt att andre stadsläkaren redan före inspektionen i allmänhet en gång för hvarje eller hvar annan vecka plägat besöka fattiggården, men efter inspektionen gjorde sådana besök för hvarje vecka, dels ock framhålla nödvändigheten af, att de sinnessjuka vid fattiggården bereddes lämplig sysselsättning i större utsträckning än hvad hittills vore fallet.

Som ofvan

In fidem

Theofil Öberg."

§ 102.

Ang. köp af N:o 46 & 47 norra kv. samt försäljning af en del af samma gård jämte gården N:o 48 norra kv.

Företogs till behandling af Drätselkammaren väckt förslag om inköp af gården N:o 46 och 47 i stadens norra kvarter samt anhållan om bemyndigande för Drätselkammaren att sälja en del af samma gård jämte en del af gården N:o 48 norra kvarteret; och upplästes härvid Drätselkammarens i ärendet förda, till Stadsfullmäktige inlämnade protokoll så lydande:

"Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 20 Juni 1911.

§ 183.

Föredrogs följande till Drätselkammaren ingifna skrifvelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad erbjuder härmed Västerås stad att af Sterbhuset efter framlidne Gårdsägaren C. J. Johansson köpa gården N:o 46 & 47 i norra qvarteret för en summa af Trettiofem Tusen Kronor under villkor att vårt erbjudande antages af Stadsfullmäktige vid dess Juni-sammanträde och att tillträdet till gården sker den 1 instundande Oktober.

Västerås den 19 Juni 1911.

Ernfrid Johansson.
Lycksta, Tillberga
enl. fullmakt"

Sedan tillika antecknats, *att* ifrågavarande tomt innehölle i areal 1706,3 kvadratmeter, däraf dels 44,4 kvadratmeter skulle tilläggas tomten N:o 3 i kvarteret Jonas och enligt tidigare träffadt aftal af staden utan ersättning tillhandahållas Snickare N. Hedstrand, dels ock 804,6 kvadratmeter åtginge för Domkyrkoesplanadens utläggande, *att* tomten vore bebyggd med ett större boningshus af sten mot Smedjegatan i två våningar om hvardera sex rum och

kök samt en uthusbyggnad inpå gården likaledes af sten, innehållande jämväl en bostadslägenhet om ett rum och kök, *att* fastigheten för närvarande lämnade en hyresinkomst af 1.800 kronor, att fastighetens taxeringsvärde vore 37.000 kronor samt *att* byggnaderna vore brandförsäkrade till 30.000 kronor, beslöt Drätselkammaren ingå till Stadsfullmäktige med förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta att för det nu erbjudna priset 35.000 kronor inköpa ifrågavarande fastighet, gården och tomten N:ris 46 & 47 i stadens norra kvarter att af staden tillträdas den 1 Oktober 1911 äfvensom till gäldande af köpeskillingen anslå 8.000 kronor af lånemedel och 27.000 kronor af reserverade medel för försåld mark.

Härjämte beslöt Drätselkammaren anhålla hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att på sätt och under villkor Drätselkammaren kunde finna för staden förmånligast försälja hvad som efter afskiljande af de för reglering af tomten N:o 3 i kvarteret Jonas och af Domkyrkoesplanaden erforderliga områden blefve kvar af nu ifrågavarande tomt jämte den del af den närgränsande staden förut tillhöriga tomten N:o 48 i norra kvarteret, som återstode efter behöriga gaturegleringar.

Som ofvan

In fidem
Theofil Öberg."

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Enhörning, Sundström och Nordin bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Bäckman den ändring i samma förslag rörande försäljning af delar af tomterna N:o 46 & 47 samt 48, att blifvande försäljningsaftal måtte underställas Stadsfullmäktiges godkännande.

Vid framställning af proposition i ärendets olika delar å ofvanberörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar bifalla hvad Drätselkammaren uti ifrågavarande ärende föreslagit och anhållit.

§ 103.

Ang. anslag till Centralslöjdskolan och Tekniska skolan.

Föredrogs och remitterades på förslag af Herr Hans Larsson till utlåtande af Drätselkammaren en af Herrar Larsson och Björkman väckt motion om anslag för år 1912 till Centralslöjdskolan och Tekniska skolan.

§ 104.

Ang. förklaring öfver K. J. Peterzons besvär öfver stadsplanerevision.

Jämlikt Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 15 innevarande Juni hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges förklaring öfver af K. J. Peterzon anförda besvär öfver Stadsfullmäktiges beslut om revision af stadsplanen, i hvad det rörde byggnadskvarteret Heimer.

På förslag af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige hemställa, att Konungens Befallningshafvande måtte lämna besvären utan afseende samt öfverlämna åt Byggnadsnämnden att å Stadsfullmäktiges vägnar närmare formulera förklaringen.

§ 105.

Ang. tillstånd till vattenklosetter i N:o 32 Västermalm, N:o 18 Olena och N:o 1 Paulina.

Föredrogs följande från Hälsovårdsnämnden inkomna skrifvelse:

„Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I särskilda ansökningar hafva nedannämnda personer anhållit om tillstånd att inrätta vattenklosetter i följande fastigheter, nämligen:

Byggmästarne C. A. Sahlin och E. Pettersson två vattenklosetter i gården N:o 32 Västermalm,

Ingeniören Arthur Lindén tre vattenklosetter i gården N:o 18 i kvarteret Olena och

Bandirektören Joh. Plantin en vattenklosett i fastigheten N:o 1 i kvarteret Paulina.

Sedan Hälsovårdsnämnden remitterat berörda ansökningar till Vatten- och Gasverksstyrelsen, har styrelsen förklarat, att med afseende å lutning och dimensioner å den afloppsledning, till hvilken de ifrågasatta vattenklosetterna skulle anknytas, hinder ej mötte för samma vattenklosetters anläggande.

Med öfverlämnande till Stadsfullmäktiges pröfning af ifrågavarande ansökningar jämte Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande, får Hälsovårdsnämnden med stöd af samma yttrande samt med hänsyn därtill, att afloppsledningen utmynnar ej i Svartån utan på en jämförelsevis aflägsen plats i Mälaren och där är utdragen på rätt afsevärdt djup, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för här ofvan berörda fall medgifva undantag från den i § 1 af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås stad gifna bestämmelsen om garderobklosetter samt tillsvidare för sin del tillåta anordnande af vattenklosetter i begärd utsträckning uti ifrågavarande fastigheter med direkt anslutning till stadens afloppsledningar, dock under villkor att vid anordnande och användning af klosetterna fastigheternas ägare ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som Hälsovårdsnämnden kan finna skäligt meddela äfvensom underkasta sig de vattenklosettafgffter, som eventuelt kunna blifva i vederbörlig ordning fastställda.

Västerås den 21 Juni 1911.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg."

jämte därvid fogade handlingar, så lydande:

"Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Med återställande af de från Hälsovårdsnämnden till Vatten- och Gasverksstyrelsen för utlåtande remitterade skrifvelserna, i hvilka ingeniören Arthur Lindén, direktören Joh. Plantin samt C. A. Sahlin och E. Pettersson anhållit om tillstånd att få anordna vattenklosetter med direkt anslutning till stadens kloakledning;

ingeniören Lindén 3 st. uti fastigheten N:o 18 kv. Olena, direktören Plantin 1 st. i villan Paulina, Floragatan 6, samt Sahlin och Pettersson 2 st. i

nybyggnad å tomten N:o 32 Västermalm, får Styrelsen meddela, att med afseende på ledningens lutning och dimensioner något hinder för anläggande af berörda klosetter icke föreligger.

Berörda kloakledning utmynnar i sjön Mälaren vid Fridnäs.

Västerås den 14 Juni 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

J. R. Keijser.

Gerh. Gustafson."

"Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Undertecknade anhåller härmed vördsamt att i vårt under byggnad varande boningshus å tomt 32 Västermalm erhålla tillåtelse inrätta 2 styckeh vattenklosätter.

Västerås den 25 April 1911.

C. A. Sahlin. *E. Pettersson.*

"Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om Hälsovårdsnämndens tillstånd att uti fastigheten N:o 18 kvarteret Olena i samband med fastighetens ombyggnad insätta 3 st. vattenklosetter.

Västerås den 30 Maj 1911.

Arthur Lindén.

"Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Härmed får jag vördsamt anhålla att få inleda vattenklosett uti min villa Paulina I, (N:o 6 Floragatan). Ledningen skulle utmynna i Svantegatans ledning dit jag förut har aflopp.

Västerås den 6 Juni 1911.

Joh. Plantin.

På yrkande af Herr vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige hvad Hälsovårdsnämnden i ärendet föreslagit.

Herrar Plantin och Edv. Karlsson deltogo ej i ärendets afgörande.

§ 106.

Ang. ändrad tid för Svenska stadsförbundets kongress.

Upplästes ett från Svenska stadsförbundets styrelse ankommet meddelande att tiden för förbundets ordinarie kongress innevarande år utsatts till den 31 Augusti kl. 11 f. m. i stället för den 1 September såsom uti föregående skrifvelse angifvits.

§ 107.

Ang. bidrag till elektrisk landsvägsbana Ramnäs —Väster Fernebo.

En till Stadsfullmäktige ankommen framställning från Inspektoren A. Jäderlund m. fl. personer af den 19 nästlidne Maj om att Stadsfullmäktige måtte understödja ett planeradt företag af en elektrisk landsvägsbana mellan Ramnäs och Väster Fernebo med en aktieteckning af förslagsvis 20.000 kronor blef, sedan Herr Erik Andersson upptagit framställningen som sin motion och yrkat remiss af densamma till Drätselkammaren samt Herr Uggla yrkat afslag å framställningen, jämlikt Herr Erik Anderssons yrkande remitterad till utlåtande af Drätselkammaren.

§ 108.

Ang. en persons befrielse från kommunalutskylder för 1910.

Föredrogs en till Herr ordföranden ankommen skrifvelse från lindaren Georg Lundkvist med anhållan om befrielse från 1910 års utskylder till staden; och blef sagda skrifvelse, sedan Herr vice ordföranden upptagit densamma som sin motion, remitterad till utlåtande af Drätselkammaren.

§ 109.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Enhörning och Bäckman att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 26 Juni 1911.

Max. Schenström. *Georg Enhörning.*

Carl Bäckman.

Västerås, Fredr. Anderssons Boktryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 31 Augusti 1911.

Närvarande: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Björkman, Frans Johansson, Edvard Karlsson, Malmberg, Öhman, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Svensson, Keijser, Enhörning, Edström, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Hans Larsson, Uggla, Palmén, Sundström, Oest, Kalén, Holm och Huggare.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 110.

Ang. bestämmelser om ansvariga byggmästare.

Företogs till förnyad behandling det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 Maj 1911 uppskjutna, under N:o 30 i de tryckta handlingarne för nämnda dag intagna ärendet angående Byggnadsnämndens förslag till bestämmelser om ansvariga byggmästare.

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herrar Dürango, Thunholm, Albert Andersson, Edström och Danielsson afslag å Byggnadsnämndens förslag i dess helhet, *dels* Herrar Plantin, Björkman, Nordin och vice ordföranden den ändring af § 2, att orden "minst ett år praktiserat inom facket" måtte utgå och ersättas med orden "minst två år praktiserat såsom arbetsledare eller verkmästare vid uppförande af byggnad, som i § 1 afses", men i öfrigt bifall till Byggnadsnämndens förslag, *dels och* Herr Edvard Karlsson att § 4 i förslaget måtte utgå, men att detsamma i öfrigt måtte antagas med den af Herr Plantin med flera föreslagna ändringen af § 2.

Efter slutad öfverläggning framställdes proposition å de särskilda paragraferna hvar för sig; och beslöto Stadsfullmäktige härvid *dels* beträffande § 1 genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 14 ja och ord-

förandens utslagsröst emot 14 nej, afgifna för afslagsyrkandet, att godkänna Byggnadsnämndens förslag, *dels* i fråga om § 2 utan votering att bifalla Herr Plantins med fleras under öfverläggningen framställda ändringsförslag, *dels* likaledes utan votering att godkänna § 3 i enlighet med Byggnadsnämndens förslag, *dels och* slutligen vidkommande § 4 genom verkställd omröstning enligt bilagda voteringslista med 18 ja emot 9 nej, afgifna för afslagsyrkandet, att antaga Byggnadsnämndens förslag.

Stadsfullmäktige hade alltså för sin del såsom tillägg till stadens byggnadsordning antagit följande

»*Bestämmelser om ansvariga byggmästare:*

§ 1.

Uppförande eller till nybyggnad hänförlig ändring af stenhus af mer än en vånings höjd eller under hvilket källare skall anläggas, må, vid vite af 200 till 500 kronor, icke utföras af annan än den, som af Västerås stads byggnadsnämnd godkänts såsom ansvarig byggmästare; Byggnadsnämnden dock obetaget att vid byggnadsföretag af mindre omfattning, eller då särskilda omständigheter kunna därtill föranleda, efter ansökan medgifva ägare af fastighet inom staden att själf öfvervaka eller utföra byggnadsarbete å denna.

§ 2.

För att kunna antagas såsom ansvarig byggmästare skall sökande hos Byggnadsnämnden styrka, att han genomgått byggnadsyrkesskola eller annan af Nämnden godkänd läroanstalt samt att han minst två år praktiserat såsom arbetsledare eller verkmästare vid uppförande af byggnad, som i § 1 afses, eller att han under minst fyra år med sakkunnighet utöfvat byggnadsyrket.

§ 3.

Tomtägare, som vill bygga, men ej är behörig själf utföra arbetet, vare vid vite från och med fem till och med femhundra kronor skyldig att, innan arbetet påbörjas, hos Byggnadsnämnden anmäla, hvilken byggmästare ledningen af arbetet eller tillsynen därå kommer att anförtros, och till nämnden aflämna skriftligt förklarande af sagda byggmästare, att han under ansvarsförpliktelse åtagit sig bygget.

§ 4.

Ansvarig byggmästare, hvilken upprepade gånger bryter mot byggnadsstadgan eller stadens byggnadsordning kan af Byggnadsnämnden fråntagas sin rätt att vara ansvarig byggmästare inom samhället".

§ 111.

Ang. yttrande i fråga om proportionellt valsätt vid val

Genom remiss den 24 nästlidne Juli hade Magistraten i anledning af Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 21 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse an-

gående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser inom landsting och stadsfullmäktige.

af utskott och nämnder inom landsting och stadsfullmäktige.

Efter föredragning af ärendet, som fanns intaget under N:o 47 af de tryckta handlingarne för dagen, yrkades remiss af ärendet till Beredningsutskottet af Herrar Plantin, Enhörning, Fåhræus och vice ordföranden; och fattade Stadsfullmäktige beslut i frågan i enlighet med detta yrkande.

§ 112.

Ang. yttrande i fråga om utlysande af landstingsmannaval och ordningen vid dessa val.

Genom remiss den 24 nästlidne Juli hade Magistraten i anledning af Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 21 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannaval och ordningen vid dessa val.

Efter föredragning af ärendet, som fanns intaget under N:o 48 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden att remittera detsamma för yttrande till Beredningsutskottet.

§ 113.

Ang. yttrande i fråga om bestämmelser till tryggande af valhemligheten m. m vid val af landstingsmän och stadsfullmäktige.

Genom resolution den 24 nästlidne Juli hade Magistraten i anledning af Konungens Befallningshafvandes i länet resolution den 21 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående bestämmelser till tryggande af valhemligheten m. m. vid val af landstingsmän och Stadsfullmäktige.

Efter föredragning af ärendet, som fanns intaget under N:o 49 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden att remittera detsamma till Beredningsutskottet för yttrande.

§ 114.

Ang. G. L Lundkvists befrielse från utskylder till staden för år 1910.

Sedan Stadsfullmäktige genom remiss den 22 sistlidne Juni uppdragit åt Drätselkammaren att inkomma med utlåtande öfver en af lindaren Georg Ludvig Lundkvist framställd, af Herr vice ordföranden såsom motion upptagen anhållan om befrielse från 1910 års utskylder till staden, hade Drätselkammaren, som af de ansökningen bifogade handlingarne inhämtat, dels att Lundkvist påförts 37 kronor 23 öre i utskylder till staden för år 1910, dels att Lundkvist under tiden 23 Oktober—31 December 1909 af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget haft en inkomst af 201 kronor 30 öre, dels ock att Lundkvist fullgjort rekrytskola och första årets repititionsöfning under åren 1908 och 1909, genom utdrag af sitt protokoll för den 13 nästlidne Juli hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, med hänsyn till hvad i ärendet sålunda blifvit upplyst, bifalla den gjorda ansökningen.

På yrkande af Herr Enhörning fattade Stadsfullmäktige nu beslut i ärendet enligt hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 115.

Ang. K. E. Sundkvists befrielse från utskylder till staden för 1910.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 13 nästlidne Juli hade Drätselkammaren, — sedan Karl Ernst Sundkvist, hvilken för år 1910 påförts utskylder till staden till ett belopp af 30 kronor 46 öre, hos Drätselkammaren anhållit, dels att återfå inbetalade 10 kronor, dels ock om befrielse från återstoden, samt till stöd för sin anhållan till Drätselkammaren ingifvit dels ett af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget utfärdadt intyg, utvisande, att Sundkvist under tiden den 11 Oktober—31 December 1909 haft en inkomst af 329 kronor 30 öre, och dels en inskrifningsbok, utvisande att han under åren 1908 och 1909 fullgjort rekrytskola och första årets repititionsöfning — hos Stadsfullmäktige hemställt om bifall till Sundkvist anhållan.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige bifalla hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 116.

Ang. L. E. Rynnings befrielse från utskylder till staden för 1910.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 10 innevarande Augusti hade Drätselkammaren, — sedan Lars Erik Rynning i en till Drätselkammaren inlämnad, till Stadsfullmäktige ställd ansökning, under uppgift, att han under år 1909 fullgjort första årets värnplikt under 6 månader och under årets öfriga delar haft en inkomst af allenast 483 kronor 89 öre, anhållit, att blifva befriad från erläggande af honom på grund af taxering för 1,000 kronors inkomst påförda utskylder till staden för år 1910, samt till stöd för ansökningen åberopat två särskilda intyg från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, utvisande att han arbetat vid sagda bolag under tiden $^{1}/_{1}$—$^{8}/_{4}$ 1909 med en inkomst af 238 kronor 95 öre, samt under tiden $^{14}/_{10}$—$^{31}/_{12}$ 1909 med en inkomst af 244 kronor 94 öre, dels ock en inskrifningsbok för Rynning med anteckning, att han år 1909 genomgått rekrytskola och första repititionsöfningen -- öfverlämnat berörda handlingar till Stadsfullmäktiges pröfning och därvid tillstyrkt bifall till Rynnings ansökan.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning häraf bifalla framställningen.

§ 117.

Ang. O. A. Strands befrielse från utskylder till staden för 1910.

Med utdrag af sitt protokoll för den 10 innevarande Augusti hade Drätselkammaren — sedan Oskar Albin Strand i en till Drätselkammaren inlämnad, till Stadsfullmäktige ställd ansökning, under uppgift, att han under år 1909 ej haft annan inkomst än af sin anställning vid Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget under tiden $^{15}/_{10}$—$^{31}/_{12}$, utgörande 265 kronor 10 öre anhållit att blifva befriad från honom på grund af taxering för cirka 1,000 kronors inkomst påförda utskylder till staden för år 1910 samt till stöd för ansökningen åberopat dels ett intyg från nämnda bolag, utvisande bland annat, att Strand hos bolaget under år 1909 haft en inkomst af 265 kronor 10 öre för arbete under tiden $^{15}/_{10}$—$^{31}/_{12}$, dels ock ett af Rudolf Eriksson och Torvald Diné utfärdadt intyg, enligt hvilket Strand under år 1909 varit elev vid Eskilstuna tekniska

skola till den 1 Juni och från denna tid vistas i sitt hem utan inkomst till den 15 Oktober — till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämnat berörda behandlingar och därvid tillstyrkt bifall till Strands anhållan.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning häraf bifalla framställningen.

§ 118.

Ang. anslag till Centralslöjdskolan och Tekniska skolan.

Sedan Stadsfullmäktige den 22 sistlidne Juni till utlåtande af Drätselkammaren remitterat en af Herrar Hans Larsson och Björkman samma dag väckt motion, med förslag att Stadsfullmäktige måtte besluta att för år 1912, dels bevilja Centralslöjdskolan och Tekniska skolan härstädes ett anslag af 3,000 kronor ur Zimmermanska fonden, dels ock anslå ett belopp af äfvenledes 3,000 kronor till främjande af undervisningen i Tekniska skolan samt ingå till Kungl. Maj:t med ansökan, att Tekniska skolan härstädes för samma år 1912 måtte tilldelas ett belopp af 4,800 kronor från det af Riksdagen lämnade anslaget till lägre tekniska yrkesskolor, hade Drätselkammaren genom utdrag af sitt protokoll för den 13 nästlidne Juli hemställt, att Stadsfullmäktige i likhet med föregående år måtte bevilja ansökningen på sätt i densamma föreslagits.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla hvad motionärerna sålunda föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt, hvarjämte bestämdes att anslaget till främjande af undervisningen i Tekniska skolan skulle utgå af uttaxerade medel.

§ 119.

Ang. yttrande i fråga om åtskilliga personers mantalsskrifning i S:t Ilians socken.

Sedan Stadsfullmäktige i anledning af Magistratens resolution den 14 Juni 1911 genom remiss den 22 samma månad och år uppdragit åt Drätselkammaren att inkomma med yttrande i fråga om åtskilliga personers mantalsskrifning inom S:t Ilians socken i stället för Västerås stad, hade Drätselkammaren i ärendet ingifvit följande protokollsutdrag:

"Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 13 Juli 1911.

§ 204.

Genom remiss den 22 nästlidne Juni hade Stadsfullmäktige uppdragit åt Drätselkammaren att inkomma med yttrande om åtskilliga personers mantalsskrifning inom S:t Ilians socken i stället för Västerås stad.

Vid remissen fanns fogad berörda framställning.

I ärendet hade Drätselkemmaren infordrat yttrande från mantalsskrifningsförrättaren och hade Drätselkammaren därvid erhållit följande upplysningar angående i framställningen omnämnda personer, nämligen: ritaren Karl Oskar Öberg vore ej här skrifven men däremot vore järnarbetaren Karl Oskar Öberg här mantalsskrifven; järnsvarfvaren Erik Vilhelm Andersson vore ej här mantalsskrifven men däremot vore en timmerman Erik Vilhelm Andersson här mantalsskrifven; järnsvarfvaren J. E. Jonsson vore icke härstädes mantals-

skrifven men däremot vore timmermannen Joh. Erik Jonsson född 1864 här mantalsskrifven, barberaren Bror Samuel Pettersson, järnsvarfvaren Linus August Möller och arbetaren C. E. Börjesson vore visserligen här mantalsskrifna men torde deras rätta mantalsskrifningsort vara S:t Ilians socken.

Med anledning af hvad sålunda blifvit upplyst beslöt Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hafva något att erinra däremot att bemälde Petterssons, Möllers och Börjessons rätta mantalsskrifningsort finge vara S:t Ilians socken; beträffande bemälde Öbergs, Anderssons och Jonssons rätta mantalsskrifningsort kunde Drätselkammaren icke yttra sig i vidare mån än hvad mantalsskrifningsförrättaren i ärendet upplyst.

Som ofvan

In fidem:

Helge Cronholm."

Efter föredragning häraf yrkade Herr Enhörning, att därest upplysning kunde vinnas, att de här i staden mantalsskrifna personerna med namnen Karl Oskar Öberg, Erik Vilhelm Andersson och Johan Erik Jonsson vore identiska med de personer med samma namn, som funnes omförmälda uti framställningen från S:t Ilians socken, Stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hafva något att erinra emot att bemälda personer blefve mantalsskrifna inom S:t Ilians socken, samt beträffande Bror Samuel Pettersson, Linus August Möller och C. E. Börjesson bifall till Drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige fattade beslut i ärendet i enlighet med Herr Enhörnings berörda yrkande.

§ 120.

Ang. stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar.

Sedan Stadsfullmäktige den 22 sistlidne Juni vid behandling af det under N:o 45 af de tryckta handlingarne för sagda dag intagna ärendet angående Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande öfver Herr Råbergs motion om stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar beslutat återremittera ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen med uppdrag för styrelsen att förebringa utredning rörande eventuelt behöflig omläggning af ifrågavarande vattenledningsnät och särskildt framdragande af en för eldsläckningsändamål fullt tillräcklig hufvudledning genom föreningens område med erforderliga brandposter, hade Vatten- och Gasverksstyrelsen nu i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande Augusti afgifvit förnyadt yttrande i frågan, intaget under N:o 50 af de tryckta handlingarne för innevarande dag.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade *dels* Herr Råberg bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens i dess yttrande den 15 sistlidne Juni framställda förslag, dock att 4:de punkten af de föreslagna villkoren måtte erhålla följande ändrade lydelse:

"att då föreningen begärde utvidgningar eller omläggningar af ledningar inom dess område, föreningen skulle vara underkastad de villkor, som vore antagna eller kunde komma att antagas i fråga om kostnaderna för dylika arbeten," i hvilket yrkande Herrar Bäckman och Viktor Larsson instämde, *dels*

Herrar Nordin, Danielsson och vice ordföranden bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens nyss berörda förslag, samt att frågan om anläggandet af en 6" vattenledning och en 3" gasledning inom byggnadsföreningens område måtte bordläggas, *dels ock* slutligen Herr Fredholm bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag af den 15 sistlidne Juni oförändradt, samt att frågan om anläggande af ny vattenledning jämte gasledning inom området måtte remitteras till yttrande af Brandstyrelsen.

Sedan diskussionen i ärendet förklarats afslutad framställdes till en början propositioner å de särskilda punkterna af Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag af den 15 Juni 1911 och beslöto Stadsfullmäkttge därvid till alla delar bifalla hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit, beträffande 4:de punkten af villkoren efter anställd votering enligt bifogade voteringslista med 22 ja emot 6 nej afgifna för bifall till Herr Råbergs under öfverläggningen framställda ändringsförslag.

Stadsfullmäktige hade sålunda i denna del af ärendet beslutat att öfvertaga och underhålla byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar, där desamma vore liggande i gatorna under villkor:

att ledningarne inkopplades på byggnadsföreningens bekostnad men genom stadens försorg till stadens allmänna ledningar i korsningen mellan Malmabergs- och Odengatorna,

att föreningens ledningar skulle, då öfverkoppling skedde, vara i felfritt skick och att särskildt hvad vattenledningarne beträffade, om det vid inkopplingen skulle visa sig, att desamma icke vore till alla delar fullt motståndskraftiga för det större tryck, de genom inkopplingen underkastades, föreningen vore skyldig att på sin bekostnad genast låta afhjälpa bristfälligheterna med rätt för staden att intill dess så skett låta afkoppla föreningens ledningar,

att de inom föreningens område belägna fastigheterna tillförsäkrades rätt att utbekomma vatten enlikt de taxor och bestämmelser, som vore antagna eller kunde komma att antagas,

samt att vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader af allmänna ledningar inom föreningens område, föreningen med afseende på bidrag till kostnaderna vore underkastad de villkor, som vore antagna eller kunde komma att af Stadsfullmäktige antagas för dylika arbeten."

I fråga om förslaget om anläggande af en ny 6" vattenledning och en ny 3" gasledning genom byggnadsföreningens område beslöto Stadsfullmäktige att i denna del bordlägga ärendet.

§ 121.

Ang. anslag till skogsindelning.

Beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning, med bifall till Drätselkammarens under N:o 51 af de tryckta handlingarne för dagen intagna framställning af den 10 innevarande Augusti, att till gäldande af kostnaderna för verkställd skogsindelning af stadens skogsmarker anslå ett belopp af 641 kronor 37 öre att utgå af innevarande års förslagsanslag.

§ 122.

Ang. stadens öfvertagande från hamnen af tullhusbyggnaden.

Sedan Hamnstyrelsen med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 26 Maj 1911 angående förnyade taxor å hamnafgifter m. m. i skrifvelse till Drätselkammaren öfverlämnat förslag till ekonomisk uppgörelse mellan staden och hamnen utgående därifrån att staden skulle hafva från och med den 1 Januari 1908 från hamnen öfvertagit tullhusbyggnaden härstädes, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande Augusti, med öfverlämnande af Hamnstyrelsens berörda skrifvelse och förslag till uppgörelse, i öfverensstämmelse med Hamnstyrelsens hemställan föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, att dels för sin del godkänna ifrågavarande förslag till uppgörelse samt underställa detsamma Kungl. Maj:ts pröfning, dels uppdraga åt Drätselkammaren att vid uppgörande af förslag till stadens utgifts- och inkomststat för 1912 och följande år fullfölja den reglering, som af ofvan merberörda uppgörelse föranleddes, dels att utgifterna för tullhusbyggnaden under åren 1908—1911 enligt ofvan merberörda förslag 6,264 kronor 28 öre skulle upptagas till uttaxering i 1912 års stat och den 1 Januari 1912 öfverlämnas till hamnkassan, dels ock att stadskassan från och med sistnämnda dag skulle öfvertaga förräntning och amortering af den återstående skulden för tullhusbyggnaden 5,730 kronor, varande ofvannämnda förslag till uppgörelse så lydande:

"Västerås Stads Drätselkammare

till

Hamnstyrelsen.

				Debet:	
1908. Dec. 31.	Ränta och amortering af tullhusbyggnadens lån enligt den 19 Dec. 1890 fastställd plan			1750: —	
	Diverse utgifter för tullhuset under året:				
	Telefonafgift	50: —			
	Vattenafgift	14: —			
	Brandstodsafgift	19: 25			
	Sotning.........................	6: —			
	Diverse reparationer	15: 80			
	3 balar torfmull	5: 40		110: 45	
			Summa	1860: 45	
	Afg. hyra för hamnkontoret			500: —	1360: 45
1909. Dec. 31.	Ett års ränta å skuld från föregående år			68: 02	
	Ränta och amortering enl. ofvanstående			1750: —	
			Transport	1818: 02	1360: 45

	Transport		1818: 02	1360: 45
	Div. utgifter för tullhuset under året:			
	Telefonafgift	50: —		
	Vattenafgift	14: —		
	Brandstodsafgift	19: 25		
	Sotning	5: —		
	Justering af vikter o. vågar	23: 94		
	I bal torfmull	1: 80	113: 99	
	Summa		1932: 01	
	Afg. hyra för hamnkontoret		500: —	1432: 01
1910. 31. Dec.	Ett års ränta å skuld från förut		139: 62	
	Ränta och amortering enl. ofvanstående		1750: —	
	Div. utgifter för tullhuset under året:			
	Telefonafgift	50: —		
	Vattenafgift	14: —		
	Brandstodsafgift	19: 25		
	Sotning	5: 70		
	Skrapning och strykning af taket	100: —		
	Div. mindre reparationer	65: 74		
	3 balar torfmull	5: 40	260: 09	
	Summa		2149: 71	
	Afg. hyra för hamnkontoret		500: —	1649: 71
1911. Dec. 31.	Ett års ränta å skuld från förut		222: 11	
	Ränta och amortering enl. ofvanstående		1750: —	
	Div. utgifter under året enligt uppgjord stat		350: —	
	Summa		2322: 11	
	Afg. hyra för hamnkontoret		500: —	1822: 11
			Summa	6264: 28
1911. Jan. 1	Rest å tullhusbyggnadslån enl. ofvan åberopade amorteringsplan			5730: —
	Summa Kronor			11994: 28

Västerås den 8 Augusti 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinsson."

Efter föredragning af detta ärende, som fanns intaget under N:o 52 i de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Enhörning och vice ordföranden att till alla delar bifalla, hvad Hamnstyrelsen och Drätselkammaren sålunda föreslagit, hvarjämte uppdrogs åt ordföranden att aflåta underdånig skrifvelse i ärendet till Kungl. Maj:t.

§ 123.

Ang. anslag till vissa utvidgningsarbeten vid Gasverket.

Med skrifvelse den 10 innevarande Augusti, intagen under N:o 53 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämnat en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen om att Stadsfullmäktige ville för anskaffande af nya reningskistor med flera apparater jämte ledningar inom gasverket bevilja ett anslag af 14,500 kronor att utgå af vinstmedel med en $^1/_5$-del under hvart och ett af åren 1912—1916, och därvid såsom eget yttrande tillstyrkt bifall till ifrågavarande framställning.

Under öfverläggningen härom yrkade Herr Fredholm med instämmande af Herr vice ordföranden bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan med det tillägg att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Vatten- och Gasverksstyrelsen att afyttra efter ifrågavarande utvidgningar öfverflödiga apparater, hvarvid härför inflytande medel skulle afgå på ofvan berörda anslag.

Stadsfullmäktige biföllo efter öfverläggningens slut, hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda föreslagit med det af Herr Fredholm under öfverläggningen föreslagna tillägget.

§ 124.

Ang. försäljning af tomterna N:ris 11 och 12 b västra kv.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 10 innevarande Augusti, intagen under N:o 54 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren anhållit om bemyndigande att för stadens räkning försälja de delar af tomterna N:ris 11 och 12 b i västra kvarteret, som ej behöfde tagas i anspråk för Västgötegatans utläggande till i stadsplanen fastställd bredd.

Efter det Herr Enhörning yrkat bifall till Drätselkammaren berörda förslag, blef samma förslag af Stadsfullmäktige enhälligt antaget.

§ 125.

Ang. inköp af ett mindre markområde i Tegelvreten.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande Augusti, intagen under N:o 55 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren, som vid uppgörande af aftal enligt ett af Stadsfullmäktige den 29 September 1910 beslutadt byte med Byggmästaren C. J. Johansson af tomt- och gatumark i Tegelvreten för framdragande af Engelbrektsgatatan till Katrinelundsvägen funnit lämpligt att till den mark, som staden därigenom skulle förvärfva, lägga jämväl ett mindre område om 62 kvadratmeter af den Johansson tillhöriga tomtmarken, beläget mellan Engelbrektsgatans fortsättning och staden förut tillhörig vägmark, anhållit om Stadsfullmäktiges godkännande af kammarens åtgärd att köpa jämväl ofvanberörda markområde om 62 kvadratmeter,

hvilket liksom arealskillnaden i öfrigt betingat ett pris af 3 kronor pr kvadratmeter, äfvensom föreslagit, att det erforderliga anslaget 186 kronor måtte utgå af reserverade köpeskillingsmedel.

På yrkande af Herr Enhörning beslöto Stadsfullmäktige enhälligt bifalla, hvad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 126.

Ang. hamnområde för Västerås samt tillägg i hamntaxan.

Sedan Kungl. Maj:t i nådigt bref af 26 Maj 1911 vid fastställande af inlämnadt förslag till taxa å hamnafgifter för Västerås hamn, föreskrifvit sådan ändring, att den föreslagna bestämmelsen

"för gods, som lossas eller lastas i hamnen eller å dess område utan att föras öfver stadens kaj eller brygga, erlägges icke mer än 50 % af ofvan bestämda afgifter"

skulle utgå, hvilken ändring synts föranledd däraf, att Kungl. Kommerskollegium, särskildt i betraktande af, att hamnområde för Västerås icke blifvit fastställdt, ansett sig icke böra i ärendets dåvarande skick tillstyrka intagandet i taxan af en dylik bestämmelse, hade Hamnstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande Augusti, intagen under N:o 56 af de tryckta handlingarne för dagen, med hänvisning till en skrifvelsen bilagd plankarta med beskrifning öfver Västerås hamnområde, hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels hos Kungl. Maj:t söka nådig fastställelse af hamnområde för Västerås, dels ock i händelse af bifall därtill i underdånighet anhålla om den ifrågavarande bestämmelsens återinförande i taxan.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden, hvilken upptog ett af Herr Borgmästaren under öfverläggningen framställdt förslag, med godkännande af Hamnstyrelsens hemställan, uppdraga åt Hamnstyrelsen att å stadens vägnar göra underdånig framställning i ärendet hos Kungl. Maj:t.

§ 127.

Ang. revisionsberättelsen af stadens m. fl. räkenskaper för år 1910.

Med skrifvelse den 22 innevarande Augusti hade Magistraten öfverlämnat inkommen revisionsberättelse rörande Drätselkammarens räkenskaper, däri inbegripna vatten-, gas- och elektricitetsverkens och Folkskolestyrelsens räkenskaper, samt räkenskapen för Strömsholms våg m. m. allt för år 1910 jämte i anledning af berättelsen infordrade och afgifna förklaringar däröfver, från Drätselkammaren, Folkskolestyrelsen, Vatten- och Gasverksstyrelsen och Hamnstyrelsen, varande berörda handlingar jämte Drätselkammarens förvaltningsberättelse för år 1910 intagna under N:o 57 af de tryckta handlingarne för dagen.

Efter föredragning af detta ärende meddelade till en början Herr ordföranden att han ansåg sig förhindrad framställa proposition å Drätselkammarens i dess förklaring framställda anhållan om Stadsfullmäktiges godkännande af den af Drätselkammaren tillämpade uppfattningen af 10 § af det för Drätselkammaren gällande reglemetet, detta enär Stadsfullmäktige ej kunde förklara en viss tolkning vara den rätta eller därigenom binda kommande Stadsfullmäktige vid en viss tolkning.

Under öfverläggningen i ärendet yrkade *dels* Herrar vice ordföranden, Plantin och Nordin, att Drätselkammaren måtte beviljas ansvarsfrihet för ifrågavarande förvaltningsår, *dels ock* Herr Bäckman att Stadsfullmäktige måtte bevilja sådan ansvarsfrihet, men med uttalande af sitt ogillande af Drätselkammarens åtgärd att bevilja byggnadschefen anslag till besök å stadsplaneutställningen i Berlin.

Efter öfverläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med Herr vice ordförandens m. fl:s yrkande bevilja Drätselkammaren ansvarsfrihet för ifrågavarande förvaltningsår, hvarjämte enligt revisorernas hemställan ansvarsfrihet för förvaltningsåret beviljades jämväl för Folkskolestyrelsen, Vatten- och Gasverkstyrelsen, Hamnstyrelsen och Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Beträffande revisorernas förslag om att antingen ett sammanträde anordnades mellan stadens och fattigvårdens revisorer för ömsesidig kontroll eller ock att fattigvårdens räkenskaper intoges i Drätselkammarens räkenskaper och lämnades till granskning af stadens revisorer, hvilkas antal borde ökas till minst 9 med 6 suppleanter beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden, att detta förslag, i den ordning detsamma inkommit icke för närvarande skulle föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Nordin, att den hamnuppbördsmannen tillkommande provisionen af inkomst för varor med fartyg i regelbunden trafik skulle för år 1911 beräknas efter 4 %.

§ 128.

Ang. revisionsberättelse öfver fattigvårdens räkenskaper för år 1910.

Med skrifvelse den 22 innevarande Augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnat inkommen revisionsberättelse rörande fattigvårdens räkenskaper för år 1910 jämte i anledning af revisionsberättelsen infordrad och ingifven förklaring däröfver från Fattigvårdsstyrelsen.

Handlingarne funnos intagna under N:o 58 af de tryckta handlingarne för dagen.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas hemställan bevilja Fattigvårdsstyrelsen och dess tjänstemän ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattade.

§ 129.

Ang. sammanslagning af en del mindre fonders under Fattigvårdsstyrelsen räntemedel.

Föredrogs och remitterades på yrkande af Herr vice ordföranden till utlåtande af Drätselkammaren en från Fattigvårdsstyrelsen inkommen skrifvelse af den 29 innevarande Augusti angående sammanslagning af och utdelande af pensioner från en del mindre under sagda styrelses förvaltning stående fonders räntemedel.

§ 130.

Ang. meddelande från Svenska städers pensionskommitté.

Anmälde ordföranden att till honom ankommit en skrifvelse från "Svenska städers pensionskommitté" med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte granska afgifvet förslag till pensionsreglemente samt utse ett ombud för staden att å möte besluta i anledning af samma förslag.

Efter föredragning af berörda skrifvelse beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr vice ordföranden remittera densamma till yttrande af Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskommitté.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 28 September 1911.

Max. Schenström.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 28 September 1911.

Närvarande: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström samt Herrar Plantin, Uggla, Palmén, Björkman, Frans Johansson, Sundström, Edv. Karlsson, Malmberg, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Keijser, Enhörning, Edström, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Hans Larsson, Öhman och Holm.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 131.

Justering: Upplästes och justerades det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 31 nästlidne Augusti förda protokoll.

§ 132.

Ang. ny vattenledning och ny gasledning genom byggnadsområdet Viktoria. Föredrogs ånyo Vatten- och Gasverksstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 31 nästlidne Augusti bordlagda, i sammanhang med den då afgjorda frågan om stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar väckta förslag om anläggande af en ny vattenledning och en ny gasledning genom föreningens område, varande ifrågavarande förslag intaget under N:o 50 af Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 31 Augusti 1911.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Björkman remiss af frågan till Drätselkammaren, dels Herr Sundström bifall till hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen i ärendet föreslagit, dels ock Herr Bäckman, att frågan måtte remitteras till Brandstyrelsen.

Efter slutad öfverläggning och sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att icke utan vidare utredning företaga ärendet till slutligt afgörande, beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Herrar Björkmans och Bäckmans yrkanden att remittera frågan för utlåtande till Drätselkammaren och Brandstyrelsen.

§ 133.

Ang. Olga Forsbergs ansökan om rätt att utskänka öl.

Genom resolution den 11 innevarande September hade Magistraten anhållit om Stadsfullmäktiges utlåtande öfver en af kafféidkerskan Olga Gustafva Karolina Forsberg hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord ansökning om tillstånd att under åren 1912, 1913 och 1914 i huset N:o 18 vid Hamngatan här i staden till spisande gäster utskänka öl.

Efter föredragning häraf framhöll Herr Danielsson, att för arbetsklassen, för hvilken ifrågavarande ölförsäljning vore afsedd, ej förelåg något behof af densammas bibehållande, hälst som det vore medgifvet den, som mottoge spisande gäster vid slutet bord, att utan särskildt tillstånd tillhandahålla dem öl till maten, samt yrkade i anledning häraf, att Stadsfullmäktige måtte afstyrka bifall till ifrågavarande ansökning. I detta yrkande instämde Herrar Brodin, Frans Johansson, Huggare, Hedin, Albert Andersson och Oest. Herr Sundström yrkade däremot, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka ansökningen. Slutligen yrkade Herr Nordin, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för beviljandet af det begärda tillståndet allenast för år 1912.

Vid efter öfverläggningens slut framställd proposition å ofvanberörda olika yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan votering jämlikt Herr Danielssons yrkande och på de af honom anförda skäl att afstyrka bifall till ansökningen.

§ 134.

Ang. Matilda Lönnborgs ansökan om rätt att utskänka öl.

Genom resolution den 11 innevarande September hade Magistraten anhållit om Stadsfullmäktiges utlåtande öfver en af vaktmästareänkan Matilda Lundborg (Lönnborg) hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord ansökan om tillstånd att under åren 1912, 1913 och 1914 i huset N:o 13 vid Smedjegatan här i staden utskänka öl till spisande gäster.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Albert Andersson att, enär ansökningen afsåg en ny rättighet och något behof af densamma ej förefanns, afstyrka ansökningen.

§ 135.

Ang. Sofia Levins ansökan om rätt att utskänka öl.

Genom resolution den 11 innevarande September hade Magistraten anhållit om Stadsfullmäktiges utlåtande öfver en af änkefru Anna Sofia Levin hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord ansökan om tillstånd att under åren 1912, 1913 och 1914 i gården N:o 56 södra kvarteret tilll spisande gäster utskänka öl.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning af detta ärende på yrkande af Herr Frans Johansson hemställa, att, enär något behof att bibehålla ifrågavarande ölförsäljning ej förelåg och då sökanden dessutom gjort sig skyldig till förseelse emot gällande förordning om försäljning af öl, ansökningen måtte af Konungens Befallningshafvande afslås.

§ 136.

Ang. sällskapets ansökan om rätt att utskänka brännvin.

För erhållande af Stadsfullmäktiges yttrande i ärendet hade Magistraten genom resolution den 16 innevarande September öfverlämnat en af direktionen för klubben "Sällskapet" i Västerås hos Konungens Befallningshafvande i länet gjord ansökan om tillstånd att under år 1912 i klubbens lokaler i Stadshotellet till medlemmar och inbjudna gäster utskänka brännvin.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Danielsson, med instämmanden af Herrar Erik Andersson, Edv. Karlsson, Fåhræus, Dürango, Bäckman, Frans Johansson och Råberg, att Stadsfullmäktige måtte afstyrka ansökningen, dels ock Herrar Plantin och Sundström, att Stadsfullmäktige måtte tillstyrka densamma.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 19 ja, emot 13 nej, afgifna för bifall till Herrar Plantins och Sundströms yrkande, att afstyrka ifrågavarande ansökan.

§ 137.

Ang. sammanslagning af räntorna från en del till fattigvården donerade fonder för utdelning af pensioner.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne Augusti till Drätselkammaren remitterat Fattigvårdsstyrelsens förslag angående sammanslagning af en del under styrelsens förvaltning stående fonders räntemedel, samt utdelning af samma räntemedel till två pensioner för hvarje år, hade Drätselkammaren den 14 innevarande September afgifvit infordradt yttrande, hvilket fanns intaget under N:o 59 af de tryckta handlingarne för dagen.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Björkman, med hvilken Herr Uggla förenade sig, att remmittera ärendet till utlåtande af Beredningsutskottet.

§ 138.

Ang. inköp af lägenheten Nedre Backa.

Med bifall till Drätselkammarens under N:o 60 af de tryckta handlingarne för dagen intagna förslag beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning bemyndiga Drätselkammaren att inköpa lägenheten Nedre Backa för 3,900 kronor att gäldas af reserverade köpeskillingsmedel.

§ 139.

Ang. anslag för simundervisning åt folkskolebarn.

I skrifvelse den 12 innevarande September, intagen under N:o 61 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Badhusstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville till aflöning åt simlärare och simlärarinna för obligatorisk under-

visning i simning för stadens folkskolebarn anslå dels för innevarande år 350 kronor, dels ock för år 1912 ett belopp af 1,750 kronor.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Tersmeden remittera framställningen till yttrande af Drätselkammaren.

§ 140.

Ang. proportionellt valsätt vid val af utskott och nämnder.

Företogs till behandling Beredningsutskottets utlåtande i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 31 nästlidne Augusti af fråga om yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser inom landsting och Stadsfullmäktige, i hvilket ärende, som fanns intaget i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar dels under N:o 47 för den 31 nästlidne Augusti och dels under N:o 62 för innevarande dag, Beredningsutskottet föreslagit Stadsfullmäktige att, med tillkännagifvande, att i Västerås det för närvarande endast vore stadsfullmäktiges beredningsutskott, som syntes kunna komma ifråga vid tillämpningen af den föreslagna bestämmelsen, i underdåninghet förklara sig anse lämpligt att, på sätt Riksdagen föreslagit, proportionellt valsätt infördes vid val af sådana hos stadsfullmäktige förekommande utskott och nämnder, hvilkas egentliga uppgift vore att förbereda de hos stadsfullmäktige förekommande ärenden.

Häremot hade Herr Huggare inom Beredningsutskottet uttalat afvikande mening, i det han yrkat, att utskottet ville tillstyrka Stadsfullmäktige att förklara sig anse, att jämväl val till Drätselkammaren borde ske proportionellt.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Uggla, Dürango, Edström, Sundström och Nordin bifall till Beredningutskottets förslag, dels Herr Huggare bifall till sin inom Beredningsutskottet afgifna reservation, dels ock Herr Viktor Larsson likaledes bifall till Herr Huggares reservation samt tillika den ändring i Beredningsutskottets förslag att i yttrandet satsen: "med tillkännagifvande etc. — — — föreslagna bestämmelsen" måtte utgå.

Efter slutad öfverläggning framställdes proposition å berörda olika yrkanden, hvarvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Beredningsutskottets förslag vara med öfvervägande ja besvarad.

Sedan i anledning häraf votering begärts samt till kontraproposition genom särskild omröstning enligt bifogade voteringslista med 23 ja emot 9 nej, afgifna för Herr Viktor Lassons förslag, antagits Herr Huggares yrkande, beslöto Stadsfullmäktige vid anställd hufvudvotering enligt likaledes bilagda voteringslista med 22 ja emot 10 nej att antaga och godkänna Beredningsutskottets förslag.

§ 141.

Ang. yttrande om ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannaval och ordningen vid dessa val.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne Augusti till Beredningsutskottet remitterat fråga om afgifvande af underdånigt yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val, hade Beredningsutskottet i skrifvelse den 18 innevarande September hemställt, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för, att de föreskrifter, som med hänsyn till utsättande

af valdag och valtider samt öfriga anordningar för valförrättningen vore stadgade för val af ledamöter till Riksdagens andra kammare, måtte i tillämpliga delar gälla i fråga om val af landstingsmän.

Efter föredragning af detta ärende, som fanns intaget under N:ris 48 och 63 af de tryckta handlingarne för innevarande år, beslöto Stadsfullmäktige efter yrkande af Herr Uggla utan votering godkänna, hvad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 142.

Ang. yttrande om bestämmelser till tryggande af valhemligheten m. m. vid landstingsmanna- och stadsfullmäktigeval.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne Augusti till Beredningsutskottet remitterat fråga om afgifvande af underdånigt yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser till tryggande af valhemligheten och för kontroll öfver röstsedlarnes afsändande vid val af landstingsmän och stadsfullmäktige, hade Beredningsutskottet i skrifvelse den 18 innevarande September hemställt, att Stadsfullmäktige, ehuru med en viss tvekan, huruvida med hänsyn till den betydande tidsutdrägt samt de tekniska svårigheter, som de ifrågasatta, ännu beträffande riksdagsmannaval tämligen opröfvade bestämmelserna till tryggande af valhemligheten otvifvelaktigt komme att medföra, det med dessa bestämmelser afsedda ändamålet komme att uppväga de därmed förknippade olägenheterna, likväl ville uttala sig för att de stadganden, som i nyssnämnda hänseende samt i fråga om kontroll öfver röstsedlarnes afsändande gällde vid val af ledamöter till Riksdagens andra kammare, måtte i tillämpliga delar äfven föreskrifvas vid val af landstingsmän och stadsfullmäktige.

Efter föredragning af ärendet, som fanns intaget under N:is 49 och 64 af de tryckta handlingarne för innevarande år, yrkade Herr Uggla, med instämmande af Herr Huggare, bifall till Beredningsutskottets förslag, dock med den ändringen, att den del af förslaget, som började med orden "ehuru med" och slutade med orden "olägenheterna, likväl", måtte utgå i Stadsfullmäktiges uttalande; och biföllo Stadsfullmäktige vid framställning af proposition i ärendet, hvad Herr Uggla sålunda under öfverläggningen föreslagit.

§ 143.

Ang. elektrisk gatubelysning inom byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande September, intagen under N:o 65 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Vatten- och Gasverksstyrelsen på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville dels uppdraga åt styrelsen att enligt en vid skrifvelsen fogad karta utsträcka elektriska luftledningar till byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg samt anordna gatubelysning därstädes med två Osramlampor å på kartan angifna ställen, dels ock af det i innevarande års budget för anordnande af gatubelysning å stadens yttre områden upptagna förslagsanslaget 500 kronor bevilja intill högst 60 kronor för belysning under innevarande år inom nu ifrågavarande byggnadsområden.

På yrkande af Herr Fredholm beslöto Stadsfullmäktige bifalla Vatten- och Gasverksstyrelsens berörda hemställan.

§ 144.

Ang. vidgning af Kyrkogatan vid Domkapitelshuset samt beläggning af en del af samma gata med tuktad sten.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande September, intagen under N:o 66 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren anhållit, att Stadsfullmäktige ville för utvidgning af Kyrkogatan vid Domkapitelshuset till 10 meters bredd samt beläggning af samma gata i sträckningen från Biskopsgatan och förbi Domkapitelshuset med tuktad sten af lånemedel anvisa ett belopp af 5,770 kronor.

Härjämte hade Drätselkammaren genom utdrag af sitt protokoll för denna dag — i hvilket protokoll fanns intaget ett protokollsutdrag från Domkyrkokommissionens sammanträde den 26 innevarande September, utvisande att kommissionen i anledning af Drätselkammarens föregående beslut i förevarande ärende beslutat att i öfverensstämmelse med af Biskopen Nils Lövgren framställda anspråk upplåta den mark af Biskopsgården, som erfordrades för vidgning af Kyrkogatan vid Domkapitelshuset till 10 meters bredd, utgörande enligt en handlingarne bilagd kartskiss 157 kvadratmeter, under vilkor, *att* för marken erlades 10 kronor pr kvadratmeter och för det intrång, som skedde på tomten, ytterligare 2 kronor 50 öre pr kvadratmeter, hvarjämte kostnaden för karta och lagfart skulle ersättas af staden; *att* staden ombesörjde och bekostade den flyttning af staketet, som blefve en följd af gatans utvidgning, äfvensom dess målning i samma färg, som det nu hade, skolande staketlinien löpa parallellt med trottoarkanten mot körbanan, och att jämte de grindar, som för närvarande funnes å staketet, hvilkas platser och slag skulle anpassas efter de nya förhållandena, en mindre grind skulle anbringas vid den gafvelvägg, som vette åt gatan, och det så att den kunde slå både utåt och inåt, samt *att* staden löste af boställshafvaren träden utmed nuvarande staketet med 100 kronor samt lämnade i ersättning åt denne för den nya trädplanteringens skötsel i ett för allt 150 kronor, hvarjämte planteringen af de nya träden skulle ske utan ersättning af stadens trädplanteringsdirektör och med af denne gratis tillhandahållna telningar — meddelat, att kammaren för sin del godkänt de af Domkyrkokommissionen sålunda uppställda villkoren för ifrågavarande markupplåtelse samt på grund häraf hemställt, att Stadsfullmäktige måtte med godkännande af den emellan Drätselkammaren och Domkyrkokommissionen preliminärt träffade öfverenskommelsen, för ifrågavarande markförvärf anslå 2,212 kronor 50 öre att utgå af lånemedel.

Emot Drätselkammarens sist omförmälda beslut hade reservation anförts af två af kammarens ledamöter Herrar Danielsson och Grandinson, hvilka ansett de af Domkyrkokommissionen uppställda villkoren för hårda, för att staden skulle kunna utan vidare gå in på dem.

Sedan under öfverläggningen i ärendet Herrar Enhörning, Edvard Karlsson, Nordin, Plantin, Sundström och Fåhræus yrkat bifall till Drätselkammarens i ärendet gjorda framställningar, beslöto Stadsfullmäktige enhälligt, i öfverensstämmelse med hvad Drätselkammaren föreslagit, med godkännande af ofvanberörda mellan Drätselkammaren och Domkyrkokommissionen preliminärt träffade öfverenskommelse rörande förvärfvande af för Kyrkogatans vidgning vid Domkapitelshuset till 10 meters bredd erforderlig mark från Biskopsgården om 157 kvadratmeters areal, af lånemedel anslå dels 2,212 kronor 50 öre för ifrågavarande markförvärf, dels ock 5,770 kronor för verkställandet af gatans breddning samt beläggning af densamma med tuktad sten i sträckningen från Biskopsgatan förbi Domkapitelshuset.

§ 145.

Ang. anställande af en stadsarkitekt samt instruktion för denne.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 December 1910 till Drätselkammaren remitterat kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter förslag angående anställande af en stadsarkitekt samt antagande af instruktion för denne tjänsteman, hade Drätselkammaren nu inkommit med infordradt yttrande i ärendet, intaget under N:o 67 af de tryckta handlingarne för dagen.

Under öfverläggningen i detta ärende yrkade *dels* Herr Edvard Karlsson, med hvilken Herrar Edström och Frans Johansson instämde, beträffande inrättandet af nu ifrågavarande tjänst, att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med år 1912 till aflöning åt en stadsarkitekt anslå ett belopp af 2,000 kronor per år och att stadsarkitekten skulle tillsättas på sätt och på de vilkor, som innehölles i den blifvande instruktionen, *dels* Herr Uggla med instämmande af Herr Sundström, att ärendet måtte bordläggas, *dels* Herr Albert Andersson afslag å den föreliggande framställningen, *dels och* Herr Oest bifall till Drätselkammarens förslag i fråga om tjänstens inrättande.

Vid efter öfverläggningens slut först framställd proposition å Herr Ugglas bordläggningsyrkande och frågan, om Stadsfullmäktige ville nu företaga ärendet till afgörande, beslöto Stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

§ 146.

Ang. ny arvodestaxa för stadsingeniören och stadsarkitekten.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 December 1910 till Drätselkammaren remitterat kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter förslag till ny taxa å arvoden för förrättningar af stad-ingeniören och stadsarkitekten i Västerås, hade nu från Drätselkammaren inkommit infordradt yttrande i ärendet, intaget under N:o 68 af de tryckta handlingarne för dagen.

Stadsfullmäktige beslöto efter häraf tagen del bordlägga ärendet.

§ 147.

Ang. anslag till renhållningskommitterade.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande September hade kommitterade för uppgörande af förslag till ny renhållningsstadga m. m. anhållit, att Stadsfullmäktige måtte ställa ett förslagsanslag af 1,000 kronor till kommitterades disposition.

På yrkande af Herr Oest remitterades framställningen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 148.

Ang. revision af Centralslöjdskolans och Tekniska skolans räkenskaper för år 1910.

Sedan till Stadsfullmäktige öfverlämnats utdrag ur Centralslöjdskolans och Tekniska skolans i Västerås samt Västmanlands läns hemslöjdmagasins räkenskaper för år 1910, äfvensom afskrift af berättelse öfver verkställd revision af samma räkenskaper, beslöto Stadsfullmäktige vid föredragning häraf jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattade.

§ 149.

Föredrogs följande från Magistraten inkomna framställning:

Ang. anslag till riksdagsmannaval.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I och för det sistlidne dag förrättade val af ledamöter i Riksdagens andra kammare inom Västerås norra och södra valdistrikt har Magistraten nödgats gå i författning om anskaffande af dels 12 stycken valskärmar à 25 kronor per styck, dels ock inköpa stämplar med mera, för hvilka skärmar och stämplar kostnaderna näppeligen torde kunna bestridas af det för Magistraten anvisade anslag till skrifmaterialier med mera. Härjämte har Magistraten varit nödgad att för ena valdistriktet hyra särskild lokal samt till sitt biträde å de båda vallokalerna anlita dels sakkunniga utom Magistraten, dels ock vaktbetjäning.

För samtliga dessa kostnaders bestridande får Magistraten anhålla att Stadsfullmäktige ville åt Magistraten anvisa ett förslagsanslag af 500 kronor.

Västerås rådhus den 25 september 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm."

Stadsfullmäktige beslöto i anledning häraf på yrkande af Herr Uggla bifalla Magistratens anhållan; och skulle ifrågavarande anslag utgå af innevarande års förslagsanslag till diverse utgifter och oförutsedda behof.

§ 150.

Framlämnade Herr Malmberg en skriftlig motion med förslag att Stadsfullmäktige måtte för år 1912 lämna Västerås arbetareinstitut i anslag dels 1,600 kronor för anordnande af populärvetenskapliga föreläsningar i folkbildningssyfte, dels ock 1,500 kronor för uppehållande af institutets biblioteksverksamhet.

Ang. anslag till Västerås arbetare-institut.

På yrkande af motionären remitterades motionen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 151.

I skrifvelse den 17 innevarande September hade styrelsen för Svenska Stadsförbundet meddelat en beslutad ändring i förbundets stadgar, hvarigenom tiden för medlemsafgifternas inbetalande ändrats, äfvensom tillkännagifvit, att medlemsafgiften för år 1912 enligt styrelsens beslut skulle utgå med två kronor för hvarje fullt 100-tal innevånare.

Ang. medlemsafgift till Svenska Stadsförbundet.

På förslag af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige öfverlämna skrifvelsen till Drätselkammaren för kännedom.

§ 152.

Ang. prenumeration å SvenskaStadsförbundets Tidskrift.

En från redaktionen för Svenska Stadsförbundets Tidskrift ankommen skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande angående prenumeration å tidskriften för stadsfullmäktigledamöternas räkning föredrogs och remitterades på förslag af Herr Uggla till Drätselkammaren för yttrande.

§ 153.

Ang. inskränkning i tiderna för försäljning af brännvin samt vin och öl.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande September hade Magistraten, under åberopande jämväl af en skrifvelsen bilagd framställning från stadsfiskalen till Magistraten, anhållit, att Stadsfullmäktige ville taga i öfvervägande, huruvida icke de af stadsfiskalen påpekade eller eljes förekommande särskilda omständigheter borde föranleda förändrade föreskrifter i afseende å försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl, äfvensom framhållit, att frågan lämpligast torde förberedas genom en särskild inom Stadsfullmäktige utsedd kommitté.

I sammanhang härmed föredrogs en skriftlig motion af Herr Fåhræus, i hvars syfte Herrar Danielsson, Frans Johansson, Erik Andersson, Huggare, Daniel Johansson, Viktor Larsson, Thunholm, Bäckman, Hedin, Albert Andersson, Brodin, Råberg, Zander, Malmberg, Fredholm och Edvard Karlsson instämt, med förslag, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt en kommitté af exempelvis fem personer att inkomma med utredning och förslag angående inskränkning af tiden för utminutering af brännvin inom staden, därvid särskild hänsyn borde tagas till möjligheten af förbud för eller åtminstone effektivast möjliga inskränkning af sådan utminutering dagen före sön- eller hälgdag.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige på yrkanden af Herrar Fåhræus och Uggla remittera såväl Magistratens framställning som Herr Fåhræus' motion till utlåtande af Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att eventuelt jämväl föreslå lämpligt antal ledamöter i den ifrågasatta kommittén äfvensom afgifva förslag å personer att inväljas i kommittén.

§ 154.

Ang. ansökan från G. Gustafsson om befrielse från kom.-utskylder.

Föredrogs en inkommen ansökning till Stadsfullmäktige från lindaren G. Gustafsson om befrielse från honom påförda utskylder till staden för år 1910.

Herr Uggla yrkade, att Stadsfullmäktige måtte besluta att i den ordning ansökningen nu till Statsfullmäktige inkommit icke upptaga densamma till pröfning, hvaremot Herr Edström hemställde, att ansökningen måtte upptagas till pröfning.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan Herr Ugglas yrkande.

§ 155.

Ang. sättet för justering af Stadsfullmäktiges protokoll.

Föreslog Herr Edström genom skrittlig motion den ändring i Stadsfullmäktiges arbetsordning, att offentlig justering af Stadsfullmäktiges protokoll måtte äga rum i närvaro af särskilde justeringsmän och å annan tid än sammanträdena.

På yrkande af motionären remitterades motionen till Beredningsutskottet för yttrande.

§ 156.

Justeringsmän.

Beslöto Stadsfullmäktige, att dagens protokoll skulle justeras genom särskilde justeringsmän; och uppdrogs åt Herrar Thunholm och Brodin att jämte Herr ordföranden justera protokollet.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 6 Oktober 1911.

Max. Schenström.

E. A. Thunholm. *L. G. Brodin.*

Offentligen uppläst den 7 Oktober 1911; betygar

Ex officio

Theofil Öberg.

Västerås, Fredr. Anderssons Boktryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 26 Oktober 1911.

Närvarande vid uppropet: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, Frans Johansson, Edv. Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Holm, Keijser, Enhörning, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Sundström, Nordin och Edström.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 157.

Ang. anställande af och instruktion för en stadsarkitekt

Företogs till förnyad behandling det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 nästlidne September bordlagda, under N:o 67 i de tryckta handlingarne för sagda dag intagna ärendet angående anställande af och instruktion för en stadsarkitekt.

Härvid behandlades först frågan, huruvida i enlighet med kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter framställda, af Drätselkammaren tillstyrkta förslag en stadsarkitekt för Västerås stad skulle fast anställas.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Enhörning bifall till ifrågavarande förslag, dels Herr Zander, med instämmande af Herr Frans Johansson afslag å detsamma, dels ock Herr Edvard Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte för år 1912 till aflöning åt en af Byggnadsnämnden tillförordad stadsarkitekt anslå ett belopp af 2,000 kronor.

Vid efter öfverläggningens slut i denna del af ärendet först framställd proposition å Herrar Enhörnings och Zanders yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning att i enlighet med Herr Zanders yrkande afslå förslaget om fast anställande af en stadsarkitekt.

Härefter framställdes proposition å bifall och afslag å Herr Edvard Karlssons under öfverläggningen framställda förslag och blef samma förslag därvid af Stadsfullmäktige, likaledes utan votering, bifallet.

I fråga om det föreliggande instruktionsförslaget beslöto Stadsfullmäktige, på yrkande af Herr Frans Johansson, att remittera förslaget till Byggnadsnämnden för yttrande och uppgörande af förslag till de ändringar, som föranleddes af Stadsfullmäktiges nyssberörda beslut beträffande anställande af stadsarkitekt.

§ 158.

Ang. ny arvodestaxa för stadsingeniören och stadsarkitekten.

Vid förnyad föredragning af det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 nästlidne September bordlagda, under N:o 68 i de tryckta handlingarne för sagda dag intagna ärendet angående ny arvodestaxa för stadsingeniören och stadsarkitekten i Västerås beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Byggnadsnämnden för yttrande.

§ 159.

Vid föredragningen af det under nästföljande § här nedan i protokollet antecknade ärendet ankom Herr Nordin till sammanträdet.

§ 160.

Ang. vattenklosetter i Allm. Svenska Elektr. A.-B:s kontorslokaler i kv. Numa.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 69 af de tryckta handlingarne för dagen, i anledning af en framställning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget om tillstånd att i bolagets kontorslokaler i kvarteret Numa inrätta vattenklosetter i förening med s. k. silbrunnar samt med öfverlämnande af Vatten- och Gasverksstyrelsens i ärendet infordrade yttrande, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tillsvidare tillåta anordnande af vattenklosetter uti ifrågavarande kontorslokaler med anslutning förmedelst inom bolagets område anlagda silbrunnar till stadens afloppsledning i Kaserngatan, under villkor att sökandebolaget ställde sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kunde finna skäligt meddela.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Edv. Karlsson, med instämmande af Herrar Fredholm, Nordin och vice ordföranden, bifall till Hälsovårdsnämndens förslag, dels Herr Uggla, hvilken härutinnan upptog ett af Herr Borgmästaren framställdt förslag, att Stadsfullmäktige måtte *för sin del* besluta i enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag, dels ock Herr Thunholm, med hvilken Herrar Frans Johansson och Dürango instämde, att frågans afgörande måtte tillsvidare uppskjutas.

Vid efter öfverläggningens slut först framställd proposition å Herr Thunholms yrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville denna dag företaga ärendet till afgörande, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning enligt bifogade voteringslista med 19 ja emot 15 nej, att ärendet skulle denna dag företagas till afgörande.

Härefter framställdes proposition å Herrar Edvard Karlssons och Ugglas yrkanden; och beslöto Stadsfullmäktige härvid jämlikt Herr Edvard Karlssons yrkande bifal'a, hvad Hälsovårdsnämnden i frågan föreslagit.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige i sammanhang härmed i enlighet med ett af Herr Malmberg under diskussionen väckt förslag, i hvilket Herrar Danielsson och vice ordföranden instämt, att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden samt Vatten- och Gasverksstyrelsen att uppgöra och till Stadsfullmäktige inkomma med allsidig utredning angående vattenklosettförhållandena i staden äfvensom rörande afloppssystemets utlopp i Mälaren.

§ 161.

Ang. vattenklosetter i gården N:ris 25 och 114 norra kv.

I anledning af en framställning till Hälsovårdsnämnden från Arvid Hammarskiöld såsom ägare af gården N:o 25 och 114 norra kvarteret om tillstånd att direkt i kloakledningen i Kyrkogatan inleda afloppsrör för två vattenklosetter inom sagda gård, hade Hälsovårdsnämnden i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 70 af de tryckta handlingarne för dagen, under åberopande af Vatten- och Gasverksstyrelsens vid skrifvelsen fogade yttrande, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tills vidare tillåta anordnande af två vattenklosetter uti ifrågavarande gård med direkt anslutning till stadens aflopsledning i Kyrkogatan under villkor, att sökandena ställde sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kunde finna skäligt meddela.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden bifalla hvad Hälsovårdsnämnden sålunda föreslagit.

§ 162.

Ang. tillägg i byggnadsordningen om gemensam gård.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 4 innevarande oktober, intagen under N:o 71 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Byggnadsnämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga följande tilläggsbestämmelse i 15 § af byggnadsordningen för Västerås stad:

Efter Byggnadsnämndens pröfning i hvarje särskildt fall må, därest tomter bebyggas med gemensam gård eller så att gårdsrummen endast skiljas genom stängsel, hvardera tomtens gårdsrum, därest gårdarne med sina hufvuddelar ligga intill hvarandra på en sträcka af minst nio meter, så väl i förhållande till den bebyggda ytan som i öfrigt vara mindre än hvad 23 § 1 mom. 1 stycket af byggnadsstadgan är sagdt, dock att det icke får understiga etthundratrettiofem kvadratmeter och att hufvuddelen däraf icke får hafva mindre bredd än nio meter.

På yrkande af Herr Plantin biföllo Stadsfullmäktige detta Byggnadsnämndens förslag.

§ 163.

Ang. folkskolans stat för 1912 samt anslag till barnbespisning under år 1911 m. m.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Oktober hade Folkskolestyrelsen, med bifogande af utdrag af sitt i ärendet förda protokoll jämte en del kyrkostämmoprotokoll hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bekräfta vissa kyrkostämmors i Västerås beslut angående pension åt vissa lärare m. fl., att Stadsfullmäktige måtte uppflytta vissa lärare i högre lönegrad, att Stadsfullmäktige måtte fastställa af Skolstyrelsen uppgjordt förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor för år 1912 och att Stadsfullmäktige måtte medgifva, att af 1911 års medel till oförutsedda utgifter finge användas 250 kronor till barnbespisning under innevarande år.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige dels på yrkande af Herr Malmberg att bifalla Folkskolestyrelsens berörda förslag angående anslag till barnbespisning under år 1911, dels ock på yrkande af Herr vice ordföranden att remittera ärendet i öfrigt till utlåtande af Drätselkammaren.

§ 164.

Ang. gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Oktober, intagen under N:o 72 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att anskaffa gardiner till Stadsfullmäktiges sessionssal i Rådhuset för en beräknad kostnad af 800 kronor att gäldas med 595 kronor 25 öre af reserverade medel af föregående anslag till Rådhusets möblering och med förslagsvis 204 kronor 75 öre af uttaxerade medel i 1912 års stat.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, dels Herr Hans Larsson likaledes bifall till Drätselkammarens förslag, men med tillägg att Drätselkammaren måtte få i uppdrag att verkställa ytterligare utredning rörande åtgärder för erhållande af bättre akustik i Stadsfullmäktiges sessionssal samt att om möjligt anskaffa gardiner till lägre kostnad så att äfven öfriga erforderliga anordningar kunna vidtagas för det beräknade beloppet 800 kronor, dels ock Herr Björkman, att ärendet måtte bordläggas och att åt Drätselkammaren måtte lämnas i uppdrag att till nästa sammanträde anställa försök rörande anordningar till upphjälpande af akustiken i Stadsfullmäktiges sessionssal. I detta Herr Björkmans yrkande instämde Herr vice ordföranden.

Vid till en början framställd proposition å Herr Björkmans bordläggningsyrkande och frågan om Stadsfullmäktige ville denna dag företaga ärendet till slutligt afgörande blef Herr Björkmans yrkande af Stadsfullmäktige bifallet.

§ 165.

Ang. obligatorisk simundervisning för folkskolebarn.

Sedan Badhusstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 61 af de tryckta handlingarne för den 28 nästlidne September, hemställt, att Stadsfullmäktige ville till aflöning åt simlärare och simlärarinna för obligatorisk undervisning i simning för stadens folkskolebarn anslå dels för innevarande år 350 kronor dels ock för år 1912 ett belopp af 1.750 kronor samt Stadsfullmäktige ofvannämnda dag remitterat berörda hemställan till yttrande af

Drätselkammaren, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 73 af de tryckta handlingarne för dagen, tillstyrkt bifall till ifrågavarande förslag samt hemställt, att det begärda anslaget för innevarande år måtte utgå af 1911 års förslagsanslag, och anslaget för år 1912 upptagas till uttaxering i sistnämnda års stat.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande af Herr Tersmeden bifalla, hvad Badhusstyrelsen och Drätselkammaren sålunda i ärendet hemställt.

§ 166.

Ang. anslag till renhållningskommitterade.

Föredrogs Drätselkammarens under N:o 74 af de tryckte handlingarne för dagen intagna utlåtande i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne September öfver Renhållningskommitterades framställning om ett förslagsanslag å 1.000 kronor till bestridande af en del kostnader för den åt kommittén uppdragna utredningen; och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande af Herr Oest jämlikt kommitterades och Drätselkammarens förslag bevilja det begärda anslaget att upptagas till uttaxering i 1912 års stat.

§ 167.

Ang. anslag till Västerås Arbetareinstituts föreläsnings- och biblioteksverksamhet.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne September till Drätselkammaren remitterat Herr Malmbergs motion med förslag att Stadsfullmäktige måtte för år 1912 lämna Västerås arbetareinstitut två särskilda anslag till enahanda belopp som för innevarande år, det ena å 1.600 kronor för anordnande af populärvetenskapliga föreläsningar i folkbildningssyfte och det andra å 1.500 kronor för uppehållande af institutets biblioteksverksamhet, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande Oktober tillstyrkt bifall till ifrågavarande motion samt tillika hemställt, att anslagen måtte upptagas till uttaxering i 1912 års stat.

På yrkande af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla, hvad motionären och Drätselkammaren sålunda i ärendet föreslagit och hemställt.

§ 168.

Ang. prenumeration å Svenska stadsförbundets tidskrift.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne September af Redaktionens för Svenska Stadsförbundets Tidskrift skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande angående nedsatt prenumerationspris å tidskriften i händelse af prenumeration å densamma för samtliga stadsfullmäktigeledamöters räkning och distribution af tidskriften genom Stadsfullmäktiges försorg, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 75 af de tryckta handlingarne för dagen, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga stadens ombudsman att för år 1912 verkställa prenumeration till det nedsatta priset samt distribution af nödigt antal exemplar af ifrågavarande tidskrift icke allenast för samtliga stadsfullmäktigeledamöters räkning utan ock för de ledamöter af Drätselkammaren, som ej vore Stadsfullmäktige äfvensom för stadens bygg-

nadschef och för Stadsfullmäktiges arkiv samt för ändamålet anvisa ett förslagsanslag beräknadt efter omkring 45 exemplar à kronor 3,35 å 150 kronor att upptagas till uttaxering i 1912 års stat.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande af Herr Enhörning utan omröstning bifalla hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 169.

Ang. sättet för justering af Stadsfullmäktiges protokoll.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne September till utlåtande af Beredningsutskottet remitterat Herr Edströms motion om sådan ändring i Stadsfullmäktiges arbetsordning, att offentlig justering af Stadsfullmäktiges protokoll måtte äga rum i närvaro af särskilda justeringsmän och å annan tid än sammanträdena, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 76 af de tryckta handlingarne för dagen, hemställt, att § 14 i arbetsordningen för Stadsfullmäktige i Västerås måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Rörande protokollets förande och offentliga uppläsning hänvisas till 42 § Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad

Vid sådana tillfällen, då protokollet ej kan genast justeras, skall justeringen verkställas af ordföranden och två af och bland de närvarande Stadsfullmäktige vid sammanträdets början utsedda justeringsmän.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herrar Dürango och vice ordföranden bifalla Beredningsutskottets i ärendet framställda förslag, hvarjämte beslöts, att den sålunda förändrade bestämmelsen skulle tilllämpas från och med Stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

§ 170.

Ang. sammanslagning af räntorna från en del fonder under Fattigvårdsstyrelsen till två pensioner.

Företogs till behandling det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 nästlidne September till yttrande af Beredningsutskottet remitterade ärendet angående sammanslagning af räntorna från en del under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonder samt årlig utdelning af samma räntor till två pensionärer, i hvilket ärende, som fanns intaget i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar dels under N:o 59 för den 28 September 1911 och dels under N:o 77 för denna dag, Beredningsutskottet nu afgifvit infordradt utlåtande.

Efter det Herrar vice ordföranden och Svensson yrkat bifall till Beredningsutskottets förslag, beslöto Stadsfullmäktige med afslag å Fattigvårdsstyrelsens och Drätselkammarens i ärendet framställda förslag i enlighet med Beredningsutskottets hemställan *dels* beträffande Abraham Hülphers Abrahamsons testamentsfond, att den årliga räntan af denna fond tills vidare och intill dess annorlunda kunde blifva i vederbörlig ordning bestämdt, skulle läggas till kapitalet och med detsamma förräntas samt att fonden skulle öfverlämnas till förvaltning af Drätselkammaren, *dels och* i fråga om de öfriga i Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse omförmälda fonderna uttala sig för, att af den årliga räntan af hvarje fond tre fjärdedelar skulle efter Fattigvårdsstyrelsens bepröfvande och med iaktagande af de särskilda föreskrifter, som i någon eller några af donationsurkunderna kunde finnas, utdelades såsom gåfvor åt fattiga, vare sig de åtnjöte fattigvård eller ej, dock att minskning icke härigenom skedde i till

någon annars utgående fattigunderstöd, berörande likväl icke någon som hälst utdelning af gåfvor ske från Anders Nordlöfs, P. Billschiers, Anna Sofia Sjöbergs och Alexander Mossbergs testamentsfonder, förr än samma fonder genom hela den årliga räntans läggande till kapitalet och förräntning jämte detsamma hvar för sig uppgått till ett kapitalbelopp af 300 kronor.

§ 171.

Ang. förändrade föreskrifter rörande försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne September uppdragit åt Beredningsutskottet att yttra sig i anledning af en skrifvelse från Magistraten samt en motion af Herr Fåhræus m. fl. angående förändrade föreskrifter i afseende å försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl med uppdrag för utskottet att eventuelt jämväl föreslå lämpligt antal ledamöter i den i framställningarne föreslagna kommittén äfvensom afgifva förslag, å personer att inväljas i kommittén, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 78 af de tryckta handlingarne för dagen, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att öfverlämna ifrågavarande ärendes beredning till en särskild af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté och att denna kommitté skulle bestå af nio ledamöter, hvarjämte utskottet till ledamöter i kommittén föreslagit Herrar Domprosten Fr. Fåhræus, med uppdrag att sammankalla kommittén, Häradshöfdingen C. Uggla, Bankdirektören Axel Sundström, Apotekaren O. Oest, Fabrikören A. Danielsson, Riksdagsmannen V. Larsson, 2:dre stadsläkaren Carl Idar och Stadsfiskalen E. Kumlin samt Fru Maja Strandberg.

Under öfverläggningen härom yrkade ifråga om första delen af Beredningsutskottets förslag *dels* Herr Dürango, att Stadsfullmäktige måtte besluta att tillsätta en särskild kommitté med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag beträffande sådana restriktiva åtgärder i fråga om försäljningen af brännvin, vin och öl inom samhället, som kunde vara ägnade att verksamt hämma dryckenskapen, *dels ock* Herr Danielsson bifall till Beredningsutskottets förslag.

Vid framställning af propositioner å berörda i nu ifrågavarande del af ärendet gjorda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Herr Dürangos förslag.

I fråga om antalet ledamöter i den nu beslutade kommittén yrkade *dels* Herr Dürango, att kommittén måtte bestå af 11 ledamöter, *dels ock* Herrar Viktor Larsson, Fåhræus och vice ordföranden bifall till Beredningsutskottets förslag härutinnan; och blef sistnämnda förslag jämväl af Stadsfullmäktige godkändt.

Härefter utsågo Stadsfullmäktige med acklamation till ledamöter i ifrågavarande kommitté ofvannämnda af Beredningsutskottet förslagna personer, hvarjämte uppdrogs åt Herr Fåhræus att sammankalla kommiterade.

§ 172.

Ang. gatubelysning å Lustigkulla.

Sedan byggnadsföreningen Lustigkulla utan personlig ansvarighet i skrifvelse till Drätselkammaren kostnadsfritt hembjudit till staden föreningens samtliga vägar, mot det att staden under de allmänna villkor, som gällde för ut-

sträckning af allmänna ledningar till och å stadens icke planlagda område till föreningen utsträckte gasledningar samt lämnade fri belysning med det antal gatulyktor, som kunde anses behöfligt, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige intagen under N:o 79 af de tryckta handlingarne för dagen på i skrifvelsen anförda skäl och under åberopande af Vatten- och Gasverksstyrelsens infordrade yttrande hemställt, att Stadsfullmäktige ville, under förutsättning att af Drätselkammaren föreskrifvet villkor för gasledningens framdragande till och inom området, eller att föreningen till staden med äganderätt öfverlämnade samtliga inom området befintliga vägar samt att fastighetsägarne inom området skriftligen utfäste sig att vid blifvande nybyggnader å sina tomter å ömse sidor om vägarna lämna förgårdar till 3 m. bredd fria från byggnader och medgåfve staden inteckningsrätt för denna utfästelse, af byggnadsföreningen och af fastighetsägarne inom området godkändes samt gasledning sålunda blefve till och å området framdragen, besluta att låta anordna gatubelysning inom området med 5 st. gaslyktor å af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna platser samt för ändamålet af uttaxerade medel i 1912 års stat anvisa ett belopp af 900 kronor.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning bifalla hvad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 173.

Ang. stadens öfvertagande af Sundinska huset m. m.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 sistlidne Maj till utlåtande af Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål remitterat af Drätselkammaren afgifvet förslag angående stadens öfvertagande af det s. k. Sundinska huset m. fl. i samband därmed stående frågor hade nu infordradt yttrande från Nämnden inkommit.

Handlingarne i förevarande ärende funnos intagna i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar dels för år 1909 under N:ris 5 och 45, dels ock för år 1911, under N:ris 33 och 80.

I fråga först om stadens öfvertagande af Sundinska huset hade Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att för ett pris af 100.000 kronor från den under Stadsfullmäktiges förvaltning stående Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för stadens räkning öfvertaga fondens fastighet gården och tomten N:o 146 i stadens västra kvarter (det s. k. Sundinska huset) att af staden tillträdas den 1 Januari 1912 samt att köpeskillingen skulle gäldas af lånemedel.

Härutinnan hade Sundinska Nämnden tillstyrkt bifall till Drätselkammarens förslag dock under villkor, att staden garanterade Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för all framtid en inkomst af minst 5 % å köpeskillingen 100.000 kronor.

Under öfverläggningen i denna del af ärendet yrkade Herr Uggla, med hvilken Herrar Enhörning och Hans Larsson instämde, att Stadsfullmäktige måtte besluta hemställa hos Kungl. Maj:t att bestämmelserna i Axel Theodard Sundins testamente icke måtte utgöra hinder för staden att med äganderätt öfvertaga ifrågavarande fastighet mot skyldighet för staden att för all framtid årligen till Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och all-

männyttiga ändamål erlägga ett belopp af minst 5.000 kronor att användas för de med testamentet afsedda ändamål samt uppdraga åt Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar aflåta underdånig skrifvelse i ämnet.

Vid framställning af propositioner å ofvan berörda olika förslag beslöto Stadsfullmäktige bifalla Herr Ugglas under öfverläggningen gjorda yrkande, hvarjämte på yrkande af Herr Larsson beslöts, att hvad Stadsfullmäktige sålunda beslutat skulle under förutsättning af Kungl. Maj:ts godkännande träda i tillämpning från och med år 1912.

I sammanhang med denna fråga hade Drätselkammaren, under erinran att Stadsfullmäktige den 26 Maj 1910 uppdragit åt Drätselkammaren att låta utföra en del ändringar och reparationsarbeten i Sundinska huset samt därjämte beslutat, att till dess frågan om stadens öfvertagande af Sundinska huset blefve afgjord, uppskjuta bestämmandet af huru de för ifrågavarande arbetena erforderliga medel 6.000 kronor skulle anskaffas, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att ifrågavarande reparationskostnader skulle gäldas af de å en för ifrågavarande ändamål afsedd reservfond befintliga medel, hvilken vid innevarande års början uppgått till 4.018 kronor 73 öre samt till den del denna fond ej räckte till, af uttaxerade medel i 1912 års stat.

I denna del af ärendet hade Sundinska Nämnden förklarat sig sakna anledning yttra sig.

Stadsfullmäktige beslöto härutinnan på yrkande af Herr Enhörning bifalla hvad Drätselkammaren föreslagit.

Slutligen hade Drätselkammaren jämväl i detta sammanhang ånyo afstyrkt bifall till den vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 Januari 1909 till Drätselkammaren återremitterade motionen af Herrar Uggla och Malmberg angående upplåtande af bibliotekslokal för Västerås Arbetareinstitut i Sundinska huset; och beslöto Stadsfullmäktige nu jämlikt Drätselkammarens hemställan afslå ifrågavarande motion.

§ 174.

Ang. ombud för staden vid möte för eventuelt bildande af en svenska städers pensionskassa.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 sistlidne Augusti till Lönereglerings- och pensionskommittén remitterat en skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande från Svenska städers pensionskommitté med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte granska afgifvet ändradt förslag till reglemente för Svenska städers pensionskassa samt utse ombud för staden med fullmakt att å nytt möte för stadens vidkommande antaga eller förkasta reglementsförslaget i den form, det vid afslutandet af ombudsmötet kunde föreligga, dock utan att staden genom dess ombuds gillande af förslaget finge anses bunden att för sina befattningshafvare i kassan ingå, ej heller genom dess förkastande från inträde förhindrad, hade Lönereglerings- och pensionskommitterade i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande Oktober, med tillkännagifvande, att kommittén ännu ej vore beredd uttala sig öfver själfva reglementsförslaget, föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte till ombud för Västerås stad vid ifrågavarande möte med sådan fullmakt, som i ofvanberörda skrifvelse begärts, utse Fabrikören A. Danielsson.

Stadsfullmäktige fattade beslut i ärendet i enlighet med Löneregleringsoch pensionskommitténs förslag.

§ 175.

Ang. Magistratens och Rådstufvurättens omorganisation och lönereglering.

Företogs till behandling det under N:o 81 af de tryckta handlingarne för dagen intagna ärendet angående Magistratens förnyade förslag till förändrad organisation och lönereglering för Magistraten och Rådstufvurätten jämte Drätselkammaren samt Lönereglerings- och pensionskommittén i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 26 Januari 1911 öfver ifrågavarande förslag afgifna utlåtanden.

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herrar vice ordföranden och Enhörning ärendets bordläggning, *dels ock* Herr Uggla, att frågan måtte remitteras till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att efter Magistratens hörande söka åstadkomma sammanjämkning af de olika i särskilda delar af ärendet framställda förslagen.

Vid framställning af propositioner å ofvanberörda yrkanden beslöto Stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

§ 176.

Ang. revision af fattigvårdens räkenskaper samt ökadt antal revisorer för stadens räkenskaper.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande Oktober hade Magistraten underställt Stadsfullmäktiges pröfning det af stadens revisorer för 1910 års räkenskaper i revisionsberättelsen framställda förslag därom, att fattigvårdens räkenskaper måtte öfverlämnas till Drätselkammaren och intagas i dess räkenskaper och lämnas till granskning af stadens revisorer, äfvensom att i händelse Stadsfullmäktige beslöte i öfverensstämmelse med detta revisorernas förslag, revisorernas antal måtte ökas till nio med sex suppleanter.

På yrkande af Herr vice ordföranden remitterades framställningen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 177.

Ang. järnvägsförbindelse från Katrineholm norrut

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige ingifna motion:

„Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt i pressen synliga meddelanden har det gamla förslaget om järnvägsförbindelse från Katrineholm norrut af härför intresserade personer i dagarna återupptagits. Den sträcka, som nu synes vara tänkt för ifrågavarande järnvägsförbindelse är Katrineholm—Kungsör—Köping, en sträcka af c:a 65 km.

Gifvetvis skulle en dylik järnväg vara af stor betydelse för vår stad. Ty huru goda än våra förbindelser öster och väster ut samt i viss mån äfven norr ut äro, så är dock ett kändt faktum att våra förbindelser åt söder äro mycket dåliga. Ej heller synas dessa förbindelser med nu befintliga järnvägar kunna afsevärdt förbättras. Detta på grund af de olika riktningar, i hvilka respektive järnvägsförvaltningars intressen gå. Jag hänvisar i detta hänseende endast till de strandade försök, som gjorts att endast erhålla en förbättrad post- och reseförbindelse öfver Flen.

Ofvan berörda järnvägsförbindelse skulle förkorta järnvägssträckan Västerås—Katrineholm med c:a 12 km. eller inemot 11 %. Tidsvinsten kunde

måhända blifva än större. Än bättre blefve emellertid förhållandet, om ifrågavarande järnväg finge en mera västlig sträckning, exempelvis Katrineholm—Rekarne, en väglängd af c:a 55 km., hvarigenom Västerås Stads förbindelse med Katrineholm skulle förkortas med ytterliggare c:a 8 km., och blifva ej mindre än inemot 18 % kortare än nuvarande järnvägssträcka. En blick på kartan ger vid handen, att denna sträckning lika bra skulle kunna tillgodose ortsintressena och dessutom hafva den fördelen att vara c:a 10 km. kortare än sträckan Katrineholm—Köping. Härutöfver må äfven anmärkas, att linien öfver Rekarne på ett vida bättre sätt skulle kunna tillföras trafik från Bergslagen genom järnvägen Engelsberg—Ramnäs—Kolbäck.

På grund af hvad ofvan sagts, anser jag saken i fråga vara af allra största betydelse för Västerås stad och hemställer därför

att Stadsfullmäktige ville utse en eller flera personer med uppdrag att med uppmärksamhet följa utvecklingen af frågan om järnväg från Katrineholm norr ut, och då tillfälle synes lämpligt för ett effektivare ingripande i frågan från Västerås Stads sida, härom omedelbart meddela Stadsfullmäktige.

Västerås den 25 Oktober 1911.

John Fredholm".

Under öfverläggningen härom yrkade Herrar Uggla och Fredholm bifall till ifrågavarande motion och fattade Stadsfullmäktige jämväl beslut i ärendet i enlighet med detta yrkande, hvarjämte Stadsfullmäktige med acklamation utsågo Herrar Borgmästaren John Karlsson, vice Häradshöfdingen Georg Enhörning och Kaptenen V. Grandinson uppdrag att jämlikt hvad i motionen föreslagits med uppmärksamhet följa utvecklingen af frågan om järnväg från Katrineholm norr ut och då tillfälle syntes lämpligt för ett effektivare ingripande från Västerås stads sida därom omedelbart meddela Stadsfullmäktige.

§ 178.

Ang. anslag till arbetsstugan.

Föreslogo Herrar Hans Larsson och Fjellman i en nu inlämnad skriftlig motion att Stadsfullmäktige måtte för år 1912 lämna arbetsstugan i Västerås ett anslag å 2.500 kronor.

På yrkande af Herr vice ordföranden remitterades motionen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 179.

Ang anslag till Västmanlands läns arbetsförmedling.

Frambar Herr Uggla såsom egen motion en framställning från Västmanlands Läns Arbetsförmedling om ett anslag för år 1912 å 2.000 kronor.

Framställningen remitterades på yrkande af Herr Uggla till yttrande af Drätselkammaren.

§ 180.

Justeringsmän. Utsågos Herrar Råberg och Bäckman att jämte Herr Ordföranden justera dagens protokoll.

In fidem
Theofil Öberg.

Justeradt den 4 November 1911.

Max. Schenström. J. V. Råberg. Carl Bäckman.

Offentligen uppläst den 6 November 1911; betygar
Ex officio
Theofil Öberg.

Västerås 1911, Fredr. Anderssons Boktryckeri.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 30 November 1911.

Närvarande: vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, H. Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, Frans Johansson, Sundström, Edv. Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Keijser, Enhörning, Edström, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Ordföranden Häradshöfdingen Max. Schenström samt Nordin, Holm och Fredholm.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

I anledning af Herr ordförandens frånvaro leddes förhandlingarne af Herr vice ordföranden.

§ 181.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Dürango och Huggare att jämte Herr vice ordföranden justera dagens protokoll.

§ 182.

Utlottning af tre ledamöter och en suppleant i Folkskolestyrelsen

Jämlikt öfvergångsbestämmelsen till lagen den 25 Juni 1909 ang. folkskoleväsendet i vissa städer skulle tre ledamöter och en suppleant af de af Stadsfullmäktige till och med utgången af år 1913 utsedda ledamöterna och suppleanterna i stadens folkskolestyrelse efter lottning utträda vid slutet af innevarande år; och företogs nu denna lottning, hvarigenom bestämdes, att bland de ordinarie ledamöterna skulle utgå Herrar vice Häradshöfdingen Georg Enhörning, Byggmästaren Edv. Karlsson och Rektorn Th. af Billbergh samt bland suppleanterna Apotekaren O. Oest.

Underrättelse om hvad sålunda förekommit skulle meddelas Beredningsutskottet i och för upprättande af förslag till val af ledamöter och suppleant efter de afgående.

§ 183.

Ang. utlottning af tre ledamöter ur nämnden öfver Fru Johanna Fryklunds donationsfond.

Enligt stadgarne för Fru Johanna Fryklunds donationsfond skulle nu genom lottning bestämmas de tre ledamöter i nämnden öfver donationsfonden, hvilka skulle vid innevarande års slut afgå ur nämnden; och utföll denna lottning sålunda, att Herrar Direktören H. Larsson, Körsnären A. Grönberg och Järnsvarfvaren C. Bäckman skulle ur nämnden utgå:

Underrättelse om hvad sålunda förekommit skulle meddelas Beredningsutskottet i och för upprättande af förslag till val af ledamöter i nämnden efter de afgående.

§ 184.

Ang. Rådstufvurättens och Magistratens omorganisation och lönereglering.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Oktober beslutat bordlägga det i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för nämnda dag under N:o 81 intagna ärendet angående Rådstufvurättens och Magistratens omorganisation och lönereglering, hade Magistraten nu inkommit med en förnyad framställning i förevarande ärende, hvilken fanns intagen under N:o 82 af de tryckta handlingarne för innevarande dag.

Vid den nu företagna behandlingen af ifrågavarande ärende föredrogos och fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendets särskilda delar på sätt och i den ordning här nedan närmare förmäles.

Beträffande först frågan om uppförande på ordinarie stat af en ny litterat tjänst vid Magistraten och Rådstufvurätten under namn af stadsnotarie, om behofvet hvaraf såväl Magistraten som ock Drätselkammaren samt löneregleringsoch pensionskommittén vore ense, beslöto Stadsfullmäktige enhälligt på yrkande af Herr Uggla bifalla Magistratens härom väckta förslag.

I fråga om stadsnotariens ställning inom Magistraten och Rådstufvurätten hade lönereglerings- och pensionskommittén föreslagit, att denne skulle vara ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten, det förra dock först efter nuvarande illiterate rådmannens afgång, och väljas af Stadsfullmäktige efter ansökan, hvaremot Magistraten, som ansett, att stadsnotarien borde tillsättas af Magistraten, hemställt om afslag å kommitterades berörda förslag. På yrkande af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Magistratens hemställan afslå kommitterades förslag i denna del.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige vidkommande den nuvarande illitterate rådmanstjänstens upphörande, sedan Herr Enhörning härutinnan yrkat bifall till Drätselkammarens förslag, jämlikt ett af Herr Uggla under öfverläggningen framställt ändringsförslag, att ifrågavarande tjänst skulle efter nuvarande innehafvarens afgång indragas med skyldighet likväl för rådmannen F. C. Hennichs att mot en aflöning af 1.000 kronor om året, där så af Magistraten påfordrades, fullgöra de åligganden inom Rådstufvurätten och Magistraten, som tillkomme honom enligt nu gällande bestämmelser.

I fråga om grunderna för den nya organisationen och arbetsordningen för Rådstufvurätten och Magistraten hade dessa af Magistraten angifvits sålunda, att det skulle tillkomma:

Borgmästaren

att leda förhandlingarne inför Rudstufvurätten och Magistraten;

att hafva tillsyn öfver ärendens skyndsamma och ordentliga handläggning såväl vid Rådstufvurätten som Magistraten;

att föra lagfarts- och intecknings- samt tomträttsprotokollen äfvensom fastighetsböckerna, att utfärda å dessa protokoll och böcker grundade bevis och verkställa den expedition som därtill hörer;

att upprätta de årliga uppgifter, hvilka skola för ärenden rörande lagfarts- och inteckningsprotokollen till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser, som af Magistraten afgifvas eller utfärdas;

att utfärda stämningar i civila mål och brottmål;

att hvarje år uppgöra generalförslag för stadens inkomster och utgifter;

att hafva högsta tillsyn öfver stadens polis samt utöfva chefskap för densamma;

att utfärda de bevis, hvarom i lag eller här nedan ej annorledes stadgas; samt

att i det till hans förfogande ställda brandfria rum och i det där befintliga kassaskåp förvara alla de honom å tjänstens vägnar mottagna värdepapper, då han ej för protokollsuppsättning eller af annan orsak behöfver behandla dem, äfvensom stadens fastighetsböcker, hvilka ej må från ämbetslokalen bortföras, liksom ej heller omförmälta värdepapper må under den tid, de äro i hans vård, å annat ställe förvaras.

Civil-Rådmannen:

att såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten deltaga i handläggningen af där förekommande mål och ärenden;

att föra dombok i civila mål och ärenden samt protokoll angående bouppteckningar, testamenten och afhandlingar, äktenskapsförord och förmynderskap äfvensom förmyndareroteln samt ombesörja därmed sammanhängande expedition och utfärda därpå grundade bevis;

att granska gode männens för tillsyn å förmynderskap afgifna berättelser och anmäla därvid anmärkta förhållanden, som kunna till någon Rättens åtgärd föranleda;

att utfärda offentliga stämningar samt kallelser i konkurs- och årsstämningsmål samt föra konkurs- och boskillnadsdiarier äfvensom utfärda därpå grundade bevis;

att föra protokollet och handhafva expeditionen hos Magistraten såsom öfverexekutor;

att upprätta statistiska uppgifter angående civila domboksärenden samt de årliga uppgifter, som angående den honom åliggande protokollsföring i öfrigt skall till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att vid sådant tillfälligt förhinder för borgmästaren, som omförmäles i Kungl. Reg. den 9 dec. 1766, hans tjänst uppehålla;

att i det till hans förfogande ställda å hans ämbetsrum befintliga kassaskåp förvara alla de honom å tjänstens vägnar mottagna värdepapper, då han ej för protokollsuppsättning eller af annan orsak behöfver behandla dem.

Brottmåls-Rådmannen:

att såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten deltaga i handläggningen af där förekommande mål och ärenden;

att föra dombok i brottmål samt ombesörja därmed sammanhängande expedition och utfärda därpå grundade bevis;

att vara notarius publicus;

att upprätta de årliga uppgifter, hvilka skola rörande brottmål till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att föra protokoll vid de Magistraten åliggande syner och besiktningar samt, där sådana förrättningar ej uppdragas åt illiterate rådmannen, hålla de besiktningar och värderingar och andra ej särskildt nämnda förrättningar, som utom Rådstufvurättens eller Magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför Rådstufvurätten och Magistraten föredraga dessa ärenden;

att vid sådant tillfälligt förfall för borgmästaren, som ofvan sägs, och då den först nämnde rådmannen är hindrad, förestå borgmästarebefattningen.

Stadsnotarien:

att vid förfall för ledamot tjänstgöra såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten;

att föra protokoll öfver magistratsärenden, samt som kontrasignat åt borgmästaren ombesörja all den Magistraten åliggande expeditionsskyldighet och brefväxling, som icke, enligt hvad ofvan sägs, åligger borgmästaren eller rådmännen;

att upprätta och expediera föreskrifna uppgifter angående markegången;

att föra handels- och sjukkasseregister och ombesörja hvad därmed äger sammanhang;

att upprätta de statistiska uppgifter, som skola till Kommerskollegium ingifvas;

att efter illiterate rådmannens afgång hafva närmaste tillsyn öfver kontrollstämpling af metallarbeten och afgifva föreskrifna rapporter därom; samt

att i tur med illiterate rådmannen, så länge denne finnes, vara kontrollant vid kronouppbörden.

Göromål, hvarom här ofvan ej särskildt stadgas, fördelas på sätt Magistraten finner lämpligt.

Efter nuvarande illiterate rådmannens afgång skulle denna tjänst indragas.

Å tider, som af Magistraten bestämmas och kungöras, skola borgmästaren, literate rådmännen och stadsnotarien alla helgfria dagar — utom Rådstufvurättens ordinarie sessionsdagar — vara i tjänsteärenden att träffa å de till dem upplåtna tjänstelokaler.

Ledamot af stadens magistrat må icke därjämte innehafva eller på grund af förordnande uppehålla annan ordinarie eller extra ordinarie befattning med från statsverket utgående aflöning än som af honom tilläfventyrs redan innehafves.

Beträffande den sista punkten af Magistratens nu ifrågavarande förslag hade Häradshöfdingen Max. Schenström uti en reservation till lönereglerings- och pensionskommitténs utlåtande föreslagit en tilläggsbestämmelse af innehåll,

att blifvande ledamöter af Rådstufvurätten ej skulle äga att därmed förena annan tjänst af hvad slag det vara må.

Under öfverläggningen i förevarande del af ärendet, som endast rörde sig om nyssberörda sista punkt i Magistratens förslag yrkade *dels* Herr Uggla det tillägg i Magistratens förslag härutinnan att efter ordet "statsverket" måtte inskjutas orden "riksdagen eller kommun", dels Herr Danielsson bifall till Magistratens förslag oförändradt, dels ock Herr Dürango bifall till Herr Schenströms ofvanberörda reservation men med tillägg, att mellan orden "skulle" och "äga" måtte inskjutas orden "utan Stadsfullmäktiges medgifvande".

Vid framställning af proposition å dessa under öfverläggningen gjorda yrkanden samt Herr Schenströms reservation beslöto Stadsfullmäktige med bifall till Herr Danielssons yrkande godkänna Magistratens förslag rörande nu ifrågavarande bestämmelselse.

Härefter godkändes utan föregående diskussion de af Magistraten föreslagna grunderna till den nya organisationen i öfrigt, och beslöto Stadsfullmäktige tillika enligt Drätselkammarens förslag anhålla, att Magistraten med ledning af de fattade besluten skyndsamt ville inkomma till Stadsfullmäktige med fullständigt förslag till ny arbetsordning för Rådstufvurätten och Magistraten.

På förslag af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige härefter, att den lönereglering, hvarom nu Stadsfullmäktige ginge att besluta skulle gälla endast under den uttryckliga förutsättningen, att de ofvan antecknade beslut, Stadsfullmäktige i den föreliggande frågan redan fattat, i sinom tid blefve i vederbörlig ordning fastställda.

De föreslagna nya lönestaterna för borgmästaren och civilrådmannen, hvarutinnan Drätselkammaren samt lönereglerings- och pensionskommittén tillstyrkt Magistratens förslag antogos af Stadsfullmäktige enligt samma förslag sålunda:

Borgmästaren, grundlön	5,000: —
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring,	
arvode till vikarie under en och en half månads semester	300: —
Kronor	5,300: —
Civilrådmannen, grundlön	3,000: —
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring,	
arvode till vikarie under en månads semester	150: —
Kronor	3,150: —

Beträffande lönestaten för brottmålsrådmannen hade Magistraten föreslagit en grundlön af 3,000 kronor, hvaremot Drätselkammaren samt lönereglerings- och pensionskommittén hemställt att grundlönen måtte sättas till 2,500 kronor. Rörande ålderstillägg och semesterarvode förekom ingen skiljaktighet.

I fråga härom anhöll under öfverläggningen Herr Borgmästaren om bifall till Magistratens förslag, hvarjämte yrkades *dels* af Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens och kommitterades förslag, dels ock af Herr Uggla bifall till Magistratens förslag, dock att vid brottmålsrådmannens lönestat måtte fästas

det villkoret, att, därest genom förändrad lagstiftning eller eljes väsentlig minskning i sportlerna för växelprotester skulle inträda, ersättning härför icke måtte ifrågakomma.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige Herr Enhörnings yrkande, hvadan Stadsfullmäktige alltså för brottmålsrådmannen antagit följande lönestat:

Brottmålsrådmannen, grundlön	2,500: —
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring,	
arvode till vikarie under en månads semester	150: —
Kronor	2,650: —

Vidkommande lönestaten för stadsnotarien hade föreslagits *dels* af Magistraten en grundlön à 2,500 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 år samt arvode till vikarie under en månads semester 100 kronor, *dels* af Drätselkammaren endast en grundlön à 2,500 kronor, men däremot inga ålderstillägg och ej heller något semesterarvode, dels ock af lönereglerings- och pensionskommittén 2,000 kronor i grundlön samt vikariatarvode 100 kronor, men inga ålderstillägg.

Sedan under öfverläggningen i denna del af ärendet Herr Uggla yrkat bifall till Magistratens förslag och Herr Enhörning förenat sig i detta yrkande beslöto Stadsfullmäktige med bifall till berörda yrkande för stadsnotarien antaga följande lönestat:

Stadsnotarien, grundlön	2,500: —
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring,	
arvode till vikarie under en månads semester	100: —
Kronor	2,600: —

Härefter beslöto Stadsfullmäktige, att de för den nu beslutade lönestaten erforderliga medlen skulle för hvarje år ingå bland de anslag, som vore afsedda att utgå genom uttaxering.

Drätselkammaren hade föreslagit att vid lönestaten måtte fästas en del särskilda villkor och bestämmelser, af Drätselkammaren uppdelade i 4 särskilda punkter.

Punkt 1:o) hade af lönereglerings- och pensionskommittén tillstyrkts, hvarjämte Magistraten förklarat sig ej vilja motsätta sig densamma. Stadsfullmäktige beslöto godkänna punkten enligt Drätselkammarens förslag.

Jämväl punkt 2:o) hade tillstyrkts af såväl lönereglerings- och pensionskommittén som Magistraten; och blef äfven denna punkt af Stadsfullmäktige antagen enligt Drätselkammarens förslag allenast med den af Herr Uggla under diskussionen påyrkade ändringen, att ordet "litterat" skulle utgå.

I fråga om punkt 3:o) enligt Drätselkammarens förslag: att vikarie för borgmästare och rådman icke ägde uppbära af tjänsten härflytande sportler, hade dels lönereglerings- och pensionskommittén hemställt, att denna punkt måtte utgå, dels ock Magistraten föreslagit att densamma måtte erhålla följande lydelse: att vikarie för borgmästare och rådmän eller stadsnotarie icke under semester äger uppbära af tjänsten härflytande sportler.

Rörande denna punkt antogo Stadsfullmäktige Magistratens förslag med det af Herr Uggla nu föreslagna tillägg, att ordet "behållna" insköts mellan orden "härflytande" och "sportler".

Punkt 4:o), i fråga om hvilken ingen ändring föreslagits, antogs enligt Drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige hade alltså beslutat att vid lönestaten skulle fästas följande villkor och bestämmelser, nämligen:

1:o) *att* såväl grundlön som ålderstillägg uppdelas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar, dock att i fråga om tjänstledighet för längre tid än ett år det må ankomma på Stadsfullmäktige att efter Magistratens hörande bestämma annan grund för fördelningen af löneförmånerna,

2:o) *att* tjänsteår räknas från tiden för ordinarie anställning, i fråga om borgmästarebefattningen, såsom borgmästare i staden och beträffande rådmansbefattningarne såsom rådman i staden och att uppflyttning i högre lönegrad inträder med ingången af kalenderåret närmast efter det, under hvilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts,

3:o) *att* vikarie för borgmästare och rådmän eller stadsnotarie icke under semester äger uppbära af tjänsten härflytande behållna sportler och

4:o) *att* de i lönestaten upptagna ämbets- och tjänstemän äro skyldiga underkasta sig ej mindre de nya bestämmelser rörande deras tjänstgöring, som framdeles kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, än äfven bestämmelserna i det pensionsreglemente, som Stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fastställa.

Vidkommande de olika förslagen angående den nya organisationens och lönestatens trädande i tillämpning samt öfvergångsbestämmelser beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning godkänna Magistratens förslag eller att stadsnotarien skulle i vederbörlig ordning tillsättas och den förändrade organisationen å honom tillämpas, så fort densamma blifvit af Kungl. Maj:t fastställd samt att i öfrigt den nya lönestaten och arbetsordningen skulle komma till användning, så snart Magistraten visat, att öfverenskommelse träffats mellan de nuvarande tjänsteinnehafvarne, att de underkastade sig den förändring i arbetsordningen, som däraf föranleddes eller sådan öfverflyttning möjliggjordes vid någon af de nuvarande tjänsteinnehafvarnes afgång; ägande Magistraten att i göromålens fördelning vidtaga de jämkningar, som betingades däraf, att vissa af Rådstufvurättens och Magistratens nuvarande ledamöter icke ingå på den nya organisationen.

Beträffande Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige måtte hemställa hos Kungl. Maj:t att det enligt Kungl. brefvet den 21 Februari 1868 utgående reservationsanslaget till Magistratens disposition för tillfälligt biträde af andra sakkunniga personer icke vidare måtte behöfva utgå, upplyste Herr Enhörning i egenskap af Drätselkammarens ordförande, att Drätselkammaren på Magistratens framställning jämte semesterarvodena upptagit ifrågavarande anslag i sitt förslag till budget för staden för år 1912, hvadan Drätselkammaren sålunda frångått sitt ofvanberörda förslag; och beslöto Stadsfullmäktige i anledning af hvad sålunda upplysts, att Drätselkammarens förevarande förslag icke skulle till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

§ 185.

Ang. gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal.

Vid förnyad föredragning af det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne Oktober bordlagda, under N:o 72 af de tryckta handlingarne för sagda dag intagna ärendet angående uppsättande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal yrkade dels Herr Uggla, med instämmande af Herr Plantin ytterliggare bordläggning af ärendet, dels ock Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å dessa yrkanden att ytterliggare bordlägga frågan.

§ 186.

Ang. upplåtelse för vattenledningsverket från kronoegendomen Hesslö.

Genom resolution den 26 nästlidne Oktober hade Konungens Befallningshafvande i länet för kännedom och efterrättelse till Stadsfullmäktige öfverlämnat afskrift af Kungl. Domänstyrelsens bref till Konungens Befallningshafvande den 20 i samma månad angående begagnade för stadens vattenledningsverk med ledningar af vissa områden af kronoegendomen Hesslö.

Efter föredragning af berörda handlingar, som funnos intagna under N:o 83 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Uggla, med hvilken Herr Enhörning instämde, att remittera densamma till Drätselkammaren för det yttrande och förslag Drätselkammaren i anledning af Kungl. Domänstyrelsens beslut kunde finna lämpligt framställa.

§ 187.

Ang. utsträckt tillämpning af stadens brandordning.

I skrifvelse den 30 nästlidne Oktober, intagen under N:o 84 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Magistraten med öfverlämnande af en framställning i ämnet från Brandstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att stadens brandordning måtte utsträckas att gälla för en del i skrifvelsen närmare omförmälda områden utom stadsplanen.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Uggla återremittera ärendet till yttrande af Brandstyrelsen i anledning af Magistratens skrifvelse.

§ 188.

Ang. amorteringsplan för vatten-, gas- och elektricitetsverken

Sedan Stadsfullmäktige den 29 September 1910 uppdragit åt Drätselkammaren samt Vatten- och Gasverksstyrelsen att upprätta och till Stadsfullmäktiges pröfning förelägga amoteringsplan för de verk, som lydde eller kunde komma att lyda under Vatten- och Gasverksstyrelsen, samt i anledning häraf sagda styrelse, efter verkställd utredning, till Drätselkammaren öfverlämnat en till Stadsfullmäktige ställd skrifvelse med förslag i ämnet, hade Drätselkammaren med skrifvelse den 9 innevarande November underställt samma förslag Stadsfullmäktiges pröfning samt jämväl för egen del yttrat sig och afgifvit förslag i ärendet.

Af handlingarne i detta ärende, som funnos intagna under N:o 85 af de tryckta handlingarne för dagen, inhämtades, att Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit, att vatten-, gas- och elektricitetsverkens värde den 31 December 1911 måtte fastslås till följande belopp, nämligen:

för Vattenverket	kronor	402.725.60
„ Gasverket	„	184.368.78
„ Elektr. verket	„	603.412.26
„ Turbinhuset	„	31.605.98
„ Kontors- och förrådsbyggnader	„	27.576.90
„ Inventarier	„	9.074.70
eller sammanlagdt kronor		1.258.764.22;

att dessa värden vid därefter kommande års slut skulle ökas med under näst föregående år utförda utvidgningar och minskas med under löpande året verkställda amorteringar;

att amorteringsprocenten för respektive verks olika delar tillsvidare måtte beräknas sålunda:

Vattenverket.

	Amorterings-tid i år	Fast amortering pr. år i %
Tomter	—	—
Maskin- och Boningshus	50	2
Pumpverk	20	5
Filter och reservoirer	50	2
Kol- och materialbodar samt stängsel	20	5
Rörnät	33 1/3	3
Vattenmätare	10	10

Gasverket.

Tomter	—	—
Gasverkets byggnader utom retorthus	33 1/3	3
Retorthus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärcisterner, kylare och scrubbers	20	5
Retortugnar	10	10
Gasklocka med tillbehör	25	4
Rörnät	33 1/3	3
Lyktor med servisrör	20	5
Gasmätare	10	10

Elektr.-verket.

	Amorteringstid i år	Fast amortering pr. år i %
Tomter	—	—
Byggnader med vatten-, aflopps- och gasledningar	50	2
Värmeledning	33 1/3	3
Diselmotorer och elekt. maskiner	25	4
Turbiner	20	5
Ackumulatorbatteri	12 1/2	8
Instrumentering	16 2/3	6
Jordkabelnät	25	4
Luftledningsnät	20	5
Mätare	10	10
Utbetalning för öfvertagande af en del kraftabonnenter från A. S. E. A.	40	2 1/2

Förråds- och kontorsbyggnader samt inventarier.

Tomter	—	—
Byggnader	50	2
Inventarier	10	10

att amorteringen verkställdes å de såsom verkligt värde vid 1911 års slut upptagna belopp, sedan dessa ökats med under resp. år förekommande, af staden bekostade utvidgningar,

att utöfver amorteringarna till Drätselkammaren erlades 4 1/2 % ränta å det kapitalbelopp, som återstode, sedan amortering skett, att afloppsledningarnes värde den den 31 December 1911 måtte fastslås till kronor 167.729.64 samt att ledningarnas värde årligen måtte nedskrifvas med en mot amorteringen å andelarne i obligationslånen svarande summa, samt att åt styrelsen måtte anvisas erforderligt rörelsekapitel att förräntas enligt samma räntefot som ofvan.

Drätselkammaren hade, med tillstyrkande af bifall till hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda i denna fråga föreslagit, tillika hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bestämma, att de belopp af ränta och amortering, som utginge enligt föreliggande amorteringsplan skulle af Vatten- och Gasverksstyrelsen årligen inlevereras till Drätselkammaren och af Drätselkammaren för verkens räkning särskildt förvaltas och göras räntebärande samt att af dessa medel i första hand skulle gäldas ränta och amortering å de delar af stadens obligationslån, som belöpte å verken.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herr Enhörning, med hvilken Herr Keijser instämde, bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens samt Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Uggla, att frågan måtte för ytterliggare utredning återremitteras till Drätselkammaren.

Vid framställning af proposition å berörda yrkanden, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med Herr Enhörnings yrkande till alla delar bifalla hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren i förevarande ärende föreslagit och hemställt.

§ 189.

Ang. revision af fattigvårdens räkenskaper och ökning af stadsrevisorernas antal.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne Oktober till yttrande af Drätselkammaren remitterat Magistratens skrifvelse, af den 24 i samma månad, hvarigenom Magistraten underställt Stadsfullmäktiges pröfning revisorernas af stadens räkenskaper för år 1910 förslag, att fattigvårdens räkenskaper måtte öfverlämnas till Drätselkammaren, intagas i dess räkenskaper och lämnas till granskning af stadens revisorer samt att revisorernas antal måtte ökas till nio med sex suppleanter, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 86 af de tryckta handlingarne för dagen, i så måtto förordat bifall till revisorernas förslag i dess förra del, att revisorerna af stadens räkenskaper jämväl måtte erhålla i uppdrag att tillsammans med dessa räkenskaper granska fattigvårdens räkenskaper; och att i följd däraf särskilda revisorer för sistnämnda räkenskaper icke vidare måtte utses, äfvensom tillstyrkt bifall till förslaget, att revisorernas antal måtte ökas till nio med sex suppleanter.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning bifalla Drätselkammarens förslag.

§ 190.

Ang. anslag till afloppsledning mellan kvarteret Sigurd och Svartån.

I skrifvelse den 9 innevarande November, intagen under N:o 87 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren hemställt om anslag till bestridande af kostnaderna för en af kammaren redan utförd afloppsledning från Allm. Sv. El. A.-Bol.s mekaniska verkstad till Svartån äfvensom rörande en del i samband härmed stående frågor.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Edström, med hvilken Herrar Plantin och Enhörning instämde, återremittera ärendet till Drätselkammaren med uppdrag för kammaren, att efter underhandling med Allm. Sv. El. A.-Bol. angående den del af kostnaden för ifrågavarande afloppsledning, som föreslagits skola erläggas af bolaget, till Stadsfullmäktige inkomma med förnyadt yttrande i frågan.

§ 191.

Ang. Majoren O. von Knorrings afsägelse af förnyadt mandat såsom Drätselkammareledamot.

Föredrogs en af Majoren O. v. Knorring till Stadsfullmäktige aflåten skrifvelse, däri han undanbedt sig återval till Drätselkammaren från och med nästkommande år.

Skrifvelsen skulle icke till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

§ 192.

Ang. yttrande i fråga om reglemente för en "Svenska städers pensionskassa.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 31 sistlidne Augusti af en till Herr ordföranden ankommen skrifvelse från Svenska städers pensionskommitté med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte granska ingifvet förslag till pensionsreglemente för en Svenska städers pensionskassa, hade Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskommitté i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 14 innevarande November afgifvit yttrande i ärendet, innefattande motiverade förslag till ändringar af en del bestämmelser uti ifrågavarande reglemente, och därvid jämväl åberopat en skrifvelse från stadens Brandstyrelse jämte en därvid fogad framställning från brandmanskapet i fråga särskildt om brandmanskaps pensionering.

Efter föredragning af berörda handlingar, som funnos intagna under N:o 88 af de tryckta handlingarne för dagen, beslöto Stadsfullmäktige att såsom eget utlåtande åberopa, hvad lönereglerings- och pensionskommittén i ärendet anfört, dock med den af Herr Enhörning under öfverläggningen föreslagna ändringen i lönereglerings- och pensionskommitténs förslag till ändrad lydelse af sista momentet i 9 §, att orden "efter styrelsens ompröfning", skulle utgå.

§ 193.

Ang. anslag till lönereglerings- och pensionskommittén.

Föredrogs och bordlades på yrkande af Herr Uggla en från lönereglerings- och pensionskommittén inkommen framställning om ett förslagsanslag för bestridande af kostnaden för sakkunnigt biträde för kommitténs utredningsarbete.

§ 194.

Ang. anslag till aflöning åt en husföreståndarinna vid fattiggården.

I skrifvelse den 31 nästlidne Oktober, hade Fattigvårdsstyrelsen anhållit att Stadsfullmäktige måtte i fattigvårdens stat för 1912 uppföra ett förslagsanslag å 500 kronor till aflöning åt en husföreståndarinna vid fattiggården att utgå af uttaxerade medel.

På yrkande af Hrr Svensson, Fåhræus och Enhörning beslöto Stadsfullmäktige remittera skrifvelsen till yttrande af Drätselkammaren.

§ 195.

Ang. utredning rörande om- och tillbyggnad af fattiggården eller nybyggnad af en fattiggård.

I skrifvelse den 16 innevarande November hade fattigvårdsstyrelsen hemställt, att Stadsfullmäktige måtte tillsätta en kommitté med uppdrag att efter verkställd utredning inkomma till Stadsfullmäktige med förslag angående behöflig om- och tillbyggnad af den nuvarande fattiggården eller alternativt nybyggnad af en fattiggård.

Under öfverläggningen härom yrkade Herr Fåhræus, att Stadsfullmäktige måtte redan nu besluta den föreslagna kommitténs tillsättande samt anmoda Beredningsutskottet att afgifva förslag till antalet ledamöter i kommittén äfvensom å personer att inväljas i kommittén.

I detta yrkande instämde Herrar Oest, Huggare, Svensson och Uggla; och beslöto Stadsfullmäktige efter öfverläggningens slut bifalla hvad Herr Fåhræus sålunda föreslagit.

§ 196.

Genom resolution den 20 innevarande November hade Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlämnat ett exemplar af betänkande med förslag till förordning angående fastighetsregister i stad m. m. för yttrande därest Stadsfullmäktige önskade afgifva sådant. *Ang yttrande öfver förslag till förordning om fastighetsregister i stad.*

På förslag af Herr Uggla beslöto Stadsfullmäktige i anledning häraf anhålla hos Magistraten, att Magistraten ville afgifva förberedande yttrande i ärendet och därmed inkomma till Stadsfullmäktige.

§ 197.

Genom resolution den 20 innevarande November hade Magistraten för besluts fattande till Stadsfullmäktige öfverlämnat en skrifvelse från styrelsen för Västerås barnhem med hemställan om ett anslag till hemmet för nästkommande år å 500 kronor. *Ang. anslag till barnhemmet.*

Efter föredragning häraf meddelade Herr Enhörning, att Drätselkammaren, som haft kännedom om förevarande framställning, redan uttalat sig om densamma i sammanhang med förslaget till utgifts- och inkomststat för staden år 1912 och yrkade i anledning häraf, att ärendet måtte bordlägas för behandling i sammanhang med 1912 års budget.

Stadsfullmäktige biföllo detta yrkande.

§ 198.

Med skrifvelse den 27 innevarande November hade Magistraten öfverlämnat afskrift af afskrift af bref från Kungl. Civildepartementet angående vägrad fastställese å af Stadsfullmäktige den 28 April 1910 antagna särskilda bestämmelser med afseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom viss del af stadens icke planlagda område. *Ang. bestämmelser om byggnadsverksamheten utom stadsplanen.*

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Enhörning remittera handlingarne till Byggnadsnämnden för afgifvande af det förslag, hvartill handlingarnes innehåll syntes kunna föranleda.

§ 199.

Föredrogs en såsom motion af Herr Bäckman upptagen skriftlig framställning, från Byggnadsföreningen Norrmalm om gatubelysning inom byggnadsområdet på stadens bekostnad. *Ang. gatubelysning å Norrmalm.*

Sedan upplyst blifvit att vid den förberedande behandlingen af stadens budget för nästkommande år såväl Vatten- och Gasveksstyrelsen som Drätselkammaren bland utgifterna uppfört kostnaden för ifrågavarande belysning, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af motionären bordlägga ärendet till behandling i samband med nästkommande års budget.

§ 200.

Ang. ökadt antal ledamöter i hamnstyrelsen.

Frambar Herr Dürango en skriftlig motion, i hvilken Herrar Öhman, Erik Andersson, Thunholm och Daniel Johansson instämt, med förslag att stadens hamnstyrelse måtte från och med år 1912 bestå af fem ordinarie ledamöter, af hvilka två borde vara affärsmän.

Stadsfullmäktige beslöto efter motionens föredragning på yrkande af Herrar Dürango och Sundström remittera densamma för utredning och yttrande till Beredningsutskottet.

§ 201.

Ang. inskränkning i tiderna för utskänkning och utminutering af brännvin.

Från den af Stadsfullmäktige särskildt tillsatta kommittén för utredning och förslag i fråga om inskränkning i tiderna för utminutering och utskänkning af brännvin m. m. samt om öfriga lämpliga åtgärder för hämmande af rusdrycksmissbruket hade nu inkommit yttrande och förslag dels angående inskränkning i tiderna för utminutering och utskänkning af brännvin, och dels angående förordnande af en tillsyningsman för öfvervakande af utminutering och utskänkning af brännvin, vin och maltdrycker.

På förslag af Herr Edström beslöto Stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

§ 202.

Ang. iståndsättande af Malmabergsgatan.

Framlämnade Herr Råberg såsom egen motion en framställning till Stadsfullmäktige från en del fastighetsägare inom byggnadsområdet Ängsgärdet, Korsängsgärdet och Freja, att Stadsfullmäktige måtte anslå medel för Malmabergsgatans iståndsättande snarast möjligt.

Motionen blef på yrkande af Herr Råberg remitterad för yttrande till Drätselkammaren.

§ 203.

Ang. val af kvinnor till medlemmar och vårdare i fattigvårdsstyrelsen.

Föredrogs en skrifvelse till Stadsfullmäktige från föreningen "Hvita bandet", socialdemokratiska kvinnoklubben och föreningen för kvinnans politiska rösträtt, med hemställan, att Stadsfullmäktige måtte invälja kvinnor såväl såsom styrelseledamöter som ock såsom vårdare i fattigvårdsstyrelsen, innehållande skrifvelsen jämväl uppgift å en del till berörda uppdrag lämpliga kvinnor.

Sedan Herr Viktor Larsson förklarat sig vilja upptaga ifrågavarande skrifvelse såsom egen motion, blef densamma på yrkande af Herr Larsson remitterad till Beredningsutskottet.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 5 December 1911.

B. Fjellman. *C. F. Huggare.* *E. Dürango.*

Offentligen uppläst den 6 December 1911; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås 1912, Fredr. Anderssons Boktryckeri.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 19 December 1911.

Närvarande vid uppropet: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, H. Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, F. Johansson, Sundström, Edv. Karlsson, Malmberg, Öhman, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, E. Andersson, Kalén, Svensson, Keijser, Enhörning, Hedin, A. Andersson, D. Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg, Brodin och Thunholm.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Holm och Edström.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 204.

Justeringsmän.

Utsågos Herrar Zander och Viktor Larsson att justera protokollen såväl för denna dag som och för de fortsatta sammanträden, som för behandling af de å kallelselistan till dagens sammanträde upptagna ärenden kunna erfordras.

§ 205.

Ang. inskränkning i försäljningstiderna för brännvin m. m.

Företogs särskilda kommitterades vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne November bordlagda, under N:o 90 af de tryckta handlingarne för dagen intagna förslag angående inskränkning i försäljningstiderna för brännvin m. m.

Härutinnan hade kommitterade först i fråga om utminutering af brännvin föreslagit, att sådan finge äga rum endast under följande tider, nämligen å måndagar kl. 1—6 e. m., å tisdagar, onsdagar och torsdagar kl. 9 f. m. till 6 e. m., å fredagar kl. 9 f. m. till 5 e. m. samt å lördagar kl. 9 f. m. till 12 middagen.

Emot detta kommitterades förslag hade reservationer anförts, dels af Herr Sundström, hvilken yrkat att utminuteringen å lördagarna skulle få äga rum från kl. 9 f. m. till kl. 2 e. m., dels ock af Fru Maja Strandberg samt Herrar Danielsson och Viktor Larsson, hvilka hemställt om fullständig stängning af utminuteringsställena under lördagarna.

I sammanhang härmed föredrogs en till Herr ordföranden ankommen skrifvelse från stadens kvinnoföreningars nykterhetskommitté jämte en därvid fogad resolution med uttalande till förmån för fullständig lördagsstängning.

Under öfverläggningen uti berörda del af ärendet yrkade dels Herr Fåhræus, med hvilken Herrar Ugg'a och Dürango instämde, bifall till kommitterades förslag, dels Herr Danielsson, med hvilken Herr Viktor Larsson instämde, bifall till reservationen om fullständig lördagsstängning, dels ock Herr Sundström bifall till sin ofvan omförmälda reservation.

Efter öfverläggningens slut i denna del beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning godkänna kommitterades förslag beträffande utminuteringstiderna å måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och fredagar.

Vid härefter framställd proposition å förenämnda olika yrkanden beträffande utminuteringen å lördagar och sedan Herr ordföranden därvid förklarat sig anse frågan om bifall till kommitterades förslag vara med öfvervägande ja besvarad samt härvid votering begärts äfvensom till kontraproposition emot kommitterades förslag utan omröstning antagits Fru Maja Strandbergs samt Herrar Danielssons och Viktor Larssons reservation, beslöto Stadsfullmäktige genom verkställd votering enligt bifogade voteringslista med 22 ja emot 12 nej godkänna kommitterades förslag.

I fråga om utminuteringstiderna hade kommitterade vidare föreslagit, att brännvin till en mängd af minst 5 liter, som rekvirerats före stängningstid finge genom afsändande till främmande ort expedieras under loppet af en timme efter resp. stängningstider.

I afgifven reservation hade Herr Sundström yrkat afslag å detta kommitterades förslag samt hemställt, att ofvanberörda bestämmelser ej måtte utgöra hinder för spritbolaget att efter stängningstiden expediera de beställningar, som vore inkomna.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Fåhræus bifall till kommitterades förslag, dels ock Herr Sundström, med hvilken Herr Dürango instämde, bifall till reservationen.

Genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista beslöto Stadsfullmäktige härutinnan med 21 ja emot 13 nej bifalla kommitterades förslag.

Beträffande tiden för utskänkning af brännvin hade kommitterade föreslagit, att sådan finge äga rum, med undantag för första klassens restauranger, endast under sådana tider då utminutering vore tillåten, dock att intill kl. 6 e. m. fredagar och lördagar samt intill kl. 9 e. m. öfriga hvardagar det vore tillåtet att servera en sup, innehållande högst fem cl. brännvin och, där så önskades, $^1/_3$ l. öl åt person, som samtidigt förtärde lagad mat till ett pris af minst 30 öre, därvid dock icke åt samma person finge å samma lokal och samma afton serveras mer än hvad ofvan vore bestämdt.

Jämväl i denna punkt hade Herr Sundström reserverat sig emot kommit-

terades förslag, i det han yrkat, att utskänkningen måtte utan någon som hälst inskränkning få äga rum till kl. 7 e. m. alla hvardagar.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herr Uggla bifall till kommitterades förslag, dels Herr Dürango återremiss till kommitterade af denna del af ärendet, dels Herrar Viktor Larsson och Danielsson bifall till kommitterades förslag, men med tillägg, att utskänkningslokalerna skulle alla hvardagar utom fredagar hållas stängda under en halftimme efter utminuteringstidens slut eller mellan kl. 6 och $^1/_2$7 e. m. å måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar samt mellan kl. 12 och $^1/_2$1 e. m. å lördagar, dels ock Herr Sundström bifall till sin ofvanberörda reservation.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden och sedan Stadsfullmäktige först beslutat att med afslag å Herr Dürangos yrkande nu företaga förevarande fråga till afgörande, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning kommitterades förslag oförändradt.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige, som genast justerade sina ofvan antecknade beslut i nu ifrågavarande ärende, att ingå till Konungens Befallningshafvande i länet med anhållan om fastställelse å de sålunda föreslagna tiderna för försäljning af brännvin.

I sin skrifvelse till Stadsfullmäktige hade kommitterade vidare föreslagit tillsättandet af en tillsyningsman eller inspektör för öfvervakande af rusdryckshandteringen i staden.

I fråga härom hade Beredningsutskottet yttrat sig i sitt under N:o 98 af de tryckta handlingarna för dagen intagna betänkande öfver förslaget till 1912 års utgifts- och inkomststat för staden, hvarjämte Herr Huggare till dagens sammanträde såsom egen motion öfverlämnat en framställning i denna fråga från Västerås allmänna nykterhetskommitté.

Stadsfullmäktige beslöto uppskjuta förevarande del af ärendet till behandling i sammanhang med budgeten för år 1912.

§ 206.

Ang. anslag till lönereglerings- och pensionskommittén.

Vid förnyad föredragning af det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne November bordlagda ärendet angående Lönereglerings- och Pensionskommittens hemställan, att Stadsfullmäktige måtte för anlitande af sakkunnigt biträde till kommitterades förfogande ställa ett förslagsanslag å 500 kronor, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr vice ordföranden bifalla kommitterades berörda hemställan; och skulle ifrågavarande belopp utgå af 1912 års anslag till diverse utgifter och oförutsedda behof.

§ 207.

Ang. ändringar i Hamnordningen.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne November af Herr Dürangos m. fls motion angående ökning i antalet ordinarie ledamöter i Hamnstyrelsen, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 91 af de tryckta handlingarne för dagen, afgifvit yttrande och förslag i ärendet, innefattande förslag till ändring af § 3 i stadens hamnordning.

Efter föredragning häraf beslöto Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Nordin, med hvilken Herr vice ordföranden förenade sig, att remittera frågan

till Hamnstyrelsen för yttrande äfvensom för förslag till de ändringar af stadens hamnordning i öfrigt, som till äfventyrs kunde anses lämpliga.

§ 208.

Ang. uppgift å förestående större byggnadsarbeten och kostnaden för desamma.

I till Stadsfullmäktige ingifven skriftlig motion, intagen under N:o 92 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Herr Fredholm framställt förslag angående upprättande af uppgift å förestående större byggnadsarbeten för stadens räkning och ungefärliga kostnaden för desamma.

På yrkande af Herrar Sundström, Uggla och Fredholm beslöto Stadsfullmäktige remittera motionen till Drätselkammaren för yttrande.

§ 209.

Ankom Herr Holm till sammanträdet.

§ 210.

Ang. tillsättande af en fattiggårdskommitté.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne November i anledning af en framställning från fattigvårdsstyrelsen beslutat tillsätta en kommitté med uppdrag att efter verkställd utredning inkomma till Stadsfullmäktige med förslag angående behöflig om- och tillbyggnad af den nuvarande fattiggården eller alternativt nybyggnad af en fattiggård samt uppdragit åt Beredningsutskottet att afgifva förslag till antalet ledamöter samt å personer att inväljas i berörda kommitté, hade Beredningsutskottet i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 1 innevarande December hemställt, dels att kommittén jämväl måtte erhålla i uppdrag att under förutsättning af blifvande beslut om en helt och hållet ny fattiggård å annan plats än den nuvarande, yttra sig angående användningen af den nuvarande fattiggården och till densamma upplåtna områden, dels att kommittén måtte bestå af tio ledamöter, dels ock att till ledamöter i kommittén måtte utses f. d. Förste Provinsialläkaren E. Björkman med uppdrag att sammankalla kommitterade, Apotekaren O. Oest, Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Bankdirektören A. Sundström, Trädgårdsdirektören Frans Johansson, Skomakaremästaren J. Svensson, Maskinisten C. F. Huggare, förste Stadsläkaren C. Thunström, Stadsfiskalen E. Kumlin och Byggmästaren A. Hammer.

Efter föredragning häraf fattade Stadsfullmäktige beslut till alla delar i öfverensstämmelse med Beredningsutskottets förslag samt utsågo med acklamation till ledamöter i kommittén de af utskottet föreslagna personerna med uppdrag för Herr Björkman att vara sammankallande.

§ 211.

Ang. plan för ordnande af Strandvägen och anslag till en del af detta arbete.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 93 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte dels godkänna alternativ I af ett vid skrifvelsen fogadt af stadens byggnadschef uppgjordt förslag till ordnande af Strandvägen och invid liggande strandområde, dels ock för utförande af en del af samma anläggning

under år 1912 i den mån Drätselkammaren pröfvade arbeten härför behöfliga till förhindrande af arbetsbrist, af lånemedel anslå ett belopp af 20,000 kronor.

Under öfverläggningen härom yrkade dels Herrar Viktor Larsson, Sundström, Uggla och Fredholm återremiss af ärendet till Drätselkammaren för förnyad utredning, dels ock Herrar Nordin, Erik Andersson, Frans Johansson och och Björkman bifall till Drätselkammarens förslag.

Sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att nu företaga ärendet till afgörande, biföllo Stadsfullmäktige enhälligt till alla delar, hvad Drätselkammaren i denna fråga föreslagit.

§ 212.

Ang. fråga om inlösen af fastigheter på stadens grund.

Med skrifvelse, intagen under N:o 94 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren öfverlämnat från Rådstufvurätten inkomna förteckningar öfver beviljade lagfarter å fastigheter på stadens grund och därvid på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att icke nu göra stadens lösningsrätt gällande till de fastigheter, till hvilka sådan rätt tillkomme staden, eller N:o 23 västra kvarteret och N:o 73 norra kvarteret.

På yrkande af Herr Enhörning bifölls detta Drätselkammarens förslag.

§ 213.

Ang. förlikning af rättegång med Änkefru Lotten Ekelund och i samband därmed inköp af gården N:o 5 Njord.

Sedan Änkefru Lotten Ekelund i skrifvelse till Drätselkammaren den 5 innevarande December hembjudit staden att emot en köpeskilling af 50,000 kronor inköpa hennes fastighet, gården och tomten N:o 5 i kvarteret Njord i Västerås stads södra kvarter och därvid förbundit sig att, därest staden antoge detta anbud och till fru Ekelund ytterligare erlade 2,000 kronor i ersättning för kostnaderna i den af henne emot Västerås anhängiggjorda rättegången angående skadestånd m. m. nedlägga samma rättegång och afstå från alla anspråk såväl i saken som å rättegångskostnaderna, hvarjämte Fru Ekelund ytterligare uppsatt såsom villkor, att fastigheten finge af staden tillträdas den 1 Oktober 1912 och att köpeskillingen skulle erläggas vid tillträdet men ofvannämnda 2,000 kronor genast, äfvensom förbehållit sig rätt att få från gården bortföra af där planterade buskar de hon önskade, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 95 af de tryckta handlingarne för dagen, med öfverlämnande af ofvanberörda erbjudande, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att, med antagande af Fru Lotten Ekelunds anbud å förlikning af ifrågavarande rättegång, inköpa fastigheten N:o 5 i kvarteret Njord för en köpesumma af 50,000 kronor att utgå af tillgängliga medel samt till Fru Ekelund lämna ersättning för rättegångskostnaderna med 2,000 kronor att jämte stadens egna utgifter för rättegången gäldas af elektricitetsverkets vinstmedel för år 1911.

Efter föredragning häraf yrkade dels Herrar Enhörning, Sundström och Frans Johansson bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Zander återremiss af frågan till Drätselkammaren för underhandling med Fru Ekelund om borttagande af det föreslagna villkoret om rätt för henne att bortföra å gården planterade buskar.

Sedan Stadsfullmäktige till en början beslutat att genast företaga ärendet

till afgörande blef Drätselkammarens förslag af Statsfullmäktige utan omröstning till alla delar bifallet.

Under öfverläggningen i frågan hade Herr Sundström föreslagit såsom tillägg till Drätselkammarens förslag, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att försälja ifrågavarande fastighet på för staden fördelaktigaste sätt.

Å detta förslag hade Herr Bäckman yrkat afslag; och biföllo Stadsfullmäktige vid framställning af proposition härå Herr Bäckmans afslagsyrkande.

§ 214.

Ang. upplåtelse af mar[k] från Hesslö för vattenled[-]ningsverket.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne November för det yttrande och förslag Drätselkammaren i anledning af Kungl. Domänstyrelsens beslut i fråga om upplåtelse af mark från kronoegendomen Hesslö för stadens vattenledningsverk med tillhörande ledningar kunde finna lämpligt framställa till Drätselkammaren remitterat afskrift af Domänstyrelsens bref till Konungens Befallningshafvande i detta ärende den 20 Oktober 1911, hade Drätselkammaren i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande December, intagen under N:o 96 af de tryckta handlingarna för dagen, anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande att å stadens vägnar i vederbörlig ordning öfverklaga Kungl. Domänstyrelsens ifrågavarande beslut.

På yrkande af Herr Enhörning blef Drätselkammarens berörda hemställan af Stadsfullmäktige bifallen.

§ 215.

Ang. anslag till aflöning af en husföreståndarinna vid fattiggården.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, intagen under N:o 97 af de tryckta handlingarne för dagen, hade Drätselkammaren jämlikt Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne November tillstyrkt Fattigvårdsstyrelsens hos Stadsfullmäktige framställda anhållan, att Stadsfullmäktige måtte för aflönande af en husföreståndarinna vid fattiggården i Fattigvårdsstyrelsens utgiftsstat för år 1912 uppföra ett förslagsanslag å 500 kronor att utgå af uttaxerade medel.

På yrkande af Herr Enhörning biföllo Stadsfullmäktige, hvad Fattigvårdsstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 216.

Ang. Ingeniören Ander[s] Olssons mantalsskrifning för år 1910.

Delgafs Konungens Befallningshafvandes i Västmanlands län utslag den 6 innevarande December angående Ingeniören Anders Olssons mantalsskrifning för år 1910, hvilket skulle i protokollet antecknas, hvarjämte den till Stadsfullmäktige öfverlämnade afskriften af utslaget skulle till förvar läggas.

§ 217.

Ang. val af kommunala förtroendemän.

Föredrogs Beredningsutskottets afgifna förslag till återbesättande af de kommunala uppdrag, som med innevarande år utlöpte eller eljes påkallade nya val; och fattade Stadsfullmäktige härvid nedan under §§ 218—249 antecknade beslut.

Valen företogos med undantag för Folkskolestyrelsen med acklamation och utföllo i enlighet med Beredningsutskottets förslag.

§ 218.

Drätselkammaren. Till ledamöter i Drätselkammaren för åren 1912—1915 återvaldes v. Häradshöfdingen G. Enhörning och Bankdirektören A. Sundsröm samt nyvaldes Riksdagsmannen V. Larsson, Ingeniören G. Andersson och Skomakaremästaren J. Svensson.

§ 219.

Vatten- och Gasverksstyrelsen. Utsågos till ledamöter i Vatten- och Gasverksstyrelsen för åren 1912—1915 förutvarande ledamöterna Ingeniören J. Fredholm och Assistenten K. Hägvall samt afgående suppleanten Veterinären Martin Jonsson, äfvensom till suppleant för samma tid Byggmästaren A. Andersson.

§ 220.

Hamnstyrelsen. Omvaldes för åren 1912—1914 till ledamot af stadens Hamnstyrelse Kaptenen V. Grandinson och till suppleant i styrelsen Fabrikören C. A. Palmén.

§ 221

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg. Återvaldes såsom ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg för åren 1912—1914 Statens Landtbruksingeniör A. V. Nordin och till suppleant i styrelsen för samma tid Fabrikören C. A. Palmén.

§ 222.

Fosterbarnsnämnden. Till ledamöter i Fosterbarnsnämnden för åren 1912—1915 utsågos Folkskoleläraren H. Dahlberg, Barnmorskan Maria Larsson, Fru Ida Grönberg och Folkskolelärarinnan Anna Stenström samt till suppleanter för samma tid Folkskoleläraren J. T. Næslund, Järnsvarfvaren C. O. Eng, Maskinisten C. F. Huggare och Fru Hanna Öhman.

§ 223.

Brandstyrelsen. Återvaldes till ledamöter i Brandstyrelsen för åren 1912—1915 Byggmästaren Edv. Karlsson och Fabrikören A. Danielsson samt till suppleanter för samma tid Folkskoleläraren I. Fröier och Målaremästaren C. Johansson.

§ 224.

Fattigvårdsstyrelsen. Utsågs till ordförande i Fattigvårdsstyrelsen under tiden 1912—1915 Domkyrkosysslomannen A. Johansson och till vice ordförande under samma tid Länsbokhållaren V. Lange.

Med entledigande af distriktschefen N. G. Bergström, vice distriktschefen A. Lindhagen och vårdaren G. Videgren, hvilka afsagts sig berörda uppdrag,

utsågo Stadsfullmäktige till distriktschef i första fattigvårdsdistriktet Fru Märta Björkman, till vice distriktschef i samma distrikt Handlanden E. A. Thunholm och till vårdare likaledes i samma distrikt Fröken Amalia Hellberg, alla för åren 1912 och 1913.

Inom andra fattigvårdsdistriktet beslöto Stadsfullmäktige med entledigande af vice distriktschefen H. Dahlberg, hvilken afsagts sig detta uppdrag, i hans ställe för åren 1912 och 1913 utse vårdaren i distriktet Handlanden S. Söderberg samt till vårdare efter Herr Söderberg likaledes för åren 1912 och 1913 Fröken Fanny Månsson.

Återvaldes för åren 1912—1915 såsom vice distriktschef i tredje fattigvårdsdistriktet Järnhandlaren Axel Olsson såsom distriktschef i fjärde distriktet Sågverksägaren A. Norén och till vice distriktschef i sistnämnda distrikt Sågverksägaren A. R. Rudén.

Entledigades på framställning vårdarne i sjätte distriktet J. V. Ödman och och Erik Andersson från berörda uppdrag och utsågos till vårdare i stället för dem för åren 1912 och 1913 Fröken Alma André och Fru Matilda Andersson, hvarjämte till vårdare i samma distrikt ytterligare utsågs för samma tid Prokuristen Hakon Svensson.

Återvaldes till distriktschef i sjunde distriktet Folkskoleläraren J. Valter och till vice distriktschef i samma distrikt Handlanden Erland Nilsson, båda för åren 1912—1915.

§ 225.

Folkskolestyrelsen.

Sedan genom inför Stadsfullmäktige den 30 nästlidne November verkställd lottning bestämts, att af de af Stadsfullmäktige till och med utgången af år 1913 valda ledamöter och suppleanter i stadens Folkskolestyrelse, af ledamöterna v. Häradshöfdingen G. Enhörning, Byggmästaren Edv. Karlsson och Rektorn Th. af Billbergh samt af suppleanterna Apotekaren O. Oest skulle med innevarande års utgång ur Styrelsen afgå, hade Stadsfullmäktige nu att företaga val af tre ledamöter och en suppleant i Folkskolestyrelsen.

Vid först med slutna sedlar förrättadt val af tre ledamöter i Folkskolestyrelsen för åren 1912—1915 befanns vid röstsedlarnas öppnande att härtill utsetts Borgmästaren John Karlsson med 26 röster, Domkyrkokomministern A. Enblom med 24 röster och Handlanden E. A. Thunholm med 22 röster. Närmast i röstetal kom Byggmästaren Edv. Karlsson med 11 röster, hvarjämte 8 röster tillföllo Handelsföreståndaren L. G. Brodin, 6 röster Byggmästaren A. Andersson, 2 röster Ingeniören J. Fredholm samt 1 röst en hvar af Filaren Axel Eriksson, Häradshöfdingen C. Uggla och Riksdagsmannen V. Larsson. En blank röstsedel aflämnades.

Härefter företogs jämväl med slutna sedlar val af en suppleant i Folkskolestyrelsen för åren 1912—1915 och utsågs härtill med 23 röster Filaren C. A. Eriksson. Närmast i röstetal kom Småskolelärarinnan Olga Bergh med 9 röster, hvarjämte Byggmästaren Edv. Karlsson och Trädgårdsdirektören Fr. Johansson erhöllo hvardera en röst. En blank röstsedel aflämnades.

I anledning däraf att till ledamot i Folkskolestyrelsen sålunda utsetts nuvarande suppleanten Domkyrkokomministern A. Enblom, företogs med slutna sedlar val af ytterligare en suppleant i Folkskolestyrelsen för åren 1912—1913;

och valdes härtill med 21 röster Trädgårdsdirektören F. Johansson. Närmast i röstetal kom Småskolelärarinnan Olga Bergh med 7 röster, 2 röster tillföllo Byggmästaren Edv. Karlsson och en röst hvardera Förmannen A. G. Björklund och Fru Maja Strandberg, hvarjämte 2 blanka röstsedlar aflämnades.

Slutligen bestämde Stadsfullmäktige, att de af Stadsfullmäktige valda suppleanterna i Folkskolestyrelsen Filaren C. A. Eriksson, folkskolelärarinnan Signe Hammarskiöld och Trädgårdsdirektören F. Johansson skulle vid förfall för ordinarie ledamöter inkallas i den ordning de nu blifvit nämnda.

§ 226.

Efter det af Stadsfullmäktige företagna valet af tre ledamöter i Folkskolestyrelsen hade Herr Edström ankommit till sammanträdet.

§ 227.

Badhus-styrelsen.

Sedan Ingeniören G. A. Vittbom afsagt sig uppdraget att vara suppleant i Badhusstyrelsen utsågo Stadsfullmäktige till suppleant i styrelsen i hans ställe för åren 1912—1914 Folkskoleläraren L. Fröier.

§ 228.

Taxerings-nämnden.

Med bifall till en af Beredningsutskottet tillstyrkt framställning från ordföranden i Taxeringsnämnden Rådmannen V. Åsberg beslöto Stadsfullmäktige att för år 1912 utse nio ledamöter och lika antal suppleanter i nämnden, hvarjämte bestämdes att för hvarje ledamot personligt skulle utses en suppleant.

Till ledamöter i nämnden valdes härefter Stadsfiskalen E. Kumlin, Byggmästaren A. Andersson, Urmakaren A. Ström, Målaremästaren C Johansson, Handlanden N. G. Bergström, Handelsföreståndaren C. J. Svensson, Byggmästaren A. Hammer, Exekutionsbetjänten R. Pettersson och Maskinisten C. F. Huggare samt till suppleanter för en hvar af dem i den ordning de nu blifvit nämnda Löjtnanten E. Ahlin, Handlanden Erl. Nilsson, Skomakaremästaren J. Svensson, Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandlaren E. Andersson, Skräddaremästaren S. Eriksson, Grosshandlaren J. Hygrell, Kaptenen K. Alexandersson och Filaren Axel Andersson.

§ 229.

Ombud vid mantals-skrifningen.

Till stadens ombud vid mantalsskrifningen år 1912 återvaldes Kontrollören H. Tersmeden, Folkskoleläraren J. Valter och Exekutionsbetjänten R. Pettersson med Fabrikören F. Scherdin och Urmakaren A. Ström som suppleanter.

§ 230.

Brandstods-kommittén för fast egendom.

Till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för år 1912 återvaldes Handlandena J. E. Björkstedt och J. E. Edling samt Bankdirektören Axel Sundström äfvensom till suppleanter Byggmästarne Edv. Karlsson och J. A. Fredriksson

§ 231.

Återvaldes såsom gode män för tillsyn öfver förmynderskap för åren 1912—1915 f. Landträntmästaren C. Hj. Rudberg och Länsagronomen R. Hahr. *Gode män för förmynderskap.*

§ 232.

Till kontrollanter vid utbetalande af rofdjurspremier för år 1912 återvaldes Jägmästaren I. Fåhræus och Lektorn M. Floderus. *Kontrollanter för rofdjurspremier.*

§ 233.

Återvaldes såsom ledamot i Terminsafgiftsnämnden för åren 1912 och 1913 Borgmästaren John Karlsson och till suppleant för samma tid f. Folkskoleläraren J. P. Malmberg. *Terminsafgiftsnämnden.*

§ 234.

Till examensvittnen vid realskolexamen år 1912 valdes Häradshöfdingen C. Uggla, Direktören J. S. Edström, Statens Landtbruksingeniör A. V. Nordin, Ingeniören H. Håkansson, Fabrikören C. A. Palmén, Assistenten K. Hägvall och Majoren P. Tersmeden med Grosshandlaren E. Andersson och Direktören E. Falk såsom suppleanter. *Examensvittnen vid realskolexamen.*

§ 235.

Utsågs till stadens ombud vid bolagsstämmor under år 1912 med Aktie-Bolaget Mälareprovinsernas Bank Auditören B. V. Schenström. *Ombud vid bolagsstämmor med A.-B. Mälareprov. bank.*

§ 236.

Till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för åren 1912 och 1913 valdes Fabrikörerna F. Scherdin och C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Skomakaremästaren J. Svensson och Riksdagsmannen V. Larsson. *Nämnden öfver Engvallska pensionsfonden.*

§ 237.

Återvaldes till ledamöter i nämnden öfver Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetareklassen för åren 1912 och 1913 Häradshöfdingen M. Schenström, Fabrikören C. A. Palmen, f. Folkskoleläraren J. P. Malmberg, Apotekaren O. Oest, Trädgårdsdirektören F. Johansson, Skomakaremästaren J. Svensson och Kronofogden Th. Kalén. *Nämnden öfver Sundinska understödsfonderna*

§ 238.

Till ledamöter i nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för åren 1912 och 1913 utsågos Häradshöfdingen C. Uggla, Apotekaren O. Oest, Kronofogden Th. Kalén och f. Folkskoleläraren J. P. Malmberg. *Nämnden öfver Sundinska donationsfonden.*

§ 239.

Nämnden öfver Mobergska fonden.

Till ledamöter i nämnden öfver Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för åren 1912 och 1913 valdes vice Häradshöfdingen G. Enhörning, Domkyrkosysslomannen A. Johansson och Fru Susanna Plantin.

§ 240.

Nämnden öfver Fryklundska fonden.

Till ledamöter i nämnden öfver Fru Johanna Fryklunds donationsfond för åren 1912 och 1913 återvaldes de vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne November utlottade ledamöterna Direktören H. Larsson, Körsnären A. Grönberg och Järnsvarfvaren C. Bäckman.

§ 241.

Delegerad för utdelning ur Noreliska fonden.

I stället för Direktören Hans Larsson, hvilken afsagt sig uppdraget att vara delegerad för utdelning ur Noreliska fonden och nu från detta uppdrag entledigades, utsågo Stadsfullmäktige till delegerad för åren 1912—1915 Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 242.

Styrelsen för Västerås Arbetareinstitut.

Till ledamöter i styrelsen för Västerås Arbetareinstituts förening för åren 1912—1914 utsågos Direktören H. Larsson och Ingeniören H. Håkansson.

§ 243.

Styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling.

Återvaldes till ledamöter i styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling för åren 1912—1914 Byggmästaren Edv. Karlsson och Maskinisten C. F. Huggare samt till suppleanter för samma tid Fabrikören A. Danielsson och Elektrikern V. B. Kant.

§ 244.

Revisorer af stadens jämte fattigvårdens räkenskaper

Till revisorer af stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1911 valdes Läroverksadjunkten O. A. Vetterling, Banktjänstemannen Fr. Fröberg, Handlanden E. A. Thunholm, Kamreraren J. Svensson, Läroverksadjunkten G. Johansson, Assistenten K. Hägvall, Bankkamreraren R. Beijnoff, Folkskoleläraren I. Fröier och Bankkamreraren J. Hult med Handlanden J. Öberg, Järnhandlaren A. Rosenlund, Teckningsläraren K. Malmberg, Folkskoleläraren I. Andrén, Löjtnanten G. Robsahm och Spritbolagsföreståndaren F. Barklund såsom suppleanter.

§ 245.

Revisorer af spritbolagets räkenskaper.

Till revisorer af Spritbolagets räkenskaper för år 1911 utsågos Öfverstelöjtnanten Friherre A. Ehrensvärd och Trädgårdsdirektören F. Johansson med Bankkamreraren R. Beijnoff såsom suppleant.

§ 246.

Utsågs till revisor af Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för år 1911 Länsbokhållaren V. Lange med Ingeniören F. O. Berling såsom suppleant.

Revisor af Arbetareinstitutets räkenskaper.

§ 247.

Till revisor af Centralslöjdskolans och tekniska skolans räkenskaper för år 1911 utsågs Banktjänstemannen Fr. Fröberg med Folkskoleläraren J. Valter som suppleant.

Revisor af Slöjd- och Tekniska skolans räkenskaper.

§ 248.

Utsågs till revisor af Högre Allmänna läroverkets byggnadsfonds räkenskaper för år 1911 statens Landtbruksingeniör A. V. Nordin.

Revisor af Allm. läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

§ 249.

Till revisor af Västmanlands läns arbetsförmedlings räkenskaper för år 1911 valdes Folskoleläraren P. V. Verkelin med Kamreraren J. Svensson som suppleant.

Revisor af Arbetsförmedlingens räkenskaper.

§ 250.

Föredrogs följande från Beredningsutskottet inkomna skrifvelse:

Ang. förvaltning af Wahlbeckska välgörenhetsfonden och utseende af ledamöter i nämnden öfver fonden.

"Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktige, som öfverlämnats till Beredningsutskottet hafva de delegerade, som jämlikt Grosshandlaren L. G. Wahlbecks testamente haft i uppdrag att upprätta reglemente för förvaltningen af den Wahlbeckska välgörenhetsfonden samt angående villkoren för åtnjutande af underhåll från fonden, med öfverlämnande af det af dem fastställda reglementet dels anhållit, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att under Stadsfullmäktiges ansvar och utan särskild ersättning för räkenskapsföraren omhänderhafva förvaltningen af fondens medel under de vilkor, som de för fonden antagna stadgarne under § 2 innehöllo, äfvensom att Stadsfullmäktige ville enligt § 5 i samma stadgar utse fyra personer af borgerliga klassen, hälst två män och två kvinnor såsom ledamöter af nämnden för fonden.

Med anledning häraf får Beredningsutskottet, med öfverlämnande af denna framställning till Stadsfullmäktiges pröfning, dels tillstyrka delegerades hemställan rörande fondens förvaltning, dels ock under erinran, att enligt § 5 i de antagna stadgarne stadens borgmästare och pastor samt ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen äro självskrifna ledamöter i nämnden, äfvensom att nämnden för öfrigt skall bestå af fyra af Stadsfullmäktige utsedde ledamöter af borgerliga klassen, hälst två män och två kvinnor, hvilka skola utses för två år i sänder, dock så att af de första gången valda två ledamöter afgå vid första årets slut efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning, föreslå, att Stadsfullmäktige till ledamöter i nämnden öfver Wahlbeckska välgörenhetsfonden ville utse

Skomakaremästaren J. Svensson, Bankdirektören A. Sundström, Fröken Elisabeth Hedman och Ankefru Matilda Rasmusson.

Västerås den 18 December 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. FJELLMAN.

Theofil Öberg";

varande därvid fogad dels följande framställning:

"Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af utdrag af protokoll sistlidne gårdag vid sammanträde med delegerade för Wahlbeckska välgörenhetsfonden får jag härmed enligt erhållet uppdrag hos Stadsfullmäktige anhålla, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren bemyndigande att under Stadsfullmäktiges ansvar och utan särskild ersättning för räkenskapsföraren omhänderhafva förvaltningen af fondens medel under de vilkor som för fonden antagna stadgar under § 2 innehålla, äfvensom att Stadsfullmäktige ville enligt § 5 i samma stadgar utse fyra personer af borgerliga klassen, hällst två män och två kvinnor, såsom ledamöter af nämnden för fonden.

Västerås den 16 December 1911.

JOHN KARLSSON";

dels ock följande protokoll:

"Protokoll, hållet vid sammanträde med dels i aflidne Grosshandlanden Lars Gustaf Wahlbecks testamente den 5 Juni 1893 angående Wahlbeckska välgörenhetsfonden omförmälta, hans systersöner Ingeniören Gustaf Fredrik Sjöberg och Grosshandlanden Carl Laurentius Sjöberg samt undertecknad, borgmästare, dels ock af Stadsfullmäktige utsedde delegerade, Läroverksadjunkten B. Fjellman, vice Häradshöfdingen Georg Enhörning, Skomakaremästaren J. Svensson och Domkyrkosysslomannen A. Johansson å Västerås Rådhus den 15 December 1911.

Närvarande voro samtliga här ofvan omförmälta personer.

§ 1.

S. D. Sedan i anledning af en till Drätselkammaren i Västerås aflåten skrifvelse från ofvannämnda Herrar Sjöberg och undertecknad, borgmästare, jämte de af Stadsfullmäktige utsedda delegerade angående omplacering af fondens medel, Drätselkammaren meddelat att densamma beslutat att å de fondens medel, som voro placerade i stadens 3,6 proc. obligationer af år 1896, 22,000 kronor samt 4 proc. obligationer af år 1902, 38,000 kronor eller tillhopa 60,000 kronor godtgöra fonden 4½ proc. ränta, hvarjämte återstående kapitalbelopp 90,000 kronor, som hittills varit insatt å deposition, skulle räknadt från och med den 1 innevarande November placeras i stadens 4½ proc. obligationer af år 1910, för kvilket ändamål Drätselkammaren, som redan försålt obligationer

till så stort belopp af lånet som staden hittills fått Kungl. Maj:ts tillstånd att afyttra, skulle utfärda ett interimsbevis å obligationer till nu ifrågavarande belopp 90,000 kronor, företogs nu denna fråga till förnyad pröfning. Efter det Grosshandlanden Sjöberg meddelat att tillfälle nu funnes att placera större delen af fondens medel mot en ränta af 5 proc. och att sådant lämpligen kunde ske genom inköp af Stockholms Enskilda Banks kommanditlotter, enade sig de närvarande nu om att anmoda Drätselkammaren att för det kapitalbelopp, som hittills varit insatt å deposition eller 90,000 kronor inköpa fem-procents kommanditlotter i Stockholms Enskilda Bank till parikurs samt att, därest mot förmodan sådana icke kunde erhållas i stället inköpa $4^1/_2$ procents kommanditlotter till en kurs af cirka 90 proc.

Under förutsättning att så skedde, hade de närvarande icke något att anmärka mot att de för fonden inköpta Västerås stads 3,6 proc. och 4 proc. obligationer fortfarande för fonden bibehölles, utan vidare räntetillägg af staden än den som för 3,6 proc. obligationerna redan vore af Stadsfullmäktige beslutad.

§ 2.

Antogos följande:

"Stadgar för Nämnden öfver Wahlbeckska välgörenhetsfonden.

§ 1.

Fonden är grundlagd genom grosshandlaren Lars Gustaf Wahlbecks den 5 Juni 1893 upprättade testamente, hvars 6:te punkt har följande lydelse:

"Till grundfond för en välgörenhetsanstalt för qvinnor och barn, som jag önskar bringa till stånd i min födelsestad Westerås under namn af Wahlbeckska välgörenhetsfonden anslår jag härmed Åttioåttatusen Sexhundra Sjuttioåtta Kronor och 70 öre (Kr. 88,678: 70) att till Westerås Stadsfullmäktige öfverlämnas för vård och förvaltning under laga ansvar af stadens Drätselkammare.

Denna min gåfva skall genom förräntande med ränta på ränta uppbringas till ett kapital af Etthundrafemtiotusen Kronor (Kr. 150,000). Först derefter och sedermera allt framgent skall ränteinkomsten för året å det således uppkomna kapitalet användas för tillfälligt afhjälpande eller lindring af nöden för sådana fattiga qvinnor och barn, som icke genom arbete kunna sig försörja eller icke af stadens allmänna fattigvård eller annan barmhärtighetsanstalt åtnjuta behöfligt understöd för lifsbergningen, samt till möjliggörande af fattiga barns skolgång, hvilkas föräldrar till följd af fattigdom icke alls eller endast delvis äro i stånd att dertill bidraga.

Till mina systersöner Gustaf Fredrik och Carl Laurentius Sjöberg öfverlämnar jag att i mitt ställe och å mina vägnar i samråd med Borgmästaren i Westerås och några af Stadsfullmäktige utsedde delegerade vid den tid, då fonden närmar sig den därför bestämda summan, upprätta Reglemente icke allenast för behöriga förvaltningen af fonden och arvode för besväret dermed, utan ock angående vilkoren för åtnjutande af underhåll från fonden, så långt räntemedlen förslå.

Kapitalet Kr. 150,000 får icke minskas, utan skall med erforderlig god säkerhet fortfarande bibehållas för uppgifna ändamålet."

§ 2.

Fonden förvaltas under Stadsfullmäktiges ansvar af Drätselkammaren utan särskild ersättning för räkenskapsföraren. Medlen skola placeras i inteckningar, obligationer eller kommanditlotter i bank sålunda, att största möjliga ränteinkomst uppstår utan att fondens säkerhet äfventyras. Placeras härefter penningar i Westerås stads obligationer, skall det ske till sådan kurs att den effektiva räntan utgör lägst 4 1/2 procent, och utlånar fonden penningar till staden skall staden betala 5 procent därå. Skulle fonden få penningar lediga vid en tid, då räntan är ovanligt låg och papperen därför dyra, så böra medlen hellre insättas på deposition till lämpligt tillfälle gifves till placering eller på annat vis utlånas mot högre ränta, dock så att de efter högst 6 månader äro disponibla för fast placering, då ränteförhållandena äro lämpliga. För att kunna hålla en jämn utdelning ur fonden bör ej mer än 6,000 kronor utdelas pr år, och resten af räntemedlen bilda en reservfond för betryggande af en jämn utdelning. Fonden skall uppbringas till 5,000 kronor och får ingen utdelning ske utöfver 6,000 kronor med mindre reservfonden är fullt 5,000 kronor, hvarefter de räntemedel som utöfver 6,000 kronor finnas utdelas till behöfvande enligt 1:a och 2:a punkterna i § 3.

§ 3.

Det till utdelning för året bestämda beloppet delas i tre lika stora delar att utgå sålunda:

1. Till kvinnor och barn under femton år tillhörande de s. k. pauvres honteux med följande belopp:

2 à 400 kr.
4 à 300 kr.

2. Till kvinnor och barn under 15 år af arbetsklassen:

8 à 250 kr.

3. Af resterande räntemedel utöfver förut disponerade användes till fattiga folkskolebarns bespisning högst 2,000 kr.

§ 4.

Tillsättandet af understödstagare ombesörjes af en nämnd, sammansatt som i § 5 säges.

Skolbarnens bespisning uppdrages åt folkskolestyrelsen eller annan som nämnden behagar utse.

§ 5.

Nämnden består af stadens borgmästare och pastor samt ordföranden i fattigvårdsstyrelsen, äfvensom fyra andra personer af borgerliga klassen, helst tvenne män och tvenne kvinnor, hvilka utses af Stadsfullmäktige i december månad för nästföljande 2 kalenderår, dock så att af de första gången valda 2 ledamöter efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning afgå vid första årets slut och sedermera vid hvarje års års utgång de ledamöter, som då 2 år suttit i nämnden. Afgår ledamot före den för honom bestämda tjänstgöringstidens utgång, anställes fyllnadsval för återstoden af samma tid.

§ 6.

Nämnden väljer inom sig å sammanträde näst efter Stadsfullmäktiges första sammankomst på året ordförande och vice ordförande för samma år. På ordförandens kallelse sammanträder nämnden derefter så ofta denne så finner nödigt. Vid hvarje sammanträde föres protoll, hvilket senast vid nästa sammanträde justeras; egande nämnden att i ärende, där skyndsamhet är af nöden, uppdraga åt en eller flera ledamöter att verkställa justering.

§ 7.

Inom nämnden må ärende företagas till afgörande, då minst 4 ledamöter, hvaraf 3 manliga äro närvarande. Vid skiljaktiga meningar blir den gällande, hvarom de flesta förena sig, eller, där röstetalen äro lika, den som ordföranden biträder.

§ 8.

Understöd kan endast lemnas till kvinnor, tillhörande de s. k. pauvres honteux eller arbetsklassen, hvilka minst 10 år varit i staden bosatta och der kyrkoskrifna samt gjort sig kända för ärbart lefnadssätt och icke genom eget arbete kunna sig till fullo försörja eller icke af stadens allmänna fattigvård eller annan barmhertighetsanstalt åtnjuta behöfligt underhåll för lifsbergningen; och vidare välartade barn af samma klasser, hvilka sjelfva eller deras föräldrar äga eller vid dödsfallet ägt förenämnda kvalifikationer.

§ 9.

Genom annons i stadens tidningar tillkännagifver nämndens ordförande de lediga understöden, äfvensom de i näst föregående § upptagna vilkoren för understöds erhållande. Ansökningar om understöd, ställda till nämnden, inlämnas till nämndens ordförande och böra åtföljas af ej mindre prästbevis, innefattande jämväl betyg öfver frejd och att sökanden minst 10 år varit i staden bosatt och där kyrkoskrifven, än äfven intyg af minst tvänne aktade, af nämnden kända personer, därom, att sökanden uppfyller öfriga i § 8 uppräknade betingelser för erhållande af understöd. Skulle sökanden vara i åtnjutande af understöd från andra välgörande stiftelser eller fattigvård, bör sådant uti sistnämnda intyg angifvas.

§ 10.

Sedan ansökningshandlingarna cirkulerat bland nämndens ledamöter, sammanträder nämnden och utser understödstagare.

Understöd utgår för ett år, dock kan den, som en gång erhållit sådant, äfven fortfarande utan särskild ansökan, efter nämndens bepröfvande, erhålla fortsatt understöd.

Understöd utdelas halfårsvis den 30 juni och 31 december.

§ 11.

Nämnden likasom styrelsen för barnbespisningen inlämnar årligen före den 1 mars till Stadsfullmäktige redogörelse för sin verksamhet."

§ 3.

De närvarande stadsfullmäktiges delegerade jämte undertecknad uttalade såsom sin åsigt, att så länge någon af Herrarne Sjöberg lefde, särskild hänsyn skulle tagas till om af dem uttalades något önskningsmål beträffande pensionsrummens tillsättande.

§ 4.

Sedan af från Drätselkammaren lämnad redogörelse inhämtats, att den 31 innevarande december till fondens förfogande stode räntemedel till ett belopp af något öfver 9,000 kronor, beslöts att den 31 December skulle utdelas jämlikt 3 och 10 §§ i ofvan antagna stadgar:

1:o) hälften eller 1,000 kronor af till kvinnor och barn tillhörande pauvres honteux anslagna understödsmedel;

2:o) hälften eller likaledes 1,000 kronor till understöd åt kvinnor och barn af arbetsklassen, samt

3:o) under år 1912 i mån af behof 2,000 kronor till fattiga barns bespisning.

Ofvannämnda belopp skulle dock få utdelas, endast under vilkor att af de närvarande uttalade önskemål angående fondens placering och förvaltning af Drätselkammaren iakttoges.

§ 5.

Uppdrogs åt undertecknad dels att å de närvarandes vägnar hos Stadsfullmäktige anhålla, att Stadsfullmäktige måtte lämna Drätselkammaran bemyndigande att under Stadsfullmäktiges ansvar och utan särskild ersättning för räkenskapsföraren omhänderhafva förvaltningen af fonden under de vilkor, som ofvannämnda stadgar i § 2 innehåller, äfvensom enligt § 5 i samma stadgar utse två män och två kvinnor af borgerliga klassen såsom ledamöter af nämnden för fonden

dels ock att skyndsammast annonsera lediga pensioner eller understödsrummen.

Som ofvan

JOHN KARLSSON."

I anledning häraf beslöto Stadsfullmäktige lämna Drätselkammaren bemyndigande att under Stadsfullmäktiges ansvar och utan särskild ersättning för räkenskapsföraren omhänderhafva förvaltningen af Wahlbeckska välgörenhetsfondens medel under de villkor som för fonden antagna stadgar under § 2 innehölle, hvarjämte till ledamöter i nämnden öfver ifrågavarande fond för åren 1912 och 1913 utsågos med acklamation Skomakaremästaren J. Svensson, Bankdirektören A. Sundström, Fröken Elisabet Hedlund ock Änkefru Matilda Rasmusson, dock att två af de sålunda valda ledamöterna skulle afgå vid slutet af år 1912 efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning.

Det uppdrogs tillika åt de nu utsedda ledamöterna att besluta om den utdelning ur fonden, som redan under innevarande år skulle verkställas.

§ 251.

Uppdrogs åt Drätselkammaren att utse ombud för staden vid nästa års bolagsstämmor med delägarne i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag och Sala—Gysinge—Gäfle Järnvägs Aktiebolag. *Ombud vid bolagsstämmor med S. V. B. Nya järnvägs A.B. och S. G. G. järnvägs A.B.*

§ 252.

Bordlades en från Hamnbyggnadskommitterade inkommen skrifvelse med redogörelse för kommitténs nu afslutade arbete. *Redogörelse från Hamnbyggnadskommitterade*

§ 253.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne November hade från Byggnadsnämnden inkommit en skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 6 innevarande December med framställdt förslag angående bestämmelser rörande byggnadsverksamheten utom stadsplanen. *Ang. ordnande af byggnadsverksamheten utom stadsplanen.*

På yrkande af Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

§ 254.

För behandling af det i kallelsen till dagens sammanträde upptagna ärendet angående fastställande af stadens utgifts- och inkomststat för år 1912 skulle sammanträdet fortsätta onsdagen den 20 innevarande December kl. $^1/_2$5 e.m *Ajournering af sammanträdet.*

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 31 December 1911.

Max. Schenström. *Viktor Larsson.* *J. A. Zander.*

Offentligen uppläst den 2 Januari 1911; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 20 December 1911.

Närvarande: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max Schenström vice Ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, Hans Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, Frans Johansson, Sundström, Edv. Karlsson, Malmberg, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Svensson, Holm, Keijser, Enhörning, Edström, Hedin, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, Råberg och Brodin.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Öhman, Kalén och Thunholm.

Närvarande å Magistratens vägnar: först Herr Rådmannen J. V. Ödman och därefter Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 255.

Ang. utgifts- och inkomststat för år 1912.

Sedan Magistraten med eget yttrande till Stadsfullmäktige öfverlämnat af Drätselkammaren uppgjordt förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1912 med därtill hörande bilagor och i sammanhang med budgetförslaget hos Stadsfullmäktige gjorda framställningar, allt intaget under N:o 89 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 19 innevarande December, samt Beredningsutskottet däröfver afgifvit utlåtande, intaget i de tryckta handlingarne för samma dag under N:o 98, företogs nu detta ärende till behandling.

Vid föredragning i särskilda delar af handlingarne i det föreliggande ärendet, hvilka handlingar skulle biläggas protokollet, fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

Utgifterna:

Stadsnotariens lön.

Jämlikt Bevillningsutskottets erinran uppfördes i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 30 nästlidne November aflöning till Stadsnotarien med 2,500 kronor i stället för af Drätselkammaren föreslagna 2,000 kronor.

Med bifall till Magistratens den 23 Februari innevarande år till Drätselkammaren remitterade och nu af Drätselkammaren tillstyrkta framställning anslogos 1,300 kronor af uttaxerade medel till inköp af en räknemaskin. *Inköp af räknemaskin.*

Anslaget till skrifbiträde å kronouppbördskontoret skulle enligt Drätselkammarens af Beredningsutskottet tillstyrkta förslag utgå med 1,000 kronor. *Skrifbiträde å kronouppbördskontoret.*

Magistratens hemställan om anslag till telefon i exekutionsbetjänternas bostäder blef jämlikt Drätselkammarens och Beredningsutskottets förslag af Stadsfullmäktige afslagen. *Telefon hos exekutionsbetjänterna.*

I fråga om Magistratens förslag rörande anställandet af fyra nya poliskonstaplar uppstod en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades *dels* af Herrar Viktor Larsson och Huggare bifall till deras i Beredningsutskottet afgifna reservation, *dels ock* af Herrar Uggla, Danielsson, Björkman och Fåhræus bifall till Drätselkammarens af Beredningsutskottet tillstyrkta förslag. Vid framställning af proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 21 ja emot 10 nej, afgifna för reservationen, med bifall till Drätselkammarens förslag att för inrättandet från och med nästkommande år af fyra nya poliskonstapelsbefattningar i budgeten anslå ett belopp af 5,832 kronor. *Nya poliskonstaplar.*

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen företogs nu i sammanhang med Magistratens hemställan om inrättande af en ny öfverkonstapelsbefattning Stadsfullmäktiges nykterhetskommittés förslag om anställande af en rusdrycksinspektör samt Herr Huggares vid gårdagssammanträdet väckta motion i samma syfte. *Ny öfverkonstapel. Rusdrycksinspektör.*

I dessa frågor hade *dels* Magistraten hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att för en ny öfverkonstapelstjänst lämna anslag af 1,950 kronor, *dels* Drätselkammaren afstyrkt bifall till denna hemställan, *dels* Stadsfullmäktiges nykterhetskommitté i sitt under N:o 90 af de tryckta handlingarne för gårdagen intagna betänkande hemställt, att Stadsfullmäktige ville vidtaga på dem ankommande åtgärder för att en lämplig polisman, hälst med underbefäls ställning, förordnades med uppdraget att tills vidare såsom tillsyningsman eller inspektör noggrant öfvervaka utminutering och utskänkning af brännvin, vin och maltdrycker samt andra därmed jämförliga drycker, äfvensom att Stadsfullmäktige ville hos spritbolaget utverka bidrag till denne tillsyningsmans aflöning, med hvilket förslag Herr Huggares motion öfverensstämde, *dels ock* Beredningsutskottet, under afstyrkande af bifall till Magistratens hemställan, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville till aflöning åt den af nykterhetskommitten föreslagne inspektören för rusdryckshandteringen, hvilken borde hafva öfverkonstapels ställning och befälsrätt samt stadsfiskalen såsom närmaste förman, äfvensom vara skyldig att efter stadsfiskalens anvisning biträda å polisstationen, i staten uppföra ett förslagsanslag af 1,950 kronor.

Sedan Magistratens förslag om inrättandet af en öfverkonstapelstjänst afslagits, yrkades i frågan om anställandet af en rusdrycksinspektör *dels* af Herr Sundström med instämmande af Herr Dürango bordläggning af frågan, *dels* af Herr Björkman, med hvilken Herrar Uggla, Danielsson, vice ordföranden, Frans Johansson och Nordin instämde, att det af Beredningsutskottet föreslagna anslaget måtte upptagas i staten, men att frågan i öfrigt måtte återremitteras till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att efter hörande af Magistraten och Stadsfullmäktiges nykterhetskommitté inkomma till Stadsfullmäktige

med förslag rörande tillsättning, löneförmåner och tjänsteåligganden m. m. för den ifrågasatte rusdrycksinspektören, *dels* af Herr Viktor Larsson, med instämmande af Herr Fåhræus, bifall till nykterhetskommitterades förslag med tillägg, att till rusdrycksinspektörens aflöning måtte i budgeten uppföras ett förslagsanslag å 1,950 kronor, *dels* af Herr Huggare bifall till Herr Viktor Larssons förslag med det ytterligare tillägg, att såsom rusdrycksinspektör endast måtte tillsättas en absolut nykter person, *dels och* af Herr Bäckman likaledes bifall till Herr Viktor Larssons förslag, men med den ändringen, att förslagsanslaget måtte nedsättas till 1,800 kronor.

Sedan Stadsfullmäktige vid först framställd proposition å bifall och afslag å Herr Sundströms bordläggningsyrkande genom begärd och anställd omröstning enligt bifogade voteringslista med 28 ja emot 5 nej afslagit berörda yrkande, blef Herr Björkmans under öfverläggningen framställda förslag utan vidare omröstning af Stadsfullmäktige bifallet.

Brist å underhåll af polis- och brandstationen.

Jämlikt Drätselkammarens förslag skulle den år 1910 uppkomna bristen å anslaget till underhåll af polis- och brandstationen 420 kronor 86 öre med hälften å hvardera påföras poliskårens samt brandväsendets stater.

Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar för polispersonalen.

Med bifall till ett af Herr Björkman vid behandlingen af poliskårens stat framställt yrkande, i hvilket Herr Enhörning instämde, beslöto Stadsfullmäktige, att det i förslaget uppförda anslaget å 1,510 kronor till underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier skulle i likhet med i innevarande års budget uppdelas sålunda:

Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier m. m.	700: —	
Extra tillägg härtill för år 1912	810: —	1,510: —

Pensioner.

Godkändes Drätselkammarens af Beredningsutskottet tillstyrkta åtgärd att öfverföra fröken Anna Geddas pension å gasverkets stat.

Sedan vid sammanträdet upplysts, att f. Tornväktaren J. E. Norén och f. Patrullkarlen C. A. Björklund aflidit, beslöto Stadsfullmäktige att från pensionsstaten afföra de för dem upptagna pensionsbeloppen, utgörande tillhopa 250 kronor.

Brandverket. Ny brandsoldat.

Brandstyrelsens af Drätselkammaren tillstyrkta förslag till stat för brandverket, upptagande bland annat anslag till anställande på ordinarie stat af ytterligare en brandsoldat godkändes allenast med ofvanberörda af Drätselkammaren föreslagna och af Stadsfullmäktige förut antagna tillägg angående upptagandet af en brist från 1910 i anslaget till underhåll af fastigheten.

Byggnadsnämnden.

Byggnadsnämndens stat godkändes i öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Hälsovården. Stadsläkarens arvode för landsbygdens sjuka. Höjning i landstingets fasta årsafgift till epidemisjukvården.

I fråga om Hälsovårdsnämndens förslag, dels att Förste stadsläkarens arvode för vård af landsbygdens sjuka måtte höjas med 500 kronor till 1,000 kronor, och dels att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att hos landstinget göra framställning om, att den fasta årsafgiften från och med år 1912 höjdes med samma belopp 500 kronor, rörande hvilket förslag Drätselkammaren med tillstyrkande af detsamma påyrkat, att i framställningen till landstinget måtte framhållas, att därest densamma icke vunne landstingets bifall, staden nödgades bestämdt hålla på det i kontraktet med landstinget förefintliga villkoret om att aldrig emottaga mer än 15 patienter från landsbygden,

äfvensom ifrågasatt, om icke staden borde betinga sig en ytterligare höjning i afgifterna utöfver den Hälsovårdsnämnden föreslagit.

På yrkande af Herrar Enhörning och vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige godkänna hvad Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren i nu förevarande hänseenden föreslagit.

Härefter godkändes Hälsovårdsnämndens förslag till stat för hälsovården med den af Drätselkammaren föreslagna ändringen, att hyran för kyrkosal i Sundinska huset skulle från berörda stat afföras.

Gatuläggningen. Biskopsbron.

Vid föredragning af Drätselkammarens förslag angående anslag till gatuläggnings- m. fl. arbeten under nästkommande år yrkade först beträffande frågan om anvisande af lånemedel af ett belopp af 25,000 kronor till utförande af en ny körbro öfver Svartån vid Biskopsgatan af armerad beton i stället för den nuvarande gångbron *dels* Herrar Plantin, Oest, Nordin, Edv. Karlsson och Holm bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* Herr Sundström, med instämmande af Herrar Uggla och Viktor Larsson bifall till Beredningsutskottets hemställan, att Stadsfullmäktige måtte uppskjuta förevarande frågas afgörande och uppdraga åt Drätselkammaren att emellertid förebringa utredning med kostnadsförslag angående anbringande af en äldre i stadens förråd befintlig järnbro såsom körbro vid Biskopsgatan med det tillägg att utredningen jämväl måtte uppfatta byggandet af en ny enkel och billig gångbro därstädes, *dels ock* Herr Edström, med hvilken Herr vice ordföranden instämde, bifall till Herr Sundströms förslag med det ytterligare tillägg att utredningen äfven måtte komma att afse den i nya stadsplanen upptagna bron vid Kristinagatans och Bondegatans ändpunkt vid Svartån samt Skarpskyttebrons ombyggnad till körbro.

Vid efter öfverläggningens slut framställda propositioner å ofvanberörda yrkanden och då Herr ordföranden därvid förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Edströms yrkande vara med öfvervägande ja besvarad, begärdes votering.

Sedan genom särskild omröstning enligt bilagda voteringslista till kontraproposition med 18 nej emot 15 ja, afgifna för bifall till Drätselkammarens förslag, antagits Herr Sundströms yrkande, anställdes hufvudvoteringen, och fattade Stadsfullmäktige härvid med 25 nej emot 8 ja beslut i frågan i öfverensstämmelse med Herr Sundströms under öfverläggningen framställda förslag.

Munkgatan.

I fråga om Drätselkammarens framställning om anslag af lånemedel till ordnande af Munkgatan mellan Vasagatan och Kaserngatan yrkade *dels* Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* Herr Frans Johansson bifall till Beredningsutskottets ändringsförslag beträffande sättet för gatans ordnande, *dels ock* Herr Edström, att anslaget måtte beviljas i enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit, men att frågan om sättet för gatans ordnande måtte remitteras för yttrande till stadsplanekommitterade och Byggnadsnämnden.

Sedan Stadsfullmäktige först utan omröstning beslutat bevilja det begärda anslaget på sätt Drätselkammaren föreslagit framställdes i fråga om sättet för gatans ordnande proposition å berörda under öfverläggningen gjorda yrkanden, därvid Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Beredningsutskottets förslag vara med öfvervägande ja besvarad; och beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering emellan nyssberörda förslag och Herr Edströms yrkande, hvilket utan omröstning antogs till kontraproposition,

med 20 nej emot 11 ja enligt bifogade voteringslista bifalla Herr Edströms yrkande.

Sturegatan. Västra infarten till järnvägsstationen.

Drätselkammarens förslag om beviljande af anslag af lånemedel till ordnande och omläggning af Sturegatan mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan 12,000 kronor och till beläggning af västra infarten till järnvägsstationen från Södra esplanaden med tuktad sten 2,000 kronor bifölls af Stadsfullmäktige utan omröstning.

Handtverkaregatan.

Beträffande Drätselkammarens framställning om ett anslag af lånemede å 6,000 kronor till nyupptagande och anläggning af Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan yrkade *dels* Herrar Svensson och Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, *dels och* Herrar Zander, Daniel Johansson, Hedin, Bäckman och Råberg afslag å framställningen.

Genom begärd och anställd omröstning enligt bifogade voteringslista beslöto Stadsfullmäktige med 22 ja emot 9 nej, afgifna för afslagsyrkandet, bifalla Drätselkammarens förslag.

Slutligen godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag att till gatuläggningar af lånemedelsanslag finge användas å förut beviljade dylika anslag uppkomna besparingar å 20,000 kronor.

Stadsfullmäktige hade alltså af lånemedel beviljat anslag till följande gatuarbeten:

Ordnande af Munkgatan mellan Vasagatan och Kaserngatan	14,000: —	
med afdrag af till detta gatuarbete förut anslagna men ej använda	3,096: 81	10,303: 19
Ordnande och omläggning af Sturegatan mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan		12,000: —
Beläggning af västra infarten till järnvägsstationen med tuktad sten		2,000: —
Nyupptagande och anläggning af Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan		6,000: —
	Kronor	30,303: 19
med afdrag enligt ofvan af besparade		20,000: —
	Kronor	10,303: 19

De i budgeten till uttaxering uppförda anslagen för gatuläggningsarbeten godkändes enligt Drätselkammarens förslag utan omröstning.

Vägunderhåll.

Sedan Stadsfullmäktige godkänt Drätselkammarens förslag om uppförande i budgeten af ett anslag å 3,000 kronor till grusning och makadamisering af vägar och underhåll af broar, beslöto Stadsfullmäktige i anseende till den långt framskridna tiden att efter behandling af det under nästföljande § i protokollet antecknade ärendet uppskjuta sammanträdet för utgifts- och inkomststatens vidare behandling till nästföljande dag kl. 5 e. m.

§ 256.

Ang. stängning vissa dagar af utskänknings- och utminuteringsställena.

Föredrogs en till dagens sammanträde inlämnad motion af Herrar Albert Andersson, Danielsson, Edvard Karlsson och Hedin med förslag, att Stadsfullmäktige ville besluta att hos Konungens Befallningshafvande i länet anhålla om

stängning af samtliga utminuterings- och utskänkningsställen inom staden under dagarne 22 och 23 samt 29 och 30 December 1911.

Under öfverläggningen härom yrkade *dels* Herr Albert Andersson bifall till hvad i motionen föreslagits, *dels* Herr Uggla, med hvilken Herr vice ordföranden förenade sig, att motionen måtte för skyndsamt yttrande remitteras till Stadsfullmäktiges nykterhetskommitté, *dels och* Herr Viktor Larsson, med instämmande af Herr Frans Johansson, motionen måtte remitteras till Beredningsutskottet för omedelbar behandling och att frågan därefter måtte af Stadsfullmäktige denna dag afgöras.

Sedan öfverläggningen förklarats afslutad förklarade Herr ordföranden sig icke emot innehållet af 36 § i Kungliga Förordningen om kommunalstyrelse i stad nu kunna framställa proposition å yrkandet om bifall till motionen, hvarefter Stadsfullmäktige vid framställning af proposition å de öfriga under öfverläggningen gjorda yrkandena jämlikt Herr Ugglas förslag beslöto remittera motionen till yttrande af nykterhetskommitterade.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 31 December 1911.

Max. Schenström. *Viktor Larsson.* *J. A. Zander.*

Offentligen uppläst den 2 Januari 1912; betygar

Ex officio

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges protokoll.

Den 21 December 1911.

Närvarande vid uppropet: Ordföranden Herr Häradshöfdingen Max. Schenström, vice ordföranden Herr Läroverksadjunkten B. Fjellman samt Herrar Plantin, H. Larsson, Uggla, Palmén, Björkman, F. Johansson, Sundström, Edv. Karlsson, Malmberg, Oest, Nordin, Danielsson, Tersmeden, Erik Andersson, Kalén, Svensson, Enhörning, Albert Andersson, Daniel Johansson, Fredholm, Fåhræus, Viktor Larsson, Zander, Dürango, Huggare, Bäckman, och Brodin.

Frånvarande med godkändt förfall voro Herrar Öhman, Holm, Keijser, Edström, Hedin, Råberg och Thunholm, hvarjämte Herr Bäckman likaledes på grund af godkändt förfall aflägsnade sig från sammanträdet efter behandlingen af det under § 257 antecknade ärendet.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 257.

Ang. stängning vissa dagar af utskänknings- och utminuteringsställen.

Sedan Stadsfullmäktige för utlåtande remitterat en af Herrar Albert Andersson, Danielsson, Edv. Karlsson och Hedin vid gårdagens sammanträde väckt motion angående framställning hos Konungens Befallningshafvande i länet om stängning af utminuterings- och utskänkningsställen inom Västerås stad vissa dagar under instundande jul och strax före nyår till kommitterade för nykterhetens befrämjande, hade kommitterade i skrifvelse till Stadsfullmäktige denna dag på i motionen anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att hos Konungens Befallningshafvande i länet anhålla om stängning af utminuterings- och utskänkningsställen inom staden från kl. 5 e. m. fredagen den 22 och hela lördagen den 23 innevarande December samt från kl. 5 e. m. fredagen den 29 och hela lördagen den 30 nyssberörda December, med undantag dock för s. k. första klassens restauranter.

På yrkande af Herr Fåhræus beslöto Stadsfullmäktige bifalla kommitterades hemställan.

Detta beslut blef genast justeradt.

§ 258.

Ang. utgifts- och inkomststat för år 1912.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte aflopps-ledningarne. Amorteringsplan.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut vid gårdagens sammanträde fortsattes nu behandlingen af stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år, därvid Stadsfullmäktige fattade nedan närmare omförmälda beslut.

I enlighet med Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, att den af Stadsfullmäktige numera den 30 nästlidne November antagna amorteringsplanen för under styrelsen lydande verk skulle tillämpas vid nu föreliggande budget.

Assistenten Lönnquists pensionering.

I fråga om Vatten- och Gasverksstyrelsens af Drätselkammaren förordade förslag, att Ingeniören F. G. Lönnquist, hvilken förklarat sig benägen att afgå från sin befattning som assistent vid verken med innevarande års utgång, måtte beviljas en årlig pension af 2,500 kronor, rörande hvilket förslag Beredningsutskottet hemställt, att pensionsbeloppet måtte nedsättas till 1,650 kronor, yrkades nu *dels* af Herrar vice ordföranden, Viktor Larsson och Huggare bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels* af Herrar Plantin, Fredholm, Enhörning, Nordin, Erik Andersson och Svensson bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens och Drätselkammarens förslag, *dels ock* af Herr Edv. Karlsson, med hvilken Herrar Malmberg och Sundström instämde, likaledes bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens och Drätselkammarens förslag, men med tillägg, att, därest Stadsfullmäktige fattade beslut enligt detta förslag, detta måtte ske under uttrycklig förklaring, att pensionen bestämts till så högt belopp som 2,500 kronor med hänsyn till Ingeniören Lönnquists mångåriga förutvarande tjänstgöring såsom föreståndare för stadens vattenledningsverk.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Edv. Karlssons förslag.

Assistentens lön.

Till Vatten- och Gasverksstyrelssens af Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkta förslag, att grundlönen för assistenten vid stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk måtte från och med år 1912 höjas från 2,400 till 3,000 kronor med bibehållande af förut fastställda ålderstillägg, beslöto Stadsfullmäktige lämna bifall.

Kamrerarens lönetillägg.

Beträffande Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan om ett personligt lönetillägg åt kamreraren vid verken af 600 kronor med bibehållande af i lönestaten upptagna ålderstillägg hade denna hemställan afstyrkts af såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet. Drätselkammaren hade i detta sammang föreslagit, att i stället för berörda lönetillägg måtte till styrelsens förfogande för år 1912 ställas ett anslag af 600 kronor till extra bokföringshjälp m. m. att, i händelse styrelsen så pröfvade skäligt, utgå till kamreraren såsom ersättning för en del af Drätselkammaren omförmälda af kamreraren utförda arbeten, men hade jämväl detta förslag af Beredningsutskottet afstyrkts.

Härom uppstod nu en stunds öfverläggning, hvarunder yrkades *dels* af Herrar Fredholm och Enhörning bifall till Drätselkammarens förslag, *dels ock* af Herrar vice ordföranden och Frans Johansson bifall till Beredningsutskottets förslag.

Sedan efter öfverläggningens slut Stadsfullmäktige till en början afslagit Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 17 ja emot 11 nej, afgifna för Drätselkammarens förslag om anslag till extra bokföringshjälp, att afslå jämväl sistberörda förslag.

Vattenverket. I enlighet med hvad Drätselkammaren föreslagit skulle Assistenten Lönnquists pension uppföras å vattenverkets stat.

Afloppsledningarne. Ränta och amortering. Ledning i Gåsmyregatan. Likaledes godkändes Drätselkammarens åtgärd att införa utgifterna för stadens afloppsledningar under vatten-, gas- och elektricitetsverkens hufvudrubrik äfvensom att påföra afloppsledningarne å dem belöpande andelar i stadens utgifter för ränta och amortering å obligationslån, hvarjämte Drätselkammarens förslag, att till uttaxering i utgiftsstaten måtte uppföras ett anslag af 1,800 kronor för omläggning af afloppsledningar i Gåsmyregatan, af Stadsfullmäktige bifölls.

Gasverket. Fröken Geddas pension. Enligt Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut skulle fröken Anna Geddas pension upptagas bland utgifterna för gasverket.

Afståndställare. Bifölls Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan om ett anslag af 800 kronor till nyanskaffning af afståndställare, och bestämdes att beloppet, på sätt Drätselkammaren föreslagit, skulle påföras gasverket såsom utgift.

Elektricitetsverket. Hyra för vattenkraft i Svartån. I fråga om Drätselkammarens förslag, att bland utgifterna för elektricitetsverket skulle uppföras ett belopp af 6,000 kronor utgörande arrende till stadskassan för den af verken använda kraften i Svartån, yrkade *dels* Herr Sundström bifall till detta förslag, *dels och* Herr Enhörning med instämmande af Herrar Nordin och Fredholm, att beloppet måtte nedsättas till 3,000 kronor.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan utan omröstning Herr Enhörnings förslag.

I öfrigt godkändes det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne.

Nyanläggningar och nyanskaffningar för vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne. I öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäktige utan omröstning af lånemedel anslag till följande nyanläggningar och nyanskaffningar för vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne med nedan angifna belopp, nämligen:

Till *mätare* och *inventarier*		12,000: —
Till en högspänningsgenerator		16,000: —
Till *serviser* samt *oförutsedda utsträckningar* af *allmänna ledningarne* inom och utom stadsplanen		14,000: —
Till ledningar i *Kopparbergsvägen* mellan Stora gatan och Knutsgatan:		
Afloppsledning	23,500: —	
Gasledning	3,300: —	
Elektrisk jordkabel (Snickaregatan—Smedjegatan)	1,000: —	27,800: —
Till ledningar i *Bryggerigatan* mellan Biskopsvägen och Skarpskyttebron:		
Afloppsledning	2,800: —	
Vattenledning	3,000: —	
Gasledning	1,600: —	7,400: —
Till ledningar i *Biskopsgatan* mellan Kyrkogatan och Svartån:		
Afloppsledning	900: —	
Gasledning	800: —	1,700: —
	Transport Kr.	77,900: —

	Transport Kr.	77,900: —
Till ledningar i *Gåsmyregatan* mellan Skolgatan och Norra Esplanaden:		
Gasledning	1,400: —	
Elektrisk jordkabel	2,200: —	3,600: —
Till elektrisk jordkabel i *Hållgatan* mellan Västgötegatan och Stora gatan		1,200: —
Till ledningar i *Sturegatan*:		
Afloppsledning mellan Munkgatan och Stora gatan	300: —	
Elektrisk jordkabel mellan Munkgatan och Stora gatan	500: —	800: —
Till ledningar i *Handtverkaregatan* mellan Vasagatan och Sturegatan:		
Afloppsledning	500: —	
Vattenledning	1,000: —	
Gasledning	500: —	
Elektrisk jordkabel	1,100: —	3,100: —
	Kronor	87,600: —

Gatubelysningen. Belysning å Norrmalm.

Beträffande Drätselkammarens förslag att icke i staten upptaga kostnad för anskaffning af och belysning med 4 st. af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna nya gaslyktor utom stadsplanen nämligen 1 lykta i Johanneslundsvägen, 60 meter öster om Allégatan, 1 lykta i Engelbrektsgatan, 25 m. norr om Norra Esplanaden, 1 lykta i Kristiansborgsvägen 40 m. norr om Katrinelundsvägen och 1 lykta i Katrinelundsvägen 50 meter öster om Kristiansborgsvägen hade Beredningsutskottet tillstyrkt dessa lyktors uppsättande och föreslagit att gatubelysningsanslaget därför måtte ökas med 450 kronor för anskaffning af ifrågavarande lyktor och 300 kronor för belysningskostnaden eller tillhopa 750 kronor.

I fråga härom yrkade nu *dels* Herrar Enhörning och Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, *dels* Herrar Brodin, Viktor Larsson, Fredholm, Frans Johansson, Nordin, vice ordföranden och Malmberg bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels ock* Herr Uggla bifall till Beredningsutskottets förslag på det sätt att 4 nya gaslyktor utom stadsplanen beviljades med uppdrag för Vatten- och Gasverksstyrelsen att bestämma de platser, hvarest desamma skulle uppsättas.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan Beredningsutskottets förslag oförändradt.

Ett af Herrar Danielsson och Huggare under öfverläggningen framställt förslag, att den föreslagna gaslyktan i Villagatan måtte efter Vatten- och Gasverksstyrelsens bepröfvande uppsättas på annan lämpligare plats, blef af Stadsfullmäktige afslaget.

Med ofvanberörda tillägg blef härefter Drätselkammarens förslag rörande gatubelysningen bifallet, i sammanhang hvarmed Stadsfullmäktige på yrkande af Herr Viktor Larsson beslöto till protokollet anteckna, att i anslaget 1,950 kronor för elektrisk belysning vore inräknad kostnaden för gatubelysning å Norrmalm, hvarmed Herr Bäckmans vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne November härutinnan väckta och då bordlagda motion skulle anses besvarad.

Renhållningsverket. Bifölls Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för stadens renhållningsverk med det af Beredningsutskottet föreslagna tillägg, till hvilket Herr Enhörning nu yrkade bifall, att bland diverse utgifter för jordbruket skulle upptagas en post:

Komposter, stallströ och sopor från renhållningsverket............ 500: —

Parker och planteringar. Arbeten å Elba. I fråga om de under titeln, parker och planteringar förekommande framställningar om anslag till vård af den naturliga parken å ön Elba och till gallring och trädplantering därstädes, yrkade *dels* Herrar Daniel Johansson, Uggla, vice ordföranden, Sundström, Enhörning och Frans Johanson bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels och* Herrar Viktor Larsson och Edv. Karlsson bifall till Drätselkammarens förslag.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan Beredningsutskottets förslag, hvadan Stadsfullmäktige alltså beslutat *dels* att anslaget för vård och underhåll af den naturliga parken å Elba skulle nedsättas till det af Trädplanteringssällskapet upptagna beloppet 200 kronor, *dels och* att för en gång bevilja ett anslag å 500 kronor till gallring och trädplantering å Elba.

I öfrigt skulle utgifterna under förevarande titel upptagas i enlighet med Drätselkammarens förslag.

Ångbåtstrafiken till Hästholmarne. Inköp af ångslupen Märta. Vidkommande Drätselkammarens hemställan, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt kammaren att för stadens räkning ombesörja ångbåtstrafiken mellan staden och ön Elba eventuelt äfven Östra och Västra holmarne äfvensom upptaga ett anslag af 2,000 kronor i 1912 års stat att utgå af uttaxerade medel till inköp af ångslupen Märta yrkade *dels* Herr Danielsson, med hvilken Herrar vice ordföranden, Sundström, Tersmeden och Nordin instämde, bifall till Drätselkammarens förslag med tillägg, att köpet af ångslupen Märta icke måtte af Drätselkammaren afslutas förr än densamma ordentligt besiktigats och därvid befunnits för sitt afsedda ändamål fullt användbar samt att Drätselkammaren jämväl måtte erhålla i uppdrag att verkställa utredning och kostnadsförslag rörande anordnande af landningsplatser vid Östra och Västra holmarne och i anledning af denna utredning inkomma till Stadsfullmäktige med förslag, *dels och* Herr Viktor Larsson, att Stadsfullmäktige måtte med afslag för närvarande å Drätselkammarens ifrågavarande anslagskraf, återremmittera hela frågan till Drätselkammaren med uppdrag för kammaren att efter verkställd besiktning af ångslupen och utredning i öfverensstämmelse med hvad Herr Danielsson föreslagit till Stadsfullmäktige inkomma med förnyadt yttrande och förslag i ämnet.

Vid framställning af proposition å dessa yrkanden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Herr Danielssons förslag.

Gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal. I sammanhang med utgifterna för Rådhuset upptogs till förnyad behandling Drätselkammarens under N:o 72 af de tryckta handlingarne för året intagna, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 nästlidne November senast bordlagda förslag angående uppsättande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal, för hvilket ändamål Drätselkammaren förutom reserverade medel 595 kronor 25 öre i sitt budgetförslag upptagit ett anslag af 204 kronor 75 öre.

I denna fråga yrkade nu *dels* Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, *dels och* Herrar vice ordföranden, Enhörning och Frans Johansson bifall till Beredningsutskottets förslag, att för anskaffande och uppsättning af ifråga-

varande gardiner jämte draperier vid de fem portalerna i salen endast måtte anvisas det å anslaget till inventarier i Rådhuset reserverade beloppet 595 kronor 25 öre och att den i staten af Drätselkammaren för ändamålet upptagna summan måtte utgå.

Stadsfullmäktige biföllo härutinnan utan omröstning Beredningsutskottets förslag.

Brist i byggnadsanslaget för stadshotellet. Till Drätselkammarens hemställan, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel bevilja ett anslag å 7,281 kronor 61 öre till gäldande af en räkning från Vatten- och Gasverksstyrelsen å utförda arbeten för stadshotellsbyggnaden samt till täckande af jämväl i öfrigt uppkommen brist i byggnadsanslaget för stadshotellet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning lämna bifall.

Hyror i stadshotellet. Likaledes bifölls Beredningsutskottets anhållan, att i den speciella staten för stadshotellet för framtiden måtte specificeras de särskilda inflytande hyresbeloppen.

Varmbadhuset. Med bifall till hvad Beredningsutskottet härutinnan föreslagit beslöto Stadsfullmäktige, att i staten för varmbadhuset inom linien skulle uppföras de belopp af ränta och amortering, som belöpte å badhuset,

Anslag till arbetsförmedlingen. Sedan Stadsfullmäktige den 26 sistlidne Oktober till Drätselkammaren remitterat en såsom motion af Herr Uggla upptagen framställning från Västmanlands läns arbetsförmedling om beviljande af ett anslag å 2,000 kronor för år 1912 till anstaltens verksamhet, hade Drätselkammaren, under tillstyrkande af framställningen uppfört beloppet till uttaxering i det föreliggande budgetförslaget; och blef framställningen nu i enlighet med Drätselkammarens förslag af Stadsfullmäktige bifallen.

Anslag till sjukkassornas fortsättningsförening Med bifall till Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige till uttaxering i budgeten upptaga ett förslagsvis beräknadt belopp af 2,500 kronor till bidrag för år 1912 åt Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningsförening att utgå efter enahanda grund och under samma villkor, som Stadsfullmäktige den 23 december 1909 bestämt rörande stadskassans bidrag till föreningen för år 1910.

Anslag till skridskoklubben. Anslogs jämlikt Drätselkammarens hemställan, såsom bidrag till Västerås skridskoklubb för år 1912 ett belopp af 400 kronor att utgå under samma villkor, som gällt för förut beviljade anslag till klubben.

Anslag till sparfboet. I enlighet med Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige utan votering i utgiftsstaten upptaga ett bidrag för år 1912 till föreningen Hvita bandets barnhem Sparfboet å 300 kronor att utgå under villkor, att å barnhemmet icke, utan Fattigvårdsstyrelsens medgifvande, intoges barn med hemortsrätt i främmande fattigvårdssamhälle.

Anslag till arbetsstugan, barnkrubban, barnhemmet och nattherberget. Användning af Sundinska donationsfondens öfverskottsmedel. Stadsfullmäktige hade den 28 sistlidne September till Drätselkammaren remmitterat en motion af Herrar Hans Larsson och Fjellman om beviljande af ett anslag för år 1912 till Västerås arbetsstuga å 2,500 kronor. I anledning af denna remiss och med förmälan, att styrelsen för barnkrubban härstädes i en till Stadsfullmäktige ställd till Drätselkammaren inlämnad skrifvelse anhållit om ett anslag för år 1912 å 1,000 kronor äfvensom med anledning af styrelsens för Västerås barnhem genom Magistratens resolution den 20 nästlidne November Stadsfullmäktiges pröfning underställda, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 samma månad bordlagda ansökning om ett anslag för nästkommande år å 500 kronor hade Drätselkammaren hemställt, att dessa anslag jämte anslag till nattherberget 300 kronor måtte beviljas att utgå af Sundinska

donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel, men att från stadskassan måtte såsom bidrag till Sundinska fonden för tillgodoseende af ifrågavarande ändamål anslås och i 1912 års budget uppföras ett belopp af 1,000 kronor.

I fråga härom hade Beredningsutskottet, som emottagit en framställning i ämnet från Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål, med instämmande i den af Nämnden uttalade meningen rörande sättet för beviljandet af ifrågavarande anslag, föreslagit att af stadens medel måtte anslås för år 1912 till arbesstugan 2,500 kronor, till barnkrubban 1,000 kronor, till barnhemmet 500 kronor och till nattherberget 300 kronor eller tillsammans 4,300 kronor samt att af Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel måtte till stadskassan såsom bidrag till berörda anslag öfverlämnas ett belopp af 3,300 kronor.

Sedan under öfverläggningen härom yrkats *dels* af Herrar Hans Larsson och vice ordföranden bifall till Beredningsutskottets förslag, *dels och* af Herrar Enhörning och Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, fattade Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering enligt bifogade voteringslista med 15 nej emot 12 ja, afgifna för bifall till Drätselkammarens förslag, sitt beslut i förevarande frågor i enlighet med hvad Beredningsutskottet föreslagit.

Fattigvården. Anslag till ved.

Med anledning af Drätselkammarens anmärkning, att priset pr famn barrved beräknats till 14 kronor 50 öre för 200 famnar för allmänna fattigvården, men däremot till 14 kronor för 180 famnar till fattiggården, beslöto Stadsfullmäktige på förslag af Herr Svensson, att priset pr famn skulle beräknas till 14 kronor för allmänna fattigvården liksom för fattiggården och att anslaget till ved för allmänna fattigvården sålunda skulle minskas med 100 kronor.

Fattigvårds-kamrerarens arvode.

I fråga om den af Fattigvårdsstyrelsen föreslagna höjningen i fattigvårdskamrerarens arvode från 1,000 till 1,200 kronor, hvilket förslag af Drätselkammaren och Beredningsutskottet afstyrkts, yrkade *dels* Herr Svensson bifall till Fattigvårdsstyrelsens förslag, *dels och* Herr Enhörning bifall till Drätselkammarens hemställan; och beslöto Stadsfullmäktige i enlighet med sistberörda yrkande att ifrågavarande arvode jämväl för år 1912 skulle utgå med 1,000 kronor.

Fattigvårds-styrelsens sekreterare.

Med bifall till Drätselkammarens af Beredningsutskottet tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige befria stadens ombudsman från hans åliggande att vara sekreterare i Fattigvårdsstyrelsen samt uppföra i fattigvårdens stat ett anslag å 500 kronor till arvode åt en särskild sekreterare hos styrelsen.

Husföreståndarinna vid fattiggården.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 19 innevarande December rörande anställande af en husföreståndarinna vid fattiggården skulle för ändamålet i fattigvårdens stat införas en utgiftspost å 500 kronor.

Folkskoleväsendet.

På grund af Stadsfullmäktiges remiss den 26 sistlidne Oktober hade Drätselkammaren i sammanhang med budgeten i öfrigt utlåtit sig rörande det af Folkskolestyrelsen uppgjorda förslaget till stat för stadens folkskoleväsende för nästkommande år.

Pensioner åt lärare m. fl.

Af de uti Folkskolestyrelsens förslag upptagna pensionerna hade följande beviljats genom kyrkostämmans särskilda beslut den 31 Oktober 1899, den 27 Oktober 1902, den 4 Maj 1903, den 26 Oktober 1908, den 17 Maj 1909 och den 26 Oktober 1909, nämligen:

till f. Folkskoleläraren C. L. Lindqvist	kr.	800: —
" " " P. W. Werkelin	"	800: —
" " " J. P. Malmberg	"	800: —
" " Småskolelärarinnan L. Melin	"	500: —
" " " M. Holm	"	100: —
" " " E. Hallin	"	390: —
" " Vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	"	200: —
" " Städerskan änkan Lovisa Pettersson	"	200: —
" " " Charlotta Svedin	"	300: —
	Kronor	4,090: —

I anledning däraf att berörda kyrkostämmobeslut icke blifvit i vederbörlig ordning fastställda, hade Folkskolestyrelsen nu hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bekräfta dessa beslut samt bestämma, att förestående pensionsbelopp skulle till respektive pensionärer årligen utgå af uttaxerade medel.

Vidkommande denna framställning hade Drätselkammaren på anfördt skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för närvarande bevilja ifrågavarande pensioner endast för år 1912.

I fråga härom yrkade nu Herr Björkman, med instämmande af Herrar Uggla, Enhörning och vice ordföranden, bifall till Folkskolestyrelsens förslag med tillägg, att Stadsfullmäktige ville vid beslutet foga den förklaringen, att detsamma icke finge anses såsom norm för blifvande pensionering af lärarepersonalen vid stadens folk- och småskolor.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Herr Björkmans yrkande.

Anslag till simundervisning.

Drätselkammarens förslag, att det af Stadsfullmäktige den 26 sistlidne Oktober beviljade anslaget till obligatorisk simundervisning för stadens folkskolebarn 1,750 kronor måtte upptagas bland utgifterna i folkskolans stat, blef af Stadsfullmäktige bifallet.

Två nya lärarebefattningar.

I enlighet med Folkskolestyrelsens genom Drätselkammaren inlämnade och af kammaren tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige att från och med den 1 Juli 1912 inrätta två nya ordinarie folkskolelärarebefattningar i stället för de nuvarande och i staten uppförda e. o. lärarebefattningarne samt för ändamålet för nästkommande år bevilja ett tilläggsanslag af 300 kronor.

Behållning.

Med bifall till Drätselkammarens därom framställda förslag beslöto Stadsfullmäktige, att bland inkomsterna i folkskolans stat skulle upptagas ett belopp af 3,000 kronor, utgörande behållning från föregående år.

I allt öfrigt godkändes det uppgjorda förslaget till stat för stadens folkskoleväsende.

Inkomsterna:

Ränta å Vatten- och Gasverksstyrelsens rörelsekapital.

På förslag af Herr Nordin beslöto Stadsfullmäktige, att räntan å Vatten- och Gasverksstyrelsens rörelsekapital skulle införas omedelbart efter öfriga ränte- och amorteringsbelopp, som utginge från styrelsen.

Hyra för vattenkraft i Svartån.

I öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges ofvan antecknade beslut rörande det hyresbelopp, som skulle påföras elektricitetsverket för hyra af vattenkraften i Svartån, skulle det bland inkomsterna upptagna hyresbeloppet nedsättas från 6,000 kronor till 3,000 kronor.

Hamnen. Till Hamnstyrelsens förslag till stat för stadens hamn beslöto Stadsfullmäktige lämna bifall.

Gasverket. Då Stadsfullmäktige bifallit Beredningsutskottets förslag rörande utgifterna för gatubelysningen, skulle jämlikt utskottets erinran gasverkets inkomster af den allmänna belysningen höjas med 300 kronor. För öfrigt gjordes ingen ändring i inkomstberäkningen för vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Renhållningsverket. I enlighet med Stadsfullmäktiges beslut i fråga om utgifterna för renhållningsverket skulle på sätt Beredningsutskottet erinrat inkomsterna för verket af försäljning af komposter, stallströ och sopor upptagas till 2,000 kronor i stället för 1,500 kronor enligt Drätselkammarens förslag.

I alla här förut ej omförmälda delar med undantag af förslagsanslaget godkändes den föreliggande budgeten i enlighet med Drätselkammarens förslag.

Uttaxeringen. Enligt Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige att till täckande af bristen i 1912 års budget bestämma en uttaxering för år 1911 af 6,75 proc. å den i enlighet med 57 § af Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad enligt senaste taxering uppskattade och beräknade inkomsten i staden, utgörande sammanlagdt 9,281,050 kronor, med tillhopa 626,470 kronor 87 öre.

Förslagsanslaget. För utjämning af budgeten i anledning af de af Stadsfullmäktige företagna ändringarne skulle det af Drätselkammaren upptagna förslagsanslaget till diverse utgifter och oförutsedda behof å 18,494 kronor 65 öre minskas med 2,645 kronor 25 öre till 15,849 kronor 40 öre.

§ 259.

Val af vice brandchef. Från Brandstyrelsen hade med styrelsens tillstyrkan öfverlämnats en från Fabrikören A. Danielsson inkommen ansökan till vice brandchefsbefattningen i staden år 1912; och utsågo Stadsfullmäktige efter häraf tagen del till vice brandchef för nästkommande år Fabrikören A. Danielsson.

§ 260.

Skrifvelse från badhusbyggnadskommitterade. En från "kommitterade för uppförande af ett nytt varmbadhus" inkommen skrifvelse med anmälan, att kommitterade nu fullgjort sitt af Stadsfullmäktige gifna uppdrag och att därvid det af stadsfullmäktige lämnade anslaget icke behöft öfverskridas, föredrogs och lades till handlingarne.

In fidem

Theofil Öberg.

Justeradt den 31 December 1911.

Max. Schenström. *Viktor Larsson.* *J. A. Zander.*

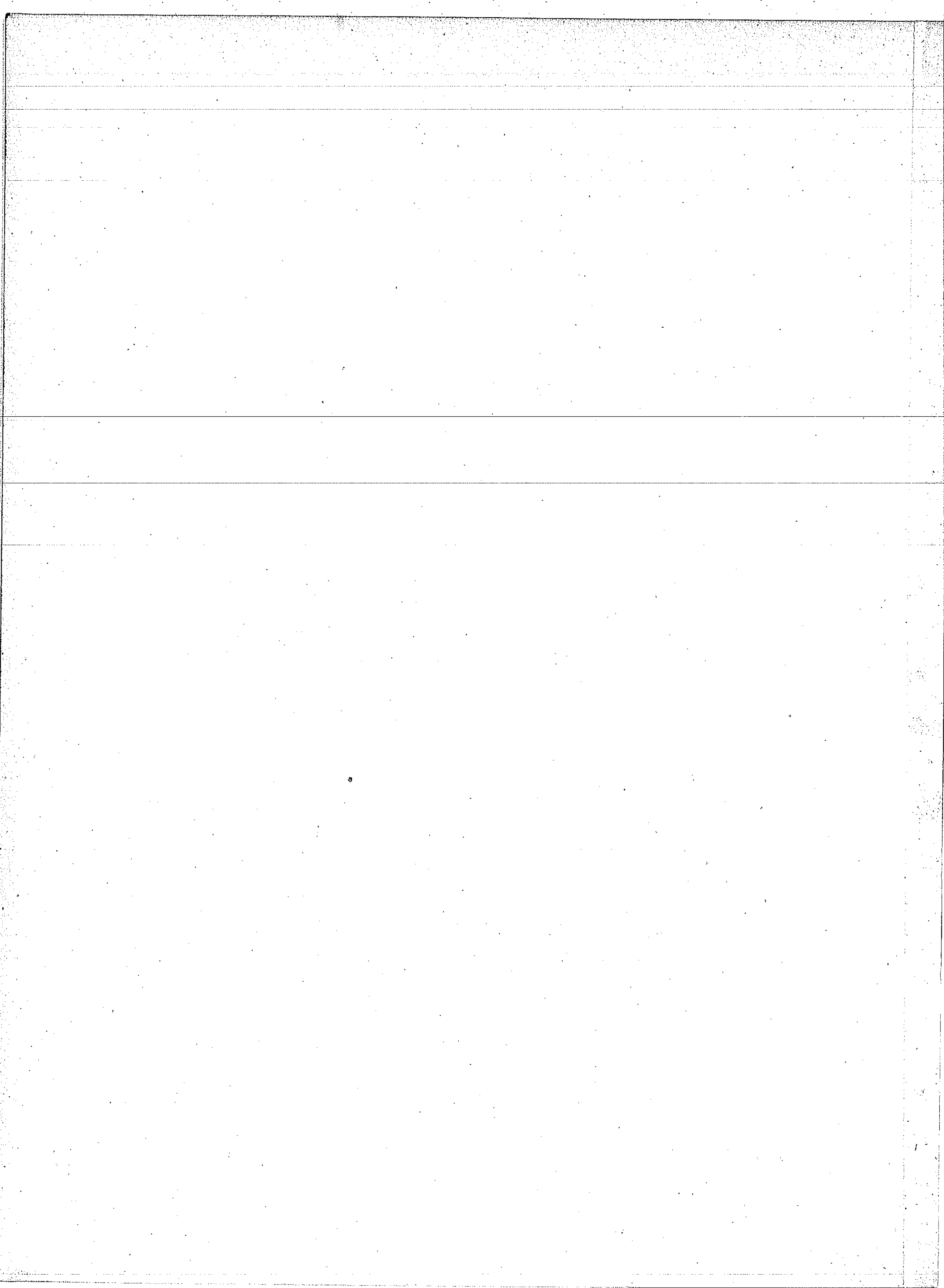
Offentligen uppläst den 2 Januari 1912; betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås, 1912 Fredr. Anderssons Boktryckeri,

HANDLINGAR

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 26 Januari. I.

N:o I.

Badhusstyrelsens redogörelse för verksamheten vid stadens varmbadhus under föregående år.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed öfverlämna redogörelse för verksamheten vid Västerås stads Varmbadhus samt för dess utgifter och inkomster under tiden 8 augusti—31 december 1910:

Utgifter:

Löner	2,641: 41
Provision å badbiljetter till betjäningen	948: 34
Skurhjälp	103: —
Tvätthjälp	85: —
Kol	2,389: 86
Belysning	475: 93
Kokgas	14: 12
Vattenmätare	24: —
Telefon	36: 15
Förbrukningsartiklar	750: 57
Brandförsäkring	238: 13
Olycksfallsförsäkring	103: 50
Organisationskostnader	1,798: 09
Oförutsedda utgifter	109: 30
S:a Kronor	9,717: 40

Inkomster:

2,691	karbad	3,281: 65
2,051	1:a klass badstubad	1,700: —
2,141	simhall med värmestuga — sommaren	868: 40
2,755	„ „ „ — vintern	1,162: 45
261	medicinska bad	461: 70
3,469	skolbad	404: 45
49	solbad jämte dusch	15: 75
8,145	folkbad	2,696: 45
	Försäljning af ingredienser till bad	83: 85
	Simuppvisningar	118: —
21,562	bad. S:a Kronor	10,792: 70

Badhusets verksamhet visar således under tiden 8 aug.—31 dec. ett öfverskott på *1,075 kronor 30 öre.*

Ofvanstående tablå öfver utgifter och inkomster är hämtad från Drätselkammarens räkenskaper.

Västerås den 9 januari 1911.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

N:o 2.

Drätselkammarens förslag rörande inlösen af fastigheter på stadens grund.

Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 12 januari 1911.

§ 13.

Till fortsatt behandling företogs åter den i Drätselkammarens protokoll för den 5 nästlidne december under § 339 antecknade frågan om begagnandet af stadens lösningsrätt till fastigheter å stadens grund, å hvilka lagfarter under sistlidne augusti, september och oktober månader beviljats vid härvarande Rådstufvurätt.

Efter öfverläggning beslöt Drätselkammaren hemställa till Stadsfullmäktige att staden beträffande gården och tomten N:o 73 b i södra kvarteret, som Erik Konrad Pettersson enligt köpebref den 3 oktober 1910 af Carl Emil Tengström och Elin Mathilda Tengström för 5,400 kronor tillhandlat sig, och hvarå Pettersson den 17 nyssberörde oktober vunnit lagfart, måtte, enär fastigheten vore behöflig för Kopparbergsvägens reglering, göra sin lösningsrätt gällande, och skulle medel till lösande af fastigheten tagas af reserverade köpeskillingsmedel.

Som ofvan.

In fidem

Helge Cronholm.

Förteckning öfver vid Rådstufvu-Rätten i Västerås beviljade lagfarter å fastigheter, belägna å *stadens grund*, under *augusti*, *september* och *oktober* månader 1910.

Den 22 augusti:

å gården och tomten N:o 70 a i västra kvarteret, innehållande 1,591,5 kvadratmeter, däraf 1,578 kvadratmeter på stadens grund, som delägarne i firman

Axel Hygrell & C:o, handlandena John Axel Hygrell och Casper Frithiof Sandberg, enligt köpebref den 29 maj 1910 af Erik Gustaf Henriksson för 51,000 kronor tillhandlat sig.

September månad: ingen.

Den 3 oktober:

å gården och tomten N:o 60 i västra kvarteret, som landtbrukaren C. A. Englund, enligt köpebref den 1 oktober 1910, af Gustaf Schnell för Maria Orströms stärbhus för 19,000 kronor tillhandlat sig, och hvilken tomt innehåller 1,458,7 kvadratmeter, däraf 644,9 kvadratmeter på stadens grund.

Den 17 oktober:

å gården och tomten N:o 73 b i södra kvarteret, som Erik Konrad Pettersson, enligt köpebref den 3 oktober 1910, af Carl Emil Tengström och Elin Mathilda Tengström för 5,400 kronor tillhandlat sig.

Den 24 oktober:

å gården och tomten N:o 123 i västra kvarteret, som stationsinspektoren Evald Gezelius' hustru Hilda Gezelius, född Svanbäck, enligt bouppteckningsinstrument den 7 april 1910, bekommit i arf efter sin moder änkan Hedvig Lovisa Svanbäck, född Jäfvert;

å samma fastighet, som målaremästaren Carl Johansson, enligt köpebref den 30 september 1910, af ofvanbemälda hustru Hilda Gezelius för 10,600 kronor tillhandlat sig;

å gården och tomterna N:ris 94 och 106 i norra kvarteret, af hvilka tomten N:o 94 i dess helhet och tomten N:o 106 till en del af 238,6 kvadratmeter är belägen å stadens grund, som Otto Hellberg och Axel Eriksson, enligt köpebref den 8 oktober 1910, af Lars Pehrsson, Vilhelm Th. Westling och Axel Pettersson för 30,300 kronor tillhandlat sig.

Västerås rådhus den 31 oktober 1910.

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

John Karlsson.

N:o 3.

Drätselkammarens förslag angående inköp af lägenheten Gustafsvik.

Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 12 januari 1911.

§ 15.

Det i Drätselkammarens protokoll för den 21 sistlidne november under § 335 antecknade ärende angående ingifvet erbjudande till staden om köp af lägenheten Gustafsvik å stadens västra område till ett pris af 11,500 kronor företogs till förnyad behandling.

Sedan antecknadt blifvit, att ägaren af Gustafsvik G. M. Vestman i till kammaren genom C. L. Lindqvist denna dag ingifven skrifvelse förklarat sig villig, att till ett pris af 11,000 kronor försälja berörde lägenhet till staden, beslöt Drätselkammaren, under framhållande af, att priset visserligen vore högt, men att förvärfvet af fastigheten vore nödvändigt för att därigenom få större värde å staden förut tillhörig närliggande mark, hos Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta inköpa lägenheten Gustafsvik för ett pris af 11,000 kronor; skolande dessa medel utgå af lånemedel.

Som ofvan.

In fidem

Helge Cronholm.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Västerås stad erbjudes härmed att inköpa lägenheten "Gustafsvik" å stadens västra område för ett pris af 11,500 kronor under förbehåll, att säljaren är fri från alla omkostnader för köparens besittningsrätt, samt rätt att bo kvar till 1 oktober 1911 och under denna tid åtnjuta afkomsten af trädgården. Egendomen innehåller 3 tunnland 10 kappland, däraf 2 tunnland 1 kappland öppen jord, och 1 tunnland 9 kappland hagmark, som sträcker sig ned till Mälaren. Å hagmarken är en del uppodlad till trädgård med 40 st. äkta fruktträd och ett 30-tal bär och plommonträd.

Byggnaderna utgöras af:

1 stugubyggnad af rum och kök;
1 mindre byggnad „ „ „ visthusbod;
ladugård och loge af timmer;
2 st. vedbodar af stolpvirke och bräder;

1 st. svinhus af timmer;
1 hvälfd källare med svale, allt under tak af tegel.
I trädgården finnes rörbrunn med pump.

Västerås den 19 nov. 1910.

C. L. Lindquist.
Enl. uppdrag.

Undertecknad antager, under förbehåll af Stadsfullmäktiges godkännande, det af Västerås Drätselkammare erbjudna priset af Elfvatusen (11,000) kronor för för min ägande lägenhet Gustafsvik i det skick den för närvarande befinnes att af staden tillträdas den 1:sta instundande oktober mot följande villkor:

1:o) Köpekontraktet upprättas så snart köpet blifvit af Stadsfullmäktige godkändt.
1:o) Vid kontraktets upprättande erlägger köparen 1,000 kronor.
3:o) Resterande köpeskillingen betalas vid tillträdet.

Västerås den 12 jan. 1911.

G. M. Vestman
genom C. L. LINDQUIST.
(befullm. försäljare.)

N:o 4.

Drätselkammarens utlåtande öfver Magistratens förslag till ny ordningsstadga angående kälkbacksåkning i Västerås.

Utdrag af protokoll. hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 12 januari 1911.

§ 30.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 15 nästlidne december hade till Drätselkammaren remitterats Magistratens i Västerås skrifvelse, hvari Magistraten till Stadsfullmäktiges antagande framlagt "Ordningsstadga angående kälkbacksåkning i Västerås."

Efter i ärendet hållen öfverläggning beslöt Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige ville antaga den af Magistraten sålunda föreslagna ordningsstadga med det tillägg att den s. k. Skepparebacken upplätes

för åkning äfven af äldre och med större kälkar samt att jämväl Kristinagatan måtte upplåtas till kälkbacksåkning.

Mot detta beslut anförde Herrar Jonsson och Grandinson till protokollet sina afvikande meningar i det de förklarade sig vilja hemställa, att Stadsfullmäktige måtte antaga Magistratens förslag i berörda hänseende utan tillägg eller förändringar.

Som ofvan.

In fidem

Helge Cronholm.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt af Stadsfullmäktige antaget ordningsstadgande angående kälkbacksåkning i staden, som af Konungens Befallningshafvande i länet fastställts den 30 april 1884, får kälkbacksåkning ej företagas å andra för allmänna rörelsen upplåtna platser än, så vidt annan trafik det medgifver, å gränderna mot Svartån, å västra delen af Slottsvretsgatan, numera benämnd Öfre Trädgårdsgatan, samt å Djäknegatan mot Skolgatan, å sistnämnda backe dock endast af skolungdomen vid högre allmänna läroverket.

Sedan antagandet af denna stadga hafva gränderna mot Svartån igenlagts och för kälkbacksåkning återstå således, enligt åberopade ordningsstadgande, endast backarne i västra delen af Öfre Trädgårdsgatan (Skepparebacken) och Djeknegatan.

Då Skepparebacken numera trafikeras af åkdon i vida mer utsträckning än då nämnda stadgande tillkom är densamma för kälkbacksåkning med större kälkar icke vidare lämplig. Magistraten har därför och då från allmänheten klagan försports däröfver att de mer backiga gatorna å Blåsboområdet utom stadsplanen användas för kälkbacksåkning, låtit företaga undersökning, huruvida icke andra backar inom staden kunde för kälkbacksåkning upplåtas samt därvid funnit att en för mindre barn lämplig sådan redan finnes och begagnas i Stadsparken samt att ifrån Stallhagen med begagnande af den särdeles ringa trafikerade Eriksgatan en mycket lämplig kälkbacke kan iordningsställas.

I anledning häraf får Magistraten föreslå att Stadsfullmäktige ville antaga följande förändrade:

"Ordningsstadga angående kälkbacksåkning i Västerås.

Kälkbacksåkning får inom staden och å dess område ej företagas å andra för allmän trafik upplåtna platser än å västra delen af Öfre Trädgårdsgatan (Skepparebacken) samt anvisade ställen i Stadsparken och i Stallhagsparken samt därifrån utefter Eriksgatan; dock må sådan åkning ej äga rum i Skepparebacken och Stadsparken af andra än mindre barn och deras vårdarinnor och ej längre tid på natten än till klockan 9 eftermiddagen samt icke verkställas med andra än mindre

kälkar samt i Stallhagen och utefter Eriksgatan ej äga rum nattetid efter klockan 11 eftermiddagen.

Af skolungdomen vid högre allmänna läroverket för gossar må undantagsvis backen å Djeknegatan emot Skolgatan få under rasterna emellan de sammanhängande lästimmarna begagnas för kälkbacksåkning med därtill tjänliga mindre kälkar under vilkor att vid backens slut å Skolgatan finnes utpost, som vid därstädes förekommande hinder af annan trafik inställer kälkbacksåkningen, så länge berörda hinder varar.

Kälkbacksåkande äro skyldige att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som af polisbetjäningen på stället för rörelsens ordnande eller till olyckors förekommande meddelas.

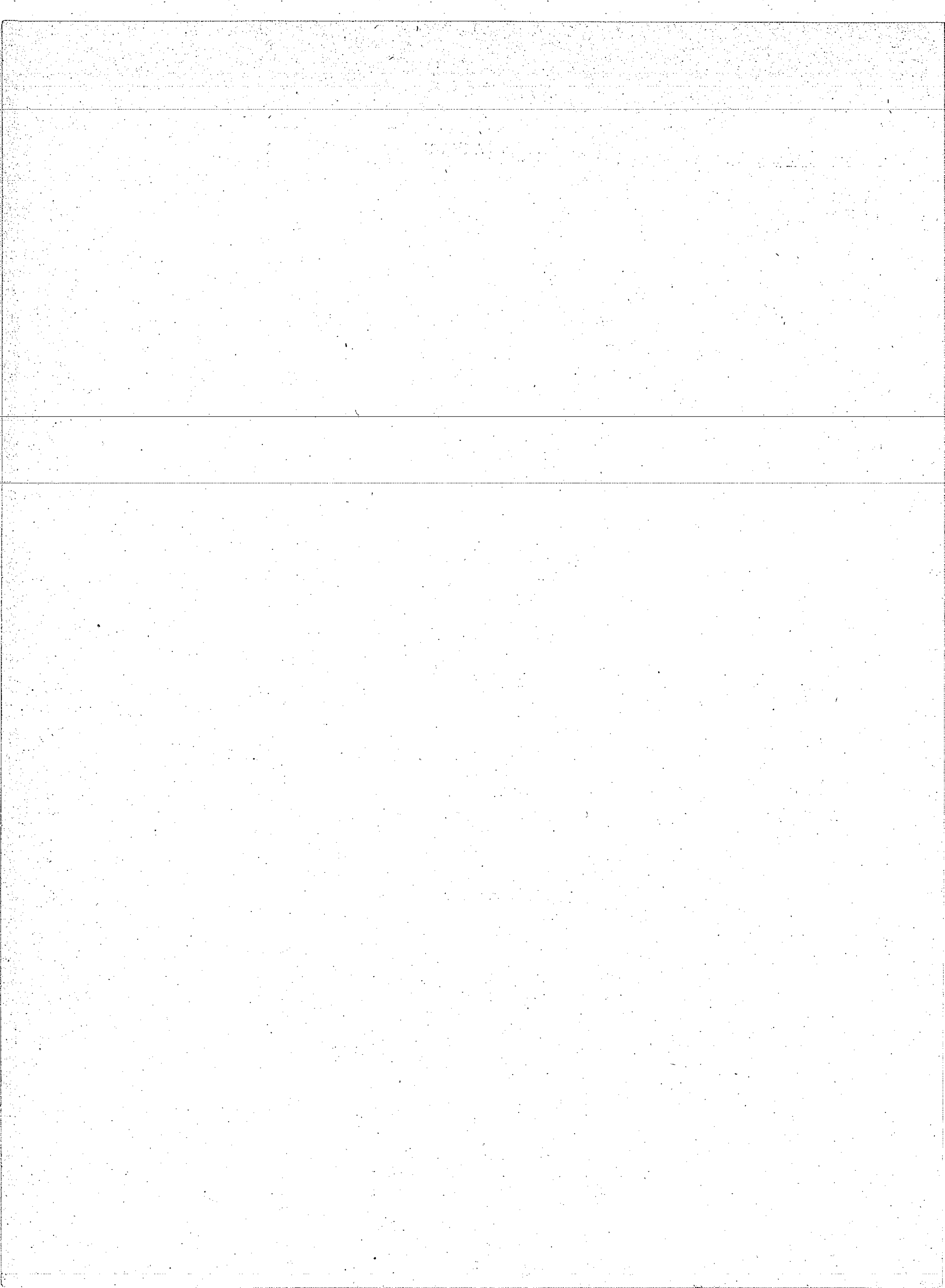
Öfverträdelse af denna ordningsstadga straffas med böter af två till och med tjugo kronor".

Västerås rådhus den 12 december 1910.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Västerås, Västmanlands Allehandas Boktryckeri 1911.

N:o 5.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om af Folkskolestyrelsen begärdt anslag till bespisning af folkskolebarn.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Folkskolestyrelsen har till Drätselkammaren öfverlämnat bifogade utdrag af sitt protokoll för den 2 innevarande februari, innehållande bland annat beslut om en framställning till Stadsfullmäktige om ett förslagsanslag för innevarande år å 1,200 kronor för anordnande af barnbespisning i stadens folkskolor i större utsträckning, än som medgåfves af det anslag å 2,000 kronor, som för samma ändamål ställts till Folkskolestyrelsens förfogande af räntemedel från Vahlbeckska donationsfonden.

Med öfverlämnande af berörda framställning till Stadsfullmäktiges pröfning får Drätselkammaren såsom eget yttrande i ärendet anföra följande:

För år 1910, då något anslag för ändamålet från Vahlbeckska fonden ej förefanns, anslogo Stadsfullmäktige under fattigvårdens stat ett belopp af 2,000 kronor till bespisning af skolbarn. Fattigvårdsstyrelsen har, såsom af dess yttrande till 1911 års budget framgår, icke i sitt utgiftsförslag för samma år begärt något sådant anslag, detta i anledning däraf, att sagda styrelse hade sig bekant, att ofvanberörda anslag från Vahlbeckska fonden skulle komma att lämnas. Drätselkammaren har härjämte erfarit, att under sist förflutna hösttermin ej någon barnbespisning var anordnad. Det torde kunna ifrågasättas, huruvida barnbespisning bör äga rum under höstterminerna, annat än då sådan påkallas af särskilda förhållanden, såsom allmännare arbetslöshet eller andra liknande omständigheter. Det lämnade anslaget ur Vahlbeckska fonden torde med hänsyn till folkskolestyrelsens uttalande, att antalet bespisade barn så småningom i mån af bättre arbetstillfällen för familjeförsörjare borde minskas, kunna räcka för tillräckligt lång tid under innevarande vårtermin. Vid sådant förhållande anser Drätselkammaren lämpligast att, om och när så förhållandena under höstterminen därtill gifva anledning, frågan då återupptages.

På grund af det anförda föreslår Drätselkammaren,

att Folkskolestyrelsens ifrågavarande framställning icke för närvarande måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Västerås den 9 februari 1911

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg:

Utdrag av Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 2 februari 1911.

§ 21.

Redogjorde undertecknad för anordnandet av den barnbespisning, som fr. o. m. den 25 januari pågår i skolan under skolstyrelsens förvaltning

Sedan kuratorerna för Vahlbeckska donationen på 150,000 kr. av räntemedlen anvisat 2,000 kronor att ställas till folkskolestyrelsens förfogande i och för bespisning av behövande skolbarn, hade undertecknad på uppdrag av ordföranden vidtagit åtgärder för att få bespisningen i gång snarast möjligt. Till ledamöter i en bespisningskommitté hade jag kallat folkskollärarne H. Dahlberg och I. Fröier, folkskollärarinnorna E. Kolmodin och A. Stenström samt småskollärarinnorna O. Bergh och A. Pettersson, vilka ock förklarat sig villiga att åtaga sig uppdraget.

Från lärare och lärarinnor infordrades strax vid början av terminen anmälningar av de barn, som efter så noggranna undersökningar som möjligt syntes dem mest i behof av bespisning, varvid över 450 barn anmäldes. Tuberkulosföreningen anmälde därjämte 16 barn, som eljest erhållit bespisning av föreningen, något, som nu på grund av lokalbrist ej kunde ske. Bland alla dessa barn uttog kommittén efter sorgfällig granskning 335 barn, vilka nu dagligen erhålla frukost. Barnantalet vore stort, men det hade f. n. ej lämpligen ytterligare kunnat nedbringas, utan att de uteslutna kommit att lida nöd. I jämförelse med det under de närmast föregående åren bespisade antalet barn och i betraktande av barnantalets i skolan i dess helhet mycket stora tillväxt vore det dock ej anmärkningsvärt stort.

Kommittén hade emellertid tänkt sig, att barnbespisningen borde utsträckas under en större del av läsåret: under vårterminen till fram i medio av maj och under höstterminen från början av oktober till terminens slut, men att under största delen av läsåret ett midre antal barn, de mest behövande, skulle erhålla mat. Under de värsta vintermånaderna: januari—mars borde dock antalet ökas, såsom nu skett. Till att realisera en sådan plan vore emellertid de tillgängliga medlen otillräckliga, varför kommittén hemställde att folkskolestyrelsen måtte ingå till Stadsfullmäktige med anhållan om ett tilläggsanslag av t. ex. 1,200 kronor, varigenom bespisning av ungefär 150 barn under hela den av kommittén beräknade tiden skulle möjliggöras.

Undertecknad hemställde således,

att folkskolestyrelsen måtte godkänna den vidtagna anordningen af bespisningen,
att folkskolestyrelsen måtte godkänna valet af bespisningskommitterade, och
att folkskolestyrelsen måtte ingå till Stadsfullmäktige med hemställan om ett tilläggsanslag av 1,200 kronor till barnbespisningen.

Skolstyrelsen beslöt efter öfverläggning,

att godkänna anordningen, att barnbespisningen för året börjat,
att till barnbespisningskommitté utse undertecknad och de förutnämnda sex medlemmarna av lärarekårer., varjämte skolläkaren skulle kallas till kommitténs sammanträden för utväljande av barn till bespisningen,
att till kommittén uttala sin önskan, att med hänsyn till anslagets knapphet barnantalet så småningom i mån av bättre arbetstillfällen för familjeförsörjarne borde minskas,
att på grund av det ökade barnantalet i skolorna och med hänsyn till möjligheten att genom barnbespisning i skolan på ett kraftigt sätt förebygga och bekämpa

tuberkulosen bland barnen och göra dem dugligare för skolarbetet hos Stadsfullmäktige hemställa om ett förslagsanslag av 1,200 kronor för detta år att vid behov användas till barnbespisning i skolan, samt

att till medlem av bespisningskommittén utse en av styrelsens ledamöter, vilket val dock uppsköts, tills Stadsfullmäktige fattat sitt beslut i frågan.

In fidem

Magnus Strandberg.

N:o 6.

Drätselkammarens skrifvelse med framställning om anslag till reparationer och inventarier vid Nordanby.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den af staden för några år sedan inköpta egendomen Nordanby har hittills varit utarrenderad. De senare åren har arrendet utgjort 1,600 kronor om året. Anledningen till att arrendet varit så lågt, har varit den, att egendomens hus äro i ett mycket bristfälligt skick. Då nuvarande arrendatorn i början af innevarande år af ekonomiska skäl anhållit, att arrendet måtte upphöra redan den 14 nästkommande mars, har Drätselkammaren ansett sig böra tillmötesgå denna arrendatorns begäran. Samtidigt har fråga inom Drätselkammaren väckts om att staden skulle öfvertaga egendomen under eget bruk, och har detta förslag af flere anledningar vunnit Drätselkammarens godkännande. Såsom ofvan nämnts kan nämligen endast ett jämförelsevis lågt arrende erhållas för egendomen i följd af byggnadernas dåliga beskaffenhet. Vidare har stadens renhållningsverk under de senare åren haft svårt att få afnämare för de å särskilda upplagsplatser samlade soporna från staden, och hafva dessa sopor, som användas till gödning, betingat mycket låga pris. På egendomen Nordanby, där jordbruket skulle drifvas utan nötkreatur och anläggas hufvudsakligen på foderproduktion skulle en stor del af soporna kunna användas. Härtill kommer, att för renhållningsverkets och stadens öfriga hästar åtgår icke så litet foder och spannmål, som skulle kunna erhållas från Nordanby. Inom Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren har på senare tiden diskuterats ett väckt förslag om införande här i staden af det s. k. tredelningssystemet för sopor och köksaffall. En stor del af köksaffallet skulle i så fall tillgodo som föda åt svin, och vore meningen att i samband med införandet af tredelningssystemet inrätta en svingård, och är den lämpligaste platsen för en sådan just vid Nordanby, där nuvarande ladugården kan apteras för ändamålet. Slutligen kan såsom en fördel för staden af att hafva egendomen under eget bruk framhållas, att det är lättare att, om så skulle anses lämpligt och behöfligt, afskilja större eller mindre del af egendomen för byggnadsverksamhet eller andra ändamål.

Som Drätselkammaren emellertid icke har till sitt förfogande erforderliga medel dels till verkställande af nödiga reparationer för att hålla byggnaderna vid Nordanby

i stånd och dels för anskaffning af hästar och döda inventarier samt erforderlig mängd foder osh utsäde, tills sådant kan från egendomen erhållas, nödgas Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige anhålla om anslag för berörda ändamål.

Till reparation af byggnaderna erfordras enligt bifogade kostnadsförslag kr. 1,700: —

Anskaffning af inventarier och foder har beräknats sålunda:

Hästar: nyanskaffning af 3 st. à 700: —	2,100: —	
öfvertagande af 1 st. från renhållningsverket	300: —	2,400: —
Hö och Halm c:a 6,000 kg.		300: —
Hafre till utfodring c:a 3,000 kg. à 0: 11	330: —	
d:o » utsäde » 2,200 » » 0: 14	309: —	639: —
Gräsfrö till » » 250 » » 1: —		250: —
Stallet: 2 par selar	240: —	
d:o diverse inventarier	200: —	440: —
Åkerbruksredskap:		
3 hövagnar med pardräkt	645: —	
1 slåttermaskin för par	195: —	
1 skördemaskin, själfafläggare	300: —	
(ev. själfbindare 575: —)		
1 frösåningsmaskin	40: —	
1 ringvält	100: —	
1 sladdharf	45: —	
1 plog	62: —	1,387: —
Diverse slöjd- och smidesverktyg		150: —
Öfvertagande af telefonledning		160: —
		7,426: —

Då här beräknats endast hvad som för den allra första uppsättningen har ansetts oundgänglingen nödvändigt och gifvetsvis en hel del utgifter för samma och liknande ändamål, som nu ej låta sig beräkna, tillkomma, torde vara nödigt att till förestående summa lägga för

diverse och oförutsedda behof . . . . 2,574: —

Kronor 10,000: —

Drätselkammaren har tänkt sig, att egendomen skulle skötas i samband med stadens renhållningsverk, som redan nu brukar en del af stadens jord, och under ledning af renhållningsföreståndaren

På grund af det anförda får Drätselkamaren sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för nödiga reparationer af hus samt uppsättning af inventarier m. m. vid egendomen Nordanby för egendomens brukande för stadens räkning bevilja ett anslag af 10,000: — kronor att utgå med en femtedel eller 2,000 kronor af innevarande års förslagsanslag samt med likaledes 2,000 kronor af uttaxerade medel för hvart och ett af åren 1912—1915, dock med rätt för

Drätselkammaren att redan under innevarande år genom användande af tillgängliga medel förfoga öfver hela anslaget.

Västerås den 9 februari 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

KOSTNADSFÖRSLAG

för reparation af byggnaderna vid Nordanby Här äro endast medtagna reparationer nödiga för fastighetens underhåll såsom jordbrukslägenhet.

Hufvudbyggnaden:	Målning af ytterväggarne	560: —	
	Skrapning och målning af taket	100: —	
	Nya rännor och beslag	75: —	735: —
Flygelbyggnaden:	Lagning och vattrifning	100: —	
	Målning af dörrar och fönsterbågar	50: —	150: —
Stallet:	Omläggning af taket samt panelning med virke ur vagnb.	300: —	
	Virke till reglar och bärningar	100: —	400: —
Logen:	Taket omlägges med vassrör?		250: —
Ladugården:	Frontespisen lagas	75: —	
	Taket reses	25: —	100: —
			1,635: —
Diverse och ej specificerade reparationsarbeten, spik m. m			65: —
		Summa Kr.	1.700: —

G. Smitt.

Den 6 februari 1911.

N:o 7.

Drätselkammarens skrifvelse angående af föreningen för kvinnans politiska rösträtt sökt anslag till matlagningskurser.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Till Drätselkammaren har inlämnats bifogade till Stadsfullmäktige ställda ansökning från föreningen för kvinnans politiska rösträtt om ett anslag för innevarande år å 500 kronor till anordnande af matlagningskurser.

Med öfverlämnande af ansökningen till Stadsfullmäktiges pröfning får Drätselkammaren såsom eget yttrande i frågan anföra följande.

Den 29 september 1910 beslöto Stadsfullmäktige att för ett år till samma förening och för samma ändamål anslå dels 500 kronor i bidrag till undervisningens upprätthållande och dels 200 kronor till lokalhyra, hvilka anslag skulle upptagas till uttaxering i 1911 års budget, med rätt likväl för Drätselkammaren att redan under år 1910 utanordna anslaget å 500 kronor. Sistnämnda anslag afsåg sålunda tydligtvis år 1911, hvarför något ytterligare anslag i förevarande afseende för samma år icke bör ifrågakomma.

Då Drätselkammaren tillstyrkte det den 29 september 1910 beviljade anslaget såg Drätselkammaren hufvudsakligen till det goda och behjärtansvärda ändamålet, men fäste måhända för litet afseende vid det förhållandet, att ifrågavarande undervisning anordnades af en politisk förening. Vid närmare öfvervägande häraf har Drätselkammaren i sammanhang med nu ifrågavarande ansökan ansett sig böra uttala, att det bör ifrågasättas, om ett kommunalt understöd öfver hufvud taget bör lämnas till någon politisk förening, äfven om det, såsom i nu förevarande fall, är fråga om ett allmännyttigt ändamål.

På grund af det anförda får Drätselkammaren hemställa,

att ansökningen icke måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Västerås den 9 februari 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till vår skrifvelse i september 1910 angående af Föreningen för kvinnans politiska rösträtt anordnade kurserna i matlagning få undertecknade härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville för år 1911 bevilja ett anslag af 500 kronor till fortsättande af nämnda kurser. Vi bifoga en tablå öfver utgifter och inkomster år 1910.

90 elever ha deltagit i undervisningen under det år kurserna pågått. Vid innevarande termins början ha 41 nya deltagare anmält sig.

Västerås den 3 februari 1911.

Charlotte Wersäll,
Ordförande.

Maja Strandberg,
v. Ordf. och sekreterare.

Anna Löfgren,
Kassaförvaltare.

Ruth Randall Edström. **Sofia Asp.**

Öfversikt af F. K. P. R:s matlagningskursers räkenskaper 1910.

Influtna medel:

Af styrelsen för Praktiska Hushållsskolan	500: —	
» Elektriska bolaget	196: —	
» Fru Edström	1: 25	
Anslag af Stadsfullmäktige i Västerås	500: —	
» » Staten	100: —	
Gåfva	150: —	1,447: 25
Elevernas afgifter m. m.		716: 43
	Kronor	2,163: 68

Utgifna medel:

Lärarinnans aflöning	879: 50	
Omkostnader för kurserna	1,213: 28	2,092: 78
Behållning till år 1911		70: 90
	Kronor	2,163: 68

Var elev har i medeltal kostat kr. 14: 20 (utom egna afgifter för maten).

N:o 8.

Hälsovårdsnämndens förslag till ny mjölkstadga och Beredningsutskottets yttrande däröfver.

Hälsovårdsnämndens förslag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämna ett inom Nämnden utarbetadt förslag till nya föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås, under anhållan, att Stadsfullmäktige ville, med upphäfvande för sin del af de nu gällande, af Stadsfullmäktige den 14 december 1903 antagna och af Konungens Befallningshafvande i länet den 24 februari 1904

Beredningsutskottets förslag.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 oktober 1910 till Beredningsutskottet remitterat Hälsovårdsnämndens förslag till nya föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås, får Beredningsutskottet hemställa, att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga samma föreskrifter med de ändringar och tillägg, som nedan finnas angifna:

fastställda föreskrifter i förevarande hänseende, antaga Hälsovårdsnämndens härmed framlagda förslag.

Västerås den 29 september 1910.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

FÖRSLAG
till
Föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås.

§ 1.

Mom. 1. Handel med mjölk och grädde i Västerås stad och å dess område får endast idkas:

antingen i särskilda mjölkförsäljningslokaler

eller genom kringsändande af tingad mjölk i slutna kärl.

Mom. 2. För rättighet att idka dylik handel fordras, utöfver hvad i allmän lag stadgas, att efter skriftlig anmälan Hälsovårdsnämndens tillstånd därtill erhållits.

§ 1 mom. 2. Då det af den af Hälsovårdsnämnden föreslagna lydelsen kan synas, som Hälsovårdsnämnden hade att bevilja den personliga rättigheten till utöfvande af mjölkhandel inom staden, men en sådan befogenhet för nämnden ej kan anses stå i öfverensstämmelse med gällande förordning om näringsfrihet, utan Hälsovårdsnämndens befogenhet synes kunna omfatta allenast att godkänna försäljningslokalen och andra anordningar för utöfvande af mjölkförsäljning, hemställer Beredningsutskottet, att momentet erhåller följande ändrade lydelse:

"Den, som vill idka dylik handel, är, utöfver hvad i allmän lag stadgas, skyldig att hos Hälsovårdsnämnden därom göra skriftlig anmälan".

Mom. 3. Mjölkförsäljare åligger att vid denna anmälan foga uppgift å de ladugårdar, där den saluhållna mjölken produceras, äfvensom å de mejerier eller andra leverantörer, genom hvilka mjölk eller grädde lämnas. Enahanda uppgift skall lämnas, då ny leverantör af mjölkförsäljaren antages.

§ 2.

Mom. 1. Lägenhet, i hvilken mjölk och grädde säljas eller före försäljningen förvaras, får icke för sådant ända-

mål användas, utan att den förut blifvit och fortfarande är af Hälsovårdsnämnden godkänd.

Mom. 2. Lägenheten skall vara sund, ljus, rymlig och ändamålsenligt inredd, samt försedd med vatten- och aflloppsledning, därest sådana ledningar finnas i angränsande gata eller väg, äfvensom fullt tillfredsställande anordningar för luftväxling och får ej till någon del vara belägen under angränsande markens yta. Lägenhetens golf, väggar och tak skola vara täta och jämna; golfvet skall bestå af eller vara belagdt med ämne, som är ogenomträngligt för vatten; väggarne skola till minst två meters höjd öfver golfvet vara oljemålade i ljus färg eller beklädda med kakel eller annat tjänligt ämne, så att de med lätthet kunna hållas rena och putsade.

Mom. 3. Lägenheten med tillhörande lokaler, såsom diskrum eller dylikt, får inte begagnas till annat än sitt bestämda ändamål; således icke till bostad, sofrum eller kök, samt får ej heller stå i omedelbar förbindelse med bostadsrum, kök, försäljningslokal af annat slag eller rum där ämnen förvaras, som på något sätt kunna menligt inverka på mjölkens beskaffenhet.

Mom. 4. I lägenheten får ej, förutom mjölk och grädde, saluhållas eller förvaras andra varor än smör, margarin, ägg, bröd och konditorivaror.

Mom. 5. Inom samtliga lokaler skall renlighet och ordning noggrannt iakttagas. Den vid rörelsen sysselsatta personalen bör alltid vinnlägga sig om snygghet med afseende på egen person och klädedräkt, samt får ej vara behäftad med lungsot eller annan smittosam sjukdom.

Mom. 6. Alla i denna paragraf gifna bestämmelser gälla ock i tillämp-

§ 2 mom. 2. Föreskriften att mjölkförsäljningslokal ej till någon del får vara belägen under angränsande markens yta förefaller utskottet onödigt sträng, då Hälsovårdsnämnden i hvarje fall äger pröfningsrätt i fråga om lokalens lämplighet. I stället torde en föreskrift om att lägenheten skall vara fuktfri vara fullt tillräcklig.

Utskottet föreslår därför, att efter orden "skall vara sund, ljus," inskjutes ordet "fuktfri" samt att satsen "och får ej till någon del vara belägen under angränsande markens yta" utgår.

§ 2 mom. 3. Äfven föreskrifterna i detta moment synas utskottet väl stränga och anser utskottet därför att stadgandet bör så affattas, att vissa lättnader kunna beredas efter Hälsovårdsnämndens bepröfvande i hvarje särskildt fall.

I anledning häraf föreslår utskottet

att efter orden "eller dylikt, får icke" inskjutas orden "vara genomgångsrum eller",

att orden "bostadsrum' kök" utgå,

samt att vid momentets slut tillfogas orden orden "ej heller utan Hälsovårdsnämndens medgifvande stå i omedelbar förbindelse med bostadsrum eller kök".

liga delar samliga lokaler, som användas vid mejerihandtering.

§ 3.

Mjölkförsäljningslokal skall utvändigt vara försedd med skylt, som tydligt angifver rörelsens art och dess innehafvares namn I försäljningsrummet skall ett exemplar af dessa föreskrifter alltid vara anslaget.

Å fordon, som användes vid distribuering af mjölk och grädde till kunder inom staden, skola mjölkförsäljarens namn och hemvist vara tydligt utsatta.

§ 4.

Mom. 1. All salubjuden mjölk och grädde äfvensom alla inventarier och redskap i lokalerna skola behandlas med största renlighet och omsorgsfullt skyddas för hvarje slag af förorening. Is, som erfordras för mjölkens afkylning under förvaringen, skall finnas inom lokalen.

Mom. 2. Till transport eller förvaring af mjölk och grädde få endast användas rena, snygga, invändigt rostfria och i öfrigt ändamålsenliga kärl, försedda med väl tillslutande lock, som ej må tätas med materiel, som kan förorena inehållet, såsom trasor, papper eller annat dylikt.

Mom. 3. Målkärl eller annat, som å mjölkförsäljningsställe användes vid distribuering af mjölk eller grädde, skall vara af väl emaljerad eller förtent metall, samt försedt med lämpligt handtag, så att all beröring af mjölken med händerna undvikes; sådant kärl får ej användas till annat ändamål än det därmed afsedda, således ej att dricka ur; mjölk eller grädde som finnes kvar i kärl, hvarur druckits, får ej slås tillbaka i förvaringskärlet.

Mom. 4. Mjölkkärl skall före ny påfyllning väl rengöras. Användes här-

§ 4 mom. 1. Utskottet hemställer, att sista meningen måtte erhålla följande ändrade lydelse: "Is för mjölkens afkylning skall finnas inom lokalen."

§ 4 mom. 3. Efter orden "Målkärl eller annat" torde för tydlighetens skull böra insättas ordet "kärl".

Bestämmelsen i slutet, att "mjölk eller grädde, som finnes kvar i kärl, hvarur druckits, ej får slås tillbaka i förvaringskärlet", synes vara onödig, då den faller in under de allmänna bestämmelserna om ordning och snygghet inom försäljningslokalerna, och föreslår Beredningsutskottet därför, att bestämmelsen utgår.

§ 4 mom. 4. I början af andra stycket torde i stället, för ordet "Mjölk-

vid sodalut, kalkvatten eller dylikt, skall kärlet därefter noga sköljas med rent vatten.

Mjölkkärl få ej lämnas stående i portgång, på gård, gata eller annan allmän plats. All omhällning af mjölk från öppna kärl å nämnda platser är förbjuden.

kärl" insättas orden "Kärl, innehållande mjölk".

Mom. 5. Fordon, som användes för transport till eller från staden eller inom staden af mjölk eller grädde, skall hållas rent och snyggt samt får ej samtidigt brukas till forsling af sådant, som kan förorena detsamma eller mjölkkärlen.

§ 4 mom. 5. Stadgandet bör enligt Beredningsutskottets förmenande, gifvas en allmännare affattning än den af Hälsovårdsnämnden föreslagna.

Utskottet föreslår, att momentet erhåller följande lydelse:

"Vid transport af mjölk eller grädde till, från eller inom staden skall noga tillses, att mjölkkärlen skyddas mot förorening".

§ 5.

Mom. 1. Kärl, från hvilket mjölk eller grädde utminuteras, skall vara försedt med tydligt och lätt synligt, fast anbragt märke, som angifver innehållet såsom:

Tjock grädde,
Tunn grädde,
Oskummad mjölk,
Handskummad mjölk,
Separerad mjölk,
Råmjölk, kernmjölk etc.

Då grädde eller oskummad mjölk distribueras å för ändamålet afsedda flaskor af glas, skall varans art tydligt vara angifven å den pappskifva eller annat, som utgör flaskans tillslutning, eller eventuellt å dess plomb.

§ 5 mom. 1. Mot bestämmelsen, att utminuteringskärl skall vara försedt med fast anbragt märke med angifvande af innehållet, har anmärkts, att densamma skulle tvinga mjölkförsäljare att hålla onödigt stort antal kärl, då vissa mjölksorter endast undantagsvis hölles till salu. Beredningsutskottet, som ansett denna anmärkning befogad, föreslår därför att orden "fast anbragt" utbytas mot orden "väl fastgjordt".

Mom. 2. Tjock grädde skall hålla *minst* 30 % *fett.*

Tunn grädde skall hålla *minst* 18 % *fett.*

Oskum. mjölk skall hålla *minst* 3 % *fett* och vid + 15° C. äga en egentlig vikt af 1,028 1,034.

Handskum. mjölk skall hålla *minst* 0.6 % *fett.*

Separerad mjölk skall hålla *minst* 8 % *torrsubstans.*

§ 5 mom. 2. Beredningsutskottet har ej kunnat inse behofvet af föreskriften, att oskummad mjölk skall vid + 15° C. äga en egentlig vikt af 1,028—1,034," och hemställer därför, att samma föreskrift måtte utgå.

Mom. 3. Under benämningen *oskummad* får ej säljas sådan mjölk, som blifvit utspädd med skummad mjölk eller beröfvad något af sina naturliga beståndsdelar.

§ 6.

Mom. 1. Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får oskummad mjölk icke säljas under benämningen *"kontrollerad mjölk"*, *"barnmjölk"* eller annan beteckning, som kan gifva allmänheten den föreställningen, att mjölken är af särskildt god beskaffenhet eller blifvit producerad och behandlad på ett i hygieniskt afseende synnerligen betryggande sätt.

Mom. 2. För erhållande af tillstånd att försälja sådan mjölk skall ansökan ingifvas till Hälsovårdsnämnden, åtföljd af uppgift om den eller de ladugårdar, hvarifrån densamma erhålles, och antalet af de i hvarje ladugård uppställda djuren.

Mom. 3. Dylikt tillstånd meddelas endast under villkor:

dels att läkare och veterinär, som af Hälsovårdsnämnden godkännas, efter verkställd besiktning intygat,

läkaren, att hälsotillståndet hos den med mjölken sysselsatta personalen och de hygieniska förhållanden, under hvilka densamma lefver, är fullt tillfredsställande,

veterinären, att ladugården med afseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar, och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro fria från tuberkulos och i öfrigt friska, äfvensom att de sanitära förhållandena omkring ladugården med därtill hörande inrättningar äro i fullgodt skick,

dels att af Hälsovårdsnämnden godkända anordningar äro vidtagna för mjölkens transport till och behandling inom staden.

§ 6 mom. 3. Beredningsutskottet föreslår, att satsen *"dels* att läkare och veterinär, som af Hälsovårdsnämnden godkännes o. s. v. ändras sålunda: *"dels* att legitimerad läkare och af Hälsovårdsnämnden godkänd veterinär" o. s. v.

Mom. 4. Har tillstånd, som ofvan säges, blifvit meddeladt, skall ladugården och där sysselsatt personal stå under tillsyn af läkare och veterinär, som af Hälsovårdsnämnden för detta ändamål förordnas och genom inspektioner öfvervaka, att förhållandena alltjämt motsvara de här ofvan uppställda fordringarne.

Mom. 5. Under benämningen *barnmjölk* må kontrollmjölk försäljas om den håller minst 3.5 % fett, och vid djurens utfodring och skötsel iakttagas vissa af Hälsovårdsnämnden utfärdade särskilda bestämmelser.

Mom. 6. Grädde af kontrollmjölk må försäljas under benämningen *kontrollgrädde*, tjock eller tunn, beroende på fetthalten.

Mom. 7. Kärl, som användas för transport af kontrollerad mjölk och barnmjölk eller kontrollgrädde, skola vara försedda med tydliga, fast anbragta märken, angifvande mjölkens eller gräddens beskaffenhet och leverantörens namn. I sådana kärl må ej annan mjölk eller grädde förvaras eller försäljas. De kärl, hvari mjölken församdes såväl från ladugården till Västerås, som vid distribueringen inom staden, skola vara kontrollslutna på af Hälsovårdsnämnden godkändt sätt

Mom. 8. Kostnaden för den kontroll, som ofvan föreskrifves, skall af ladugårdens ägare eller innehafvare gäldas enligt af Hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Mom. 9. Oskummad mjölk må efter ansökan hos Hälsovårdsnämnden försäljas under benämningen "*pasteuriserad mjölk*", om den lokal, hvari pasteuriseringen skall försiggå, och behandlingsmetoden af Hälsovårdsnämnden godkännas.

Sådan mjölk skall försäljas i kontrollslutna kärl med därå anbragt upp-

gift om pasteuriseringsdatum och leverantörens namn.

Mom. 10. Hälsovårdsnämnden äger utfärda särskilda bestämmelser utöfver hvad föreskrifterna i denna paragraf innehålla.

Sker förseelse mot nyssnämnda föreskrifter eller mot de af Hälsovårdsnämnden utfärdade särskilda bestämmelser, kan meddeladt tillstånd af nämnden återkallas.

§ 7.

Det är förbjudet att afyttra mjölk eller grädde:

som härrör från djur, hvilket är eller skäligen kan misstänkas vara behäftadt med smittosam sjukdom, juverlidande, lifmoderflytning, diarré eller annan sjukdom, som kan skadligt inverka på mjölkens beskaffenhet,

som härrör från djur, hvilket invärtes eller utvärtes behandlas med läkemedel, som öfvergå i mjölken och därigenom kunna meddela densamma skadliga egenskaper,

som är utspädd med vatten eller blandats med främmande ämnen,

som till utseende, lukt eller smak afviker från det för mjölk eller grädde normala, eller

som innehåller orenlighet i sådan grad, att en liter mjölk, som förvarats en timme i ett kärl med genomskinlig botten, afsätter synlig bottensats.

§ 7. För att afsikten med bestämmelserna i denna § må kunna vid tillämpningen bättre tillgodoses föreslår Beredningsutskottet att ordet "afyttra" i §:ens början utbytes mot uttrycket "för försäljning tillhandahålla".

§ 8.

Det är förbjudet att i staden afyttra mjölk eller grädde från mjölkförsäljningsställe, mejeri eller ladugård, där sjukdom, som är eller skäligen kan misstänkas vara tarmtyfus (nervfeber), kolera, skarlakansfeber, difteri eller annan smittosam sjukdom af svårare art, yppat sig bland den personal, som har att skaffa med mjölkning, mjölkens skötsel eller försäljning, eller bland

personer, som hafva gemensam bostad med denna personal. Den som innehar affären, mejeriet eller ladugården, vare, så snart dylik sjukdom visat sig på platsen, skyldig att genast afstänga de sjuka och alla med dessa sammanboende från all beröring med mjölken och de lokaler, där denna uppsamlas och förvaras, samt ofördröjligen anmäla förhållandet hos Hälsovårdsnämnden i Västerås och afvakta nämndens beslut, om och på hvilka villkor mjölken får försäljas inom staden. Därest icke de af Hälsovårdsnämnden till undvikande af smittans spridning föreskrifna åtgärderna blifvit på af nämnden godkändt sätt genomförda, är det förbjudet att till staden införa och där försälja mjölk och grädde från sådan plats.

§ 9.

Mom. 1. Öfverinseendet öfver dessa stadgars efterlefnad utöfvas af Hälsovårdsnämnden och dess särskilda funktionärer.

Mom. 2. Hälsopolis eller annan af Hälsovårdsnämnden förordnad person får ej förvägras tillträde tillträde till ladugård, mejeri, försäljnings- eller förvaringsställe med därtill hörande lägenheter, eller att där mot kontant betalning efter gängse pris af varorna taga prof.

§ 10.

Mom 1. Öfverträder någon, hvad i dessa föreskrifter är stadgadt, eller underlåter någon att ställa sig de enligt desamma af Hälsovårdsnämnden gifna bestämmelser till efterrättelse, böte, där ej straff enligt allmän lag bör följa å förseelsen, från och med två till och med etthundra kronor, dock att de i § 5 angifna bestämmelserna rörande fetthalten hos mjölk eller grädde ej må föranleda ansvar, så vidt ej minst tre hos samma mjölkförsäljare inom trettio

dagar tagna och vederbörligen undersökta prof visa en lägre fetthalt än den bestämda.

Mom. 2. Den som under den tid, då han för förseelse mot dessa föreskrifter eller enligt dem af Hälsovårdsnämnden gifna bestämmelser är ställd under åtal, förseelsen fortsätter eller förnyar, skall, när han därtill blir lagligen förvunnen, för hvarje gång, åtal mot honom ägt rum, och han däraf fått del, fällas till ofvan stadgade böter.

Mom. 3. Förseelser mot bestämmelserna i §§ 7 och 8 må därjämte, ifall skäl därtill finnes, genom Hälsovårdsnämndens försorg allmänneligen kungöras, och vare den felaktige underkastad skyldighet att på egen bekostnad genast vidtaga den åtgärd, som Hälsovårdsnämnden för varans aflägsnande eller oskadliggörande kan finna skäligt föreskrifva.

§ 11.

Denna stadga träder i kraft sex månader efter den dag, då densamma blifvit af Kungl. Maj:ts Befallningshafvande stadfäst.

I fråga om lägenhet, som i denna stadga afses, och som vid dess trädande i kraft är tagen i bruk, äger likväl Hälsovårdsnämnden efter pröfning att för viss tid, ej öfverstigande tre år från den dag stadgan trädt i kraft, meddela anstånd med stadgans fulla tillämpning.

Västerås den 29 september 1910.

Hälsovårdsnämnden.

§ 10 mom. 2. Utskottet hemställer, att detta moment omredigeras och erhåller följande lydelse:

"Den som under den tid, då han för förseelse mot dessa föreskrifter eller andra här ofvan afsedda bestämmelser är under tilltal ställd, samma förseelse fortsätter eller förnyar, skall, när han därtill blir lagligen förvunnen, för hvarje gång, stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter eller viten, som för förseelsen äro bestämda."

Västerås den 13 februari 1911.

På Beredningsutskottets vägnar.

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

N:o 9.

Hälsovårdsnämndens förslag om tillsättande af en kommitté för uppgörande af förslag till ny renhållningsstadga m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Apotekaren O. Oest i här närlagda skrifvelse till Hälsovårdsnämnden föreslagit, *dels* att en utredning måtte göras angående möjligheten af och kostnaderna för en upplagsplats för sopor vid Stenby, dit soporna skulle transporteras per järnväg, samt hur Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg ställde sig till en sådan anordning, *dels ock* att det s. k. tredelningssystemet för sopor och köksafskräde måtte införas i staden samt med anledning häraf stadga för renhållningen inom gårdarne upprättas, beslöt Hälsovårdsnämnden den 20 april 1910 att beträffande förra delen af berörda förslag hos Drätselkammaren anhålla om kammarens yttrande och utredning.

I anledning häraf har Hälsovårdsnämnden fått emottaga bifogade utdrag af Drätselkammarens protokoll i ärendet för den 9 innevarande februari, hvaraf framgår, att Drätselkammaren för sin del ej ansett sig kunna tillstyrka förslaget om en sopstation vid Stenby, hvilken tanke jämväl förslagsställaren på grund af den verkställda utredningen ansett sig böra frångå. I stället har framhållits lämpligheten af sopupplagens förläggande till Nordanby.

Sedan nu Drätselkammaren väckt förslag om egendomen Nordanbys öfvertagande af staden under eget bruk redan den 14 mars 1911 hafva utsikterna för en tillfredsställande lösning af såväl frågan om ny upplagsplats för sopor som ock förslaget om införande af det s. k. tredelningssystemet blifvit afsevärdt större. Införandet af nämnda system, som i hufvudsak afser särskiljande inom hvarje gård af sopor och köksaffall i 1) *svinmat* 2) egentliga *sopor*, afsedda att komposteras och användas som gödsel och 3) torrt *skräp*, bör lämpligast ske i samband med anläggande af en kommunal svingård, och en sådan torde, såsom också Drätselkammaren framhållit, med fördel kunnat anordnas vid Nordanby.

Här ofvan berörda frågor synes emellertid Hälsovårdsnämnden vara af den vikt och omfatta så olika intressen, att utredningen af desamma, hvilken utredning bör verkställas med största möjliga skyndsamhet, lämpligast torde uppdragas åt en särskild för ändamålet tillsatt kommitté.

Hälsovårdsnämnden får på grund af det anförda föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta tillsätta en kommitté med uppdrag att efter verkställd utredning till Stadsfullmäktige inkomma med förslag *dels* till stadga för renhållningen inom gårdarna i Västerås på grundvalen af det s. k. tredelningssystemet, *dels* angående inrättande af en stadens svingård, *dels ock* rörande tillfredsställande anordningar för hopsamlande och uppläggande af soporna från staden.

Vidare hemställer Hälsovårdsnämnden,

att Stadsfullmäktige ville bestämma antalet ledamöter i kommittén till sju, af hvilka tre skola

utses af Stadsfullmäktige, två af Drätselkammaren och två af Hälsovårdsnämnden.

Slutligen får Hälsovårdsnämnden meddela, att Nämnden under förutsättning af bifall till ofvanberörda förslag för sin del till ledamöter i den föreslagna kommittén valt Förste provinsialläkaren P. Andréhn och Förste stadsläkaren C. Thunström.

Västerås den 15 februari 1911.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

Carl Thunström.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 9 februari 1911.

§ 44.

Sedan Hälsovårdsnämnden genom utdrag af sitt protokoll för den 20 april 1910 anhållit om Drätselkammarens yttrande och utredning öfver ett inom Nämnden väckt förslag rörande en upplagsplats för sopor vid Stenby samt Drätselkammaren den 12 maj samma år uppdragit åt Herrar Oest, Grandinson och Jonsson att efter verkställd utredning afgifva förslag till yttrande i ärendet föredrogs nu en af nämnda Herrar undertecknad skrifvelse i ämnet af följande lydelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af remiss från Hälsovårdsnämnden den 20 april 1910 uppdrog Drätselkammaren den 12 maj 1910 åt undertecknade att utreda möjligheterna af och kostnaderna för en upplagsplats för sopor vid Stenby.

Efter å besök nämnda plats och gjorda kostnadsberäkningar hafva undertecknade kommit till följande resultat.

De ogynnsamma lutningsförhållandena till Stenby försvåra i hög grad järnvägsspårs framdragande, äfvensom anhalts anläggande. Och kostnaderna härför skulle belöpa sig på cirka 7,000 kr. Dessutom fordrar S. W. B s järnväg ständig bevakning vid blifvande vexel, hvilken bevakning drar en kostnad af 2,500 kronor per år. Detta i förening med stadens öfvertagande af egendomen Nordanby har gjort, att kommitterade helt frångått tanken på Stenby, och anse i stället lyckligaste lösningen vara att, när så påfordras, förlägga dessa upplag till Nordanby. Äfven hafva kommitterade tagit i betraktande den omständigheten, att innan kort torde vara att förvänta från hälsovårdsnämnden förslag om införande i staden af tredelningssystemet för sopor och köksafskräde. Skulle ett sådant system komma att tillämpas, så minskas sopornas mängd betydligt därigenom att torra saker (skräp) samt svinmat afskiljes hvar för sig. Genom köksafskrädets afskiljande från soporna vinnes den stora fördelen, att den vidriga lukt, som sopupplagen tidtals sprida, till största delen försvinner.

För öfrigt anse kommitterade, att någon omedelbar förflyttning af soporna från de nuvarande upplagsplatserna icke för närvarande påfordras, men om staden kommer att självf öfvertaga Nordanby, torde en stor del af soporna redan innevarande år komma att dit transporteras.

Västerås den 5 Februari 1911.

Otto Oest. Wald. Grandinson. Martin Jonsson."

Drätselkammaren beslöt såsom eget yttrande åberopa hvad de särskilda kommitterade sålunda anfört.

Som ofvan

In fidem

Theofil Öberg.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås

Den 16 Augusti 1909, då hälsovårdsnämnden beslöt flytta upplagsplatsen för sopor från Hammarby ägor till dess nuvarande plats söder om stora landsvägen, uppdrog nämnden åt undertecknad att i samråd med renhållningsföreståndaren utreda frågan om vidtagande af åtgärder för bortförande af alla sopor från staden, exempelvis per järnväg till någon mera aflägsen plats, så att olägenhet af upplagsplatsens närhet till människoboningar icke vidare uppkomme.

Med anledning häraf får jag anföra följande.

Ofvannämnde upplagsplats väster om staden kan näppeligen beräknas för lång tid framåt, då redan klagomål öfver densamma uppstått, och dessutom byggnadsverksamheten synes blifva stor i dess närhet. Renhållningsverkets andra upplagsplats öster om staden vid Malmaberg kommer säkerligen röna samma öde, fastän möjligen längre fram i tiden. Att finna andra lämpliga upplagsplatser i stadens närhet är tyvärr omöjligt. Återstår således endast tanken på transport per järnväg till aflägsnare lämplig plats. Och sådan synes mig finnas på stadens mark vid Stenby på båda sidor om järnvägen. Visserligen säges att lutningsförhållandena därstädes utgöra stora svårigheter för ett stickspår. Mig synes detta ej vara omöjligt! En sakkunnig utredning därom, samt kostnaden därför och S. W. B:s ställning till saken torde verkställas.

I sammanhang med denna fråga ber jag att få erinra om mitt förslag af den $^{20}/_{5}$ 1903, hvilket förslag då remmitterades till stadsläkaren för yttrande, men sedan ej återkommit.

Detta förslag gick ut på att här i staden såsom i Eskilstuna införa 3-delningssystemet af sopor.

"1:o Svinmat, 2:o Sopor, 3:o Skräp", hvilket framgår af medföljande trycksaker.

Visserligen kan staden ej nu tillgodogöra sig svinmaten då svingård saknas, men torde en stor del däraf t. v. kunna afyttras till enskilda, och under tiden ordnas för svingård t. ex. vid Nordanby, när arrendet utgår 1913. Oberoende af svinmatens tillgodogörande vore önskligt att redan nu införa 3-delningssystemet, ty därigenom skulle transportkostnaderna betydligt kunna nedbringas, skräp an-

vändas som fyllnadsämne nära staden, och de från skräp skiljda soporna till blandning med latrin till s. k. soppudrett, hvilken senare betingar goda priser vid försäljning.

På grund häraf får undertecknad föreslå:

1:o att en utredning göres angående möjligheten af och kostnaderna för en upplagsplats vid Stenby, samt hur S. W. B.-järnväg ställer sig till en sådan anordning;

2:o att tredelningssystemet för sopor och köksafskräde införes, samt, med anledning häraf, stadga för renhållning inom gårdarne upprättas.

Västerås den 17 Mars 1910.

Otto Oest.

Västerås Vestmanl. Alleh:s tryckeri 1911.

J.F. Hendt.

30/3 1911

Nr. 10.

Stål 41 mm C)

Nickel Tic Jäker

Fundamentet

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 30 Mars. III.

N:o 10.

Konungens Befallningshafvandes resolutioner angående fastställelse af en del af Stadsfullmäktige i samband med upprättandet af 1911 års budget fattade belut.

Konungens Befallningshafvandes i Västmanlands län resolution på en af stadsfullmäktige i Västerås genom magistraten därstädes gjord framställning att, sedan stadsfullmäktige efter därom väckta förslag vid sammanträde den 22 och 29 december 1910 beslutit:

dels höjandet af grundlönerna för kassörskan och kontorsbiträdet vid stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk med 300 kronor för hvardera befattningen eller för kassörskan till 1500 kronor och för kontorsbiträdet till 1200 kronor,

dels ett årligt anslag af 1300 kronor till aflöning af en »materialvakt» för skötsel af vatten-, gas- och elektricitetsverkens förråd,

dels en förhöjd hyresersättning af 25 kronor att årligen utgå till en hvar af följande vid stadens renhållningsverk anställda personer, nämligen Emanuel Andersson, S. Lundin, Oskar Eriksson, Karl Forslund och Gust. Västlin,

dels till inrättande af en ny ordinarie lärarebefattning vid stadens folkskolor ett årligt anslag af 1700 kronor att från och med den 1 juli 1911 för senare hälften af samma år utgå med halfva beloppet eller 850 kronor,

dels till inrättande af en ny ordinarie lärarinnebefattning vid stadens folkskolor ett årligt anslag af 1500 kronor att från och med den 1 juli 1911 för senare hälften af samma år utgå med halfva beloppet eller 750 kronor,

dels ett lönetillägg af 300 kronor att från och med den 1 januari 1911 årligen utgå till slöjdläraren vid stadens folkskolor F. Ljung,

dels antagande af följande aflöningsstater för Västerås stads folkskolor att gälla till efterrättelse från och med ingången af år 1911:

"*Skolhusvaktmästarna:*

Aflöning kronor 1,200: —, hvaraf kontant 950 kronor och 250 kronor beräknadt värde af fri bostad af 2 rum och kök med värme och belysning.

Två ålderstillägg à 150 kronor efter resp. 3 och 6 års tjänstgöring.

Eldaren vid Herrgärdsskolan:

Aflöning kronor 1,000: —, hvaraf kontant 800 kronor och 200 kronor beräknadt värde af fri bostad af 1 rum och kök med värme och belysning.

Två ålderstillägg à 100 kronor efter respektive 3 och 6 års tjänstgöring.

dels en årlig pension af 910 kronor att utgå från och med den 1 juli 1911 åt slöjdlärarinnan vid stadens folkskolor Eva Hellström,

dels och en årlig pension af 500 kronor åt förre poliskonstapeln E. F. Kindblom.

Konungens befallningshafvande, enär besluten afsåge att pålägga stadens invånare utgifter för längre tid än fem år, måtte godkänna samma beslut,

Uti hvilket ärende magistraten vid handlingarnas öfverlämnande meddelat yttrande;

Gifven Västerås slott i landskansliet den 8 mars 1911.

Konungens befallningshafvande, som från härstädes fördt diarium inhämtat, att besvär emot de sålunda underställda besluten icke blifvit inom föreskrifven tid anförda, finner skäligt samma beslut till efterrättelse fastställa.

Den med denna resolution missnöjde, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i dess Civildepartement anföra underdåniga besvär sist inom klockan tolf å sextionde dagen efter af resolutionen erhållen del, den dagen, då sådant sker, oräknad.

Ort och tid som ofvan.

Claës Wersäll.

Herman Uddén.

Konungens befallningshafvandes i Västmanlands län resolution på en af stadsfullmäktige i Västerås, genom magistraten därstädes gjord framställning att, sedan stadsfullmäktige efter därom väckt förslag vid sammanträde den 29 dec. 1910 beslutit ett årligt anslag af 1,300 kronor till aflöning af en tredje till biträde åt stadsfogden anställd exekutionsbetjänt, Konungens befallningshafvande, enär beslutet afsåge att pålägga stadens invånare utgifter, hvilka kunde komma att erfordra uttaxering för längre tid än fem år, måtte godkänna samma beslut;

Uti hvilket ärende magistraten vid handlingarnas öfverlämnande meddelat yttrande;

Gifven Västerås slott i landskansliet den 13 mars 1911.

Konungens befallningshafvande, som från härstädes fördt diarium inhämtat, att besvär emot det sålunda underställda beslutet icke blifvit inom föreskrifven tid anförda, finner skäligt samma beslut till efterrättelse fastställa.

Den med denna resolution missnöjde, äger att däröfver hos Kungl. Maj:t i Dess Civildepartement anföra underdåniga besvär sist inom klockan tolf å sextionde dagen efter denna resolution blifvit genom magistratens i Västerås försorg i Västerås domkyrka uppläst, den dagen då sådant sker, oräknad.

Ort och tid som ofvan.

Landshöfdingeämbetet:

Olof Åkerrén. ***C. G. Ihrfors.***

N:o 11.

Berättelse öfver verkställd inspektion af sinnessjukvården vid Västerås försörjningsinrättning.

Berättelse till Kungl. Medicinalstyrelsen öfver af undertecknad den 19 januari 1911 verkställd inspektion af sinnessjukvården vid Västerås försörjningsinrättning. Närvarande, förutom föreståndaren, inrättningens läkare, 2:dre stadsläkaren Idar. Näst föregående inspektion ägde rum den 5 juli 1903.

De 2 cellerna uti den i öfrigt för kroppsligt sjuka afsedda, i förra inspektionsberättelsen omnämnda byggnaden voro vid inspektionstillfället båda tomma. Det upplystes emellertid, att de användes nattetid, den ena sedan flera år af en äldre manlig epileptiker (omnämnd i förra inspektionsberättelsen), som emellanåt för kortare tider vid tätare anfall måste isoleras här äfven på dagarna, och den andra för närvarande af en nyligen intagen sinnessjuk kvinna, som på dagarna ligger till sängs å en af sjuksalarna, där hennes rumskamrater emellertid icke våga hafva henne nattetid.

Antalet platser uti denna byggnad, som ursprungligen haft endast en våning, hade sedan förra inspektionen blifvit ungefär fördubbladt, i det under år 1909 en vindsvåning, bestående af 2 större salar med 6 resp. 8 sängar och 3 mindre rum, här anordnats. Medan af de 2 salarna å nedra botten, hvilka hafva 8 platser hvardera, förut en användts för hvardera könet, blefvo dessa i samband med nämnda utvidgning tagna i anspråk enbart för manliga sjuka, under det att kvinnorna flyttades till den öfre våningen.

Å dessa egentligen för kroppsligt sjuka afsedda sjuksalarna vårdas alla sinnessjuka, som icke äro allt för oroliga. Vid mitt besök funnos här sålunda bland de manliga sjuka å nedre botten en melankoliker, som vårdats här ett års tid, en åldrig af senil demens lidande gubbe samt sedan ett par veckor en epileptisk yngling, som på grund af sitt svåra humör icke kunnat vara hemma. I öfrigt bodde en lugn och beskedlig paranoiker, hvilken sett bättre dagar, i ett af vindsvåningens mindre rum, som har ingång direkt från härvarande korridor. Å härvarande salar för kvinnliga sjuka funnos, förutom ofvannämnda sängliggande sinnessjuka, därjämte några abnorma, som vistades uppe, en yngre kvinna med hystero-epileptiska anfall, hvilken tidtals måste nattetid isoleras i en af cellerna och undantagsvis äfven på dagarna, en imbecill samt ett par af kronisk sinnessjukdom lidande. Den ena af dessa sistnämnda var alltför orolig för att nattetid kunna ligga å sal tillsammans med andra, hvarför det innanför salen i fråga belägna mindre rummet af henne användes till sofrum. Det fäste min uppmärksamhet, att härvarande fönster hade vanliga hakar, hvarför jag framhöll lämpligheten af att det i stället försågs med s. k. tapplås och eventuellt med likaledes medelst tapplås stängbara träluckor för de nedre $^{2}/_{3}$-delarna af fönstret, hvarigenom större trygghet vunnes mot olycksfall vid rummets användande för orolig sjuk, så att genom nämnda anordning de å nedre botten belägna cellernas användning för kvinnliga sjuka skulle kunna inskränkas till det minsta möjliga.

Äfven å de vanliga logementen funnos några abnorma, hvilka voro så lugna, att de utan olägenhet kunna vistas här. En sinnessjuk man var dock så orolig, att han måste ligga ensam, hvarför han fått sin sofplats i ett arbetsrum. I öfrigt brukade förflyttning till sjukbyggnaden äga rum, när en patients tillstånd blef sådant, att tillsyn behöfdes.

Sjukvårdspersonalen utgöres af en sköterska och sedan förlidet år ett sköterskebiträde. Dessa hafva båda tjänstgöring endast uti sjukbyggnaden, där de ock hafva sina bostäder, den förra å nedre botten och den senare uti vindsvåningen. Den nuvarande öfversköterskan, som innehaft sin plats 1 års tid, har genomgått en ettårig elevkurs vid härvarande lasarett.

Ingen af de å försörjningsinrättningen vid inspektionstillfället intagna sinnessjuka var anmäld till hospital och torde de också, med de resurser som stå anstalten till buds, här kunna erhålla en tillfredsställande vård. Jag har icke heller någon annan anmärkning mot sinnessjukvården härstädes att göra än den, att man icke syntes tillräckligt beakta vikten af att så mycket som möjligt sysselsätta alla lugna abnorma, som äro i någon mån arbetsföra. I öfrigt må äfven framhållas önskvärdheten af att sjukbyggnaden finge elektrisk belysning, så att man här sluppe fotogenlamporna.

Enligt hvad jag inhämtade, har läkaren vid inrättningen icke skyldighet att besöka denna annat än på särskild kallelse. Det synes mig dock, när fråga är om en försörjningsinrättning med bortåt ett 40-tal sjuka (kroppsligt eller psykiskt), att det borde vara föreskrifvit, att läkaren hade att minst en gång i veckan göra besök å anstalten.

Då det upplystes, att man börjat tala om att uppföra en ny byggnad för sinnessjuka, resp. sinnesslöa, framhöll jag önskvärdheten af att eventuella ritningar blefve af mig granskade, innan de definitivt fastställdes.

Alfred Petrén.

Bestyrkes å tjänstens vägnar

A. E. Bastman

t. f. sekreterare hos Kungl. Medicinalstyrelsen.

N:o 12.

Drätselkammarens förslag till yttrande öfver af Nordiska Metallaktiebolaget sökt nådigt tillstån dattdraga en elektrisk kraftledning mellan Skultuna och Västerås.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 23 nästlidne Februari i frågan om yttrande öfver af Nordiska Metallaktiebolaget sökt nådigt tillstånd att draga en

elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna och Västerås får drätselkammaren åberopa bifogade utdrag af kammarens denna dag förda protokoll, § 84.

Västerås den 9 Mars 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 9 Mars 1911.

§ 84.

Genom remiss den 23 nästlidne Februari hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att afgifva utlåtande i anledning däraf, att Stadsfullmäktige förelagts att yttra sig öfver af Nordiska Metallaktiebolaget sökt nådigt tillstånd att för arbetsöfverföring framdraga en elektrisk högspänningsledning mellan Skultuna bruk och bolagets verkstäder i Västerås.

I anledning häraf beslöt nu Drätselkammaren föreslå Stadsfullmäktige att förklara, att staden för sin del icke hade något att emot den underdåniga ansökningen erinra, detta dock under följande villkor, nämligen:

1:o) *att* genom den föreslagna kraftledningen finge öfverföras kraft allenast för uppehållande af driften och belysningen i bolagets verkstäder och kontor, men däremot icke utan Stadsfullmäktiges medgifvande användas för öfverföring af elektrisk energi till andra,

2:o) *att* bolaget, när så kunde komma att erfordras, på egen bekostnad utbytte luftledningen mot jordkabel öfver sådana områden inom staden, som ordnades för bebyggande, samt

3:o) *att* bolaget, om när så kunde blifva nödigt, kostnadsfritt för staden verkställde anordningar för kraftledningens korsning med blifvande trafikleder samt stadens elektriska ledningar.

Som ofvan.

In fidem.

Theofil Öberg.

N:r 13.

Drätselkammarens yttrande i fråga om användning af blifvande försäljningssumma för gamla elektricitetsverkets maskiner m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom utlåtande i det till Drätselkammaren den 23 nästlidne februari remitterade ärendet angående användning af blifvande försäljningssumma för gamla elektricitetsverkets maskiner m. m. får Drätselkammaren åberopa bifogade utdrag af kammarens protokoll för denna dag, § 85.

Västerås den 9 mars 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Drätselkammarens i Västerås sammanträde den 9 mars 1911.

§ 85.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen i skrifvelse till Stadsfullmäktige anhållit, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att försälja såväl gamla elektricitetsverkets maskiner och apparater som ock en del maskiner från turbinhuset samt därjämte en i gamla vattenverket stående centrifugalpump, allt med tillbehör samt besluta, att de härför inflytande medlen finge användas till minskande af styrelsens andel i stadens obligationslån, för hvilket ändamål medlen skulle till Drätselkammaren inlevereras, samt Stadsfullmäktige den 23 februari 1911, jämte det Stadsfullmäktige bifallit denna framställning, i hvad densamma afsåg bemyndigande för Vatten- och Gasverksstyrelsen att försälja ofvan omförmälda maskiner med tillbehör, till utlåtande af Drätselkammaren remitterat frågan om på hvad sätt de genom försäljningen inflytande medlen skulle användas, beslöt Drätselkammaren nu föreslå Stadsfullmäktige, att de genom ifrågavarande försäljning inflytande medlen skulle användas till bestridande af kostnaderna för uppförandet af stadens nya elektricitetsverk samt de förut beslutade ändringarne i turbinhuset, så att de af lånemedel beviljade anslagen för berörda företag skulle minskas med försäljningssumman för de gamla maskinerna m. m.

Som ofvan.

In fidem:

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då genom nya elektricitetsverkets uppförande och turbinhusets ombyggnad staden är i tillfälle att försälja såväl elektricitetsverkets maskiner och apparater som ock en del maskiner från turbinhuset samt därjämte en i gamla vattenverket stående centrifugalpump, får Vatten- och Gasverksstyrelsen anhålla,

att Herrar Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Styrelsen att försälja ovanberörda maskiner med tillbehör samt besluta att de härför inflytande medlen få användas till minskande af Styrelsens andel i stadens obligationslån, för hvilket ändamål medlen skulle till Drätselkammaren inlevereras.

Västerås den 18 februari 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Hedholm.

Gerh. Gustafson.

N:o 14.

Drätselkammarens och Hamnstyrelsens utlåtanden i fråga om yttrande öfver förslag till uppränsning af Mälarens farleder.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 november 1910 till utlåtande af Hamnstyrelsen och Drätselkammaren remitterat den till Stadsfullmäktige enligt Konungens befallningshafvandes resolution den 23 samma månad och år för afgifvande af underdånigt yttrande remitterade frågan om uppränsning af Mälarens farleder, får Drätselkammaren för sin del instämma uti och åberopa det gemensamma uttalande, som gjorts vid mötet i Västerås den 28 nästlidne februari med delegerade från af frågan intresserade samhällen, samt Hamnstyrelsens i ärendet afgifna yttrande af den 6 innevarande mars.

Västerås den 9 mars 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af Konungens befallningshafvande i Västmanlands län den 23 sistlidne november genom Magistraten anmodat Stadsfullmäktige att *dels* yttra sig öfver »förslag till reglering af Mälarens vattenstånd och upprensning af dess farleder»

i hvad afser ordnande af de farleder, som beröra Västerås stad, *dels ock* meddela, huruvida och i hvad mån staden vore villig att bidraga till förslagets genomförande, så hafva Stadsfullmäktige den 26 januari 1911, på förslag af Drätselkammaren och Hamnstyrelsen, till hvilka ärendet remitterats för utredning, beslutat inbjuda städerna Södertelje, Mariefred, Strängnäs, Eskilstuna, Torshälla, Arboga, Köping, Enköping och Upsala samt Kungsörs köping att genom särskildt utsedde delegerade sammanträda i Västerås för att diskutera frågan och upprätta förslag till gemensamt yttrande.

Sedan sådant möte mellan delegerade från nämnda samhällen, med undantag dock af Mariefred, som icke sändt något ombud, den 28 sistlidne februari ägt rum och de delegerade enat sig om ett uttalande, får Hamnstyrelsen för sin del, med öfverlämnande af sagda uttalande och de remitterade handlingarna, anföra följande:

I det uttalande, hvarom de delegerade enat sig, hafva, som sig bör då det afhandlas en fråga af så stor allmän betydelse som den ifrågavarande, endast de gemensamma intressena kommit till tals, under det att de lokala intressena kunnat endast obetydligt beröras. Dessa hafva dock äfven de en stor betydelse, hvarför Västerås stads uttalande i frågan gifvetvis bör taga äfven dem i betraktande.

Västerås stad torde vara den af Mälarens städer, som har största anledning att göra sig stora förhoppningar på resultatet af det ifrågasatta förslagets genomförande.

Ägande en god hamn, hvars förbättrande redan är påbörjadt och hvars läge medgifver ytterligare förbättringar, samt i besittning af utmärkta järnvägsförbindelser med upplandet, dess fordna handelsområde, bör staden, om farlederna blifva vederbörligen ordnade, kunna lättare än något annat samhälle tillgodogöra sig de fördelar, som erbjudas.

Staden torde därför, med godkännande af de skäl, som de delegerade anfört för att frågan måste anses som ett allmänt statsintresse, för sin del böra kunna fullt instämma i det uttalande, som vid mötet afgifvits.

Med hänsyn till de jämförelsevis små olägenheter, som genom förslagets förverkligande kan tillskyndas staden, såsom t. ex. den menliga inverkan, lågvattenytans höjande kan hafva på stadens vattenfall i Svartån, bör staden kunna förbinda sig att icke fordra ersättning för de olägenheter, som kunna förorsakas genom regleringen.

Den föreslagna hufvudfarleden västerut skulle framgå i en nordligare sträckning än den nuvarande förbi Strängnäs. Från Södra Björkfärden är den nämligen föreslagen att dragas öster om Adelsö öfver Norra Björk-, Grönsö-, Oknö- och Hjulsta-fjärdarne samt vidare förbi Hesselbyholm inpå Granfjärden och norr om Aggar- och Ridöarne till Västeråsfjärden. Denna segelledens förflyttning innebär för Västerås en förlängning med omkring 11 km., förutom att den, då den är delvis ganska krokig, äfven blir svårnavigerad.

Förslaget synes icke vara grundadt på någon beräkning af hvad en upprensning af den gamla Strängnäs-leden skulle kosta, utan endast ett antagande att det skulle ställa sig allt för dyrt.

För Västerås är frågan om möjligheten att bibehålla den kortare leden af allt för stor betydelse, för att tanken därpå skulle öfvergifvas blott på grund af ett antagande. Önskvärdt vore därför att den af de delegerade föreslagna kommissionen, hvars tillsättande är värdt en kraftig tillstyrkan, uppmärksamgöres på denna angelägenhet.

På samma sätt torde äfven frågan om farledsdjupet särskildt öfverlämnas till kommissionen för omsorgsfull utredning. Djupet i Södertälje kanal och i Stock-

holm sluss torde komma att bestämmas särskildt med hänsyn till förhållanden, hvarpå de lokala intressena ej hafva något inflytande, men djupet i farleden därifrån och in till Västerås, bör, hvad denna stad vidkommer, så till vida, rätta sig efter djupet i infarten, att de fartyg, som kunna komma in i Mälaren äfven må kunna komma fram till denna för hela Bergslagen så välbelägna hamnplats.

På grund af hvad sålunda anförts får Hamnstyrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att, med åberopande af de delegerades skrifvelse, upptaga densamma såsom eget uttalande,

att förbinda sig att icke fordra ersättning för skada eller olägenheter, som genom regleringen kan tillskyndas staden,

att särskildt uttala sig för tillsättande af en kommission för frågans närmare utredning,

samt att uttala önskvärdheten af att åt denna kommission särskildt uppdrages dels utredning angående möjligheten att farleden västerut förkortas och dess navigering underlättas dels ock utredning om det för de inre farlederna lämpligaste djupet.

Västerås den 6 mars 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Till Stads- och Kommunalfullmäktige i nedan representerade samhällen.

Sedan kommunalrepresentationerna i de vid Mälaren och dess närmaste farleder belägna större samhällena lämnats tillfälle att yttra sig öfver Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens afgifna underdåniga utlåtande öfver förslag till reglering af Mälarens vattenstånd m. m. i hvad rör uppränsning af dess farleder samt anmodats meddela, huruvida och i hvad mån de vore villiga att bidraga till förslagets genomförande, hafva undertecknade, af de särskilda samhällena utsedda delegerade, vid möte denna dag i Västerås i och för öfverläggning i den remitterade frågan enat oss om följande uttalande:

Det naturliga trafikområdet för Mälaren omfattar, förutom vidsträckta jordbruksområden och viktiga handelscentra, mellersta Sveriges bergslager med en mängd bruk, malmfält och industrianläggningar af största betydelse för vårt land. Det är därför af vikt, att åt hela detta område beredes bästa möjliga utfart till hafvet. Då Mälaren sträcker sig långt in i hjärtat af landet och så godt som ända fram till bergslagen, då vidare Mälarens inre farleders ordnande befunnits kräfva jämförelsevis mycket ringa arbeten och kostnader, torde med fog kunna påstås, att Mälaren

bör betraktas såsom en viktig hufvudfarled af första ordningen. Utfarten från Mälaren synes därför böra upptagas till stort djup, möjliggörande för fartyg, som kunna framgå genom Öresund att fortsätta in till lämpligt ordnad Mälarehamn. Därigenom skulle mellersta Sveriges bergslager så att säga flyttas något öfver 10 mil närmare hafvet, om man nämligen räknar med förkortning af nödiga järnvägssträckningar till ny lämplig hamnplats. Med fästadt afseende å betydelsen häraf bör väl för bergslagstrafiken öppnas genaste väg genom våra skärgårdar ut i Östersjön.

Utfarten från Mälaren synes därför böra ordnas på sådant sätt, att såväl Stockholms sluss som Södertälje kanal ombyggas till största djup, statsmakterna kunna finna förenligt med landets sanna intresse, näringslifvets och försvarets intressen.

Befinnes vid slutlig pröfning af dessa för Sveriges näringslif och försvar säkerligen mycket viktiga frågor, att Södertälje kanals öppnande för djupgående fartyg måste inom jämförelsevis kort tid förverkligas, så framstår såsom ytterst nödvändigt att i tid vidtaga kraftiga förberedande åtgärder för detta företags genomförande.

Då statsmakterna redan fattat det säkerligen mycket betydelsefulla beslutet att leda stambanan på segelfri höjd öfver Södertälje kanal och om statsbanan öfver Riddarefjärden enligt nu föreliggande förslag förlägges jämförelsevis högt och förses med klaffbro-öppning för mycket högt riggade fartyg, så skulle ju beredas två lämpliga infarter till Mälaren.

Det ligger således i öppen dag, att det ifrågavarande företaget, Mälarens reglering m. m., innebär stora möjligheter för en omfattande utveckling af handel samt jordbruk och annat näringslif till gagn för icke allenast Mälardalen utan ock stora delar af mellersta Sverige och därmed för landet i dess helhet. Det synes lika uppenbart, att förverkligandet af dessa möjligheter skall komma att väl motsvara förväntningarna, om, såsom det är att hoppas, landets allmänna handels- och näringslif får utvecklas utan mycket störande och hindrande inflytelser och denna utveckling blifver föremål för statsmakternas allt fortgående omsorg.

Från de särskilda Mälaresamhällenas sida kräfver Mälarens öppnande för den större sjöfarten en mångfald af därmed sammanhängande åtgärder och arbeten för att kunna tillgodose handelns och näringslifvets kraf på ändamålsenliga hamnförhållanden, upplagsplatser m. m. vid hamnarne samt möjligast lämpliga trafikförbindelser från upplandet ned till Mälarehamnarne. Med hänsyn härtill och då för hvarje år anspråken ökas på samhällena inom en mängd olika och nya områden och deras tillgångar ansträngas till det yttersta för att tillgodose de nya tidernas växande kraf, torde städerna och de stadsliknande samhällena vid Mälaren icke *kunna* åtaga sig eller garantera några kostnader för vare sig Mälarens reglering eller uppränsning af dess hufvudfarleder och ej heller för upptagandet af hufvudutfart från Mälaren till Östersjön.

Enär såsom ofvan framhållits ifrågavarande företag synes vara af den omfattande betydelse, att det kan sägas beröra hela landets näringslif, samt härtill kommer, att frågan om bestämmandet af de grunder, efter hvilka de olika intressenterna eventuelt skulle taga del i företaget, torde stöta på oöfverstigliga svårigheter, och i hvarje fall medföra en stor tidsutdrägt och synnerligen afsevärda kostnader, måste hela det ifrågavarande företaget, således ej mindre regleringen af Mälarens vattenstånd än äfven uppränsningen af dess farleder och ordnandet af en tidsenlig och tillfyllestgörande utfart från Mälaren, betraktas som ett allmänt statsintresse och komma till utförande på allmän bekostnad genom statsmakternas försorg.

Härigenom vinnes utan tvifvel största möjliga rättvisa vid kostnadernas slutliga fördelande, i det att i sista hand de olika intressenterna i mån af vunna för-

delar få genom ökade skatter, kanalafgifter och dylikt bidraga till förräntning och amortering af företaget.

Sammanfattande det ofvan anförda, få vi föreslå de särskilda Mälaresamhällenas kommunalrepresentationer att

dels uttala sitt lifliga intresse för och förhoppning om att utförandet af Mälarens reglering och upptagandet af dess allmänna farleder till största lämpliga djup snarast möjligt kommer till stånd;

dels uttala såsom sin mening, att nu ifrågavarande företag — som lämpligen bör, i likhet med hvad som skett beträffande Trollhätte kanal, förberedande behandlas af en för ändamålet särskildt tillsatt kommission — bör utföras på statens bekostnad genom statsmakternas försorg, detta så mycket hällre, som stadskommunerna, därest de af företaget vilja åtnjuta fördelar, nödvändigtvis tillskyndas afsevärda utgifter för egna hamnanläggningar, eventuellt erforderliga inlopp m. m.;

dels ock slutligen hemställa, att i anslutning till 1910 års riksdags beslut att leda stambanan genom Södertälje på segelfri höjd öfver kanalleden, vid ordnandet af Mälarefarlederna jämväl på statens bekostnad Södertälje kanalled omedelbart upptages till största möjliga mått såsom utfart för den större och direkta Mälaretrafiken.

Västerås den 28 Februari 1911.

För Södertälje stad:

Jacob Pettersson — Th. Gustafsson
C. O. Gottfriedz — John Aspegren

För Strängnäs stad:

Gustaf Liljhagen — Aug. Widebeck

För Eskilstuna stad:

Aug. Stålberg — Hadar Hallström

För Torshälla stad:

Henning Kling — Gustaf Swärd — Ali Andersson

För Arboga stad:

Fredr. Sörensén — Albert Örström — Axel Johanson

För Köpings stad:

K. G. Friedlund — Gunnar Hallström
Hadar Hallström — A. E. Sjöberg
Anders Willhard

För Enköpings stad:

Theodor Wettervik — O. J. Olsson

För Uppsala stad:

Johan v. Bahr Gösta Laurell

För Kungsörs köping:

Oskar Karlsson Arv Hamrin

För Västerås stad:

John Karlsson
Georg Enhörning
Wald. Grandinson
Gust. Andersson
And. Pers
Viktor Larsson
Axel Vilh. Nordin

RESOLUTION.

I anledning af nådig remiss den 19 november 1910 å Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens afgifna underdåniga utlåtande öfver förslag till reglering af Mälarens vattenstånd och upprensning af dess farleder, anmodas Magistraten i Västerås, till hvilken två exemplar af berörda utlåtande härhos öfverlämnas, lämna stadsfullmäktige där i staden tillfälle att yttra sig öfver ifrågavarande förslag i hvad afser ordnande af de farleder, som beröra Västerås stad äfvensom inhämta meddelande från stadsfullmäktige, huruvida och i hvad mån de äro villiga att bidraga till förslagets genomförande; hvarefter stadsfullmäktiges yttrande i berörda afseende förväntas.

Västerås slott i landskansliet den 23 november 1910.

Landshöfdingeämbetet:

Georg Enhörning. ***Wilhelm Lange.***

Öfverlämnas tillika med ett exemplar af ofvanberörda utlåtande till Stadsfullmäktige i Västerås för att Stadsfullmäktige må erhålla tillfälle att yttra sig öfver i ifrågavarande förslag; och anmodas Stadsfullmäktige i hvarje fall afgifva yttrande, huruvida och i hvad mån Stadsfullmäktige äro villiga att bidraga till förslagets genomförande. Det andra exemplaret af utlåtandet förvaras hos Magistraten.

Västerås Rådhus den 24 november 1910.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

N:o 15.

Utredningsmännens i Bankkamreraren J. G. Berglunds sterbhus framställning att få öfverlämna boets behållning till stadens förvaltning.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan framlidne Bankkamreraren Johan Gustaf Berglund i den 24 Juni 1904 upprättadt testamente förordnat, ett större delen af hans efterlemnade tillgångar efter systern Fröken Augusta Berglunds död skola till Västerås stad öfverlämnas och till välgörande ändamål användas, samt Fröken Berglund såsom ensam arfvinge förklarat sig godkänna testamentet med villkor, att behållningen af boet öfvertages af Västerås Stadsfullmäktige att genom Drätselkammaren förvaltas och på sätt testamentet bestämmer efter hennes död fördelas, få vi härmed hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta om öfvertagande af boets behållning.

Utredningen af boet torde kunna afslutas omkring den 1 inst. April och kommer behållningen att uppgå till cirka kronor 104,000: —. Afskrift af testamentet bifogas.

Västerås den 17 Mars 1911.

Clæs Flodin. **Ernst Öjermark.**
Af Magistraten förordnade utredningsmän.

Afskrift.

TESTAMENTE.

(Sv. Ps. B. N:o 468 v. 7 och 290 v. 1.)

Härmed har jag Johan Gustaf Berglund, medan det ännu förunnas mig att, med bibehållen hälsa och sundt förstånd, kunna förordna om förfarandet efter min död med de jordiska pund den Allsmäktige behagat ställa till mitt förfogande, velat tillkännagifva min yttersta och testamente, nämligen:

1:o) Är det då min sista önskan att genast efter min död boet omhändertages af tvenne (2:ne) utaf Magistraten i Wästerås utseende redbare och aktade män som ombesörja min ordentliga begrafning, om möjligt på samma plats där mina föräldrar hafva sitt sista hvilorum, samt omhändertaga utredningen, hvarföre de hafva att tillgodoräkna sig ett gemensamt arvode af i ett för allt Femhundra (500) Kronor.

2:o) Skall min syster, om hon mig öfverlefver äga undantaga af mitt lösörebo hvad hon möjligen kan anse sig vara i behof utaf.

3:o) Sedan det öfriga af mitt lösörebo blifvit realiseradt, skall, då alltsammans förvandlats i kontanta tillgångar, desamma göras räntebärande genom insättning mot högsta ränta å Deposition i Aktiebelaget Mälareprovinsernas Bank och af räntan å alla mina efterlämnade tillgångar, skall min syster, så länge hon lefver, årligen åt-

njuta ett belopp af Femtonhundra (1,500) Kronor, som hvarje halfår den 1:sta juli och 2:a januari, med 750 kronor hvarje gång till henne utbetalas, skolande ränteöfverskottet göras räntebärande genom läggande till kapitalet.

4:o) Efter min systers död, skall, med hvad som då utgör tillgångar efter mig, förfaras på efterföljande sätt:

a) Till Borgerliga Pensionsföreningen i Wästerås öfverlämnas kontant eller genom öfvertagandet af Depositionsbevis, Kronor Tio Tusen (10,000), med förbehåll att föreningen anslår ett årligt arvode af Etthundra (100) Kronor till räkenskapsföraren och kassaförvaltaren i samma förening, såsom godtgörelse för hans besvär med förvaltningen af pensionskassan; och det öfriga af räntan utgår som vanligt till pensioner åt därtill berättigade med 100 kronor till hvarje. Kan räntan ej fördelas i jämna hundratal kronor, skall öfverskottet insättas å Sparbanks- eller Sparkassebok och användas vid kommande utdelningar af pensioner, med jämna hundratal.

b) För räntans användande till beklädnadspersedlar och skolböcker åt i skolåldern varande fattiga barn, födda inom nedannämnda kommuner, öfverlämnas:

till Westerås stads Kommun		. . . .	Kronor	10,000: —
till Skultuna	d:o	. . . .	»	5,000: —
till Skerikes	d:o	. . . .	»	5,000: —
till S:t Ilians	d:o	. . . .	»	5,000: —

c) i händelse öfverskott sedan förefinnes, skall detta af Fattigvårdsstyrelsen i Västerås stad förvaltas och skall af räntan, så snart kapitalet uppgår till erforderligt belopp, årligen vid nyåret utlemnas Ett Tusen (1000) Kronor till en (eller om räntan räcker) till 2 eller flere inom staden minst tio år bosatta, behöfvande ärbara och hederliga familjer eller personer som icke åtnjutit eller åtnjuter fattigunderstöd. Skulle årliga räntan öfverskjuta jämna tusental kronor, skall öfverskottet insättas i Sparbank eller sparkassa och reserveras till kommande år.

Har någon erhållit ett sådant understöd *en* gång, kan samma person eller familj icke komma i åtnjutande af sådant understöd förr än efter ytterligare 10 år, om han eller hon då lefver och pröfvas däraf vara i behof.

Det nu föreskrifna understödets utdelande, skall årligen tillkännagifvas i stadens tidningar i början af december; och ega kompetenta personer, som önska komma i åtnjutande däraf, anmäla sig hos fattigvårdsstyrelsens ordförande; och vid sammanträde *till* Jul skall, mellan de anmälda och därtill berättigade och utsedde, lotten afgöra hvem eller hvilka, som för det året, skall komma i åtnjutande af understödet.

Anm. Min önskan vore att de första åren, personer som med mig räkna närmare släktskap och äro i behof, skall komma i åtnjutande af hvar sina 1,000 kronor på ofvannämnda föreskrifna tider; och böra dessa få sina medel utan föregående lottning, hvar efter annan i mån af räntetillgången.

Tillika är min vilja, att den person, som kommit i åtnjutande af nyss föreskrifna understöd, skall, för det året vara skyldig, att utan annan ersättning, vårda och underhålla min och min systers samt våra föräldrars grafvar.

Wästerås den 24 juni 1904.

Joh. Gust. Berglund.
(Sigill).

Förestående testamente godkännes af undertecknad, ensam arvinge efter Kamreraren Johan Gustaf Berglund, dock med villkor att behållningen af boet efter honom öfvertages af Västerås Stadsfullmäktige att förvaltas genom Drätselkammaren och på sätt testamentet bestämmer efter min död fördelas.

Västerås den 7 oktober 1910.

Augusta Berglund.

Fröken Augusta Berglunds egenhändiga namnteckning bevittna:

Claes Flodin. *Ernst Öjermark.*

Vidimeras:

Ex officio:

Victor Åsberg.

---

§ 94. År 1910 den 10 oktober vid Rådstufvu-Rätten i Västerås blef originaltestamentet tillika med denna afskrift däraf för laga bevakning efter aflidne Johan Gustaf Berglund inlämnadt samt utställdt till delgifning med den aflidnes närmaste arfvingar, hvilka äga tid af natt och år efter delfåendet att mot testamentet anställa den klandertalan, hvartill de kunna finna sig befogade, betygar.

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

Viktor Åsberg.

N:o 16.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrifvelse angående tillägg i taxan för elektrisk ström.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 21 juni förlidet år bestämde Stadsfullmäktige taxorna för begagnande af elektrisk ström från stadens elektricitetsverk, hvarvid grundprisen för belysnings- resp. kraftström fixerades till 36 resp. 20 öre per kilowattimme med vissa rabatter, hvarmed vid en årsförbrukning af 3,600 resp. 2,000 kronor ernåddes ett lägsta pris af 28,8 resp. 16 öre. Dessa priser och taxor äro, som redan framhölls i Styrelsens skrifvelse af den 20 maj 1910, nära öfverensstämmande med de, som tillämpas af ett flertal af Sveriges kommunala elektricitetsverk, drifna med värmemotorer — tillgänglig statistik ger vid handen, att ofvannämnda priser f. o. m. ligga något under medeltalet af de motsvarande priser, som tillämpas i Sveriges 25 största städer.

Af abonnenter å belysningsström torde mot ifrågavarande priser ej kunna framställas några befogade anmärkningar. Äfven för kraftafnämare med relativt liten användningstid ställer sig drifkraften ekonomiskt mycket förmånlig. Vid en användningstid per hkr. och år af c:a 400 timmar — hvilket enligt Stockholms Elektricitetsverks statistik är medeltalet för c:a 250 abonnenter af mest förekommande kategorier med tillsammans c:a 900 motorer om öfver 2,000 hkr. — blir således, beroende på motorns storlek, priset endast 60 à 75 kr. per hkr. och år.

För konsumenter af vare sig större eller mindre kraftbelopp, som hafva en längre användningstid för sin kraft, kan dock saken ställa sig rätt annorlunda. Vid en användningstid af t. ex. 1,000 timmar per hkr. och år blifva sålunda priserna $2^1/_2$ gånger de ofvan nämnda och kunna då ej längre sägas vara särskilt billiga. I och med öfvertagande af Allmänna Svenska Elektriska A. B. kraftabonnenter hafva en del dylika med lång användningstid (ända upp till 1,800 timmar per hkr. och år) blifvit anslutna till Elektricitetsverkets ledningsnät. Genom sin intensivare och jämnare strömförbrukning, som hufvudsakligen infaller under de tider af dagen, då konsumtionen af ström för belysning är liten eller ingen, är en dylik abonnent relativt värdefullare än en sådan med mera tillfälligt kraftbehof, äfven i det fall, att bägges strömafgifter uppgå till samma belopp, detta på den grund, att den förra på ett vida bättre sätt utnyttjar verkets anläggningar. Styrelsen har låtit sig angeläget vara att söka tillmötesgå abonnenter af denna kategori med billigare drifkraft och har för den skull tagit under noggrannt öfvervägande olika sätt för att på rättvist sätt ernå en önskvärd reduktion.

En ökning af rabattsatserna leder här ej till önskat resultat, i det, som ofvan sagts, det ej är den ökade, mer eller mindre tillfälliga konsumtionen, utan den intensivare och jämnare förbrukningen, man vill premiera, förutsatt dock att förbrukningen i fråga infaller under för elektricitetsverket lämpliga tider.

Ej heller lämpar sig i detta fall införandet af visst pris per hkr. och år, oberoende af användningstiden. Detta system är fullt motiverat vid verk, drifna med vattenkraft, hvilkas årsomkostnader hufvudsakligen bestå af ränta och amortering och således äro relativt oberoende af produktionens storlek, i det här inga kostnader för bränsle förekomma. Vid ett verk, drifvet med värmemotorer, är däremot nödvändigt, att taxan tar hänsyn till detta verks vida mer variabla årskostnader, och således ålägger abonnenten en viss sparsamhet.

Styrelsen har däremot funnit en kombination af visst pris per år och visst pris för förbrukad energi lämplig. Abonnenten erlägger vid tillämpandet af dylik tariff, *dels* ett grundpris för det hästkraft- eller kilowattal, han enligt s. k. maximalmätare uttager, och hvilket grundpris bör motsvara elektricitetsverkets fasta årskostnader — d. v. s. kostnader för personal, ränta och amortering — *dels* ett timpris för det antal kilowattimmar, han förbrukar, hvilket senare pris motsvarar verkets af produktionen beroende kostnader för bränsle, smörjolja etc. Styrelsen har funnit ett lämpligt grundpris vara 90 kr. per kilowatt och år, hvilket ungefär svarar mot ovannämnda medelpris per hkr. ock år för abonnenter med mera tillfällig förbrukning. Priset för själfva strömförbrukningen vill Styrelsen föreslå till 6 öre per kwt. Dessa priser tillsammans motsvara vid en förbrukning om c:a 800 timmar per hkr. och år priset enligt nuvarande taxa. Vid en än intensivare förbrukning skulle sålunda priset blifva succesivt billigare.

Styrelsen har ofvan antydt, att dessa priser endast skulle få beräknas för de tider, då en försäljning till dylika billigare priser för Elektricitetsverket kan

anses lönande och ej hindrande en försäljning af t. ex. belysningsström. Dessa tider kunna emellertid från år till år vara underkastade vissa växlingar, beroende på en successivt ökad anslutning till Elektricitetsverket. På denna grund har Styrelsen ej ansett lämpligt, att bestämmelser härom inflyta i den af Stadsfullmäktige antagna taxan utan hemställer, att bestämmandet af dessa tider må öfverlämnas åt Styrelsen, som äfven i öfrigt anhåller få besluta, när här föreslagna tariff må tillämpas eller ej.

Den föreslagna tilläggstaxan kommer icke att minska de i årets budget för elektricitetsverket beräknade inkomster. Vid upprättande af denna budget räknades nämligen med samma förbrukning, som för dessa afnämare under senaste året enligt uppgift uppmättes af Allmänna Svenska Elektriska A.-B., hvilken uppmätning dock numera visat sig i vissa fall högst afsevärdt understiga den verkliga förbrukningen. På grund häraf måste emellertid elektricitetsverket leverera mer ström än som beräknats men då denna till största delen beräknas kunna erhållas från stadens vattenkraftanläggning, torde denna större kraftalstring icke medföra några ökade utgifter.

På grund af det i föregående anförda får Styrelsen därför hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta:

dels följande tillägg till § 2 i nu gällande taxa för elektrisk ström:

"Styrelsen äger dock rätt debitera den förbrukade elektriska strömmen efter ett grundpris af 90 kronor per kilowatt och år, uppmätt medelst maximalmätare, jämte ett förbrukningspris af 6 öre per kilowattimme utan någon rabatt, hvarvid dock rättigheten att uttaga ström efter detta förbrukningspris må af Styrelsen begränsas till viss tid på dagen. För förbrukning under öfrig tid af dygnet utgör förbrukningspriset 16 öre pr kilowattimme,"

dels att föreslagna tillägg skall gälla retroaktivt från den 1 januari innevarande år.

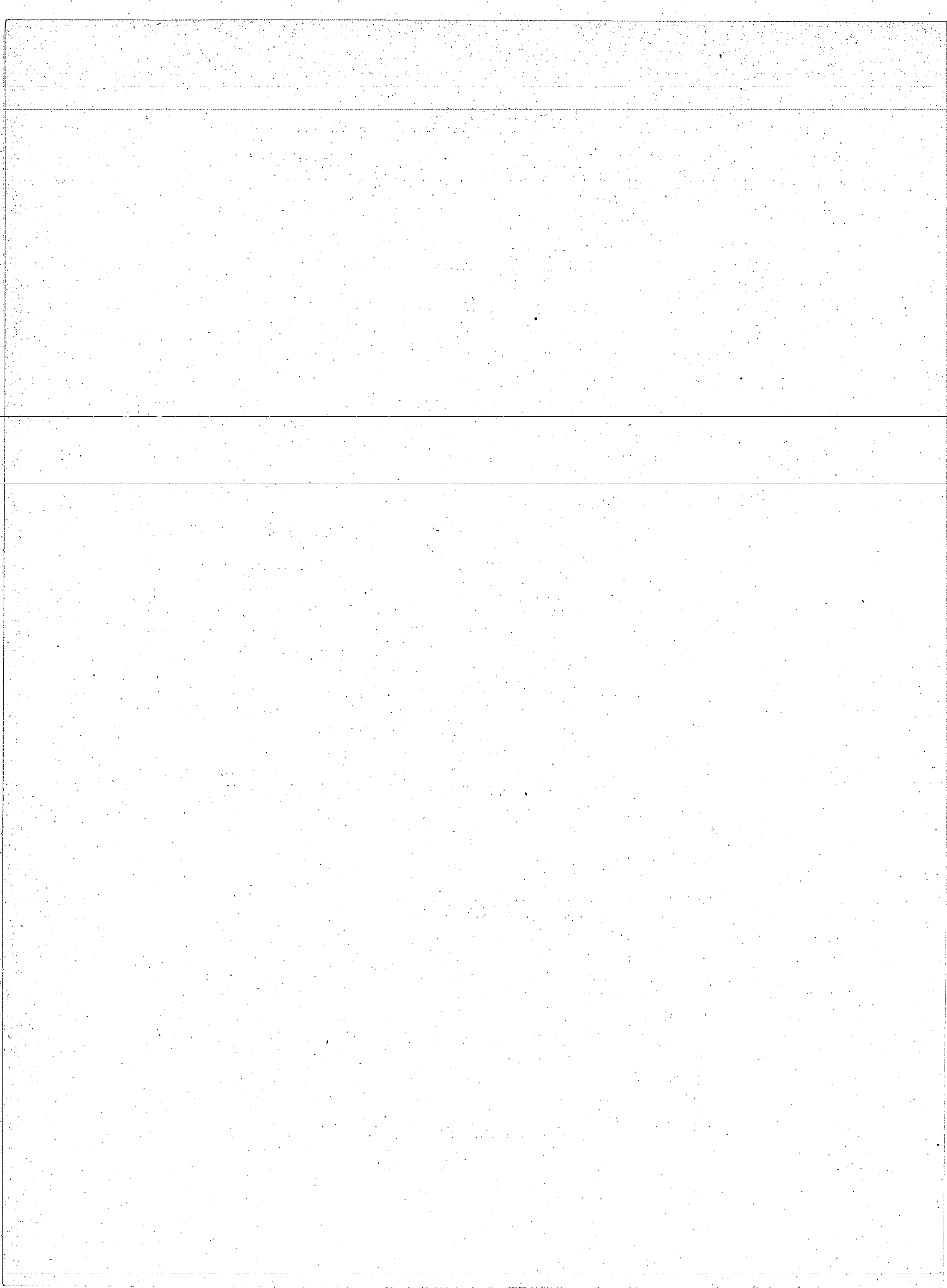
Västerås den 21 mars 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 30 Mars. IV.

N:o 17.

Brandchefens årsberättelse för år 1910.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed öfverlämna en af stadens brandchef uppgjord berättelse öfver brandkårens verksamhet under år 1910.

Västerås den 30 mars 1911.

På Brandstyrelsens vägnar:

Petr. Tersmeden.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Öfver brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt afgifva följande berättelse:

Personal:

Brandkårens personal har under det gångna året utgjorts af en kasernerad styrka, bestående af:

1 brandchef,
1 brandmästare,
1 stallkorpral,
1 brandsoldat (tillika verkstadsförman),
1 brandsoldat (tillika maskinist),
11 ordinarie brandsoldater,
1 af Stadsfullmäktige utsedd v. brandchef boende utom stationen,

S:a 17 man.

Brandkårens reserv, boende utom station, hvilken kallas genom elektriska ringledningar utgöres af:

2 ångsprutchefer,
2 förmän,
3 maskinister,
4 eldare och
43 man.

S:a 54 man.

Den 1 januari 1910 ökades brandkåren med 2 brandsoldater, men indrogs samtidigt de extra brandsoldaterna.

Under året hafva 2:ne brandsoldater afgått, däraf en till följd af förmånligare anställning vid annan brandkår och en på grund af dödsfall.

Ombyte af befälet eller det öfriga ordinarie manskapet har icke förekommit.

Tjänstetiden för fasta kårens personal framgår af följande:

Brandchefen	har	tjänat	öfver	13	år.
Vice brandchefen	»	»	»	5	år.
Brandmästaren	»	»	»	13	år.
Stallkorpralen	»	»	»	5	år.
4 ordinarie brandsoldater	»	»	»	5	år.
2 » »	»	»	»	4	år.
1 » »	»	»	»	3	år.
2 » »	»	»	»	2	år.
2 » »	»	»	»	1	år.
2 » »	»	»	under	1	år.

Medelåldern var den 31 december 1910 för kårens ordinarie manskap $31^4/_{12}$ år.

Högsta lefnadsåldern var för ordinarie manskapet 40 år, lägsta $25^5/_{12}$ år.

Angående hälsotillståndet må nämnas att en brandsoldat, till följd af bröstsjukdom har varit sjukskrifven en månad, hvarefter dödsfall inträffade, hvarjämte 2:ne brandsoldater hafva varit sjukskrifna cirka 14 dagar hvardera till följd af smärre skador.

I öfrigt har hälsotillståndet varit godt, endast några få sjukdagar hafva inträffat.

Permission har i likhet med föregående år tilldelats personalen hvart nionde dygn samt under sommarens lopp en veckas tjänstledighet.

Dagordningen har varit för ordinarie kåren:

Kl. 6,45	f. m.	uppstigning.
» 7—8	»	frukost
» 8—8,45	»	gymnastik.
» 9—12	»	arbetstjänst.
» 12—1	e. m.	exercis.
» 1—2	»	middag.
» 2—5	»	arbetstjänst.
» 5	»	fördelning till redskapen.
» 7,30—8,30	»	aftonmåltid.

I förestående dagordning ingå ej stallkorpralen och en brandsoldat, hvilka börja sin tjänstgöring i stallet kl. 5 hvarje morgon.

Öfningar med kårens ordinarie manskap hafva i regel ägt rum, då väderleken det tillåtit, hvarje hälgfri dag utom lördagar då det varit allmän rengöring inom stationen.

Öfningarna hafva omfattat anspänning, körning, exercis med lifräddnings- och eldsläckningsredskap, gymnastik samt undervisning i brandtelegrafens skötande, i kännedom om stadens brandposter samt lokala förhållanden.

Till vakthållning vid offentliga föreställningar, där särskild eldfara ansetts ifrågakomma, har erforderligt antal brandsoldater varit kommenderadt såsom brandvakt, och hafva föreställningarnas antal under året uppgått till 54.

Under året hafva 2 man dagligen varit sysselsatta med snickeriarbete, 4 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 1 man med skrädderiarbete samt 4 man med putsning af redskap, eldning, brandskåpsprofning, snöskottning, vedhuggning, stalltjänst m. m.

I verkstäderna hafva därvid arbeten utförts dels för brandkårens, dels för poliskårens, dels för Västerås stads och dels för renhållningsverkets räkning till ett sammanlagdt värde af kronor 3,406: 86.

Fördelning af arbetet å de olika verkstäderna är följande: Snickeriverkstaden 876: 23, Smedjan 1,146: 76, Skomakareverkstaden 643: 89, Skräddareverkstaden 559: 55, Brandtelegrafen 180: 43.

Stadens tidningar hafva, som förut varit fallet af dess respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till manskapet.

Underbefälets och manskapets besparade medel utgjorde vid årets slut kronor 2,329: 62.

Hästar:

Brandkårens stall omfattar 5 hästar.

Hästarna utfordras och skötas af brandkårens personal: 3 hästar om dagen och 5 om natten samt sön- och hälgdagar hafva under det gångna året stått till brandkårens disposition.

Medeltjänstetiden för hästarna utgjorde den 31 sistlidne december 5 $^1/_2$ år.

1 häst	har	varit i tjänst öfver			8	år.
2 hästar	hafva	»	»	»	5	år.
1 häst	har	»	»	»	3	år.
1 häst	har	»	»	»	2	år.

Medelåldern var samma dag 10 $^2/_{12}$ år.

Skoningen har af såväl brandkårens, stadens som renhållningsverkets hästar verkställts af verkstadsförmannen vid brandkåren.

Försäkrade hafva hästarna sistlidet år varit för 3,200 kronor.

Brandredskap:

Antalet brandfordon, som fullt utrustade å brandstationen stått färdiga till utryckning, har varit:

Till första utryckningen:	1 redskapsvagn,
	1 mekanisk stege,
Eller där läget så angifvits:	1 redskapsvagn,
	1 ångspruta,
I reserv:	1 slangkärra,
	1 handkraftsspruta,
	1 soteldskärra.

Nyanskaffats har under årets lopp: 1 kolkärra, 1 åksläde, 1 elektrisk handlykta, 1 par medar till ångsprutan, 150 meter linneslang, 6 par idealkopplingar samt cirka 1,050 meter isoleringstråd.

Brandtelegrafen:

Brandskåpens antal för signalering af eldsvåda utgjorde vid årets början 27 st. hvaraf 22 tillhöra staden och 5 enskilda inrättningar.

Antal brandskåp har ökats med ett och utgöra nu 28.

Det nya brandskåpet är uppsatt å Marieberg, Pilgatan.

Antal ringklockor tillhörande fasta brandkåren utgöra 22 st. samt till brandkårens reserv 50 st.

Å brandtelegrafens yttre ledningar har fel uppstått 10 gånger, däraf 1 gång förorsakad af brustna ledningar, 7 gånger genom kontakt med andra luftledningar samt 2 gånger genom lossnade ljuddämpare.

Allt arbete å brandtelegrafens linjenät har verkställts af brandkårens personal.

Brandtelegrafledningen har en sammanlagd längd af cirka 21,900 meter.

Vattenledningen:

Under året hafva 6 st. nya brandposter anbragts i olika delar af stadens utkanter och utgöres hela antalet af 158 st, hvaraf 133 tillhöra staden och 25 enskilda.

Bokföringsvärden:

Bokföringsvärdet af brandväsendets materiel och inventarier, sedan behöriga afskrifningar blifvit gjorda, är enligt uppgjord inventarieförteckning kr. 38,542: —.

Taxeringsvärdet för brand- och poliskårens byggnader uppgår till 132,000 kr.

Belöningar:

Efter den vid Valsborg N:o 1 B, den 21 sistl. september timade eldsvådan erhöll brandkåren af 2:ne personer 30 kronor.

För dessa gåfvor frambäres härmed brandkårens stora tacksamhet.

Löner enligt aflöningsstaten:

Brandchefen, jämte familjebostad inom stationen:		
lön	2,000: —	
ålderstillägg efter 5 och 10 år	600: —	
beklädnadspenningar	200: —	2,800: —
Brandmästaren, jämte familjebostad inom stationen:		
lön	1,400: —	
ålderstillägg efter 5 och 10 år	300: —	
beklädnadspenningar	120: —	1,820: —
Brandkorpralen jämte familjebostad inom stationen:		
fri uniform,		
lön	1,100: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
ersättning för småpersedlar	60: —	1,360: —

Maskinisten, jämte familjebostad inom stationen:		
fri uniform,		
lön	1,000: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
ersättning för småpersedlar	60: —	1,260: —
Verkstadsförmannen, jämte familjebostad inom stationen:		
fri uniform,		
lön	1,000: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
ersättning för småpersedlar	60: —	1,260: —
Ordinarie brandsoldat: gift, jämte familjebostad inom stationen:		
fri uniform,		
lön	900: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
ersättning för småpersedlar	60: —	1,160: —
Ordinarie brandsoldat: ogift, jämte bostad i logement:		
fri uniform,		
lön	900: —	
ålderstillägg efter 2 och 4 år	200: —	
ersättning för småpersedlar	60: —	1,160: —

Brandmanskapets bibliotekskassa:

Ingående behållning	205: 82	
Inkomster under året	25: 63	231: 45
Utgifter under året		2: 75
Utgående behållning	Kronor	228: 70

Brandmanskapets bibliotek har under året ökats med 51 band och omfattar nu 335 st. och utgör det bokförda värdet för detsamma kronor 893: 75.

Brandkårens inkomster och utgifter år 1910:

Inkomster:

Anslaget för brandväsendet	27,170: —
» » stadens 2:ne hästar	1,200: —
Inlevererade medel, dels kontanter, dels enl. räkningar å Poliskåren Västerås stad och Västerås Renhållningsverk	3,904: 50
Beräknade inkomster från Verkstäderna	2,500: —
Summa Kronor	34,774: 50

Utgifter:

Aflöningar	19,248: 55
Beklädnaden	1,834: 57
Transport	21,083: 12

Transport	21,083: 12
Kol, ved och lyse	835: 19
Inventarier	485: 90
Underhåll af inventarier	370: 35
Underhåll af brandreskapen	564: 87
Stallet	2,309: 38
Skrif- och trycksaker	121: 79
Tvätt, skurning och städning	203: 28
Brandtelegraf och telefonafgift	576: 81
Brandkårens reserv	812: 30
Allmänna brandstyrkan	238: 50
Diverse utgifter	1,567: 12
Olycksfall- och brandstodspremier	314: 04
Snickeriverkstaden	685: 72
Smedjan	848: 88
Brandstationen	280: 16
Balans, brandkåren till favör	3,477: 09
Summa Kronor	34,774: 50

Brandkårens verksamhet år 1910:

Antalet utryckningar under det gångna året uppgår till 27 st.
Brandkåren har varit alarmerad:

för eldsvåda eller eldsvådetillbud	12	gånger.
» förmodad eldsvåda	2	»
» soteld	8	»
» inspektion	4	»
» falsk larm	1	»

Eldsvådorna (se bil. II) hafva en gång varit af den betydenhet att 3:ne ledningar voro för släckningen behöfliga och 4 eldsvådor hafva släckts med en slangledning. Vid öfriga eldsvådetillfällen hafva endast pytssprutor eller vattenpytsar kommit till användning,

Brandskadeersättningen, som blifvit utbetald, uppgår till kronor 2,748: — och hänvisas för vidare detaljer till bil. I, tab. 5.

Alarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp	6	gånger,
Telefonmeddelande	16	»
Bud	5	»

Väglängden, som under brandkårens utryckning tillryggalagts fram och åter uppgår till summa 31 kilometer.

Slanglängden, som vid eldsvådor varit använd, utgör cirka 844 meter.

Samtliga brandskåp hafva profvats minst en gång i veckan.

Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hafva profvats hvarje morgon och kväll.

Elektriska ringledningar till brandkårens reserv (50 man) ha en gång dagligen afprofvats.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och alarmeringar m. m. under åren 1900—1910 jämte tabellariskt sammandrag för år 1910 bifogas (se bil. I och II)

Västerås den 10 mars 1911.

C. G. Sjöqvist,
Brandchef.

Bil. I.

Sammandrag öfver eldsvådor m. m. under åren 1900—1910.

År	Brandkåren har ryckt ut till följd af				Summa
	Eldsvåda	Soteld	Falskt alarm	Inspektion	
1900—1909	80	53	9	19	161
1910	14	8	1	4	27
Summa	94	61	10	23	188

Alarmeringarnas fördelning på olika månader under åren 1900—1910.

År	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
1900—1909	24	18	14	16	20	8	11	5	9	8	13	15	161
1910	6	2	2	2	1	2	—	3	1	3	2	3	27
Summa	30	20	16	18	21	10	11	8	10	11	15	18	188

Alarmeringarnas fördelning på olika dagar under åren 1900—1910.

År	Söndag	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Summa
1900—1909	26	25	21	27	19	26	17	161
1910	4	5	5	4	1	2	6	27
Summa	30	30	26	31	20	28	23	188

BIL. II.

Tabellariskt sammandrag

öfver eldsvådor, eldsvådetillbud och alarmeringar under år 1910.

Tid för eldsvådan			Brandställe		Huru och af hvilken larm gifvits	Anledningen till eldens uppkomst eller brandkårens utryckning	Försäkringsgifvare	Brandskadeersättningens belopp		Hela försäkringsbeloppet	Anteckningar
Månad	Dag	Klockan	Egendom	Lägenhet				Fast egendom	Lös egendom		
								Kronor	Kronor	Kronor	
Jan.	4	2,8 f. m.	Allmänna Svenskas filial.	Torkria.	Telefonbud	Kortslutning.					Brandmästaren och 2 man utryckte. Vid framkomsten hade kortslutningen upphört.
„	17	8,15 e. m.	f. d. Kronstrandska villan.	Boningshus, 1 tr.	„	Soteld.					Brandkorpralen och 3 man utryckte och släckte sotelden.
„	22	4,45 e. m.	Djäknegatan 3.	„ „	„	„					En afdelning af brandkåren utryckte och släckte densamma med några pytsar vatten.
„	25	12,5 f. m.	Stora torget 5.	„ „	„	Trängrök.					Rök förmärktes i en bostadslägenhet. Ingen eldfara.
„	30	4,10 e. m.	Blåsbogatan 3.	„ „	„	Soteld					En afdelning af brandkåren utryckte. Släcktes med några pytsar vatten.
Febr.	14	9,50 f. m.	Stora gatan 3.	„ n. b.	„	„					D:o D:o
„	21	10,25 f. m.	Norrmalm 1.	„ „	„	„					D:o D:o
Mars	1	7 f. m.	Pilgatan.	Snickerifabrik.	„	Bristfällig eldstadsugn.	Städernas Allm.	250		18,000	Släcktes med 1 ledning från brandpost på 45 minuter.
„	24	10,25 f. m.	Kristinagatan 10.	Soplår.	„	Varm aska.					Släcktes med några pytsar vatten.
April	11	11,55 f. m.	Rocklundaskogen.		„	Troligen någon brinnande cigarr.					En afdelning utryckte. Släcktes med vattenlangning på cirka $^3/_4$ timma.
„	18	9,40 e. m.	Källgatan 29.	Boningshus, n. b.	„	Soteld.					En afdelning utryckte. Släcktes med några pytsar vatten.
Maj	24	9,55 e. m.	Stora gatan 50.	„ 1 tr.	Bud af civil person	Öfverhettad mur.					2 man utryckte. Ingen eldfara förelåg.
Juni	11	1,30 e. m.	Nordiska Metall A.-B.	Kolhus.	Telefonbud	Troligen självantändning i trassel och olja.	Skandia, Svea och Fenix.	156		40,000	Släcktes med en ledning från brandpost.
„	17	10,54 f. m.	Herrgärdet.	Skolhus.	Larm från brandskåp	Inspektion.					Brandstyrelsens v. ordf. och inspektör från Städernas Allmänna Brandstodsbolag.
Aug.	2	3,45 e. m.	Stora gatan 37.	Boningshus, 1 tr.	Telefonbud	Järnspisel antände en trävägg.					Brandmästaren underrättades och afvärjde eldsvådetillbudet.
„	7	5,42 f. m.	Järnvägsverkstaden.		Larm från brandskåp	Inspektion.					Vice Brandchefen alarmerade fasta brandkåren och reservkåren.
„	10	6,55 e. m.	Vasagatan 26.	Boningshus under byggnad.	Bud af civil person	Brinnande cigarr.	Städernas Allm. och Victoria	287		115,000	Golf och trossbotten i ett rum hade fattat eld. Släcktes med 1 ledning från brandpost på 5 minuter.
Sept.	21	8,4 e. m.	Valsborg 1 B.	Stallbyggnad.	Telefonbud	Obekant, har ej kunnat utrönas.	Victoria och Fennia	1,700	605	25,300	Då brandkåren anlände stod uthuslängan i ljusan låga. Släcktes med 3:ne ledningar från brandposter på cirka 1 timma, hvarefter eftersläckning pågick i 2 timmar. Uthuset var hopbyggdt med ett tvåvåningars boningshus, men räddades det senare fullständigt.
Okt.	5	11,30 f. m.	Slottsgatan 14.	„	Larm från brandskåp	Ovarsamhet med eld.					2:ne minderåriga pojkar hade antändt hö å stallskullen. Släcktes med några hinkar vatten.
„	8	8,37 f. m.	Gåsmyregatan 6.	Boningshus å vinden.	Telefonbud.	Troligen en brinnande tändsticka.					Vid brandkårens framkomst brann det i trossbotten strax ofvan trappan å vinden, släcktes med några pytsar vatten.
„	15	5 e. m.	Vasagatan 26.	Boningshus, n. b.	Bud af civil person	Trängrök.					Genom en lufttrumma hade rök inträngt i en bostadslägenhet.
Nov.	6	12,45 f. m.	Lustigkulla 6.	Elementarläroverk.	Larm från brandskåp	Falsk alarm.					Brandkåren utryckte.
„	8	11,35 f. m.	Stora Johanneslund.	Boningshus	„	Inspektion.					Brandstyrelsen alarmerade fasta brandkåren.
Dec.	28	3,45 e. m.	Lustigkulla 6.	„ n. b.	Telefonbud	Soteld.					Gnistor från en soteld som inträffade på f. m., hade nedfallit i en impipa och antändt tvenne stockar. Släcktes af brandkåren med en slangledning från vattenledningen i köket.
„	30	4 e. m.	Lustigkulla 6.	„ „	„	„					4 man af kåren utryckte och dämpade densamma.
„	31	4 e. m.	Hammarbygatan 3.	„ „	„	„					D:o D:o

Alarmeringarnas fördelning på olika tider å dygnet under åren 1900—1910.

År	Kl. 12—3 f. m.	Kl. 3—6 f. m.	Kl. 6—9 f. m.	Kl. 9—12 f. m.	Kl. 12—3 e. m.	Kl. 3—6 e. m.	Kl. 6—9 e. m.	Kl. 9—12 e. m.	Summa
1900—1909	8	7	15	18	23	32	39	19	161
1910	4	1	2	6	1	8	3	2	27
Summa	12	8	17	24	24	40	42	21	188

År	Brandskadeersättningens belopp						Hela försäkringsbeloppet	
	för fast egendom		för lös egendom		S u m m a			
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
1900—1909	45,398	43	129,649	30	175,047	73	8,353,150	—
1910	2,143	—	605	—	2,748	—	198,300	—
Summa	47,541	43	130,254	30	177,795	73	8,551,450	—

N:r 18.

Hamnstyrelsens förslag till tillägg i den nya hamntaxan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bilagda skrifvelse af den 20 dennes från Stockholms Transport- och Bogseringsaktiebolag angående lindring i hamnafgifter får Hamnstyrelsen härmed rörande däri gjord framställning anföra följande.

Af sådan transitotrafik, som frågan gäller, är det för närvarande icke mycket som går öfver Västerås hamn. Orsaken härtill torde vara tvåfaldig: *dels* bristen på lämpliga lossnings- och lastningsanordningar, *dels ock* utan tvifvel hamnafgifternas storlek.

Hvad den förra bristen beträffar torde Styrelsen få anledning inom kort återkomma till frågan om dess afhjälpande.

I afseende å hamnafgifterna har Styrelsen inhämtat, att t. ex. för 1 säck mjöl, som betingar 5 öre i hamnafgift, uppgår fraktkostnaden, inberäknad lastning och lossning, till 20 öre. Motsvarande siffror för socker äro 10 och 30 öre. Då det således är tydligt att en missproportion förefinnes mellan dessa kostnader, synes skäl föreligga att i någon mån tillmötesgå de upprepade framställningarne i detta hänseende.

Styrelsen har vid föregående tillfällen ansett sig icke kunna tillstyrka någon sänkning i saknad af utredning angående de kvantiteter hvarom frågan rörde sig, men då Transportbolaget nu föreslår, att sänkningen nu skulle utgå i form af restitution ställer sig saken litet annorlunda.

Styrelsen har dock ej nu funnit lämpligt tillstyrka bifall till Bolagets framställning i oförändrad form utan att ha ansett sig böra pruta af något på framställningen.

Under erinran om *dels* bestämmelsen i Kungl. Förordningen af den 31 Dec. 1907 angående taxor å hamnafgifter, »att lindring i eller befrielse från fastställd hamnafgift eller andra fastställda taxebestämmelser må ej medgifvas viss trafikant, utan skall efter bestämd, på förhand kungjord samt Kungl. Kommerskollegium och Konungens Befallningshafvande delgifven grund tillkomma en hvar trafikant under lika förhållanden», *dels ock* att förslaget till ny taxa ej ännu blifvit fastställdt utan torde ligga hos Kommerskollegium, får Hamnstyrelsen hemställa, *att* Stadsfullmäktige ville besluta att i taxeförslaget göra sådan tilläggsbestämmelse:

> »För varor, som sjöledes ankomma till Västerås för vidare direkt befordran med järnväg till annan ort eller för gods som från annan ort ankommer med järnväg till Västerås för vidare befordran sjöledes erlägges,
>
> a) om varorna utgöres af kol, metaller, malm, tegel eller trävaror, full broafgift, men återbetalas vid årets slut till den trafikant, som fraktat mer än 5000 ton under året af den ifrågavarande varan, 30 % af den därför erlagda broafgiften, och

b) för öfriga varor 70 % af den bestämda broafgiften, då det fraktade partiet uppgår till minst 5000 kg.»

samt att tilläggsförslaget tillställes Kungl. Kommerskollegium på det att de må inflyta i det på Kungl. M:ts pröfning beroende förslaget till ny taxa.

Västerås den 23 Mars 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinsson.

Till Hamnstyrelsen i Västerås.

Under nu pågående utredning, om och i hvad mån det är oss möjligt att leda godstrafiken till och från Bergslagen öfver Västerås, i stället för vägen öfver Oxelösund eller genom Strömsholms Kanal, finna vi att hamnafgifterna i Västerås utgöra ett afsevärdt hinder härför.

Skall godstrafiken kunna ledas öfver Eder stad, så fordras att alla parter samarbeta och verka för att kostnaden för gods denna väg icke ställer sig dyrare — utan om möjligt billigare, härtill kan ärade hamnstyrelsen kraftigt bidraga genom att reducera hamnafgiften för dylikt gods samt icke minst genom anskaffande af tidsenliga last- och lossningsmaskiner vid hamnen, som möjliggöra en billig omlastning.

Ehuru vi icke nu kunna garantera någon viss mängd genomfartsgods af olika varuslag, hafva vi dock anledning tro att rätt afsevärda kvantiteter skulle kunna ledas öfver Västerås, hvarför vi vördsamt hemställa att ärade Hamnstyrelsen ville biträda vår anhållan att:

»Half hamnafgift skall betalas för gods, som sjöledes ankommer till Västerås f. v. b. till annan ort eller för gods, som från annan ort ankommer till Västerås f. v. b. sjöledes.»

Skulle mot förmodan en nedsättning ej kunna bifallas utan särskildt villkor, tillåta vi oss hemställa, att nedsättningen medgifvas i form af restitution till den trafikant, som under ett år fraktat sammanlagdt minst 2,000 tons genomfartsgods.

Medgifvandet bör hälst bestämmas för t. ex. fem (5) år, såsom i Köping, så att fraktaftal kunna knytas någon tid framåt.

Stockholm den 20 Mars 1911.

Stockholms Transport- och Bogserings A.-B.

J. A. Appelqvist.

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

N:o 19.

Beredningsutskottets förslag till underdånigt yttrande i frågan om Märarens reglering.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås

Jämlikt Stadsfullmäktiges remiss vid sammanträdet den 30 nästlidne mars får Beredningsutskottet, med återställande af de remitterade handlingarne, öfverlämna förslag till underdånigt yttrande i frågan om Mälarens reglering och uppränsning af dess farleder.

Västerås den 18 april 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Konungen.

Sedan i anledning af nådig remiss den 19 november 1910 å Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens afgifna underdåniga utlåtande öfver förslag till reglering af Mälarens vattenstånd och uppränsning af dess farleder Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län anmodat Magistraten i Västerås *dels* lämna Stadsfullmäktige därstädes tillfälle att yttra sig öfver ifrågavarande förslag i hvad afser ordnande af de farleder, som beröra Västerås stad, *dels* inhämta meddelande från Stadsfullmäktige, huruvida och i hvad mån de äro villiga att bidraga till förslagets genomförande, få Stadsfullmäktige härmed afgifva följande underdåniga yttrande.

På inbjudning af Stadsfullmäktige härstädes sammanträdde den 28 sistl. februari till ett möte i Västerås delegerade från af frågan intresserade mälaresamhällen för att upprätta förslag till gemensamt yttrande i frågan. I detta yttrande, som här bifogas, få fullmäktige instämma och därvid särskildt framhålla önskvärdheten af frågans närmare utredning genom en för ändamålet tillsatt kommission.

Beträffande ordnandet af de farleder, som beröra Västerås stad har det väckt fullmäktiges uppmärksamhet, att hufvudfarleden till Västerås föreslagits gå i en nordligare sträckning än den nuvarande förbi Strengnäs, nämligen från södra Björkfjärden öfver norra Björk-, Grönsö-, Oknö och Hjulsta-fjärdarna samt vidare förbi Hesslebyholm inpå Granfjärden och norr om Aggar- och Ridöarna till Västeråsfjärden.

En förflyttning af segelleden i den föreslagna riktningen skulle för Västerås medföra en förlängning af farleden med omkring 11 km. Härtill kommer, att denna sträckning är mycket krokig och i följd däraf blir mera svårnavigerad. Förslaget synes vara grundadt på det antagandet, att bibehållandet af den gamla farleden skulle föranleda så stora arbeten mellan Kolsundet via Stallarholmen och Strengnäs, att den norra leden måste föredragas. För Västerås är emellertid bibehållandet af den kortare farleden af den betydelse, att tanken därpå ej synes böra öfvergifvas förr, än en fullständig beräkning af kostnaden för Strengnäsledens upprränsning ådagalagt nödvändigheten af dess förkastande. Fullmäktige anse därför lämpligt, att ofvannämnda kommission tager denna fråga i noggrannt öfvervägande.

Utan att yrka på något bestämdt djup af Mälarens allmänna farleder, då på denna frågas riktiga bedömande inverka en mångfald oberäkneliga faktorer, vilja dock fullmäktige såsom sin åsikt hafva uttalat, dels att djupet i farleden i hvad angår Västerås bör rätta sig efter djupet i inloppet och fullt motsvara sjöfartens och näringslifvets kraf, dels ock att utredningen af frågan om det för de inre farlederna lämpligaste djupet bör öfverlämnas åt kommissionen, som till sitt förfogande gifvetvis kommer att äga rikare material för frågans bedömande än som står fullmäktige till buds.

Då Västerås stad för att kunna tillgodogöra sig de fördelar, som erbjuda sig genom Mälarens öppnande för den större sjöfarten, måste vidkännas stora uppoffringar för erhållande af ändamålsenlig hamn m. m. och då stadens tillgångar mer och mer tagas i anspråk för tillgodoseende af nyare tiders kraf inom en mängd olika områden, få fullmäktige meddela, att Västerås stad icke kan åtaga sig lämna några som helst bidrag till företagets genomförande.

En reglering af Mälarens vattenstånd på sätt som är föreslaget, skulle gifvetvis komma att förorsaka Västerås stad vissa olägenheter. Så t ex. måste lågvattenståndets höjande i Mälaren komma att menligt inverka på stadens vattenfall i Svartån. Men då förslagets genomförande i andra hänseenden synes kunna bereda staden afsevärda förmåner oaktadt ofvarnämnda betydande kostnader för utvidgning och fördjupning af hamnen m. m., tveka ej fullmäktige att afstå från alla anspråk på ersättning för den skada, staden genom ifrågavarande reglering kan tillskyndas, vare sig under arbetets fortgång eller efter dess afslutande.

På grund af hvad sålunda anförts, få fullmäktige, med instämmande i delegerades från de särskilda mälarsamhällena här bilagda utlåtande rörande de gemensamma intressena i djupaste underdånighet

dels uttala önskvärdheten af att den nuvarande farleden mellan Stockholm och Västerås förbi Strengnäs om möjligt bibehålles samt att utredningen af denna fråga äfvensom af frågan om farledernas djup särskildt uppdrages åt den af delegerade föreslagna och af fullmäktige tillstyrkta kommissionen;

dels ock meddela, att Västerås stad icke kan åtaga sig eller garantera några kostnader, vare sig för Mälarens reglering och upprensning af dess hufvudfarleder eller för upptagandet af hufvudutfart från Mälaren till Östersjön men däremot förbinder sig att icke fordra ersättning för skada eller olägenheter, som genom regleringen kunna tillskyndas staden.

N:o 20.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om inlösen af fastigheter på stadens grund.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af två särskilda från Rådstufvurätten inkomna förteckningar öfver beviljade lagfarter å fastigheter på stadens grund under november och december 1910 samt januari och februari 1911 får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville beträffande den i hörnet af Bondegatan och Hållgatan belägna fastigheten N:o 94 västra kvarteret, af hvilken en stor del åtgår för Bondegatans reglering enligt den nyantagna stadsplanen och hvilken fastighet till dess regleringen kommer till stånd torde lämna afkomst, motsvarande ränta å löseskillingen, besluta att göra stadens lösningsrätt gällande och uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga alla för detta ändamål nödiga åtgärder, äfvensom bestämma, att löseskillingen må gäldas af reserverade köpeskillingsmedel, men att Stadsfullmäktige icke måtte i fråga om de öfriga i förteckningarne upptagna fastigheter, till hvilka lösningsrätt tillkommer staden, göra stadens lösningsrätt gällande.

Västerås den 13 april 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Förteckning öfver vid Rådstufvu-Rätten i Västerås beviljade lagfarter å fastigheter, belägna å *stadens grund* under *november* och *december* månader 1910.

Den 14 november:

å gården och tomten N:o 6 i Västra kvarteret, som fabrikören Fredrik Jansson, enligt köpebref den 17 november 1909, af August Wetterstrand tillika med annan fastighet för 54,500 kronor tillhandlat sig.

Den 28 november:

å gården och tomten N:o 96 i Västra kvarteret, som Gustaf Bergqvist, enligt salubref den 17 juni 1910 af Magistraten såsom öfverexekutor för 7,700 kronor tillhandlat sig.

December månad: ingen.

Västerås rådhus den 17 januari 1911.

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

J. W. Ödman.

Förteckning öfver vid Rådstufvu-Rätten i Västerås beviljade lagfarter å fastigheter, *belägna å stadens grund*, under *januari och februari* månader år 1911.

Den 2 januari:

å gården och tomten N:o 94 i Västra kvarteret, som August Berggren, enligt köpebref den 29 september 1910, af O. Gelin för 8,000 kronor tillhandlat sig.

Den 23 januari:

å gården och tomten N:o 123 i Södra kvarteret, som änkan Mathilda Baalack, född Ekström, enligt bouppteckning den 19 juni 1910 och testamente den 5 juli 1902, bekommit efter sin aflidne man, kamreraren Hugo Baalack;

å samma fastighet, som Västerås Arbetareförening, enligt köpebref den 7 januari 1911, af bemälta änka för 55,000 kronor tillhandlat sig.

Februari månad: ingen.

Västerås rådhus den 28 februari 1911.

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

J. W. Ödman.

N:o 21.

Drätselkammarens skrifvelse med öfverlämnande af inkommet anbud å försäljning till staden af egendomen Carlsberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande till Stadsfullmäktiges pröfning af bilagda af Kammarherren Grefve C. A. Lewenhaupt till Drätselkammaren ingifna anbud å försäljning till staden af Carlsbergs egendom till ett pris af 150,000 kronor, får Drätselkammaren såsom eget yttrande i anledning af berörda erbjudande, enär det fordrade priset för egendomen enligt Drätselkammarens förmenande är för högt, hemställa, att anbudet icke måtte af Stadsfullmäktige antagas.

Västerås den 13 April 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får jag äran erbjuda Västerås stad att för ett pris af etthundrafemtiotusen (150,000) kronor förvärfva min fastighet Carlsbergs gård å Västerås stads västra område.

Egendomen innehåller i areal omkring 63 tunnland (31,67) hektar.

Byggnadernas brandförsäkringsvärde är 55,900 kronor. Icke brandförsäkrade byggnader — en arbetarebostad, en lada jämte lastagebrygga — torde vara värda 4,000 kronor.

Af viss anledning önskar jag svar på detta mitt erbjudande till den 1 inst. Juli.

Carlsbergs Gård, Västerås den 3 April 1911.

C. A. Lewenhaupt.

N:o 22.

Drätselkammarens utlåtande öfver Hamnstyrelsens förslag till tillägg i nya hamntaxan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne Mars till utlåtande af Drätselkammaren remitterat Hamnstyrelsens i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 23 i samma månad väckta förslag angående tillägg i den nya hamntaxan, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville godkänna Hamnstyrelsens förslag allenast med det förtydligande tillägget i den under b) upptagna punkten, att efter orden »då det fraktade partiet» inskjutas orden »hvarje gång».

Västerås den 20 April 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 23.

Drätselkammarens utlåtande öfver Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag angående tillägg i taxan för elektrisk ström.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne mars af Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag angående tillägg i taxan för elektrisk ström får Drätselkammaren anföra följande:

Vid ärendets behandling inom Drätselkammaren förelåg en till Drätselkammaren ingifven skrifvelse från Fabrikören Sigfrid Jansson och Aktiebolaget Västerås Järnmanufaktur, utmynnande i en framställning, att priset per kilowattimme måtte vid en förbrukning af 10,000 kilowattimmar och däröfver pr år utgå med 5 öre för kilowattimme för hela det uttagna beloppet af kilowattimmar under året.

I berörda skrifvelse, som här bifogas, har likväl ej enligt Drätselkammarens förmenande emot den utredning, Vatten- och Gasverksstyrelsen lämnat, anförts tillräckligt skäl för en ytterligare sänkning af kraftströmspriset, utöfver hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit; och får Drätselkammaren på grund häraf hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte, utan afseende å merberörda framställning, bifalla Vatten- och Gasverksstyrelsens föreliggande förslag.

Västerås den 20 April 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Betr. drifkraft från stadens elektricitetsverk.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 sistlidne mars ingafs af Vatten- och Gasverksstyrelsen förslag till ny taxa för leverans af elektrisk drifkraft till abonnenter i Västerås. Enligt detta förslag skulle den af elektricitetsverket levererade kraften påföras abonnenterna efter ett mot den nuvarande sedan den 1 januari i år gällande taxan afvikande debiteringssätt, som enligt hvad som framgått af diskussionerna vid de upprepade sammanträdena mellan resp. kraftabonnenter och representanter från stadens elektricitetsverk skulle blifva för abonnenterna mera rättvist än det nuvarande.

Emellertid få vi vördsamt anföra, att vid tillämpning af nämnda taxa å oss, elektricitetsverkets för närvarande största kraftabonnenter bland den s. k. småindustrien, utgifterna för kraft i trots af denna förändring i taxan dels skulle blifva

väsentligt högre än hvad af oss erlagts till Allmänna Svenska Elektriska A.-B., som allt intill den 1 januari 1911, då nämnda bolags ledningsnät öfvertogs af staden och elektricitetsverket, levererat ifrågavarande drifkraft, dels högre än hvad kraft kan erhållas till med användande af annan kraftkälla.

För en abonnent, som använder ett fåtal kilowattimmar om året, spelar kilowattimmepriset ej så stor roll som för oss, hvilka använda resp. c:a 25,000 och c:a 15,000 kilowattimmar per år. Vid uppgörande af ofvannämnda förslag till ny taxa har priset för kilowattimme satts lika för alla oberoende af om en abonnent uttager *en* kwt. eller flera tiotusentals kilowattimmar, då på andra platser, där elektricitetsverk finnas, den praxis tillämpats, att viss rabatt medgifvits vid stor förbrukning, hvilken princip också, såsom framgår af den af A. S. E. A. på sin tid tillämpade taxan, som härmed bifogas, betr. grundpriset följdes af denna kraftleverantör.

Vid jämförelse af utgifterna för kraft enligt detta nya förslag och hvad vi skulle få betala enligt A. S. E. A:s taxa, hvarvid vi räknat med de förbrukade kilowattimmar, som uppmätts med elektricitetsverkets hos oss insatta fullt rättvisande mätare, eller med användande af annan kraftkälla hafva vi funnit, att förslaget innebär för oss för höga utgifter för kraften.

Med anledning häraf få vi vördsamt framhålla, att om elektricitetsverket nu och framdeles skall kunna räkna på de relativt större förbrukarne, som äfven göra verket den tjänsten, att uttaga kraften kontinuerligt, måste antingen grundpriset per hkr. och år sättas med fallande skala så, att vid förbrukning af ett större antal hkr. grundpriset per hkr. och år blir lägre än vid användande af endast en eller ett fåtal hkr. (i likhet med Allm. Sv. El. A.-Bol. bifogade taxa) eller och att kilowattimmepriset vid viss större förbrukning sänkes.

Vi få för vår del vördsamt anhålla att Drätselkammaren ville taga under ompröfning, huruvida ej det af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna priset för kilowattimme — eller 6 öre — kunde vid en förbrukning af 10,000 kilowattimmar och däröfver per år utgå med 5 öre för kilowattimmar för hela det uttagna beloppet af kilowattimmar under året.

Västerås den 20 april 1911.

Sigfrid Jansson. ***Aktiebolaget Västerås Jernmanufaktur.***
John Ericson.

N:o 24.

Vatten- och Gasverksstyrelsens samt Beredningsutskottets utlåtanden i väckt fråga om borttagande af mätarehyrorna för gas och elektrisk ström.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 24 november 1910 å herr Daniel Johanssons motion om borttagande af hyran för mätare af gas och elektrisk ström får Vatten- och Gasverksstyrelsen härmed afgifva följande yttrande.

Styrelsen vill till en början erinra därom, att den årliga mätarhyran enligt Stadsfullmäktiges beslut utgår med 10 % af mätarens värde, hvilket ej innebär någon som helst vinst för gas- rsp. elektricitetsverket, utan blott motsvarar verkens kostnader för ränta, justering, underhåll och amortering af den hos hvarje abonent uppsatta mätaren. Verkens kostnader för gas- rsp. elektricitetsförbrukningens uppmätning drabba således rsp. abonnenter genom upptagande af mätarhyror på ett fullt rättvist sätt.

Med påpekande af att mätarhyrorna för år 1910 belöpa sig på ett sammanlagt belopp af c:a 5,500 kronor, utgörande inemot 5 % af årets hela gas- och elektricitetsförsäljning, skulle således, för den händelse mätarhyrorna borttagas, gas- rsp. elektricitetspriset behöfva ökas med sagda 5 % för att ej verkens inkomster skulle minskas, en åtgärd, som styrelsen ej tror skulle befrämja en ökad anslutning till verken, frånsett det förhållandet, att den ej heller skulle verka rättvis.

Gifvetvis drabbar mätarhyran den mindre abonnenten propotionsvis hårdare än den större. Men omvänt förorsakar också den mindre abonnenten propotionsvis större kostnader för verket än den större, och detta ej blott för mätning utan äfven för gasens rsp. elektricitetens distribution. Då emellertid enligt gällande taxa priset för gas- rsp. elektrisk belysningsström är detsamma för en förbrukning upp till 375 rsp. 360 kronor, trots det denna förbruknings uppdelning på ett större antal abonnenter för verkan är vida mer oekonomisk än om den står att erhålla hos en enda abonnent, så har redan här en utjämning till förmån för de mindre abonnenterna gjorts.

Styrelsen vill vidare meddela, att enligt tillgängliga uppgifter från ett 20-tal gasverk gasmätarhyror beräknas vid 13 verk och att, enligt häröfver utgifven statistik, af 60 elektricitetsverk 55 debitera hyra för elektriska mätare, hvilken i de flesta fall är ej oväsentligt högre än den här i staden gällande.

Slutligen vill Styrelsen erinra därom, att i och med detta år vissa mätarhyror blifvit afsevärt reducerade, så att de numera för det fall, motionären anför, ej utgå med angifna c:a 9 kronor utan blott 5 kronor, motsvarande ej c:a 25 % utan endast c:a 12 % prisförhöjning vid en till 40 kronor antagen sammanlagd årskonsumtion af gas och elektricitet.

Då Styrelsen på ofvan anförda skäl ej finner borttagandet af hyra för mätare af gas och elektrisk ström vara förenat med en rättvis prisberäkning och ej heller kunna befordra verkens kommersiella utveckling, får Styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte afslå motionen.

Västerås den 14 mars 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås

Sedan Stadsfullmäktige den 24 november 1910 till utlåtande af Vatten- och Gasverksstyrelsen och Beredningsutskottets remitterat Grosshandlaren Daniel Johanssons samma dag väckta motion angående borttagande af mätarehyrorna för gas och elektrisk ström, samt Vatten- och Gasverksstyrelsen till Beredningsutskottets jämte motionen öfverlämnat sitt till Stadsfullmäktige ställda utlåtande i ärendet, får Beredningsutskottet, enär inom utskottet uttalas den meningen, att ifrågavarande mätarehyror borde borttagas och att den härigenom för staden uppkommande förlusten borde ersättas genom att densamma fördelas på konsumenterna af gas och elektrisk ström i mån af förbrukning, men någon utredning rörande det sätt, hvarpå en sådan åtgärd, därest den vunne Stadsfullmäktiges godkännande, borde genomföras, ej af Vatten- och Gasverksstyrelsen förebragts, samt då en del af de sifferuppgifter, styrelsen i sitt utlåtande lämnat särskildt rörande sammanlagda beloppet af mätarehyrorna under år 1910, enligt hvad utskottet erfarit ej fullt öfverensstämma med de uppgifter, som förekomma i Vatten- och Gasverksstyrelsens berättelse för sagda år eller eljes kunna af verkens räkenskaper inhämtas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville återremittera ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen för ny utredning i de af Beredningsutskottet nu anmärkta afseendena.

Västerås den 18 april 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då ofta klagomål från mindre förbrukare af gas och elektrisk ström förekommit öfver mätarhyra, som debiteras konsumenterna i fråga, anser jag det af vikt att hänsyn härtill tages genom att låta undersöka huruvida klagomålen kunna hafva sitt berättigande.

Då man utgår från den synpunkten, att en stor del af de mindre industriidkarne äro förbrukare af elektrisk ström, och speciellt hvad gasförbrukningen beträffar dessa äro att finna i den mindre bemedlade folkklassen, inses lätt, att mätarhyran är ett stort plus uti det egentliga gas- och elektricitetspriset.

Sedan staden fått nytt elektricitetsverk, bör det vara af vikt att få många nya abonnenter, men säkert är, att ett stort hinder härför ligger just uti mätarhyran.

Jag utgår från den beräkningen att en mindre förbrukare använder lys- och kokgas samt elektrisk ström för 40: — kr., därtill kommer mätarhyra med cirka 9: — kr.; det gör en förhöjning i priset af cirka 25 %.

Stora afnämare ha rabatt, hvarför mätarhyran för dem gör sig knappast märkbar.

En annan sak vill jag samtidigt framhålla, som inom affärsverlden är praxis att den som försäljer och utminuterar varor får betala våg, målkärl m. m. utan att därföre direkt belasta köparens konto.

I anledning af hvad här i korthet framhållits, tillåter jag mig vördsamt föreslå, att Herr Stadsfullmäktige

ville besluta om borttagande af mätarhyran för gas- och elektrisk ström.

Västerås den 24 november 1910.

Daniel Johansson.

N:o 25.

Byggnadsnämndens skrifvelse i anledning af inkomna anmärkningar mot Stadsfullmäktiges beslut om revision af stadsplanen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter förberedande utredningar hafva Stadsfullmäktige vid särskilda sammanträden den 20 juni och den 15 december 1910 behandlat frågan om revision af Västerås stadsplan och därvid fattat beslut om åtskilliga tillägg och förändringar i den nu gällande stadsplanen. I sammanhang med dessa beslut hafva Stadsfullmäktige jämväl uppdragit åt Byggnadsnämnden bland annat dels att efter vederbörande fastighetsägares hörande, där så erfordrades, fatta beslut angående de höjdlägen, som skulle å stadsplanekartan angifvas, dels ock att söka fastställelse å stadsplanen.

Jämlikt berörda uppdrag har Byggnadsnämnden å stadsplanekartan utmärkt af Stadsfullmäktige beslutade tillägg och förändringar och efter verkställd syn på marken å kartan utsatt erforderliga höjdsiffror samt därefter den 14 sistlidne januari i stadens tidningar utfärdat kungörelse med tillkännagifvande, att samma karta jämte Stadsfullmäktiges beslut hölles för allmänheten tillgängliga å stadsingeniörskontoret å Rådhuset hvarje hälgfri dag kl. 11—12 f. m. till och med den 15 mars 1911 och att vederbörande ägare mark, som af revisionen berördes, senast sistnämnda dag finge till nämnden inkomma med de anmärkningar rörande stadsplanerevisionen, hvartill de kunde finna sig befogade, hvarjämte aftryck af samma kungörelse genom posten hafva tillsändts alla ägare af mark inom det område, som af stadsplanerevisionen beröres, hvilkas adresser voro för Byggnadnämnden kända eller eljes kunde erhållas, så tidigt att underrättelsen kunde komma dem tillhanda minst 14 dagar före den 15 mars 1911.

I anledning häraf hafva bifogade och här nedan närmare omförmälda anmärkningsskrifvelser inom behörig tid till Byggnadsnämnden inkommit; och får Byggnadsnämnden med anledning af dessa anmärkningsskrifvelser anföra följande:

Stockholm—Västerås—Bergslagernas järnväg har beträffande järnvägens verkstadsområde hemställt, att sådana bestämmelser rörande detsamma gjordes, att bolagets

rätt att fritt förfoga öfver sitt område ej inskränktes i annan mån, än hvad den till förslaget hörande beskrifningen angåfve.

Då berörda skrifvelse ej innehåller någon anmärkning mot stadsplanen eller till densamma hörande särskilda byggnadsbestämmelser, torde skrifvelsen icke böra föranleda till något Stadsfullmäktiges särskilda yttrande.

E. V. Pettersson såsom ägare till tomten N:o 16 Östermalm har uttryckt sitt missnöje med Kungsängsgatans framdragande öfver Petterssons tomt. Som den nya stadsplanen i denna del ej innehåller någon ändring i nu gällande stadsplan, torde Petterssons anmärkning ej heller föranleda till något Stadsfullmäktiges yttrande.

Västerås Evangeliskt Luth. Missionsförenings styrelse har upprepat sin tidigare framställda anmärkning emot Klockaregatans framdragande. Byggnadsnämnden vidhåller härutinnan sitt föregående yttrande (se Stadsfullmäktiges handlingar 1910 sid. 135 o. 136) samt hemställer, att, då någon ändring i det föregående förslaget i denna del ej af Stadsfullmäktige gjorts, anmärkningen måtte af Stadsfullmäktige lämnas utan afseende.

Carl W. Wahlenius har i ingifven anmärkningsskrift dels bestridt att de beslutade höjdlägena vinna tillämpning å tomterna, förrän tomterna bebyggas, dels ock upprepat en förut gjord anmärkning rörande gränsen mellan tomten N:o 132 Västra kvarteret och den s k. mälthustomten. Hvad dessa båda anmärkningar angår innehålla de ämnen, som ej i detta sammanhang kunna komma under bedömande, och torde anmärkningarne därför ej föranleda till något Stadsfullmäktiges yttrande.

C. V. Melin såsom ägare af tomten N:o 22 Västermalm har förbehållit sig rätt till skadeersättning, därför att hans tomt till stor del komme att åtgå för Kristinagatans utläggning i dess västligaste del. Skrifvelsen innehåller ej någon anmärkning mot stadsplanen, som för öfrigt här är fullt öfverensstämmande med nu gällande stadsplan, och torde af Stadsfullmäktige lämnas utan afseende.

E. V. Larsson har i egenskap af ägare till tomten N:o 3 i kvarteret Jonas vidhållit den anmärkning, han förra gången, då stadsplaneförslaget var utställt till markägarnes hörande, framställt i afseende å förslaget till Kopparbergsplatsens ändring (se Stadsfullmäktiges handlingar 1910 sid. 133). Som berörda förslag blifvit af Stadsfullmäktige utan ändring antaget och något nytt skäl emot detsamma nu ej af Larsson anförts, torde anmärkningsskrifvelsen ej föranleda ändring i Stadsfullmäktiges föregående beslut.

J. P. Malmberg, ägare af tomten N:o 4 Felix har emot beslutet om S:t Iliansgatans förläggande och upptagande i stadsplanen af den nu å marken befintliga Djäknegatan anmärkt, att hans tomt därigenom komme att sakna utfartsväg, hvarför han icke kunde godkänna stadsplanen i denna del med mindre än att antingen den mark, som låge mellan ifrågavarande tomt och Djäknegatan utan kostnad för honom förenades med samma tomt, eller ock att han af staden på annat sätt hölles skadelös för de kostnader och olägenheter, stadsplanerevisionen kunde för honom föranleda.

Enär S:t Iliansgatan aldrig blifvit på marken utlagd samt Stadsfullmäktiges beslut om stadsplanens revision i förevarande del ej innehåller någon ändring i det förslag, som en gång förut varit utställdt till vederbörande markägares hörande, torde anmärkningen ej föranleda någon ändring i Stadsfullmäktiges föregående beslut.

Biskop Nils Lövgren har i egenskap biskopsgårdens innehafvare dels framhållit en del olägenheter af den beslutade vidgningen af Kyrkogatan midt framför domkapitelshuset och det därigenom uppkommande hörnet vid biskopsgårdens norra gafvel samt anhållit att ändring till undvikande af de påpekade olägenheterna måtte ske, dels ock framhållit, att Östra Ågatans utläggande mellan Biskopsgatan och Skolgatan vore en för trefnaden inom biskopsgården ofördelaktig åtgärd äfvensom att samma gatudel skulle vara obehöflig. I anledning af den förra anmärkningen vill Byggnadsnämnden föreslå, att, till undvikande af de påpekade olägenheterna, vid biskopshusets norra gafvel upptages ett trekantigt förgårdsområde, hvarigenom ofvan omförmälda hörn kommer att försvinna. Hvad angår den andra anmärkningen i fråga om Östra Ågatan, hvilken gata jämväl finnes upptagen i nu gällande stadsplan, hafva enligt Byggnadsnämndens förmenande ej afgörande skäl anförts för gatans borttagande, hvarför denna anmärkning torde lämnas utan afseende.

C. Th. Johansson ägare af tomten N:o 3 Lustigkulla har bestridt Lustigkullagatans framdragande öfver sagda tomt, enär såväl tomt som hus därvid komme att tillspillogifvas.

G. F. Lindroth såsom ägare af tomterna N:ris 4 och 5 Lustigkulla har ingifvit en liknande anmärkning.

Enär det af Stadsfullmäktige antagna förslaget till ordnande af en tillfredsställande uppfartsväg till Lustigkulla framkommit efter sorgfälligaste utredning och sedan flere andra förslag förkastats samt denna uppfartsvägs ordnande, som är af högsta behof påkalladt, i hvarje fall ej kan ske utan uppoffring af tomtmark och byggnader, hemställer Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige ville utan afseende på Johanssons och Lindroths anmärkningar vidhålla sitt föregående beslut.

Axel Hammer, ägare af tomten N:r 7 Hugo och *Joh. Eriksson*, ägare af tomten N:o 6 i kvarteret Hilde hafva anhållit om ersättning af staden för förluster i anledning af dels Herrgärdsgatans breddning till 18 meter samt bestämmelsen om 5 meter breda förgårdar vid gatan, dels ock upptagandet af 5 meter breda förgårdar vid Engelbrekts- och Utanbygatorna. Då berörda ersättningsanspråk icke torde böra komma under ompröfning i nu ifrågavarande sammanhang, hemställer Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige måtte vidhålla sitt föregående beslut beträffande de anmärkta delarna af stadsplanen.

K. J. Peterzon har i egenskap af ägare till tomten N:o 33 norra kvarteret anmält missnöje med stadsplanerevisionen beträffande bestämmelserna dels att inom kvarteret Heimer emot Botaniska trädgården endast må uppföras hus af 7 meters höjd och dels att af samma kvarter emot nämnda trädgård ett område om 3 meters bredd skall utgöra förgård.

På de skäl, som anförts för förslagen till berörda beslut, föreslår Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige måtte, utan afseende å anmärkningsskrifvelsen, i förevarande del vidhålla sitt föregående beslut.

C. E. Bergstrand, ägare till mark inom kvarteren Fjalar, Gregor, Gudmund, Grimm, Gösta, Harald, Hilde och Hugo har förklarat, att från hans sida hinder ej mötte för stadsplanens fastställande, under förutsättning, att han för eventuella, af stadsplaneändringen eller särskilda byggnadsbestämmelser föranledda inskränkningar i det byggnadssätt, som enligt nu gällande bestämmelser, vore medgifvet för ifrågavarande områden ägde rätt till motsvarande ersättning, samt att han förbehölle sig

att vid en framtida; ekonomisk uppgörelse med staden, hänsyn toges till det förhållande, att gatumark redan blifvit till staden öfverlåten.

Då berörda skrifvelse ej innehåller någon anmärkning mot Stadsfullmäktiges beslut och Stadsfullmäktige torde sakna anledning att i detta sammanhang yttra sig om ersättningsanspråk i anledning af stadsplanerevisionen, hemställer Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige icke måtte göra någon ändring i sitt föregående beslut i hvad stadsplanerevisionen angår den s. k. Bergstrandska jorden.

Slutligen hemställer Byggnadsnämnden, att Stadsfullmäktige ville med ofvan föreslagna mindre jämkning vid Kyrkogatan för sin del slutligen antaga den nya stadsplanen, sådan densamma nu föreligger och af Stadsfullmäktige förut antagits.

Västerås den 10 april 1911.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Teofil Öberg.

Västerås, Västm. Allehs tryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 27 April. VI.

N:o 26.

Vatten- och Gasverksstyrelsens berättelse för år 1910.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed öfverlämna Vatten- och Gasverksstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1910 med hemställan, att densamma måtte intagas i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar.

Västerås den 20 april 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed öfverlämna 1910 års förvaltningsberättelse för stadens vatten- och afloppslednings- samt gas- och elektricitetsverk.

Sedan afdrag gjorts för räntor och amortering, uppgår för det gångna året vinsten från vatten-, gas- och elektricitetsverken till kr. 59,027: 97 i stället för beräknade kr. 32,139: 58. Efter ytterligare afdrag för de nyanläggningar m. m., som enligt beslut af Stadsfullmäktige skulle bestridas af vinstmedel och hvilka anläggningar belöpa sig till en summa af kr. 9,014: 12, återstår en nettovinst af kr. 50,013: 85, för hvilken summa Drätselkammaren krediterats.

För vattenverket hade i budgeten beräknats en förlust af kr. 7,484: 97. Att nu däremot en vinst af kr. 7,598: 67 uppstått, beror dels på ökade inkomster för genom mätare utlämnat vatten och dels därpå, att utgifterna för driften understigit de beräknade. Enär å stadens icke planlagda område hos alla nytillträdande abonnenter vatten endast får utlämnas genom mätare, medför detta ökade inkomster för verket på så sätt, att för samma afgift en mindre mängd vatten behöfver levereras, i det nämligen vid debitering af vattenafgifter efter antalet rum, oberoende af konsumtionens storlek, alltid uppstår ett större eller mindre slöseri med vattnet. På så sätt komma en del af verkets abonnenter att betala vattnet efter rum och en del

åter efter genom mätare uppmätt verklig förbrukning. Olämpligheten af två så vidt skilda debiteringssystem för likartad förbrukning ligger i öppen dag, och låter på grund häraf styrelsen f. n. genom mätning af vattenkonsumtionen i en del hus, där afgift erlägges efter antal rum, verkställa beräkningar af den verkliga konsumtionen för att senare till Stadsfullmäktige framkomma med förslag till införande af ett enhetligare system med afseende på afgifterna för vatten.

Äfven gasverket visar en större vinst än den beräknade, nämligen kr. 32,179: 80 i stället för kr. 21,619: 33.

På grund af den nära 30 % ökade gaskonsumtionen är det nödvändigt att redan under innevarande år utvidga verkets apparat- och ugnsystem, äfvensom att redan under år 1912 anskaffa ännu en gasbehållare. Så snart utredningarna rörande såväl dessa frågor som frågan om ett nytt gasverk blifvit afslutade, kommer styrelsen att för Stadsfullmäktige framlägga resultatet af desamma.

Nya elektricitetsverket är sedan början af oktober månad i reguliär drift, men återstår ännu en del beslutade efterarbeten, innan detsamma är fullt färdigt. Äfven anslutningen till elektricitetsverket har, såsom af styrelseberättelsen framgår, under det gångna året ökats i ganska afsevärd grad. Då emellertid denna ökade belastning ej kunnat emottagas förrän mot slutet af året, och då samtidigt de reducerade strömpriserna trätt i kraft, har för det gångna året ökningen ej kunnat afsevärt inverka på vinstresultatet, som dock är något bättre än beräknats nämligen kr. 19,249: 50 i stället för kr. 18,005: 22.

Hvad afloppsledningarna angår vill Styrelsen meddela, att Styrelsen ännu icke gått i författning om utförandet af den pumpstation, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 21 December 1908 skulle uppföras i Södra Esplanaden och för hvilken Stadsfullmäktige beviljat ett anslag af 11,500 kronor. Styrelsen har nämligen tagit under öfvervägande lämpligheten af vissa ändringar uti det uppgjorda förslaget för stadens afloppssystem, innebärande bl a. en ändrad plats för det planerade reningsverket, hvarigenom måhända äfven platsen för nyssnämnda pumpstation bör ändras. Tills dessa planer hunnit förverkligas skulle pumpstationen kunna provisoriskt ersättas med en s. k. stigbrunn.

Anslagen för gas- och elektricitetsmätare hafva på grund af den oväntat stora abonnentökningen öfverskridits, men erhöll Styrelsen, under påpekande af detta förhållande, i innevarande års stat motsvarande större belopp beviljade för berörda ändamål.

Styrelsen vill ej underlåta att i samband med förvaltningsberättelsen framhålla, att verken deltaga i stadens obligationslån med en ursprunglig summa af kr. 1,397,600: —, hvarå numera amorterats kr. 81,707: —, men att uti förstnämnda summa ingår dels gamla vattenverket med ett belopp af c:a kr. 125,000: —, dels gamla elektricitetsverket med ett belopp af c:a kr. 55,000: —. Verken äro sålunda belastade med ränta och amortering å ett kapital af ej mindre än c:a kr. 180,000: —, hvilket kapital, såsom svarande mot numera till större delen oanvändbara anläggningar, vid resp. nya verks färdigställande rätteligen borde hafva varit till hufvudsaklig del afskrifvet.

Styrelsen vill i samband med lämnat uppdrag rörande utredning af amorteringsplan för verken närmare återkomma till sagda förhållanden, som stå nyssnämnda fråga mycket nära.

Styrelsen, som icke har något vidare att anföra angående 1910 års styrelseberättelse, hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna densamma.

Västerås den 12 april 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

STYRELSEBERÄTTELSE.

Jämlikt föreskrifterna i § 10 af reglementet för vatten- och afloppsledningssamt gas- och elektricitetsverken i Västerås aflämnas härmed redogörelse för år 1910.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren			5,000: —
Assistent		2,400: —	
två ålderstillägg		600: —	
personligt lönetillägg för år 1910		300: —	3,300: —
Kamrerare			2,100: —
Kassörska	1,200: —		
ett ålderstillägg	150: —	1,350: —	
afgår för tjänstledighet		303: 75	1,046: 25
Kontorsbiträde		900: —	
ett ålderstillägg		150: —	
tillkommer för tjänstgöring som kassörska		67: 50	1,117: —
Siffergranskare			275: —
Mätarejusterare		1,200: —	
ett ålderstillägg		150: —	1,350: —
Mätareafläsare och inkasserare			1,286: 90
Extra biträde vid afläsning af mätare			201: 01
Springgosse, inkasserar äfven räkningar			302: 80
Extra tekniskt biträde för år 1910			1,200: —
		Kronor	17,179: 46
hvaraf påföres vattenverket		5,726: 48	
„ „ gasverket		5,726: 49	
„ „ elektricitetsverket		5,726: 49	17,179: 46

Diverse årliga utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp och medicin		556: 39
Olycksfallsförsäkring		412: 84
Böcker, skrif- och ritmaterial, postporto m. m.		1,442: 80
Telefonafgifter		792: 20
Annonser		443: 70
Renhållning, städning, eldning och belysning		1,430: 99
Brandstodsafgifter för förvaltningsbyggnad och förråd		124: 72
Underhåll af förvaltningsbyggnad och inventarier		259: 32
D:o „ diverse verktyg och redskap		361: 23
Allmänna omkostnader, bestående af sådana utgifter som icke kunna hänföras till något af ofvanstående konti (resor m. m.)		506: 99
Ränteutgifter (ränta å lån i Västerås stads Sparbank kr. 650), sedan ränteinkomsterna, kr. 245: 40, afdragits		404: 60
	Kronor	6,735: 78
hvaraf påföres vattenverket	2,245: 26	
„ „ gasverket	2,245: 26	
„ „ elektricitetsverket	2,245: 26	6,735: 78
Femte årets amortering af kostnaden för kontorsbyggnadens omändring		1,250: —
hvaraf påföres vattenverket	415: —	
„ „ gasverket	420: —	
„ „ elektricitetsverket	415: —	1,250: —

Vattenverket.

Inkomster:

Vatten enligt kontrakt	25,878: 17	
D:o „ mätare	30,671: 61	
Hyror för vattenmätare	1,320: 06	
D:o „ gamla verkets bostadslägenheter	475: —	58,344: 84

Utgifter:

Driften:			
Antracit- och andra kol jämte koks	3,977: 56		
Oljor, packning och trassel	693: 27		
Redskap	82: 84		
Belysning inom verket	150: 76	4,904: 43	
Underhåll:			
Fastigheter	531: 04		
Maskiner	2,004: 09		
Transport	2,535: 13	4,904: 43	58,344: 84

Transport			2,535: 13	4,904: 43	58,344: 84
Sugbrunnar, sug- och tryckledningar . . .			19: 10		
Vattenledningsnätet med tillhörande serviser, luckor, brand-, spol- och dricksposter			677: 47		
Vattenmätare			390: 29	3,621: 99	
Aflöningar:					
Verkens förvaltning enligt ofvan			5,726: 48		
Maskinmästaren		1,400: —			
ett ålderstillägg		300: —	1,700: —		
Två maskinister		2,000: —			
hvardera ett ålderstillägg		300: —	2,300: —		
Rörnätsförmannen		1,300: —			
ett ålderstillägg		150: —	1,450: —		
Vårdaren af vattenborgen . .		1,000: —			
två ålderstillägg		300: —	1,300: —		
Skötsel af gamla verkets maskiner, brunnar och ledningar			26: 31		
Skurning, tvättning af sand, ombyte af filter, rengöring af reservoirer och regleringskammare			230: 60		
Spolning af ledningar, tillsyn af brandposter och ventiler			255: 77		
Diverse oförutsedda aflöningar			113: 75	13,102: 91	
Diverse utgifter:					
Verkens förvaltning, enligt ofvan			2,245: 26		
Brandstodsafgifter			67: 25		
Utskylder			419: 27		
Arrenden resp. ersättningar för mark:					
till R. Stephani, Hesslö .		500: —			
„ A. Andersson, Hamre		150: —			
„ C. Pettersson, Vallby		25: —	675: —		
Brännsle åt maskinisterna vid Hesslöverket			60: —		
Analyser, skjutsar m. m.			49: 35		
Oförutsedda utgifter			800: —	4,316: 13	
Ränta och amortering:					
Verkets andel med 96,000 kronor i 1896 års obligationslån:					
amortering år 1910		3,011: 76			
första halfårets ränta	1,728: —				
andra „ „	1,673: 79	3,401: 79	6,413: 55		
Transport			6,413: 55	25,945: 46	58,344: 84

Transport		6,413: 55	25,945: 46	58,344: 84
Verkets andel med 32,136 kr. i 1902 års obligationslån:				
amortering	490: 63			
ett års ränta	1,285: 44	1,776: 07		
Verkets andel med 316,563 kr. i 1907 års obligationslån:				
amortering	3,390: 01			
ett års ränta	14,245: 34	17,635: 35	25,824: 97	
Amortering af kostnaden för omändring af förvaltningsbyggnaden			415: —	
Afskrifning å vattenmätare			950: 12	
D:o af diverse fordringar			110: 62	
			53,246: 17	
som minskas med afloppsledningarnas andel i förvaltningskostnader i div. årliga kostnader och i aflöning till förmän			2,500: —	
			50,746: 17	
Årets nettovinst:				
Under året anlagda vattenserviser, som enl. Stadsfullmäktiges beslut skola gäldas af vinstmedel		1,986: 31		
Vakthållning under storstrejken 1909, att likaledes utgå af vinstmedel		3,419: 71		
Till Drätselkammaren		2,192: 65	7,598: 67	
Summa kronor			58,344: 84	58,344: 84

Afloppsledningarna.

Utgifter:

Driften:		
Oljor, packning och trassel		2: 50
Underhåll:		
Afloppsledningarna med tillhörande rännstens-, spol- och rensbrunnar		490: 15
Aflöningar:		
Rensning af brunnar och spolning af ledningar	542: 28	
Andel i förvaltningskostnader, i diverse årliga kostnader och i aflöning till förmän	2,500: —	3,042: 28
Andel i inköp af inventarier för vatten- och afloppsledningarna		500: —
Summa kronor		4,034: 93

Ränta och amortering å afloppsledningarnas andel i obligationslånen betalas af Drätselkammaren och har fördenskull icke här upptagits.

Gasverket.

Inkomster.

Allmänna belysningen:

För 289 uppåtbrinnande lågor	21,689: 81		
För 46 nedåtbrinnande lågor	2,402: 37		
För 4 st. luxlampor	464: —	24,556: 18	

Enskild gasförbrukning:

För 374,339 kbm. gas	55,854: 59		
För hyra för gasmätare	2,266: 89		
För en lampa vid epidemisjukhuset	35: —		
För två lampor vid slottet	117: 39	58,273: 87	

Biprodukter:

Stenkolstjära	1,587: 10		
Koks	19,402: 12	20,989: 22	
Vinst å installationsarbeten		3,718: 76	107,538: 03

Utgifter:

Driften:

Gaskol	31,918: 27		
Oljor och trassel	138: 07		
Reningsmassa	109: 88		
Redskap	167: 58		
Belysning inom verket jämte kraftström	1,395: 11		
Strumpor, brännare, glas m. m. till gatulyktorna	780: 36		
Fotogen, kolsyra, strumpor, brännare, glas m. m. till luxlamporna	336: 85		
Vatten	58: —	34,904: 12	

Underhåll:

Fastigheten	669: 74		
Ugnar och apparater	782: 46		
Gasledningsnätet med tillhörande luckor och sifoner jämte serviser	942: 74		
Gatulyktor	508: 84		
Luxlampor	19: 66		
Gasmätare	530: 71	3,454: 15	

Aflöningar:

Verkens gemensamma förvaltning enligt ofvan	5,726: 49		
Transport	5,726: 49	38,358: 27	107,538: 03

Transport		5,726: 49	38,358: 27	107,538: 03
Gasmästaren	1,500: —			
ett ålderstillägg	300: —	1,800: —		
Två ordinarie eldare		3,339: —		
Två extra eldare		2,473: 69		
För omläggning af reningskistor och rengöring af apparater		1,622: 59		
För tillsyn af gasrörnätet och pumpning af sifoner		198: 16		
För gatulyktors tändning, släckning och putsning		5,079: 16		
För luxlampors tändning, släckning och putsning		214: 48		
För renhållning, bortkörning af aska och slagg, snöskottning m. m.		242: 40	20,695: 97	
Diverse utgifter:				
Verkens gemensamma förvaltning enligt ofvan		2,245: 26		
Brandstodsafgifter		374: 52		
Utskylder		3,101: 78		
Bränsle och lyse åt gasmästaren		119: 70		
Rabatt å gas		1,619: 47		
Oförutsedda utgifter		800: —	8,260: 73	
Ränta och amortering:				
Verkets andel med 111,305 kr. i 1907 års obligationslån:				
amortering		1,191: 94		
ett års ränta		5,008: 73	6,200: 67	
Amortering af kostnaden för omändring af förvaltningsbyggnaden			420: —	
Afskrifning å mätare			1,099: 61	
Afskrifning af diverse fordringar			322: 98	
Årets vinst:				
Under året anlagda gasserviser, som enligt Stadsfullmäktiges beslut skola gäldas af vinstmedel		1,455: 38		
Nya gatulyktor, att likaledes gäldas af vinstmedel		709: 12		
Till Drätselkammaren		30,015: 30	32,179: 80	
		Summa kronor	107,538: 03	107,538: 03

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen:				
Å Norrmalm och i Sundinska parken			300: —	
Enskild förbrukning:				
För belysningsström		59,617: —		
För kraftström		10,035: 38	69,652: 38	
För en lampa vid lasarettet			56: 26	
För hyror för elektriska mätare			3,310: 58	
Vinst å installationsarbeten			1,414: 65	74,733: 87

Utgifter:

Driften:				
Ångkol		2,888: 54		
Brännolja		3,296: 06		
Oljor, packning, trassel, remmar m. m.		1,115: 93		
Redskap		28: 25		
Lampor till allmänna belysningen		39: 65		
Belysning inom verket		445: 14		
Destilleradt vatten och svafvelsyra		348: —		
Vatten		420: —	8,581: 57	
Underhåll:				
Fastigheten		111: 77		
Maskiner, ackumulatorbatteri o. instrument		222: 61		
Ledningsnätet med tillhörande serviser, takfästen och stolpar		727: 47		
Elektriska mätare		78: 64	1,140: 49	
Aflöningar:				
Verkens förvaltning, enligt ofvan		5,726: 49		
Maskinmästaren	1,600: —			
ett ålderstillägg	300: —	1,900: —		
Två maskinister	2,400: —			
hvardera ett ålderstillägg	300: —			
	2,700: —			
hvarifrån afg. för annan tjänstgöring	80: —	2,620: —		
En maskinist för tiden 25/8—31/12		363: 75		
En eldare		1,260: 63		
Transport		11,870: 87	9,722: 06	74,733: 87

Transport			11,870: 87	9,722: 06	74,733: 87
Förste montören		1,500: —			
ett ålderstillägg . . .		300: —	1,800: —		
För skötsel af allmänna belysningen . .			37: 26	13,708: 13	

Turbindriften.

Driften:					
Oljor, remmar, trassel			282: 10		
Underhåll:					
Fastigheten			302: 24		
Aflöningar:					
En maskinist		1,200: —			
ett ålderstillägg . . .		150: —	1,350: —		
Diverse utgifter:					
Värme och lyse			138: 12	2,072: 46	

Diverse utgifter:

Verkens gemensamma förvaltning, enligt ofvan			2,245: 26		
Brandstodsafgifter			115: 68		
Utskylder			3,101: 76		
Rabatt å elektrisk ström			4,858: 56		
Hyror för takfästen			382: 04		
Bränsle och lyse åt maskinmästaren . .			122: 30		
Oförutsedda utgifter			1,007: 64	11,833: 24	

Ränta och amortering:

Verkets andel i 1892 års obligationslån kr. 40,425: —.					
amortering		1,085: 23			
första halfårets ränta	808: 50				
andra „ „	786: 80	1,595: 30	2,680: 53		
Verkets andel i 1902 års obligationslån kr. 11,600: —.					
amortering		177: 10			
ränta		464: —	641: 10		
Transport			3,321: 63	37,335: 89	74,733: 87

Transport	3,321: 63	37,335: 89	74,733: 87	
Verkets andel i 1907 års obligationslån kr. 207,205: —.				
amortering	2,218: 93			
ränta	9,324: 22	11,543: 15	14,864: 78	
Amortering af kostnaden för omändring af förvaltningsbyggnaden			415: —	
Afskrifning å mätare			2,577: —	
Afskrifning af diverse fordringar			291: 70	

Årets vinst:

Serviser, som enligt Stadsfullmäktiges beslut skola gäldas af vinstmedel . .	1,200: —			
Kostnaden för vakthållning under strejken 1909, att likaledes bestridas af vinstmedel	243: 60			
Till Drätselkammaren.	17,805: 90	19,249: 50		
Summa kronor		74,733: 87	74,734: 87	

Nyanläggningar och nyanskaffningar.

	Verkliga kostnaden.	Anslag.	Anslaget beviljat den
Gäldadt af årets vinst:			
Nya serviser och diverse mindre utvidgningar för vattenverket	1,986: 31	1,900: —	22/12 1909
Nya serviser och diverse mindre utvidgningar för gasverket	1,455: 38	1,900: —	22/12 1909
Nya serviser och diverse mindre utvidgningar för elektricitetsverket	1,200: —	1,200: —	22/12 1909
Nya gatulyktor	709: 12	600: —	
Kronor	5,350: 81	5,600: —	
Gäldadt af lånemedel:			
Vattenledning i Kopparbergsvägen	2,939: 97	2,900: —	21/12 1908
D:o i Pilgatan från Malmabergsgatan till Korsängsgatan .	4,491: 44	4,750: —	31/3 1910
D:o i Pil- och Malmabergsgatorna	5,790: 43	5,870: —	21/12 1908
Aflloppsledning i d:o d:o	4,161: 63	4,165: —	21/12 1908
D:o i Vasaparken, Vasagatan och Munkgatan	3,196: 49	3,000: —	22/6 1909
D:o i Pilgatan från Malmabergsgatan till Korsängsgatan	3,566: 09	3,575: —	31/3 1910
Transport	24,146: 05	24,260: —	

Transport		24,146: 05	24,260: —	
Gasledning i Smedjegatan		1,771: 80	1,800: —	31/3 1910
„ i Slottsgatan		1,529: 84	1,550: —	„
„ i Södra Esplanaden		2,118: 19	2,850: —	„
„ i Stora gatan		4,329: 37	4,350: —	„
„ i Västra Esplanaden		820: 13	830: —	„
„ i Vasagatan		1,702: 46	1,730: —	„
„ i Kyrkogatan		2 027: 13	2,150: —	„
„ i Allégatan		1,358: 65	1,600: —	„
„ i Emausgatan		1,380: 86	1,400: —	„
„ i Kopparbergsvägen		473: 79	475: —	21/12 1908
„ i Pilgatan från Malmabergsgatan till Korsängsgatan		2,935: 49	2,950: —	31/3 1910
„ i Pil- och Malmabergsgatorna		3,711: 83	3,800: —	22/6 1909
„ i Munk- och Kaserngatorna		3,849: 36	3,850: —	29/9 1910
Utom stadens planlagda område anlagda ledningar:				
Vattenledning i Götgatan	246: 14			
„ i Norra Esplanaden för området Tegelvreten	2,052: 56			
„ i Dalavägen	427: 33			
„ i Kullavägen	147: 36			
Afloppsledning i Götgatan	157: 52			
„ i Norra Esplanaden för området Tegelvreten	1,413: 56			
„ i Dalavägen	333: —			
„ i Kullavägen	148: 79			
Gasledning i Norra Esplanaden för området Tegelvreten	964: 54			
„ i Norra Esplanaden för Valsborgsområdet	293: 99			
„ i Götgatan	98: 93			
„ i Dalavägen	210: 79		5,000: —	22/12 1909
„ i Kullavägen	96: 42	6,590: 93	3,000: —	25/8 1910
Summa kronor		58,745: 88	61,595: —	

Nyanskaffnigar:

Lånemedel:

Vattenmätare	2,783: —	3,000: —	22/12 1909
Gasmätare	9,085: 90	5,500: —	„
Elektriska mätare	14,433: 20	5,500: —	„
Summa kronor	26,302: 10	14,000: —	

TEKNISKA UPPGIFTER.

Vattenverket.

Förbrukadt vatten	År 1908	År 1909	År 1910	Jämförelse mellan åren 1909 och 1910 ökning i	
	kbm.	kbm.	kbm.	kbm.	%
För hushållsbehof	513157	488033	533044	+ 45011	+ 9,22
För industriella behof	59031	46988	54785	+ 7797	+ 16,6
För allmänna behof, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, gräsmattor, gatuspolning m. m.	9290	10920	15100	+ 4180	+ 38,3
Summa vattenförbrukning	581478	545941	602929	+ 56988	+ 10,44

Under år 1910 uppfordrat vatten erhölls uteslutande från vattenverket i Hesslö.

Största vattenförbrukningen under ett dygn inträffade den 13 juni och utgjorde . . . . . 2,703 kbm.
Lägsta vattenförbrukningen under ett dygn inträffade den 6 resp. 16 januari och utgjorde . . . . . 832 „
Medelförbrukningen per dygn motsvarande . . . . . 1,651,9 „
„ „ „ för 1909 motsvarande . . . . . 1,595,7 „
motsvarande en ökning per dygn för 1910 af . . . . . 156,2 „

Då omkring 15,500 personer togo vatten från stadens ledning, motsvarade den vattenmängd, som åtgick till hushålls- och allmänna behof, 96,9 liter per individ och dygn.

23 mars och 30 december rengjordes filterbassängen.

21 och 22 mars samt 31 december rengjordes hufvudbassängen.

Vattenmätare:

Antalet uppsatta mätare den 31 december 1909 . . . . . 335 st.
Ökning under år 1910 . . . . . 37 „
Antal uppsatta mätare den 31 december 1910 . . . . . 372 st.

Vattenledningarna:

Gjutjärnsledningar:

Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1909 . . . . . 32,737 m.
Under år 1910 lagda ledningar . . . . . 1,355 m.
„ „ „ kasserade ledningar . . . . . 205 „ 1,150 „
Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1910 . . . . . 33,887 m.

Smidesjärnsledningar:

Sammanlagda längden den 31 december 1910 . . . . 1,607 m.

Afloppsledningarna:

Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1909	19,727 „
Under år 1910 lagda ledningar	1,330 „
Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1910	21,057 „

Serviser för vatten och aflopp:

Under år 1910 utförda serviser: 4 inom stadens planlagda område.
17 å „ icke „ „

Inom stadens planlagda område äga alla gårdar vattenintag och gårdsaflopp.
Å „ icke „ „ „ 330 „ „ „ 366 gårdar gårdsafl.

Följande utom kommunen belägna gårdar erhålla vatten från stadens ledning:

Västerås kvarn.
Tallbacka n:r 1, ägare A. Hedrén.
Jokobsberg „ 1, „ A. Sundberg.
Hamre Egendom, „ A. Andersson.
Jakobsberg n:r 39 b, „ E. A. Eriksson.

Vattenklosetter:

	Med septik tank st.	Utan septik tank st.	Utan septik tank men med silbrunn st.	Summa st.
Antal klosetter den 31 december 1909 . .	8	23	2	33
Under år 1910 uppställda klosetter . . .	—	25	—	25
Antal klosetter den 31 december 1910 . .	8	48	2	58

Vattenverkets maskiner arbetade sammanlagdt 7,975,5 timmar och uppfordrade i medeltal 21 liter vatten i sekunden. Kolåtgången uppgick till 1,037,7 hl., motsvarande 13 liter kol per maskintimme.

Gasverket.

	Å — r				Jämförelse mellan åren 1909 och 1910	
	1907	1908	1909	1910	ökning + minskn. —	i %
Förgasade kol............ ton	1015,9	1311	1426,5	1812,5	+ 386	+ 27,1
Tillverkad gas .... kbm.	287020	370610	432540	520830	+ 88290	+ 20,4
Gasutbyte pr 1,000 kg. kol „	282,5	282,7	303,2	287,4	— 15,8	— 5,2
Koks från ugnarna ...... hl.	17835	24486	25918	30170	+ 4252	+ 16,4
hvaraf åtgått:						
till eldning af ugnarna .. „	6470	7029	7921	9041	+ 1120	+ 14,1
„ „ „ ångpannan „		204,5	301	122	— 179	— 59,5
och sålunda till försäljning öfverblifven ...... „	11365	17252	17696	21007	+ 3311	+ 18,7
Erhållen koks pr 100 kg. förgasade kol .... „	17,6	18,7	18,2	16,7	— 1,5	— 8,2
Till eldning af ugnarna använd koks i % af förgasade kol .... %	24,2	20,9	21,7	19,5		— 2,2
Erhållen stenkolstjära ... lit.	29164	40424	37677	58327	+ 20650	+ 54,8
Erhållen tjära pr 1,000 kg. förgasade kol .... „	28,7	30,8	26,4	32,2	+ 5,8	+ 22
Kolvikt pr retortladdning kg.	168	168,8	169,6	183,6	+ 14,0	+ 8,3
Antal retortladdningar ... st.	6048	7768	8410	9874	+ 1464	+ 17,4
Gasförbrukning pr år och invånare	17,3	21,9	24,1	27,8	+ 3,7	+ 15,3

Antal gatulyktor den 31 december 1910.

Stående	282 st.	med tillsammans 295 lågor,	hvaraf 113	brunno hela natten.
Hängande	21 „	„ „ 48 „	„ 8	„ „ „
Summa	303	343	121	

Luxlampor: 4 st.

Gasmätare:

Antalet gasmätare den 31 december 1909 . . . . 897 st.
Under år 1910 uppsatta mätare . . . . 42 „
Antalet mätare den 31 december 1910 . . . . 939 st.

Automatgasmätare:

Antalet mätare den 31 december 1909 . . . . 138 st.
Under år 1910 uppsatta mätare . . . . 167 „
Antalet mätare den 31 december 1910 . . . . 305 st.
Sammanlagda antalet mätare den 31 december 1910 . . . . 1,244 „
hvadan sålunda antalet mätare under år 1910 ökats med . . . . 209 „

Fördelning af den tillverkade gasen:

	1907		1908		1909		1910		Jämförelse mellan åren 1909 och 1910 ökn. + minskning —	
	kbm.	%	kbm.	%	kbm.	%	kbm.	%		
	af årstillverkningen								i kbm.	i %
Offentlig belysning	67408	23,5	82675	22,3	97470	22,5	98000	18,8	+ 530	+ 0,5
Ensk. värme och lysgas	190784	66,5	237584	64,1	290574	67,2	373400	71,7	+82826	+28,5
Gasverkets eget behof	3829	1,3	3272	0,9	4265	1,0	1623	0,3	— 2642	—62,0
Felmätning och förluster	24999	8,7	47079	12,7	40231	9,3	47807	9,2	+ 7576	+18,8
Summa	287020	100,0	370610	100,0	432540	100,0	520830	100,0		

Maximum tillverkning pr dygn inträffade den 14 december och motsvarade 2,320 kbm.
" " " " i % af årstillverkningen 0,45 %
Minimum " " " inträffade den 27 juni o. motsvarade 620 kbm.

Gasledningarna:

Gjutjärnsledningarna:

Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1909		15,721 meter.
Under år 1910 lagda ledningar	4,028 meter	
" " 1910 kasserade ledningar	610 "	3,418 "
Ledningarnas längd den 31 december 1910		19,139 meter.

Smidesjärnsledningar:

Ledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1909	6,350 meter.
Under år 1910 kasserade ledningar	609 "
Ledningarnas längd den 31 december 1910	5,741 meter.
Gasledningarnas sammanlagda längd den 31 december 1910	24,880 "
Under år 1910 lagda serviser	38 st.

Elektricitetsverket.

	1909 kwtr	1910 kwtr	Ökning + Minskning — kwtr	%
Afgifven ström till offentlig belysning	769	1000	+ 231	+ 30
„ „ „ enskilda: belysning	146826	163700	+ 16874	+ 11,5
„ „ „ „ kraft	30131	42623	+ 12492	+ 41,5
Summa kwtr	177726	207323	+ 29597	+ 16,7
Egen förbrukning	5655	4045	— 1610	— 28,5
Summa kwtr	183381	211368	+ 27987	+ 15,3

Under oktober månad öfvertog det nya elektricitetsverket driften. Då alltså under större delen af året den elektriska energien uttogs ur gamla verket, hvarest hufvudmätare för uppmätning af den alstrade elektriska energien ej funnos uppsatta, kunna några tillförlitliga uppgifter rörande denna produktion ej lämnas. Gifvetvis har detta förhållande beaktats vid uppförandet af det nya elektricitetsverket, hvadan sålunda först för kommande år exakta uppgifter rörande såväl totalproduktionen som energiförlusterna i ackumulatorbatteri, ledningsnät etc. kunna erhållas.

Elektricitetsmätare:

Uppsatta mätare den 31 december 1909	725 st.
Ökning under år 1910	134 „
Antal uppsatta mätare den 31 december 1910	859 st.

Tabell, utvisande anslutningen till verket under redogörelseåret.

	Motorer			Glödlampor		Båglampor		Summa kilowatt
	st.	hkr.	kw.	st.	kw.	st.	kw.	
Anslutningen den 31 december 1910...	64	110	104	11080	517,5	47	28,5	650
Ökn. resp. minskn. under år 1910.....	56	185	168	2000	67,5	— 18	— 10,5	225
Anslutningen den 31 december 1910...	120	295	272	13080	585,0	29	18	875

För belysningen uppgick antalet förbrukningstimmar under året till 280 timmar per lampa.

De till elektricitetsverket den 31 december 1910 anslutna elektriska motorerna voro af följande storlekar:

Motorer på 220 volt.

Storlek hkr.	0,1—0,9	1—1,9	2—2,9	3—3,9	4	5	7,5	S:a
Antal	23	32	21	4	3	4	1	88
Kapacitet Summa hkr	7,15	40,25	43,3	12,4	12	20	7,5	142,6
„ „ kw.	9,0	41,2	40,0	11,5	10,8	18	6,5	137

Motorer på 440 volt.

Storlek hkr.	1,5	2—2,9	3	4	5	6,5	10	12	18	S:a
Antal	7	4	3	4	6	4	1	2	1	32
Kapacitet Summa hkr.	10,5	8,9	9	16	30	26	10	24	18	152,4
„ „ kw.	10,5	8	8,4	14,4	27	22,6	8,5	20,4	15,2	135

Kraft levereras till:

	Antal motorer	Summa hkr.
Bagerier och konditorier	8	19,5
Biografer	2	8,0
Bryggerier	4	8,9
Fläktar	5	0,5
Foderfabriker	2	5,0
Gasverk	2	3,5
Hissar	7	18,3
Kafferosterier	3	5,0
Kemisk-tekniska fabriker	2	3,0
Laboratorier	1	0,5
Lossningskranar	2	9,0
Manglar	1	1,5
Mejerier	2	7,0
Mekaniska verkstäder och smedjor	19	60,3
Metall- och guldsmedsfabriker	6	15,2
Murbruksfabriker	2	24,5
Orglar	1	1,5
Pumpar	4	6,7
Renhållningsverk	1	12,0
Repslagerier	2	2,5
Slakterier	11	18,7
Snickerier	7	19,2
Tandläkare	4	0,4
Telegrafverk	1	0,1
Tryckerier	18	27,7
Vedsågerier	3	16,5
Summa	120	295,0

De från Allmänna Svenska Elektr. A.-B. öfvertagna abonnenterna voro vid årsskiftet till större delen öfverkopplade till nya elektricitetsverket.

Det nya elektricitetsverket, hvars uppförande Stadsfullmäktige beslutade den 29 april 1909, blef under år 1910 så pass fullbordadt, att driften i detsamma kunde påbörjas den 7 oktober, då samtidigt öfverkoppling af ledningsnätet från gamla verket påbörjades, hvarefter sistberörda verk den 11 november kunde försättas ur bruk.

Så snart driften nedlagts, togs byggnaden för detta verk i anspråk som förrådsbyggnad för de olika verkens material.

Därvarande maskiner hoppas Styrelsen under den närmaste tiden kunna afyttra. För den äldre, numera nedtagna luftledningsmaterialen hoppas Styrelsen få god användning vid ledningsnätets ständigt fortgående utsträckning inom stadens yttre delar.

Rörande nya verkets utförande hänvisas till de fullständiga förslag, hvarpå Stadsfullmäktige grundade sist nyssnämnda beslut, och meddelas här endast följande:

Byggnadens arkitekt har varit Arkitekt E. Hahr, Västerås.

Byggnadens konstruktör, hvad beträffar grund och hållfasthetsberäkningar, ingenjör H. Kreüger, Stockholm.

Kontrollant öfver byggnadsarbetena: Ingenjör G. Andersson, Västerås, och stadens byggnadschef.

Konsulterande, hvad beträffar den maskinella utrustningen etc., Direktör E. Wikander, Göteborg.

De hufvudsakliga leverantörerna hafva varit:

Herrar Malmberg & Karlberg, Västerås: Samtliga byggnadsarbeten.

A.-B. Diesels Motorer, Stockholm: 2 st. 350 hkr. dieselmotorer.

Allmänna Svenska Elektr. A.-B., Västerås: 2 st. 350 hkr. likströmsgeneratorer, fullständig instrumentering, 1 st. $7^1/_2$ tons travers samt oljecistern för brännolja.

Accumulatorenfabrik Aktien-Gesellschaft, Berlin: Utökning af det från gamla elektricitetsverket öfverflyttade batteriet.

Den af Herrar Stadsfullmäktige den 31 mars 1910 beslutade moderniseringen af turbinhusets maskinella utrustning har, på grund af att därmed sammanhängande reparation af själfva byggnaden visat sig vida mer tidsödande och besvärlig än man på förhand kunnat förutse, under det år, berättelsen afser, ej kunnat afslutas.

Under året hafva följande större ledningssträckor monterats:

Från elektricitetsverket genom Sture-, Munk-, Kasern- och Pilgatorna till Folkets Park, med jordkabel mellan elektricitetsverket och Kungsängsgatan samt luftledning å öfriga sträckan.

Från elektricitetsverket genom Vasaparken, järnvägsbangården och Viksäng till Kungl. Västmanlands Regementes kasernetablissement, med jordkabel mellan elektricitetsverket och Mek. verkstaden och luftledning å öfriga sträckan.

Från elektricitetsverket genom Vasaparken, järnvägsbangården, utefter Mek. verkstadens norra gräns och fram till hamnområdet, med jordkabel mellan elektricitetsverket och Mek. verkstaden och luftledning å öfriga sträckan.

Från hörnet af Utanbygatan och Kopparbergsvägen genom sistnämnda gata och Knutsgatan till Karlsdal, med jordkabel mellan Utanbygatan och Knutsgatan samt luftledning å öfriga sträckan.

Från Stora gatan genom Västra Esplanaden och Jakobsbergsgatan till Jakobsbergsområdet med luftledning å hela sträckan.
Å Blåsbo villaområde genom Blåsbo-, Kulla-, Dala- och Bågevägarna med luftledning å hela sträckan.

Under året hafva 97 st jordkabelserviser och 80 st. installationer monterats. Af dessa hafva 53 st. monterats af verkets entreprenörer och 27 st. genom verkets försorg.

Västerås den 12 april 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

N:o 27.

Årsberättelse
från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1910.

I. Hälsovårdsnämnden med därunder lydande inrättningar och personer.

1. Antal sammanträden under året.	20.
2. Under året tillkomna förändringar beträffande nämndens befattning med den allmänna sjukvården, instruktionen för nämnden, särskilda föreskrifter tillkomna i enlighet med § 24 i hälsovårdsstadgan.	Ombyte af 1:ste stadsläkare. Den förutvarande afgick 1 mars och den följande tillträdde den 16 aug. Tillförordnad under ledigheten var 2:dre stadsläkaren. Förslag till ny stadga för mjölkförsäljningen utarbetad, men ännu ej antagen af Stadstullmäktige.
3. Tjänstebiträden för hälsovården: kemist, veterinär, antal tillsyningsmän och öfrig personal.	Kemist: Västerås kemiska station (mjölkundersökningar). Köttbesiktningsbyrån: Föreståndare: Veterinär M. Jonsson. Öfrig personal: 2 trikinmikroskopister och 1 vaktmästare samt dessutom biträde dagligen af 1 hälsopolis. 2 hälsopoliser samt vid desinfektioner äfven biträde af en poliskonstapel.

II. Befolkningen, nativiteten och dödligheten inom samhället.

Antal *kyrkoskrifna invånare* den 31 december 1909,	17,606, däraf 8,488 mankön och 9,118 kvinnkön.
den 31 december 1910	18,678, » 9,129 » » 9,549 »
Antal *födda* under redogörelseåret.	Lefvande födda 454 däraf 234 mank. o. 220 kv.k. Dödfödda 17 » 15 » » 2 »
Antal *döda* enligt dödsbevisen.	Döda 239 » 115 » » 124 »

Större dödlighet i någon viss stadsdel.	Synes ej ha förekommit.

III. Hälsovården.

a. **Vattentillgång.**	
1. Behofvet af dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, gräfda brunnar, rörbrunnar (antal), vattenledning.	Vattenledning från sänkbrunnar i en grusås sedan 1907.
2. Vattnets beskaffenhet; vattentillgången tillräcklig eller otillräcklig.	Beskaffenheten utmärkt, tillgången riklig.
Från samhällen med vattenledning torde följande uppgifter lämnas:	
1. Ledningarnas *sammanlagda längd* inom rörnätet vid redogörelseårets slut.	Stadens ledningar: gjutna 4" till 14" 34,923 m.; smidda 1" t. 2" 1,607 Enskildas ledningar: 4 tum 2,055 m.; smidda 1" till 2" 7,090 } 45,675 m.
2. *Procent hus,* i hvilka vatten är inledt vid redogörelseårets slut.	100 % inom stadsplanen och 330 hus utom stadsplanen.
3. *Anläggningskostnaderna* till och med redogörelseåret.	Kronor 593,489: 20.
Vattenverkets utvidgning under redogörelseåret.	
4. Längden af *nya ledningar* inom rörnätet.	2,186 meter.
5. *Antal egendomar,* i hvilka vatten under året blifvit inledt.	21 st. hvaraf 17 st. å stadens icke planlagda område.
6. Nya filter, pumphus etc.	Ej förekommit.
7. *Kostnaderna* för vattenverkets utvidgning.	22,560: 92.

8. *Vattenförbrukning* för hushållsbehof	533,044
9. » » allmänna »	15,100
10. » » industriella »	54,785 = 602,929 kbm.
11. Summa vattenförbrukning per individ och dygn.	97 liter på beräknade 15,500 konsumenter.
12. *Vattenafgift* enl. mätare.	20 öre per kubikmeter.
13. » » annan grund (angifves).	Taxebestämmelserna oförändrade. 2 kronor per rum och år.
14. Anmärkningar angående vattentillgången och vattnets beskaffenhet.	Inga.
15. *Driftkostnader* under redogörelseåret.	Kronor 26,865: 17.
16. *Inkomster.*	» 58,344: 84.
b) **Afledning af spill- och grundvatten.**	
1. Sammanlagda längden af underjordiska afloppsledningar vid slutet af redogörelseåret.	Stadens ledningar 22,755 m. Enskildas » 8,960 » Summa 31,715 m.
2. Kostnaderna för anläggning af underjordiska afloppsledningar intill redogörelseårets slut.	Kronor 238,024: 85.
3. Procent egendomar med underjordiska aflopp vid redogörelseårets slut.	100 % å stadens planlagda område och 366 egendomar utom.
4. Sammanlagda längden af under året utförda underjordiska afloppsledningar.	3,028 meter.
5. Kostnaden för dessa.	Kronor 38,580: 90.

6.	Under året utförda upprensningar af vattendrag, afdikningar af vattensjuka områden inom eller i närheten af samhället, åtgärder för rening af afloppsvatten etc.	Upprensning af Lillån, för hvilken kostnaderna äro påförda årets drift.
7.	Kostnaderna för dessa åtgärder.	
8.	Antal egendomar, som under året erhållit underjordiska aflopp.	21 st. hvaraf 17 st. å stadens icke planlagda område.
9.	Anmärkta bristfälligheter i afloppsledningarna samt olägenheter i deras anordning.	För undvikande af Lillåns förorenande har under redogörelseåret ytterligare nedlagts: 60 meter 1,2 m. kulvert och 416 meter 1,0 m. kulvert.
	c. **Renhållning.**	
aa.	*Latrinrenhållning.*	
1.	Systemet för densamma.	Tunnsystem; Pudrettverk.
2.	Olägenheter och missbruk samt åtgärder med anledning däraf.	Olämpliga kärl (af trä) och därigenom försvårad och otreflig hämtning. Åtal för försummad renhållning å aftråden i 15 fall.
3.	Antalet egendomar med vattenklosetter.	17 st. däraf 7 st. under år 1910: 2 med rensbrunn, 3 med septic tanks, öfriga med direkt anslutning i afloppsnätet.
4.	Bortforsling genom gårdsägarnas försorg, entreprenör, stadens eget renhållningsverk.	Genom gårdsägarnas försorg i 338 gårdar. Genom stadens renhållningsverk i 681 gårdar.
5.	Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa; åtgärder med anledning däraf.	Särskild lada invid pudrettverket. Inga anmärkta olägenheter.

6. Latrinens tillgodogörande (försäljning till landtbrukare, pudrettberedning).	Pudrettberedning.
bb. 1. Uppsamling och bortforsling af *sopor, köksaffall, orenlighet från gård och gata.*	Sopor och köksaffall etc. hopblandade. Bortforslas genom stadens renhållningsverk i 681 gårdar. Bortforslas af enskilda från öfriga gårdar.
2. Särskilda upplagsplatser; olägenheter af dessa och åtgärder med anledning däraf.	2 upplagsplatser på olika håll i stadens utkanter. Flerfaldiga klagomål från närboende för stank. Utflyttning längre bort pågår och förslag till ny renhållningsstadga med 3-delningssystem under utarbetande.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning af sopor etc.).	Sopor, köksaffall, orenlighet från gård och gata komposterade försäljas till landtbrukare till gödsel.
cc. För samhällen med *eget renhållningsverk* torde uppgifvas: 1. Inkomster under året genom försäljning af latrin, pudrett, sopor etc. 2. Tillskott för året utöfver inkomsterna.	Inkomster: Torfmull . . 1,193: 40 Komposter . 633: — Sopor . . . 511: — Stallströ . . 514: 80 Pudrett . . 7,729: 95 Latrinhämtning 1,000: 96 (fr. gårdar utom stadsplan 6 öre pr kärl o. gång.) Diverse . . 514: 69 Summa 12,097: 80 Tillskott: 14,278: 83
dd. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga	
1. Svinhus.	Inom stadsplanen 0. — Inom öfriga områden, där hälsovårdsstadgan tillämpas 21.
2. Fähus.	» » 1. — 10.
3. Stall.	» » 99. — 32.
4. Olägenheter och missbruk vid dessa samt åtgärder med anledning däraf.	Intet att anmärka af något större intresse.
5. Svinhållning förbjuden.	Tillåten endast i stadens utkanter efter Hälsovårdsnämndens pröfning.

d. **Begrafningsplats.** Under året vidtagna åtgärder beträffande densamma, samt andra med liks jordande sammanhang ägande omständigheter.	Intet att anmärka.	
e. **Bostäder, skolor** och **samlingslokaler** m. m. samt **fabriker** och **näringar.**	Inom stadsplanen	Utom stadsplanen å områden där hälsovårdsstadgan tillämpas
1. Antal hus *(egendomar)* vid årets slut.	483	536
2. Antal under året tillkomna.	5	33
3. » » » rifna.	1	0
4. Antal lägenheter i hvilka *öfverbefolkning* anmärkts.	Inga.	
5. Antal bostadslägenheter, mot hvilka anmärkning gjorts på grund af andra sanitära missförhållanden.	Inga.	
6. Sanitära missförhållanden inom *skolor* och *samlingslokaler* samt åtgärder med anledning däraf.	Ha ej förekommit.	
7. Sanitära missförhållanden inom *fabriker eller verkstäder* samt åtgärder med anledning däraf.	D:o D:o	
8. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, äfvensom åtgärder med anledning af § 9 och 13 i lagen af den 17 oktober 1900.	291 minderåriga ha besiktigats, hvaraf 2 blifvit förbjudna arbeta, 1 anbefallts till lättare arbete.	

9. Anmälan om anläggande eller inrättande af *nya fabriker* enligt § 16 af hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledning däraf.	Inga.
10. Sanitära olägenheter af *fabriker, upplag* eller *näringar* samt åtgärder med anledning däraf.	Inga anmälningar därom ha förekommit.
11. Under året tillkomna *badinrättningar,* särskildt *skol-* och *folkbad.*	Den 8 aug. öppnades stadens varmbadhus till begagnande. Här ha serverats till 31 december bland andra bad: Billighetsbadstu till 8,145 personer (6,976 män och 1,169 kvinnor.) D:o 965 st. till gossar i Elementarskolan. D:o 482 » » flickor i d:o D:o 951 » » gossar i Folkskolan. D:o 912 » » flickor i d:o D:o 82 » » » i Seminariet. Inalles serverades i badhuset under denna tid 21,541 bad, däraf 16,613 för män och 4,928 för kvinnor.
12. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna *arbetarebostäder.*	Inga.
13. Under året tillkomna härbärgen, asyler.	Inga.

f. Tillsyn öfver födoämnen.

1. a) Berättelse öfver Köttbesiktningsbyråns verksamhet se särskild bilaga.

b) Öfversikt öfver under året beslagtagna födoämnen i slakterier och matvaruaffärer.

	Antal beslag	Kassationsorsak: tuberkulos	Kassationsorsak: trikiner	Kassationsorsak: andra sjukliga förändringar	Kassationsorsak: förskämning
Kött af nöt (inkl. kalf)	7	—	—	3	4
» » svin	—	—	—	—	—
» » häst	—	—	—	—	—
Inälfvor	288	157	—	61	10
Korf	—	—	—	—	—
Andra födoämnen	6	—	—	—	6

2. Anm. missförhållanden beträffande slakterier, mejerier och fabriker för konservering af födoämnen.

Till åtal ha anmälts för förseelse mot slakteristadgan 5 fall, mot bageristadgan 2 fall och mot mjölkförsäljningsstagan 7 fall.

3. Omkostnader för tillsyn öfver födoämnena.

Utgifter: 10,184: 30.
Inkomster: 13,882: 90.

g. Åtgärder till förekommande af smitsosamma sjukdomars spridning.

1. Under året vidtagna åtgärder till underlättande af isolering af smittosjuke. Kostnaderna härför.	Samtliga i difteri och nervfeber, samt i skarlakansfeber alla utom 8 insjuknade ha vårdats å stadens epidemisjukhus. Kostnaderna hafva uppgått till 14,950 kronor. För medellösa lungsjukas vård å sanatorier och sjukstugor har under året utbetalats af härför afsedt anslag kr. 1,559: 40.
2. Under året anskaffade *desinfektionsapparater*, system, antal. Kostnaden.	Inga.
3. Antal utförda *bostadsdesinfektioner*.	272.
4. Särskildt för tuberkulos.	46.

Öfversikt af dödsorsakerna i Västerås stad under år 1910 enligt dödsbevisen.

Bilaga 1.

Dödsorsak (Enl. K. Med.-styr:s cirk. den 9 Dec. 1891)	Mankön									Summa mankön	Kvinnkön									Summa kvinnkön	Summa summarum
	under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år o. däröfver	Okänd ålder		under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år o. däröfver	Okänd ålder		
Medfödd syfilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra medfödda sjukdomar och bildningsfel	9	—	—	—	—	—	—	—	—	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12
Ålderdomssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	-	—	—	—	—	—	—	22	—	22	31
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Scharlakansfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Fläcktyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmtyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Asiatisk kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inhemsk kolera barnkolera	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kikhosta	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Epidemisk influensa	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	4
Difteri och strypsjuka	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Varfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ros	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra akuta infektionssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkelsjukdom,																					
a) Lungsot	1	—	—	—	2	11	2	3	—	19	1	—	—	—	2	15	3	1	1	23	42
b) Hjärntuberkulos	1	1	2	—	1	—	—	1	—	6	—	4	—	1	—	—	—	—	—	5	11
c) Tuberkulos i andra organ och allmän tuberkulos	1	1	1	—	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	8
Syfilis, förvärfvad	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra kroniska infektionssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Konstitutionella sjukdomar	2	—	—	—	—	—	1	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Kronisk alkoholsjukdom. Fyllerigalenskap	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Andra kroniska förgiftningssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hjärnslag	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	-	—	—	—	1	9	—	10	12
Sockersjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Andra sjukdomar i nervsystemet samt sinnesorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	4
Organiskt hjärtfel	—	1	—	—	1	1	2	—	—	5	—	—	—	—	—	—	7	2	—	9	14
Andra sjukdomar i cirkulationsorganen	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	-	1	—	—	—	—	-	—	—	1	3
Lunginflammation	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3	-	2	—	—	—	1	—	5	—	8	11
Andra sjukdomar i andningsorganen	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Akut inflammation i magen och tarmarna	4	—	—	—	1	—	—	—	—	5	3	—	—	—	1	—	—	1	—	5	10
Kronisk inflammation i magen och tarmarna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blindtarmsinflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	1	—	—	1	1
Tarmhinnor och tarmbråck	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2
Andra sjukdomar i matsmältningsorganen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urinorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2		—	—	—	—	1	—	2	—	3	5
Kräfta	—	—	—	—	—	1	6	9	—	16	-	—	—	—	—	—	3	11	—	14	30
Svulster af andra slag	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—	1
Olyckshändelse eller våda	1	—	—	1	1	2	1	1	—	7	—	—	-	—	—	—	1	—	—	1	8
Själfmord	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mord eller dråp	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Annan dödsorsak	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summma	24	6	3	1	7	21	19	32	—	113	9	13	1	1	3	19	24	55	1	126	239

Bilaga 2.

Öfversikt af några af de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1910 med fördelning på månader.

Dödsorsak	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Ålderdomssjukdomar	2	5	5	3	1	3	2	5	1	2	1	1	31
Mässling	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2
Scharlakansfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Tarmtyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inhemsk kolera, barnkolera	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	3
Kikhosta	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Epidemisk influensa	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Difteri- och strypsjuka	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	1	2	3
Lungsot	3	4	4	9	1	6	1	1	3	3	5	2	42
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3
Lunginflammation	2	1	—	1	—	2	—	—	1	1	2	1	11
Akut inflammation i magen och tarmarna	—	—	—	—	1	—	1	4	2	2	—	—	10
Själfmord	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

5. Särskilda åtgärder med anledning af inom samhället eller dess närhet *utbruten fasot.*	På grund af en i midten af november utbruten häftig skarlakansepidemi måste efter hvartannat 3 provisoriska sjukhus inrättas om resp. 20, 45 och 15 sängar med utredning och personal. Därjämte utfärdades förbud mot mjölkinförsel under en månad från smittohärden samt förbud mot försäljning af annan än pasteuriserad mjölk och grädde likaledes under 1 mån. i stadens mjölkförsäljningsställen.
6. Åtgärder till *vaccinationens* befrämjande.	Anslag à 100 kr. till vaccinköp och fri utdelning bland vaccinatörerna.

Till dessa uppgifter bifogas å särskilda i K. Med.-styr:s cirk. den 9 dec. 1901 föreskrifna blanketter:

1. Öfversikt öfver dödsorsakerna enligt dödsbevisen.
2. Öfversikt öfver några af de viktigaste dödsorsakerna med fördelning på månader.
3. Uppgift angående sinnessjuka.

Dessutom bifogas följande bilagor:

4. Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1910.
5. » » köttbesiktningsbyrån i Västerås för år 1910.
6. Redogörelse ang. Fosterbarnsvården i Västerås för år 1910.

Västerås den 10 Mars 1911.

Carl Thunström,
1:ste stadsläkare.

Bilaga 4.

Årsberättelse från epidemisjukhuset i Västerås för år 1910.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hafva följande åtgärder vidtagits beträffande sjukhusbyggnaderna och deras omgifning: Inga.

Mathållning: I och för kontrollens skull har uppgjorts dagliga matsedlar.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: På grund af skarlakansfeberepidemien måste i november anskaffas sängar och sängutredning för 75 patienter, jämte div. inventarier för 3 provisoriska, mindre sjukhus.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrade.

Följande förändringar hafva inträffat beträffande den vid sjukhuset anställda personalen: Utom den ordinarie anställda personalen 3 sköterskor, 1 biträde, 1 hushållerska, 1 vaktmästare, 1 gårdskarl, måste på grund af en häftig skarlakansfeberepidemi i slutet af november anställas tillfälligt 6 sköterskor, 4 biträden, 2 hushållerskor.

Följande viktigare åtgärder hafva hos direktionen blifvit företagna såsom varande af behofvet påkallade: En ny paviljong innehållande afdelning för nervfebersjuka samt observationsafdelning, samt en ekonomiafdelning.

A. Intagna, döda, underhållsdagar, antal sängar, dagafgifter.

	Antal patienter		Underhålls-dagar	Antal sängar	Högsta antalet vårdade för dag	Medellängd af sjukhusvistelsen
	intagna	döda				
Fr. staden	367	4	*)10,842	**)65	***)163	29 d.
» landet	243	6	6,742			
Summa	610	10	17,584			

	Dagafgift		Intagna	Underhålls-dagar
	Kr.	öre		
Å enskildt rum	1	50	2	44
Å allmänt rum	0	—	600	17164
» » »	2	—	8	376

*) Inberäknas äfven underhållsdagarna för friska som åtföljt de sjuka, uppgår antalet till (Inga åtföljande vårdarinnor).

**) Vid en häftig scarlatinaepidemi inrättades 3 st. provisoriska sjukafdelningar i slutet af nov. med tillsammans 70 sängar.

***) Under epidemien i december.

B. Inkomster och utgifter. — Personalens storlek och löneförmåner.

Inkomster:	Kronor	Utgifter:	Kronor	Kostnad för underhållsdag Kr.
af patienter	753: 90	Läkemedel	649: 62	0: 04
» donat., gåfvor	—	Serum	1,703: 40	0: 10
» landsting	10,745: 29	Patienternas utspisning	10,388: 47	0: 59
» staden	14,950: —	Aflöningar o. pensioner	5,101: 23	0: 29
		Nybyggnader och reparationer (särskilda anslag)	—	—
		Öfriga (bränsle, belysning, reparationer etc.	7,891: 02	0 45
Summa *)	26,449: 19	Summa *)	25,733: 74	** 1: 47

Befattning	Lön Kr.	Andra förmåner
3 sköterskor	per år 450	Fritt vivre
6 extra d:o	per dag 2: —	» »
1 biträde	per år 300	» »
4 extra d:o	per dag 1: —	» »
1 hushållerska	per år 300	» »
2 extra d:o	per dag 1: 50	» »
1 vaktmästare	per år 400	» »
1 gårdskarl	pr tim. 32 öre	Ej fritt d:o
2 tvätterskor	per dag 2: —	» » »

*) Som bristen eller behållningen från det ena året till det andra i denna uppgift ej anföres, behöfva summan inkomster och summan utgifter ej stämma med hvarandra. Lån anföras ej.

**) Här anföres *hela* utgiftssumman beräknad på underhållsdag, med afdrag af kostnaden för nybyggnader och större reparationer.

C. Intagna sjukdomsfall äfvensom döda.

Sjukdom Enl. K. Med.-Styrelsens cirk. d. 28 dec. 1891	Intagna		Döda		Sjukdom	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.
Skarlakansfeber	110	126	—	1	Angina toncillaris	11	14	—	—
Difteri	165	153	4	4	Scrophulos	—	1	—	—
Skarlakansfeber + Difteri	3	1	—	—	Tarmtyfus	15	11	1	—

D. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder			Operation. utgång		
	Under 15 år	15—55 år	öfver 55 år	god	mindre god	dålig
Intubation	4	—	—	4	—	—
Tracheotomi	1	—	—	—	—	1

Västerås den 10 Mars 1911.

Carl Thunström.

Ämbetsberättelse

från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1910.

1:o) a) Kyrkoskrifna invånares antal vid redovisningsårets början 17,606, däraf 8,488 mankön, 9,118 kvinnkön; vid årets slut 18,678, däraf 9,129 mankön, 9,549 kvinnkön.

b) Antal födda och döda under året:

Födda: { lefvande 454, däraf 234 mankön och 220 kvinnkön;
dödfödda 17, » 15 » och 2 »
S:ma 471, däraf 249 mankön och 222 kvinnkön;

Döda: 239, däraf 115 mankön och 124 kvinnkön.

c) Antal döda barn under 1 års ålder: 33, däraf 24 mankön och 9 kvinnkön.

2:o) *Allmännare förekomna sjukdomar:*

a) Infektionssjukdomar.

Difteri.

Enstaka fall förekommo under månaderna Januari—Maj, ökades i Juni—Juli—Augusti till resp. 17, 19, 14 fall; i September däremot endast 3, åter ökning i Oktober 22, November 34, December 24. Inalles under året 147 fall. Fallen förekommo spridda här och hvar i staden; endast på ett och annat ställe uppträdande

i en gårds- eller familjeepidemi. Skolorna synas ej haft något influerande på utbredningen och som vanligt har man endast i ett och annat fall kunnat spåra den omedelbara källan till smittan.

Alla de difterisjuka ha snarast möjligt intagits å epidemisjukhuset, syskon eller öfriga familjemedlemmar så vidt möjligt tillhållits isolering under 8 dagar, hvarjämte bostadsinfektion ägt rum.

Det har emellertid vid desinfektioner af enrumslägenheter, oftast varit omöjligt att bereda familjen tillfällig bostad under desinfektionstiden, hvarför smittoreningen måste stanna vid råd och anmaningar till husmodern om rengöring, hvilken i många fall naturligtvis lämnar mycket öfrigt att önska.

Nödvändigt är därför att på ett eller annat sätt sörjes för tillfällig bostad för dylika familjer under desinfektionstiden och härvid kanske lämpligast i samband med en föreslagen utvidgning af epidemisjukhuset.

Skarlakansfeber.

Denna sjukdom förekom relativt obetydligt under 1:sta $^3/_4$ året, i Januari 2, Februari 5, Mars 7, April 1, Maj 1, Juni 9, Juli 2, Augusti 5, September 23, Oktober 14. Summa 69 fall.

Under tiden 1—16 November förekom intet fall Den 16 November började emellertid en häftig epidemi med 5 ända intill 10 nya fall per dag. Till en början kommo alla fallen från ett mindre område inom staden, hvilket nästan uteslutande försågs med mjölk från en och samma där belägen mjölkbutik. Med utgångspunkt härifrån lyckades man inom några dagar med 1:ste provinsialläkarens hjälp uppspåra smittokällan till en gård i Munktorps socken, där bland ladugårdspersonalens familjer upptäcktes flera dels färskare och dels äldre skarlakansfeberfall.

Sedan Hälsovårdsnämnden förbjudit all införsel af mjölk från denna gård och för säkerhets skull påbjudit pasteurisering af all saluhållen mjölk i staden under de närmaste veckorna, blef epidemien inom kort begränsad och upphörde så småningom.

Omkring 120 fall hade då inträffat på 2 à 3 veckor; de flesta från gårdarne rundt omkring ifrågavarande mjölkbutik, men äfven åtskilliga spridda här och hvar i staden, äfven dessa tydligen infekterade af samma mjölk, levererad till stadens 2 konditorier.

Det var naturligtvis ingen lätt sak att i hast finna utrymme för denna häftiga tillströmning af sjuka, hvaraf minst hälften voro större barn eller vuxna, i all synnerhet som epidemiska sjukhuset redan förut var till $^2/_3$ belagdt. Sedan sjukhuset på några dagar öfverfyllts, togs den s. k. Kyrksalen vid Kopparbergsvägen i anspråk för ett 20-tal, därnäst inreddes en småskola vid Hållgatan för ett 40-tal och slutligen i början af December den s. k. Lektorsgården för ett 10—15-tal.

Högsta antalet vårdade (å alla sjukhusen sammantagna) pr dag uppgick i början af December till 163 (inberäknadt difterifall + skarlakans-sjuka från landet).

Det var ju tydligt, att vid en dylik hastig massanhopning af sjuka man ej kunde fullt gå fri från blandningsinfektioner. — Å den s. k. Kyrksalen, där hufvudsakligen småbarn, ett 20-tal, intagits, uppträdde mässling och gick öfver lag. — Å epidemisjukhuset infekterades å en afdelning helt plötsligt ett 20-tal med difteri genom ett sköterskebiträde, som några dagar förut haft såsom hon trodde en lindrig halsfluss. Det hela aflöpte emellertid relativt väl och skarlakansfeber-infektionen var i stort sedt af rätt godartad karaktär. Intet dödsfall bland dessa.

De sista 14 dagarna i December inträffade endast 6 fall af skarlakansfeber och utan påvisbart smittoursprung, men tydligen utan sammanhang med ofvannämnda mjölkinfektion.

Inalles förekommo under året *203 fall* af skarlakansfeber.

De åtgärder som vidtagits voro som vanligt: Isolering af anhöriga, desinfektion af bostaden och intagning af de insjuknade å sjukhusen. Endast 8 fall vårdades i hemmen under betryggande isolering och med särskildt anställda sköterskor och under resp. familjeläkares tillsyn. Vidare utfärdades af Hälsovårdsnämnden utom ofvannämnda mjölkimport och försäljningspåbud, flera uppmaningar till allmänheten att ej förtära okokt eller opasteuriserad mjölk och grädde, att inställa barnfester och dylikt.

Från skolorna syntes ingen fara för smittospridning vara för handen, hvarför inga förtidiga stängningsåtgärder behöfde vidtagas.

För staden blef naturligtvis en dylik epidemi betydligt dyrbar och från samhällelig ekonomisk synpunkt framställer sig vid slika fall osökt frågan om skadeståndsersättning, i fall medvetet slarf eller oförsiktighet från mjölkleverantörens sida kan konstateras. Då ju mjölken är den farligaste smittospridaren bland våra näringsmedel och kännedomen härom numera nästan kan anses ha inträngt i allmänna folkmedvetandet, borde genom skärpta lagbestämmelser mjölkleverantörerna stå under större ansvar för sin mjölkhandtering gent emot den konsumerande allmänhetens hälsa, än nu är fallet. — Städerna som konsumtionsorter ha visserligen möjlighet att till en viss grad skydda sig genom särskilda stadgar för mjölkhandteringen och försäljningen inom staden, men mot missförhållandena vid mjölkningssättet och ladugårdshygienen stå de maktlösa i de flesta fall och öfverlämnade åt bondhustrurs, pigors och ladugårdskarlars okontrollerade uppfattning af renlighet och allmän hygien. Ej underligt om emellanåt såsom här hux flux ett 100-tal personer insjukna och få plikta för sitt förtärda mjölkglas i lyckligaste fall med flera veckors sjukdom och afbrott i sitt arbete, men kanske också med lifvets förlust, eller åtminstone en för lifvet kvarstående obotlig följdsjukdom, som gör dem mer eller mindre ur stånd att utveckla erforderlig full arbetsduglighet för sitt framtida uppehälle.

Inför stadsfullmäktige här ligger för närvarande till godkännande ett förslag från Hälsovårdsnämnden till ny mjölkstadga; och om något bör väl denna nyss aflupna skarlakansepidemi utgöra en allvarlig anmaning att påskynda dess antagande och att genom möjligast skärpta bestämmelser söka skydda sig mot ett återupprepande af en dylik fara för samhällets medlemmar.

Nervfeber.

Endast 3 fall ha förekommit inom staden och, så vidt man kunnat utröna, synas de ha fått smittan vid besök å andra orter.

Mässling.

Häraf inträffade några 10-tal fall under sommarmånaderna; men utan att vinna någon större epidemisk karaktär. Ett 20-tal fall inträffade i December å en afdelning af epidemisjukhuset (se ofvan skarlakansfebern).

Kikhosta.

Förekom under 1:sta halfåret här och hvar, men utan att vinna någon större spridning; afstannade under sommaren och återuppträdde med omkr. ett 10-tal nya fall i November och December.

Vattenkoppor.

Ett fåtal spridda fall anmälda. Ingen epidemi.

b) Öfriga sjukdomar.

De akuta katarrerna i respirations- och digestions-organen utgöra som vanligt det stora flertalet bland gängse sjukdomar. Därnäst kommer tuberkulosen. Enär ingen anmälningsskyldighet häri förekommer, har man endast dödsuppgifterna att rätta sig efter. Dessa visa döda i lungtuberkulos 42 fall, i hjärntuberkulos 11 fall, i annan tuberkulos 8 fall. Summa 61 fall.

Då hela antalet dödsfall för året utgör 239 synes alltså ungefär hvart 4:de dödsfall vara beroende på tuberkulos.

Lungtuberkulosen har som vanligt tagit sina offer företrädesvis i åldern 15 – 40 år; hjärntuberkulosen under 10 år.

c) Öfversikt af gängse sjukdomar:

Särskild bilaga I.

3:o) ***a) Vaccination och revaccination:***

Under året ha vaccinerats genom 4 st. därtill berättigade barnmorskor 284 barn med animal vaccin, alla utom 2 med framgång. 1 af dessa 2 sedermera omvaccineradt, men likaledes utan framgång. (Se bilaga 2.)

b) Apoteksväsendet
c) Barnmorskeväsendet } intet att anföra.

4:o) ***Ämbetsförrättningar***
på grund af vederbörliga förordnande:

a) För hälso- och sjukvården:

På Hälsovårdsnämndens förordnande: Den 6 Maj. Undersökning på förekommen anledning af hr S. Zeidlitz' med familj hälsotillstånd på grund af sökt rättighet att idka mjölkhandel.

b) För medikolegala ändamål:

På Magistratens förordnande:

Den 4 Juni: Rättsmedicinsk besiktning och liköppning i och för utrönande af dödsorsaken å värnpliktige G. Lundholm.

Den 28 September: Rättsmedicinsk besiktning och liköppning å arb. Johan Erik Lindblad för utrönande af dödsorsaken.

Den 6 December: Rättmedicinsk besiktning å f. missionären C. F. Nyström i och för utrönande af dödsskadans omfång och beskaffenhet.

5:o) ***Inom staden bosatt personal af:***

a) Läkare: P. Andréhn, 1:ste provinsialläkare, E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare, G. Holm, bitr. provinsialläkare och fängelseläkare, J. P. Lundgren, lasarettsläkare, P. A. Wickholm, regementsläkare, S. R. Erhardt, bataljonsläkare, Carl Idar, 2:dre stadsläkare, K. G. Tingvall, 1:ste stadsläkare, afflyttad den 1 Mars, Carl Thunström, 1:ste stadsläkare, tillträdt den 16 Augusti.

b) Veterinärer: C. J. Jakobsson, länsveterinär, M. Jonsson, föreståndare för köttbesiktn.-byrån, C. A. Öhrström, f. d. länsveterinär.

c) Tandläkare: T. A. Malmström, C. W. Luthman, Hilda Larsson, Ernst Adolphson.

d) Sjukgymnaster: Major L. Nauckhoff, kapten G. Nordencreutz, kapten K. Alexandersson, fru Tora Wittbom, f. Sundeman.

Massörer: ex. från Kjellbergs institut fröken Fanny Kolmén, Elert Falk.

e) Fältskär: J. A. Strömberg.

f) Apoteksföreståndare, provisorer och elever: Apoteket Hjorten: Föreståndare J. O. Oest under innehafvaren A. H. Kronbergs tjänstledighet, Provisorer: T. V. Nyman, ex. apotekare, C. A. Hj. Rosenberg, ex. apotekare, Ivar Norrlin, ex. apotekare. Apoteket Bäfvern: Föreståndare: Ivan Fernström, Provisorer: O. E. Nilsson, ex. apotekare, afflyttad i Februari, K. A. Rydström, ex. apotekare, afflyttad i Oktober, S. Julin, ex. apotekare, O. E. Öhrberg, farm. kand., Elsa Anna Eriksson, farm. kand., E. A. Vickman, elev.

g) Barnmorskor: 1:ste stadsbarnmorska: Anna Lovisa Lindeström, lön 600 kr. + fri telefon, 2:dra stadsbarnmorska: Maria Amalia Larsson, lön 500 kr. + fri telefon. Privat praktiserande: Augusta Björkegren, barnmorska för Badelunda socken, Anna Mathilda Sandberg, barnmorska för S:t Ilian och Skerike, Hilda Maria Pihlgren, Anna Fredrika Berggren, barnmorska för Hubbo socken, Anna Ottilia Ågren, Frida Svensson (inflyttad 1 Oktober), alla instrumentberättigade. Icke praktiserande: Carolina Närström, f. d. 1:sta stadsbarnmorska.

h) Vaccinatörer: Augusta Björkegren, Maria Larsson, Hilda Pihlgren, Anna Ågren.

i) Kvacksalfvare: Ingen känd.

6:o) ***Sinnessjuka och Idioter.***
Se Bil. 3.

7:o) och 8:o) Intet att anföra.

2:dre stadsläkarens ämbetsberättelse bifogas jämte därmed följande 1) årsberättelse från sjukhuset vid Västerås Fattiggård jämte bilaga, 2) öfversikt af gängse sjukdomar.

Västerås den 1 Mars 1911.

Carl Thunström,
1:ste stadsläkare.

Bilaga 5.

Årsberättelse
från Köttbesiktningsbyrån i Västerås 1910.

Sedan Stadsfullmäktige under året beslutat uppförandet af en nybyggnad vid köttbesiktningsbyrån, inrymmande förbränningsugn, köttsterilisator, vågrum, vaktmästarebostad m. m. har arbetet därmed fortgått så långt, att byggnaden vid årsskiftet befann sig under tak.

Verksamheten vid köttbesiktningsbyrån har fortgått i likhet med föregående år, och ingen ändring i personalen har ägt rum.

Tillförseln af kött har varit riklig och fullt tillräcklig för stadens behof. Det uppslaktade köttet har med få undantag härstammat från djur från kringliggande landsbygd, som synes vara nog produktionskraftig att förse staden med kött. Hvad fläsk beträffar har detta till öfvervägande del hittransporterats från sydligare delar af landet. Svinafveln omfattas tydligen icke med något större intresse inom länet och en stadig tillbakagång är att anteckna. Följden af den ringa tillförseln af fläsk har också visat sig, genom att priset å detsamma gått betänkligt i höjden samtidigt med att konsumtionen nedgått.

Beskaffenheten af det införda och besiktade köttet har i allmänhet varit god, delvis mycket god. Det beslagtagna och oskadliggjorda köttet har uppgått till 9,160 kg. Kassationsorsakerna ha mestadels varit tuberkulösa, septikämiska och pyämiska processer.

Ett parti fläsk från Malmö, 25 hela, som blifvit fördröjdt under transporten och fått en vidrig förskämd lukt, visade sig efter upprensning, tvättning och omsaltning vara användbart till människoföda.

Priset å kött får icke anses ha varit högt, snarare lågt.

Priset å fläsk däremot ovanligt högt.

Enligt approximativa beräkningar har vikten af det besiktigade köttet uppgått till:

44,640 kilogram kött efter häst
446,200 » » » storboskap
142,662 » » » kalf
19,810 » » » får
222,150 » » » svin

eller sammanlagdt 875,462 kilogram, hvilket på ett invånareantal af 18,000 skulle utgöra per dag och individ 0,133 kilogram kött.

Under året har följande antal färskt kött till byrån inlämnats för besiktning:

	Hela	Halfva	Fjärdedelar
Häst	119	100	68
Storboskap	1,902	502	302
Kalf, större	2,252	87	—
» mindre	4,580	145	—
Får	1,432	44	—
Get	6	—	—
Svin	2,301	1,860	124
Spädgris	14	—	—
Summa	12,606	2,838	494

Tillförseln under de olika månaderna framgår af följande tabell:

	Häst			Stor boskap			Större kalf		Mindre kalf		Get	Får		Svin			Spädgris
	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/4	1/1	1/2	1/1	1/2		1/1	1/2	1/1	1/2	1/4	1/1
Januari	8	10	6	144	38	20	140	4	407	5	—	68	2	202	142	6	2
Februari	12	7	9	140	50	25	146	4	367	8	—	29	1	222	154	10	1
Mars	9	7	5	149	40	24	197	9	349	13	3	69	1	210	178	11	—
April	10	9	7	164	43	28	187	3	560	15	1	62	—	219	251	13	—
Maj	7	8	6	132	37	22	182	6	335	9	—	47	1	150	124	7	—
Juni	8	5	3	130	33	22	195	7	361	13	—	50	—	126	101	4	2
Juli	9	8	4	141	38	22	252	11	374	18	—	87	4	147	86	8	1
Augusti	8	6	5	146	42	24	205	9	325	13	1	125	7	149	94	8	—
September	11	9	4	183	38	24	213	8	314	8	—	223	4	168	127	10	—
Oktober	15	7	6	206	46	33	185	13	374	11	—	363	11	199	183	10	3
November	10	11	4	181	37	24	152	5	424	12	—	201	6	219	184	6	1
December	12	13	9	186	64	44	198	8	390	20	1	108	7	290	236	31	4
Summa	119	100	68	1,902	502	312	2,252	87	4,580	145	6	1,432	44	2,301	1,860	124	14

Anledning till anmärkning och kassation har i nedanstående antal fall varit för kött af:

	Häst	Stor boskap	Kalf	Får	Svin
Tuberkulos	—	157	—	—	40
Blodförgiftning	—	—	70	—	—
Varförgiftning	—	3	12	—	—
Ledinflammation	—	35	1	—	24
Gulsot	—	1	13	—	—
Njurinflammation	—	12	2	—	3
Bukhinneinflammation	—	2	2	—	—
Omogenhet	—	—	6	—	—
Magerhet	—	1	—	—	—
Förskämning	—	—	3	—	26
Elak lukt	—	9	28	—	1
Dynt (Cysticercus tennuicollis)	—	—	—	2	—
Cysta	—	1	—	—	—
Absessbildning	—	3	—	—	—
Yttre skador, olycksfall	3	12	—	1	4
Svulstbildning	—	3	—	—	—
Självdöd	—	1	—	—	—
Grönt ister	—	—	—	—	3
Fläcknjure	—	—	32	—	—
Ödem	—	10	—	—	—
Blödningar	2	2	1	—	1
Fargaltsvål	—	—	—	—	4
Botryomykos	—	1	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	1
Ascites	—	—	—	1	—

Hos följande antal djur hafva förekommit sådana sjukliga förändringar, att köttet helt och eller delvis kasserats som människoföda:

	Antal	Kasserat kött
Häst	8	291
Storboskap	265	6,086
Kalf	186	2,140
Får	3	6
Svin	108	637
Summa	570	9,160

Sekunda stämpling har åsatts följande antal mindrevärdigt kött:

Häst	1
Storboskap	115
Kalf	3
Svin	12
Summa	131

Inkomster:

Besiktningsafgifter kr	13,612: 20
Vågafgifter kr.	270: 70
Summa kr.	13,882: 90

Utgifter:

Kronor 10,184: 30

Behållning:

Kronor 3,698: 60

Västerås den 1 Mars 1911.

M. Jonsson,
Besiktningsveterinär.

Bilaga 6.

Redogörelse

angående fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1910.

A) I *enskild bostad* vårdade fosterbarn:
Antal vid årets början anmälda 50, tillkomna under året 21. Summa 71.
Aflidna under året: efter fyllda ett år 2.
Afgångna af annan anledning: före fyllda 7 år 12, efter fyllda 7 år 3. S:ma 15.
Hela antalet under året afgångna 17.
Antal vid årets slut vårdade: under 1 år gamla 5, 1—7 år gamla 49. Summa 54.

B) I *särskild anstalt* vårdade:
Antal vid årets början anmälda 8, tillkomna under året 4. Summa 12.
Aflidna under året: 0.

Afgångna af annan anledning: före fyllda 7 år 5.
Hela antalet under året afgångna 5.
Antal vid årets slut vårdade: 1—7 år gamla 7.

C) *Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn* vid redogörelseårets slut 61.

D) *Fosterlegans storlek* pr månad:
i enskild bostad: högst 25, lägst 6 kr.
i barnavårdsanstalt: högst 12, lägst 6 kr.

E) Hafva *förelägganden meddelats* enligt 7 § 1? Nej.

F) Hafva *förelägganden meddelats* enligt 7 § 2? Nej.

G) Hafva *försummelser beifrats* enligt 10 §? Nej.

H) Hafva *försummelser beifrats* enligt 11 §? Nej.

I) Finnes inom kommunen (staden) *särskild fosterbarnsnämnd?* Ja.

K) Äro *särskilda biträden* enligt 12 § förordnade och i så fall *huru många?* Nämndens ledamöter hafva sig emellan distriktvis fördelat den särskilda tillsynen öfver fosterbarnsvården.

L) Finnes inom kommunen (staden) *anstalt, hvarom i 18 § sägs,* och i sådant fall hvem är där anställd såsom *läkare?* Ingen sådan anstalt finnes.

Västerås den 28 Mars 1911.

H. A. Dahlberg,
Fosterbarnnämndens ordförande

Theofil Öberg.

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 26 Maj. VII

N:o 28.

Drätselkammarens utlåtande i fråga om hamnplanens förläggande under Hamnstyrelsen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt Stadsfullmäktiges remiss den 27 Oktober 1910 får Drätselkammaren härmed afgifva utlåtande öfver Hamnstyrelsens i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 samma månad och år väckta förslag om hamnplanens förläggande under Hamnstyrelsen; och får Drätselkammaren därvid anföra följande.

I skrifvelse till Drätselkammaren af den 23 nästlidne Mars, hvilken skrifvelse jämte däri åberopade af stadens byggnadschef verkställda utredning härmed öfverlämnas, har Hamnstyrelsen närmare redogjort för, huru styrelsen tänkt sig ifrågavarande angelägenhet ordnad.

Drätselkammaren anser i likhet med Hamnstyrelsen, att något måste göras för ordnande af förhållandena vid hamnen, och gillar jämväl för sin del i det stora hela den plan, Hamnstyrelsen i detta hänseende utstakat.

Det är gifvet, att själfva kajerna och områdena närmast därintill, såsom Hamnstyrelsen framhållit, böra disponeras af samma styrelse. Däremot hyser Drätselkammaren den uppfattningen, att tomt- och upplagsplatserna inom hamnplanen — den gamla s. k Sjöhatten samt de områden, som genom hamnens utvidgning lämpligen böra anordnas till tomt- och upplagsplatser — fortfarande såsom hitlills böra stå under Drätselkammarens förvaltning och inkomsterna af desamma inflyta i stadens kassa. Likaledes böra enligt Drätselkammarens förmenande aftal angående upplåtelser af dylika platser ingås af Drätselkammaren å stadens vägnar och ej af Hamnstyrelsen. Detta allt af det skäl, att staden endast har begränsad förfoganderätt till inkomsterna från sin hamn, och att, om tomt- och upplagsplatserna nu förlades under Hamnstyrelsen, detta, låt vara först i en framtid, möjligen kunde leda därhän, att afkomsten af dessa platser komme att räknas som hamnintägter. Å andra sidan finner Drätselkammaren intet hinder för, att öfverinseendet af tomt- och upplagsplatserna jämte därtill hörande gator och spåranordningar m. m. öfverlämnas åt Hamnstyrelsen, som i öfrigt har att handlägga frågor rörande ordningen vid hamnen.

Åt Drätselkammaren torde böra öfverlämnas att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de principer, som Hamnstyrelsen i sin skrifvelse till Drätselkammaren framlagdt, upplåta tomt- och upplagsplatser, hvarjämte vid det förhållande, att enligt nu gällande lagstiftning arrendeaftal rörande mark inom ifrågavarande område ej kan ingås på längre tid än 25 år, men det i synnerhet då fråga är om sådana platser, som afses för magasinsbyggnader, är nödigt att upplåtelserna afse längre tid, Drätselkammaren torde böra medgifvas rätt att å stadens vägnar, när så af Drätselkammaren pröfvas lämpligt upplåta tomtplatser inom hamnplaneområdet med tomträtt enligt 4 kap. i Lagen om nyttjanderätt till fast egendom den 14 Juni 1907.

Då det är af vikt att ordnandet af hamnplanen må kunna påbörjas snarast möjligt, då nu den beslutade första hamnutvidgningen närmar sig sin fullbordan, vill Drätselkammaren i detta sammanhang göra framställning om beviljandet af det enligt byggnadschefens utredning erforderliga kostnadsbeloppet 111,000 kronor, hvilket dock gifvetvis endast så småningom behöfver användas.

Sammanfattande det ofvan anförda får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att hamnplanen, med undantag af kajerna och de närmast dem belägna strandområdena, hvilka disponeras af Hamnstyrelsen, fortfarande må stå under Drätselkammarens förvaltning och att räkenskaperna rörande hamnplanen fortfarande må föras i sammanhang med stadens öfriga räkenskaper och sålunda skilda från räkenskaperna för hamnen,

att uppdraga åt Drätselkammaren att å stadens vägnar rörande upplåtelser af tomt- och upplagsplatser å hamnplanen sluta arrende- och tomträttsaftal,

att uppdraga åt Hamnstyrelsen att i öfrigt utöfva öfverinseendet öfver hamplanen,

att för ordnande af hamnplanen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Hamnstyrelsens och byggnadschefens bifogade utredningar till Drätselkammarens förfogande ställa ett anslag af 111,000 kronor att i mån af behof för ändamålet användas,

samt att nyssberörda anslag skall utgå af lånemedel.

Västerås den 13 april 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af, att Hamnstyrelsen föreslagit Stadsfullmäktige besluta, att det s. k. Hamnområdet, som nu delvis lyder under Drätselkammaren, måtte i sin helhet förläggas under Hamnstyrelsen för att genom dess försorg ordnas och uthyras enligt grunder, hvartill Styrelsen ville senare inkomma med förslag, hvilken fråga af Stadsfullmäktige den 27 sistlidne Oktober remitterats till Drätselkammaren, får Styrelsen härmed närmare redogöra för, huru densamma tänkt sig saken ordnad.

Tillståndet för närvarande å den s. k. Sjöhatten är långt ifrån tillfredsställande, i det att därvarande gator långa tider af året äro så godt som otrafikbara till följd af dålig botten och brist på dränering. Själfva upplagsplatserna lida äfvenledes i hög grad af liknande brister.

Afhjälpandet af dessa brister torde ej kunna åvägabringas annat än om staden själf tager saken i sin hand och successivt utför de arbeten som erfordras. Staden

bör dock i sin tur godtgöras för de kostnader, som den sålunda åtager sig. De hyror, som för närvarande betalas för magasiner och upplagsplatser, äro emellertid så obetydliga, att de torde ej motsvara mer än knapp ränta på markvärdet, och förslå således ej alls till att täcka några som helst arbetskostnader. En genomgående förbättring af gatu- och dräneringsförhållandena måste därför nödvändigtvis åtföljas af en förändring i arrendevillkoren för magasins- och upplagsplatserna.

Genom Byggnadschefen har Styrelsen låtit verkställa en utredning af kostnader, tomtytor m. m., som här bifogas.

Enligt den till denna utredning hörande planen skulle området mellan gamla hamnspåren och det tillämnade nya hamnspåret till en början ordnas, hvilket dock skulle ske successivt, och indelas i 13 kvarter åtskiljda med gator och delvis försedda med spåranslutning. Erforderligt vattenaflopp skulle anläggas från kvarterens gränser genom den under förlidet år anlagda afloppsledningen från kvarteret Sigurd ut i Svartån.

Kostnaderna för dessa gatu-, dränerings- och spåranordningar hafva beräknats till 111,000 kronor, hvarvid gatorna beräknats belagda med fältsten, såsom varande det för förevarande fall mest ändamålsenliga beläggningsämne. Kvarteren XI, XII och XIII äro afsedda att icke få bebyggas.

Sammanlagda arean af de tomter, som blifva disponibla för utarrendering, utgör 30,300 kvadratmeter,

Hyresinkomsten för denna tomtareal bör beräknas så, att densamma betäcker:

1:o.	ränta å nedlagda arbetskostnader	111,000: —
2:o.	ränta å värdet på den mark, som upptages af såväl tomter som gator, hvilket värde med hänsyn till nuvarande arrenden torde kunna beräknas till 1 kr. pr. kvm. hvarför totala värdet blir c:a	50,000: —
3:o.	kostnaderna för erforderligt årligt underhåll af gator m. m.	

eller med andra ord:

1:o.	ränta å 111,000: —	5,550: —
2:o.	d:o å 50,000: —	2,500: —
3:o.	2 % å 111,000: —	2,220: —
	Summa	10,270: —

Fördeladt på 30,300 kvm., skulle då hyresinkomsten uppgå till 0,34 kr. pr kvm.

I förestående beräkningar äro ej medtagna:

1:o. kostnaderna för kajer och plan med spår närmast därintill, hvilka kostnader böra förräntas af broafgifter.

2:o. kostnader för vatten- och belysningsledningar för arrendatorernas räkning, hvilka kostnader böra förräntas genom afgifter för vatten, gas och ström.

Som ofvan antydts skulle de erforderliga arbetena utföras successivt. Järnvägsspåren, som skulle få sin anslutning med bangården i dess östra ända, måste dock utläggas i sin helhet med en gång, men gator och afloppsledningar kunna framdragas i mån af behof från väster mot öster och likaledes tomterna upplåtas i samma ordning.

Men äfven med hänsyn härtill torde ej det blifvande arrendepriset kunna sättas så lågt som ofvan beräknade 0.34 kr. Enär det säkerligen torde dröja flera år innan de östliga kvarteren kunna hyras ut, torde vara nödvändigt att hyran höjes med c:a 25 %, och skulle i så fall tomthyran blifva 42 öre pr kvm., motsvarande ett försäljningsvärde af c:a 8 kr. pr kvm., hvilket ej torde kunna anses oskäligt.

Här beräknade tomthyra skulle vara medelvärde, men torde olika pris böra sättas på olika tomter allt eftersom de äro belägna i förhållande till kaj, spår och gator. Tomthyrorna böra därför variera mellan 0,30 och 0,50 kr. pr kvm.

Gifvet är, att med sådana hyror som dessa, kunna tomtspekulanter icke erhållas, om ej hyrestiden blir afsevärdt mycket längre än hvad som nu är fallet, då tomterna äro uthyrda tills vidare med sex månaders uppsägningstid. Äfvenledes torde en del andra bestämmelser klargöras redan vid arrendekontraktets underskrifvande, för att i möjligaste mån få ordnade förhållanden. I afseende härå får Styrelsen hänvisa till bilagda förslag till arrendekontrakt.

De nu föreslagna anordningarna omfatta endast området mellan gamla och nya hamnspåren, men anser Styrelsen lämpligt, att till hamnområdet räknas all staden tillhörig mark söder om järnvägen mellan järnvägsverkstadens och regementets områden, i den mån samma mark ej disponeras af annat stadens verk, hvarvid Styrelsen skulle äga rätt att utarrendera äfven andra än ofvan berörda tomter för kortare tid och mot hyra motsvarande ränta på markvärdet.

För att kunna se huru förhållandet mellan nedlagda kostnader och inkommande hyror ställer sig och därigenom möjliggöra en eventuelt erforderlig revision af arrendetaxan, hade Styrelsen för afsikt att föra särskild bokföring utan sammanblandning med hamnens öfriga bokföring, som äfvenledes bör kunna öfvervakas.

På grund af hvad sålunda anförts får Styrelsen hemställa, att Drätselkammaren ville föreslå, att Stadsfullmäktige ville med godkännande af de af Hamnstyrelsen föreslagna grunderna, *dels* besluta i enlighet med den af Styrelsen gjorda framställningen, *dels ock* anslå en summa af 111,000 kronor för de erforderliga arbetenas utförande.

Västerås den 23 mars 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

P. M. Rörande frågan om hyra för magasinsplatser å hamnområdet.

Antaganden.

I det beräknade värdet af magasinsplatserna skall ej ingå kostnad för byggnad eller underhåll af själfva kajen med de närmast densamma belägna spåren, ej heller kostnaden för framdragandet af elektriska ledningar eller för områdets belysning. Det förra därför att denna kostnad gäldas af trafikanterna och det senare då elektricitetsverket bör kunna af förbrukare inom området utfå skälig ersättning.

Tomtvärdet beräknas lågt och sättas till 1 kr. kvadratmetern,

Grusning af en del af området	6,000: —
Stensättning af gatorna med fältsten samt bädd för denna stensättning	75,000: —
Kloaknätets utsträckande öfver området	6,000: —
Järnvägsspår inom området	24,000: —
Summa kr.	111,000: —
Markens värde c:a	50,000: —

Vasaparken

Slottet

Slottsparken

Slottsträdgården

ODEN

Södra Esplanaden

Järnvägsstation

Godsmagasin

Verkstaden

SIGURD

A.S.E.A.B.

Renhållningsverket

Pumphus

Kallbadhus

Fyr

Mälaren

Förslag till hamnens indelning i tomter och upplagsplatser

kvarteret I	tomten N:o 1	460 kv. m.		
	„ 2	690 „ „		
	„ 3	710 „ „		
	„ 4	740 „ „	2600	kv.meter
kvarteret II	tomten N:o 1	360 kv. m.		
	„ 2	360 „ „		
	„ 3	360 „ „		
	„ 4	810 „ „		
	„ 5	810 „ „	2700	„ „
kvarteret III	tomten N:o 1	400 kv. m.		
	„ 2	400 „ „		
	„ 3	400 „ „		
	„ 4	400 „ „	1600	„ „
kvarteret IV	tomten N:o 1	600 kv. m.		
	„ 2	600 „ „		
	„ 3	520 „ „		
	„ 4	880 „ „	2600	„ „
kvarteret V	tomten N:o 1	650 kv. m.		
	„ 2	1210 „ „		
	„ 3	590 „ „	2450	„ „
kvarteret VI	tomten N:o 1	780 kv. m.		
	„ 2	750 „ „		
	„ 3	770 „ „		
	„ 4	770 „ „	3070	„ „
kvarteret VII	tomten N:o 1	720 kv. m.		
	„ 2	680 „ „	1400	„ „
kvarteret VIII	tomten N:o 1	1050 kv. m.		
	„ 2	1050 „ „	2100	„ „
kvarteret IX	tomten N:o 1	1050 kv. m.		
	„ 2	1050 „ „	2100	„ „
kvarteret X	tomten N:o 1	2700 kv. m.		
	„ 2	1170 „ „		
	„ 3	600 „ „		
	„ 4	730 „ „	5200	„ „
kvarteret XI			720	„ „
kvarteret XII	tomten N:o 1	650 kv. m.		
	„ 2	530 „ „	1180	„ „
kvarteret XIII	tomten N:o 1	600 kv. m.		
	„ 2	600 „ „	1200	„ „
	magasinsplatsen a	250 kv. m.		
	b	250 „ „		
	c	250 „ „		
	d	330 „ „		
	e	300 „ „	1380	„ „
		Summa	30300	kv. meter

Årligen bör inflyta: 7 % å 111,000: — . . . . 7,770: —
5 % å 50,000: — . . . . 2,500: —
Summa kr. 10,270: —

eller pr kvadratmeter upplagsplats i genomsnitt: 0: 33 kr., motsvarande ett genomsnittspris för marken af kr. 6: 66.

Tomterna torde sålunda böra värdesättas till mellan 10 och 5 kr. pr kvm.

Västerås den 9 mars 1911.

Gösta Smitt.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af flera förfrågningar angående möjligheten att få förhyra upplagsplatser å hamnområdet har Hamnstyrelsen tagit i öfvervägande, i hvad mån dessa önskemål kunna tillgodoses, och har därvid räknat med ej allenast nu befintliga områden, utan äfven sådana, som kunna erhållas inom nya hamnområdet.

Af de förra äro dock en del, nämligen tomterna å den s. k. Sjöhatten, genom Drätselkammarens försorg uthyrda, men på villkor, som ej torde kunna anses för staden fördelaktiga, hvarför nya öfverenskommelser därom böra träffas med det snaraste. Det har dock synts Hamnstyrelsen angeläget att samtliga tomter för enhetlighetens och likformighetens skull borde lyda under en och samma myndighet, och då områdena närmast kajerna nödvändigtvis böra disponeras af Hamnstyrelsen, synes lämpligast att samtliga förlades under sagda styrelse. Å nu antagen stadsplan har angifvits som hamnplan ett område, som fått en ganska naturlig begränsning af Svartån, järnvägen och Lillån, och hvilket område närmare angifvits å här bilagda plan.

Med anledning häraf får Hamnstyrelsen hemställa, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta

att områdena inom s. k. hamnplanen förläggas under Hamnstyrelsen för att genom dess försorg ordnas och uthyras på villkor, bestämda enligt de grunder, som Stadsfullmäktige kan komma att på förslag af Hamnstyrelsen fastställa.

Västerås den 22 oktobor 1910.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

N:o 29.

Drätselkammarens och Folkskolestyrelsens skrifvelser angående anslag till aflöning af och förslag till ny lönestat för en inspektör vid stadens folkskolor.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande till Stadsfullmäktiges pröfning af Folkskolestyrelsens här bilagda, till Drätselkammaren inlämnade förslag till ny lönestat för stadens folkskoleinspektör får Drätselkammaren, som visserligen hällre sett, att, då inspektören endast antages på förordnande för viss tid, en högre grundlön bestämts med uteslutande af ålderstilläggen, men likväl härutinnan ej vill föreslå någon ändring i Folkskolestyrelsens förslag, såsom eget yttrande i ärendet tillstyrka bifall till Folkskolestyrelsens förslag, med den ändringen att lönebeloppet icke upptages på ordinarie stat samt med det tillägg, att lönestaten tillämpas från och med nästkommande år.

Västerås den 20 april 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Utdrag af Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 6 april 1911.

§ 72.

Den utsedda kommittén ingaf förslag till ny lönestat för Västerås stads folkskoleinspektör. (Bil. 3.)

Skolstyrelsen beslöt att bifalla kommitterades förslag och att alltså hos Stadsfullmäktige hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att till aflönande af inspektör vid Västerås stads folkskolor anvisa på ordinarie stat ett belopp af 4,000 kronor för år med trå ålderstillägg à 500 kronor hvartdera efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

De i kommitténs tablå öfver lönerna för inspektörer i andra städer upptagna siffrorna skulle kompletteras af undertecknad.

In fidem

Magnus Strandberg.

Afskrift. Bil. 2.

Folkskoleinspektörernas löner 1909

i nedanstående städer enligt Hammarlunds folkskolekalender.

Löneförmånerna framgå af följande tabell:

Stad	Begynnelselön	Ålderstillägg	Slutlön
Stockholm 1:e inspektören	7,500	2 × 500	8,500
„ 2:e „	6,000	2 × 500	7,000
Göteborg	7,000	2 × 500	8,000
Malmö	6,000	2 × 500	7,000
Ystad	700	—	700 7) 10)
Norrköping	5,000	1 × 1,000	6,000
Hälsingborg	5,000	3 × 500	6,500
Gäfle	5,000	3 × 500	6,500
Kristianstad	1,500	—	1,500 7) 9)
Örebro	4,000	2 × 500	5,000 1)
Eskilstuna	4,000	—	4,000
Uppsala (med titeln rektor)	5,500	—	5,500 3)
Borås	3,000	—	3,000
Jönköping	3,500	2 × 500	4,500
Lund	3,500	2 × 500	4,500 1)
Halmstad	1,000	—	1,000 7)
Linköping	3,000	2 × 500	4,000 5)
Kalmar	1,200	—	1,200 7)
Karlstad	4,000	3 × 500	5,500
Uddevalla	750	—	750 7)
Falun	{4,000	—	4,000} 6)
	{3,500	—	3,500} 8)

1) Dessutom ett personligt lönetillägg à 500 kronor.
2) Ej så 1909 enligt Hammarlund
3) Därjämte bostad (värdet ej upptaget i Hammarlunds kalender).
4) (Ej angifvet i kalendern).
5) Dessutom ett personligt lönetillägg af 600 kronor.
6) Platsen inrättad för 2 år sedan.
7) Inspektörstjänsten bisyssla.
8) Enligt kalendern men lär vara höjt till 4,000.
9) „ „ „ „ „ „ „ 2,000.
10) „ „ „ „ „ „ „ 1,000.

Rätt afskrifvet betygas:

Magnus Strandberg.

Afskrift. Bil. 3.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Vid folkskolestyrelsens senaste sammanträde fingo vi i uppdrag att till styrelsen inkomma med dels förslag till de förändringar i gällande instruktion för Västerås stads folkskoleinspektör, vi ansågo behöfliga, dels till hemställan till Stadsfullmäktige i Västerås om fortsatt beviljande af anslag till aflönande af dylik inspektör.

Till fullgörande af detta uppdrag få vi härmed aflämna förslag till ändrad instruktion, lydande så, som hoslagda bilaga n:r 1 utvisar, äfvensom beträffande anslag till inspektörs aflönande föreslå, att Folkskolestyrelsen ville till Stadsfullmäktige ingå med anhållan,

att Stadsfullmäktige behagade besluta till aflönande af inspektör vid Västerås stads folkskolor anvisa vi *på ordinarie stat* ett belopp af 4,000 kronor för år med eventuellt två ålderstillägg à 500 kronor hvartdera efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, med rätt för folkskolestyrelsen att, jämlikt mom. 4 § 8 gällande folkskolestadga, jämförd med punkt A) 1) nådiga kungörelsen den 11 september 1909 rörande tillämpning i vissa städer af förnyade nådiga stadgan angående folkundervisningen i riket den 10 december 1897 med flera författningar, antaga på förordnande för viss tid inspektör, vid denna tids utlopp entlediga den förordnade eller hans förordnande för vidare viss tid förnya.

Till stöd för denna vår sistnämnda hemställan få vi anföra.

Det synes oss omöjligt, att folkskolestyrelsen med den utsträckning, folkskoleväsendet i Västerås har, kan undvara en inspektör.

Det torde ej vara möjligt för folkskolestyrelsens särskilda ledamöter att, då de i egenskap af sådana äro oaflönade kommunala förtroendemän och således helt naturligt måste ägna sitt hufvudsakliga arbete åt sina respektive sysslor eller yrken, offra det arbete och den därmed följande tid, som folkskoleväsendets speciella ledning kräfver. Folkskolestyrelsen torde vara nödsakad att inskränka sig till en beslutande, bestämmande och öfvervakande myndighet.

I saknad af inspektör måste Folkskolestyrelsen anförtro specialledningen af folkskolorna åt sin ordförande. Men då det af denne, som, sedan lag angående folkskoleväsendet i vissa städer den 25 juni 1909 vunnit tillämpning i Västerås stad, äfven är kommunalförtroendeman och således oaflönad, ej rimligtvis kan begäras, att han skall kunna åt folkskoleväsendets speciella ledning ägna ett arbete, som tvifvelsutan upptager en vanlig mans hela arbetstid, synes oss ett sådant ej böra påläggas honom. Det blefve nog i motsatt fall svårt att få ordförande i folkskolestyrelsen.

En inspektör anse vi således nödvändig liksom för närvarande äfven för framtiden, då det ej kan förutsättas, att folkskoleväsendet i vår stad med den ökning i innevånareantal, som den årligen uppvisar, skall komma att visa tillbakagång, utan då det fastmera är att förmoda, det utveckling eller åtminstone utsträckning på bredden måste snart sagdt hvarje kommande år företagas.

På grund häraf ha vi ansett, att anslaget till inspektörens aflöning bör upptagas å ordinarie stat.

Hvad beträffar det föreslagna aflöningsbeloppet få vi först hänvisa till närlagda bil. 2, utvisande hvad andra städer, där särskilda inspektörer äro anställda, betala dem.

De städer, som kanske kunna jämföras med Västerås, och däri inspektörer äro anställda som särskilda tjänstemän utan rätt att, så framt vederbörande icke medgifva detsamma, åtaga sig annan aflönad tjänst, äro Örebro, Eskilstuna, Jönköping, Lund, Linköping, Karlstad och Falun. I alla dessa städer med undantag för Falun — äfven där lär den nu vara större — var aflöningen 1909, om man medräknar ålderstilläggen, större än i Västerås.

När vi dessutom och framför allt taga i betraktande folkskoleinspektörtjänstens stora vikt för folkskoleväsendet och det med densamma följande stora ansvar, ha vi icke tvekat föreslå ofvanstående relativt ringa löneförmåner, hälst som det torde åtminstone till en del vara beroende på lönen, hurudan innehafvare af tjänsten man kan förskaffa sig.

Härtill kommer, att Västerås, såsom allmänt bekant, hör till de dyra orterna.

Angående den af oss föreslagna bessämmelsen om folkskolestyrelsens rätt att på viss tid antaga inspektör etc., hänvisa vi till af oss åberopade lagstadgande.

Västerås den 27 mars 1911.

Peter Bagge.

Fredr. Fåhraeus. ***Aug. Vetterling.***

Rätt afskrifvet betygar

Magnus Strandberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt Folkskolestyrelsens i Västerås beslut får jag härmed komplettera de af kommitterade för förslag till ny lönestat för Västerås stads folkskoleinspektör i bil. 2 uppgifna lönerna för folkskoleinspektörer i vissa städer, hvarvid jag får anföra, att

i *Örebro* grundlönen faktiskt genom det personliga lönetillägget är *4,500 kr.*,

i *Eskilstuna* folkskoleinspektören är ordinarie folkskollärare (f. n. i högsta lönegraden), såsom af mig i den ursprungliga tabellen uppgifvits, hvarför lönen är 4,000 kr. + 2,700 kr (om han däraf får med något belopp aflöna vikarie, är mig obekant),

i *Borås* folkskoleinspektörstjänsten är *bisyssla* (innehafvaren är lärare vid tekniska skolan),

i *Jönköping* lönen sedan den 1 januari 1911 är *4,500 kr.* med 2 ålderstillägg à 500 kr. samt ett personligt lönetillägg à 500 kr. och

i *Lund* lönen sedan den 1 januari 1911 är *4,500 kr.* med 3 ålderstillägg à 500 kr.

Samtidigt som jag ber att få bifoga en af mig till folkskolestyrelsen den 8 september 1910 ingifven skrifvelse i ärendet, anhåller jag att få påpeka

dels de löneförmåner, som af k. m:t i proposition till riksdagen föreslagits för rektor vid kommunal mellanskola, nämligen 2,800 kr. med 3 ålderstillägg å 400 kr. jämte bostad och bränsle eller ersättning därför, hvilka löneförmåner gifvetvis komma att betraktas som *minimilöner* och i likhet med folkskolekårens löner högst väsentligt ökas exempelvis i städer. (Det ansvar och den arbetsbörda en sådan rektor får, kan helt naturligt ej jämföras med folkskoleinspektörens i en stad af Västerås storlek),

dels den möjlighet till än högre statsbidrag till folkskoleinspektörens lön, som förefinnes genom anordnande af högre folkskola i staden i stället för folkskolans högre afdelning och genom anställandet af folkskoleinspektören som föreståndare för denna skola, hvarigenom folkskoleinspektörens lön utan ökad kostnad för staden skulle kunna sättas till 4,500 kronor med 3 ålderstillägg å 500 kronor.

Västerås den 10 april 1911.

Magnus Strandberg.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Härmed öfverlämnas bifogade skrifvelse till Stadsfullmäktige i Västerås med vördsam hemställan,

att Folkskolestyrelsen måtte ingifva densamma till Stadsfullmäktige med tillstyrkande av den däri gjorda ansökningen om lönereglering för folkskoleinspektören i Västerås stad.

Enär jag varit anställd som folkskoleinspektör i Västerås stad från och med den 1 januari 1906 och sålunda den 1 januari 1911 tjänstgjort härstädes i denna egenskap i 5 år, får jag därjämte vördsamt anhålla,

att Folkskolestyrelsen måtte under förutsättning af bifall till den gjorda hemställan om ålderstillägg för folkskoleinspektören i Västerås stad förklara mig berättigad till åtnjutande af lön i 2:dra lönegraden från och med den 1 januari 1911 samt därom underrätta stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås den 8 september 1910.

Magnus Strandberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då kyrkostämman i Västerås år 1905 fattade beslut om anställandet af en folkskoleinspektör, som skulle helt ägna sin tid åt skötandet af inspektörsbefattningen och för hvilken inrättades en extra ordinarie folskolelärarebefattning med viss undervisningsskyldighet, beräknades folkskoleinspektörens sammanlagda lön till 3,500 kr. per år, i hvilket belopp ett statsbidrag af 466 kr. 67 öre inberäknades. Sedan undertecknad emellertid i ecklesiastikdepartementet inhämtat, att distriktet *ej* erhölle statsbidrag till en så anställd inspektörs lön, beslöts på oktoberkyrkostämman *1906 att inrätta en ordinarie folkskollärаretjänst, med hvilken skolrådet afsåge att förena folkskoleinspektörsbefattningen och hvars lön skulle inräknas i folkskoleinspektörens lön.* Sedan skoldistriktet härigenom beretts möjlighet att erhålla statsbidrag till ifrågavarande tjänst, ökades det *år 1905 till 466 kronor 67 öre* beräknade statsbidraget bland annat på grund af undertecknads förut förvärfvade ordinarie tjänsteår till att från och med i år *(1910)* utgå för 3:dje lönegraden med *833 kr. 33 öre* och efter en ny 5 årsperiod för 4:de lönegraden med 950 kronor.

År 1905 beräknades lönen på följande sätt:

Förut anslagna medel	Kr.	1,275: —
Statsbidrag	»	466: 67
För forts.- eller ersättningsskola.	»	250: —
Af kyrkostämman 1905 begärda.	»	1,508: 33
	Kronor	3,500: —

Sedan folkskoleinspektören enligt kyrkostämmans beslut befriats från skyldigheten att undervisa i forts.- eller ersättningsskolan, skulle efter samma beräkningsgrund lönen 1910 kunna uppdelas på följande sätt:

Förut anslagna medel	Kr.	1,275: —
Statsbidrag	»	833: 33
Af kyrkostämman för 1910 begärda . . .	»	1,391: 67
	Kronor	3,500: —

Således en vinst för skolkassan af 116 kronor 66 öre och efter 5 år ytterligare en vinst af 116 kronor 66 öre.

Såsom förut är nämnt, skulle i denna inspektörslön inräknas en ordinarie folkskollärarelön, hvilken genom 1906 års lönereglering uppgår till i I lönegraden 1,700 kronor, i II 2,000 kronor, i III 2 300 och i IV 2,600 kronor, hvadan alltså distriktets tilläggsutgift till inspektörens lön skulle blifva respektive 1,800 kronor, 1,500 kronor, 1,200 kronor och 900 kronor, häri inberäknade de arvoden à 1,275 kronor, som 1905 däri beräknades. Häraf framgår, att distriktet för hvarje 5-årsperiod skulle få allt mindre, ja efter 10 år inga alls utgifter till folkskoleinspektionen i jämförelse med förhållandet före år 1906.

Vid 1906 års lönereglering för lärarepersonalen företogs ingen reglering af folkskolinspektörens lön med ålderstillägg efter vissa års tjänstgöring. Så är emellertid förhållandet i de allra flesta städer, där särskild inspektör är anstäld, i somliga

med 2 och i andra med 3 ålderstillägg efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Löneförmånerna framgå af följande tabell:

Stad	Begynnelselön	Ålderstillägg	Slutlön
Stockholm 1:e inspektören	7 500	2 × 500	8,500
„ 2:e „	6,000	2 × 500	7,000
Göteborg	7,000	2 × 500	8,000
Malmö	6,000	2 × 500	7,000
Norrköping	5,000	1 × 1,000	6,000
Hälsingborg	5,000	3 × 500	6,500
Gäfle	5,000	3 × 500	6,500
Örebro	4,000	2 × 500	5,000 1)
Eskilstuna	4,000	—	4,000 2)
Uppsala (med titeln rektor)	5,500	—	5,500 3)
Jönköping	3,500	2 × 500	4,500 4)
Lund	3,500	2 × 500	4,500 1)
Linköping	3,000	2 × 500	4,000 5)
Karlstad	4,000	3 × 500	5,500
Falun	4,000	—	4,000 6)

1. Dessutom ett personligt lönetillägg à 500 kronor.
2. Dessutom ord. folkskollärarelön (f. n. i högsta lönegraden med 2,700 kr.) med skyldighet att undervisa 1 timme i veckan.
3. Därjämte bostad till ett värde af 800 kronor.
4. Ifrågasatt lönereglering.
5. Dessutom ett personligt lönetillägg af 600 kronor.
6. Platsen inrättad för 2 år sedan.

Jämnsides med ofvanstående tablå bör läsas den utredning, som kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik i december 1909 öfverlämnade till generalpoststyrelsen afseende gruppering af postpersonalens stationsorter allt efter de allmänna lefnadskostnadernas storlek. Af denna undersökning, som grundar sig på prisen å de viktigaste slagen af lifsmedel, hyrorna och skatterna å respektive orter, och hvarvid medelkostnaden per ort satts lika med 1,000, befinnas städerna Örebro, Uppsala, *Västerås* och Norrköping ha jämförelsevis höga indextal (upp till 1,149), som *närma dem till de i afseende på dyrhet främsta platserna* (t. ex. Stockholm, Göteborg, Gäfle, Malmö, Karlstad). Däremot äro Lund, Hälsingborg, Linköping, Jönköping och Falun billigare. — Telegrafstyrelsen räknar ock Västerås till de dyraste orterna, enär telegrafpersonalen härstädes enligt uppgift åtnjuter 10 proc. af lönen i dyrortstillägg.

Tar man vidare i betraktande den stegring af arbetet som ägt rum sedan den 1 januari 1906, hvilken stegring åtminstone delvis kan bedömas efter ökningen af lärarepersonalens och lärjungarnas antal, finner man följande:

Anställda lärare och lärarinnor:

	1 Januari 1906.	1 Januari 1911.
Ordinarie folkskollärare	10	15
» folkskollärarinnor	11	15
E. o. folkskollärare	3	3
» folkskollärarinnor	3	3
Småskollärarinnor	18	24
Slöjdlärare	1	2
Slöjdlärarinnor	4	6
Skolkökslärarinnor	1	2
Lärare i skomakerislöjd	—	1
Summa	51	71

Barnantalet i skolan uppgick till

	10 jan. 1906.	1 sept. 1910
i folkskolan	1,128 på 26 afd.	1,323 på 35 afd.
i småskolan	537 » 18 »	736 » 24 »
i fortsättningsskolan	83 » 6 »	122 » 7 »
Summa	1,748 på 50 afd.	2,183 på 66 afd.

Antalet skolpliktiga barn utgjorde 31/12 1905: 2,308.
» » » » 31/12 1909:
Antalet i skolan undervisade barn utgjorde 31/12 1905: 1,936.
» „ » » » 31/12 1909:

Besinnar man därvid, *att* hela ansvaret för skolpliktigeförteckningens riktiga förande hvilar på folkskoleinspektören och i denna förteckning alla stadens i skolåldern varande barn skola redovisas med kontroll öfver att de erhålla vederbörlig undervisning, vare sig de undervisas i folkskolor, läroverk eller hem i Västerås eller annorstädes, *att* förteckningen öfver de för hvarje år nya skolpliktige barnen uppgöres af folkskoleexpeditionen, *att* inskrifning af nybörjare äfvenledes förrättas af folkskoleinspektören, *att* årsredogörelse årligen skall utgifvas af honom, *att* skoltandläkareinstitutionen inrättats och skolläkareinstitutionen utvidgats sedan år 1906, hvarigenom expeditionsgöromålen väsentligt ökats, betänker man detta, så finner man, att folkskoleinspektörens i Västerås arbetsbörda är väsentligt mycket större än kollegernas i andra städer, då dessa till sina biträden för expeditionsarbetet jämte skrifbiträden hafva förste lärare, öfverlärare eller tillsyningslärare, utan att han dock i löneförmåner är i paritet med sina mindre expeditionstyngda kolleger.

Folkskoleinspektörens ansvarsfulla och under hela året pågående arbete (semester i egentlig mening gifves ju icke, ty äfven under någon tids sommarferier måste arbete utföras) samt den omständigheten, att han enligt sin instruktion är förbjuden att utan skolstyrelsens medgifvande åtaga sig annan aflönad tjänst eller uppdrag, något, som för öfrigt skulle vara omöjligt att medhinna, synes därjämte fullt motivera dels en förhöjning af grundlönen, dels införande af ålderstillägg efter vissa år, så att folkskoloinspektören utan svårare ekonomiska bekymmer skall med hela sin kraft kunna ägna sig åt sitt viktiga värf.

Då slutligen, såsom förut framhållits, Västerås är att räkna bland de i dyrhet främsta platserna i riket, en egenskap, som helt visst ej kommer att framdeles

minskas, och då läroverkens rektorer åtnjuta fri bostad eller hyresersättning, hvilken icke ens för rektorerna i de allra minsta och billigaste städerna understiger 500 kronor per år, måste en önskan om äfven dylik förmån ej synas oberättigad.

På grund af det anförda får jag sålunda vördsamt hemställa

att Stadsfullmäktige måtte besluta följande reglering af folkskoleinspektörens i Västerås lön att tillämpas från och med den 1 januari 1911:

Grundlön 4,000 kronor jämte 3 åldertillägg å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänstgöring som folkskoleinspektör i Västerås stad, hvarjämte såsom dyrtidstillägg anvisas åt honom 500 kronor pr år till hyresbidrag.

Västerås den 8 september 1910.

Magnus Strandberg.

N:o 30.

Byggnadsnämndens förslag till bestämmelser om ansvariga byggmästare.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I motion af den 25 februari 1909 föreslog Grosshandlaren Daniel Johansson dels att endast stenhus måtte få inom staden mot allmän gata uppföras, dels ock att sådan bestämmelse måtte meddelas, att endast af stadsarkitekt och byggnadsnämnd godkända byggmästare finge tillstånd att inom staden utöfva byggnadsverksamhet.

Denna motion, som samma dag remitterades till Byggnadsnämnden, har i hvad den afser bestämmelser om stenhus redan af Stadsfullmäktige i samband med antagandet af den nya stadsplanen behandlats.

Öfver det senare förslaget eller om införande här i staden af bestämmelser angående ansvariga byggmästare får Byggnadsnämnden nu afgifva yttrande.

Byggnadsnämnden, som till alla delar gillar motionens syfte i nu ifrågavarande del, har ansett lämpligt formulera sitt förslag såsom särskilda bestämmelser, afsedda att utgöra ett tillägg till stadens byggnadsordning.

I § 1 af dessa bestämmelser har Byggnadsnämnden på grund af gällande Byggnadsstadga för rikets städer nödgats göra en afsevärd begränsning i bestämmelsernas omfattning, så att desamma afse stenhus af mer än en vånings höjd eller under hvilket källare skall anläggas. Det hade varit synnerligen önskvärdt, om bestämmelserna kunnat afse äfven större byggnader af trä, hvilka i Västerås äro de vanligaste, men det torde vara att hoppas, att en ändring därhän skall kunna genomföras, så snart den nya byggnadsstadgan för riket, som är under utarbetande, vinner tillämpning.

Byggnadsnämndens förslag till bestämmelser, som Nämnden härmed vill till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämna, är så lydande:

§ 1.

Uppförande eller till nybyggnad hänförlig ändring af stenhus af mer än en vånings höjd eller under hvilket källare skall anläggas, må, vid vite af 200 till 500 kronor, icke utföras af annan än den, som af Västerås stads byggnadsnämnd godkänts såsom ansvarig byggmästare; Byggnadsnämnden dock obetaget att vid byggnadsföretag af mindre omfattning, eller då särskilda omständigheter därtill kunna föranleda, efter ansökan medgifva ägare af fastighet inom staden att själf öfvervaka eller utföra byggnadsarbete å denna.

§ 2.

För att kunna antagas såsom ansvarig byggmästare skall sökande hos Byggnadsnämnden styrka, att han genomgått byggnadsyrkesskola eller annan af Nämnden godkänd läroanstalt samt att han minst ett år praktiserat inom facket, eller att han under minst fyra år med sakkunnighet utöfvat byggnadsyrket.

§ 3.

Tomtägare, som vill bygga men ej är behörig själf utföra arbetet, vare vid vite från och med fem till och med femhundra kronor skyldig att, innan arbetet påbörjas, hos Byggnadsnämnden anmäla, hvilken byggmästare ledningen af arbetet eller tillsynen därå kommer att anförtros, och till nämnden aflämna skriftligt förklarande af sagda byggmästare, att han under ansvarsförpliktelse åtagit sig bygget.

§ 4.

Ansvarig byggmästare, hvilken upprepade gånger bryter mot byggnadsstadgan eller stadens byggnadsordning kan af Byggnadsnämnden fråntagas sin rätt att vara ansvarig byggmästare inom samhället.

Västerås den 10 april 1911.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då under det senaste decenniet vårt samhälle betydligt utvidgats, kunde man haft befogad anledning se flertalet af nybyggnader uppförda af sten.

Att uppförande af hus medelst trä, bort för länge sedan varit afskaffat, erkännes nog af mången. Den moderna arkitekturen har för länge sedan förvisat detta slag af byggnadsmateriel, åtminstone hvad ytterstommen å hus beträffar, från de mera betydande stadssamhällen. Och att detta skett efter moget öfvervägande, torde vara ett säkert faktum. Jämväl flertalet inom riket varande städer, hvars

storlek kan jämföras eller jämställas med Västerås, använda som byggnadsmateriel hufvudsakligast sten.

Fördelarne, att vid uppförande af hus, vare sig bostäder eller affärslokaler, använda sten, äro för det första den större tryggheten mot eldsolyckor, solidare bostäder, billigare brandstod samt i allmänhet smakfullare arkitektur.

I nära sammanhang härmed står ordnande af byggmästarefrågan. Hittills har hvem som helst, hvilken ägt någon kunnighet i träarbetet, uppträdt som byggmästare. Det borde väl af ett ordnat stadssamhälle kunna något skärpas i den delen. Det har, särskildt de sista åren, varit nästan omöjligt för en verklig och duglig byggmästare, att bestå i konkurrensen mot tillfälliga s. k. byggmästare, hvilka i sista hand öfverlämnat åt sina förlagsmän att fullborda byggnaderna. För tillstånd, att inom staden få uppföra hus, borde väl i första rummet sättas byggmästarens kompetens. Enligt min mening, borde det åligga en stadsarkitekt och byggnadsnämnd gemensamt pröfva byggmästarnes duglighet. Af hvad här ofvan anförts, får jag vördsamt föreslå

att Stadsfullmäktige beslutar en ändring i nu gällande byggnadsordning för Västerås stad så, att endast stenhus må mot allmän gata uppföras, samt att af Stadsarkitekt och Byggnadsnämnd godkända byggmästare få tillstånd inom staden utöfva byggnadsverksamhet.

Västerås den 25 februari 1909.

Daniel Johansson.

N:o 31.

Drätselkammarens förslag till öfverenskommelse rörande af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metallaktiebolaget och Godsägaren Klas Vestman innehafda donationsjordar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges bemyndigande genom anhänginggjorda rättegångar emot Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metallaktiebolaget med yrkande att vissa af nämnda bolag innehafda områden tillhörande Västerås stads donationsjord måtte till staden afträdas, hafva målen förklarats hvilande i afbidan på utgången af förhandlingar om tvisternas förlikning, som öppnats mellan Drätselkammaren och bolagen. I dessa förhandlingar har äfven Godsägaren Klas Vestman deltagit för af honom innehafda donationsjordområden, rörande hvilka ännu icke rättstvist blifvit anhängiggjord.

De ifrågavarande donationsjordarne utgöras af *dels* områden af Emaus, Kopparbergsvreten (utom stadsplanen), Kullgärdet, Prästgärdet, Flygarevreten och Rigärdet

om tillsammans cirka 23 hektar, innehafda af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget med åsatta taxeringsvärden år 1894 af 22,169 kronor 50 öre och år 1910 af 195,000 kronor, *dels* områden af Emaus, Sandgärdet, Kullgärdet, Rigärdet och Prästgärdet samt impedimenter och vägar m. m. om tillsammans cirka 57 1/2 hektar, innehafda af Nordiska Metallaktiebolaget med åsatta taxeringsvärden år 1894 af 56,963 kronor 58 öre och år 1910 af 200,000 kronor, *dels ock* områden af Flygarevreten, Skälängen, Siggesborg och Trådaröängen om tillsammans cirka 50 1/2 hektar, innehafda af Klas Westman med åsatta taxeringsvärden år 1894 af 45,100 kronor och år 1910 af 60,000.

Efter ingående underhandlingar mellan ofvannämnda donationsjordsinnehafvare, å ena, och representanter för Drätselkammaren, å andra sidan, hafva de förhandlande parterna nu lyckats komma till enighet, och föreligger resultatet af dessa underhandlingar i bifogade förslag till preliminära öfverenskommelse, som jämväl Drätselkammaren för sin del biträdt.

De kontanta belopp, som enligt öfverenskommelsen skola af donationsjordsinnehafvarne erläggas, hafva beräknats för Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets och Nordiska Metallaktiebolagets vidkommande efter 20 % af 1894 års taxeringsvärde å de särskilda donationsjordsområdena med tillägg af 5 % ränta på ränta från år 1899 till närvarande tid samt med afdrag af 1910 års taxeringsvärde å de markområden, som skulle afstås till staden, sistnämnda värde dock minskadt med hvad som å dessa markområden skulle belöpa i ersättning för donationsjordsnaturens aflyftande efter 20 % af 1894 års taxeringsvärde med ränta på ränta efter 5 %, samt för Klas Westmans vidkommande efter 20 % af 1910 års taxeringsvärde å hans donationsjord med afdrag å samma års taxeringsvärde å den af honom lämnade donationsjorden, minskadt med 20 % däraf.

De markområden, som enligt öfverenskommelsen skulle lämnas till staden, och hvilka gifvetvis skola tillhandahållas gravationsfria, äro för densammas utveckling af synnerlig betydelse. Det för en ifrågasatt järnvägslinie till Skultuna afsatta 30 meter breda området kan, om denna järnväg ej kommer till stånd eller till dess så sker, anordnas såsom en bred esplanad i hvilkens midt järnvägen sedan kan läggas. Sträckningen är noga undersökt och utgör den enda lämpliga för en järnvägslinie åt detta håll. Äfven om en järnväg till Skultuna ej skulle komma till stånd är det mycket möjligt att järnvägsspår i en framtid behöfver framdragas till Apalbydalen för därstädes uppstående industri. Den markremsa utmed nuvarande järnvägen till Tillberga, som enligt öfverenskommelsen skulle afstås till staden, är af ej mindre betydelse. Staden har redan förut förskaffat sig mark för järnvägens utvidgning till dubbelspårig söder om Nordiska Metallaktiebolagets ägor. Och den väg Drätselkammaren tänkt sig komma att i en framtid utläggas utmed järnvägslinien måste uppenbarligen anses såsom en viktig faktor för utnyttjande af stadens vidsträckta och värdefulla områden vid Stenby och å Östra utmarken.

Den i öfverenskommelsen sist intagna utfästelsen från nu ifrågavarande donationsjordsinnehafvare om afstående till staden utan ersättning af blifvande gatumark, innebär visserligen hvarken för staden någon ekonomisk fördel eller för bolagen någon uppoffring, men är, såsom i förväg reglerande de enligt stadsplanelagens svårtydda och svårtillämpliga stadganden bestämda rättsförhållandena mellan samhället och tomtägarne rörande afstående af gatumark och ersättande af värdet af sådan mark, af icke oväsentlig betydelse.

På grund af det anförda och då den enligt merberörda öfverenskommelse staden tillkommande ersättning i penningar och mark måste anses skälig, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metallaktiebolaget och Godsägaren Klas Westman träffa aftal rörande nu ifrågavarande af dem innehafda delar af Västerås stads donationsjord i hufvudsaklig öfverensstämmelse med bifogade af Drätselkammaren och ifrågavarande donationsjordsinnehafvare godkända preliminära öfverenskommelse samt nedlägga stadans talan i de emot ofvannämnda bolag anhängiga donationsjordsrättegångarne.

Västerås den 26 april 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Öfverenskommelse.

Emellan undertecknade, Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, Nordiska Metall Aktiebolaget och Claes Westman såsom innehafvare af andelar i Västerås stads donationsjord, å ena, och Västerås stad genom dess Drätselkammare, å andra sidan, är denna dag följande preliminära aftal träffadt:

Till Västerås stad betalas kontant:

af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget	kr.	7,822: 64
af Nordiska Metall Aktiebolaget	„	19,559: 70
af Claes Westman	„	11,890: —
	Kr.	39,272: 34

Till staden afstås härjämte utan ersättning följande donationsjordsområden:

af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för utläggande af ifrågasatt järnvägslinie till Skultuna, utgående från nuvarande järnvägslinien till Tillberga i närheten af Nordiska Metall Aktiebolagets verkstäder ett 30 meter bredt område . . . . c:a 7,200 kvm.

af Nordiska Metall Aktiebolaget för nyssnämnda järnvägslinie till Skultuna . . . . c:a 13,150 kvm.
för utläggande af dubbelspår till järnvägslinien till Tillberga samt ordnande därintill af en framtida hufvudväg ett område af 22 à 24 meters bredd . . . . „ 24,400 „ — „ 37,550 „

af Claes Westman för sist berörda dubbelspår och väg . . . . . „ 6,400 „

Dessutom afstår Claes Westman af till egendomen Gideonsberg hörande icke donationsjord dels till för järnvägen till Skultuna erforderlig mark c:a 12,600 kvm. och dels för ofvan berörda dubbelspår och väg c:a 7,000 kvm. mot en godtgörelse af staden för den markareal, som öfverstiger hvad af nu ifrågavarande markområden öfverstiger den mark, hvars värde tomtägare är skyldig till staden ersätta eller utmed Skultuna järnvägen till 9 meters bredd å ömse sidor och utmed den andra vägen till 9 meters bredd å västra sidan, efter 1 kr. pr kvm. för den för Skultunavägen behöfliga marken och efter 25 öre pr kvm för den för dubbelspår till Tillberga och hufvudväg där invid erforderliga marken.

Västerås stad förbinder sig att nedlägga de mot Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metall Aktiebolaget anhängiggjorda donationsjordsrättegångar samt förklarar sig såväl beträffande de af nämnda bolag som af Claes Westman innehafda donationsjordar att för all framtid afstå från alla anspråk till ifrågavarande jordar.

I sammanhang med denna öfverenskommelse förklara sig Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och Nordiska Metall Aktiebolaget för sina donationsjordar samt Claes Westman för alla till egendomen Gideonsberg hörande områden att utan ersättning i den mån områdena efter fastställd plan tagas i anspråk för bebyggande afstå mark för gator och öppna platser i den omfattning, som det åligger tomtägare att ersätta värdet af sådan mark.

Drätselkammaren, Västerås.

Härmed få vi anhålla, att Drätselkammaren ville nedlägga stadens talan i de mot oss anhängiggjorda donationsjordsrättegångar på de villkor, som innehållas i Stadsfullmäktiges beslut den 31 Maj 1899, samt att staden ville förklara sig afstå från alla i rättegångarna framställda anspråk till af oss innehafda s. k. donationsjordar.

Västerås den 20 Maj 1910.

För Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget:

J. S. Edström.

Nordiska Metall-Aktiebolaget:

J. Lundin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Till undvikande af rättegång angående äganderätten till de delar af oss tillhöriga Gideonsberg, Siggesborg och Trådaröängen, som anses vara donationsjord, nämligen:

Flygarevreten om 60,13 ar, tax.-värderadt till	. . . . .	Kr.	700: —
Skälängen om 887,01 ar,	» »	»	10,100: —
Siggesborg om 2,819,73 ar,	» »	»	29,500: —
Trådaröängen om 1,304,67 ar,	» »	»	4,800: —
	S:ma taxeringsvärde	Kr.	45,100: —

få vi härmed förklara oss villiga träffa öfverenskommelse med staden. I sådant afseende erbjuda vi oss fullgöra hvad staden enligt sitt beslut den 31 maj 1899 fordrat mot det att vi och våra rättsinnehafvare lämnas okränkta i vår äganderätt till ofvanberörda donationsjord.

Gideonsberg den 20 augusti 1907.

Claes Westman. ***Karin Erika Westman.***

Utdrag af protokoll, hållet vid Stadsplanekommitterades i Västerås sammanträde den 2 December 1908.

§ 32.

Med skrifvelse den 26 Augusti 1907 hade Drätselkammaren öfverlämnat en framställning från Godsägaren Claes Westman och hans hustru angående öfverenskommelse till undvikande af rättegång angående äganderätten till de delar af dem tillhöriga fastigheterna Gideonsberg, Siggesborg och Trådaröängen, som ansåges vara donationsjord, med anhållan om kommitterades yttrande angående de områden, som kunde anses erforderliga för gator och öppna platser inom ifrågavarande donationsjordsområden.

I anledning häraf beslöto kommitterade meddela Drätselkammaren, att kommitterade, som ännu icke behandlat frågan om stadsplanens utvidgning, ännu vore förhindrade att lämna det begärda yttrandet samt att enligt kommitterades mening ifrågavarande donationsjordsfråga måtte hellre lösas genom afstående af mark till staden än genom betalning af penningar.

Som ofvan.

In fidem

Theofil Öberg.

Till Västerås stads Drätselkammare.

På grund af tid efter annan gjorda framställningar om köp af mig tillhörig jord inom Västerås stads område och då jag möjligen inom kort kommer att afyttra vissa områden af mig tillhöriga Gideonsberg med underlydande, ville jag härmed erbjuda mig att till ett pris af en (1) krona för kvadratmetern afyttra till staden

de mig tillhöriga delar af Persbo, Smalbäcksgärdet och Aspvreten, hvilka tilläfventyrs kunna vara behöfliga för vissa regleringar, förbindelsevägar eller dylikt; gällande detta mitt anbud till den 1 oktober innevarande år 1910.

Västerås den 13 April 1910.

Claes Westman.

Karta öfver Gideonsberg med underlydande bifogas.

Utdrag af protokoll, hållet vid Stadsplanekommitterades i Västerås sammmanträde den 9 November 1910.

§ 51.

I anledning af kommitterades den 7 September 1910 fattade under § 48 i protokollet för nämnda dag omförmälda beslut hade byggnadschefen uppgjort ett förslag till vägar m. m. för det område, som ägaren af Gideonsberg hembjudit staden till inköp.

Efter granskning af detta förslag beslöto kommitterade öfverlämna detsamma till Drätselkammaren under uttalande, att en del jämkningar i detsamma väl torde vara önskvärda, men att i hvarje fall staden borde förvärfva sig äganderätt till den genom området upptagna 30 meter breda esplanaden, hvilken borde reserveras för en eventuell järnvägslinie till Skultuna.

Som ofvan,

In fidem

Theofil Öberg.

N:o 32.

Byggnadsnämndens yttrande i fråga om Klockaregatans upptagande i stadsplanen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som infordradt yttrande uti den af Stadsfullmäktige vid behandlingen af stadsplanerevisionen den 27 nästlidne april till Byggnadsnämnden återremitterade frågan om upptagande i stadsplanen af Klockaregatan får Byggnadsnämnden åberopa närlagda utdrag af nämndens denna dag förda protokoll, § 76.

Västerås den 4 maj 1911.

På Byggnadsnämndens vägnar:

Joh. Plantin.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 4 maj 1911.

§ 76.

Enligt ankommet utdrag af Stadsfullmäktiges protokoll för den 27 nästlidne april hade Stadsfullmäktige nämnda dag vid behandlingen af Byggnadsnämndens skrifvelse i anledning af inkomna anmärkningar från en del ägare af mark, som af stadsplanerevisionen berördes, bland annat beslutat att återremittera till Byggnadsnämnden frågan, huruvida Klockaregatans upptagande i stadsplanen vore nödvändigt eller om gatan kunde läggas så, att densamma ej så mycket inkräktade på tomten N:o 34 Norra kvarteret.

Efter häraf tagen del beslöt Byggnadsnämnden — under åberopande af hvad under stadsplanerevisionens förberedande utredning i förevarande fråga anförts och Stadsfullmäktiges en gång fattade beslut samt under särskildt framhållande däraf, att ifrågavarande gata med hänsyn till beslutet om Smedjegatans bibehållande till dess nuvarande ringa bredd och då största delen af trafiken från bergslagstullen till stadens centrum i synnerhet efter beslutet om Engelbrektsgatans utsträckning utom stadsplanen till Katrinelundsvägen torde komma att förläggas till Engelbrektsgatan, hvarå Klockaregatan utgjorde en naturlig fortsättning, vore för stadens trafikförhållanden synnerligen betydelsefull, att gatan jämväl vore af stor betydelse för en eventuell anläggning af spårvägar i staden, att den förut beslutade sträckningen af ifrågavarande gata vore den ur trafiksynpunkt enda riktiga, samt att staden gifvetvis komme att blifva ersättningsskyldig för den del af ifrågavarande tomt, som komme att åtgå för gatans framdragande, — hos Stadsfullmäktige hemställa, att, ehuruväl gatan afsevärdt inkräktade på ifrågavarande tomt, det af Stadsfullmäktige den 20 juni 1910 fattade beslutet om Klockaregatans upptagande i stadsplanen måtte af Stadsfullmäktige vidhållas.

Som ofvan.

In fidem

Theofil Öberg.

N:o 33.

Drätselkammarens skrifvelse angående öfvertagande för stadens räkning af det s. k. Sundinska huset m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling den 23 december 1909 af frågan om användande af Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel beslöto

Stadsfullmäktige i anledning af ett af nämnden öfver sagda fond väckt förslag, att Stadsfullmäktige måtte vidtaga erforderliga åtgärder för att bereda fonden större afkastning af sin i fastigheten (Sundinska huset) liggande tillgång, än då vore fallet, i sammanhang med hvilket förslag nämnden framhållit, att detta lämpligast kunde ske genom husets försäljning antingen till staden eller annan, att remittera denna fråga till Drätselkammaren för utlåtande, därvid Drätselkammaren äfven erhöll i uppdrag att inkomma med utredning och förslag, huruvida staden borde förvärfva sig ifrågavarande hus för sitt eget behof.

Som det torde vara Stadsfullmäktige bekant, hafva särskilda lokaler inom ifrågavarande byggnad redan upplåtits för en del af stadens samt andra allmänna ändamål. Med hänsyn härtill och i betraktande af stadens snabba utveckling torde det utan vidare utredning vara klart, att ifrågavarande byggnad är synnerligen behöflig för stadens eget behof. Drätselkammaren är därför af den meningen, att staden bör för sitt eget behof öfvertaga ifrågavarande fastighet.

Hvad priset beträffar må erinras därom, att hyrorna för närvarande uppgå till sammanlagdt 5,400 kronor, motsvarande efter 7 % ett kapitalvärde af inemot 80,000 kronor. Som emellertid en del af hyrorna möjligen äro något för lågt beräknade har Drätselkammaren jämväl med hänsyn till det fördelaktiga läget samt det ändamål, hvartill räntan på köpeskillingen skall användas, ansett sig böra föreslå ett pris af 100,000 kronor.

Drätselkammaren får därför föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta

att för ett pris af 100,000 kronor från den under Stadsfullmäktiges förvaltning stående Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för stadens räkning öfvertaga fondens fastighet, gården och tomten N:o 146 i stadens västra kvarter (det s. k. Sundinska huset) att af staden tillträdas den 1 januari 1912 samt att köpeskillingen skall gäldas af lånemedel.

I sammanhang härmed får Drätselkammaren erinra, att Stadsfullmäktige den 26 maj 1910 uppdragit åt Drätselkammaren att låta utföra en del ändrings- och reparationsarbeten i Sundinska huset samt därjämte beslutat att, till dess frågan om stadens öfvertagande af Sundinska huset blifvit afgjord, uppskjuta bestämmandet af, huru de för ifrågavarande arbeten erforderliga medlen, 6,000 kronor skulle anskaffas. I anledning häraf får Drätselkammaren, med tillkännagifvande, att för reparationer af ifrågavarande gård finnes afsatt en reservfond, som, utom något mindre belopp upplupna räntor från årets början, uppgår till 4,018 kronor 73 öre, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att ifrågavarande reparationsomkostnader skola gäldas af de å berörda reservfond befintliga medel samt, till den del denna fond ej räcker till, af uttaxerade medel i 1912 års stat.

Slutligen får Drätselkammaren jämväl i detta sammanhang ånyo yttra sig öfver den till Drätselkammaren vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 januari 1909 återremitterade motionen af Häradshöfdingen C. Uggla och Folkskolläraren J. P.

Malmberg angående upplåtande af bibliotekslokal för Västerås Arbetareinstitut i Sundinska huset och därvid af det skäl, att ingen lämplig lokal för biblioteket i fråga finnes disponibel, ånyo afstyrka bifall till ifrågavarande motion.

Västerås den 11 maj 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 34.

Drätselkammarens skrifvelse angående två personers befriande från kommunalutskylder.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Hos Drätselkammaren hafva vid Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget anställde arbetarne Oskar Nordgren och Karl Gustaf Bergström hvar för sig anhållit att blifva befriade från dem påförda utskylder till staden för år 1910, utgörande för Nordgren 30 kronor 46 öre och för Bergström 67 kronor 9 öre. Såsom skäl för sina framställningar hafva de anfört, att de större delen af år 1909 i följd af genomgången vapenöfning såsom värnpliktige icke haft någon inkomst, men likväl af 1910 års taxeringsnämnd, öfver hvars beslut de försummat anföra klagomål, blifvit uppskattade, såsom de haft inkomst hela år 1909 efter samma grunder, som de under en mindre del af året, enligt af ofvannämnda bolag lämnade uppgifter, från bolaget åtnjutit aflöning.

Enligt till Drätselkammaren inlämnade intyg hafva bemälde sökande under år 1909 af arbete hos bolaget förtjänat, Nordgren för tiden 29/10—31/12 165 kronor 40 öre och Bergström för tiden 11/10—31/12 362 kronor 40 öre. Af företedda inskrifningsböcker har Drätselkammaren inhämtat, att ifrågavarande personer under större delen af år 1909 undergått vapenöfning. Bägge hafva uppgifvit, att de under 1909 icke haft annan inkomst än ofvan angifna belopp.

Då det på grund häraf synes Drätselkammaren uppenbart, att Nordgren och Bergström år 1910 rätteligen icke bort upptagas till taxering för inkomst, får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige ville, oafsedt deras uraktlåtenhet att öfverklaga taxeringsåtgärden, befria dem från på grund af 1910 års taxering påförda utskylder till staden för sistnämnda år.

Västerås den 11 maj 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 35.

Drätselkammarens skrifvelse angående inlösen af gamla varmbadhuset.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Västerås Varmbadhus Aktiebolag i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 1 nästlidne april, hvilken skrifvelse inlämnats till Drätselkammaren, erbjudit staden till inlösen det bolaget tillhöriga badhuset med inventarier för ett pris af 12,000 kronor samt Badhusstyrelsen, hvars yttrande Drätselkammaren inhämtat, föreslagit, att staden skulle erbjuda sig att för en summa af 7,000 kronor tillösa sig ifrågavarande badhus med inventarier, får Drätselkammaren härmed öfverlämna handlingarne i detta ärende till Stadsfullmäktiges afgörande samt därvid, under erinran att den mark, hvarå badhuset är uppfördt, tillhör staden och är till bolaget upplåten mot tomtören och under villkor, att den får af bolaget besittas, så länge det där bedrifver badhusrörelsen, såsom eget yttrande hemställa, att Stadsfullmäktige ej måtte finna skäl antaga det af bolaget gjorda erbjudandet.

Västerås den 11 maj 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Drätselkammaren den 11 innevarande april beslutat inhämta Badhusstyrelsens yttrande öfver ett till Drätselkammaren från Västerås Varmbadhusaktiebolag inlämnadt erbjudande åt staden att tillösa sig det bolaget tillhöriga badhuset med inventarier för ett pris af 12,000 kronor, får Badhusstyrelsen i ärendet anföra följande.

Från Badhusstyrelsens synpunkt har staden intet annat intresse af att inlösa det gamla badhuset än att därigenom förhindra konkurrens med stadens nya varmbadhus och genom det gamla badhusets nedläggande skaffa ökade inkomster för stadens varmbadhus. Värdet å det gamla badhuset med inventarier torde icke uppgå till mer än en ringa del af den begärda lösesumman. Med säkerhet torde dock vid en realisation en inkomst af något öfver 2,000 kronor kunna påräknas. Då det emellertid icke är uteslutet, att bolaget ännu några år skulle kunna uppehålla verksamheten i gamla varmbadhuset, anser Badhusstyrelsen, att det skulle vara en fördelaktig affär för staden att betala något utöfver realisationsvärdet för det gamla badhuset. Den summa bolaget begärt, 12,000 kronor, är dock allt för hög. De nuvarande bolagsmännen hafva utom afsevärda årliga utdelningar af 6 % och däröfver redan återbekommit hela det insatta aktiekapitalet. Vid företagets grundande lämnade dåvarande Stadsfullmäktige såsom bidrag för den goda sakens skull ett belopp af

4,000 kronor, hvarå staden icke erhållit någon ränta. Billighet och rättvisa måste därför anses kräfva, att från den begärda lösesumman drages stadens berörda bidrag, hvarigenom och sedan ytterligare ett af styrelsen såsom skäligt ansedt belopp af 1,000 kronor frångragits, lösesumman skulle nedsättas till 7,000 kronor. Då sistberörda belopp är det högsta staden äfven ur synpunkten af att blifva befriad från konkurrensen för sitt nyuppförda varmbadhus kan anses böra betala, får Badhusstyrelsen för sin del föreslå, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta erbjuda sig att för en summa af 7,000 kronor tillösa sig det Västerås Varmbadhusaktiebolag tillhöriga varmbadhuset med inventarier.

Västerås den 2 maj 1911.

På Badhusstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Då jag af Västerås Varmbadhus Aktiebolags ordinarie bolagsstämma fått i uppdrag att erbjuda Stadsfullmäktige inlösa bolagets badhus går jag att fullgöra detta uppdrag:

Under åberopande af de skäl styrelsen och revisorerna i sina berättelser anföra och hvilka äfven bolagsstämman i sin ordning antagit, får jag härmed erbjuda Stadsfullmäktige inlösen af badhuset med inventarier till ett pris af Kr. 12,000: —

Styrelsens och revisorernas berättelser jämte transsumt af bolagsstämmans protokoll tillika med förteckning på inventarierna bifogas.

Västerås den 1 april 1911.

Frans Schartau.

Protokoll hållet vid ordinarie bolagsstämma med delägarne uti Västerås Varmbadhus Aktiebolag den 31 mars 1911.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 4.

Med anledning af den tankeriktning, som uttalas i styrelsens och revisorernas berättelser beträffande erbjudandet till staden att inlösa badhuset, uppstod en diskussion, som resulterade till, att i detta protokoll skulle antecknas, att bolagsstämman ansåg tiden nu vara inne nedlägga rörelsen, emedan badhuset efter sin 33-åriga verksamhet nu kunde anses hafva fyllt sin mission och det nya badhuset ju är fullt tillräckligt för stadens behof.

På denna grund uppdrog bolagsstämman åt Godsägaren Herr Frans Schartau att genom skrifvelse till Stadsfullmäktige erbjuda inlösen af varmbadhuset med alla dess inventarier till ett pris af Kr. 12,000: —, och skulle till erbjudandet vidfogas dels transumt af detta protokoll, dels styrelsens och revisorernas berättelser samt en fullständig förteckning öfver inventarierna

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 8.

Att tillika med ordföranden justera dagens protokoll utsågs Herr Axel Lindblad.

In fidem

Astley Ericsson.

Justeras:

Th. Sundeman. A. F. Lindblad.

Rätt transsummeradt intyga:

Helge Molander. *G. E. Billing.*

BERÄTTELSE

öfver

Västerås Varmbadhus Aktiebolags verksamhet under året 1910.

Inkomster:

Bad	5,576: 90
Räntor	192: 23
Kronor	5,769: 13

Utgifter.

Aflöningar	1,366: 65
Bränsle	1,151: 60
Belysning	170: 60
Brandförsäkring	75: —
Tvål och olja	75: 65
Utskylder	300: 96
Diverse omkostnader	1,487: 78
Årets vinst	1,140: 89
Kronor	5,769: 13

Tillgångar.

Varmbadhuset	12,000:	—
Inventarier	327:	—
Växelkassan	85:	—
Sparkasseräkning	904:	90
Deposition	2,000:	—
Bränsle	375:	—
Kassabehållning	14:	20
Kronor	15,706	10

Skulder.

Aktieägarne	10,000:	—
Uplands Ensk. Bank	500:	—
Utdelningars konto	605:	—
Reservfonden	2,823:	27
Obetalda räkningar	636:	94
Årets vinst	1,140:	89
Kronor	15,706:	10

Som synes är resultatet af det gångna årets verksamhet ej jämförligt med de föregående årens, hvilket gifvetvis har sin egentliga orsak i tillkomsten af stadens nya varmbadhus.

Då vi äro af den uppfattningen, att staden helst såge, att det gamla badhuset nedlade sin verksamhet, och att det skulle vara till fördel för stadens nya badhus, hade vi väntat, att staden skulle gifva ett anbud om inköp af detsamma. Då emellertid något sådant förslag ej framkastats, få vi härmed hemställa till bolagsstämman om lämpligheten af att göra staden ett erbjudande i berörda hänseende, och få vi öfverlämna åt bolagsstämman att bestämma det pris, som kan vara lämpligt.

Årets vinst kronor 1,140: 89 föreslå vi afsättes till reservfonden.

Västerås den 15 mars 1911.

Styrelsen för Västerås Varmbadhus Aktiebolag:

Astley Ericsson. Th. Sundeman. Fr. Barklund.
Frans Schartau. A. F. Lindblad.

Rätt afskrifvet intyga:

Helge Molander. *L. Scharf.*

Undertecknade, utsedda att granska Västerås Varmbadhus Aktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1910, få härmed afgifva följande berättelse:

Beträffande bolagets inkomster och utgifter få vi hänvisa till styrelsens berättelse, hvilken vi funnit öfverensstämma med bolagets räkenskaper, och få vi i likhet med styrelsen föreslå, att årets vinst kronor 1,140: 89 afsättes till reservfonden.

Då af räkenskaperna framgår, att badfrekvensen ökats på senaste tiden och på grund däraf rörelsen skulle kunna fortsättas, få vi likväl biträda styrelsens förslag att erbjuda staden inlösa badhuset.

Då räkenskaperna äro ordentligt förda och utgifterna behörigen verificerade samt ingen anledning till anmärkning i öfrigt förekommit, få vi hemställa, att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas styrelsen för år 1910.

Västerås den 22 mars 1911.

Elis Holmin. **Helge Molander.**

Rätt afskrifvet intyga:

Fr. Barklund. *L. Scharf.*

Varmbadhuset

innehåller 6 badrum 1:sta klass, 3 badrum 2:dra klass, med 3 afklädningsrum, badstuga med 4 afklädningsrum och kontor. På öfre botten: 2 rum och kök.

Inmurad ångpanna,
Matarpump,
Vattenpump,
Injektor,
Inspirator,
Tallbarrkokare,
Rörledningar och 2 cisterner,
1 automat,
1 acetyléngasverk »koh-i-noor»,
8 ångkaminer,
44 badlakan,
258 handdukar,
22 hvita gångmattor,
Diverse andra mattor,
7 badkar af cement,
2 d:o af trä,
11 tvålkoppar,
15 nattkärl,
8 kommoder,
7 schäslonger,
15 stolar,
7 större speglar,
8 mindre d:o
3 bord,
1 soffa,
1 linneskåp,
2 klockor,
2 decimalvågar,
2 paraplyställ,
Diverse borstar, kammar och tofflor,
10 hinkar och 6 baljor af plåt,
1 carbidcistern,
2 gyttjebadbänkar,
2 gyttjebadstolar,
4 sparbössor,
1 klädhängare och diverse krokar,
1 handmangel,
1 mangelbord,
1 pump,
5 trädgårdssoffor,
1 badkar af zink,
Diverse verktyg.

N:o 36.

Bankkamreraren E. Öjermarks skrifvelse angående förordnande af utredningsman i fröken Eleonora Sundvalls dödsbo.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som fröken Eleonora Sundvall här i staden, hvilken afled den 18 sistl. April, i upprättadt testamente af den 22 September 1903 förordnat, att sedan vissa bestämda donationer utgått, af återstoden af boets behållning skall bildas en pensionsfond att af Västerås Stadsfullmäktige förvaltas, samt tillika anhållit, att Herrar Stadsfullmäktige behagade förordna utredningsman af boet, hvartill hennes önskan är, att undertecknad måtte utses, får jag härmed vördsamt anhålla, att då jag är villig åtaga mig ifrågavarande uppdrag, Herrar Stadsfullmäktige ville för mig utfärda förordnande såsom utredningsman af fröken Eleondra Sundvalls dödsbo.

Boet är af mig omhändertaget och upptecknadt, och utgör behållningen kr. 43,996: 89.

Afskrift af testamente bifogas.

Västerås den 17 Maj 1911.

Ernst Öjermark.

Utdrag af protokoll angående bouppteckningar, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöreköp samt testamentsbevakningar, hållet hos Rådstufvu-Rätten i Västerås den 24 april 1911.

§ 42.

Med begäran om desammas bevakning för däri uppgifna testamentstagare ingaf kamreraren Ernst Öjermark två förseglade konvolut, enligt uppgift innehållande af numera aflidna Eleonora Sundvall härifrån staden upprättade testamenten; varande det ena konvolutet, som var försegladt med fem sigill, öfverst till vänster och nederst till höger med inskriften »Västerås Stads Sparbank» i midten med initialen »S» och öfverst till höger och nederst till vänster med initialerna »Edv. N:n», försedt med följande påskrift:

»§ 426. År 1903 den 22 September blefvo nedannämnda kamreraren Johan Gustaf Berglund och Edvard Nolin inför Rådstufvu-Rätten i Västerås på ed afhörde angående de i detta kuvert inneslutna testamenten, betygar

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

E. Flodin.

Att fröken Johanna Eleonora Sundvall, med sundt och fullt förstånd och af fri vilja, egenhändigt underskrifvit de i detta konvolut inneslutna tvenne handlingar, hvilka hon förklarat vara hennes yttersta vilja och testamente, hvars innehåll vi likväl icke känna, intygas; och hafva vi efter inläggandet af handlingarne försett detta kuvert, jag E. Nolin med mitt eget och jag Joh. Gust. Berglund med Västerås stads sparbanks sigill, försäkras.

Västerås den 22 September 1903.

Joh. Gust. Berglund. *E. Nolin.*"

samt det andra konvolutet, som var förségladt, men ej försedt med sigill, försedt med påskrift:

»Tillägg till Testamente af d. 29/9 09.»

Vid konvolutens brytande befunnos desamma innehålla tre så lydande handlingar:

»Testamente.

Under tacksam och liflig hågkomst af hvad jag med mina älskade nu aflidna systrar Carolina och Charlotta samrådit och öfverenskommit, i afseende å våra tillhörigheter, som vi dels hvar för sig och dels gemensamt förvärfvat, har jag med upphäfvande af ett af mig den 18 April 1893 upprättadt testamente härigenom beslutat att upprätta nedannämnde föreskrifter såsom innefattande mitt testamente och min yttersta vilja, att verkställas efter min död nemligen:

Sedan all egendom blifvit realiserad samt skulder, begrafnings- och boutredningskostnader guldne, skall från mitt bo utgå följande donationer:

1:o) till Soldaten Forsmans i Froby, Skultuna socken, 2:ne barn, för hvilka vi systrar hyst välvilja och deltagande:

Johan Conrad Forsman Tvåhundrafemtio kronor,

Edla Matilda Forsman Tvåhundrafemtio kronor;

2:o) till Jordegaren C V. Ekströms hustru Wilhelmina Ekström, född Lundin, som tjenat i vårt hem samt äfven sedermera visat tillgifvenhet och tjenstvillighet Trehundra Kronor;

3:o) till Trädgårdsmästaren P. G. Sundqvist i Carlshamns stad eller om han aflidit dess efterlemnade arfvingar Två Tusen Kronor;

4:o) till Skollärarinnan Eva Hellström i Westerås Trehundra Kronor;

5:o) till Fru Anna Högvall, född Sjögren, Femhundra Kronor;

6:o) till Fröken Elma Thunmark i Westerås Femhundra Kronor;

7:o) till Fru Agnes Svensson, född Öjermark, i Westerås Ett Tusen Kronor;

8:o) till Bankdirektören Albert Öjermark i Falun, såsom faddergåfva Ett Tusen Kronor;

9:o) till Bankkamreraren Ernst Öjermark i Westerås Ett Tusen Kronor;

10:o) till Förvaltning af Lazarettsdirektion i Westerås Sex Tusen Kronor, hvaraf räntan användes till bekostande af Frisäng i enskildt rum å Lazarettet i Westerås för obemedlade sjuka fruntimmer;

11:o) till Barnhemmet i Westerås Tre Tusen Kronor, hvilka styrelsen för denna välgörande anstalt får användas till det för barnhemmet afsedda ändamål;

12:o) Uti ett särskildt detta testamente bilagt skriftligt förordnande, har jag derjemte bestämt, att vissa i mitt bo befintliga lösören skola såsom minne af mig tilldelas i förordnandet namngifna personer;

13:o) Allt hvad som efter det förestående donationer utgått finnes qvar af boets tillgångar, anslås och gifves till en pensionsfond, hvaraf uplöpande räntan, sedan nedannämnda utgift för grafskötsel utgått, bildas årliga pensioner om hvardera Två hundra Kronor som tilldelas välfrejdade fattiga behöfvande fruntimmer af medelklassen i Västerås Stad boende och der vistande oafbrutet i 10 år. Skulle klädsömmerskan Fröken Mathilda Forsberg och Fröken Amalia Redelius lefva efter mig så är min önskan att dessa tilldelas en lott hvardera. Denna pensionsfond ställes under förvaltning af Westerås Stadsfullmäktige eller af dem utsedda kommitterade som utöfver hvad jag här stadgat, behagade upgöra de närmare bestämmelser, som torde vara eller blifva erforderliga för denna pensionsfond, hvilken jag önskar måtte redovisas i särskildt räkning i Systrarna Sundvalls pensionsfond. Ett vilkor göres vid denna pensionsfond, att vår å nya kyrkogården inköpta och uplagda familjegraf allt framgent skötes och vårdas mot ersättning, som tages af fondens räntemedel.

För öfrigt anhåller jag att Herrar Stadsfullmäktige behagade förordna lämplig person som utreder mitt bo och verkställer detta mitt testamente, och är min önskan, att dertill i första rummet måtte utses Bankkamreraren Ernst Öjermark i Westerås, äfvensom att i fall ytterligare en utredningsman anses behöflig dertill måtte utses Bankkamreraren Joh. Gust. Berglund i Westerås.

Westerås den 22 September 1903.

Eleonora Sundvall.“

»Såsom tillägg till ett af mig den 22 september 1903 upprättadt testamente förklarar jag härmed min yttersta vilja vara, att, efter min död Helena Öman, hvilken är i min tjenst, skall ur mitt bo tilldelas ett kontant belopp af Femhundra (500) Kronor samt dessutom, en uppbäddad säng, en soffa, 2 klädda stolar, 2 andra stolar, sybord, ett blomsterbord, ett mindre matbord, 3 theskedar, 3 matskedar, kökssaker till ett mindre hushåll, 4 par lakan och 12 st. handdukar.

Derjemte önskar jag att nämnda Helena Öman, måtte, utan ansökan, ur den af mig i testamentet af den 22 September 1903 donerade fonden, benämnd Systrarna Sundvalls Pensionsfond, tilldelas 2:ne lotter samt Hustru Wilhelmina Ekström, född Lundin, likaledes utan ansökan, en lott.

Westerås den 18 Oktober 1904.

Nora Sundvall.

Att fröken Nora Sundvall, som vi personligen känna, förklarat ofvanstående utgöra tillägg till ett af henne den 22 September 1903 upprättadt testamente och derunder i vår närvaro egenhändigt undertecknat sitt namn, samt att hon dervid varit vid fullt och sundt förstånd och förklarat innehållet vara hennes yttessta vilja, intyga undertecknade på en gång närvarande vittnen:

Westerås den 19 Oktober 1904.

E. Nolin. *Joh. Gust. Berglund.*“

»Till Utredningsman i Undertecknads dödsbo utser och förordnar jag: Bankkamreraren Ernst Öjermark jemte Fru Agnes Svensson i Westerås, hvilka bedas att till nedannämnde personer:

Fröken Edvina Zimmerman, Stockholm: 1 Guldur med kedja — finlenkad, 12 teskedar märkta, 1 blått sidentäcke.

Fru Helena Bäck, född Zimmerman, Stockholm: 1 förgyldt armband, 1 kaffeservis (ej fullständig), 12 bordsknifvar med silfverskaft (antika).

Fru Agnes Svensson: 1 sydd kakelugnsskärm, 2 blomstervaser af porslin.

Fru Carolina Öjermark: 4 blomstervaser.

Fröken Eva Hellström: 2 toalettaskar (märkta med Lotten och Nora).

Fru Augusta Öjermark: 2 silfverljusstakar.

Westerås den 22 September 1903.

Eleonora Sundvall."

Efter föredragning häraf afsades följande

Beslut.

Det åligger den, som vill begagna sig af förestående testamentariska förordnanden att låta delgifva desamma Eleonora Sundvalls närmaste arfvingar, hvilka äga tid af natt och år efter delfåendet att mot testamentena anställa den klandertalan, hvartill de anse sig befogade.

Som ofvan.

På Rådstufvu-Rättens vägnar:

Victor Åsberg.

N:o 37.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrifvelse angående utsträckning af elektriska ledningar till stadens västra område.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med bifogande af en från flera gårds- och lägenhetsägare till vatten- och gasverksstyrelsen gjord framställning angående utsträckning af elektriska ledningarne till stadens västra område får styrelsen härmed till Stadsfullmäktiges pröfning framlägga följande utredning rörande denna framställning.

Såsom af sökandenas skrifvelse framgår hafva desamma, under villkor att staden utsträcker elektriska ledningarne till deras område samt därstädes anordnar elektrisk gatubelysning, tecknat sig för en anslutning af 550 lampor. Af bifogade karta framgår huru ledningarne skulle sträckas samt huru ytterlamporna skulle

placeras. Anläggningskostnaderna för hufvudledningarne äro beräknade till 6,500 kronor och för anordnande af gatubelysning med 7 osramlampor om hvardera 200 normalljus till 450 kronor. För fördelnings- och servisledningarne, hvilka å kartan angifvits med streckade linier, belöper sig anläggningskostnaderna på omkring 1000 kronor. Samtliga i dessa kostnader upptagna ledningar äro valda af sådana dimensioner, att de äro tillräckliga äfven för en väsentligt ökad anslutning, utan att otillåtna spänningsförluster uppstå.

För belysning med ofvannämnda 7 osramlampor uppgår årliga kostnaden till 550 kronor. Strömmen är då beräknad efter lägsta priset för kraftström, då sådan uttages enbart efter mätare, eller efter 16 öre. Därjämte är antaget samma bränntid som för stadens s. k B-lyktor, hvilka släckas kl 11,30 hvarje afton. Årliga bränntiden för hvarje lykta blir då 1,500 timmar. Dessutom ingår i dessa 550 kronor 215 kronor för lampornas underhåll, tändning, släckning och rengöring.

Då stadens nya elektricitetsverk är beräknadt för en väsentligt ökad anslutning ställa sig verkets kostnader för strömmen vid nuvarande anslutning jämförelsevis höga. Styrelsen har för att vara på säkra sidan i efterföljande räknat med ett självkostnadspris af 25 öre kilowattimmen. Häri är då inräknadt ränta och amortering för verket med till detsamma hörande ledningar. Vid beräkning af inkomsten genom ofvanberörda 550 lampor har styrelsen med ledning af en del ur praktiken samlade siffror beräknat strömförbrukningen till 9,600 kilowattimmar.

9,600 kwtr à 36 öre gör i rundt tal	Kr.	3,450: —
9,600 » à 25 » » » » »	»	2,400: —
Vinst	Kr.	950: —

Redan från första början uppstår sålunda efter afdrag med 550 kronor för gatubelysningen en vinst för staden af 400 kronor. Då anslutningen från området i fråga med all sannolikhet ganska snart torde blifva betydligt större, är det tydligen med ekonomisk fördel förenadt att bifalla framställningen. Styrelsen anser att staden, såsom fallet varit vid utsträckning af elektriska ledningar till östra området, äfven i förevarande fall bör bestrida kostnaderna för hufvudledningarne. Därjämte anser styrelsen, att staden äfven bör bekosta gatubelysningsanläggningen, hvaremot sökandena böra bära kostnaden för fördelnings- och servisledningarne. Hela kostnaden för staden uppgår då till 6,950 kronor. Då från stadens numera nedtagna luftledningsnät kan för anläggningen ifråga användes material för omkring 2,000 kronor och till resten finnes medel öfver å en del tidigare beviljade anslag, däraf å anslaget af den 28 nov. 1907 för anläggande af underjordiskt belysningsnät kr. 3,568: 77 samt å anslaget af den 31 mars 1910 för elektriska ledningar till kasernerna c:a 2,500 kr., skulle i förevarande fall något nytt anslag ej erfordras.

På grund af det här anförda får styrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige

dels ville uppdraga åt styrelsen att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med till denna skrifvelse fogad karta N:o 122 utsträcka elektriska hufvudledningar ofvan jord till stadens västra område samt anordna gatubelysning därstädes med 7 osramlampor å de ställen, som berörda karta utvisar,

dels ville för detta ändamål anvisa ett belopp af 5,000 kr. att utgå af besparade medel å ofvannämnda anslag af den 28 nov. 1907 och den 31 mars 1910.

dels ock ville af det i innevarande års budget upptagna förslagsanslaget å 500 kronor för anordnande af gatubelysningen i stadens yttre områden bevilja 300 kronor för belysning inom ifrågavarande område från och med början af nästa belysningssäsong till den 1 januari 1912.

Västerås den 17 maj 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Till Styrelsen för Västerås stads Elektricitetsverk.

Undertecknade å västra området boende gårds- och lägenhetsägare få härmed vördsamt anhålla om prisuppgift å installering af elektrisk belysning i våra fastigheter jemte pris å belysningsström. Namnteckningar å denna lista äro ej bindande utan få vi efter verkställd kostnadsberäkning var för sig med Styrelsen för Västerås stads Elektricitetsverk underskrifva kontrakt. Då teckningarna skett i så stor omfattning att ledningar kan dragas, skall utan särskild afgift belysning erhållas utefter de vägar som vid underhandlingar härom närmare öfverenskommelse då träffas.

Namn	Fastighet	Antal lampor st.
Otto Pettersson	Lindero N:o 1	15
L. A. Johansson	Amandero	15
A. G. Jansson	Rosendal	25
G. A. Wennerstrand	Fredriksborg	25
Aug. Sjöqvist	Rosenborg	15
Ludv. Lundqvist	Amandaro N:o 4	15
A. G. Sundqvist	Lindero N:o 2	15
Alfred W. Henning	Annedal N:o 20	35
O. Blomkvist	Annedal N:o 5	10
W. T. Lännvall	Annedal N:o 3	10
R Carlsson	Annedal N:o 2	15
J. B. Björklund	Annedal N:o 7	15
F. E. Petterson	Annedal N:o 12	5
K. Larsson	Annedal N:o 13	8
Joh. Wimnell	Adolfslund N:o 2	5
L. Boström	Annedal N:o 11	10
W. Gottf. Andersson	Annedal N:o 15	10

N a m n	F a s t i g h e t	Antal lampor st.
Vikt. Eriksson	Amandaro N:o 1	15
K. Reuter	Annedal N:o 18	10
C. V. Pettersson	Annedal N:o 14	10
Rich. Krause	Annedal N:o 9	10
C. V. Andersson	Annedal N:o 14	16
C. A. Nyberg	Haga	6
K. Skoglund	Aspbacken	12
Fr. Fernblad	Annelund	6
Gustaf Berglund	Granelund N:o 5	5
J. E Sandell	Granelund N:o 1	6
J. A. Johansson	Granelund N:o 9	6
J. A. Andersson	Granelund N:o 8	6
Aug. Broberg	Torsborg	6
A. G. Ceder	Granelund N:o 14	6
Karin Lindström	Granelund N:o 6	12
S. G. Hedin	Larslund	5
A. G. Andersson	Lindsberg	7
Frans Johansson	Stensborg	25
John Slagbrand	Annelund N:o 1	15
K. H. Eriksson	Elienborg	15
P. E. Smedberg	Almelund	15
Ax. Jansson	Almelund N:o 2	20
K. Lindblom	Vilan N:o 2	10
C. J. Carlsson	Carlsfrid	5
C. A. Lindberg	Hagadal	15
J. A. Thilén	Wernesborg	7
Matilda Erikson	Charlottenborg	5
Wilh. Nyberg	Annedal N:o 4	10
K. Wallner	Amandaro N:o 2	10
K. Andersson	Solliden	10
A. Andersson	Kristineborg	5
J Vict. Johansson	Nyberg N:o 2	25
E. A. Erikson	Almelund N:o 3	25

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 22 Juni. VIII

N:o 38.

Revisionsberättelse öfver Västerås Spritbolags räkenskaper och förvaltning för år 1910.

Undertecknade, utsedde att granska Västerås Spritbolags räkenskaper och förvaltning för år 1910 hafva sammanträdt i Västerås den 1 mars 1911 och få öfver den verkställda revisionen afgifva följande

Revisionsberättelse.

Af tillgängliga handlingar rörande bolaget samt räkenskaperna hafva vi inhämtat:

att sedan Konungens befallningshafvande i länet genom beslut den 13 juli 1907 antagit ett af Västerås Spritbolag gjort anbud om öfvertagande för tiden från den 1 oktober 1907 till och med den 31 december 1910 af all minuthandel med och utskänkning af bränvin i staden Västerås vid de i behörig ordning fastställda en minuthandels- och sju utskänkningsrättigheter, så har Magistraten därstädes med berörda bolag upprättat kontrakt den 19 juli 1907 om öfvertagande af dessa försäljningsrättigheter;

att bolaget, som består af nio ledamöter, till styrelse utsett herrar J. Lundin, J. Hygrell och B. Fjellman, hvarjämte länets landsting och hushållningssällskapets förvaltningsutskott till styrelseledamöter insatt herrar Majoren C. G. Palm och Grefve Fr. W. Cronstedt;

att Konungens Befallningshafvande till ombud för utöfvande af tillsyn öfver bolagets verksamhet utsett Landskamreraren O. Åkerrén;

att af omförmälta åtta försäljningsrättigheter bolaget själft utöfvat en minuthandels- och två utskänkningsrättigheter, hvaremot en utskänkningsrättighet icke användts samt öfriga fyra med Konungens Befallningshafvandes tillstånd åt andra personer upplåtits, nämligen en att bedrifvas å Stadshuset och en att bedrifvas i gården N:o 6 Nedre Kungsgatan samt två att bedrifvas allenast under sommarmånaderna, en å ön Elba och en i paviljongen i Stadshusparken, allt mot årsafgifter af tillhopa 2,400 kronor;

Att vid inventering af bolagets tillgångar vid årets slut närvarit Friherre Adolf Ehrensvärd och Herr J. H. Tersmeden, hvilka af föregående års revisorer blifvit därtill utsedda;

samt att bolagets verksamhet enligt räkenskaperna gifvit följande resultat:

	Försäljning					Bruttovinst	
	Minuthandel	Utskänkning	Summa liter	Kronor			
Brännvin, varmrenadt, 50 %	275,102	28,348	303,450	555,961	34	254,551	16
» andra slag	2,854	2,302	5,156	11,246	07	5,465	46
Sprit, red. till 50 %	1,347		1,347	2,180	31	908	40
Vhisky	938	1,045	1,983	6,573	25	3,324	90
Rom och arrack	922	12	934	2,249	88	1,847	66
Konjak	59,851	8,522	68,373	163,179	72	83,091	79
Vin, 5,244 liter				12,562	09	3,261	02
Punsch och likör	7,920	12,935	20,855	60,152	92	20,052	60
Maltdrycker, 45,621 liter				24,462	40	8,087	15
Denaturerad sprit, 1,981 liter						173	64
Räntor						7,243	15
Ångslupen Märta						603	84
Afgift för öfverlåtna rättigheter						2,400	—
Summa	348,934	53,164	402,098	838,567	98	391,010	77

Omkostnaderna hafva utgjort:

Aflöningar:	Styrelsen	2,650: —		
	Verkställande direktören	5,000: —		
	Öfriga personalen	23,935: 78	31,585: 78	
Hyror			16,100: —	
Utskylder			48,489: 10	
Revisionskostnader			434: 05	
Afskrifningar			2,163: 77	
Öfriga omkostnader			15,357: 37	115,130: 07
Försäljningsafgift			1,800: —	
Vinst:	Västerås stad	120,595: 50		
	Statskontoret	153,485: 20	274 080: 70	275,880: 70
			Summa	391,010: 77

Bolagets ställning vid försäljningsårets slut visar:

Tillgångar:

Varulager	Kr.	58,565: 74
Tomglas och socker	»	2,589: —
Diverse inventarier	»	17,000: —
» debitorer	»	6,088: 86
Fast egendom	»	35,000: —
Upp- och afskrifning	»	15,211: 52
Deposition	»	192,519: 56
Kassa	»	3,721: 48
	Kronor	330,696: 16

Skulder:

Diverse kreditorer	Kr.	16,615: 46
Reserverade utskylder	»	40,000: —
Vinst	»	274,080: 70
	Kronor	330,696: 16

Priset för varmrenadt brännvin, hvars styrka vid försäljningen utgjort 43 % har under räkenskapsåret utgjort för liter vid försäljning:

Genom utskänkning Kr. 2: 40.
till belopp af en liter » 1: 50.

Före den 1 februari utgjorde försäljningspriset per liter i större parti Kr. 1: 30—1: 20.

Aflöningarne till bolagets personal hafva under räkenskapsåret utgått kontant, dock att en del af personalen därjämte haft fria utskylder. Krogföreståndarne hafva dessutom berättigats att för egen räkning försälja mat, kaffe och läskedrycker m. m., hvaremot all försäljning af spirituosa, viner och maltdrycker skett för bolagets räkning.

Att deltaga i inventeringen af bolagets tillgångar vid löpande försäljningsårets slut hafva vi utsett f. d. Öfverstelöjtnanten Friherre Adolf Ehrenswärd och Herr J. H. Tersmeden med Öfverstelöjtnanten E. Schürer von Waldheim samt Trädgårdsdirektör Frans Johansson till suppleanter.

Beträffande frågan om bolagets deltagande uti Göteborgssystembolagens lereransförening beslöto revisorerna göra det uttalande, att till följd af den ändrnde karaktär, berörda förening numera synes hafva erhållit, revisorerna ställa sig särdeles tveksamma, huruvida bolaget lämpligen bör för framtiden vara medlem af nämnda förening.

Vid granskning af räkenskaperna har af revisorerna anmärkts, att till vissa i och för sig samhällsnyttiga och goda ändamål, lämnats anslag, ehuru till mindre betydande belopp. Emellertid anse revisorerna detta förfarande vara principiellt oriktigt, hälst det är vederbörande intressent i bolaget obetaget att utaf sin andel i vinsten af bolagets rörelse lämna bidrag till sådana ändamål, som kunna anses behjärtansvärda. Sin uppfattning härutinnan hafva revisorerna velat härmed tillkännagifva likväl utan något yrkande beträffande redan utbetalda belopp.

Vid granskning af de kontrakt, hvarigenom bolaget åt andra öfverlåtit utskänkningsrättigheter, har revisorernas uppmärksamhet blifvit fästad därpå, att under det att det ena kontraktet innehåller förpliktelse för vederbörande att inköpa alla spritvaror och viner från bolaget det andra kontraktet däremot medgifver rätt för vederbörande källarmästare att köpa viner från hvad håll som hälst. Revisorerna anse fullgiltiga skäl icke kunna åberopas för denna åtskillnad utan hysa den uppfattning, att med bolagets verkliga intresse icke är förenligt att rättighetsinnehafvarne äga att från andra inköpa sådana varor, hvarmed bolaget idkar handel.

Räkenskaperna, som före revisionen blifvit siffergranskade af undertecknad, Ehrenswärd, äro förda med mycken ordning och reda samt utgifterna fullständigt verificerade; och som med undantag af ofvannämnda förhållanden ingen anmärkning förekommit mot dem eller den företedda tablån öfver varuomsättningen eller mot förvaltningen i öfrigt samt vi anse, att bolaget förvaltats i öfverensstämmelse med

de föreskrifter, som innehållas uti Kungl. förordningen i ämnet den 9 juni 1905, få vi tillstyrka ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Västerås den 3 mars 1911.

John Lange.
Konungens Befallningshafvandes ombud.

Alfred Stärner,
för Landstiget.

Gust. Mattsson,
för Hushållningssällskapet.

Adolf Ehrensward,
för Staden.

Frans Johansson,
för Staden.

N:o 39.

Folkskolestyrelsens förnyade yttrande i fråga om anslag till aflöning af och förslag till ny lönestat för en inspektör vid stadens folkskolor.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af hosföljande remisshandlingar får Folkskolestyrelsen i Västerås anföra följande:

Folkskolestyrelsen anser visserligen fortfarande, att ett anslag till aflönande af inspektör vid stadens folkskolor borde upptagas på ordinarie stat, och att folkskoleinspektören borde åtnjuta ålderstillägg liksom stadens öfriga tjänstemän, men då en sådan ordning icke under närmaste femårsperioden kan inverka på inspektörens aflöning, hvilken under femårsperioden närmare kan regleras för framtiden, vill Styrelsen, som gärna ser, att det af Styrelsen föreslagna lönebeloppet höjes, ansluta sig till *det* ändringsförslag, som af Herrar Uggla, vice ordföranden m. fl. hos Stadsfullmäktige framställts.

Då ett bifall till Folkskolestyrelsens förslag måste föranleda dröjsmål med frågans afgörande, enär ett dylikt beslut måste underställas Konungens Befallningshafvandes stadfästelse, men ett beslut om anslag för endast fem år kan gå i verkställighet genast efter det att detsamma vunnit laga kraft, ser Styrelsen däri en ytterligare anledning att nu ansluta sig till det hos Stadsfullmäktige framställda ändringsförslaget.

Därest folkskoleinspektören jämväl är eller blir lärare vid stadens folkskolor, ligger det i sakens natur, att hans lön som lärare bör inräknas i hans arfvode som inspektör. För att emellertid missförstånd härutinnan ej må uppstå, vill Styrelsen förorda, att en särskild bestämmelse härom må inflyta i Stadsfullmäktiges beslut.

Med tillkännagifvande, att Styrelsen kommer att kungöra folkskoleinspektörsbefattningen vid stadens folkskolor till ansökan ledig, får alltså Folkskolestyrelsen

med frångående af sin förut gjorda hemställan tillstyrka, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för aflönande af en inspektör vid Västerås stads folkskolor under femårsperioden 1912—1916 anslå ett årligt belopp af 4,500 kronor samt

att om inspektörsbefattningen förenas med lärarebefattning vid stadens folkskolor, lärarelönen skall inräknas i förenämnda lönebelopp — 4,500 kronor.

Ett exemplar af Folkskolestyrelsens förslag till Instruktion för stadens folkskoleinspektör bifogas (Bil. A.).

Västerås den 12 juni 1911.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

Peter Bagge.
Ordförande.

Bilaga A.

Instruktion

för Västerås stads folkskoleinspektör.

§ 1.

Inspektören tillkommer:

1. *att* utöfva närmaste uppsikten öfver Västerås stads folkskoleväsende;
2. *att* vid folkskolestyrelsens sammanträden vara tillstädes och i öfverläggningarna men ej i besluten deltaga;
3. *att* vid folkskolestyrelsens äfvensom vid barnavårdsnämndens sammanträden vara sekreterare utan särskild ersättning;
4. *att* till folkskolestyrelsen framställa de förslag till främjande af folkskolans verksamhet, till hvilka han finner sig föranlåten;
5. *att*, när han önskar i folkskolestyrelsen föredraga något viktigare ärende, därom göra anmälan hos ordföranden om möjligt senast åtta dagar före sammanträdet äfvensom att efter samråd med ordföranden utfärda kallelse till hvarje folkskolestyrelsens sammanträde med uppgift på där förekommande ärenden;
6. *att*, efter uppdrag biträda ordföranden vid verkställandet af sådana folkskolestyrelsens beslut, om hvilkas verkställighet folkskolestyrelsen icke annorlunda bestämt;
7. *att* vid förordnande af lärare och lärarinnor, vid upprättande af förslag till läraretjänster, vid utfärdande af tjänstgöringsbetyg och vid lärares eller lärarinnas uppflyttning i högre lönegrad samt vid ansökning om afsked med pension afgifva muntligt eller, om folkskolestyrelsen så önskar, skriftligt utlåtande.

§ 2.

Inspektören äger:

a) *att* inför folkskolestyrelsen föredraga frågor om antagande af läroböcker, som i reglementsenlig ordning blifvit föreslagna;

b) *att öfvervaka* tillämpningen af i läroplanen eller på annat sätt gifna metodiska föreskrifter samt i öfrigt i afseende på undervisningen gifna anvisningar;

c) *att* efter folkskolestyrelsens bestämmande anskaffa formulär för matriklar, dagböcker, examenskataloger och andra anteckningar, som i skolan böra finnas; äfvensom

d) *att* mottaga och ordna förteckningar öfver skolpliktiga barn.

Inspektören skall vidare tillse:

att undervisningen meddelas på ändamålsenligt sätt i öfverensstämmelse med gällande folkskolestadga, för Västerås stads folkskolor gällande reglemente och i öfrigt af folkskolestyrelsen gifna föreskrifter;

att lärare och lärarinnor fullgöra sina skyldigheter; samt

att tukt, ordning och goda seder i skolan inplantas och hållas vid makt.

Det åligger därför inspektören:

1. *att* så ofta sig göra låter, och allra minst under hvarje termin besöka de olika klasserna och däröfver föra anteckning;
2. *att* med ledning af hvad som inhämtats under skolbesöken gifva lärare och lärarinnor råd och anvisningar beträffande deras tjänstgöring;
3. *att*, när omständigheterna därtill föranleda, jämlikt § 8 mom. 6 gällande folkskolestadga, hålla sammanträden med alla lärare eller vissa af dem för behandling af frågor rörande undervisning, ordning och tukt;
4. *att* öfvervaka barnens skolgång och seder samt vidtaga nödiga åtgärder i anledning af skolförsummelser och vanarter;
5. *att* öfver den undervisning, hvilken i hemmen meddelas de barn, som jämlikt folkskolestadgan § 38 blifvit från skolgång befriade, öfva den tillsyn, som författningsenligt tillkommer folkskolestyrelsen;
6. *att* före läsårets början uppgöra förslag till anordningen af skolklasserna, till lärares och lärarinnors tjänstgöring samt med biträde af därtill utsedda lärare till läsordning;
7. *att* efter folkskolestyrelsens godkännande åt därtill lämpliga lärare och lärarinnor uppdraga undervisningen i fortsättnings- och ersättningsskolorna samt, där så behöfves, äfven i sång;
8. *att* själf undervisa minst 3 timmar i veckan i den dagliga skolan;
9. *att* vid tillfälliga sjukdomsfall bland lärarepersonalen tillse, att den sjukes tjänstgöring bestrides af annan lärare eller annan lämplig person;
10. *att* föra fullständig liggare öfver lärarepersonalen; samt dagbok öfver dess tjänstgöring;
11. *att* årligen uppgöra, till folkskolestyrelsens ordförande i behörig tid och ordning aflämna och efter hans granskning till vederbörande insända följande uppgifter, af hvilka ett exemplar skall läggas till folkskolornas arkiv:
    a) *uppgifter* till Direktionen för folkskollärarnes pensionsinrättning samt småskollärarnas m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt;
    b) *uppgifter* om folkundervisningen litt. A. och B;

12. *att* hos vederbörande statens folkskoleinspektör anmäla, när ändring eller betydligare afbrott i skolans lästid inträffar; äfvensom fullgöra öfriga folkskolestyrelsen ålagda anmälningar till samme inspektör;
13. *att*, då barn från annat skoldistrikt i distriktets skolor undervisas, till skolrådets ordförande i det främmande skoldistriktet före januari månads utgång om hvarje främmande barn lämna uppgift på den klass i folk- eller småskolan, hvilken barnet tillhör, och det antal dagar, barnet under förra kalenderåret besökt skolan;
14. *att* från skolrådsordförande i främmande skoldistrikt, där barn från det egna distriktet undervisas, mottaga eller, där så erfordras, inom den 1 mars påföljande år infordra uppgifter;
15. *att* ombesörja inskrifning af skolbarn och hänvisa nyinskrifna barn till den klass, där de böra undervisas;
16. *att* tillse, att fattiga skolbarn erhålla det understöd, folkskolestadgan § 49 föreskrifver;
17. *att* biträda folkskolestyrelsen vid ledningen af årsexamina och de årliga afgångspröfningarna;
18. *att* underteckna lärjungens afgångsbetyg;
19. *att* vid anskaffning af behöflig skolmateriel biträda folkskolestyrelsen;
20. *att* årligen till folkskolestyrelsen skriftligen afgifva en kortfattad redogörelse för det viktigaste, som under det förflutna året tilldragit sig inom Västerås stads folkskoleväsende.

§ 3.

Inspektören skall:
1. i frågor af *ekonomisk* beskaffenhet hänvända sig till folkskolestyrelsens ordförande, på hvilkens ompröfning må bero, huruvida frågan är af den omfattning, att folkskolestyrelsen däröfver behöfver höras, eller ordföranden själf i samråd med inspektören därom kan besluta;
2. *till kassaförvaltaren* lämna alla behöfliga uppgifter rörande aflöning af skolans personal.

§ 4.

1. Inspektören skall tillse:
att folkskolornas lokaler och tillhörigheter varsamt användas och på tillbörligt sätt underhållas;
att städning och renhållning ordentligt verkställas;
att eldning och upplysning af lokalerna på ändamålsenligt sätt skötas;
att gårdsplaner och planteringar hållas i ordentligt skick;
att inventarieförteckningar ordentligt föras samt hvarje år uppgöra sammandrag af dessa.
2. Då någon lokal, hvad utrymme, inredning eller sanitära förhållanden beträffar, befinnes icke vara ändamålsenlig, eller när nya lokaler äro af behofvet påkallade, har inspektören att hos folkskolestyrelsen därom göra anmälan och afgifva förslag till bristernas afhjälpande;
3. Inspektören åligger ock att uppgöra kontrakt med vaktmästare och städerskor angående deras åligganden samt för godkännande föredraga öfverenskommelsen i folkskolestyrelsen.

§ 5.

Inspektören må icke utan folkskolestyrelsens medgifvande åtaga sig annan aflönad tjänst eller uppdrag.

§ 6.

På tid, som genom lämpligt anslag tillkännagifves, skall inspektören i skolans expeditionslokal vara tillstädes för mottagande af besök i skolärenden.

N:o 40.

Byggnadsnämndens yttrande öfver herr A. Danielssons motion om tillstånd att inleda stadens ledningar i K. J. Karlsson tillhörig nybyggnad å Nygård.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne maj af Fabrikören A. Danielssons motion om tillstånd för Byggmästaren K. J. Karlsson till inledande af vatten-, aflopps- och gasledningar i nybyggnad å Nygård får Byggnadsnämnden åberopa närlagda utdrag af Nämndens denna dag förda protokoll.

Västerås den 7 juni 1911.

På Byggnadsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 7 juni 1911.

§ 85.

Genom remiss den 26 nästlidne maj hade Stadsfullmäktige infordrat Byggnadsnämndens utlåtande öfver en af Fabrikören A. Danielsson såsom egen motion upptagen skriftlig anhållan af Byggmästaren K. J. Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte bevilja Karlsson rätt att få till stadens ledningar inkoppla vatten-, aflopps- och gasledningar från Karlsson tillhörig nybyggnad å tomterna N:ris 1—3 b. c. Nygård utan de villkor Byggnadsnämnden enligt beslut den 4 maj 1911 uppställt för godkännande af byggnadsföretaget.

Efter föredragning häraf beslöt Byggnadsnämnden hos Stadsfullmäktige framhålla, *att* de bestämmelser rörande byggnadsverksamheten utom stadsplanen, hvarpå Byggnadsnämndens ifrågavarande beslut den 4 maj 1911 vore grundadt, af Stadsfullmäktige antagits redan den 28 april 1910, *att* Stadsfullmäktige den 15 december samma år i afbidan på Kungl. Maj:ts fastställelse å berörda byggnadsbestämmelser, föreskrifvit som villkor för införande af stadens ledningar i sådan byggnad utom stadsplanen, som vore uppförd efter 1911 års ingång, att samma bestämmelser skulle iakttagas, *att* Karlsson, som under år 1910 varit ledamot af Stadsfullmäktige, således måst hafva ägt kännedom om ifrågavarande byggnadsbestämmelsers innehåll, redan innan han påbörjat byggnadsföretaget, *att* byggnaden den 1 januari 1911 icke var till större del uppförd, än att Karlsson utan svårighet kunnat iakttaga byggnadsbestämmelserna, *att* vid af annan person samtidigt utfördt byggnadsföretag inom samma kvarter merberörda byggnadsbestämmelser blifvit följda och att ägaren af detta byggnadsföretag i god tid inlämnat byggnadsritningarna till Byggnadsnämndens pröfning och godkännande, *att* uti det af Karlsson antydda liknande fall byggnaden var under tak samt alla mellanväggar utförda före den 1 januari 1911, men att, ehuru ifrågavarande byggnadsbestämmelser otvifvelaktigt icke varit tillämpliga på sist omförmälda byggnad, ägaren däraf likväl på Byggnadsnämndens begäran helt och hållet ändrat takkonstruktionen samt gjort afsevärda ändringar å fasaden, *samt att* de i byggnadsnämndens beslut den 4 maj 1911 Karlsson förelagda villkor utan större svårighet kunde af honom iakttagas, äfvensom på grund af nu framhållna synpunkter hemställa, att ansökningen icke måtte af Stadsfullmäktige bifallas.

Som ofvan.

In fidem

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som undertecknad, stödjande mig på då gällande bestämmelse, i september 1910 påbörjade nybyggnaderna på tomterna N:ris 1—3 b. c Nygård;

och som arbetet med dessa nybyggnader vid 1911 års ingång, då herrar Stadsfullmäktiges beslut, af den 15 december 1910, angående vissa villkor för att, utom stadens planlagda område, uppförda byggnader må få rätt att inleda stadens vatten-, aflopps-, gas och elektriska ledningar, trädde i kraft, var så långt fortskridet att grunden var färdig, syllar och första bjälklag inlagda samt första våningens väggar uppresta;

och som jag fattar detta här nämnda Herrar Stadsfullmäktiges beslut så, att det gäller efter 1911 års ingång helt uppförda byggnader, men ej så som Byggnadsnämnden enligt protokoll af den 5 april 1911 tolkar detsamma, att det gäller efter 1911 års ingång till deras hufvudsakligaste delar uppförda byggnader, hvilken tolkning synes lämna rum för en viss godtycklighet, då byggnadsnämnden i ett annat lika fall säger, att byggnaden är till hufvudsaklig del uppförd före 1911 års ingång, och kan med sina tillbakagående verkningar blifva ganska ödesdiger för den enskilda

företagsamheten, om den får göra sig gällande och vinna häfd hos stadens styrelse och nämnder;

och som jag i detta fall ej väsentligt missbrukat den till 1911 års ingång gällande friheten att bygga och som ett uppfyllande af byggnadsnämndens villkor, enligt protokoll af den 4 maj 1911 blir betungande och förtar företagets ekonomiska bärkraft, hvilket synes mig hårdt, då det grundlades och påbörjades på fullt lagliga grunder;

och som jag förut äger vatten- och afloppsledning med tillslutning till stadens ledningar genom här omnämnda tomter;

så får jag härmed vördsamt anhålla det Herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja mig rätt att få till stadens ledningar inkoppla vatten-, aflopps- och gasledningar från mina här nämnda nybyggnader utan de villkor Byggnadsnämnden i sitt protokoll af den 4 maj 1911 föreskrifver.

Västerås den 26 maj 1911.

K. J. Karlsson.

Ofvanstående skrifvelse upptages som motion.

Västerås den 26 maj 1911.

A. Danielsson.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 4 maj 1911.

§ 62.

Till Byggnadsnämnden hade ingifvits en så lydande ansökning:

»Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Som undertecknad fattat Herrar Stadsfullmäktiges beslut, af den 15 december 1910 och Byggnadsnämndens därpå grundade kungörelse, att stadens vatten-, aflopps-, gas- och elektriska ledningar icke må införas i sådan efter 1911 års ingång uppförd byggnad utom stadsplanen, som icke uppförts i enlighet med de föreskrifter, som innehölles i Herrar Stadsfullmäktiges beslut af den 28 april 1910 så att nämnda beslut icke hade tillämpning på byggnader, hvilkas uppförande började under 1910. Men som jag nu genom Byggnadsnämndens utlåtande af den 5 sistlidne april blifvit upplyst om min missuppfattning härutinnan, så får jag härmed vördsamt anhålla om, att Byggnadsnämnden måtte godkänna nybyggnaderna å tomterna N:ris 1—3 b. c., uppförda efter här närslutna ritningar, så att stadens här förut nämnda ledningar må få införas. Byggnadsarbetet påbörjades i slutet af september 1910 och var så fortskridet att grunden, syllar, första bjälklaget och bottenvåningens väggar voro färdiga samt alla s. k. taflor färdiga till sina respektive platser vid 1910 års slut.

Västerås den 25 april 1911.

K. J. Karlsson»,

varande därvid fogade byggnadsritningar i två exemplar äfvensom karta öfver ifrågavarande tomter N:ris 1—3 b. c. Nygård, hvarå nybyggnadens läge fanns utmärkt

Vid granskning af berörda ritningar och tomtkarta anmärktes, *att* den brandmur, som uppförts i gränslinien mellan de båda tomter, hvarå byggnaden, hvilken nu var färdig, uppförts endast var 30 cm. i stället för författningsenligt 60 cm. tjock, *att* byggnadens ena gafvel uppförts i västra gränslinien mot tomten N:o 8 Nygård utan brandmur och utan att plats för sådan lämnats, samt *att* å vinden inredning af rum med eldstäder skett i vida större utsträckning, än som vore medgifvet enligt byggnadsstadgan för rikets städer och stadens byggnadsordning.

Efter antecknande häraf beslöt Byggnadsnämnden med stöd af Stadsfullmäktiges beslut den 15 december 1910 angående byggnadsverksamheten utom stadsplanen förklara, att Nämnden icke hade något att erinra emot de nu företedda ritningarne och byggnadsföretaget i öfrigt under villkor *att* ifrågavarande tomter sammansloges till en och försäljning af endast en del af den genom ofvan omförmälda brandmur afdelade byggnaden sålunda icke ägde rum, *att* sökanden från tomten N:o 8 Nygård förvärfvade erforderlig mark för brandmur emot samma tomt samt uppförde sådan brandmur, när granne byggde emot, *samt att* inredningen af bostadsrum och i öfrigt å vinden borttogs till så stor del, att kvarvarande rum med eldstäder ej upptoge mer än sammanlagdt en fjärdedel af vindsplanet och att ett sammanhängande fritt vindsutrymme af minst en tredjedel af vindsplanets yta kvarstode.

Ena exemplaret af ritningarne skulle förses med bevis om godkännande under ofvanberörda villkor samt till sökanden återställas.

Som ofvan.

In fidem

Theofil Öberg.

Afskrift.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnämndens i Västerås sammanträde den 5 april 1911.

§ 49.

Föredrogs följande handling:

»Till Stadens Byggnadschef. Med anledning af en från byggmästaren K. J. Karlsson till Vatten- och Gasverksstyrelsen inlämnad skrifvelse med anhållan om tillstånd att mot de i allmänna bestämmelserna för utsträckning af stadens ledningar till stadens icke planlagda område föreskrifna villkor få gasledning framdragen i Johanneslundsgatan till de af herr Karlsson nyuppförda gårdarna 1—3 å byggnadsområdet Nygård anhåller Vatten- och Gasverksstyrelsen om upplysning, huruvida med afseende på byggnadernas uppförande från Byggnadsnämndens sida icke något hinder möter för bifall till herr Karlssons framställning.

Västerås den 7 mars 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

Enligt uppdrag: *Gerh. Gustafson* »

»Till Byggnadsnämnden i Västerås. Härmed får jag vördsammast öfverlämna förestående skrifvelse samtidigt omnämnande, ett enligt mig lämnade uppgifter byggnadsarbetet den 1 januari d. å. varit påbörjat så till vida, att grunden då var lagd och syllarna sträckta, i öfrigt är huset uppfört innevarande år. Så vidt mig är bekant hafva ritningarna ej företetts inför Byggnadsnämnden.

Västerås den 7 mars 1911.

Gösta Smitt, Byggnadschef.»

I anledning häraf beslöt Byggnadsnämnden genom utdrag af protokollet meddela Vatten- och Gasverksstyrelsen, att Nämnden för sin del ansåg, att då ifrågavarande byggnader blifvit till deras hufvudsakligaste del uppförda under år 1911, de af Stadsfullmäktige den 15 december 1910 antagna bestämmelserna angående byggnadsverksamheten utom stadsplanen, voro tillämpliga på nu ifrågavarande byggnadsföretag, äfvensom att någon ansökan om byggnadernas godkännande eller ritningar å desamma ej blifvit till Byggnadsnämnden inlämnade.

Som ofvan.

In fidem

Theofil Öberg.

Rätt afskrifvet betygar:

John Johnsson.

N:o 41.

Drätselkammarens skrifvelse ang. förnyad underdånig framställning om förvärfvande af en del af kronoegendomen Hesslö.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne maj af Konungens Befallningshafvandes i länet till Stadsfullmäktige öfverlämnade skrifvelse till Magistraten af den 16 i samma månad angående upplåtelse från kronoegendomen Hesslö för stadens vattenledningsverk får Drätselkammaren anföra följande:

Då det torde få anses oundgängligen nödvändigt att för tryggande af en god och tillräcklig vattentillgång för stadens och dess invånares behof staden erhåller äganderätt till åtminstone någon del af egendomen Hesslö, anser Drätselkammaren för sin del, att staden ånyo bör göra underdånig framställning i sådant syfte. För att ärendet emellertid skall hafva utsikt att vinna en för staden lyckligare utgång, än hvad hittills varit fallet, torde den förnyade framställningen böra föregås af en allsidig och mycket sakkunnig utredning, om hvilken del af egendomen, som kan behöfva förvärfvas med hänsyn till stadens vattenbehof.

På grund häraf får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren att efter verkställd sakkunnig utredning

rörande det område af kronodomänen Hesslö, som för tryggande af en god och tillräcklig tillgång på vatten för stadens vattenledningsverk kan befinnas nödigt, hos Kungl. Maj:t göra underdånig framställning om sagda områdes förvärfvande för stadens räkning och att köpeskillingen därvid må bestämmas i den ordning, som i fråga om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof stadgad är.

Då emellertid den af Drätselkammaren föreslagna utredningen kräfver sin tid och ärendets behandling och afgörande af vederbörande myndigheter också tar tid, har Drätselkammaren på grund af Konungens Befallningshafvandes ofvan omförmälda skrifvelse samt särskildt med hänsyn därtill, att Kungl. Maj:t enligt till Vatten- och Gasverksstyrelsen ankommet meddelande icke ansett sig kunna bifalla sagda styrelses ansökan om koncession å den af Stadsfullmäktige beslutade elektriska kraftledningen till vattenverket vid Hesslö, innan behörig öfverenskommelse träffats om upplåtelse af nödig mark för vattenverket, beslutat ingå till Kungl. Domänstyrelsen, dit nyssberörda koncessionsansökan remitterats, med anhållan om Domänstyrelsens godkännande af den upplåtelse till staden af ett område af egendomen, som den 7 december 1904 gjorts af arrendatorn af egendomen Robert Stephani och hvilken upplåtelse afser Stephanis arrendetid; hvilken åtgärd Drätselkammaren velat till Stadsfullmäktiges kännedom meddela.

Västerås den 8 juni 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Magistraten i Västerås.

Enär, såvidt tillgängliga handlingar utmärka, behörigt tillstånd ej lämnats arrendatorn af f. öfverstelöjtnantsbostället 4 mantal Hesslö n:r 1—4 i Badelunda socken, R. Stephani, att å egendomen medgifva sådan upplåtelse, som enligt hvad framgår af handlingarna till Västerås stads numera afslagna underdåniga ansökning om inköp af egendomen, ägt rum för anläggning af vattenledningsverk för staden, har Konungens Befallningshafvande velat härigenom anmoda Eder tillse, att vederbörande i ärendet göra erforderlig framställning.

Västerås slott i landskontoret den 16 maj 1911.

Claës Wersäll.

Olof Åkerrén.

N:o 42.

Drätselkammarens anhållan om bemyndigande att försälja en del af lägenheten Smedsbo.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

På sätt bifogade skrifvelse från Aktiebolaget Västerås Träförädling utvisar, har bolaget anhållit att få köpa den del af staden tillhöriga lägenheten Smedsbo, som ligger inom kvarteret Ludvig.

I anledning häraf, och då enligt af Byggnadsnämnden beslutad tomtindelning sagda område, som utgör omkring 515 kvadratmeter i areal, skall tilläggas bolagets fabrikstomt, får Drätselkammaren anhålla om bemyndigande att till bolaget försälja ifrågavarande område till ett pris af sex kronor pr kvadratmeter samt under villkor, att det staden tillhöriga å området befintliga uthuset, som ej ingår i köpet, får jämte en källare kostnadsfritt för staden kvarstå och begagnas till den 1 oktober det år, under hvilket uppsägning före den 1 juli af bolaget verkställes.

Västerås den 8 juni 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed anhålla vi vördsammast få inköpa den af Västerås stad ägande tomten i kvarteret Ludvig, tillhörande Smedsbo, gränsande till Allégatan, Östermalmsgatan och vår fabrikstomt.

Afvaktande med tacksamhet Drätselkammarens snara svar.

Högaktningsfullt

Aktiebolaget Västerås Träförädling.
Oscar Johansson.

N:o 43.

Drätselkammarens förslag angående inköp af en del tomter inom byggnadsområdet Katrinelund.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom af bifogade skrifvelse till Drätselkammaren framgår har fabrikören O. Nordkvist erbjudit staden till inköp honom tillhöriga tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B i byggnadsområdet Katrinelund till ett belopp af kronor 2: 52 pr kvadratmeter.

Drätselkammaren har i anledning af detta erbjudande företagit utredning angående huru stor del af ifrågavarande mark, staden lämpligen behöfde förvärfva sig. Vid denna utredning, som verkställts med biträde af stadens byggnadschef, har det befunnits nödvändigt för erhållande af ordnade gatuförhållanden inom den del af Katrinelundsområdet, som ligger mellan Katrinelundsvägen och Johanneslundsvägen, och i hvarje fall synnerligen önskvärdt, dels att en gata i riktningen norr till söder nyupptages ungefär midt igenom området, och dels att den befintliga 3 ½ meter breda vägen från Lovisebergsvägen västerut till tomterna N:ris 16 och 17 vidgas. Af bifogade af byggnadschefen uppgjorda kartskiss framgår, hur Drätselkammaren tänkt, att berörda trafikförhållanden böra ordnas Den i norr till söder gående nya gatan skulle enligt detta förslag framdragas öfver tomterna n:ris 16 och 17, och skulle för densamma af nämnda tomter erfordras omkring 830 kvadratmeter. För vidgningen af den i öster till väster gående gatan skulle af tomten N:o 15 åtgå omkring 280 kvadratmeter. De delar af tomterna N:ris 16 och 17, som blifva kvar väster om förstnämnda gata, blifva emellertid alldeles otillräckliga som byggnadstomter. Likaledes torde tomten N:o 18 b äfven tillsammans med den obetydliga del af tomten N:o 17, som återstår på samma gatas östra sida, blifva för liten och olämplig såsom byggnadstomt. Däremot kan af större delen af tomten N:o 15, sammanslagen med den östliga delen af tomten N:o 16, bildas en synnerligen lämplig och välbelägen ny tomt.

Härjämte må erinras därom, att å ifrågavarande till staden erbjudna område finnas uppförda dels en fabriksbyggnad, liggande väster om, och dels en uthusbyggnad, öster om den föreslagna nya gatan. Dessa hus, hvilkas värde ej ingår i det i anbudet uppgifna priset, hafva af fabrikör Nordkvist värderats till 4,000 kronor, och har Drätselkammaren emot detta värde icke funnit skäl till anmärkning.

Sammanlagda markarealen af här ifrågavarande tomter utgör 4,310,5 kvadratmeter.

Sedan fabrikör Nordkvist erhållit del af ofvan omförmälda utredning, har han ändrat sitt anbud sålunda, att han erbjudit sig att till staden försälja antingen hela området med därå uppförda byggnader för 14,000 kronor eller ock samma område jämte byggnader med undantag af den af tomten N:o 15 och östliga delen af tomten N:o 16 bildade nya tomten för 12,500 kronor. Då denna sistnämnda nya tomt skulle innehålla i areal omkring 1,400 kvadratmeter, har Drätselkammaren i fråga om valet mellan berörda alternativ icke tvekat att stanna vid det förstnämnda, enär prisskillnaden uppenbarligen mer än väl uppväges af tomtens värde. Något antagligt anbud att försälja endast den erforderliga gatumarken har Drätselkammaren icke kunnat erhålla.

Enär det genom det sålunda gjorda erbjudandet gifvits tillfälle för staden att kunna genomföra en för stadens utveckling långt ifrån betydelselös reglering, visserligen utom stadsplanen, men dock inom ett därtill närbeläget och redan ganska tätt bebyggdt område, och detta för en rimlig kostnad får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att af fabrikören O. Nordkvist för stadens räkning inköpa tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B inom byggnadsområdet Katrinelund med därå uppförda byggnader till ett pris af 14,000 kronor.

Med hänsyn till förhållandet mellan värdet af den för gatureglering erforderliga marken jämte uppoffrandet af nu befintliga tomter, å ena sidan, samt kvarvarande tomtmark, å andra sidan, föreslår Drätselkammaren tillika,

att till gäldande af köpeskillingen må anslås 6,000 kronor af lånemedel och 8,000 kronor af reserverade medel för försåld mark.

Västerås den 8 juni 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad, ägare af tomterna N:ris 15, 16, 17 samt 18 B i Katrinelund får härmed, då jag erfarit att den nu för sagda område uppgjorda stadsplanen lämpligen bör ändras, erbjuda staden att af mig inköpa eller genom byte förvärfva sagda mark. Marken värderas i närvarande stund af mig till kr. 2: 52 eller det belopp den kostar mig själf, allt pr kvm.

Af närlagda karta framgår såväl tomternas storlek som resp. lägen.

Västerås den 2 mars 1911.

O. Nordkvist.

N:o 44.

Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande i fråga om inledning af vatten- och afloppsledningar i nybyggnad å tomten N:o 60 Jakobsberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 27 april innevarande år af Byggmästaren A. Anderssons och Fabrikören A. Danielssons såsom motion upptagna framställning från gårdsägaren A. V. Eriksson, Jakobsberg, om erhållande af tillstånd att till en å tomten N:o 60 Jakobsberg inom S:t Ilians socken under uppförande varande bostadsbyggnad få indraga vatten- och afloppsledningsrör från å tomten befintliga ledningar, får Vatten- och Gasverksstyrelsen anföra följande.

Den 30 augusti 1900 biföllo Stadsfullmäktige på förordande af Drätselkammaren en af Eriksson hos Drätselkammaren gjord framställning om erhållande af tillstånd att mot erläggande af reglementerad afgift få på egen bekostnad inleda vatten och anordna gårdsaflopp i förbindelse med stadens ledningar i Västmannagatan å Västermalm. Såsom skäl till förord till framställningen framhöll Drätselkammaren tomtens omedelbara läge intill stadens mark. Af någon orsak kommo ledningarne ej till utförande förr än år 1907. Kostnaderna för desamma uppgifvas af Eriksson till 900 kronor, däri inberäknadt kostnaden för ledningar i bostadsbyggnad för 4 familjer, af hvilka dock en familj hämtar sitt vatten från en å gården uppställd vattenkastare.

Då Erikssons gård är belägen i annan kommun, utfår Eriksson vattnet efter 40 öre kbm., och uppgick afgiften för vatten år 1910 till 48 kronor. Den under uppförande varande byggnaden skall innehålla bostäder för 8 familjer.

Från vattenverkets sida sedt synes det sålunda vara med ekonomisk fördel förenadt att bifalla Erikssons framställning. Ej heller förefinnas några hinder af teknisk art för framställningens beviljande.

Skulle således Stadsfullmäktige finna skäl bifalla Erikssons framställning hvaremot Styrelsen icke har något att erinra, synes detta bifall dock böra lämnas endast tills vidare och under villkor, *att* allt behof af vatten inom tomten ifråga — sålunda icke enbart dricksvatten — skall tillgodoses från stadens ledning, varande Vatten- och Gasverksstyrelsen i annat fall berättigad afstänga ledningarne, *samt att* alla ledningsarbeten skola utföras under Vatten- och Gasverksstyrelsens kontroll.

Västerås den 15 juni 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed anhålles vördsamt, att få indraga vatten- och kloakledningar i mitt å tomten N:o 60 Jakobsberg nu under byggnad varande hus.

Som jag redan år 1900 den 30 augusti fick Herrar Stadsfullmäktiges tillstånd att indraga vatten- och kloakledningar å tomten, samt år 1906 den 29 november fick ytterligare medgifvande att indraga samma ledningar i mitt då uppförda mindre boningshus, och som dessa ledningar äro ganska dyrbara för det lilla hus som byggdes då, iklädde jag mig dessa kostnader i tanke på att ytterligare bebygga tomten.

Ansökan om indragandet af ofvanstående ledningar har jag förut inlämnat till Vatten- och Gasverksstyrelsen, Västerås, men har ansökan där blifvit afslagen, på

den grund att Styrelsen ej ansett sig äga rätt att utan Stadsfullmäktiges tillstånd utlämna vatten till lägenheter, hvilka voro belägna i annan kommun, hvarför jag anhåller vördsamt att Herrar Stadsfullmäktige tager ofvanstående ansökan under behandling.

Jakobsberg den 19 april 1911.

A. W. Eriksson,
Jakobsberg N:o 60.

Ofvanstående upptages som vår motion.

Albert Andersson. ***A. Danielsson.***

Afskrift.

Utdrag af protokollet, hållet vid Västerås Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 november 1906.

§ 5.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 25 sistlidne oktober till Vatten- och Gasverksstyrelsen återremitterat styrelsens till Stadsfullmäktige ingifna framställning från tomtägarne A. V. Eriksson och Tinus Fagerström å Jakobsbergs område, om vatten- och afloppsledningars framdragande till deras lägenheter, hade Vatten- och Gasverksstyrelsen nu i afgifvet utlåtande meddelat, att Styrelsen först efter ärendets återremitterande erhållit kännedom om att Stadsfullmäktige genom beslut den 30 augusti 1900 medgifvit Eriksson, hvars tomt gränsade omedelbart till stadens mark, rätt att mot erläggande af reglementerad vattenafgift få på egen bekostnad inleda vatten och anordna gårdsaflopp i förbindelse med stadens hufvudledningar i Västmannagatan, och att beträffande detta ärende icke vidare vore att iakttaga, än att Vatten- och Gasverksstyrelsen tillsåge, att blifvande förbindningar med stadens ledningar blefvo behörigen utförda.

Vidkommande åter den af Tinus Fagerström såsom ägare af Tallbacka N:o 1 å Jakobsbergs område gjorda framställning —

Justeradt och offentligt uppläst den 20 december 1906, betygar.

Ex officio.

Gustaf Qvarfott.

§ 17.

År 1907 den 25 Januari föredraget inför Magistraten i Västerås och remitteradt till Västerås Vatten- och Gasverksstyrelse för kännedom betygar

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

J. W. Ödman.

Rätt utdraget betygar
Västerås den 12 mars 1907.

Gerh. Gustafson.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 14 mars 1911.

§ 58.

Föredrogs följande från gårdsägaren A. V. Eriksson, Jakobsberg, inkomna ansökan:

»Till . . . . Bil. § 58 a.»

Till ansökningen vore fogat följande utdrag:

»Utdrag . . . . Bil. § 58 b.»

Af samma skäl, som vid föregående tillfällen anförts för afslag å dylika ansökningar, nämligen att Styrelsen ej utan Stadsfullmäktiges tillstånd hade rätt att utlämna vatten etc. till lägenheter, hvilka voro belägna i annan kommun och sålunda icke erlade någon skatt till staden, beslöt Styrelsen afslå framställningen.

Som ofvan.

In fidem.

Gerh. Gustafson.

N:o 45.

Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande i fråga om stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och aflopps-ledningar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 27 april d. å. rörande lägenhetsägaren J. V. Råbergs motion om inkoppling under vissa villkor af byggnadsföreningen Victorias vatten- och afloppsledningar till stadens allmänna ledningar, där dessa korsa Odengatan, lämna följande yttrande.

Byggnadsföreningen Victoria har redan förut genom skrifvelse till Vatten- och Gasverksstyrelsen erbjudit sina ledningar till staden, och har, såsom af bifogade utdrag af Vatten- och Gasverksstyrelsens i ärendet förda protokoll framgår, Styrelsen i hufvudsak förklarat sig vilja mottaga desamma på de af föreningen i sin skrifvelse till Stadsfullmäktige anförda villkor med undantag af den punkt, som afser priset på vattnet, i hvilket afseende Styrelsen ej kunnat tillmötesgå föreningens begäran, då Styrelsen ej äger att bestämma öfver vattenafgifternas storlek

Föreningens ledningar äga betydligt mindre dimensioner än de som användes vid utsträckning af stadens allmänna ledningar. Föreningens vattenledningar äro därför otillräckliga för brandändamål. Då profiler icke finnas öfver afloppsledningarna, är det svårt att bedöma, huruvida dessa äro fullt tillräckliga vid starkare regnflöden.

Föreningens hemställan att utfå vatten till samma pris som vid utlämnande af vatten till stadens öfriga fastighetsägare torde f. n. endast så till vida kunna godkännas, att föreningen tillerkännes rätt att utfå vatten efter de villkor, som gälla för icke planlagda området, där vid alla ny- och tillbyggnader vatten utlämnas genom mätare.

Rörande afstängning af den inom föreningens område befintliga vattenledningen ligger det naturligtvis i Styrelsens intresse att allt framgent, såsom hittills alltid skett, ej företaga sådan i andra fall än då omständigheterna ovillkorligen så påfordra, såsom t. ex. vid inkoppling af nya ledningar eller då ledningsbrott inträffar.

De gator, i hvilka föreningens ledningar ligga, äro, såvidt till styrelsens kännedom kommit, stadens egendom.

Ehuru byggnadsföreningen Viktorias ledningar för vatten och aflopp icke äga önskvärdt stora dimensioner, vill dock Vatten- och Gasverksstyrelsen i hufvudsak tillstyrka nu förevarande framställning samt sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta att öfvertaga och underhålla föreningens ledningar, där desamma ligga i gatorna, under villkor

att ledningarne inkopplas på byggnadsföreningen Viktorias bekostnad, men genom stadens försorg, till stadens allmänna ledningar i korsningen mellan Malmabergs- och Odengatorna;

att föreningens ledningar skola, då öfverkopplingen sker, vara i felfritt skick och att särskildt hvad vattenledningarne beträffar, om det vid inkopplingen skulle visa sig, att desamma icke äro till alla delar fullt motståndskraftiga för det större tryck, de genom inkopplingen underkastas, föreningen är skyldig att på sin

bekostnad genast låta afhjälpa bristfälligheterna, med rätt för staden att, intill dess så skett, åter afkoppla föreningens vattenledningar;

att de inom föreningens område belägna fastigheterna tillförsäkras rätt att utbekomma vatten enligt de taxor och bestämmelser, som äro antagna eller kunna komma att antagas, samt

att vid erforderliga utvidgningar och ombyggnader af allmänna ledningar inom föreningens område föreningen med afseende på bidrag till kostnaderna är underkastad de villkor, som äro antagna eller kunna komma att af Stadsfullmäktige antagas för dylika arbeten.

Västerås den 15 Juni 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Utdrag af protokoll, hållet vid Västerås Vatten- och Gasverksstyrelses sammanträde den 7 juni 1910.

§ 93.

Till Styrelsen hade inlämnats en så lydande ansökan:

»Till Styrelsen för Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk. Byggnadsföreningen Viktoria anhåller härmed vördsamt genom undertecknade utsedda kommitterade att, utan särskild afgift, få inkoppla föreningens vatten- och aflopps-ledning uti stadens nyanlagda ledning i Malmabergsgatan, dock är föreningen villig om så påfordras, ersätta kostnaden för materiel och arbete i och för inkopplingen. Västerås den 19 maj 1910. J. W. Råberg. C. G. Dahl, Kommitterade.»

Styrelsen beslöt bifalla framställningen under förutsättning dels att sökandena öfverlämnade ledningarna — där dessamma låge i gator, som tillhörde staden — med full äganderätt till staden, dels ock inlämnade en skiss utvisande ledningarnes sträckning.

Utdrag af protokoll, hållet vid Västerås Vatten- och Gasverksstyrelses sammanträde den 14 mars 1911.

§ 43.

Med anledning af en från Byggnadsföreningen Viktoria gjord framställning om tillstånds erhållande att på föreningens bekostnad men i öfrigt utan särskild afgift för föreningen få densammas vatten- och afloppsledningar inkopplade uti stadens ledningar i Malmabergsgatan hade Vatten- och Gasverksstyrelsen vid sitt sammanträde den 7 juni 1910 beslutat, att dylik inkoppling finge ske, mot villkor, att, där föreningens ledningar låge i gator, som tillhörde staden, ledningarne skulle med full

äganderätt öfverlämnas till staden, som därefter bekostade desammas underhåll, samt att fullständig skiss öfver ledningarnas sträckning öfverlämnades till Styrelsen. Föreningen, som erhållit del af detta Styrelsens beslut, hade till dagens sammanträde inlämnat följande förslag till kontrakt mellan staden och föreningen:

»Byggnadsföreningen Viktoria utan personlig ansvarighet öfverlåter härmed till Västerås stad med full äganderätt den föreningen tillhöriga i stadens gator nedlagda vatten- och afloppsledningen, mot villkor:

1) att samma ledningar må, utan kostnad för föreningen, inkopplas uti stadens nyanlagda ledningar i Malmabergsgatan.

2) att inom föreningens område varande fastighetsägare fortfarande förblifva i åtnjutande af erforderligt vatten till samt aflopp från sina respektive fastigheter mot erläggande af vattenafgift efter samma beräkningsrund som gäller för stadens öfriga fastighetsägare och att möjligen blifvande reparationer å ledningarne bekostas af staden. Västerås den 30 november 1910. För Byggnadsföreningen Viktoria utan personlig ansvarighet.»

Rörande föreningens förslag, att vattenafgiften för inom föreningen bosatte personer skulle utgå mot samma ersättning, som tillämpades vid utlämnande af vatten till stadens öfriga fastighetsägare, kunde Styrelsen ej bifalla detta, då endast Stadsfullmäktige ägde att besluta rörande vattenafgifts storlek. I öfrigt vidhöll Styrelsen sitt förra beslut och uppdrog åt föreståndaren att, om föreningen ville godkänna detta, från densamma införskaffa handling, som utvisade, att föreningens ledningar för vatten och aflopp, där desamma lågo i gator, som tillhörde staden, öfvergingo i stadens ägo i och med inkopplingen till stadens ledningar i Malmabergsgatan.

Som ofvan.

In fidem

Gerh. Gustafson

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan staden anlagt ny vattenledning i Malmabergsgatan samt det visat sig, att den enskilda vattenledning, i hvilken undertecknad förening enskildt tillhöriga vattenledningsnät är inkoppladt, är af för små dimensioner att på ett tillfredsställande sätt förse fastigheterna inom föreningens byggnadsområde med vatten, få vi härigenom vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville medgifva föreningen rätt att på föreningens bekostnad vid hörnet af Malmabergs- och Odengatorna inkoppla föreningens vatten- och afloppledningsnät i stadens nya vatten- och afloppsledning samt tillförsäkra föreningen rätt att fortfarande som hittills erhålla vatten efter samma pris, som gälla för stadens öfriga fastighetsägare, mot det att föreningen till staden med äganderätt afstår sitt enskilda ledningsnät, med skyldighet för staden att för framtiden underhålla och, när stadens vederbörande myndigheter så pröfva nödigt, eventuelt omlägga detsamma.

Tillika anhåller föreningen att föreningen tillförsäkras att vattentilloppet till fastigheterna inom byggnadsområdet ej afstängas i större utsträckning än som vid särskilda tillfällen kan befinnas oundgängligen nödvändigt eller hvad som är förhållandet med stadens öfriga fastigheter i allmänhet.

Västerås den 27 april 1911.

För byggnadsföreningen »Viktoria utan personlig ansvarighet»:

R. Ekblom.

Förestående framställning upptager jag som min motion.

J. W. Råberg.

N:o 46.

Vatten- och Gasverksstyrelsens förnyade yttrande i fråga om borttagande af mätarehyrorna för gas och elektrisk ström.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

På förslag af Beredningsutskottet återremitterade Stadsfullmäktige den 27 april d. å. till Vatten- och Gasverksstyrelsen för ny utredning en af herr Daniel Johansson väckt motion om borttagande af hyrorna för gas- och elektriska mätare.

Med återställande af remisshandlingarne tillåter sig Styrelsen till en början erinra, att Beredningsutskottets påstående rörande felaktiga uppgifter från Styrelsens sida angående storleken af hyrorna för år 1910 är oriktigt. Som bokslutet ännu ej var färdigt, när Styrelsen lämnade sin första utredning i detta ärende, kunde Styrelsen ej exakt uppgifva hyrornas storlek för 1910, men uppgaf dem till en *c:a* 5,500 kronor. Det har nu visat sig, att desamma uppgått till 5,578 kronor.

Styrelsen lämnar i efterföljande en sammanställning öfver inkomsterna vid stadens gas- och elektricitetsverk under åren 1907—10 af gas och elektrisk ström samt samtidigt influtna hyror för mätare.

Gasverket.

År 1907.	Inkomster	kr.	33,214: —	Influtna	mätarhyror	kr.	1,301: —
„ 1908.	„	„	35,493: —	„	„	„	1,534: —
„ 1909.	„	„	43,736: —	„	„	„	1,845: —
„ 1910.	„	„	55,855: —	„	„	„	2,267: —

Elektricitetsverket.

År 1907.	Inkomster	kr.	55,500: —	Influtna	mätarhyror	kr.	2,603: —
„ 1908.	„	„	64,100: —	„	„	„	3,210: —
„ 1909.	„	„	66,700: —	„	„	„	3,115: —
„ 1910.	„	„	69,652: —	„	„	„	3,311: —

Af denna sammanställning framgår att mätarhyrorna utgjort 4 à 5 % af försåld gas resp. elektrisk ström. Borttagande af hyrorna och ökning i motsvarande grad af grundprisen betyder sålunda en höjning af grundpriset för elektrisk belysningsström från i jämna öre räknadt 36 till 38 öre, för kraftström från 20 till 21 öre och för gas från 15 till 16 öre.

En dylik höjning af nu gällande priser, hvilken ju blir nödvändig för att vid mätarhyrornas eventuella borttagande verkens inkomster ej skola vid samma anslutning minskas, anser Styrelsen allt fortfarande ej komma att befordra en särskildt för elektricitetsverket mycket nödvändig ökning af anslutningen för att ett ekonomiskt tillfredsställande resultat skall ernås.

Den orättvisa, som förmenats ligga uti debitering af hyra för mätare, har Styrelsen svårt att förstå. Hyrornas storlek är ju bestämd i viss procentsats till de använda mätarnes värde och verka således lika för alla abonnenter. Utöfver hvad i Styrelsens skrifvelse af den 14 mars 1911 meddelats rörande motsvarande förhållanden i andra städer vill styrelsen i detta sammanhang framhålla, att efter verkställd noggrann utredning Stockholms Stadsfullmäktige nyligen beslutat en så hög hyra som 9 kr. för vanligast förekommande mätare, förutsatt förbrukningen ej öfverstiger 3 kr. pr år. Hyran *minskas* vid *ökad* förbrukning succesivt så, att den vid en årsförbrukning af 30 kr. helt och hållet bortfaller. Man har således här kommit till ett alldeles motsatt resultat mot det motionären åsyftat, nämligen att ju mindre förbrukningen är, dess högre bör mätarkostnaden vara, — detta för att äfven vid en minimal förbrukning vara garanterad ersättning för de med uppmätningen förknippade direkta omkostnaderna. Styrelsen har dock ej heller funnit detta system lämpligt, utan vidhåller att hittills tillämpade system, d. v. s. med mycket moderat beräknade mätarhyror, är det lämpligaste. De från innevarande års början fastställda hyrorna, uppgående till, för att nämna de vanligast använda mätarstorlekarna, kr. 2: — resp. kr. 1: 40 för en gasmätare för 3—5 resp. 2 lågor, samt kr. 3: — för en elektricitetsmätare för högst 30 lampor eller en motor om upp till 1,5 hkr., böra ej för ens en abonnent med mycket liten förbrukning verka betungande eller afskräckande.

Såsom af ofvanstående framgår har Styrelsen ej funnit någon anledning frångå sin tidigare uttalade åsikt i ämnet, och vidhåller Styrelsen sålunda sin hemställan att Stadsfullmäktige måtte afslå motionen.

Västerås den 15 juni 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafson.

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri, 1911.

N:o 47.

Magistratens infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser inom landsting och stadsfullmäktige.

RESOLUTION.

I anledning af nådig remiss den 30 juni 1911 å riksdagens i bestyrkt afskrift bilagda underdåniga skrifvelse angående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser m. m inom landsting och stadsfullmäktige, anmodas Magistraten i Västerås infordra Stadsfullmäktiges i staden yttrande i ärendet samt att med detta yttrande hit inkomma före den 1 nästkommande oktober.

Västerås slott i landskansliet den 21 juli 1911.

Herman Uddén.

RES.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande och torde yttrandet jämte remisshandlingarne hit ingifvas före den 15 nästkommande september.

Västerås Rådhus den 24 juli 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

N:o 137.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 20 maj 1911.
„ „ „ „ Andra kammaren den 20 „ 1911.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckta motioner om införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser m. m. inom landsting och stadsfullmäktige.

(Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 21.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har genom de i Andra kammaren väckta motionerna n:ris 126, 133, 215 och 227 framställts förslag om införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser m. m. inom landsting och stadsfullmäktige.

Såsom en af motionärerna omnämnt, föreslog enskild motionär vid fjolårets riksdag en skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t med begäran om utredning i hvad mån genomförande af proportionellt valsätt vid å landsting förekommande val läte sig göra och om framläggande för Riksdagen af de lagförslag, hvartill denna utredning kunde gifva anledning. Hvad konstitutionsutskottet i sitt häröfver afgifna utlåtande hemställt, därom har jämväl af den ifrågavarande motionären erinrats.

Af de vid innevarande års riksdag afgifna motionerna afse

motionen n:o 126 införande af proportionellt valsätt blott vid val inom stadsfullmäktige af drätselkammare, beredningsutskott eller andra städernas styrelser och utskott,

motionen n:o 227 införande af proportionellt valsätt blott vid val inom landstingen af utskott för förberedande behandling af därstädes förekommande ärenden,

motionen n:o 133 införande af proportionellt valsätt vid val såväl inom landsting som stadsfullmäktige af utskott, styrelser, nämnder, kommittéer m. fl., och slutligen

motionen n:o 215 införande af proportionellt valsätt vid val inom såväl landsting som stadsfullmäktige af drätselkamrar, styrelser, nämnder, utskott m. fl. förvaltande och utredande myndigheter och dessutom vid val inom kyrkostämma af representanter i folkskolestyrelse i stad.

I sitt utlåtande öfver den vid nästlidna års riksdag väckta motionen påpekade konstitutionsutskottet, att frågan om införande af proportionellt valsätt vid val inom stadsfullmäktige syntes äga så nära samband med den af motionären väckta frågan, att vid den enas upptagande till pröfning den andra näppeligen kunde lämnas obeaktad. Riksdagen har vid förnyad pröfning af det förevarande spörsmålet ej funnit skäl att frånträda denna allmänna ståndpunkt och anser sålunda, att, om öfver hufvud proportionellt valsätt bör vid vissa val inom kommunala korporationer införas, bör det ske samtidigt för valen såväl inom landsting som inom stadsfullmäktige. På grund af hvad i förevarande motioner anförts och med hänsyn till att det proportionella valsättet numera vunnit tillämpning vid val till landsting och stadsfullmäktige, finner riksdagen grundad anledning föreligga att utsträcka detta valsätts tillämpning äfven till nu ifrågavarande korporationer. En utsträckning af det proportionella valsättets tillämpning i fråga om valen inom en annan kommunal korporation utöfver dess tillämpning vid valen inom de nu nämnda korporationerna har emellertid föreslagits i motionen n:o 215, där det ansetts, att för likformighetens skull i städer, där den nya lagen om folkskoleväsendet i vissa städer tillämpas äfven vid val af folkskolestyrelse, den hälft af styrelsen, som väljes å kyrkostämma, bör utses genom proportionella val. Om emellertid det proportionella valsättet skulle komma att tillämpas äfven vid val å kyrkostämma af viss del af folkskolestyrelse i städerna, synes en följd häraf vara, att detta valsätt borde tillämpas därjämte i fråga om val af skolråd. Då tillämpningen af det proportionella valsättet på grund af kyrkostämmans sammansättning torde medföra stora svårigheter och tidsspillan, och

då motionären jämväl ej anfört något skäl, som skulle kunna anses påkalla en sådan utsträckning af valsättets tillämpning, har Riksdagen ansett denna böra begränsas till de representativa kommunala korporationerna, landsting och stadsfullmäktige.

I fråga om de val, vid hvilka det proportionella valsättet bör tillämpas, hafva i motionerna n:o 126, 133 och 215 afsetts alla de val af särskilda styrelser, utskott, nämnder och kommittéer, som kunna förekomma inom någon af dessa kommunala representationer, under det att det i motionen n:o 227 ansetts, att valsättets tillämpning borde begränsas till val af utskott, som hafva att förbereda ärendenas behandling. I sitt utlåtande vid nästlidna års riksdag i föreliggande fråga uttalade konstitutionsutskottet, att, beträffande de landstingen åliggande val af nämnder, af ledamöter i styrelser, af revisorer m. m., proportionellt valsätt näppeligen kunde komma i fråga, så mycket mindre som vid de inom Riksdagen förekommande val, som kunna anses med vissa af dessa val jämförliga, majoritetsprincipen tillämpades. Då i fråga om sådana styrelser, nämnder eller kommittéer, som helt och hållet eller i allt väsentligt hafva till uppgift att verkställa de kommunala myndigheternas beslut, det ej torde vara nödvändigt att bereda olika åsikter den möjlighet att komma till uttryck, som det proportionella valsättet afser, har Riksdagen ansett, att det proportinnella valsättets tillämpning bör begränsas till sådana val inom stadsfullmäktige och landsting, af nämnder och utskott, som hufvudsakligen hafva till uppgift att förbereda ärendenas behandling inom de kommunala representationerna.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t efter verkställd utredning framlägga förslag till införande af proportionellt valsätt vid val af sådana hos stadsfullmäktige och landsting förekommande utskott och nämnder, hvilkas egentliga uppgift är att förbereda de hos nämnda korporationer förekommande ärenden.

Stockholm den 20 maj 1911.

Med undersåtlig vördnad.

N:o 48.

Magistratens infordrande af Stadsfullmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannaval och ordningen vid dessa val.

RESOLUTION.

I anledning af nådig remiss den 30 juni 1911 å Riksdagens i bestyrkt afskrift bilagda underdåniga skrifvelse i anledning af väckta motioner i fråga om utlysande af landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val, anmodas magistraten i Västerås infordra stadsfullmäktiges i staden yttrande i ärendet samt att med detta och eget yttrande därefter hit inkomma före den 1 nästkommande oktober.

Västerås slott i landskansliet den 21 juli 1911.

Herman Uddén.

RES.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande och torde yttrandet jämte remisshandlingarne hit ingifvas före den 15 nästkommande september

Västerås Rådhus den 24 juli 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

N:o 140.

Uppläst och godkänd hos Första kammaren den 20 maj 1911.
„ „ „ „ Andra „ „ 20 „ „

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckta motioner i fråga om utlysande af landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val.

(Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 25)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag hafva i åtskilliga motioner framställts förslag om ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val.

I en af de väckta motionerna har ifrågasatts, huruvida icke landstingsmannavalen skulle kunna förrättas å särskild af vederbörande domhafvande eller af magistrat bestämd valdag och å tider på dagen, som genom lag bestämmes i fråga om val till Andra kammaren, i stället för att såsom nu förrättas i samband med kommunalstämma, och att vid val af landstingsman valförrättningen ej skulle behöfva ske efter upprop enligt röstlängden. En annan motionär har föreslagit, att val af landstingsmän ej skulle äga rum å kommunalstämma utan å för valet särskildt utsatt tid inför kommunalstämmans ordförande eller annan valförrättare, och ifrågasätter denne motionär tillika, huruvida icke kommunerna skulle kunna uppdelas i särskilda valdistrikt. Medgifvande af delning af större kommuner i flere valdistrikt ifrågasättes jämväl i ännu en uti föreliggande frågor väckt motion.

Då efter utskottets mening erfarenheten af de förrättade landstingsmannavalen ådagalagt, att anordningarna för dessa val mångenstädes äro mindre lämpliga, särskildt i det afseendet, att aflämnandet af röstsedlarna för valmännen medför stor tidsspillan, torde särskilda föreskrifter i ofvanberörda hänseenden vara af behofvet påkallade.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida icke i fråga om landstingsmannavalen med hänsyn till utsättande af valdag och valtider samt öfriga anordningar för valförrättningen de föreskrifter, som i dessa afseenden nu äro stadgade för val af ledamöter i Andra kammaren, må kunna i tillämpliga delar gälla, och för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 20 maj 1911.

Med undersåtlig vördnad.

N:o 49.

Magistratens infordrande af Stadsfultmäktiges yttrande öfver Riksdagens underdåniga skrifvelse angående bestämmelser till tryggande af valhemligheten m. m. vid val af landstingsmän och stadsfulmäktige.

RESOLUTION.

I anledning af nådig remiss den 30 juni 1911 å Riksdagens i bestyrkt afskrift bilagda underdåniga skrifvelse i anledning af väckta motioner rörande tryggandet af valhemligheten vid de kommunala valen, anmodas magistraten i Västerås infordra stadsfullmäktiges i staden yttrande i ärendet samt att med detta och eget yttrande därefter hit inkomma före den 1 nästkommande oktober.

Västerås slott i landskansliet den 21 juli 1911.

Herman Uddén.

RES.

Öfverlämnas till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande i häri omnämnda hänseende och torde yttrandet jämte remisshandlingarne hit ingifvas före den 15 nästkommande september.

Västerås Rådhus den 24 juli 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

Till Konungen.

Vid innevarande års Riksdag hafva i åtskilliga motioner framställts förslag om tryggandet af valhemligheten vid de kommunala valen.

Af de väckta motionerna och jämväl af hvad i öfrigt kommit till Riksdagens kännedom, framgår, att särskildt beträffande landstingsmannavalen vissa brister i nu gällande bestämmelser ifråga om valhemlighetens bevarande och röstsedlarnas afsändande visat sig föreligga.

Riksdagen har ej ansett sig böra, såsom i några af motionerna föreslagits, redan innevarande år för sin del fatta beslut i ämnet. Äfven om de nuvarande

stadgandena ifråga om valhemlighetens bevarande i lagen om val till Riksdagen skulle kunna i tillämpliga delar göras gällande för kommunala val, torde emellertid de modifikationer, som i dessa stadganden måste göras med hänsyn till de säregna förhållandena vid de kommunala valen, förutsätta en mera ingående undersökning af hit hörande förhållanden än den, som af Riksdagen kan verkställas. Riksdagen har därför ansett en skrifvelse i motionernas syfte böra till Eders Kungl. Maj:t aflåtas.

Riksdagen anser jämväl, att en blifvande utredning om lämpliga föreskrifter för valhemlighetens tryggande ej blott bör afse landstingsmannavalen utan äfven stadsfullmäktigevalen, då ifråga om dessa senare brister i ofvanberörda afseende torde föreligga, äfven om de icke i så hög grad framträdt, som vid valen till landstingen.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, på hvad sätt de stadganden, som nu gälla i fråga om val af ledamöter till Riksdagens Andra kammare till tryggande af valhemligheten och för kontroll öfver röstsedlarnas afsändandande, skulle kunna i tillämpliga delar äfven föreskrifvas för val af landstingsmän och stadsfullmäktige samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna utredning kan gifva anledning.

Med undersåtlig vördnad.

På Riksdagens vägnar:

För Första Kammaren
Chr. Lundeberg,
talman.

För Andra Kammaren
Axel Svartling,
talman.

Stockholm den 20 maj 1911.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckta motioner rörande tryggande af valhemligheten vid de kommunala valen. (Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 25).

Vidimeras Ex officio:
Hjalmar Nyman.

N:o 50.

Vatten- och Gasverksstyrelsens förnyade yttrande i fråga om stadens öfvertagande af byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande af Stadsfullmäktiges remiss den 22 juni innevarande år med uppdrag åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att rörande stadens öfvertagande af Byggnadsföreningen Viktorias vatten- och afloppsledningar förebringa utredning dels

rörande eventuellt behöflig omläggning af ifrågavarande vattenledningsnät och dels rörande framdragande af en för eldsläckningsändamål fullt tillräcklig ledning genom föreningens område, jämte erforderliga brandposter, får Styrelsen meddela, att enligt uppgift berörda vattenledningsnät utfördes år 1903 och att till detsamma användes smidesjärnsrör af 1" till 1 ½" dimension. Då rören sålunda användts endast 8 års tid, böra desamma fortfarande vara användbara, men vill Styrelsen ej underlåta påpeka att om ifrågavarande anläggning enligt nu gällande allmänna bestämmelser hade utförts genom Styrelsens försorg, för samma i stället hade användts minst 4" gjutna järnrör.

Såsom Styrelsen i sin skrifvelse af den 15 juni innevarande år omnämner, äro ledningarne ej tillräckliga för brandändamål. Däremot torde desamma efter öfverkoppling till stadens ledningar vara tillräckliga för hushållsändamål för det område, inom hvilket de ligga. Någon omläggning synes därför, för det fall att ledningarne ej äro slarfvigt utförda, hvilket Styrelsen dock ej har skäl att misstänka, under de närmaste åren icke blifva nödvändig.

Beträffande framdragning af en för eldsläckningsändamål tillräcklig ledning genom föreningens område synes detta kunna ske på ett tillfredsställande sätt genom att från stadens hufvudledning i Malmabergsgatan, hvilken ledning nu slutar vid Mälaregatan, i sistnämnda gata draga en 6" ledning. Längden af denna ledning blir 240 meter och kostnaden inclusive 2 brandposter uppgår till 2,250 kronor. Kommer denna vattenledning till utförande, bör samtidigt en 3" gasledning nedläggas. Kostnaderna, som i så fall något reduceras för vattenledningen, blifva:

för 240 m. 6" vattenledning inkl. 2 brandposter . .	Kr.	2,050: —
» 240 » 3" gasledning med sifon	»	1,050: —
	Kronor	3,100: —

För det fall att Stadsfullmäktige fatta beslut om dessa ledningars utförande, anser Styrelsen, att kostnaderna för desamma böra bestridas efter samma beräkningsgrunder, som tillämpas vid utsträckning af allmänna ledningar å stadens icke planlagda område, eller att staden betalar ⅓ och sökandena ⅔. När ledningarne ytterligare utsträckas i Malmabergsgatan på norra sidan om Mälaregatan, anser däremot Styrelsen, att kostnaderna härför böra, såsom hittills skett, helt och hållet bestridas af staden, enär dessa ledningnr äro hufvudledningar, af hvilka vatten- och gasledningarne äro afsedda fortsätta genom hela norra staden.

Västerås den 17 augusti 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafson.

N:o 51.

Drätselkammarens framställning om anslag för verkställd skogsindelning.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

För några år sedan begärde staden förordnande för behörig skogstjänsteman att verkställa skogsindelning af stadens skogsmarker. Därvid befanns emellertid, att gränserna för stadens utmarker i flera fall voro otydliga, hvarför skogsindelningen måste föregås af rågångsförrättning. Sedan sådan rågångsförrättning under nästlidet år afslutats, har den af staden begärda skogsindelningen utförts af e. jägmästaren R. Alexanderson, hvilken härtill erhållit Kungl. Domänstyrelsens förordnande. Som emellertid Drätselkammaren saknar anslag till sitt förfogande för gäldande af skogsindelningskostnaden, utgörande arvode till förrättningsmannen 491 kronor 37 öre samt handtlangningskostnader 150 kronor eller tillhopa 641 kronor 37 öre, får Drätselkammaren härmed anhålla, att Stadsfullmäktige för ifrågavarande ändamål af innevarande års förslagsanslag anslå ofvan sist berörda belopp 641 kronor 37 öre.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 52.

Drätselkammarens skrifvelse angående stadens öfvertagande från hamnen af tullhusbyggnaden.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande för Stadsfullmäktiges pröfning af bifogade skrifvelse från Hamnstyrelsen af den 8 innevarande augusti angående stadens öfvertagande af tullhusbyggnaden jämte i sagda skrifvelse åberopade förslag till uppgörelse mellan staden och hamnen m. fl. handlingar får Drätselkammaren i öfverensstämmelse med Hamnstyrelsens hemställan föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta att *dels* för sin del godkänna ifrågavarande förslag till uppgörelse samt underställa detsamma Kungl. Maj:ts pröfning, *dels* uppdraga åt Drätselkammaren att vid uppgörande af förslag till stadens utgifts- och inkomststat för 1912 och följande år fullfölja den reglering, som af ofvanberörda uppgörelse föranle-

des, *dels* att utgifterna för tullhusbyggnaden under åren 1908—1911 enligt ofvan merberörda förslag, 6,264 kronor 28 öre skola upptagas till uttaxering i 1912 års stat och den 1 Januari 1912 öfverlämnas till hamnkassan, *dels ock* att stadskassan från och med sistnämnda dag skall öfvertaga förräntning och amortering af den återstående skulden för tullhusbyggnaden 5,730 kronor.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning af i afskrift bilagda transsumt af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 26 maj 1911 angående förnyade taxor å hamnafgifter m. m., har Magistraten, med hänsyn till hvad Kungl. Kommerskollegium anfört i fråga om tullhusbyggnaden härstädes, anmodat Hamnstyrelsen att till Kungl. Maj:t ingå med förslag till fullständig ekonomisk uppgörelse mellan staden och hamnen, hvilken uppgörelse borde utgå därifrån, att staden från och med den 1 januari 1908 skulle anses hafva öfvertagit omförmälda byggnad.

Till åtlydnad häraf får Hamnstyrelsen härmed öfverlämna förslag till sådan uppgörelse och anhålla, att Drätselkammaren med godkännande däraf ville föreslå Stadsfullmäktige att *dels* inlämna förslaget till Kungl. Maj:t, och *dels* uppdraga åt Drätselkammaren att vid uppgörande af inkomst- och utgiftsstat för år 1912 fullfölja den reglering, som ofvan berörda uppgörelse föranleder.

Västerås den 8 augusti 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Västerås stads Drätselkammare

till

Hamnstyrelsen.

1908. Dec. 31. *Debet:*

Ränta och amortering af tullhusbyggnadens lån enligt den 19 december 1890 fastställd plan . . . . 1,750: —

Transport 1,750: —

Transport		1,750: —	
Diverse utgifter för tullhuset under året:			
Telefonafgift	50: -		
Vattenafgift	14: —		
Brandstodsafgift	19: 25		
Sotning	6: —		
Diverse reparationer	15: 80		
3 balar torfmull	5: 40	110: 45	
Summa		1,860: 45	
Afgår hyra för hamnkontoret		500: —	1,360: 45
1909. Dec. 31.			
Ett års ränta å skuld från föregående år		68: 02	
Ränta och amortering enl ofvanstående		1,750: —	
Div. utgifter för tullhuset under året:			
Telefonafgift	50: —		
Vattenafgift	14: —		
Brandstodsafgift	19: 25		
Sotning	5: —		
Justering af vigter och vågar	23: 94		
1 bal torfmull	1: 80	113: 99	
Summa		1,932: 01	
Afgår hyra för hamnkontoret		500: -	1,432: 01
1910. Dec. 31.			
Ett års ränta å skuld från förut		139: 62	
Ränta och amortering enligt ofvanstående		1,750: —	
Diverse utgifter för tullhuset under året:			
Telefonafgift	50: —		
Vattenafgift	14: —		
Brandstodsafgift	19: 25		
Sotning	5: 70		
Skrapning och strykning af taket	100: —		
Diverse mindre reparationer	65: 74		
3 balar torfmull	5: 40	260: 09	
Summa		2,149 71	
Afgår hyra för hamnkontoret		500: —	1,649: 71
1911. Dec. 31.			
Ett års ränta å skuld från förut		222: 11	
Ränta och amortering enl. ofvanstående		1,750: —	
Diverse utgifter under året enl. uppgjord stat		350: —	
Summa		2,322: 11	
Afgår hyra för hamnkontoret		500: —	1,822: 11
Summa			6,264: 28
Transport			6,264: 28

	Transport	6,264: 28
1912. Jan 1.		
Rest å tullbyggnadslån enl. ofvan åberopade amorteringsplan		5,730: —
	Summa Kronor	11,994: 28

Västerås den 8 augusti 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Transsumt.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

Genom nådigt beslut den 24 mars 1905 hafva VI *dels* förordnat, att de af Oss den 30 december 1899 fastställda taxor å hamnafgifter i städerna Västerås och Arboga samt för Västerås och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsholms våg kallad, å Borgås udde vid Strömsholm äfvensom å afgifter för begagnande af Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag vid Ängelsbergs station uppförda lastbrygga och där i öfrigt gjorda anstalter för sjöfartens bekvämlighet skulle fortfarande tillämpas, *dels ock* fastställt insända förslag till taxor å hamnafgifter i staden Köping och för den Kung Karls socken tillhöriga hamnplatsen Kungsör samt tillika förklarat, att omförmälda taxor skulle lända till efterrättelse tillsvidare intill utgången af år 1909

Enligt § 8 mom. 20 i nådiga förordningen den 31 december 1907 angående taxor å hamnafgifter skulle hamntaxorna för Västmanlands län, utan afseende å den tid, för hvilken de enligt därom meddelade föreskrifter blifvit fastställda, lända till efterrättelse till utgången af år 1910.

Genom nådigt beslut den 11 december 1908 hafva VI fastställt taxor dels å afgifter för farten genom Strömsholms kanal- och slussverk dels ock å hamnafgifter vid Strömsholms kanals hamn- och lastageplats vid Strömsholm, att lända till efterrättelse intill utgången af år 1910.

Genom nådigt beslut den 30 december 1910 hafva VI förordnat, bland annat, att då gällaade taxor dels å hamnafgifter i städerna Västerås, Köping och Arboga, i köpingen Kungsör, vid Strömsholms våg samt vid Strömsholms kanals hamn- och lastageplats vid Strömsholm dels ock å afgifter för farten genom Strömsholms kanal- och slussverk skulle lända till efterrättelse tillsvidare under år 1911, intill dess förnyade taxor å dylika afgifter blifvit af oss fastställda eller annorledes blefve bestämdt.

Genom nådigt beslut den 17 mars 1905 hafva VI fastställt taxor å afgifter vid järn- och metallvågen i Västerås och järn- och metallvågen i Köping att lända till efterrättelse intill slutet af år 1909.

Jämte eget underdånigt utlåtande af den 6 oktober 1910 har Ni till Vårt och rikets kommerskollegium insändt af åtskilliga handlingar åtföljda förslag till ej mindre nya taxor å hamnafgifter i städerna Västerås, Köping och Arboga, köpingen Kungsör och Strömsholms våg samt vid Strömsholms kanals hamn- och lastageplats vid Strömsholm än äfven ny taxa å afgifter för farten genom Strömsholms kanal- och slussverk.

Därjämte har Ni med särskilda underdåniga skrifvelser den 22 juni och den 7 november 1910 till oss öfverlämnat underdåniga ansökningar af stadsfullmäktige i Köping och Västerås, att ofvanberörda genom nådiga brefvet den 17 mars 1905 fastställda taxor å afgifter vid järn- och metallvågarna i respektive städer måtte fortfarande få gälla intill utgången af år 1915.

I underdånig skrifvelse den 14 sistlidna mars har nu kommerskollegium underställt vår pröfning omförmälda till kollegium inkomna taxeärenden äfvensom afgifvit infordradt underdånigt utlåtande öfver stadsfullmäktiges i Köping och Västerås nyssberörda fnamställningar.

Angående taxeförslaget för Västerås har kommerskollegium anfört, att, enär den förebragta utredningen icke syntes tillräckligt motivera den i förslaget intagna bestämmelsen om afgift för varor, som lossades eller lastades i hamnen eller vid stränderna af stadens område utan att föras öfver stadens kaj eller brygga, kollegium, särskildt i betraktande däraf att hamnområde för Västerås icke blifvit fastställdt, ansåge sig icke böra i ärendets nuvarande skick tillstyrka intagandet i taxan af en dylikt bestämmelse. Vidare har kommerskollegium beträffande taxeförslaget för Västerås anfört, att af i ärendet företedda räkenskapsutdrag framginge, att bland hamnens tillgångar upptagits en tullhusbyggnad och bland dess skulder återstoden af ett lån för denna byggnad äfvensom att i utgifterna för hamnen inginge underhåll af tullhuset och räntor å nyssnämnda lån. Under erinran hurusom jämlikt § 11 i nådiga förordningen den 31 december 1907 angående taxor å hamnafgifter, hvilken författningsbestämmelse trädt i kraft den 1 januari 1908, inflytande hamnafgifter samt hamnkassans andra tillgångarna i kontanta medel och fordringar jämte afkastningen af de öfriga tillgångarna, så länge hamnafgifterna uppbures jämlikt af Oss fastställd taxa, skulle användas allenast för hamnens direkta behof, där ej tillstånd till annan användning meddelades af Oss, har kommerskollegium, enär utgifterna för byggande af tullhus och för dess underhåll skulle bestridas af staden och sålunda icke finge belasta hamnens ekonomi, hemställt, att vederbörande i Västerås måtte förständigas att till Oss inkomma med förslag till fullständig ekonomisk uppgörelse mellan staden och hamnen.

— —

Vid föredragning af detta ärende hafva VI funnit godt fastställa de insända förslagen till taxor å hamnafgifter i städerna Västerås och Köping med de af stadsfullmäktige i nämnda städer beslutade ändringar samt i staden Arboga och för Västerås och Köpings städers gemensamma hamn- och lastageplats, Strömsholms våg kallad, å Borgås udde vid Strömsholm, dock med iakttagande af följande ändringar och tillägg, nämligen

beträffande taxeförslaget för Västerås:

att bestämmelsen om afgift för gods, som lossas eller lastas i hamnen eller inom dess område utan att föras öfver stadens kaj eller brygga skall utgå;

— —

Därjämte hafva VI funnit godt förklara, att de af Oss den 17 mars 1905 fastställda taxorna å afgifter vid järn- och metallvågen i Västerås och järn- och metallvågen i Köping skola lända till efterrättelse intill utgången af år 1915; — — —

Stockholms slott den 26 maj 1911.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Transsumt.

GUSTAF etc. Vår ynnest etc.

— —

Med anledning af hvad kommerskollegium anfört i fråga om tullhusbyggnaden i Västerås hafva VI funnit godt anbefalla Eder att förständiga vederbörande i nämnda stad att, så fort omständigheterna medgifva det, till Oss inkomma med förslag till fullständig ekonomisk uppgörelse mellan staden och hamnen, hvilken uppgörelse bör utgå därifrån, att staden från och med den 1 januari 1908 skall anses hafva öfvertagit omförmälda byggnad.

— —

Stockholms slott den 26 maj 1911.

GUSTAF.

Carl Swartz.

N:o 53.

Drätselkammarens skrifvelse rörande anslag till vissa utvidgningsarbeten vid gasverket.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämna Vatten- och Gasverksstyrelsens närlagda till Drätselkammaren inlämnade framställning rörande anslag till vissa utvidgningar vid gasverket och därvid tillstyrka bifall till densamma.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelsen rörande innevarande års inkomst- och utgiftsstat nämner Vatten- och Gasverksstyrelsen om behofvet att under detta år vidtaga en del utvidgningsarbeten vid gasverket. Då närmare utredning rörande nytt gasverk ej ännu afslutats, vill Styrelsen f. n. endast ifrågasätta anslag till de utvidgningar, hvilka icke utan fara för driftens upprätthållande kunna uppskjutas till sommaren 1912 och på den grund böra utföras under instundande höst. Frågan om nytt gasverk blir redan nästa år så till vida aktuell, som behofvet då torde påkalla ännu en gasbehållare och för

den skull det område, där nya gasverket bör erhålla sin plats, redan då måste utses för att därstädes placera gasbehållaren. Inom nuvarande verk måste under nästa år därjämte ugnssystem utvidgas med en ugn och apparatsystemet med ännu ett par apparater. Äfvenså böra då apparater för tillvaratagande af ammoniakvattnet anskaffas.

Den utvidgning, hvarom nu är fråga, skulle i första rummet afse verkets reningskistor, hvarjämte apparatsystemet skulle utvidgas med en kylare och en ammoniaktvättare. Med nuvarande reningskistor, 4 till antalet, kan i bästa fall 2,500 kbm. gas renas under ett dygn. Förra vintern uppgick gasproduktionen under vissa dygn till 2,300 kbm. och däröfver. Då under innevarande år anslutningen till gasverket ökats ganska afsevärdt, är det sannolikt, att redan instundande vinter produktionen kommer att öfverstiga reningskistornas nuvarande kapacitet. Härför talar äfven produktionens ökning under de senaste åren:

År	1906	var	gasprod.	256,700	kbm.	Max.	tillverkn.	pr	dygn	uppgick	till	1,265	kbm.
„	1907	„	„	287,020	„	„	„	„	„	„	„	1,540	„
„	1908	„	„	370,610	„	„	„	„	„	„	„	1,740	„
„	1909	„	„	432,540	„	„	„	„	„	„	„	2,010	„
„	1910	„	„	520,830	„	„	„	„	„	„	„	2,320	„

Under dessa 5 år har sålunda såväl produktionen som ock högsta tillverkningen pr dygn ungefär fördubblats. Då i Västerås användningen af gas fortfarande är icke obetydligt mindre än i andra svenska städer med ungefär samma folkmängd men numera äfven här intresset för kokning med gas börjar blifva större, torde man för hvardera af de nästkommande två 3-årsperioderna få räkna med en ökning af minst 250,000 kbm., och skulle då produktionen år 1916 uppgå till omkring 1,100,000 och maximiförbrukningen pr dygn till 5 à 6 tusen kbm.

Ett lägligt tillfälle att mot rimlig kostnad erhålla större reningskistor erbjudes f. n. gasverket genom öfvertagande af kistorna i Linköpings gasverk, hvilka äro till salu, emedan sistberörda verk öfvertagit kistor, som Gäfle gasverk måst slopa. Kostnaden för Linköpingskistorna, hvilka äro i godt skick, och för berörda apparater med erforderliga ledningar och ventiler uppgår till:

4 kistor kompl. monterade	Kr.	5,300: —
1 kylare för 5,000 kbm.	„	2,200: —
1 ammoniaktvättare för 5,000 kbm. . . .	„	3,700: —
Erforderliga ledningar och ventiler . . .	„	2,500: —
„ grunder, oförutsedt	„	800: —
	Kr.	14,500: —

Kylare och ammoniaktvättare äro tilltagna för minst 5,000 kbm. för att sedermera kunna användas i nya gasverket. Verkets nuvarande kylare och tvättare äro à 2,000 à 2,500 kbm. Dessa apparater skola fortfarande användas. Så snart någon mindre stad har användning för reningskistor, torde de befintliga kistorna i sin ordning kunna säljas.

Innan Linköpingskistorna insättas i härvarande gasverk, skulle desammas inre anordning i viss mån moderniseras, hvarefter de äro tillräckliga för en produktion af 6 à 7 tusen kbm. pr dygn

Då gasverket om några år skall ersättas med ett nytt verk, anser Styrelsen, att nu ifrågavarande anslag, hvilket till stor del kan hänföras till underhåll af gamla verket, bör utgå af vinstmedel, och då lämpligen fördeladt på de fem år, det nuva-

rande gasverket ännu kan anses användbart. Detta är nämligen önskvärt, enär nya verket ej bör belastas med alltför betungande skuldsumma från det gamla. Styrelsen tillåter sig därför hemställa:

att Stadsfullmäktige ville för de i föregående berörda utvidgningsarbeten inom gasverket bevilja ett anslag af 14,500 kronor att utgå af vinstmedel med en femtedel under hvardera af åren 1912—1916.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

N:o 54.

Drätselkammarens anhållan om bemyndigande att sälja tomterna N:o 11 och 12 b i stadens västra kvarter.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed anhålla om bemyndigande att för stadens räkning försälja de delar af tomterna N:ris 11 och 12 b i Västra kvarteret, som ej behöfva tagas i anspråk för Västgötegatans utläggande till i stadsplanen fastställd bredd.

Tomterna innehålla i areal tillhopa 565,4 kvadratmetar, hvaraf inemot en tredjedel åtgår för Västgötegatans reglering. Återstående tomtmark är för liten att bebygga och utgör icke ens en half byggnadstomt utan bör lämpligast sammanslås med angränsansande tomtmark. Det är för att underlätta en sådan sammanslagning, när fråga därom kan uppstå, som Drätselkammaren begärt här ifrågavarande bemyndigande.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 55.

Drätselkammarens förslag angående inköp af ett mindre markområde i Tegelvreten.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 29 september 1910 antogo Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag ett af byggmästaren C. J. Johansson gjordt erbjudande rörande byte af tomt- och gatumark i Tegelvreten för framdragande af Engelbrektsgatan till Katrinelundsvägen. Vid afslutandet af ifrågavarande regleringsaftal har det befunnits lämpligt att till den mark, som staden därigenom skulle förvärfva lägga jämväl ett mindre område om 62 kvadratmeter af den Johansson tillhöriga tomtmarken, beläget mellan Engelbrektsgatans fortsättning och staden förut tillhörig vägmark, numera afsedd att läggas till den blifvande tomtmarken öster om nyssnämnda fortsättning af Engelbrektsgatan.

Drätselkammaren får härmed anhålla om Stadsfullmäktiges godkännande af kammarens åtgärd att köpa jämväl ofvanberörda markområde om 62 kvadratmeter, hvilket liksom arealskillnaden i öfrigt betingat ett pris af 3 kronor pr kvadratmeter.

Det erforderliga anslaget 186 kronor torde böra utgå af reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 56.

Hamnstyrelsens förslag till bestämmande af hamnområde för Västerås samt tillägg i hamntaxan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid fastställande af inlämnadt förslag till taxa å hamnafgifter för Västerås hamn har Kungl. Maj:t föreskrifvit sådan ändring, att den föreslagna bestämmelsen: »för gods som lossas eller lastas i hamnen eller å dess område utan att föras öfver stadens kaj eller brygga, erlägges icke mer än 50 % af ofvan bestämda afgifter», skulle utgå. Denna ändring synes föranledd däraf, att Kungl. Kommerskollegium, särskildt i betraktande af att hamnområde för Västerås icke blifvit fastställdt, ansett sig icke böra i ärendets dåvarande skick tillstyrka intagandet i taxan af en dylik bestämmelse.

Med anledning häraf får Hamnstyrelsen, med öfverlämnande af transumt af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 26 maj 1911, om saken anföra följande:

Ifrågavarande bestämmelse har funnits intagen i föregående taxor, och äfven tillämpats, hvarför Styrelsen ej heller tvekat att i det senast inlämnade taxeförslaget bibehålla densamma, så mycket mer som gällande hamnordning, fastställd af Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län den 17 juni 1875, uttryckligen bestämmer: »Till stadens hamnområde räknas den del af Västeråsfjärden, som faller inom stadens jurisdiction, samt utloppen af åarne».

Såvidt Styrelsen har sig bekant, finnes ej några bestämda föreskrifter utfärdade, huru fråga om hamnområdes fastställelse skall afgöras, men synes numera vederbörande anse, att dylik fråga skall pröfvas af Kungl. Maj:t, hvarvid karta bör vara upprättad med beskrifning och tydligt angifvande af gränser, vattendjup m. m.

Den ur taxan uteslutna bestämmelsen har afsevärd betydelse för staden, enär det är i kraft däraf, som hamnen uppburit hamnafgifter för den trafik, som Västerås Masugnsbolag har vid sina anläggningar inom hamnområdet, hvilka afgifter uppgått till i medeltal cirka 1,000 kronor per år. Bestämmelsens borttagande betyder således förlust för hamnen, så mycket kännbarare som ju staden under de senaste åren nedlagt betydliga kostnader för hamnens förbättring och utvidgning, till hvilkas amortering hamnens oförminskade inkomster äro väl behöfliga.

I öppen dag torde ligga att det ej är uteslutande för egen del som staden utfört sina dyrbara hamnanläggningar, utan har det skett för underlättande af den allmänna samfärdseln, och det är i ersättning för dessa af staden gjorda uppoffringar, som staden medgifvits privilegium att uppbära afgifter. Det synes då äfven vara klart, att Masugnsbolagets åtgärd att anlägga egna hamnanordningar, innebär ett intrång i detta privilegium, hvarför det ej torde vara obilligt att staden tillförsäkrades någon ersättning därför.

Enklaste sättet att ordna dessa frågor synes Styrelsen vara, att hos Kungl. Maj:t söka fastställelse af hamnområde och att sedan detta, det enda af vederbörande framhållna hinder för den ifrågavarande bestämmelsens införande i taxan undanröjts, likaledes hos Kungl. Maj:t anhålla om bestämmelsens återinförande

I afseende å hamområdets begränsning har Styrelsen ej funnit något skäl att frångå hittills gällande bestämmelser sådana desamma för mer än 35 år sedan fastställts af Konungens Befallningshafvande.

På grund af hvad som sålunda anförts får Styrelsen, med hänvisning till bilagda plan och beskrifning öfver Västerås hamnområde, samt till likaledes bifogade transsumt af ofvan åberopade hamnordning hemställa att Stadsfullmäktige ville

dels hos Kungl. Maj:t söka nådig fastställelse af hamområde för Västerås

dels ock — i händelse af bifall därtill — i underdånighet anhålla om den ifrågavarande bestämmelsens återinförande i taxan.

Västerås den 15 augusti 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Transsumt.

Resolution i anledning deraf att magistraten i Westerås, sedan magistraten för stadsfullmäktige framlagt förslag till Hamnordning för staden —

— — — — — — — — — — — — — — — —

uppå Stadsfullmäktigos begäran till Konungens befallningshafvandes pröfning öfvelämnat stadsfullmäktiges förslag, dervid magistraten sig vidare i ärendet utlåtit; Gifvet Westerås slott i landskansliet den 17 juni 1875.

Konungens befallningshafvande har detta ärende i öfvervägande tagit; och pröfvat, i stöd af Kungl Maj:ts nådiga förordning den 8 maj 1874, angående Hamnordningar och andra ordningsföreskrifter för Allmänna hamnarna i Riket, skäligt fastställa, att lända till efterrättelse så snart densamma blifvit behörigen kungjord, följande

Hamn-Ordning
för
Västerås stad.

§ 1.

Till stadens hamnområde kan räknas den del af Westeråsfjärden, som faller inom stadens jurisdiktion, samt utloppen af åarna.

§ 2.

— —

Tid och ort som ofvan.

Reinhold Charpentier.

C. E. Stålhös.

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri, 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 31 augusti. X.

N:o 57.

Magistratens skrifvelse med öfverlämnande af revisionsberättelse öfver stadens räkenskaper för år 1910 samt inkomna förklaringar i anledning däraf äfvensom Drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed öfverlämna inkommen revisionsberättelse rörande Drätselkammarens med fleres räkenskaper för år 1910 jämte i anledning af berättelsen infordrade och ingifna förklaringar däröfver från Drätselkammaren, Folkskolestyrelsen, Vatten- och Gasverksstyrelsen och Hamnstyrelsen.

I anledning af den utaf herrar revisorer framställda anmärkning beträffande öfverskridande af det till Magistraten för tryckning och annonser lämnade anslag får Magistraten, med erinran att ifrågavavarande anslag är af förslagsanslags natur, framhålla, att svårighet möter att exakt beräkna föreliggande behofs storlek; men hafva annonsering och tryckning icke skett utöfver hvad ålegat Magistraten och Rådstufvurätten att författningsenligt verkställa samt staden haft skyldighet bestrida.

Västerås rådhus den 22 augusti 1911.

På Magistratens vägnar:

J. W. Ödman.

Helge Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Till oss af Stadsfullmäktige i staden utsedda revisorer, har Ni den 24 april 1911 öfverlämnat Drätselkammarens i Västerås räkenskaper, däri inbegripna Västerås Vatten-, Gas- och Elektricitetsverks och dess Folkskolestyrelses räkenskaper, samt räkenskapen för Strömsholms våg m. m., antecknadt i § 210 Edert protokoll ofvannämnda dag.

Efter fullbordad revision af oss sålunda tillställda räkenskaper få vi med återställande till Eder af desamma afgifva följande

Revisionsberättelse.

Siffergranskningen af samtliga räkenskaper har verkställts af herr Herman Tersmeden, därvid, jämte några mindre skrif-, räkne- och andra fel, hvilka under året blifvit mestadels vederbörligen rättade, iakttagits, att i hamnräkenskapen å fol. 28 summering ej är gjord utan transporterna från foliets början endast nedflyttade till dess slut, hvarför staden här har en fordring på omkring 120 kronor.

Vi hafva undersökt förhållandet och funnit detsamma riktigt och anmärka således det exakta beloppet 120 kronor 96 öre att uti hamnens räkenskaper för innevarande år under titel anmärkningsmedel eller på något annat lämpligt sätt tagas till uppbörd.

Herr Tersmedens vid sifferrevisionen nedlagda synnerligen omsorgsfulla arbete är det oss särskildt angenämt att här nu, liksom föregående års revisorer gjort, få vitsorda och tacksamt erkänna, helst som en hel ny afdelning räkenskap, nämligen folkskolestyrelsens, i år tillkommit till de vanliga räkenskaperna.

Enär räkenskaperna äro förda med noggrannhet och samtliga poster verificerade, få vi för samtliga vederbörande tillstyrka ansvarsfrihet för den tid, revisionen omfattat, dock för hamnstyrelsen endast under den förutsättning, att ofvan anmärkta belopp, 120 kronor 96 öre, i år uppföres såsom inkomst.

På några saker vilja vi dock fästa Eder uppmärksamhet under förhoppning, att de af oss därvid gjorda erinringar må leda till rättelser, då vi för vår del anse dem viktiga nog.

Sålunda få vi erinra följande:

Många af Stadsfullmäktige eller annan vederbörlig myndighet anvisade såväl fasta anslag som förslagsanslag ha äfven för detta räkenskapsår blifvit betydligt öfverskridna, hvarför vi ej kunna undgå att upprepa det af flera föregående räkenskapsårs revisorer gjorda uttalandet, att detta förhållande synes böra påkalla noggrann uppmärksamhet, så att ettdera anslagen, där behofvet pröfvas nödvändigt, höjas till de nödvändiga beloppen eller vederbörande förehållas att tillse, att utgifterna stanna inom de belopp, som till de olika ändamålen anvisats och detta senare i synnerhet, då utgifterna ej äro af så brådskande eller annan natur, att ej Stadsfullmäktiges beslut därom kunna inhämtas.

Som exempel på öfverskridna anslag få vi bl. a. anföra följande inom parentes satta beloppet för öfverskridandet:

undervisningsändamål (317: 63)
tryckning och annonser, magistraten, (1,032: 29),
underhåll och reparation af brandstationen (420: 86),
trädplanteringssällskapet (501: 95),
drätselkammarens skrifmateriel (1,298: 80), detta belopp har påförts förslagsanslagets konto,
polisens beklädnadsanslag (502: 77),
slöjdundervisningen i folkskolorna (287: —),
skolmateriel i folkskolorna (513: 33),
tryckning och annonskostnader för folkskolorna (292: 89).

Vederbörlig redovisning från auktionskammarens föreståndare å staden tillkommande auktionsprovisioner för år 1910 saknas.

Folkskolornas andel för sopning af stadens platser, utgörande kr. 400 har ej till Drätselkammaren influtit.

Följande arrenden för år 1910 äro obetalda:
för fiskvattnet Stallhagen—Lillån kr. 100,
för d:o vid Viksäng kr. 15.

Följande hyror för år 1910 äro obetalda:
för platsen vid Sjöhatten kr. 50,
för upplagsplatser vid Munkängen kr. 70.

På ett belopp af kr. 11,302: 85 inkomsterna för hamnen har arfvodet beräknadts efter 9 % i stället för i staten angifna 6 %; skillnaden anmärkes, därest ej nöjaktig förklaring kan afgifvas, till uppbörd i hamnens räkenskaper för år 1911.

Den 29 mars 1910 utbetalades enligt kassaboken kr. 7,000 till fattigvården i staden; därå saknas vederbörlig anordning, och som verifikation är lämnadt ett kvitto af fröken E. Åhlén, å hvilket beloppet till så väl bokstäfver som siffror är ändradt från kr. 2,000 till kr. 7,000 (se verif. n:r 369).

Till poliskommissarien C. Fransson har utan anordning utbetalats kr. 400 mot endast hans kvitto till olycksfallsförsäkringsafgifter för poliskåren; vederbörande försäkringsbolags kvittenser böra infordras och biläggas räkenskapen.

Till skrädderifirman Carl Spångs Eftr. har efter anordning af poliskommissarien utbetalts kr. 400 för "diverse arbeten"; specificerad räkning bör infordras och biläggas räkenskapen.

Vi vilja vitsorda, att gasverkets räkenskaper äro i motsats till hvad förut varit fallet öfverskådligt och tydligt upplagda och förda, men vi anse olämpligt, att den i jämförelse med anläggningskapitalet lilla vinst, som uppkommit å rörelsen, icke afskrifvits å fastigheterna; dessa stå vid räkenskapsårets början redan i ett värde af 1,300,000 kr., och kommer, som bekant, detta värde att genom redan färdigställda och ytterligare afsedda nybyggnader i afsevärd mån höjas; då ej någon som helst afskrifning under gångna åren skett, anse vi, att sådan åtgärd vore lämplig.

Sättet för utbetalande af folkskollärarekårens aflöning anse vi böra förenklas, så att för underlättande af så väl kassörens som kommande revisorers arbete kvitto af hvarje löntagare tecknas direkt å för månad uppgjord aflöningslista, hvarigenom de nu brukliga personliga kvittenserna kunna bortfalla.

Den till grund för folkskolestyrelsens räkenskaps inventariekonto liggande fullständiga inventarieförteckning saknas i räkenskapen en sådan bör infordras och biläggas räkenskapen.

In- och utgående balanskonton i folkskolestyrelsen räkenskap äro ej försedda med slutsummor; kontona böra i detta afseende kompletteras.

Det förefaller oss anmärkningsvärdt, att skurningen i Herrgårdsskolan — 5 gånger under räkenskapsåret — dragit en kostnad af kr. 527: 50 eller 105: 50 för hvarje gång.

Det drätselkammarens beslut, som finnes antecknadt under § 161 i dess protokoll för den 12 maj 1910, och hvarigenom drätselkammaren beviljat 250 kronor att utgå till byggnadschefen såsom resebidrag för bevistande af en pågående stadsplaneutställning i Berlin, har i någon mån väckt vår uppmärksamhet. Det har visserligen påförts anslaget till stadsplanearbetet, men detta anslag torde

ej hafva i staten uppförts i den afsikt, att däraf skulle utanordnas resebidrag. Beviljandet synes oss ej heller kunna falla inom ramen för drätselkammarens befogenhet enligt § 10 dess instruktion, då där endast talas om att kammaren äger att utan stadsfullmäktiges hörande verkställa nödiga reparationer äfvensom andra tillfälliga arbeten och inköp för stadens räkning under villkor, att kostnaden för hvarje särskildt fall icke öfverstiger 300 kr.; vi anse, att stadsfullmäktige i detta fall borde ha beslutat.

Vi hafva under den korta tid, som stått oss till buds för fullgörande af vårt revisionsuppdrag, icke hunnit med att ägna någon uppmärksamhet åt hur stadens fastigheter vårdas, och vi äro öfvertygade om, att de vårdas och vidmakthållas på ett sätt, som ej kan gifva anledning till anmärkning. Musikpaviljongen i Sundinska parken synes oss dock få förfalla utan att något göres för att reparera densamma.

Som vi anse, att kontroll bör utöfvas, huruvida de af drätselkammaren till stadens fattigvård utbetalade beloppen ingå i dennas räkenskaper, få vi hemställa, att Ni behagade vidtaga åtgärder för att ett sammanträde, för dylik ömsesidig kontroll, kunde komma till stånd emellan stadens och fattigvårdens revisorer, eller än bättre, enligt vårt förmenande, att fattigvårdens räkenskaper öfverlämnades till drätselkammaren, intoges i dess räkenskaper och lämnades till granskning af stadens revisorer, hvilkas antal härför borde liksom af flera andra skäl ökas t. e. till minst 9 med 6 suppleanter.

Till slut vilja vi uttryckligen påpeka, att stadens räkenskaper böra för besparande af bokförarnes och revisorernas arbete, för införande af enkelhet, klarhet och förmåga af hastig öfverblick af ställningen förenklas och omläggas, och vi anhålla vördsamt, att åtgärder härför vidtagas snarast möjligt, helst som ej den af föregående års revisorer gjorda, som det kan tyckas, billiga anhållan, att vid utgifter, hvartill medel ej vore i staten anvisade, i räkenskaperna måtte antecknas, enligt hvilket vederbörandes beslut utbetalningarna skett, vunnit tillmötesgående.

Utan att ingå på huru en dylik omläggning beträffande så väl staten som räkenskaperna bör företagas, anse vi, att genast bör en förändring så ske, att räkenskaperna noggrannt följa staten, att där besparingar å eller öfverskridningar af anslag förekomma, dessa öfverföras till ett slutkonto, där tydligt synes, hvilket varit förhållandet och om staten i sin helhet visar behållning eller brist. Detta kan nog ses af nuvarande räkenskap men med mycket mera arbete, än som kunde behöfvas.

Vi hafva under vårt revisionsarbete, i hvilket samtliga revisorer och suppleanter utom herr A. F. Lindblad deltagit fördelat oss på fyra afdelningar. Vid ofvannämnda besluts fattande ha alla deltagande revisorer och suppleanter varit närvarande och besluten enhälliga. Undertecknad Wetterling har dock ej deltagit i vare sig revisionen af folkskolestyrelsens räkenskaper eller de ofvan anförda beslut, som rört desamma. Vid justeringen af denna revisionsberättelse ha endast undertecknade närvarit.

Drätselkammarens berättelse öfver räkenskaperna bifogas.

Västerås den 13 juni 1911.

Aug. Wetterling. Fr. Fröberg. G. Johansson. J. Hult.
Joh. Öberg. Carl Ohlsson.

Till Magistraten i Västerås.

I anledning af de af stadsrevisorerna gjorda anmärkningarne i berättelsen öfver granskningen af stadens räkenskaper för år 1910 får Drätselkammaren, i hvad samma anmärkningar angå Drätselkammaren, anföra följande.

Hvad först angår öfverskridandet af en del anslag erinras till en början, att de särskildt anmärkta beloppen äro jämförelsevis obetydliga och att staten i sin helhet visar en afsevärd behållning, som med ett belopp af ej mindre än 40,000 kronor upptagits bland inkomsterna i 1911 års stat. Anslaget till undervisningsändamål kom att något öfverskridas på den grund, att kostnaderna för botaniska trädgårdens ordnande blefvo något större än som från början var beräknadt. Utbetalningarne för Magistratens trycknings- och annonskostnader hafva skett på grund af vederbörliga utanordningar från Magistraten. Öfverskridandet af utgifterna för brandstationens underhåll och reparation har sin grund däri, att inledningen af gas i byggnaden, hvarför anslag jämlikt ett från stadens gasverk lämnadt kostnadsförslag beviljats med 1,600 kronor, vid arbetets utförande genom gasverkets försorg dragit en kostnad af omkring 2,000 kronor. Slutligen hafva de allmänna omkostnaderna för stadens parker och planteringar af för Drätselkammaren obekant särskild anledning blifvit något större än som vid statens uppgörande beräknades. Samtliga nu omförmälda öfverskridanden af anslag, hvilka gifvetvis måste vara att anse såsom förslagsanslag, hafva i 1910 års räkenskaper utbalanserats och har Drätselkammaren, då 1910 års förslagsanslag är förbrukadt, för afsikt att till 1912 års stat äska anslag till ifrågavarande bristers täckande.

Anslaget till skrifmateriel för Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner har visserligen öfverskridits med ett något mera betydande belopp. Men jämväl detta anslag torde vara att betrakta som ett förslagsanslag. Öfverskridandet har sin hufvudsakliga grund i de ökade kostnaderna för tryckning af Stadsfullmäktiges handlingar och protokoll, hvilka utgifter helt naturligt svårligen låta sig i förväg exakt beräkna, samt för den verkställda bindningen af Stadsfullmäktiges handlingar för Stadsfullmäktigeledamöternas räkning.

Ehuru polisens beklädnadsanslag visserligen, på sätt revisorerna anmärkt, öfverskridits, har likväl poliskårens konto i dess helhet lämnat en behållning af 1,786 kronor 54 öre.

I fråga om de anmärkta öfverskridandena af anslag må till sist erinras däröm, att det icke är möjligt att före tiden för bokslutet ens beräkna eller förutse, om behållning eller brist af den jämförelsevis obetydliga omfattning, hvarom här är fråga, kan komma att uppstå å ett anslag, hvaraf löpande utgifter under hela räkenskapsåret skola bestridas.

Från auktionskammareföreståndaren har numera inkommit redovisning för 1910 års provisioner.

Vid afslutandet af Drätselkammarens böcker för 1910 observerades, att folkskolornas andel i kostnaden för sopning af allmänna platser ej till Drätselkammaren inbetalats, men då folkskolans räkenskaper redan då voro afslutade, ämnar Drätselkammaren, på hvars kontor numera jämväl folkskolans räkenskaper föras, tillgodoföra beloppet i 1911 års räkenskaper.

Arrendet för fiskvattnet Stallhagen—Lillån har af misstag påförts förre arrendatorn däraf. Efter kontraktets utgång den 1 januari 1910, ansåg sig denne på grund af det försämrade fisket nödgad upphöra med arrendet. Sedermera utarren-

derades detta fiskvatten till Västerås fiskeriförening mot en afgift af 25 kronor. En del af de öfriga obetalda arrendeafgifterna äro redan nu indrifna och de öfriga skola jämväl af Drätselkammaren indrifvas. Någon fara för förlust i detta hänseende torde ej föreligga.

Å det till fattigvårdsstyrelsen den 29 mars 1910 utbetalade beloppet 7,000 kronor har nu till Drätselkammaren öfverlämnats vederbörlig anordning, som här bifogas.

Vederbörligt kvitto å poliskårens olycksfallsförsäkringsafgifter tecknadt å försäkringsbrefvet finnes i förvar hos Magistraten. Poliskommissarien Fransson har utkvitterat beloppet i egenskap af agent för det bolag, i hvilket poliskåren är försäkrad mot olycksfall.

Den specificerade räkningen afseende löpande arbeten under året från skrädderifirman Carl Spångs Eftr. var vid bokslutet redan inkommen, men kom ej att bindas in med de öfriga verifikationerna och har vid densammas likviderande det i förskott lämnade beloppet 400 kronor frånräknats.

Då byggnadschefens besök vid stadsplaneutställningen i Berlin måste anses vara af stor betydelse för det pågående stadsplanearbetet här i staden, anser Drätselkammaren, som visserligen ej direkt har något med detta arbete att skaffa, men under hvilken myndighet byggnadschefen närmast sorterar, sig hafva varit i sin fulla befogenhet, då den af stadsplaneanslaget anordnat det anmärkta bidraget till byggnadschefens ifrågavarande resa.

Den af revisorerna omnämnda 10 § i det för Drätselkammaren gällande reglementet har af Drätselkammaren tolkats så, att Drätselkammarens befogenhet att bevilja anslag inom 300 kronor ej allenast inskränker sig till reparationer, tillfälliga arbeten och inköp, utan att därmed afses utgifter i allmänhet, som kunna vara hänförliga till Drätselkammarens verksamhetsområde; och hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna denna uppfattning, som hittills under en lång följd af år oanmärkt praktiserats.

Musikpaviljongen i Stadsparken är i det skick, att kostnader ej böra nedläggas för dess reparation. Skall densamma bibehållas, torde den böra helt och hållet ombyggas. Drätselkammaren torde få återkomma till frågan i sammanhang med nästa års budget.

Hvad det af revisorerna framställda önskemålet om förenkling och omläggning af stadens räkenskapsväsen angår, anser Drätselkammaren, vid det förhållande, att dels inom Svenska Stadsförbundets byrå utredning pågår om införande af ett för landets städer gemensamt bokföringssystem och dels fråga är å bane att i lagstiftningsväg fastställa vissa normer uti ifrågavarande hänseende, att någon åtgärd i af revisorerna antydd riktning ej för närvarande bör vidtagas. Däremot vill Drätselkammaren i anledning af revisorernas erinran för framtiden iakttaga, att i räkenskaperna vid utgifter, hvartill medel ej äro i staten direkt anvisade, göra anteckning om det beslut, på grund af hvilket utbetalningarne skett.

Hvad slutligen beträffar revisorernas uttalande, om att genast sådan förändring med afseende å räkenskapsföringen borde ske, att räkenskaperna noggrannt följa staten samt föras så, att besparingar och brister å de särskilda anslagen tydligt kunna iakttagas, är denna anmärkning svår att förstå. Räkenskaperna äro nämligen upplagda efter staten och af det bokslutet åtföljande räkenskapssammandraget framgår utan svårighet den brist, respektive behållning, som å hvarje anslag

uppkommit, men vill Drätselkammaren likväl taga under öfvervägande lämpligheten af att på sätt revisorerna önskat för revisorernas bekvämlighet upprätta en särskild tablå öfver uppkommande besparingar eller brister å de särskilda anslagen.

Västerås den 10 augusti 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Af Drätselkammaren rekvireras för fattigvårdens behof kronor sjutusen (7,000).

Västerås den 29 Mars 1910.

För Fattigvårdsstyrelsen:

A. Johansson.

Kvitteras. För Fattigvårdsstyrelsen:

Axel Eklundh.

Till Magistraten i Västerås.

Folkskolestyrelsen i Västerås får härmed afgifva infordrad förklaring öfver af stadens revisorer gjorda anmärkningar angående räkenskaperna för år 1910 och därvid anföra,

att det för slöjdundervisningen under år 1910 tillgängliga anslaget visat sig vara för litet för det ökade antalet slöjdafdelningar, hvarför det ock i staten för innevarande år höjts från 1,800 kr. till 2,500 kr.,

att i utgifterna för skolmateriell ingår vid årsskiftet inneliggande lager af de läseböcker, hvilka enligt skolrådets i Västerås beslut den 18 november 1907 skola antingen tillhandahållas barnen till halfva det pris, skolkassan betalat för desamma, eller gratis utdelas åt de fattigaste,

att under år 1910 vissa blanketter tryckts för en tid af 5 år, hvarigenom utgifterna härför det året visserligen stegrats men priset per exemplar högst väsentligt nedbringats, samt att skolstyrelsen vidtagit åtgärder för att anslaget ej må öfverskridas,

att folkskolans andel (400 kr.) i kostnaden för sopning af stadens platser icke blifvit utbetald, enär något krav därom icke framställts,

att det sedan många år använda sättet med personliga kvittenser vid folkskollärarekårens aflöning naturligtvis medför något större besvär för såväl revisorerna som kassören, men att det emellertid har blifvit bibehållet såsom bekvämligare för lärarepersonalen isynnerhet under ferietiden, då de flesta vanligen äro bortresta; skolstyrelsen har dock anmodat kassaförvaltaren att vidtaga ändring häri,

att den fullständiga inventarieförteckningen icke bilagts räkenskaperna, enär ett nytt sätt för inventarieförteckningens förande är enligt folkskolestyrelsens beslut under utarbetande och kommer att under året framläggas till antagande, hvarigenom en så fullständig omläggning af det nuvarande systemet kommer att ske, att en särskild inventering dessförinnan varit onödigt arbete,

att den icke utförda nedsummeringen af balanskontona n:r I och n:r II nu blifvit verkställd,

att enligt folkskolestyrelsens mening skurningen af Herrgärdsskolan ej kan göras billigare med den dagaflöning af kr. 2: 50, som skolrådet i Västerås på skurbiträdenas anhållan fastställde den 19 november 1908 att gälla fr. o. m. den 1 jannuari 1909, utan att antingen antalet skurningar per år skall minskas eller afprutning göres på deras grundlighet.

Västerås den 22 augusti 1911.

På Folkskolestyrelsens vägnar:

Peter Bagge.

Magnus Strandberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 11 juli 1911.

§ 109.

Från Magistraten hade till Styrelsen för yttrande öfverlämnats revisorernas berättelse rörande stadens räkenskaper för år 1910, så lydande:

“Till — Bil. § 109“.

Med anledning häraf beslöt Styrelsen genom utdrag af protokollet meddela Magistraten att, hvad beträffade revisorernas åsikt att den vid Vatten- och Gasverket uppkomna årsvinsten bort afskrifvas å fastigheterna, Styrelsen, som till fullo insåge behofvet af att afskrifningar verkställdes, endast ville erinra därom, att Stadsfullmäktige uppdragit åt Drätselkammaren och Styrelsen att utarbeta förslag till afskrifningsplan för de under Styrelsens förvaltning stående verken, samt att sådant förslag, som för närvarande vore under utarbetande torde kunna underställas Stadsfullmäktiges pröfning före uppgörandet af nästkommande års budgetförslag.

Då i öfrigt ingen anmärkning mot Vatten- och Gasverkets räkenskaper förekommit hade styrelsen intet vidare att erinra.

Paragrafen förklarades genast justerad.

Som ofvan.

In fidem

C. Fogelberg.

Till Magistraten i Västerås.

Som förklaring å de anmärkningar Stadens revisorer i sin berättelse af den 13 sistlidne juni angående stadens räkenskaper år 1910 framställt, får Hamnstyrelsen härmed för sitt vidkommande anföra följande.

Beträffande det fel, som uppstått vid nedsummeringen af sidan 28 i hamnräkenskapen, har det samma blifvit rättadt genom att ifrågavarande belopp 120 kr. 96 öre blifvit under innevarande år af Hamnuppbördsmannen inlevereradt till Drätselkammaren.

Den afvikelse, som för revisionsåret ägt rum från den fastställda staten, i det att å ett belopp af kr. 11,302: 85 af hamnens inkomst har arvodet beräknats efter 9 % i stället för efter i staten angifna 6 %, har sin grund i följande.

I afsikt att genom ändring i sättet för bokföring och redovisning af broafgifter för varor, särskildt med ångfartyg i reguliär förbindelse, hvilket varit ytterst besvärligt och tidsödande utan att innebära motsvarande fördelar, åstadkomma lindring däri, har Hamnstyrelsen i början af 1910 träffat sådan öfverenskommelse med rederierna för ifrågavarande båtar, att broafgiften af dem uttages i samband med fraktafgifterna, för att sedan af rederierna redovisas till staden. I ersättning för det arbete, som dessa således benäget åtagit sig, har Hamnstyrelsen tillförsäkrat dem en ersättning af 5 % af uppbörden.

Å andra sidan har ju hamnuppbördsmannen ej kunnat helt befrias från befattning med samma uppbörd, enär denna i alla fall skall gå genom och kontrolleras af honom, och har Styrelsen således ej heller helt kunnat indraga den ersättning af 6 %, som enligt staten tillkom honom. Styrelsen har därför träffat sådan öfverenskommelse med honom, "att han, med anledning af att hans arbete i afsevärd mån minskats, skulle vidkännas minskning i honom tillkommande arvode, hvilken minskning, med hänsyn till Styrelsens uttalande i förslaget till inkomst- och utgiftsstat för 1910 rörande ålderstillägg, bestämdes till 2 %, motsvarande genom ersättningen till rederibolagen uppkommen ökning i redovisningskostnaden minskad med de 200 kronor, som Styrelsen förut prutat af".

Styrelsens nyssberörda uttalande hade nämligen föranledts af en framställning från Hamnuppbördsmannen om löneförhöjning med 500 kronor och innebar att Styrelsen "med hänsyn till hans långa och plikttrogna tjänstgöring och därmed förbundna kräfvande arbete ansett sig böra föreslå ytterligare ett ålderstillägg, som dock ej torde sättas högre än 300 kronor, då Styrelsen hade för afsigt föreslå sådan ändring i bokföringsarbetet, att en betydlig lättnad däri skulle uppstå". Detta Styrelsens förslag i skrifvelse till Magistraten af den 29 oktober 1909 blef äfven af herrar Stadsfullmäktige godkändt.

I öfverensstämmelse härmed har äfven förslaget till 1911 års inkomst- och utgiftsstat blifvit uppgjord och sedermera af herrar Stadsfullmäktige fastställd, hvarvid dock genom förbiseende hamnuppbördsmannen tillkommande arvode beräknats efter 2 % af inkomst för varor med fartyg i regelbunden trafik i stället för efter 6 % minskadt med 2 % d. v. s. 4 %, såsom Styrelsen beslutat.

Då sålunda den anmärkta afvikelsen i själfva verket innebär endast ett beviljande af den löneförhöjning, som Hamnuppbördsmannen begärt och Styrelsen för sin del tillstyrkt, ehuru Styrelsen ansåg att en del däraf borde utgå under

annan form, får Styrelsen, som ofrivilligt öfverträdt sin befogenhet, uttala en förhoppning

så väl att den lämnade förklaringen måtte anses tillfyllest
som äfven att enahanda uppbördsprocent må utgå äfven under 1911.

Västerås den 23 juli 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Berättelse

öfver

Västerås stads Drätselkammares räkenskaper för år 1910.

Sammandrag öfver allmänna utgifter och inkomster.

Utgifter:

Ränta och amortering å obligationslån:

Obligationslånet af den 1/6 1892:			
Ränta		11,760: —	
Amortering		8,000: —	
Provision		49: 40	19,809: 40
Obligationslånet af den 15/6 1896:			
Till Stockholms Handelsbank:			
Ränta	18,198: —		
Amortering	17,000: —		
Provision	44: —	35,242: —	
Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:			
Ränta	5,130: —		
Amortering	7,000: —	12,130: —	47,372: —
Obligationslånet af den 1/8 1902:			
Till Stockholms Handelsbank:			
Ränta	66,360: —		
Amortering	28,000: —		
Provision	117: 96	94,477: 96	
Till fonder under Drätselkammarens förvaltning:			
Ränta		5,800: —	
Transport		100,277: 96	67,181: 40

Transport		100,277: 96	67,181: 40	
Till Domkapitlet i Västerås:				
Ränta		1,200: —	101,477: 96	
Obligationslånet af den 1/8 1907:				
Aktieb. Mälareprov. Bank:				
Ränta		88,245: —		
Amortering		21,000: —		
Provision		136: 55	109,381: 55	278,040: 91
Intresse-Konto:				
Ränteutgifter enl. bugetförslaget			39,000: —	
Wallöfska lifräntan			1,100: —	40,100: —
Aflöningar:				
Till Magistraten med underlydande tjänstemän och betjänte			26,037: 50	
Vid Drätselkammaren m. m. tjänstemän:				
Byggnadschefen		7,000: —		
Stadens ombudsman				
Lön	4,500: —			
Arvode till vikarie under semester	200: —	4,700: —		
Stadskamreraren		4,500: —		
Stadsbokhållaren		2,100: —		
Arvode till skrifbiträde		1,500: —		
Stadsinspektoren		3,500: —		
Stadens arbetsförman		1,600: —		
Rådhusvaktmästaren				
Lön	1,200: —			
Olycksfallsförs.-ersättn.	15: —	1,215: —		
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper		500: —	26,615: —	
För läkarevård åt tre exekutionsbetjänter och två vaktmästare = 5 man à 4 kr.			20: —	52,672: 50
Pensioner:				
f. Stadsingeniören Fr. Gevalt			3,000: —	
» Stadsfiskalen Aug. Westerling			1,500: —	
» Poliskonstapeln J. F. Asplund			600: —	
» » E. A. Westén			400: —	
» Tornväktaren J. E. Norén			150: —	
» » C. E. Eriksson			75: —	
» Barnmorskan Carolina Närström			400: —	
Transport			6,125: —	370,813: 41

Transport	6,125: —	370,813: 41
f. Patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —	
» » C. A. Björklund	100: —	
» Sysslomannen J. E. Pettersson	800: —	
» Räkenskapsföraren Anna Gedda	1,000: —	
» Städerskan Lovisa Almström	450: —	
« Arbetaren L. E. Andersson (5 mån.)	150: —	
Anslag till Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond:		
1 1/5 rådmanslön efter äldre stat	360: —	9,085: —

Poliskårens konto:

Aflöningar	46,202: 87	
Beklädnadspersedlar	4,192: 77	
Olycksfallsförsäkringsafgifter	509: 75	
Läkarearvode och medicin	288: 52	
Extra polisvakning	1,701: 60	
Telefonafgifter, samtal och telegram	388: 45	
Tryck- och annonskostnader, skrifmaterialier och bokbinderiarbeten	534: 36	
Ersättning för eldning af ugnarne	50: —	
Renhållning af gata och klosetter	50: —	
Ett års städning	360: —	
Nyanskaffning och underhåll af vapenpersedlar och inventarier	986: 80	
Bränsle och lyse	1,114: 42	
Brandstodsafgifter	42: 64	
Vattenafgift	51: —	
Skorstensfejning	29: 87	
Krono- och kommunalutskylder	68: 74	
Oförutsedda utgifter	1,091: 67	
	57,663: 46	
Afgår årets inkomster	3,163: 92	54,499: 54

Brandkårens konto:

Aflöningar	19,248: 55	
Beklädnadspersedlar	1,834: 57	
Kol, ved och lyse	835: 19	
Inventarier	485: 90	
Underhåll af inventarier	370: 35	
» » brandredskapen	564: 87	
Stallet	2,309: 38	
Skrifmaterialier och trycksaker	121: 79	
Tvätt, skurning och städning	203: 28	
Brandtelegrafen och telefonafgifter	576: 81	
Transport	26,550: 69	434,397: 95

Transport		26,550: 69	434,397: 95
Olycksfall- och brandstodspremier		314: 04	
Reparationer		280: 16	
Smidesverkstaden		848: 88	
Snickareverkstaden		685: 72	
Brandkårens reserv		812: 30	
Allm. brandstyrkan		238: 50	
Diverse utgifter		1,567: 12	
		31,297: 41	
Enligt budgetförslaget			29,670: —

Byggnadsnämnden:

Arvode för uppehållande af stadsarkitektsgöromålen		2,000: —	
Till biträden å kontoret		1,053: 27	
För anskaffning och underhåll af materialier m. m.		600: —	3,653: 27

Hälsovårdsnämnden:

Aflöningar		9,271: 46	
Telefonafgifter		265: —	
Inledning af telefon till 1:ste stadsläkaren		35: —	
Desinfektionskostnader		237: 10	
Animalvaccin		39: —	
Analysafgifter		63: 79	
Bidrag till stadsbarnmorskorna		30: —	
Tryck- och annonskostnader		232: 50	
Bokbinderiarbeten		50: 50	
Skjutskostnader		24: —	
2 st. lungskyddare		5: —	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka		1,500: —	
Epidemiska sjukhuset, diverse utgifter		7,599: 17	
D:o inventarier		2,669: 79	
D:o för sjukvården:			
Aflöningar	4,951: 23		
Matvaror och medicin	12,741: 49		
Serumrör	274: 25		
Diverse	167: 60	18,134: 57	
		40,156: 88	
Årets uttaxering enl. budgetförslaget:			
a) Allmänna hälsovården		12,180: —	
b) Epidemiska sjukhuset		14,950: —	
c) Drätselkammaren förskotterat	13,026: 88		
Afgår inkomster utöfver budgetförsl.	2,999: 17	10,027: 71	
Brist från år 1908		11,048: 39	48,206: 10
Transport			515,927: 32

		Transport	515,927: 32
Fosterbarnsnämnden:			
Tryck- och annonskostnader		60: 70	
Skjutskostnader		9: 15	69: 85
Gatubelysningen:			
Belysning med 283 ½ st. vanliga gaslyktor à kr. 73: 44		19,940: —	
» » 44 st. hängande gaslyktor		2,381: 36	
» » 1 lykta vid Epidemiska sjukhuset		35: —	
» » luxlampor		470: —	
» » 2 st. elektriska lampor		48: —	
Elektrisk belysning å Norrmalm		300: —	23,174: 36
Gatuläggningen:			
Enligt budgetförslaget:			
Kostnader för mindre gatuarbeten samt afgäld för nubbstensbrott		11,000: —	
Kostnader för makadamslagning		4,000: —	15,000: —
Underhåll af vägar och broar:			
Enligt budgetförslaget:			
Grusning och makadamisering af vägar och underhåll af broar			11,000: —
Kostnader för afloppsledningar			4,034: 93
Puddrettberedningsanstalten:			
Bidrag genom uttaxering till bestridande af renhållningsverkets utgifter			14,278: 93
Stadens parker och planteringar:			
Aflöningar		3,060: —	
Telefonafgift		53: —	
Brandstodsafgift		31: 76	
För skötsel och underhåll af Vasaparken och trädplanteringen utom stadens tullar samt parken mellan Stenläggaregatan och Kaserngatan	1,714: 33		
Stadsparken	738: 76		
Diverse planteringar	1,919: 90		
Stallhagen	123: 84		
Djäkneberget	1,515: 37	6,012: 20	
Diverse frö, växter och lökar		870: 61	
841 timmars körning		588: 70	
Diverse virke och kvastar		211: 60	
» från Sundströms järnhandel		118: 74	
» repvaror och färgstofter		136: 70	
	Transport	11,083: 31	583,484: 89

Transport	11,083: 31	583,484: 89
Reparation af redskap	50: —	
Diverse gödningsämnen	133: 40	
D:o blomkrukor	133: 75	
8 st. reveteringsmattor	18: —	
2 » grenklippare	72: —	
3 » liar	5: 25	
2,500 hl. grus	527: —	
För anläggning af en sommarvattenledning till öfre dammen å Djäkneberget	400: —	
För anläggning af en kloakledning i Vasaparken	380: —	
	12,802: 71	
Enligt budgetförslaget	12,300: 76	
Drätselkammaren förskotterat	501: 95	12,802: 71

Stallet:

Aflöning till två körkarlar	2,000: —	
Utfodring, hästskoning och hästförsäkring m. m.	1,400: —	3,400: —

Kallbadhuset:

Aflöning åt simlärare och simlärarinna för undervisning i torrsimning af skolbarn	300: —	
Brandstodsafgift	16: —	
Väf och flaggduk	13: 70	
20 st. korkskifvor	35: —	
Diverse mindre reparationer	408: 06	
Virke till d:o	113: 88	
Isväckning	59: 06	
Annonskostnaderna	40: 40	986: 10

Varmbadhuset:

Aflöningar	2,833: 41	
Provision å biljetter till badbetjäningen	948: 40	
Telefonafgift	30: —	
Brandförsäkringsafgifter	238: 13	
Olycksfallsförsäkringsafgift	103: 50	
1,683 hl. ångkol	2,389: 86	
Förbrukningsartiklar	750: 57	
Organisationskostnader och oförutsedda utgifter	2,027: 84	
Växelkassa till föreståndaren	25: —	9,346: 71

Hästholmarne:

Krono- och kommunalutskylder	54: 98	
Skorstensfejning	6: —	
Transport	60: 98	610,020: 41

Transport	60: 98	610,020: 41
Reparationsarbeten	366: 28	
Virke till d:o	47: 27	
Planeringsarbeten	123: —	
Gångbana af sten till badhuset	48: 64	
400 hl. grus	40: —	
Diverse	12: 01	698: 18

Skogarnes konto:

Skogvaktaren: lön	1,000: —	
för tillsyn af skogen	100: —	
Skogvaktareänkan: vedbränsle såsom pension	50: —	
Kommunalutskylder för skogvaktareboställlet	14: 88	
Fruktträd till d:o	25: 25	
Skorstensfejning d:o	12: —	
Upphuggning af pinnved	344: —	
D:o af stör och barrved	38: 48	
Barkning af stör och asp	177: —	
Planteringsarbeten	99: 94	
Hängnadsarbeten	129: 19	
Diverse arbeten	59: 85	
Östra holmen, gallringsarbeten	63: 75	
Västra » skogssådd	46: 70	2,161: 04

Rådhuset:

Kostnad för uppvärmning	1,169: 20	
Vatten, gas och elektrisk belysning	858: 84	
Brandstodsafgifter	131: —	
Skötsel af uren	45: —	
Diverse mindre reparationer	312: 65	
Fönsterinsättning	58: 76	
Extra rengöring och handdukstvätt	126: 50	
Diverse	100: 39	
	2,802: 34	
Enligt budgetförslaget		2,671: —

Stadshotellet:

Kronoutskylder	682: 50	
Kommunalutskylder	2,536: 87	
Brandstodsafgifter	519: 20	
Afgift för vatten och elektrisk ström	1,812: —	
Skorstensfejning	92: 30	
Renhållning	164: 21	
Transport	5,807: 08	615,550: 63

Transport		5,807: 08	615,550: 63
Kostnad för uppvärmning:			
5,960 hl. koks	5,960: —		
Maskinisten: lön	960: —		
D:o hyresafgift	250: —		
Extra eldning	55: 25	7,225: 25	
Hyra för Spritbolagets dräng		200: —	
Frakt m. m. för statyn »Hylas»		130: 40	
Diverse mindre reparationer och arbeten		559: 77	13,922: 50
Diverse Renhållning:			
S. k. kapitelhjon för sopning å diverse gator och allmänna platser:			
13 kvinnspersoner à 130 kr.		1,690: —	
För sopning å söndagarne under maj—september		149: 50	
Vinterunderhåll:			
Plogning, snökörning, sopning och sandning		2,136: 04	
15 vagnar sand		60: —	
Sommarunderhåll:			
Spolning af gator och allmänna platser samt borttränsning af ogräs		1,534: 04	
Kvastar		79: 60	5,649: 18
Arrenden och afgälder:			
Afgälder för till staden upplåten mark af Stallhagen:			
af Länslasarettets område	20: 40		
» Länsfängelsets »	10: 64		
» » » för järnvägen enl. Kungl. brefvet den 21/11 1873	100: —	131: 04	
1910 års afgäld för komministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet		171: 98	
1910 års afgäld för domkyrkosysslomans f d. lönejord å Trådarön		7: 99	
Arrende för gästgifvarejorden		11: 66	
7:de årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarne		124: —	
1910 års afgäld för två fattigvården förut tillhöriga planteringsland		50: —	
4:de årets afgäld till S:t Ilians kommun för Klockartorps och Talltorps öfverflyttande till staden		161: 12	
1910 års arrende för den s. k. Falkenbergska tomten		75: —	
1910 » » » jord i Herrgärdet och Gåsmyrevreten		250: —	
Afgäld för Vasaparken efter 1910 års medelmarkegång		439: 22	1,422: 01
		Transport	636,544: 32

		Transport	636,544: 32

Diverse årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å länsfängelset		262: 39	
Krono- och kommunalutskylder		1,097: 65	
Brandstodsafgifter		356: 32	
Telefonafgifter		707: 50	
Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare		468: —	
Kostnader vid brandsyn		356: 25	
Arvode till ombud vid mantalsskrifning		120: —	
Årsafgift till Svenska stadsförbundet à 2 kr. för hvarje 100-tal innevånare		337: —	
Stadens andel i Skarprättarens lön		75: —	
Paviljongen i Stadsparken:			
Brandstodsafgift, utskylder och underhåll		451: 13	
Klapphuset: tillsyn	125: —		
diverse utgifter	20: 99	145: 99	4,377: 23

Diverse särskilda ändamål:

Sista årets uttaxering för två nya urinkurar och flyttning af två gamla, inköp af möbler i gamla stadshuset samt handtverks- och industriutställningen år 1908, återstoden		3,675: 85	
Anslag för för uppehållande af arbetsförmedlingsanstaltens verksamhet	2,000: —		
Anslag för en gång till anskaffande af möbler och inventarier för anstaltens behof	1,500: —	3,500: —	
Anslag till stadsplanekommitterade		3,000: —	
Föreningen för kvinnans politiska rösträtt 1911 års anslag		500: —	
Omkostnader för rågångsstakning omkring stadens utmarker		640: 38	
Inledning af gas och omläggning af elektr. ledningar i polis- och brandstationen	1,600: —		
Anslag för underhåll och reparation i polis- och brandstationen	400: —		
Enligt budgeten	2,000: —		
Drätselkammaren förskotterat	420: 86	2,420: 86	
Reparation af köket i Sundinska huset		1,000: —	
Godtgörelse för åren 1909 och 1910 till Sundinska fonden för mistad hyra af Sundinska huset för de lokaler, som äro upplåtna för kyrkligt ändamål samt för anordnande af skolkökskurser		2,000: —	16,737: 09
		Transport	657,658: 64

	Transport	657,658: 64

Anslag till Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner:

För tryck- och annonskostnader m. m.

Tryck- och annonskostnader	3,771: 95	
Diverse för ombudsmannaexpeditionen	186: 10	
Bokbinderiarbeten	364: 25	
Skrifmaterialier	143: 45	
Postafgifter	143: 85	
1 st. sifferstämpel till Drätselkammaren	20: 45	
Diverse	18: 75	
	4,648: 80	
Enligt budgetförslaget		3,350: —

Anslag till Magistraten:

För tryck- och annonskostnader m. m.

Tryck- och annonskostnader	1,569: 19	
Skrifmaterialier	150: 40	
Bokbinderiarbeten	187: —	
Fastighetsböcker	76: —	
Handbok till kronouppbördskontoret	7: 95	
1 st. skrifmaskin	450: —	
40 st. kartonger	56: —	
Diverse	35: 75	
	2,532: 29	
Enligt budgetförslaget	1,500: —	
Drätselkammaren förskotterat	1,032: 29	2,532: 29

Stadsfullmäktige hafva beslutat följande utgifter, hvilka utgifter af Drätselkammaren bestridts att återgäldas medelst upptagande af lån för amortering på längre tid, nämligen:

Inköpta fastigheter:

Gården N:o 48 Norra kvarteret	23,500: —		
Egendomen Nordanby	55,000: —		
Lägenheten Rosenberg	7,000: —		
Tonten N:o 75 Södra kvarteret	3,500: —		
» » 2 Kungsängen	4,100: —		
» » 8 »	3,500: —	96,600: —	

Beslutade utgifter för diverse ändamål:

Rådhusets ombyggnad		2,979: 67	
Möblering af fästvåningen i stadshotellet		20,000: —	
	Transport	119,579: 67	663,540: 93

Transport		119,579: 66	663,540: 93
Nya folkskolan å Herrgärdet		3,643: 39	
Kungl. Västmanlands Regementes mötesplats		6,272: 50	
Djäknebergsskolans påbyggnad		23,006: 94	
Ersättning för borttagande af byggnader å till staden upplåtna delarne af tomterna N:ris 50 & 51 Norra kvarteret	11,000: —		
För gatuarbeten	90,470: —	101,470: —	
Köpesumman för en mindre ångspruta		8,120: —	

Västerås Vatten- och Gasverk:

För kostnader af nybyggnader och ledningars anläggande	595,667: 50	857,760: —

Anslag för undervisningsändamål:

Till Tekniska skolan	3,000: —	
» Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet	800: —	
» » bibliotek	1,500: —	
Hyresbidrag till rektor vid högre allm. läroverket i Västerås	1,200: —	
För ordnande af den s. k. botaniska trädgården samt uppförande af staket omkring densamma	2,317: 63	
För skötsel och vård af sockenbiblioteket	75: —	
	8,892: 63	
Enligt budgetförslaget	8,575: —	
Drätselkammaren förskotterat	317: 63	8,892: 63

Västerås allm. läroverks nybyggnad:

Kostnader öfver reserverade medel		241: 35

Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt:

Anslaget till Stadsplanekommitterade:

Kostnader utöfver anslaget	628: 26	

Aktier i Sala—Gysinge—Gefle Järnvägsaktiebolag:

Lån till ränta å bolagets obligationslån	1,221: 15	

Kyrkokassemedel:

Förskotterade medel för domprosthusets reparation	10,000: —	

Obligationslånet af år 1910:

Kostnader för lånet	4,366: —	
Transport	16,215: 41	1,530,434: 91

Transport		16,215: 41	1,530,434: 91
Varmbadhuskommittén:			
Kostnader under året		110,536: 71	
Vaktmästarebostaden å Djäkneberget:			
Å entreprenadsumman		6,700: —	
Reglering af Ängsgärdet		1,404: 03	134,856: 15
Inlöst inteckning i gården N:o 70 b Västra kvarteret			3,100: —
Förslagsanslaget:			
Anslag till ridande polis i länet		2,000: —	
D:o » idrottsplats		2,000: —	
D:o » värmeledning i växthuset		1,400: —	
D:o » Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningsförening		2,379: —	
D:o » Västerås skridskoklubb		300: —	
För ritningar till teaterbyggnad		500: —	
Köpeskilling för Lunda äng		300: —	
D:o » en lada å Östra utmarken		400: —	
Till bisittarne i Magistraten vid valförrättningar		225: —	
För utredning af ålderdomsförsäkring m. m.		525: —	
Kostnader för arkivets ordnande		591: 72	
D:o vid Svensk-Amerik. besök		209: 33	
Arbete vid Zimmermanska grafven		330: 52	
Afskrifv. enligt Stadsfullmäktiges beslut den 24/2 1910: 1909 års hyra för restaurationsbyggnaden och en villa med tomt å Elba	600: —		
för paviljongen i Stadsparken	300: —	900: —	
Provision m. m. å försålda obligationer af 1910 års lån		922: 50	
Rådhusets omkostnader utöfver budgetförslaget		131: 34	
Diverse utgifter enligt: Diverse allmänna utgifters konto		5,509: 54	
Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner: Kostnader utöfver budgetförslaget		1,298: 80	19,922: 75
Afkortningsmedel:			
Afkortningar å kommunalutskylder			28,935: 11
Kyrkokassemedel:			
Uttaxering år 1910			24,293: 74
Folkskolemedel:			
Uttaxering år 1910			131,406: 11
Transport			1,872,948: 77

Transport 1,872,948: 77

Fattigmedel:

Uttaxering år 1910 .... 70,743: 50

Krono- och Tertialtiondemedel:

Uttaxerade krono- och tertialtiondemedel som är prästerskapet i Västerås lön anslagen af jord inom stadens område utgörande lösen efter 1909 års medelmarkegång för 329,86 hl. (1,260,1 kub.-fot) spannmål, 1/2 råg, 1/2 korn, medelpris 8,265 kr. pr. hl. 2,726: 29

Saldo till år 1911:

Behållning motsvarighet i fordringar 74,078: 65

Kronor 2,020,497: 21

Inkomster:

Saldo från år 1909:

Behållning, motsvarighet i fordringar				83,007: 21
Andelar i ränta och amortering:				
å 1892 års obligationslån:				
Af Folkskolestyrelsen:				
För nya folkskolebyggnaden:				
Ränta	2,940: —			
Amortering	2,000: —	4,940: —		
Af Fattigvårdsstyrelsen:				
För fattiggården Karlslund:				
Ränta	588: —			
Amortering	400: —	988: —		
Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
För Elektricitetsverket:				
Ränta	1,595: 30			
Amortering	1,085: 23	2,680: 53	8,608: 53	
å 1896 års obligationslån:				
Af kyrkorådet:				
För nya orgeln i domkyrkan:				
Ränta	542: 88			
Amortering	480: —	1,022: 88		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
För Vattenverket:				
Ränta	3,401: 79			
Amortering	3,011: 76	6,413: 55	7,436: 43	
å 1902 års obligationslån:				
Af Folkskolestyrelsen:				
För nya folkskolebyggnaden å Herrgärdet:				
Ränta	7,886: 20			
Amortering	3,010: —	10,896: 20		
Af Fattigvårdsstyrelsen:				
För nybyggnad vid Karlslund:				
Ränta	928: —			
Amortering	354: 20	1,282: 20		
Transport		12,178: 40	16,044: 96	83,007: 21

Transport		12,178: 40	16,044: 96	83,007: 21
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
För vatten-, gas- och elektricitets-verken:				
Ränta	1,749: 44			
Amortering	667: 73	2,417: 17	14,595: 57	
å 1907 års obligationslån:				
Af Folkskolestyrelsen:				
För nya folkskolebyggnaden å Herrgärdet:				
Ränta	1,957: 50			
Amortering	500: —	2,457: 50		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:				
För vatten-, gas- och elektricitets-verken:				
Ränta	28,578: 29			
Amortering	6,800: 88	35,379: 17	37,836: 67	68,477: 20
Arrenden för diverse jordlägenheter m. m.:				
Östra utmarken:				
För diverse jordlägenheter m. m			4,819: —	
Västra utmarken:				
För diverse byggnadsplatser m. m.			540: 90	
Viksäng:				
För villatomter			250: —	
Diverse arrenden			598: —	
Stadskomministerns f. d lönejord i Kopparbergsvreten			50: —	
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön			7: —	
Fiskvattensarrenden			270: —	6,534: 90
Hyresmedels konto:				
Paviljongen i Stadsparken			500: —	
Restaurationsbyggnaden och en villa med tomt å Elba			600: —	
Platshyror			470: —	
Remontstallarne: nettobehållning genom uthyrning af stallarne			734: 83	
Stadens andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg			500: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten			430: —	
Ett års hyra för Rosenberg			100: —	
Hyra för köttbesiktningsbyrån			2,000: —	5,334: 83
Gräs- och sjöslog:				
Diverse grässlog				150: —
Transport				163,504: 14

		Transport	163,504: 14
Skogarne:			
Skogsvårdsstyrelsens bidrag till skogvaktarens aflöning...		100: —	
Diverse skogsprodukter........................		1,103: 81	1,203: 81
Epidemiska sjukhuset:			
Från Landstinget........................		10,745: 29	
Influtna vårdafgifter m. m........................		753: 90	
		11,499: 19	
Enligt budgstförslaget........................			8,500: —
Byggnadsnämnden:			
Influtna afgifter för åt enskilda utförda förrättningar........................			618: 80
Brandkårens konto:			
Diverse inkomster från verkstäderna m. m........................			2,500: —
Kallbadhuset:			
Behållning af influtna badafgifter sommaren 1910........................			277: 33
Varmbadhuset:			
Influtna badafgifter m. m........................			10,792: 70
Stadens diverse mark och gårdar:			
Behållning för år 1910 af hyror och arrenden........................			18,629: 75
Stadshotellet:			
Hyresinkomster och värmeafgifter........................		40,977: 52	
D:o „ för fästvåningen........................		950: —	41,927: 52
Hamnafgifter:			
Till ränta och amortering:			
1 års ränta å ing. balans den 1/1 1910:			
61,905: kr. à 5 %	3,095: 25		
Amortering	3,000: —	6,095: 25	
För nu pågående hamnbyggnad:			
1 års ränta å 220,350: — kr. à 5 %	11,017: 50		
Amortering	5,750: —	16,867: 50	
21:sta årets ränta och amortering:			
För Tullhusbyggnaden, enl. af Stadsfullmäktige den 19/12 1900 § 5 fastställd plan........................		1,750: —	24,712: 75
		Transport	272,666: 80

	Transport		272,666: 80
Brännvinsmedel:			
Reserverade medel		27,716: 53	
Enligt budgetförslaget		80,000: —	107,716: 53
Diverse inkomster:			
Källarfrihetsmedel		349: 05	
Hundskatt för 181 st. hundar		2,715: —	
Stadens andel:			
i bötesmedel		445: 25	
i registreringsafgifter		148: 39	
i influtna medel för särskilda förmåner och rättigheter		852: 40	
Platshyra för karuseller, skjutbanor m. m.		1,384: —	
Hyra för bordplatser		123: —	
För sålda stadgar		25: 35	
» 3 st gamla trappstenar		8: 75	
Transport af flaggstänger till Strengnäs		18: 40	
Godtgörelse för utbetalning vid Amerikasångarnes besök		68: 05	
Ränta af folkskolestyrelsen för förskotterade medel		1,150: 35	
D:o af fattigvårdsstyrelsen för förskotterade medel		200: —	
D:o af elementarläroverket för flickor å 8,000: — kr. à 4 %		320: —	
Anslag för undervisningsändamål:			
Statsanslag för sockenbiblioteket	47: 15		
Brandstodsafgift för d:o afgår	9: 20	37: 95	7,845: 94
Uttaxerade medel:			
Uttaxerade medel för 1910 års behof dels efter 1909 års bevillning och dels utskylder, som för löpande året uttaxeras, nämligen:			
Kommunalutskylder:			
efter 1909 års bevillning à 6: 75 kr. pr bevillningskr.		563,247: 18	
Tomtören för bebyggda och obebyggda tomter som äro belägna på stadens grund enligt tomtöreslängd		199: 41	
Afgifter till prästerskapet à $1^1/_2$ öre för bevillningskrona med undantag af bevillning för åker och äng		1,246: 67	
Tomtören för sjöbodar		360: 32	
Personella afgifter för år 1910:			
för prästerskapets aflöning à 1 kr. för man och 50 öre för kvinna		944: —	
	Transport	565,997: 58	388,229: 27

Transport	565,997: 58	388,229: 27	
Krono- och tertialtionde för år 1910:			
för den prästerskapet i Västerås å lön anslagne tionde af jord inom Västerås stads område utgörande lösen för 329,86 hl. spannmål (1,260 kb.-fot) efter 1909 års medelmarkegång à 8: 26,5 kr.		2,726: 29	
Reserverade medel från år 1908		32,201: 19	600,925: 06

Å 1910 års lån 3,000,000 kr.:

är under året kontant levereradt till stadskassan 857,760 kr.
däraf:

Aktiebolaget Mälareprovinsernas Bank	99,500: —	
Fondmäklaren A. H. Zethræus, Stockholm	708,260: —	
Domkapitlet i Västerås	50,000: —	857,760: —

Af Drätselkammaren förskotterade medel:

(Att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt)

Kostnader utöfver anslaget:

För botaniska trädgårdens ordnande	317: 63		
» tryck- och annonskostnader m. m. för Magistraten	1,032: 29		
» underhåll och reparation af brandpolisstation	420: 86		
Trädplanteringssällskapet	501: 95		
Hälsovårdsnämnden	10,027: 71		
Anslaget till Stadsplanekommittén	628: 26	12,928: 70	
Varmbadhuskommittén		110,536: 73	
Förskotterade medel för domprosthusets reparation		10,000: —	
Vaktmästarebostaden å Djäkneberget: Å entreprenadsumman		6,700: —	
Kostnader för 1910 års obligationslån		4,366: —	
Inlöst inteckning i gården N:o 70 b Västra kv.		3,100: —	
Reglering af Ängsgärdet		1,404: 03	
Lån till Sala—Gysinge—Gefle— järnv. aktieb.		1,221: 15	
Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, 1911 års anslag förskotteradt		500: —	150,756: 61

Västerås Vatten- och Gasverk:

Vinstmedel enligt budgeten	22,826: 27
Kronor	2,020,497: 21

Debet. Reserverade köpeskillingsmedel för

1910				
Dec. 31.	An. **Utbetalningar år 1910:**			
	Diverse lagfarts- och fastemätningskostnader m. m.		149: 40	
	Öfverjägmästare Th. Hahr:			
	Köpeskilling enl. kontrakt den 23/3 1910 för 2,114,8 kvm. mark af lägenheten Fridhem	850: —		
	för en därå befintlig ekonomibyggnad	8,150: —	9,000: —	
	Allm. Svenska Elektriska Aktiebol.:			
	Mellanagift vid utbyte mellan bolaget och staden af mark i Kopparbergsvreten enl. köpe- och bytesaftal den 16/11 1904		1,973: 30	11,122: 70
	Saldo till år 1911:			
	Hos Stadskassan innestående			52,769: 77
			Kronor	63,892: 47

Debet. Hamnbyggnadens

1910			
Jan. 1.	An. *Balans från år 1909:*		
	Det belopp hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1909 års slut		61,905: —
	Intresse-Konto:		
Dec. 31.	Ett års ränta å 61,905 kr. à 5 %	3 095: 25	
	D:o å 220,350 » à 5 %	11,017: 50	14,112: 75
	Kapital-Konto:		
	Anslag af 1907 års obligationslån för utvidgning af Västerås hamn		229,000: —
		Transport	305,017: 75

försåld diverse Mark och Byggnader. Kredit.

					1910
Jan. 1.	Per *Saldo från år 1909:*				
	Hos Stadskassan innestående				62,894: 94
Dec. 31.	**Inkomster år 1910:**				
	Föreningen Karlsson, Enhörning och Hygrell:				
	8 mån. ränta å 16,000 kr. à 5 %	533: 33			
	4 » » » 15,000 » à 5 %	250: —	783: 33		
	Kassören Joh. Wåhlin:				
	Ett års ränta å 1,700 kr. à 6 %		102: —		
	Byggmästaren A. V. Blomqvist:				
	Ett års ränta å 900 kr. à 5 %		45: —		
	Åkaren E. A. Holmberg:				
	Ett års ränta å 1,120 kr. à 6 %		67: 20		997: 53
			Kronor		63,892: 47

Amorterings Konto. Kredit.

				1910
Jan. 1.	Per *Balans från år 1909:*			
	1909 års amortertering för nu pågående hamnbyggnad			5,650: —
Dec. 31.	Med anledning af *Kungl. Maj:ts Bref den* 30/12 *1899* rörande ränta å hamnkassans skuld har Drätselkammaren till Stadsfullmäktige afgifvet förslag om huru räntan och amortering å hamnkassans återstående skuld hädanefter, eller från och med år 1900 bör beräknas för att kunna åskådliggöra med hvilket belopp, som kostnaden för hamnbyggnaden vid hvarje års slut ingår i stadens obligationslån: detta förslag är af Stadsfullmäktige godkändt den 31/12 1900.			
	Ränta 5 % och amortering 3,000 kr.:			
	Hamafgifters Konto:			
	Ett års ränta å den vid årets början ing. balans 61,905 kr. à 5 %		3,095: 25	
		Transport	3,095: 25	5,650: —

Debet. **Hamnbyggnadens**

1910	Transport	305,017: 75
	Kronor	305,017: 75

Debet. **Hamnafgifters**

1910				
Dec. 31.	An. *Af motstående hamnafgifter ingår till stadskassan:*			
	Till ränta och amortering å kostnaden för hamnbyggnaden, hvilken kostnad ingår i stadens obligationslån		6,095: 25	
	21:sta årets ränta och amortering:			
	för Tullhusbyggnaden enl. af Stadsfullmäktige den 19/12 1900 § 5 fastställd plan		1,750: —	
	För nu pågående hamnbyggnad:			
	Ett års ränta å 220,350 kr. à 5 %	11,017: 50		
	Amortering	5,850: —	16,867: 50	24,712: 75
	Hamnens underhålls- och reparationsfond:			
	Öfverskott af hamnintraden			1,818: 63
			Kronor	26,531: 38

Amorterings Konto. Kredit.

1910	Transport		3,095: 25	5,950: —
Dec. 31.	Amortering årlig annuitet		3,000: —	
	För nu pågående hamnbyggnad:			
	Ett års ränta å 220,350 kr. à 5 %	11,017: 50		
	Amortering för året	5,850: —	16,867: 50	22,962: 75
	Balans till år 1911:			
	Återstod af andel i stadens obligationslån vid 1910 års slut:			
	för äldre hamnbyggnaden		58,905: —	
	för yngre d:o		217,500: —	276,405: —
			Kronor	305,017: 75

Konto. Kredit.

1910		
Dec. 31.	Per *Uppbörd år 1910:*	
	Enligt Hamnuppbördsmans räkning	26,531: 38
	Kronor	26,531: 38

Debet.

An.		Transport	10,677: 31
Arrenden:			
1910 års arrende för del af Kungsängen		200: —	
För mark inköpt från Myggbo		100: —	
» utjord vid Nordanby		300: —	600: —
Inventarier:			
Inköpt en såningsmaskin			185: —
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget:			
Drifkraft till blandningsmaskin..			819: 22
Aflöningar:			
Föreståndaren		3,000: —	
Ord. arbetare..		12,300: —	
Extra d:o		550: 20	
En sopare		891: —	16,791: 20
Torfmull:			
För under året användt torfmull			3,254: 24
Kapital-Konto:			
Minskad tillgång genom försäljning af torfmull..............	1,193: 40		
Afgår behållning den 1 januari å torfmull........................	525: —	668: 40	
Minskad tillgång genom afskrifning å fordran		14: 10	
Ökad tillgång genom behållning af foder		582: —	1,264: 50
Saldo till år 1911:			
Behållning i fordringar			3,926: 42
		Kronor	37,517: 89

Amorterings Konto. Kredit.

1910		Transport	3,095: 25	5,950: —
Dec. 31.	Amortering årlig annuitet		3,000: —	
	För nu pågående hamnbyggnad:			
	Ett års ränta å 220,350 kr. à 5 %	11,017: 50		
	Amortering för året	5,850: —	16,867: 50	22,962: 75
	Balans till år 1911:			
	Återstod af andel i stadens obligationslån vid 1910 års slut:			
	för äldre hamnbyggnaden		58,905: —	
	för yngre d:o		217,500: —	276,405: —
			Kronor	305,017: 75

Konto. Kredit.

1910		
Dec. 31.	Per *Uppbörd år 1910:*	
	Enligt Hamnuppbördsmans räkning	26,531: 38
	Kronor	26,531: 38

Debet.

An.		Transport	10,677: 31
Arrenden:			
1910 års arrende för del af Kungsängen		200: —	
För mark inköpt från Myggbo		100: —	
» utjord vid Nordanby		300: —	600: —
Inventarier:			
Inköpt en såningsmaskin			185: —
Allm. Sv. Elektr. Aktiebolaget:			
Drifkraft till blandningsmaskin................................			819: 22
Aflöningar:			
Föreståndaren		3,000: —	
Ord. arbetare..		12,300: —	
Extra d:o		550: 20	
En sopare		891: —	16,791: 20
Torfmull:			
För under året användt torfmull................................			3,254: 24
Kapital-Konto:			
Minskad tillgång genom försäljning af torfmull..............	1,193: 40		
Afgår behållning den 1 januari å torfmull......................	525: —	668: 40	
Minskad tillgång genom afskrifning å fordran		14: 10	
Ökad tillgång genom behållning af foder......		582: —	1,264: 50
Saldo till år 1911:			
Behållning i fordringar..			3,926: 42
		Kronor	37,517: 89

Kredit.

Per	Transport	1,073: 65	17,530: 81
För grässlog		331: 50	
» halm och agnar		97: 50	
» omslagsribb		13: —	1,515: 65
Jordbruket:			
(Beräknade värdet af årets skörd.)			
46,400 kg. hö		2,320: —	
» halm		293: —	
15,800 » hafre		1,580: —	4,193: —
Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering			14,278: 43
		Kronor	37,517: 89

Debet. **Sammandrag af folk-**

An.	Transport	111,714: 97	
	Pensionsafgifters Konto	3,865: 50	
	Trädgårdarnes »	880: 31	
	Skolgårdarnes »	1,057: —	
	Skolkökets »	1,180: 73	
	Inventariers » I	640: 47	
	Skolmateriels »	2,313: 33	
	Slöjdmateriels »	1,713: 11	
	Arvodens »	1,950: —	
	Lärare-Bibliotekets »	288: 23	
	Lärjunge- » »	200: —	
	Skomakerislöjdens »	866: 10	
	Vattenafgifters »	310: —	
	Koks- och Kol- »	6,605: 12	
	Ved- »	1,246: 75	
	Belysningens »	1,938: 10	
	Reparations- » I	2,085: 80	
	Behållningens »	4,280: 99	
	Skolbads »	682: 45	
	Div. omkostnads- »	1,884: 69	
	Reparations- » II	1,300: —	
	Barnavårdsnämndens »	3,008: 62	
	Tryck- och annons »	1,092: 89	
	Nya folkskolebyggnadernas Amorterings-Konto	15,836: 20	
	Herrgärdsskolans » »	2,457: 50	
	Djäknebergsskolans påbyggnads » »	1,150: 35	
	Lärarebostadens vid Herrgärdskolans Amorterings-Konto	796: —	171,345: 21
	Behållning till 1911		8,591: 11
		Kronor	179,936: 32

Kredit.

Per	Transport	1,073: 65	17,530: 81
	För grässlog	331: 50	
	» halm och agnar	97: 50	
	» omslagsribb	13: —	1,515: 65
	Jordbruket:		
	(Beräknade värdet af årets skörd.)		
	46,400 kg. hö	2,320: —	
	» halm	293: —	
	15,800 » hafre	1,580: —	4,193: —
	Från Drätselkammaren levererade medel af årets uttaxering		14,278: 43
		Kronor	37,517: 89

Debet. **Sammandrag af folk-**

An.	Transport	111,714: 97	
	Pensionsafgifters Konto	3,865: 50	
	Trädgårdarnes »	880: 31	
	Skolgårdarnes »	1,057: —	
	Skolkökets »	1,180: 73	
	Inventariers » I	640: 47	
	Skolmateriels »	2,313: 33	
	Slöjdmateriels »	1,713: 11	
	Arvodens »	1,950: —	
	Lärare-Bibliotekets »	288: 23	
	Lärjunge- » »	200: —	
	Skomakerislöjdens »	866: 10	
	Vattenafgifters »	310: —	
	Koks- och Kol- »	6,605: 12	
	Ved- »	1,246: 75	
	Belysningens »	1,938: 10	
	Reparations- » I	2,085: 80	
	Behållningens »	4,280: 99	
	Skolbads »	682: 45	
	Div. omkostnads- »	1,884: 69	
	Reparations- » II	1,300: —	
	Barnavårdsnämndens »	3,008: 62	
	Tryck- och annons »	1,092: 89	
	Nya folkskolebyggnadernas Amorterings-Konto	15,836: 20	
	Herrgärdsskolans » »	2,457: 50	
	Djäknebergsskolans påbyggnads » »	1,150: 35	
	Lärarebostadens vid Herrgärdskolans Amorterings-Konto	796: —	171,345: 21
	Behållning till 1911		8,591: 11
		Kronor	179,936: 32

skolornas räkenskaper. **Kredit.**

Per	Transport	179,936: 32
	Kronor	179,936: 32

Drätselkammarens

Debet. **Sammandrag öfver Tillgångar och**

Tillgångar:

Kassabehållning		1,917: 11
Fordringar:		
Af enskilda personer	328,493: 38	
Restantier: enligt restlängd	29,199: 61	357,692: 99
(Att gäldas genom uttaxering):		
Anslag för undervisningsändamål	317: 63	
» till Magistraten för tryck- o. annonskostnader m. m.	1,032: 29	
» till Stadsplanekommittén	628: 26	
» för underhåll och reparation af brand- och polisstation	420: 86	
Föreningen för kvinnans politiska rösträtt	500: —	
Trädplanterings-Sällskapet	501: 95	
Hälsovårdsnämnden	12,437: 03	
Rådhusets omkostnader	715: 39	
Reglering af Ängsgärdet	1,404: 03	
Kyrkokassemedel	10,000: —	
Folkskolemedel	716: —	
Fattigmedel	4,000: —	32,673: 44
Wallöfska inteckningarne		20,000: —
Inköpta div. fastigheter:		
(Gäldadt af köpeskillingsmedel.)		
Gården N:o 11 & 12 Västra kvarteret	8,000: —	
» » 99 » »	4,500: —	
» » 70 & 71 Södra »	13,000: —	
» » 6 Norra kvarteret	7,474: 76	
» » 7 » »	11,000: —	
» » 7 & 8 kvarteret Frej	18,000: —	
» » 35 Västermalm	7,000: —	
Lägenheten Adolfsberg	15,000: —	
» Kristineberg	7,000: —	
» Fridhem	9,000: —	
Jord i Gåsmyrevreten	10,800: —	
» i Västermalm, 1 tomt	1,000: —	
Andel i tomten N:o 76 Norra kvarteret	500: —	
Tomten N:o 84 b Västra kvarteret	2,500: —	
Andelar af tomterna N:o 39 & 40 Södra kvarteret	8,000: —	122,774: 76
	Transport	535,058: 30

Räkenskaper.

Skulder den 31 December 1910. Kredit.

Skulder:

Till enskilda personer		8,032: 40
Reserverade medel:		
Att af Drätselkammaren tillhandahållas:		
Anslaget för upprättande af kartor öfver alla under Västerås stads jurisdiktion hörande ägor 3,500 kr. återstod	600: —	
Domkapitlet i Västerås	655: —	
Anslaget för ordnande af byggnadskvarteret Maria, återstod af förslagsanslaget 2,000 kr.	1,366: 40	
Anslaget för vård af lungsotssjuka, återstod af 1909 och 1910 års anslag	2,675: 50	
Anslag för järnvägsundersökning Västerås—V. Färnebo —Rosshyttan	2,692: 52	
Klapphusets reparation	1,353: 92	
Firman G. C. Faxe	3,700: —	
Reserverade räntemedel för badhusbygget	74: 77	
Anslaget till koloniträdgårdar	378: 07	
» » arbetsförmedlingsanstalten	389: 99	
» » skolköket	507: 83	
» » idrottsplats	725: 58	
Reserverade köpeskillingsmedel	52,769: 77	
Vägunderhåll	8,356: 89	
Köttbesiktningsbyrån	2,149: 42	
Brandkåren	971: 09	
Gatuläggningen	40,482: 39	
Lillån	3,696: 81	
Donationsjordsmedel	136: —	
Västerås Vatten- & Gasverk, vinstmedel	27,187: 58	
Rådhusets omkostnader	880: —	
Hamnbyggnadskommittén	80,331: 70	
Hamnens underhålls- och reparationsfond	16,391: 48	
Uttaxerade medel	18,138: 72	
Brännvinsmedel	19,275: 15	
Krono- och Tertialtiondemedel	1,085: 59	
Intresse-Konto	10,776: 25	297,748: 67
Kapitalet för Wallöfska lifräntan		20,000: —
	Transport	325,781: 07

Debet. Sammandrag öfver Tillgångar och

Transport		535,058: 30
Lägenheten Sofielund:		
(Gäldadt af 1892 års lån)		9,000: —
Paviljongen i Stadsparken:		
(Gäldadt af 1896 års lån.)		18,000: —
Inköpta div. fastigheter: (Gäldadt af 1896 års lån.)		
Gården N:o 116 Västra kvarteret	12,000: —	
Lägenheten Loviselund	5,000: —	17,000: —
Inköpta div. fastigheter: (Gäldadt af 1902 års lån.)		
Gården N:o 93 Västra kvarteret	25,000: —	
» » 25 Södra »	18,000: —	
» » 111 » »	28,750: —	
» » 112 » »	55,000: —	
» » 2 Norra »	50,000: —	
» » 21 » »	30,000: —	
» » 43 » »	14,400: —	
» » 60 » »	4,000: —	
» » 59 & 120 Norra kvarteret	3,500: —	
Lägenheten Berget	50,000: —	
» Smedsbo	20,000: —	
Andel af tomten N:o 18 Norra kvarteret	8,000: —	
Hästholmarne	20,800: —	
Jord i Kyrkobacksgärdet	10,000: —	337,450: —
Inköpta fastigheter: (Gäldadt af 1907 års lån.)		
Gården N:o 119 Västra kvarteret	4,500: —	
» » 70 b » »	21,000: —	
» » 109 » »	42,000: —	
» » 4 Norra »	55,000: —	
Lägenheten Nyby	6,000: —	
Byggnader vid Gustafsslätt	1 200: —	
Mark från Myggbo och Malmaberg	45,063: —	
Köttbesiktningsbyråns Konto	15,000: —	
Andel af tomten N:o 119 Norra kvarteret	655: —	190,418: —
Inköpta div. fastigheter: (Gäldadt af 1910 års lån.)		
Gården N:o 48 Norra kvarteret	23,500: —	
Egendomen Nordanby	55,000: —	
Transport	78,500: —	1,106,926: 30

Skulder den 31 December 1910. Kredit.

		Transport		325,781: 07
Tillfälliga lån:				
Sundinska fonden för pauvres honteux m. m.			45,000: —	325: —
Beklädnadsfonden			5,000: —	
Fonder stående under Drätselkammaren			326,550: —	376,550: —
Utelöpande obligationer:				
Obligationslånet den 1/6 1892			290,000: —	
Obligationslånet den 25/6 1896:				
Stockholms Handelsbank	497,000: —			
Fonder under Drätselkammaren	139,000: —		636,000: —	
Obligationslånet den 1/8 1902:				
Stockholms Handelsbank	1,631,000: —			
Fonder under Drätselkammaren	145,000: —			
Domkapitlet i Västerås	30,000: —		1,806,000: —	
Obligationslånet den 1/8 1907:				
Aktiebol. Mälareprovinsernas Bank			1,940,000: —	
Obligationslånet 1/4 1910:				
Aktiebol. Mälareprovinsernas Bank	810,000: —			
Domkapitlet i Västerås	50,000: —		860,000: —	5,532,000: —
Allm. Utgifters och Inkomsters Konto:				
Behållning, motsvarighet i fordringar				74,078: 65
		Transport		6,308,734: 72

Debet. **Sammandrag öfver Tillgångar och**

Transport		78,500: —	1,106,926: 30
Lägenheten Rosenberg		7,000: —	
Tomten N:o 75 Södra kvarteret		3,500: —	
» » 2 Kungsängen		4,100: —	
» » 8 »		3,500: —	96,600: —
Bokföringsvärden:			
Mark af Mälarborg		7,500: —	
Jord i Herrgärdet		10,000: —	
Andelar af tomten N:o 143 Södra kvarteret		8,200: —	
Tvenne tomter i kvarteret Henrik		15,000: —	
Tomterna N:ris 30, 31 & 32 Norra kvarteret		12,800: —	
Diverse fastigheters Konto		106,700: —	160,200: —
Kallbadhuset:			
Bokföringsvärdet motsvarande brandförsäkringsvärdet			8,000: —
Allmänna byggnader			1,594,700: —
Brandstations nybyggnad			130,000: —
Epidemiska sjukhuset			126,300: —
Gamla hamnbyggnaden			127,700: —
Hamnen:			
Det belopp hvarmed kostnaden för hamnbyggnaden beräknas ingå i stadens obligationslån vid 1910 års slut			276,405: —
Aktier:			
S.—V.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag		1,074,700: —	
Sala—Gysinge—Gefle d:o:			
Aktier: åsatt värde	2,500: —		
Lån	10,807: 69		
Upplupna räntor	2,251: 30	15,558: 99	1,090,258: 99
Likvider genom tillfälliga lån: (Att gäldas genom obligationslån.)			
Kommitterade för Stadshusbyggnaden		1,598: 61	
Obligationslånet af år 1910		4,366: —	
Varmbadhuskommittén		243,061: 65	
Vaktmästarebostaden å Djäkneberget		6,700: —	255,726: 26
Kommitterade för Stadsbyggnaden:			
Värde å byggnadstomter			80,000: —
Varmbadhuskommittén:			
Värde å byggnadstomter			15,000: —
		Transport	5,067,816: 55

Skulder den 31 December 1910. Kredit.

Transport 6,308,734: 72

Transport 6,308,734: 72

Debet. **Sammandrag öfver Tillgångar och**

		Transport	5,067,816: 55
Västerås Vatten- och Gasverk:			
Staden förut tillhörande 487 st. aktier		68,180: —	
Lån från Drätselkammaren		62,964: 17	131,144: 17
Jordfastigheter:			
Lägenheten Berget:			
Värde å tomterna N:ris 72—80 Västra kvarteret upptages här till		40,000: —	
Kungsängen:			
Expropriationsvärdet	54,495: —		
Afgår för såld mark till och med år 1897	21,750: 45	32,744: 55	
Bokförda värdet:			
Å Stallhagen	4,866: 40		
Å Munkängen	7,714: 05	12,580: 45	
I Gamla Stohagsjorden:			
Återstod efter försäljning		10,000: —	95,325: —
Förråder:			
12 famnar barrved		84: —	
28 tjog stör	61: —		
51 stigar pinnar	255: —	316: —	
Inneliggande 600 hl. koks, Rådhuset		720: —	
Byggnadsmaterialier; enligt stadsinspektorens uppgift		1,350: 50	2,470: 50
Inventarier:			
Stadshotellet		21,029: 75	
Rådhuset		26,708: 52	
Epidemiska sjukhuset		15,538: 14	
Brand- och Poliskåren		40,554: 35	
Marknadsstånd		160: —	
Vågboden vid Stora torget		326: 88	
Skogsredskap		161: 45	
Trädplanteringen		1,998: 75	
Arbetsredskap och verktyg		13,378: —	
Stallet		116: 25	
Hästars Konto: 2 st. hästar		1,200: —	
Tullhuset	1,199: 25		
Hamnen	756: —		
Järn- och metallvågen	200: —	2,155: 25	123,327: 34
		Transport	5,420,083: 56

Skulder den 31 December 1910. Kredit.

Transport 6,308,734: 72

Transport 6,308,734: 72

Debet **Sammandrag öfver Tillgångar och**

		Transport	5,420,083: 56
Fordringar:			
För andelar i 1892 års obligationslån:			
Af Folkskolestyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	72,500: —		
Af Fattigvårdsstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	14,500: —		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	39,339: 77	126,339: 77	
För andelar i 1896 års obligationslån:			
Af Kyrkorådet:			
Återstod efter 1910 års amortering	14,840: —		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	92,988: 24	107,828: 24	
För andelar i 1902 års obligationslån:			
Af Folkskolestyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	194,145: —		
Af Fattigvårdsstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	22,845: 90		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	43,068: 27	260,059: 17	
För andelar i 1907 års obligationslån:			
Af Folkskolestyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	43,000: —		
Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
Återstod efter 1910 års amortering	628,272: 12	671,272: 12	1,165,499: 30
		Kronor	6,585,582: 86

Skulder den 31 December 1910. Kredit.

Transport	6,308,734: 72
Kapital-Konto:	
Tillgångar utöfver skulderna	276,848: 14
Kronor	6,585,582: 86

Verkliga skulder den 31/12 1910:

Amorteringslån, återstod	5.532,000: —
Tillfälliga lån	376,558: —
Kronor	5,908,550: —

Fonder och fromma Stiftelser som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1910:

		Kapital.	Ränta.
Sundinska fonden för pauvres honteux, medelklassen och arbetsklassen:			
Västerås stad		45,000: —	
D:o	325: —		
Depositionsräkning	1,590: 61		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	7: 48		1,923: 09
Sundinska beklädnadsfonden:			
Västerås stad		5,000: —	
Curry Treffenbergs fond:			
Depositionsräkning		2,000: —	
Gust. Wahlbecks gåfva:			
Västerås stad, mot obligationer	1,000: —		
Depositionsräkning	2,000: —	3,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			63: 97
Västerås Gilles donationsfond:			
Depostionsräkning		1,000: —	
Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond:			
Västerås stad, mot obligationer	21,000: —		
D:o mot gällande depositionsränta	10,000: —		
Depositionsräkning	10,909: 52	41,909: 52	
Engvallska donationsfonden:			
Västerås stad, mot obligationer	25,000: —		
D:o mot gällande depositionsränta	5,000: —	30,000: —	
Depositionsräkning	1,369: 74		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	639: 79		2,009: 53
Altinska fonden:			
Västerås stad, mot obligationer	3,000: —		
Depositionsräkning	1,000: —	4,000: —	
	Transport	131,909: 52	3,996: 59

Transport		131,909: 52	3,996: 59
Sundinska donationsfonden för Barnhemmet:			
Obligationer S.—V.—B:s Nya Järnvägsaktiebolag		10,000: —	
Senare halfårets ränta 15/7 1910—15/1 1911			200: —
Ol. Norelii testamentsfond:			
Västerås stad, mot obligationer	15,000: —		
D:o mot gällande depositionsränta	15,000: —	30,000: —	
Depositionsräkning	1,500: —		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	266: 37		1,766: 37
A. Engströms donationsfond:			
Västerås stad, mot obligationer	9,000: —		
Depositionsräkning	1,000: —	10,000: —	
Zimmermanska slöjdskolefonden:			
Västerås stad, mot obligationer	116,000: —		
D:o mot gällande depositionsränta	62,000: —		
Depositionsräkning	52,146: 32		
Aktier i Aktieb. Mälareprovinsernas Bank af Drätselkammaren åsatt värde	85,500: —		
Fondens fastighet: gården N:o 1 Norra kv.	44,750: —	360,396: 32	
Sundinska fonden för välgörande och allmännyttiga ändamål:			
Västerås stad, mot obligationer	8,000: —		
D:o mot gällande depositionsränta	95,500: —		
Fordran mot inteckningar m. m.	11,500: —		
Fondens fastighet: gården N:o 146 Västra kv.	60,000: —	175,000: —	
Gården N:o 146 Västra kvart. reservfond:			
Depositionsräkning		3,776: 11	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			242: 62
Sundinska Nämndens Konto:			
Behållning			4,530: 21
Sundinska donationsfonden för Skarpskytteföreningen i Västerås:			
Depositionsräkning		500: —	
Bilchierska testamentsfonden:			
Depositionsräkning		327: 34	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			13: 49
Natalia Anderssons stipendiefond:			
Depositionsräkning		1,000: —	
Transport		722,909: 29	10,749: 28

		Transport	722,909: 29	10,749: 28
Wahlbeckska välgörenhetsfonden:				
Västerås stad, mot obligationer		60,000: —		
D:o mot gällande depositinnsränta		64,900: —		
Depositionsräkning		25,100: —	150,000: —	
D:o		2,960: 90		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		2,116: 72		5,077: 62
Bergmanska donationsfonden för Västerås arbetareförening:				
Västerås stad, mot obligationer		2,000: —		
Fordran mot inteckning		8,000: —		
Depositionsräkning		1,000: —	11,000: —	
Bergmanska donationsfonden för Nattherberget:				
Depositionsräkning			3,000: —	
Torngrenska fonden:				
Aktier:				
S.—V.—B:s Nya Järnv -aktieb.	5,800: —			
Allm. Sv. El. Aktieb.	4,500: —			
A.-B· Stockholms Handelsbank	67,500: —			
Byggnadsaktieb. Westmannia	700: —			
V:ås Varmbadhus Aktieb.	150: —			
A.-B. Mölnbacka—Trysil	600: —			
A.-B. Mälareprov:s Bank	31,500: —	110,800: —		
Teaterobligationer:				
Af år 1889 100 st.	1,000: —			
» » 1893 7 »	35: —	1,035: —		
Västerås stad, mot obligationer		15,000: —		
D:d mot gällande depositionsränta		41,000: —		
Depositionsräkning		31,985: 15	199,820: 15	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning				578: 05
Ålderdomshemmets Kapitalmedels-Konto:				
Bokföringsvärdet		14,900: —		
Västerås stad, mot obligationer		9,000: —	23,900: —	
Vilh:a Erikssons donationsfond:				
Depositionsräkning		1,400: —		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning		831: 14		2,231: 14
		Transport	1,110,629: 44	18,636: 09

Transport		1,110,629: 43	18,636: 09
Carolina Hygrells donationsfond:			
Västerås stad, mot gällande depositionsränta	13,000: —		
Depositionsränkning	2,211: 37	15,211: 37	
Mark Modins minne:			
Depositionsräkning		500: —	
P. O. Linds fond:			
Västerås stad, mot gällande depositionsränta		10,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			53: 65
Katarina Molls fond:			
Depositionsräkning		1,118: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			69: 98
Mobergska guldbröllopsfonden:			
Västerås stad, mot gällande depositionsränta	10,150: —		
Fordran mot inteckning	19,850: —	30,000: —	
Depositionsräkning	1,162: 36		
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning	195: 68		1,358: 04
Charlotta Fryklunds fond:			
Depositionsräkning		9,779: 92	
Orströms donationsfond:			
Depositionsräkning		6,000: —	
Andel i fondernas gemensamma kassabehållning			42: 75
Kronor		1,183,238: 73	20,160: 51

Västerås den 31 mars 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Hjalmar Södergren.

N:o 58.

Magistratens skrifvelse med öfverlämnande af revisionsberättelse öfver fattigvårdens räkenskaper för år 1910 samt fattigvårdsstyrelsens förklaring i anledning däraf.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed öfverlämna inkommen revisionsberättelse rörande fattigvårdens räkenskaper för år 1910 jämte i anledning af berättelsen infordrad och ingifven förklaring däröfver från fattigvårdsstyrelsen.

Västerås rådhus den 22 augusti 1911.

På Magistratens vägnar:

J. W. Ödman.

Helge Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Efter verkställd granskning af Västerås stads fattigvårds räkenskaper och förvaltning för år 1910 få undertecknade af herrar Stadsfullmäktige utsedde revisorer afgifva följande

Revisionsberättelse.

Siffergranskningen af räkenskaperna har äfven denna gång verkställts af herr Herman Tersmeden med de anmärkningar, som äro upptagna i medföljande bilaga.

Vid besök å fattiggården Karlslund hafva vi funnit förhållandena därstädes i allmänhet tillfredsställande. Det af oss förra året påpekade missförhållandet med *belysningsanordningarna* kvarstår fortfarande och kräfver snar lösning. Likaså frågan om *sinnessjukvården*. och stödja vi denna vår uppfattning på öfverinspektörens för sinnessjukvården uttalande vid dennes besök å Karlslund. De *lungsjuka* borde också vårdas å annan afdelning än öfriga sjuka. Äfven vilja vi påpeka de bristfälliga *uppvärmningsanordningarna* i hufvudbyggnaden.

De i Fattigvårdsstyrelsens vård varande säkerhetshandlingar och värdepapper hafva af oss granskats och befunnits i god ordning.

Fattigvårdsstyrelsen har ställt i utsikt förnyad ompröfning af frågan om utdelande af pensioner ur en del smärre under styrelsens vård stående donationsfonders räntemedel. Likaså har Fattigvårdsstyrelsen förklarat sig vilja iakttaga, hvad vi förra året påpekade angående öfverskjutande räntemedels utdelande eller kapitalisering. Emellertid synes intet i saken vara åtgjordt.

Slutligen vilja vi framhålla lämpligheten af, att granskningen af fattigvårdens räkenskaper för framtiden komme att verkställas af stadens revisorer i stället för som nu af särskildt därtill utsedda.

Räkenskaperna äro förda med noggrannhet och reda, och vi få därför åt Fattigvårdsstyrelsen och dess tjänstemän tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Västerås den 26 juni 1911.

Karl Hägwall. R. Beijnoff. Isidor Fröier.

Till Magistraten i Västerås.

I anledning af de anmärkningar revisorerna för fattigvårdens räkenskaper för år 1910 i afgifven berättelse framställt får Fattigvårdsstyrelsen anföra följande:

Beträffande anmärkningen om missförhållandena med belysningsanordningarna i fattiggården får Fattigvårdsstyrelsen meddela, att Styrelsen den 27 sistlidne juni fattat beslut om införande af elektrisk belysning i sjukhusbyggnaden samt infordrat kostnadsförslag å dylik belysning i hufvudbyggnaden.

I fråga om sinnessjukvården vid Karlslund har Fattigvårdsstyrelsen redan den 31 januari innevarande år hos Drätselkammaren gjort framställning därom, att stadens byggnadschef måtte erhålla i uppdrag att i samråd med Styrelsens Förvaltningsutskott upprätta förslag å ett särskildt sinnessjukhus å fattiggården. I anledning af denna framställning har emellertid Drätselkammaren uttalat sin tvekan i fråga om lämpligheten att planera ytterligare nybyggnad vid den nuvarande fattiggården, som enligt Drätselkammarens förmenande snart komme att bli otillräcklig, och på grund häraf har Fattigvårdsstyrelsen låtit denna fråga tillsvidare förfalla, men har Fattigvårdsstyrelsen däremot i anledning af öfverinspektörens berättelse gått i författning om utredning angående provisoriska anordningar för förbättring af sinnessjukvården vid Karlslund.

Vidkommande ändamålet om anordnandet af en särskild afdelning för lungsjuka har Fattigvårdsstyrelsen redan vidtagit åtgärder i berörda hänseende.

Beträffande uppvärmningsanordningen i hufvudbyggnaden anser Fattigvårdsstyrelsen att det nuvarande systemet med kakelugnar med hänsyn till husets ålder och bristfällighet är det enda möjliga.

Angående frågan om utdelande af pensioner ur en del smärre donatiansfonder ämnar Fattigvårdsstyrelsen, som själf anser sig icke kunna fatta beslut i detta hänseende, ingå till Stadsfullmäktige med förslag i ämnet.

Västerås den 4 augusti 1911.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Helge Cronholm.

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 28 september. XI.

N:o 59.

Drätselkammarens yttrande öfver Fattigvårdsstyrelsens förslag angående sammanslagning af en del fonders räntemedel för utdelning af pensioner.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 31 nästlidne augusti af Fattigvårdsstyrelsens förslag angående sammanslagning af ränteinkomsterna från en del under styrelsens förvaltning stående fonder samt årlig utdelning af samma räntor till två pensionärer får Drätselkammaren förorda bifall till Fattigvårdsstyrelsens hemställan, dock med den ändring, att vid första tillsättandet samt vid uppkomna ledigheter utdelningen af ifrågavarande pensioner måtte ske efter annonsering om de lediga pensionerna samt efter skriftlig ansökan.

Västerås den 14 september 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af i de två senaste revisionsberättelserna öfver fattigvårdens räkenskaper framställdt önskemål, om att en del under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående mindre fonders ränteafkastningar måtte i stället för att, såsom hittills alltid skett, ingå såsom inkomst i den allmänna fattigvårdens kassa utdelas såsom pensioner till behöfvande, får Fattigvårdsstyrelsen anföra följande:

De fonder hvarom här är fråga äro:

Abraham Hülphers Abrahamssons testamentsfond à kr. .... 1,500: —
ursprungligen 33 Rdr 16 sk. spec. med föreskrift enligt Hülphers testamente af den 25 februari 1781 att beloppet skulle utgöra en grundplåt för ett spannmålsmagasin, »hvarigenom de mest nödlidande här i staden vid infallande svåra år må kunna njuta något understöd», samt att emellertid beloppet skulle genom fattigkassans föreståndare förräntas och räntan årligen läggas till kapitalet

Transport 1,500: —

Transport 1,500: —

Anders Nordlöfs testamentsfond å kr. .... 75: —
för understöd åt fattiga i Västerås.

P. Billschiers testamentsfond å kr. .... 150: —
för fattiga barn och änkor i Västerås.

Hedda Hoffmans testamentsfond å kr. .... 500: —
för understöd åt fattiga i Västerås.

Sofia Elisabeth Sjöbergs testamentsfond å kr. .... 4,000: —
till »fattigvården i Västerås».

Anna Sofia Sjöbergs testamentsfond å kr. .... 100: —
till »Västerås fattigvård».

Alexander Mossbergs testamentsfond å kr. .... 150: —
till »fattigkassan».

Ulrika Godenius' testamentsfond å kr. .... 1,500: —
att ställas under fattigvårdsstyrelsens vård och förvaltning till en ständig fond med årlig ränteutdelning till de fattiga.

Sammanlagda beloppet af dessa fonder utgör alltså Kronor 7,975: —

hvarå efter 4 % torde kunna beräknas en årlig ränteinkomst af något öfver 300 kronor.

Något hinder att sammanslå dessa fonders ränteinkomster för utdelning af större understöd synes ej föreligga. Någon tvekan kan tilläfventyrs härutinnan uppstå beträffande den Hülpherska fonden, men då testamentet förutsätter »vidare sammanskott» för »spannmålsmagasinet» och då något sådant numera med säkerhet ej kommer till stånd, torde väl donationens ändamål efter nuvarande tidsförhållanden uppfyllas af den ofvan antydda anordningen.

Med åberopande af ofvanstående utredning får fattigvårdsstyrelsen föreslå Stadsfullmäktige, att sammanlagda beloppet af de af ifrågavarande fonder inflytande räntor årligen skall utdelas till två i nöd stadda änkor eller jungfrur af arbetsklassen, hvilka understödstagare utan föregående ansökan utses af Fattigvårdsstyrelsen vid dess ordinarie sammanträde under november månad hvarje år.

Västerås den 29 augusti 1911.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Theofil Öberg.

N:o 60.

Drätselkammarens förslag angående inköp af lägenheten Nedre Backa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren, som här bifogas, har Augusta Olsson hembjudit staden till inköp lägenheten Nedre Backa för ett pris af 3.900 kronor.

Då, såsom i berörda skrifvelse jämväl uppgifvits, en stor del af ifrågavarande lägenhet, däribland den mark, hvarå bostadshuset är beläget, åtgår till Bondegatans utläggande enligt den nya stadsplanen och det erbjudna priset måste anses skäligt, samt då härtill kommer, att Stadsfullmäktige nyligen beslutat för samma ändamål inlösa den på gatans andra sida liggande gården, får Drätselkammaren härmed föreslå,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att inköpa lägenheten Nedre Backa för 3,900 kronor att gäldas af reserverade köpeskillingsmedel.

Västerås den 14 September 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Enligt senast uppgjord stadsplan synes större delen af mig tillhör'ga lägenheten Nedre Backa inom kvarteret Kerstin i Västerås stads västra kvarter åtgå till gatumark.

Jag hembjuder därför härmed sagda lägenhet till salu åt staden för ett lågt, men fixeradt pris af 3,900 kronor.

Egendomen innehåller i areal 255 kvadratmeter, ligger å fri och egen grund samt är gravationsfri.

Å tomten är uppfördt dels ett boningshus i två våningar, innehållande sammanlagdt 2 rum och 2 kök, dels ock nödiga uthus samt källare. Boningshuset är försedt med särskildt trapphus.

Eventuel uppgörelse i saken torde träffas med mitt befullmäktigade ombud, stadsfiskal E. Kumlin.

Västerås den 9 September 1911.

Augusta Olsson.

genom

Erhard Kumlin.

enl. fullmakt.

N:o 61.

Badhusstyrelsens förslag angående obligatorisk simundervisning för folkskolebarn.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Under sistförflutna vinter har Badhusstyrelsen anordnat simundervisning i stadens varmbadhus såväl för folkskolebarn och elever vid öfriga skolor i staden som ock för enskilda personer.

Medel till bekostande af aflöning till simlärare och simlärarinna hafva erhållits hufvudsakligen genom afgifter af de undervisade, hvilka afgifter naturligen varit afpassade efter elevernas förmåga att betala.

Sedan Badhusstyrelsen ingått till Folkskolestyrelsen med förfrågan om sistnämnda styrelse önskade, att simundervisning för folkskolans barn anordnades i badhuset jämväl under instundande vintersäsong, samt därvid framhållit nödvändigheten af, att barnen för ordningens upprätthållande i badhuset vid simundervisningen vore åtföljda af lärare eller lärarinna från folkskolan, har Folkskolestyrelsen efter remiss af frågan till lärarekåren den 7 innevarande September beslutat tillstyrka anordnandet af simundervisning för folkskolebarn med instämmande af lärarekårens önskningar i frågan.

Det viktigaste af dessa önskemål, och hvilket Badhusstyrelsen icke utan Stadsfullmäktiges hörande kan tillmötesgå, är att baden och undervisningen i simning för folkskolans barn skulle vara afgiftsfria.

Ehuru detta förslag innebär en ekonomisk uppoffring för staden, anser Badhusstyrelsen den obligatoriska simundervisningen i folkskolan vara ett så viktigt önskemål, att styrelsen för sin del ej tvekar förorda ett sådant förslag; och styrelsen vill göra det desto hellre, som den jämförelsevis obetydliga utgiften icke ens ekonomiskt sedt torde vara bortkastad, i det att ifrågavarande undervisning gifvetvis kommer att öka intresset för och behofvet af bad och simning hos den stora allmänheten och sålunda i form af ökad badfrekvens i en framtid kommer badhusets ekonomi till godo.

Hvad kostnaden för de undervisade folkskolebarnens bad beträffar torde badhuset kunna bära densamma, hälst som det är meningen att barnen skola hålla sig själfva med åtminstone handduk.

Däremot erfordras anslag af staden till aflöning af simlärare och simlärarinna.

Simundervisningen i varmbadhuset skulle anordnas under månaderna November—April, således omfattande sex månader, och ställas i sammanhang med den förut anordnade och af staden bekostade undervisningen i torrsimning under Maj månad och undervisningen i kallbadhuset under Juni–Augusti. Hela undervisningstiden skulle således blifva tio månader; och erfordras för aflöning härför, efter 100 kronor i månaden för simläraren och 75 kronor i månaden för simlärarinnan ett sammanlagdt belopp af 1,750 kronor, hvaraf staden redan nu betalar 825 kronor, upptagna å kallbadhusets stat. Den årliga ökningen utgör alltså 925 kronor.

För ofvannämnda aflöningar skulle simläraren och simlärarinnan vara skyldiga meddela simundervisning i varmbadhuset under November—April äfven för andra än folkskolebarn, hvilken undervisning Badhusstyrelsen ämnar anordna mot lämpliga afgifter.

För påbörjande af undervisningen i varmbadhuset redan den 1 November i år skulle erfordras ett anslag för i år af 350 kronor.

Badhusstyrelsen får alltså med stöd af det anförda samt under åberopande af Folkskolestyrelsens och folkskollärarekårens i ärendet förda protokoll, hvilka härmed bifogas, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville till aflöning åt simlärare och simlärarinna för obligatorisk undervisning i simning för stadens folkskolebarn anslå dels för innevarande år 350 kronor, dels ock för år 1912 ett belopp af 1,750 kronor.

Västerås den 12 September 1911.

På Badhusstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

Utdrag af Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 7 sept. 1911.

§ 155.

Föredrogs lärarekårens vid sammanträde den 1 sept 1911 på anmodan afgifna yttrande öfver styrelsens för Västerås stads varmbadhus skrifvelse angående simundervisning under vintern 1911—1912 (Se prot. vid sammanträde med folkskolans lärarekår den 1 sept. 1911 § 1).

Skolstyrelsen beslöt att hos badhusstyrelsen tillstyrka anordnandet af simundervisning för folkskolebarn med instämmande i lärarekårens önskningar i frågan.

In fidem

Magnus Strandberg.

Utdrag af protokoll vid sammanträde med folkskolans lärarekår den 1 sept. 1911.

§ 1.

Hade kåren kallats för att enl Folkskolestyrelsens beslut afgifva yttrande öfver en skrifvelse från ordföranden i styrelsen för Västerås stads varmbadhus angående simundervisning under vintern 1911—1912. Till sammanträdet hade simläraren herr E. Johansson inbjudits för att lämna upplysningar i frågan.

Kåren beslöt att uttala:

att simundervisning under vintern är önskvärd;

att baden måste vara afgiftsfria, om de skola kunna göras obligatoriska samt »sim-

undervisningen betraktas såsom ett läroämne och få sig tilldelad tid på läroprogrammet»,

att antalet simlektioner i veckan bör vara *en* för hvarje barn, under villkor att barnen då befrias från bad i skolan,

att simlektionerna förläggas till *förmiddagen*, kl. 9—10 och 1—2, så långt dessa timmar räcka till för antalet afdelningar; de öfriga efter behof,

att simundervisningen bör omfatta *III* folkskoleklassen, hvarvid klassen på en gymnastiktimme uppdelas i 2 lika delar, af hvilka den ena sändes till badhuset och den andra erhåller gymnastikundervisning af vederbörande lärare. Skulle klassen vara så liten, att den ej lämpligen bör uppdelas, sändes hela klassen till badhuset, samt

att under öfvergångsåret om möjligt äfven IV flickklassens icke simkunniga elever erhålla simundervisning.

In fidem

Magnus Strandberg.

N:o 62.

Beredningsutskottets förslag angående införande af proportionellt valsätt vid val af utskott och nämnder inom Stadsfullmäktige.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti det till Beredningsutskottet den 31 nästlidne augusti remitterade ärendet angående yttrande i anledning af Riksdagens underdåniga skrifvelse om införande af proportionellt valsätt vid val af utskott, nämnder och styrelser inom landsting och stadsfullmäktige får Beredningsutskottet härmed föreslå Stadsfullmäktige att, med tillkännagifvande, att i Västerås det för närvarande endast är stadsfullmäktiges beredningsutskott, som synes kunna komma i fråga vid tillämpningen af den föreslagna bestämmelsen, i underdånighet förklara sig anse lämpligt att, på sätt Riksdagen föreslagit, proportionellt valsätt införes vid val af sådana hos stadsfullmäktige förekommande utskott och nämnder, hvilkas egentliga uppgift är att förbereda de hos stadsfullmäktige förekommande ärenden.

Herr Huggare har härutinnan inom utskottet uttalat afvikande mening, i det han yrkat, att utskottet ville tillstyrka Stadsfullmäktige att förklara sig anse, att jämväl val till Drätselkammaren borde ske proportionellt.

Västerås den 18 september 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

N:o 63.

Beredningsutskottets förslag angående bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannaval och ordningen vid dessa val.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet den 31 nästlidne augusti remitterat frågan om underdånigt yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser rörande utlysande af landstingsmannavalen och ordningen vid dessa val, får Beredningsutskottet hemställa, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för, att de föreskrifter, som med hänsyn till utsättande af valdag och valtider samt öfriga anordningar för valförrättningen äro stadgade för val af ledamöter till Andra kammaren, må i tillämpliga delar gälla i fråga om val af landstingsmän.

Västerås den 18 september 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

N:o 64.

Beredningsutskottets förslag angående bestämmelser till tryggande af valhemligheten m. m. vid landstingsmanna- och stadsfullmäktigeval.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 31 nästlidne augusti hafva Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet remitterat fråga om afgifvande af underdånigt yttrande i anledning af Riksdagens skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser till tryggande af valhemligheteten och för kontroll öfver röstsedlarnes afsändande vid val af landstingsmän och stadsfullmäktige, och får Beredningsutskottet i anledning däraf hemställa, att Stadsfullmäktige, ehuru med en viss tvekan, huruvida med hänsyn till den betydande tidsutdrägt samt de tekniska svårigheter, som de ifrågasatta, ännu beträffande riksdagsmannaval tämligen opröfvade bestämmelserna till tryggande af valhemligheten otvifvelaktigt komma att medföra, det med dessa bestämmelser afsedda ändamålet kommer att uppväga de därmed förknippade olägenheterna, likväl ville uttala sig för att de stadganden, som i nyssnämnda hänseende samt i fråga om kontroll

öfver röstsedlarnes afsändande gälla vid val af ledamöter till Riksdagens andra kammare, må i tillämpliga delar äfven föreskrifvas för val af landstingsmän och stadsfullmäktige.

Västerås den 18 september 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

N:o 65.

Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag angående anordnande af elektrisk gatubelysning inom byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Ett 20-tal fastighetsägare från de å stadens icke planlagda område belägna byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg hafva hos Vatten- och Gasverksstyrelsen hemställt om utsträckning af stadens elektriska ledningar till berörda områden samt anordnande därstädes af gatubelysning med 2 Osramlampor om hvardera 200 nlj., mot att sökanden före utgången af 1912 inbetala 50 kr. hvardera till verket samt på sätt en häröfver upprättad förteckning närmare utvisar för sina gårdar ansluta minst 130 lampor.

Kostnaden för utsträckning af elektriska ledningar till dessa områden jämte anordnande af belysning därstädes med 2 Osramlampor är beräknad till 2,000 kr., hvaraf, såsom af föregående framgår, skulle komma 1,000 kr. på staden.

Årliga strömförbrukningen för 130 lampor kan med stöd af erfarenhetssiffror rörande strömförbrukning per lampa och år sättas till 2,275 kilowattimmar motsvarande denna förbrukning, efter 36 öre per kilowattimme, i rundt tal...... kr. 820: —

Om man här liksom fallet var vid beräknande af inkomsterna för elektricitetsverket, då det gällde ledningars utsträckning till Västra utstaden, räknar med ett så högt självkostnadspris som 25 öre, bli verkets kostnad för denna ström kr. 570: —

hvartill kommer kostnaden för belysning med 2 Osramlampor, hvilken efter samma beräkningsgrund som för de i Västra Utstaden uppsatta lyktorna belöper sig på:

för 1,500 lystimmar à 3.2 öre, kr. 48: — eller för 2 lyktor .... kr. 96: —

som ökas med kostnaden för tändning, släckning och underhåll .... „ 79: — „ 175: —

Summa kr. 745: —

Återstående nettovinst blir sålunda 75 kronor.

I verkligheten torde nettovinsten blifva icke obetydligt större, dels emedan här räknats med ett högt självkostnadspris för strömmen och dels emedan större anslutning än den här angifna med all sannolikhet kan påräknas.

Till bestridande af stadens andel i kostnaden, 1,000 kr., finnes medel till förfogande å Stadsfullmäktiges anslag för utsträckning af ledningar till stadens icke planlagda område.

Då det sålunda för staden är med ekonomisk vinst förenadt att utföra denna anläggning samt lämna sökandena fri belysning med 2 Osramlampor, hvilka i hög grad komma att fylla ett stort behof för områdena ifråga, får Styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige

dels ville uppdraga åt Styrelsen att på sätt en till denna skrifvelse bifogad karta utvisar utsträcka elektriska luftledningar till byggnadsområdena Lindsborg och Ryttersborg samt anordna gatubelysning därstädes med 2 Osramlampor å på kartan angifna ställen,

dels ock ville af det i innevarande års budget för anordnande af gatubelysning i stadens yttre områden upptagna förslagsanslaget å 500 kronor, hvaraf Stadsfullmäktige redan beviljat 300 kronor för belysning inom Västra Utstaden, ytterligare bevilja intill högst 60 kronor för belysning under innevarande år inom områdena Lindsborg och Ryttersborg

Västerås den 12 september 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

N:o 66.

Drätselkammarens begäran om anslag till gatuläggningsarbete i Kyrkogatan.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med fastställandet af innevarande års budget anvisade Stadsfullmäktige af besparade medel ett belopp af 3,000 kronor för reparation af Kyrkogatan från Biskopvägen till Norra Esplanaden.

Vid det nu pågående utförandet af detta gatuarbete har fråga väckts om att belägga en del af denna gatusträcka eller från Biskopsgatan förbi Domkapitelshuset med tuktad sten. Då Drätselkammaren ansåg detta förslag beaktansvärdt, men

tillika var af den åsikten att i så fall Kyrkogatan i nu sist ifrågavarande del borde ordnas på en gång i öfverensstämmelse med den nyligen antagna stadsplaneändringen d. v. s. vidgas till 12 meters bredd midt för Domkapitelshuset, ingick Drätselkammaren till Domkyrkokommissionen med framställning, att kommissionen ville redan nu till staden upplåta den del af Biskopsgårdens tomt, som åtginge till berörda vidgning af Kyrkogatan, i hvilket fall Drätselkammaren å stadens vägnar förklarade sig villig för ifrågavarande mark erlägga det pris, som genom öfverenskommelse eller eljes i laga ordning kunde bestämmas, samt att ombesörja och bekosta den flyttning af staketet vid Biskopsgården, som blefve nödvändig i följd af Kyrkogatans vidgning.

Till svar härå har Domkyrkokommissionen endast meddelat ett yttrande af biskop Lövgren, så lydande:

»Till Domkyrkokommissionen i Västerås.

Då det förelagts mig att till Domkyrkokommissionen inkomma med ett meddelande, om och på hvilka villkor jag i egenskap af boställshafvare skulle vilja medgifva afskiljande af någon del af boställsområdet för Kyrkogatans vidgande, får jag härmed anföra följande.

Här är fråga icke blott om min egen och min familjs trefnad utan om en förändring, som äfven berör mina efterträdare under en oberäknelig framtid. Under sådana förhållanden finner jag det vara min plikt att yrka på inkräktningens inskränkande till hvad för staden måste anses vara absolut nödvändigt. Också förefaller det mig, som om staden borde taga särskild hänsyn till boställshafvare. Dessa äga icke vid expropriation utfå lösesumma; de kunna icke såsom enskild ägare vidtaga ändamålsenliga förändringar inom sina boställen utan måste hafva dem i det skick, hvari de befinnas.

Emellertid vill jag naturligtvis gå staden till mötes så långt det är mig möjligt, utan att skadan för bostället blir alltför kännbar. Jag medgifver således, att gatan på det mest prakära stället eller midtför Konsistoriehusets sydvästra hörn *får breddas till 10 meter, trottoarerna oräknade,* således från hörnet till närmaste punkt på staketet. Invid nämnda hörn torde en trottoar af 0,6 m. göra till fylles. Om trottoaren på motsatta sidan beräknas till 2 m., återstår en körbana af öfver 7 m. eller öfver 1 m. mer än framför Biskopsgården. Medgifvandet bindes dock vid det villkoret, att *staketet får utgå från Biskopshusets nordöstra hörn och utan tvära krökar, endast med lindrig bugtning under småningom skeende vidgning af körbanan föres fram till ofvannämnda närpunkt till konsistoriehuset och därpå i hufvudsakligen rät linie till gatugränsen mot nästa tomt.*»

Ehuru det af biskop Lövgren sålunda lämnade medgifvandet icke tillåter staden att utlägga Kyrkogatan vid domkapitelshuset till fulla den afsedda bredden eller 12 meter, anser Drätselkammaren likväl fördelaktigt för staden att nu begagna sig af detta medgifvande, då den ytterligare vidgningen af 2 meter, då densamma i en framtid kommer att ske, kan verkställas genom vidgning af trottoaren på gatans västra sida, om samma trottoar nu göres endast 1 meter bred.

På grund af det anförda och under åberopande af bifogade kostnadsförslag får Drätselkammaren anhålla,

att Stadsfullmäktige ville för utvidgning af Kyrkogatan vid Domkapitelshuset till 10 meters bredd samt beläggning af samma gata i sträckningen

från Biskopsgatan och förbi Domkapitelshuset med tuktad sten af lånemedel anvisa ett belopp af 5,770 kronor.

Västerås den 21 September 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Kostnadsförslag

för de arbeten som ytterligare tillkomma om Kyrkogatan, utanför biskopsgården, kyrkan och konsistoriehuset, i körbanan beläggas med tuktad sten i stället för den förut beslutade fältstensättningen samt gatan i öfrigt, på sätt af biskop Lövgren medgifvits, mot biskopsgården till, och från konsistoriehuset mätt, breddas till 10 meter.

Prisskillnad emellan fältstensättning och nubbsten, 600 kvm. à 7 kr.	4,200: —
Ökad kostnad för gångbanornas breddande Ca	500: —
Flyttning och reparation af staketet, 60 m. à 5 kr.	300: —
Anordnande af kloakbrunn vid kröken in mot biskopsgården	200: —
Mur utefter biskopsgården, 60 m. à 7 kr.	420: —
Ordnande af tvänne infarter till biskopsgården	50: —
2:ne inkörsportar af enklaste slag	100: —
Summa Kr.	5,770: —

Västerås den 21 September 1911.

Gösta Smitt.

N:o 67.

Drätselkammarens yttrande i fråga om anställande af och instruktion för en stadsarkitekt.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 december 1910 till Drätselkammaren remitterat kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter förslag angående anställande af en stadsarkitekt samt antagande af instruktion för denne tjänsteman får Drätselkammaren anföra följande:

Beträffande förslaget om fast anställande af en stadsarkitekt samt det föreslagna aflöningsbeloppet har Drätselkammaren intet att erinra, dock att tiden för anställan-

det bestämmes till den 1 januari 1912 i stället för såsom kommitterade föreslagit den 1 januari 1911.

I fråga om instruktionsförslaget vill Drätselkammaren i hufvudsak tillstyrka detsamma. Endast beträffande några särskilda bestämmelser får Drätselkammaren föreslå de mindre ändringar, som här nedan närmare omförmälas.

§ 1. Då stadsarkitekten enligt Drätselkammarens förmenande är att anse som en stadens tjänsteman, synes tillsättandet böra ske genom val af Stadsfullmäktige; och får Drätselkammaren därför föreslå sådan ändring af paragrafen att efter orden "antages af" inskjutes orden "Stadsfullmäktige efter förslag af".

§ 3. Drätselkammaren hemställer till en början, att denna § nedflyttas i ordningsföljden efter §§ 4, 5 och 6.

Beträffande paragrafens innehåll vill Drätselkammaren, som anser att vikarie alltid bör finnas för stadsarkitekten, då denne är ledig, föreslå, att sista punkten: "Då nämnden anser etc." måtte erhålla följande ändrade lydelse: "Vikarie för stadsarkitekten skall af Byggnadsnämnden förordnas och vikariens aflöning bekostas vid semester af staden till belopp, motsvarande stadsarkitekten för ifrågavarande tid tillkommande löneförmåner, men eljes af stadsarkitekten".

§ 4 mom. 1. Då enligt kommitterades förslag den obligatoriska tjänstgöringstiden för stadsarkitekten enligt Drätselkammarens förmenande med hänsyn till allmänhetens berättigade kraf är för liten, föreslår Drätselkammaren, att i stället för "två dagar i veckan" insättes orden "minst tre dagar i veckan".

Herr Grandinson har härutinnan reserverat sig och yrkat, att momentet måtte i början erhålla följande lydelse "*att* minst två dagar i veckan etc."

§ 4 mom. 3. Drätselkammaren hemställer att momentets första punkt erhåller följande ändrade lydelse:

"*att* förbereda och inför Byggnadsnämnden föredraga alla byggnadsfrågor å första sammanträde, som inträffar en vecka efter det handlingar och ritningar till honom inkommit."

I allt öfrigt tillstyrker Drätselkammaren bifall till instruktionsförslaget.

Västerås den 21 september 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti den promemoria rörande ordnandet af Västerås stads tekniska hjälpkrafter, som bifogades undertecknade kommitterades betänkande af den 22 mars 1909 och hvilken promemorias innehåll Stadsfullmäktige den 29 april samma år beslöto godkänna, fanns jämte den redan inrättade byggnadschefsbefattningen upptagen en stadsarkitektstjänst, och voro jämväl i samma promemoria den blifvande stadsarkitektens hufvudsakliga åligganden skisserade. I enlighet med sitt godkännande af sagda promemoria, hafva Stadsfullmäktige också på Byggnadsnämndens framställning uti innevarande års stat insatt ett belopp af 2,000 kronor till arvode åt en t. f.

stadsarkitekt, eller samma summa som kommitterade i sitt ofvanberörda betänkande föreslagit såsom lön åt stadsarkitekten i Västerås.

För att stadsarkitekttjänsten emellertid må kunna besättas med fast anställd innehafvare, hafva kommitterade för ordnandet af stadens tekniska hjälpkrafter nu utarbetat bifogade förslag till instruktion för stadsarkitekten i Västerås, och få kommitterade med öfverlämnande af samma förslag till Stadsfullmäktiges pröfning och godkännande, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta att från och med år 1911 en stadsarkitekt för Västerås stad skall anställas med en fast lön af 2,000 kronor utan ålderstillägg samt med de skyldigheter och rättigheter, som innehållas i bifogade instruktionsförslag.

Västerås den 23 november 1910.

Å kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

FÖRSLAG

till

Instruktion för Stadsarkitekten i Västerås.

§ 1.

Stadsarkitekten antages af Byggnadsnämnden med sex månaders ömsesidig uppsägningstid och åtnjuter fast lön af staden. Stadsarkitekten lyder i sin tjänstgöring under Byggnadsnämnden.

§ 2.

För att kunna antagas till stadsarkitekt erfordras att sökande styrker sig äga såväl arkitektutbildning som ock väl vitsordad praktisk erfarenhet inom området för hans blifvande verksamhet.

§ 3.

Stadsarkitekten är berättigad till sammanlagdt fyra veckors semester hvarje år å tid, som af Byggnadsnämnden bestämmes. Annan ledighet må jämväl kunna honom beviljas af Byggnadsnämnden.

Då nämnden anser vikarie erforderlig, bekostas dennes aflöning, vid semester af staden; men eljes af Stadsarkitekten till belopp, som motsvarar honom för ifrågavarande tid tillkommande löneförmåner.

§ 4.

Stadsarkitekten åligger:

att två dagar i veckan å tid, som af Byggnadsnämnden närmare bestämmes och allmänneligen kungöres, vara att träffa i sitt tjänsterum;

att vårda och ansvara för fullständigheten af det arkiv, som omfattar till Byggnadsnämnden inlämnade ritningar samt häröfver föra register äfvensom föra diarum öfver de ärenden, som tillhöra hans handläggning;

att förbereda och inför Byggnadsnämnden föredraga alla byggnadsfrågor senast å det sammanträde, som inträffar minst en vecka efter det handlingar och ritningar till honom inkommit. Om till en byggnadsfrågas fullständiga utredande behöfvas hållfasthetsberäkningar och speciella konstruktioner, som ej kunna af stadsarkitekten handläggas, skall han därom göra anmälan till såväl Byggnadsnämnden som stadens byggnadschef;

att deltaga i alla de besiktningar och sammanträden, hvartill han af Byggnadsnämnden anmodas, äfvensom afgifva de skriftliga yttranden, som för utredningar kunna erfordras;

att på anmodan tillhandagå enskilda inom stadens jurisdiktion med råd och upplysningar i byggnadsfrågor; och är stadsarkitekten ej berättigad till ersättning för råd och upplysningar af sådan beskaffenhet, att de kunna utan vidare utredning lämnas under kontorstid;

att förrätta de i byggnadsordningen föreskrifna besiktningar å byggnadsföretag och att uttaga samt till stadskassan redovisa de ersättningar, som enligt taxa skola för samma besiktningar utgå, samt

att hålla noggrann tillsyn däröfver, att tillåtna byggnadsföretag utföras i fullständig öfverensstämmelse med af Byggnadsnämnden till efterrättelse fastställda ritningar och gällande föreskrifter, äfvensom att, om någon befinnes hafva härutinnan brustit och icke på tillsägelse genast afhjälper felaktigheten, eller om någon beträdes med att utan Byggnadsnämndens tillåtelse utföra byggnadsföretag, där sådan tillåtelse erfordrats, ofördröjligen göra skriftlig anmälan om förhållandet till Byggnadsnämnden.

§ 5

Stadsarkitekten skall utan särskild ersättning i samråd med Byggnadschefen biträda vid utarbetandet och granskning af förslag rörande stadens husbyggnader äfvensom uppgöra ritningar och kostnadsförslag för reperationer af stadens tillhörande hus.

Stadsarkitekten är äfven på kallelse skyldig att utan särskild ersättning biträda stadens olika styrelser och kommittéer, äfvensom Magistraten och Kyrkorådet med upplysningar och utredningar rörande de byggnader, som af desamma omhänderhafvas.

§ 6.

Stadsarkitekten är oförhindrad att i den utsträckning, hans tjänstegöromål medgifva, åtaga sig enskilda uppdrag.

§ 7.

Stadsarkitekten är skyldig att underkasta sig alla de förändringar i denna instruktion, som kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, äfvensom de villkor, och bestämmelser som antagits i den af Stadsfullmäktige år 1908 antagna allmänna lönestaten för de fleste af stadens tjänstemän och betjänte.

N:o 68.

Drätselkammarens yttrande angående ny arvodestaxa för stadsingeniören och stadsarkitekten.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 15 december 1910 till Drätselkammaren remitterat kommitterades för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter förslag till ny taxa å arvoden för förrättningar af stadsingeniören och stadsarkitekten i Västerås får Drätselkammaren hemställa om bifall till kommitterades förslag med tillägg, *dels* att såsom en ny punkt insättes följande:

»10:o) För kopia af ritning, pr. blad kronor 5:—

dels ock att därefter och framför stycket, som börjar »Handtlangningskostnader ingå etc.» införes följande bestämmelse:

»Då förrättning afser uthus eller annan ej till bostadshus hänförlig mindre byggnad, tillhörande å samma tomt förut uppförd större byggnad, utgår arvodet endast med hälften af ofvan angifna belopp».

Västerås den 21 september 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterade för ordnande af stadens tekniska hjälpkrafter få härmed, jämlikt det kommitterade lämnade uppdrag öfverlämna af kommitterade uppgjordt förslag till taxa å arvoden för förrättningar af stadsingeniören och stadsarkitekten i Västerås, under hemställan, att Stadsfullmäktige ville, med upphäfvande af nu gällande taxa, antaga kommitterades förslag.

Västerås den 23 november 1910.

På kommitterades vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

FÖRSLAG

till

taxa å arvoden för förrättningar af stadsingeniören och stadsarkitekten i Västerås.

1:o) *För mätning,*	då ytan icke öfverstiger 500 kvm.	Kr.	10: —
»	då ytan öfverstiger 500 men ej 1000 kvm.	»	15: —
»	då ytan uppgår till större areal, utöfver sistnämnda belopp, för hvarje påbörjadt hundratal kvadratmeter	»	1: —
2:o) *För karta,*	då ytan icke öfverskrider 500 kvm.	»	5: —
»	då ytan öfverstiger 500, men ej 1,000 kvm.	»	10: —
»	då ytan uppgår till större areal utöfver sistnämnda belopp, för hvarje påbörjadt hundratal kvm.	»	1: —

3:o) *För renovation eller kopia af karta:* hälften mot afgiften för ny karta.

4:o) *Förslag till tomtindelning eller tomtreglering* skall innefatta jämväl tomtkartor; och betalas härför 50 % högre än afgifterna för tomtmätning resp. tomtkarta.

5:o) *För utstakning* af tomtgräns då sådant ej sker i och för nybyggnad » 10: —

6:o) *För afvägning* ... kr. 5: — till » 10: —

7:o) För en hvar af de i byggnadsordningen föreskrifna *besiktningar* kr. 5: — till » 15: —

8:o) För *öfriga* under ofvanstående ej hänförliga mätnings- och kartarbeten m fl. förrättningar: utgår arvodet efter tid och beräknas enligt gängse ingeniörs- eller arkitekttaxa.

9:o) För *beskrifning, attest* och *bevis:* ingen afgift.

Handtlangningskostnader ingå i förestående afgifter.

I händelse sökande ej åtnöjes med det af vederbörande förrättningsman debiterade arvode, skall detsamma bestämmas af Byggnadsnämnden, hvilken, så vidt ske kan, bör vid lämnande af byggnadslof bestämma, med hvad belopp en hvar af de i byggnadsordningen föreskrifna besiktningar skall ersättas.

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri 1911

N:o 69.

Hälsovårdsnämndens förslag angående inrättande af vattenklosetter i Allmäna Svenska Elektriska Aktiebolagets kontorslokaler i kvarteret Numa.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget hos Hälsovårdsnämnden anhållit om tillstånd att i bolagets kontorslokaler i kvarteret Numa inrätta vattenklosetter och medelst inom kvarteret anlagda s. k. silbrunnar ansluta rörledningarne med de afloppsrör, som komme att under innevarande års höst nedläggas i Kaserngatan samt Hälsovårdsnämnden öfver ansökningen inhämtat Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande, får Hälsovårdsnämnden härmed öfverlämna ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning och därvid under åberopande af Vatten- och Gasverksstyrelsens bilagda protokoll föreslå, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobsklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tills vidare tillåta anordnande af vattenklosetter uti ifrågavarande kontorslokaler med anslutning förmedelst inom bolagets område anlagda silbrunnar till stadens afloppsledning i Kaserngatan, under villkor att sökandebolaget ställer sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kan finna skäligt meddela.

Västerås den 2 oktober 1911.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 12 september 1911.

§ 150.

Lästes följande från Hälsovårdsnämnden inkomna protokollsutdrag:

»Utdrag af protokoll, hållet vid Hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 19 juli 1911.

§ 98.

Föredrogs följande till Nämnden inkomna skrifvelse:

»Västerås den 13 juli 1911.

Västerås stads Hälsovårdsnämnd, Västerås.

Härmed få vi anhålla om tillstånd att i våra kontorslokaler i kvarteret Numa inrätta vattenklosetter och medelst inom kvarteret anlagda s. k. silbrunnar få ansluta rörledningarna med de afloppsrör, som beslutats skola under hösten nedläggas i Kaserngatan.

Som omständigheterna visat, att stora olägenheter vidlåda det nuvarande systemet, då klosetterna för en stor personal måste anordnas inom ett så hopträngt område och icke kunna placeras annorlunda, hemställa vi. att, äfven om vattenklosettfrågan ej ännu blifvit löst i sin helhet, tillstånd dock måtte lämnas, och förbinda vi oss att efterkomma de bestämmelser, som eventuelt senare kunna varda för vattenklosetters inrättande fastslagna.

Högaktningsfullt
Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget
I. L. la Cour.»

Efter föredragning häraf beslöt Hälsovårdsnämnden remittera ärendet till Vatten- och Gasverksstyrelsen för yttrande.

Som ofvan.

In fidem
Helge Cronholm.»

Föreståndaren meddelade att vid uppställande af klosetter i Allm. Svenska Elektriska A.-B:s kontorsbyggnad servisrören från dessa måste kopplas till stadens ledningar i Karlsgatan (f. d. Kaserngatan) och Södra Esplanaden, hvilka ledningar utmynnade uti en i Södra Esplanaden varande stigbrunn af beton, som tillsvidare ersatte den därstädes planerade underjordiska pumpstationen, och vore så konstruerad, att fasta delar kvarhållas i densamma. Denna brunn stode medelst en 15" ledning i direkt förbindelse med den genom Kopparbergsvägen och Södra Esplanaden till Svartån gående kulverten. Afståndet från berörda kontorslokaler till Svartån vore 530 meter.

Då afloppsvätskan sålunda skulle tillföras berörda större kulvert och därjämte afståndet till Svartån vore öfver en half km. samt silbrunnar skulle anordnas, hvilka liksom stadens brunn i Södra Esplanaden icke framsläppte fasta delar, ansåg Styrelsen att ur teknisk synpunkt sedt hinder icke förelåge för bifall till framställningen, under villkor att silbrunnarna placerades inom Allm. Svenska Elektriska A.-B. område.

Paragrafen förklarades genast justerad;

In fidem
C. Fogelberg.

N:o 70.

Hälsovårdsnämndens förslag angående inrättande af vattenklosetter i gården N:ris 25 och 114 norra kvarteret.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Arvid Hammarskiöld, såsom ägare af gården n:ris 25 och 114 i norra kvarteret, anhållit om tillstånd att direkt i kloakledningen uti Kyrkogatan inleda afloppsrör för två vattenklosetter inom sagda gård samt Hälsovårdsnämnden öfver ansökningen inhämtat Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande, får Hälsovårdsnämnden härmed öfverlämna ärendet till Stadsfullmäktiges pröfning och därvid, under åberopande af Vatten- och Gasverksstyrelsens bilagda protokoll föreslå, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande fall medgifva undantag från bestämmelsen om garderobklosetter i 1 § af ordningsföreskrifterna i afseende å den allmänna hälsovården i Västerås samt tills vidare tillåta anordnande af två vattenklosetter uti ifrågavarande gård med direkt anslutning till stadens afloppsledning i Kyrkogatan, under villkor att sökanden ställer sig till efterrättelse de föreskrifter rörande klosetternas anordning och användning, som Hälsovårdsnämnden kan finna skäligt meddela.

Västerås den 2 oktober 1911.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

John Karlsson.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 12 september 1911.

§ 151.

Lästes följande från Hälsovårdsnämnden till Styrelsen för yttrande remitterade skrifvelse:

»Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Härmed får jag vördsamt anhålla att direkt i kloakledningen uti Kyrkogatan få inleda afloppsrör från två vattenklosetter i mitt hus å n:ris 25 och 114 i stadens norra kvarter.

Dannemora den 24 augusti 1911.

Arvid Hammarskiöld.»

Med anledning häraf beslöt Styrelsen meddela Hälsovårdsnämnden, dels att afloppsledningen i Kyrkogatan fortsatte genom Stora torget, Köpmangatan, Fiskar-

torget och Hamngatan samt utmynnade i den från Södra Esplanaden kommande kulverten, som hade sitt utlopp i Svartån strax norr om järnvägsbron, dels att ledningen, som bestode af 12 till 18 tums rör och ägde en minsta lutning af 1: 200, vore c:a 1,000 meter lång räknadt från sökandens bostad till Svartån, dels ock att ur teknisk synpunkt sedt Styrelsen icke ansåge hinder möta för bifall till framställningen.

Paragrafen förklarades genast justerad.

In fidem

C. Fogelberg.

N:o 71.

Byggnadsnämndens förslag angående tilläggsbestämmelse i 15 § af stadens byggnadsordning.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom den vid stadsplanerevisionen beslutade vidgningen af Herrgärdsgatan har ägaren till tomten n:o 7 i kvarteret Hugo Byggmästaren Axel Hammers rätt att utnyttja tomten för bebyggande i högst afsevärd grad inskränkts, i det att, därest ett bostadshus af vanlig storlek nu skulle å tomten uppföras, tillräckligt gårdsutrymme ej skulle återstå.

Hammer har i anledning däraf under åberopande af innehållet i 23 § 1 mom. 2 stycket af Byggnadsstadgan för rikets städer anhållit att få bebygga ifrågavarande tomt och honom jämväl tillhöriga tomten n:o 8 i samma kvarter med gemensamt gårdsrum.

Som emellertid någon bestämmelse om gemensam gård på grund af nyssberörda stadgande i byggnadsstadgan icke finnes införd i stadens byggnadsordning, har Byggnadsnämnden ej för närvarande kunnat bifalla Hammers framställning.

Men då ett medgifvande i förevarande fall af gemensam gård för de båda tomterna är synnerligen önskvärdt och det äfven i andra förekommande fall kan vara såväl med stadens som enskilda gårdsägares fördel förenligt att en sådan bestämmelse införes i stadens byggnadsordning, får Byggnadsnämnden härmed föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för sin del antaga följande tilläggsbestämmelse i 15 § af byggnadsordningen för Västerås stad:

Efter Byggnadsnämndens pröfning i hvarje särskildt fall må, därest tomter bebyggas med gemensam gård eller så att gårdsrummen endast skiljas genom stängsel, hvardera tomtens gårdsrum, därest gårdarne med sina hufvuddelar ligga intill hvarandra på en sträcka af minst nio meter, så väl i förhållande till den bebyggda ytan som i öfrigt

vara mindre än hvad 23 § 1 mom. 1 stycket af byggnadsstadgan är sagdt, dock att det icke får understiga etthundratrettiofem kvadratmeter och att hufvuddelen däraf icke får hafva mindre bredd än nio meter.

Västerås den 4 oktober 1911.

På Byggnadsnämndens vägnar:

Joh. Plantin.

Theofil Öberg.

N:o 72.

Drätselkammarens förslag angående anskaffande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammarens uppmärksamhet fästs på behofvet af anordningar för erhållande af bättre akustik i Stadsfullmäktiges sessionssal, har Drätselkammaren anmodat t. f. stadsarkitekten E. Hahr att afgifva förslag i ämnet. Enligt arkitekten Hahrs till Drätselkammaren inlämnade förslag skulle den bästa och lämpligaste åtgärden i detta hänseende vara att förse fönstren i salen med gardiner; och skulle äfven om denna åtgärd möjligen ej gjorde tillfyllest, afsevärd förbättring af akustiken därigenom i allt fall vinnas. Dessutom skulle salen vinna i utseende genom en sådan anordning. Arkitekten Hahrs förslag afser gardiner af oblekt tjockt linneväf med hålsömsbroderi, och skulle enligt uppgjord kostnadsberäkning dessa gardiner draga en kostnad, inberäknadt uppsättning, af 800 kronor. Till täckande af denna utgift finnes å ett förut af Stadsfullmäktige beviljadt anslag till möbler och inventarier i rådhuset ännu reserveradt ett belopp af 595 kronor 25 öre, hvaremot återstoden förslagsvis 204 kronor 75 öre torde böra uttaxeras.

På grund af det anförda får Drätselkammaren sålunda hemställa,

att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drätselkammaren att anskaffa gardiner till Stadsfullmäktiges sessionssal i rådhuset för en beräknad kostnad af 800 kronor, att gäldas med 595 kronor 25 öre af reserverade medel af föregående anslag till rådhusets möblering och med förslagsvis 204 kronor 75 öre af uttaxerade medel i 1912 års stat.

Västerås den 12 oktober 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 73.

Drätselkammarens utlåtande öfver Badhusstyrelsens förslag angående simundervisning för folkskolebarn.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne september af Badhusstyrelsens förslag om anslag till aflönande af lärare och lärarinna för undervisning i simning för stadens folkskolebarn får Drätselkammaren, som anser förslaget vara behjärtansvärdt och af Badhusstyrelsen väl motiveradt, tillstyrka bifall till ifrågavarande förslag samt hemställa, att det begärda anslaget för innevarande år, 350 kronor måtte utgå af 1911 års förslagsanslag samt anslaget för år 1912 å 1,750 kronor upptages till uttaxering i sistnämnda års stat

Västerås den 12 oktober 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 74.

Drätselkammarens utlåtande öfver Renhållningskommitterades framställning om ett förslagsanslag till bestridande af kostnaden för kommitterades utredningsarbete.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom remiss den 28 nästlidne September infordrat Drätselkammarens yttrande i anledning af Renhållningskommitterades framställning om ett förslagsanslag å 1,000 kronor till bestridande af en del kostnader för den åt kommitterade uppdragna utredningen, får Drätselkammaren tillstyrka bifall till framställningen samt tillika föreslå, att anslaget måtte upptagas till uttaxering i 1912 års stat.

Västerås den 12 Oktober 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 23 Februari 1911 uppdrogo Stadsfullmäktige åt en kommitté att verkställa utredning och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag *dels* till stadga för renhållningen inom gårdarne i Västerås på grundvalen af det s. k tredelningssystemet *dels* angående inrättande af en stadens svingård *dels* ock rörande tillfredsställande anordningar för hopsamlande och uppläggande af sopor från staden.

Under behandling af dessa frågor hafva kommitterade funnit det nödvändigt att verkställa en allsidig utredning af frågan i hela dess vidd och framlägga ett fullständigt förslag om en ny pudrettfabriks och svingårds förläggande till Nordanby.

För att fullgöra detta måste ritningar och kostnadsberäkningar m. m. anskaffas, och hafva kommitterade äfven ansett det nödvändigt att åtminstone en del af dem genom besök förskaffa sig kännedom om huru hit hörande förhållanden gestalta sig i en del andra svenska städer. Men då kommitterade ej hafva några medel till sitt förfogande, få kommitterade härmed hemställa att Herrar Stadsfullmäktige måtte ställa ett förslagsanslag af ett tusen (1,000) kronor till kommitterades disposition.

Västerås den 25 September 1911.

A kommitterades vägnar:

Otto Oest.

N:o 75.

Drätselkammarens utlåtande i fråga om prenumeration å Svenska Stadsförbundets tidskrift.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne September af redaktionens för Svenska Stadsförbundets tidskrift skrifvelse till Stadsfullmäktiges ordförande angående nedsatt prenumerationspris å tidskriften i händelse af prenumeration å tidskriften för samtliga Stadsfullmäktigeledamöters räkning och distribution af densamma genom Stadsfullmäktiges försorg får Drätselkammaren härmed föreslå, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga stadens ombudsman att för år 1912 verkställa prenumeration till det nedsatta priset samt distribution af nödigt antal exemplar af ifrågavarande tidskrift icke allenast för samtliga Stadsfullmäktigeledamöter utan ock för de ledamöter af Drätselkammaren som ej äro Stadsfullmäktige äfvensom för stadens byggnadschef och för Stadsfullmäktiges arkiv samt för ändamålet anvisa ett förslagsanslag, beräknadt efter omkring 45 exemplar à kronor 3: 35, à 150 kronor att upptagas till uttaxering i 1912 års stat.

Västerås den 12 Oktober 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Stockholm 15/9 1911.

Stadsfullmäktiges Ordförande,

Västerås.

Redaktionen af Svenska Stadsförbundets Tidskrift får härmed äran meddela Eder, att tidskriften äfven under nästkommande år lämnas mot 33 % rabatt, för den händelse Stadsfullmäktige för *samtliga* sina ledamöters räkning prenumerera å tidskriften och låta verkställa distribution af densamma. Priset blir under sådana förhållanden kr. 3: 35 pr exemplar à 6 häften om året, c:a 45 textsidor i hvarje häfte.

Med utmärkt högaktning:

E. Palmstierna.
Redaktör.

N:o 76.

Beredningsutskottets yttrande i fråga om Herr Edströms motion angående sättet för justering af Stadsfullmäktiges protokoll.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 28 nästlidne september af Direktören J. S. Edströms motion med förslag om sådan ändring i Stadsfullmäktiges arbetsordning, att offentlig justering af Stadsfullmäktiges protokoll måtte äga rum i närvaro af särskilda justeringsmän och å annan tid än sammanträdena, får Beredningsutskottet anföra följande.

Med hänsyn dels till den afsevärdt långa tid, som protokollsjusteringen tager i anspråk af sammanträdena, och dels till önskvärdheten af en snabbare expediering af Stadsfullmäktiges beslut, än som kan ske, om protokollet justeras vid följande sammanträde, vill Beredningsutskottet i hufvudsak tillstyrka bifall till motionen samt sålunda hemställa, att § 14 i arbetsordningen för Stadsfullmäktige i Västerås måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Rörande protokollets förande och offentliga uppläsning hänvisas till 42 § Kungl. Förordningen om kommunslstyrelse i stad.

Vid sådana tillfällen, då protokollet ej kan genast justeras, skall justeringen verkställas af ordföranden och två af och bland de närvarande Stadsfullmäktige vid sammanträdets början utsedde justeringsmän.»

Västerås den 16 oktober 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Undertecknad föreslår den ändring i Stadsfullmäktiges arbetsordning att offentlig justering eger rum i närvaro af särskilda justeringsmän och å annan tid än sammanträdena.

Västerås den 28 september 1911.

J. S. Edström.

N:o 77.

Beredningsutskottets utlåtande i fråga om sammanslutning af en del fonders räntemedel för utdelning af pensioner.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Uti det till Beredningsutskottet den 28 nästlidne September remitterade ärendet angående sammanslagning af ränteinkomsterna från en del under fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonder samt årlig utdelning af samma räntor till två pensionärer får Beredningsutskottet afgifva följande utlåtande:

Hvad beträffar den i Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse först omförmälda Abraham Hülphers Abrahamssons testamentsfond får Beredningsutskottet, under hänvisning till bifogade fullständiga afskrift af Hülphers Abrahamssons testamente, framhålla, att det icke torde ligga i vare sig Fattigvårdsstyrelsens eller Stadsfullmäktiges skön att vidtaga en sådan afseväird ändring som den föreslagna i fråga om donationens ändamål.

Detta ändamål torde därför för närvarande bäst tillgodoses på det sätt, att fondens afkastning tillsvidare årligen lägges till kapitalet och att det lämnas åt framtiden, då fonden genom ränta på ränta vunnit en testamentets bestämmelse bättre motsvarande storlek, att foga anstalter om fondens närmare användning.

Vidare synes det utskottet med hänsyn till testators uppdrag till Magistraten och stadens äldste att tillse, att gåfvan blefve till sitt ändamål förvarad, ökad och i sinom tid till nytta använd, lämpligt, att denna fond, liksom stadens donationsfonder i allmänhet ställes under Stadsfullmäktiges omedelbara uppsikt och sålunda öfverlämnas till förvaltning af Drätselkammaren.

Hvad härefter de öfriga i Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse omförmälda fonderna angår, finner sig Beredningsutskottet föga tilltaladt af den föreslagna sammanslagningen. Ännu mindre lämpligt synes det dock att, såsom hittills skett, fondernas ränteafkastning ingår såsom en vanlig inkomst i fattigvårdens kassa.

Med nu nämnda sätt att använda ifrågavarande medel uppfyllas gifvetvis icke de syftemål, som varit afsedda med donationerna, och den skyldiga erkänsla, som bör tillkomma äfven gifvarne af de små beloppen, blir härigenom föga eller intet tillgodosedd. Det synes därföre nödvändigt, att dessa donationer förvaltas och bokföras hvar för sig och att hvarje fonds afkastning utdelas eller på annat sätt användes för sig. Vidare synes det lämpligt, att de minsta fonderna (under 500 kronor) genom hela årsräntans kapitalisering under en följd af år uppbringas till något

större belopp, exempelvis 300 kronor och att därefter $^1/_4$ af hvarje års ränta ej utdelas utan lägges till kapitalet, för att fonderna såmedelst allt fortfarande måtte tillväxa. Sistberörda förfarande bör jämväl iakttagas redan från början i fråga om de större fonderna (å 500 kronor och däröfver). Utdelningarne af räntemedlen å dessa fonder torde böra läggas i Fattigvårdsstyrelsens hand utan vidare bestämmelser, än att donationsföreskrifterna, där särskilda sådana finnas, böra iakttagas och att utdelningarne ej må föranleda inskränkning i den legala fattigvård, som eljes tilläfventyrs må tillkomma en understödstagare. Då understöden från dessa fonder i många fall torde blifva mycket små, synes någon annonsering om lediga understöd och ansökningar om desamma ej vara af nöden.

På grund af det sålunda anförda får Beredningsutskottet med afstyrkande af Fattigvårdsstyrelsens och Drätselkammarens förslag hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta:

dels beträffande Abraham Hülphers Abrahamsons testamentsfond, att den årliga räntan å denna fond, tills vidare och intill dess annorlunda kan blifva i vederbörlig ordning bestämdt, skall läggas till kapitalet och med detsamma förräntas samt att fonden skall öfverlämnas till förvaltning af Drätselkammaren,

dels ock i fråga om de öfriga i Fattigvårdsstyrelsens skrifvelse omförmälda fonderna uttala sig för, att af den årliga räntan af hvarje fond tre fjädedelar skall efter Fattigvårdsstyrelsens bepröfvande och med iakttagande af de särskilda föreskrifter, som i något eller någon af donationsurkunderna kunna finnas, utdelas såsom gåfvor åt fattiga, vare sig de åtnjuta fattigvård eller ej, dock att minskning icke härigenom sker i till någon annars utgående fattigunderstöd, börande likväl icke någon som hälst utdelning af gåfvor ske från Anders Nordlöfs, P. Billschiers, Anna Sofia Sjöbergs och Alexander Mossbergs testamentsfonder, förr än samma fonder genom hela den årliga räntans läggande till kapitalet och förräntning jämte detsamma hvar för sig uppgått till ett kapitalbelopp af 300 kronor.

Västerås den 16 Oktober 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Afskrift.

Undertecknade göra härmed witterligt, att wi til Westerås stads fattig Cassa förära och härigenom öfverlämna Sex hundrade dal. kppmt eller 33 Rdr 16 sk. specie. i wälment afsigt at blifva någon början til fond för en länge påtänkt inrättning af ett Spanmåls Magazin, hwarigenom de mäst nödlidande här i Staden wid infallande swåra år må kunna njuta något understöd, hvartill widare sammanskott torde erhållas, så snart dylik författning kommer til werkställighet. Imedlertid bör denna summa mot säker pant förräntas igenom fattig Cassans föreståndare, och Intresset årligen läggas til Capitalet. Nu warande som tilkommande Magistrats personer och Stadens äldste täcktes gunstbenägit åtaga sig tilse, at denna lilla gåfwa således warder til sit ändamål förwarad, ökad och i sinom tid til nytta anwänd, hwarföre tillika wördsamt anhålles; at detta Donations Bref i Rådstufve Rättens Protocoll får intagas och bevis derom meddelas.

Egenhändigt underskrifwit i wittnens närvaro. Västerås den tjugonde fjerde dag i Februari Månad år Ett Tusende Sju hundrade Åttio ett.

Anna Christina Grave. (L. S.)

Abraham Hülphers Abr:son. (L. S.)

Såsom tillkallade wittnen:

Christopher Borg. *Johan Sjöberg.*

N:o 78.

Beredningsutskottets utlåtande öfver väckta förslag angående förändrade föreskrifter i afseende å försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom remiss den 28 nästlidne september uppdragit åt Beredningsutskottet att yttra sig i anledning af en framställning från Magistraten samt en motion af Domprosten Fr. Fåhræus m. fl. angående förändrade föreskrifter i afseende å försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl med uppdrag för utskottet att eventuelt jämväl föreslå lämpligt antal ledamöter i den i framställningarne föreslagna kommittén äfvensom afgifva förslag å personer att inväljas i kommittén, får Beredningsutskottet, som anser att frågan är af så stor betydelse, att dess utredning bör uppdragas åt en kommitté, i hvilken de olika riktningar, som i frågan kunna göra sig gällande, böra vara företrädda, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att öfverlämna ifrågavarande ärendes beredning till en särskild af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté, och

att denna kommitté skall bestå af nio ledamöter.

Till ledamöter i kommittén föreslår Beredningsutskottet Herrar Domprosten Fr. Fåhræus, med uppdrag att sammankalla kommittén, Häradshöfdingen C. Uggla, Bankdirektören A. Sundström, Apotekaren O. Oest, Fabrikören A. Danielsson, Riksdagsmannen V. Larsson, Andre Stadsläkaren Carl Idar och Stadsfiskalen E. Kumlin samt Fru Maja Strandberg.

Västerås den 16 oktober 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under erinran, hurusom snart tio år förflutit sedan nu gällande föreskrifter rörande tiden för försäljning af spirituösa drycker samt vin och maltdrycker i staden och på dess område fastställdes, får Magistraten, med föranledande jämväl af bilagda skrifvelse från stadsfiskalen samt under åberopande af 29 § Kungl. Förordningen angående försäljning af brännvin den 9 juni 1905 och 22 § Kungl. Förordningen samma dag angående försäljning af vin och öl anhålla, att Stadsfullmäktige ville taga i öfvervägande, huruvida icke de af stadsfiskalen påpekade eller eljest förekommande särskilda omständigheter böra föranleda förändrade föreskrifter i afseende å försäljningstiderna för brännvin samt vin och öl.

För utredning af frågan torde vara lämpligast att inom Stadsfullmäktige utses vissa kommitterade att till Stadsfullmäktige inkomma med förslag i ämnet.

Västerås rådhus den 25 september 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Af Magistraten torde vara nogsamt kändt, att i Västerås sedan länge antalet fylleriförseelser årligen plägat i regel vara mycket stort, ja ofta större än i de flesta andra med Västerås jämförliga städer. Och likväl förmärktes efter utfärdandet af 1902 års bestämmelser angående inskränkning af tiden för utöfvande af minuthandel och utskänkning af brännvin äfvensom af vin och maltdrycker en tydlig förändring till det bättre i berörda hänseende.

På senare tiden hafva emellertid antalet fylleriförseelser ånyo märkbart börjat öka, och i synnerhet har å lördagar och helgdagsaftnar ett alltmer ökadt antal fyllerister visat sig uppträda här i staden.

Enligt nu gällande föreskrifter skall utminutering af brännvin å lördags- och helgdagsafton upphöra klockan 5 eftermiddagen och utskänkning af brännvin å krogarne och af öl klockan 6 eftermiddagen. Å vanlig hvardag upphör utminutering af brännvin klockan 7 eftermiddagen, hvaremot utskänkning af brännvin å krogarna och af öl skall upphöra först klockan 9 eftermiddagen utom om fredagarne, då såväl utminuterings- som de sagda utskänkningslokalerna skola stängas klockan 6 eftermiddagen.

För att åstadkomma en inskränkning i det här i staden starkt florerande missbruket af alkoholhaltiga drycker torde det vara en verksam utväg att förkorta tiden för öppenhållandet af de lokaler där sådana drycker serveras.

Jag får därför vördsamt föreslå, att nya bestämmelser i detta afseende utfärdas och att ifrågavarande lokaler, det vill säga *utminuteringsställen, krogar* och *ölkaféer,* endast skola hållas öppna å följande tider:

I allmänhet å hvardag klockan 9 förmiddagen—7 eftermiddagen;
å dag efter sön- och helgdag klockan 11 förmiddagen—7 eftermiddagen;
å fredag klockan 9 förmiddagen—6 eftermiddagen;
å dag före sön- och helgdag klockan 9 förmiddagen—2 eftermiddagen;

Å sön- och helgdag torde samma bestämmelser som hittills varit gällande, böra kvarstå oförändrade.

Det torde kunna ifrågasättas, att stängningstiden borde lördagar och helgdagsaftnar sättas redan till klockan 1 eftermiddagen, vid hvilken tid arbetet dessa dagar slutar på verkstäderna, men om intet tillfälle beredes arbetarne att besöka krogarne på lördagen kunde detta möjligen verka därhän, att de i stället funne sig föranlåtna att på förhand hemköpa brännvin i litertal, och att frestelsen därigenom blefve större att berusa sig.

Som ytterligare stöd för min ofvanstående hemställan ber jag få anföra några siffror från fylleristatistiken i Västerås:

Under åren 1909 — storstrejksåret — blefvo 792 personer anhållna för fylleri. Af dessa voro 279 fylleriförseelser — alltså cirka 35 procent — begångna å lördag eller helgdagsafton.

År 1910 voro dessa siffror respektive 1,154 och 424. Alltså hade cirka 36 % af fylleriförseelserna begåtts å lördag eller helgdagsafton.

Under januari – augusti i år äro siffrorna respektive 582 och 224. Antalet å lördag och helgdagsafton begångna fylleriförseelser har alltså i år stigit till cirka 38 procent af samtliga under året begångna fylleriförseelser.

Västerås i stadsfiskalskontoret den 1 september 1911.

Erhard Kumlin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det är allmänt kändt och erkändt, att Västerås stad under de senaste två decennierna i flera afseenden och med oväntad fart varit stadd i ett oafbrutet framåtskridande. Hur mycket än stadens invånare och särskildt de, som bära ansvaret för dess styrelse och ledning, hafva skäl att glädja sig öfver det storartade upp-

svinget, finnas dock äfven här anledningar till oro, i det den ljusa taflan också företer starka skuggor, hvilka ingalunda kunna döljas för betraktaren. En af de dystraste bland dem härleder sig ovedersägligen från det sorgliga faktum, att dryckenskapen, långt ifrån att aftaga, under senare tider visat en tendens att förvärras och kanske blifva än mer tydlig än mången gång förr i vårt samhälle. Jag har icke haft tillfälle att bekräfta denna åsikt med några exakta siffror, som för öfrigt på detta område icke är alltför talande; men de syner, som dagligen te sig på våra gator, de talrika fyllerimål, som oupphörligen figurera hos polismyndigheten och i rådhusrättens protokoll, liksom den skriande nöd, som mitt ämbete satt mig i tillfälle att i en mängd fall konstatera i drinkares hem, mana mig som en oafvislig plikt att till stadsfullmäktige frambära denna sak i och för allvarligt behjärtande. Kommer man särskildt en lördag från en annan stad hit till Västerås, varsnar man nog snart, att dryckenskapen här florerar värre än på ett flertal andra orter, och främlingar, som blott litet vistats i vår stad, kunna icke undgå att i detta hänseende anställa jämförelser, som i de flesta fall utfalla missgynnande och till vanära för vårt uppåtsträfvande samhälle.

Redan nu nämnda omständigheter måste enligt min tanke uppfordra stadens styrande korporation att inom ramen af nuvarande lagstiftning göra något för att hämma dryckenskapen, men härtill kommer ock, att sedan ett tiotal af år inga förändringar här förekommit i bestämmelsen angående tiderna för detaljhandel och utskänkning af brännvin, oaktadt en Kungl. förordning i ämnet med delvis ändrade grunder utkommit den 9 Juni 1905.

Enligt hvad jag kunnat erfara beror det nuvarande otillfredsställande tillståndet hufvudsakligen på den jämförelsevis utsträckta tiden för utminutering af brännvin. Härmed förnekas naturligen ej, att en hel del faktorer spela in på detta så ömtåliga område, mot hvilka samhället f. n står så godt som maktlöst, men kunde tiderna för omförmälda utminutering på ett verksammare sätt minskas, tror jag, att mycket skulle vinnas mot den ödeläggande fienden. För närvarande äro, så vidt jag känner, de i staden tillåtna tiderna för utminutering de, som af författningen i allmänhet angifvas såsom maximitider. Dock talar § 29 mom. 4 i ofvan åberopade författning om försäljnings- och utskänkningstidernas eventuella inskränkning äfvensom om formerna för ett beslut i den riktningen. För mig, som måste anse, att särskilda omständigheter här föreligga för en sådan inskränkning, kommer det därför an på, att Stadsfullmäktige ville lämna sin medverkan till åtgärder i detta syfte.

Af flera viktiga skäl synes det mig särskildt vara af största behof påkalladt, att på lördagarna och andra dagar, som närmast föregå någon helgdag, all utminutering af brännvin måtte, om möjligt, varda förbjuden. Är det en sorglig erfarenhet att hvilken dag som helst ett stort antal rusiga individer uppträda på våra gator, kulminerar likväl detta elände, såsom hvar och en kan öfvertyga sig om, på lördagarna. Enligt trovärdiga uppgifter utminuteras dessa dagar lika mycket brännvin åt stads- och landtbor som å öfriga veckodagar tillsammans, och lägges härtill, att en ingalunda ringa del af stadens manliga invånare på fredags eftermiddag plägar utfå sin aflöning, af hvilken alltför mycket på många håll om lördagen omsättes i rusdrycker, att just på lördagarne en stor del af kringliggande landsbygds befolkning infinner sig här i närheten af det frestande försäljningsstället, och att genom brännvinsuppköp just vid arbetsveckans slut den annars så efterlängtade, behöfliga, själs- och kroppsstärkande söndagsfriden totalt förstöres i så många hem, där man nu ofta med större bäfvan än glädje motser hvilodagen, kan jag ej annat

än att betona vikten af lördagsstängning, i synnerhet när det gäller detaljhandel med brännvin.

Invändningar kunna tydligen resa sig mot denna min uppfattning särskildt från dem, som hålla troligt, att om lördagen blir fredad, man söker taga sin skada igen andra veckodagar, men jag tror dock, att om än en del lättsinniga individer när som hälst fortfarande som hittills skola missbruka rusdryckerna, en ganska stor minskning i deras konsumtion dock skall inträda, om den traditionella lördagen icke längre kan användas för inköp af brännvin. Gynnande för en lördagsstängning synes mig också vara § 28 i brännvinsförsäljningsförordningen, där »torgdag» särskildt nämnes, å hvilken på landsbygden all försäljning af brännvin är förbjuden.

Då emellertid hela denna viktiga sak tydligen behöfver utredning och af denna möjligen andra än här påpekade åtgärder för dryckenskapens hämmande kunna ifrågasättas, får jag vördsamt föreslå,

att stadsfullmäktige ville uppdraga åt en kommitté af exempelvis fem personer att inkomma med utredning och förslag angående inskränkning af tiden för utminutering af brännvin inom staden, därvid särskild hänsyn torde tagas till möjligheten af förbud eller åtminstone effektivast möjliga inskränkning af sådan utminutering dagen före sön- eller helgdag.

Vördsamt

Fredr. Fåhræus.

Västerås 28 sept. 1911.

I denna motions syfte instämma

A. Danielsson.	**Frans Johansson.**	**E. Andersson.**
C. F. Huggare.	**Daniel Johansson.**	**Viktor Larsson.**
E. A. Thunholm.	**Carl Bäckman.**	**S. G. Hedin.**
Albert Andersson.	**L. G. Brodin.**	**J. W. Råberg.**
J. A. Zander.	**J. P. Malmberg.**	**John Fredholm.**
E. Edv. Karlsson.		

N:o 79.

Drätselkammarens förslag angående gatubelysning å Lustigkulla.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren har byggnadsföreningen Lustigkulla utan personlig ansvarighet kostnadsfritt hembjudit till staden föreningens samtliga vägar, mot det att staden under de allmänna villkor, som gälla för utsträckning af allmänna ledningar till och å stadens icke planlagda område, till föreningen utsträckte gasledningar samt lämnade fri belysning med det antal gatulyktor, som kunde anses behöfligt.

Drätselkammaren har i anledning af denna framställning inhämtat Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande. Af detta yttrande framgår, att gasledningsanläggningen å Lustigkulla skulle blifva för staden ekonomiskt fördelaktig samt att medel af

beviljadt anslag finnas tillgängliga för gasledningens framdragande, i hvad kostnaden belöper å staden.

Att märka är likväl, att föreningens vägar äro jämförelsevis smala, omkring 6 meter, hvarför Drätselkammaren ansett, att från stadens sida borde fordras betryggande garanti, för att icke större svårigheter, än för närvarande förefinnes, i en framtid komma att uppstå för gatornas vidgning. Drätselkammaren har äfven ansett, att ärendet bör uppdelas i två särskilda frågor. För utsträckning af gasledningarne till området och införande af desamma i fastigheterna erfordras nämligen icke något Stadsfullmäktiges beslut, då Stadsfullmäktige dels antagit allmänna bestämmelser för sådana utsträckningar och dels anvisat medel till dylika arbeten. I denna del af ärendet har Drätselkammaren därför, jämlikt den antagna bestämmelsen, att erforderligt väg- eller markområde för ledningarnes framdragande skall vara öfverlämnadt till staden genom dess Drätselkammare, inskränkt sig till att förklara sig icke hafva något att erinra emot, att gasledning under af Stadsfullmäktige fastställda villkor för de allmänna ledningarnes utsträckning till och å stadens icke planlagda område framdrages genom byggnadsföreningens område enligt det af Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjorda förslaget, under villkor, att föreningen till staden med äganderätt öfverlämnade samtliga inom området befintliga vägar samt att fastighetsägarne inom området skriftligen utfäste sig att vid blifvande nybyggnader å sina tomter å ömse sidor om vägarne lämna förgårdar till 3 meters bredd fria från byggnader och medgåfve staden inteckningsrätt för denna utfästelse.

Beträffande återigen frågan om gatubelysning å Lustigkulla erfordas beslut af Stadsfullmäktige. Under de senaste åren har å en del af stadens yttre områden belysning anordnats på stadens bekostnad. Så har skett förut under innevarande år å byggnadsområdena vid Köpingsvägen och vid Gåsmyretullen. Då Lustigkulla sedan rätt långt tillbaka är tätt bebyggdt och äfven här är en infartsväg till staden, synes Drätselkammaren skäl föreligga att tillmötesgå föreningens begäran i sammanhang med eventuelt utsträckande af den ifrågasatta gasledningen.

Kostnaden för de fem föreslagna gatulyktorna utgör enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande 525 kronor. Med beräkning af i medeltal 75 kronor pr lykta skulle den årliga gasförbrukningen draga en kostnad af 375 kronor.

Drätselkammaren får sålunda under åberopande af det ofvanstående samt Vatten- och Gasverksstyrelsens bifogade yttrande, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, under förutsättning att ofvanberörda villkor för gasledrings utsträckande till och inom byggnadsområdet Lustigkulla af byggnadsföreningen Lustigkulla utan personlig ansvarighet och af fastighetsägarne inom området godkännas samt gasledning sålunda blir till och å området framdragen, besluta att låta anordna gatubelysning inom området med 5 st. gaslyktor å af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna platser samt för ändamålet af uttaxerade medel i 1912 års stat anvisa ett belopp af 900 kronor.

Västerås den 12 oktober 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med återställande af Drätselkammarens remiss den 12 dennes rörande framställning från byggnadsföreningen Lustigkulla om utsträckning genom stadens försorg af gasledningar till föreningens område samt anordnande af belysning därstädes med det antal gaslyktor, som kan anses behöfligt, mot att föreningen på sätt bestämmelserna för utsträckning af stadens allmänna ledningar till icke planlagda området föreskrifva bidrager till anläggningskostnaderna för ledningarne samt till staden öfverlämnar föreningens vägar, får Vatten- och Gasverksstyrelsen meddela, att inom föreningen erforderliga gasledningar, hvars dimensioner, längder och sträckningar framgå af bifogade karta, äro beräknade till en kostnad af 4,000 kronor, hvilken summa, med tanke på att en del bergsprängning blir nödvändig, är tämligen högt tilltagen, samt att erforderlig belysning gärna ej kan anordnas med mindre än 5 lampor, hvilkas platser äfvenledes äro å kartan angifna. Sammanlagda anläggningskostnaderna uppgå till:

för staden:	
1/3 af kronor 4,000: —	Kronor 1,330: —
5 st. gaslyktor à kronor 105: —	» 525: —
	Kronor 1,855: —
för sökanden 2/3 af kronor 4,000: —	Kronor 2,670: —

Af en till skrifvelsen fogad förteckning framgår att gas skall inledas till 55 kök. Äfven om endast i 45 af dessa kök gas skulle komma till användning, blifver, om man med stöd af erfarenhetstal sätter gasförbrukningen till 30 kronor per kök och år, inkomsterna för staden 1,350 kronor, och vinsten, vid ett självkostnadspris för gasen af förslagsvis 10 öre kubikmetern, 450 kronor. Då en af lyktorna bör brinna såsom nattlykta, blifver i runda tal räknadt årliga kostnaden för 5 lyktor 4 × 55 + 1 × 110 eller 330 kronor. Fråndrages denna summa vinsten återstår en nettovinst af 120 kronor. Då man torde få påräkna större anslutning än 55 kök och här endast räknats med 45 synes det, från gasverkets sida sett, vara med fördel förenadt för staden att bifalla framställningen.

I händelse af bifall till framställningen får styrelsen, som i hvad på styrelsen ankommer förordar bifall till densamma, meddela, att af innevarande års anslag 7,500 kronor för utsträckning af ledningar till icke planlagda området medel finnas tillgängliga för denna anläggning.

Västerås den 14 september 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

J. R. Keijser.

Gerh. Gustafsson.

Till Drätselkammaren i Västerås stad.

I enlighet med af byggnadsföreningen Lustigkulla fattadt beslut, får styrelsen för nämnda förening härmed till Västerås stad kostnadsfritt hembjuda föreningens samtliga vägar, hvilka finnas angifna å bifogade karta, mot det att staden under de allmänna villkor, som gälla för utsträckning af allmänna ledningar till och å stadens icke planlagda område, till berörda förening *utsträcker gasledningar samt lämnar fri belysning med det antal gatulyktor, som kan anses behöfligt.*

Vi närsluta en förteckning på de abonnenter, hvilka, för den händelse denna ansökan bifalles, komma att intaga gas till sina gårdar.

Västerås den 11 september 1911.

För byggnadsföreningen Lustigkulla utan personlig ansvarighet:

Fr. Olof Lundahl. K. J. Karlsson. P. F. Nilsson.

N:o 80.

Sundinska nämndens yttrande angående Drätselkammarens förslag om stadens öfvertagande af Sundinska huset m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 maj innevarande år till yttrande af Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål remitterat Drätselkammarens förslag angående stadens öfvertagande för egen räkning af donationsfondens fastighet gården och tomten N:o 146 västra kvarteret (s. k. Sundinska huset) m. m., får Nämnden i ärendet anföra följande:

Sundinska nämnden har intet att erinra emot, att staden öfvertager ifrågavarande fastighet till det af Drätselkammaren föreslagna priset, men detta likväl under visst villkor. Sedan en följd af år har en stor del af fondens årliga inkomster utgjorts af den behållna afkomsten från ifrågavarande fastighet. Under den tid stadens spritbolag hyrde fastigheten, voro dessa inkomster till och med så stora, att under de senare åren afsevärda behållningar uppkommo.

Men sedan spritbolaget flyttat till annan lokal och Sundinska huset uthyrts till diverse andra personer och institutioner, har den behållna afkomsten å fastigheten nedgått, under 1909 t. o. m. ända ned till omkring 750 kronor, hvilket belopp genom Stadsfullmäktiges särskildta beslut höjdes med 1000 kronor, så att de uppkomna öfverskottsmedlen för hvarje år minskat. Nedanstående tablå, hämtad ur Nämndens årliga redogörelser till Stadsfullmäktige, visar öfverskottsmedlens storlek vid slutet af hvart och ett af de sista tio åren.

År	1901	Kronor	11,034: 28
»	1902	»	15,423: 32
»	1903	»	17,748: 67
»	1904	»	18,259: 15

»	1905	»	18,283: 34
»	1906	»	17,100: —
»	1907	»	17,150: —
»	1908	»	13,900: —
»	1909	»	6,850: —
»	1910	»	4,900: —

Nu berörda omständighet gör, att Nämnden anser, att, om fastigheten öfverlämnas till staden mot en summa, som med 15,000 kronor understiger den af sakkunnige personer verkställda värderingen, staden bör garantera en viss minimiafkomst å köpeskillingen vid dess förvaltning af Drätselkammaren. Nämnden anser fem procent vara en sådan skälig afkomst.

Sundinska nämnden får sålunda i nu berörda del af Drätselkammarens förslag tillstyrka bifall till detsamma, dock under villkor, att staden garanterar Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för all framtid en afkomst af minst fem procent å köpeskillingen 100,000 kronor.

Hvad de öfriga i Drätselkammarens skrifvelse omförmälda förslagen beträffar, anser sig Nämnden sakna anledning yttra sig om desamma.

Västerås den 18 oktober 1911.

På Nämndens vägnar:

H. Larsson.

Theofil Öberg.

N:o 81.

Drätselkammarens samt lönereglerings- och pensionskommitténs yttranden i fråga om Magistratens och Rådstufvurättens omorganisation och lönereglering.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 januari 1911 till Drätselkammaren samt Lönereglerings- och pensionskommittén remitterat Magistratens i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 4 november 1910 framlagda nya förslag till förändrad arbetsordning för Rådstufvurätten och Magistraten samt lönereglering för Rådstufvurättens och Magistratens ämbets- och tjänstemän, får Drätselkammaren för sin del nu afgifva i ärendet infordradt yttrande och därvid — under framhållande, att, då de med notarii publici befattningen förenade sportlerna, hvilka Drätselkammaren anser kunna beräknas till något högre belopp än enligt Magistratens beräkning, mer än väl uppväga det med samma befattning förenade arbetet, brottmålsrådmannens aflöning torde kunna nedsättas med 500 kronor, samt att den af Magistraten föreslagna aflöningen till stadsnotarien synes vara allt för knappt tilltagen, hvarför Drätselkammaren ansett

en höjning härutinnan af 1,000 kronor erforderlig, om icke redan inom ett eller annat år anspråk på löneförhöjning skall vara att emotse från innehafvaren af denna tjänst, men att i öfrigt de föreslagna lönerna och arbetsfördelningen synes vara väl afvägda — föreslå, att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta,

att nuvarande illitterate rådmanstjänsten skall efter nuvarande innehafvarens afgång indragas, med skyldighet likväl för nuvarande illitterate rådmannen F. C. Hennichs att mot en aflöning af 1,000 kronor om året fullgöra de åligganden inom Rådstufvurätten och Magistraten, som tillkomma honom enligt nu gällande bestämmelser;

att, med godkännande af de i Magistratens skrifvelse angifna grunder till ny arbetsordning för Rådstufvurätten och Magistraten, anmoda Magistraten att till Stadsfullmäktige skyndsamt inkomma med fullständigt förslag till sådan arbetsordning;

att under förutsättning af fastställelse å berörda nya arbetsordning antaga följande lönestat för Rådstufvurättens och Magistratens ämbets- och tjänstemän:

Borgmästaren, aflöning	5,000: —	
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, aflöning till vikarie under en och en half månads semester	300: —	5,300: —
Civilrådmannen, aflöning	3,000: —	
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, aflöning till vikarie under en månads semester	150: —	3,150: —
Brottmålsrådmannen, aflöning	2,500: —	
två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, aflöning till vikarie under en månads semester	150: —	2,650: —
Stadtnotarien, aflöning		2,500: —

med följande vid lönestaten fästade villkor och bestämmelser:

1:o) att såväl grundlön som ålderstillägg uppdelas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar, dock att i fråga om tjänstledighet för längre tid än ett år det må ankomma på Stadsfullmäktige att efter Magistratens hörande bestämma annan grund för fördelningen af löneförmånerna,

2:o) att tjänsteår räknas från tiden för ordinarie anställning, i fråga om borgmästarebefattningen, såsom borgmästare i staden och beträffande rådmansbefattningarne, såsom litterat rådman i staden, och att uppflyttning i högre lönegrad inträder med ingången af kalenderåret närmast efter det, under hvilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts,

3:o) att vikarie för borgmästare och rådman icke äger uppbära af tjänsten härflytande sportler, och

4:o) att i lönestaten upptagna ämbets- oah tjänstemän äro skyldiga underkasta sig ej mindre de nya bestämmelser rörande deras tjänstgöring, som framdeles kunna blifva i vederbörlig ordning beslutade, än äfven bestämmelserna i det pensionsreglemente, som Stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fastställa;

att, för den händelse Stadsfullmäktiges beslut om antagande af ny arbetsordning och lönestat icke inom innevarande års utgång blifvit i vederbörlig ordning fastställdt, men Rådstufvurättens och Magistratens ledamöter genom ömsesidig öfverenskommelse från och med nästkommande år fördela arbetet sig emellan enligt ofvan angifna, af Magistraten föreslagna grunder, den nya lönestaten skall träda i tillämpning den 1 januari 1912;

samt att hemställa hos Kungl. Maj:t att det nu enligt Kungl. Maj:ts nådiga bref den 21 februari 1868 utgående reservationsanslaget till Magistratens disposition för tillfälligt biträde af andra sakkunniga personer icke vidare måtte behöfva utgå.

Västerås den 14 september 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan i anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 25 januari innevarande år af Magistratens i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 4 november 1910 framlagda nya förslag angående förändrad organisation och lönestat för Magistraten och Rådstufvurätten Drätselkammaren med eget yttrande öfverlämnat samma skrifvelse

till lönereglerings- och pensionskommittén, får kommittén nu i ärendat afgifva följande utlåtande.

Till kommitterade har Magistraten efter erhållen del af Drätselkammarens yttrande i ärendet aflåtit en skrifvelse, som härmed bifogas. I anledning af sist berörda skrifvelse torde till en början något vara att anmärka. Hvad då först beträffar den af Drätselkammaren föreslagna sänkningen i brottmålsrådmannens grundlön synes icke i Magistratens senaste skrifvelse afgörande skäl emot Drätselkammarens ändringsförslag vara anförda. Kommitterade anse i likhet med Drätselkammaren, att sportelinkomsterna af notarii publici göromålen utgöra så riklig ersättning för dessa göromål, att äfven med den af Drätselkammaren föreslagna nedsättningen i grundlönen, brottmålsrådmannen erhåller en afsevärd löneförbättring. Talet om den bundenhet, som följer med notarii publicitjänsten, hafva kommitterade svårt att förstå, då det ju i allmänhet i fråga om såväl statens och kommunens som enskilde tjänstemän är fallet, att de äro bundna af sin tjänst hvarje hälgfri dag.

Punkt 1 af de af Drätselkammaren föreslagna bestämmelserna för den nya lönestaten återfinnes oförändrad i den af Stadsfullmäktige år 1908 antagna allmänna lönestaten för stadens tjänstemän och då någon verklig olägenhet med denna bestämmelse ej synes vara påvisad, äro kommitterade af den meningen, att den bör bibehållas. Då Magistraten icke önskar, att punkt 3 i bestämmelserna kvarstår, synes ingen anledning förefinnas att bibehålla densamma. Den af Magistraten uttalade farhågan i anledning af de föreslagna bestämmelserna i punkt 4 synes kommitterade vara mera skenbar än verklig. Samma bestämmelse återfinnes i den allmänna lönestaten af år 1908 och vid löneregleringar på senare tid för statstjänstemän har äfven bestämts, att de skola vara underkastade förändringar i tjänstgöringsreglementena. Härtill kommer, att hvarje förändring i Magistratens och Rådstufvurättens organisation skall i sista hand afgöras af Kungl. Maj:t, hvilket otvifvelaktigt utgör en säker garanti mot missbruk till rådstufvurättsledamöternas nackdel af ifrågavarande bestämmelse.

Då Magistraten från början föreslagit så liten aflöning för stadsnotarien som 1,500 kronor, synes Magistraten hafva förutsatt, att arbetet inom Magistraten ej skullle lämna stadsnotarien full sysselsättning.

Detta antagande bekräftas af Magistratens uttalande i den senare skrifvelsen till kommitterade, att innehafvaren af tjänsten, om han erhåller den af Drätselkammaren föreslagna högre aflöningen, kan ägna mera tid åt tjänsten. Kommitterade, som gilla det skäl, Drätselkammaren anfört för den föreslagna löneförhöjningen, anse likväl, att en så stor ökning som 1,000 kronor ej bör ske utan någon ökning i arbetet för stadsnotarien. Skäligt synes likväl, att lönen för stadsnotarien sättes till samma belopp, som anslaget i innevarande års stat för det litterata biträde, som nu bestrider ungefär motsvarande syssla.

Då det vidare är kommitterade väl bekant, att stadens ombudsmans göromål hafva ökats i så hög grad, att det är nödvändigt att antingen bereda honom kompetent hjälp eller öfverflytta en del af hans göromål på annan person, torde stadsnotarien, därest han så önskar, kunna beredas ökade inkomster till det belopp som Drätselkammaren föreslagit eller däromkring genom att öfvertaga en del af ombudsmannens göromål, exempelvis sekreterareskapet i Fattigvårdsstyrelsen.

Magistratens begäran om semesterarvode för stadsnotarien synes vara rimlig och vilja kommitterade förorda densamma.

Hvad stadsnotariens ställning inom Rådstufvurätten angår hafva kommitterade

den uppfattningen, att stadsnotarien, hvilken skulle vara skyldig att vid uppkommande förfall och andra tillfällen tjänstgöra som rådman, för att icke vara främmande för Rådstufvurättens arbete och för att komma i tillfälle att bättre utbilda sig såsom domare, bör vara ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten och såsom sådan deltaga i sammanträdena, äfven då han icke har förordnande som rådman, dock att, med hänsyn till det onödigt stora antal dömande ledamöter i Rådstufvurätten, som därigenom skulle uppstå, stadsnotariens inträde såsom ledamot i Rådstufvurätten ej bör ske förr än nuvarande illitterate rådmannen afgått. Under denna förutsättning torde äfven stadsnotarien böra väljas af Stadsfullmäksige.

Då den nya lönestaten enligt kommitterades förmenande ej bör träda i tillämpning, innan såväl lönestaten som arbetsordningen blifvit af Kungl. Maj:t fastställda, hvilket ej torde medhinnas under innevarande år, torde tiden för deras första tilllämpning sättas till den 1 januari 1913.

Kommitterade få sålunda i ärendet hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna Drätselkammarens förslag med de ändringar,

att stadsnotariens aflöning bestämmes till 2,000 kronor jämte arvode till vikarie under en månads semester 100 kronor,

att sådan bestämmelse må införas i arbetsordningen, att stadsnotarien skall vara ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten, det förra dock först efter nuvarande illitterate rådmannens afgång, och väljes af Stadsfullmäktige efter ansökan,

att den nya arbetsordningen och lönestaten må träda i tillämpning den 1 januari 1913,

samt att punkt 3 af Drätselkammarens förslag till bestämmelser rörande lönestaten måtte utgå.

Herr Schenström har uttalat afvikande mening från kommitterades majoritet därutinnan, att han förklarat sig anse, att blifvande ledamöter af Rådstufvurätten ej skulle äga rättighet att därmed förena annan tjänst af hvad slag det vara må.

Västerås den 20 oktober 1911.

På kommitterades vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskommitté.

Sedan Magistraten fått tillfälle taga kännedom af innehållet uti Drätselkammarens utlåtande i anledning af Magistratens skrifvelse till Stadsfullmäktige den 4 november 1910 angående förändrad arbetsordning och lönereglering för Rådstufvu-Rätten och Magistraten, har Magistraten, innan ärendet kommer till behandling hos kommitterade, ansett sig böra erina om följande:

I lönen för brottmålsrådmannen, hvilken lön af Magistraten föreslagits till 3,000 kronor, har af Drätselkammaren föreslagits en nedsättning med 500 kronor till 2,500 kronor.

Äfven om med denna tjänst förenas befattningen såsom Notarius publicus bör aflöningen icke sänkas under den nu utgående 3,000 kronor. Med brottmålsdomboken följer såsom bekant icke några sportler annat än till högst obetydligt belopp. Dessa jämte ett ej så obetydligt belopp därutöfver (200 à 300 kronor om året) åtgå endast för utskrift af protokoll, hvilka enligt lag skola tillhandahållas parter och myndigheter afgiftsfritt. Till brottmålsrådmannen har ock därför under flere år utgått särskildt anslag med 200 kronor för bestridande af dessa kostnader. Det behållna lönebeloppet för skötandet af brottsmålsdomboken kan således efter den föreslagna regleringen icke beräknas högre än till 2,700 eller 2,800 kronor. Härtill kommer att, därest med brottmålsrådmanstjänsten, såsom föreslaget är, förenas Notarius publicibefattningen, innehafvaren af tjänsten icke kan såsom hittills skett medhinna att personligen ombesörja en del skrifgöromål såsom utskrifvandet af sakörelängder, domarebevis m. m. utan måste därför anlita aflönadt skrifbiträde. Visserligen skulle brottsmålsrådmannen härför beredas ersättning genom sportelinkomsterna såsom Notarius publicus. Dessa inkomster torde emellertid ej kunna beräknas till något afsevärdt högre belopp än Magistraten gjordt. Växelprotesterna utgjorde år 1909 ett antal af 589 och år 1910 ett antal af 677. Efter afdrag af därför utgående afgifter till vittnes- och utskriftskostnader utgjorde behållna inkomsterna härför år 1909 kronor 2,061: 50 och år 1910 kronor 2,369: 50. Denna ersättning, tillsynes ganska hög såsom godtgörelse enbart för ombesörjandet af de Notarius publicus åliggande göromålen, torde likväl icke kunna anses oskälig om man tar i beaktande att Notarius publicus är af sin tjänst hvarje hälgfri dag bunden. (Växelprotesterna ske, som bekant, efter banktidens slut. Med banktidens utsträckning till klockan 3 eftermiddagen, såsom nu är föreslaget, blir det således för Notarius publicus omöjligt att ens någon enstaka gång utan kostnad för anlitande af vikarie uppresa t. ex. till Stockholm öfver en eftermiddag) och att denna befattning är förenad med synnerligt ansvar. Uteslutet är ju icke heller att sportelinkomsten, genom nedsättning af lösenbeloppet eller annorledes kan komma att väsentligt nedsättas, som ju flere gånger föreslagits.

Den behållna inkomsten i lön och sportler för brottsmålsrådmanstjänsten torde med ledning af det sagda enligt Magistratens förslag kunna beräknas till lägst 4,700 och högst 5,300 kronor.

Till jämförelse med aflöningsförmånerna i andra städer hänvisas till nedanstående tablå:

	Lön enl. kommitté-rades utredning Kontant	Tjänstgörings-pengar enl. kommittéra-des utredning Kontant	Summa af staden Kontant	Sportler	Antal brott-mål enl. 1909 års officiella statistik	Tjänstens om-fattning
Örebro	2500	1500	4000	Ej angifvet	1086	Brottmålsråd-man och No-tarius publicus.
Gefle	3500	2000	5500	»	1621	Endast brott-målsrådman.
Eskilstuna	3500	1700	5200	»	Vid Rdst. R:n 159 i polis-kamma-ren 732 891	Polismästare, Brottmålsråd-man och No-tarius publicus.
Karlskrona	3500	—	3500	»	Vid Rdst. R:n 157 i polis-kamma-ren 714 871	lika med Eskilstuna.
Uppsala	3000	1200	4200	»	913	Endast brott-målsrådman.

Antal brottmål i Västerås uppgingo år 1909 till 872, år 1910 till 1,177 och omfattar under innevarande år till den 25 september 773 §§.

Häraf torde framgå, att arbetet för brottsmålsrådmannen i Västerås är minst lika betungande som i dessa nämnda fem andra städer, men däremot af Magistraten föreslagna aflöningsförmånerna lägre, helst som sportlerna för Notarius publici befattningarne i Örebro, Eskilstuna och Karlskrona helt säkert uppgå till högre belopp än de kunna beräknas till här i staden.

Magistraten måste därför vidhålla, att någon sänkning uti det af Magistraten föreslagna kontanta lönebeloppet för brottmålsrådmannen icke bör ske. Magistraten har i sådant hänseende föreslagit det lägsta belopp Magistraten ansett möjligt. Vid uppgörandet af nu föreliggande förslag har Magistraten äfven utgått därifrån att brottmålsrådmannen såsom likställd i tjänsten med civilrådmannen icke bör åtnjuta afsevärdt lägre aflöningsförmåner än denne eller för civilrådmannen grundlön 3,000 kronor och sportler 2,500 kronor samt brottmålsrådmannen grundlön 3,000 kronor och sportler 2,000 kronor.

Emot den af Drätselkammaren föreslagna höjda aflöning för stadsnotarien har Magistraten gifvetvis icke något att erinra, då Magistraten härigenom kan påräkna såväl att denna tjänst blir mer eftersträfvansvärd som ock att innehafvaren af tjänsten kan däråt ägna mera tid.

Då för de sportelafgifter, som redan nu tillkomma borgmästaren och civilrådmannen det torde vara lätt att erhålla vicarier till deras tjänster samt någon svårighet icke heller torde möta att efter den förändrade fördelning af sportelinkomsterna, som Magistraten föreslagit, för endast sportelafgifterna erhålla vicarier till såväl borgmästaretjänsten, som de båda litterate rådmanstjänsterna, har Magistraten icke föreslagit någon fördelning i lön- och tjänstgöringspenningar af de för borgmästaren

och dessa båda rådmän föreslagna kontanta aflöningsbelopp. För endast 30 % af grundlön och tjänstgöringspenningar utan andel af sportlerna torde däremot, enligt hvad erfarenheten visat, det icke vara möjligt att äfven för kortare tid än ett år erhålla vikare till borgmästare- och rådmanstjänsterna. Detsamma gäller om föreslagna stedsnotarietjänsten. I anledning häraf anser Magistraten att punkt 1 i de af Drätselkammaren föreslagna aflöningsvillkoren icke vara nödvändig för borgmästaren och rådmännen samt att punkt 3 bör så ändras att den endast afser semestertiden, därest ej annan öfverenskommelse träffas mellan tjänsteinnehafvaren och vicarien.

Förmånen af semester torde äfven böra utsträckas till stadsnotarien och därför beräknas ett belopp af 100 kronor.

Punkten 4 i de af Drätselkammaren föreslagna lönevillkor, för såvidt den afser ledamöterna i Rådstufvu-Rätten, tvekar Magistraten att godkänna, då det kan anses strida mot regeln om domares oafsättlighet utan laga dom och rannsakan, att någon af Rådstufvu-Rättens ledamöter, såsom vid ett antagande af punkten skulle kunna tänkas blifva följden, nödgades mot sin vilja åtaga sig andra tjänstegöromål än den hvarå han erhållit fullmakt.

I afseende å pension för Magistratens ledamöter erinrar Magistraten om att därför redan nu finnes en kassa som uppgår till ett belopp af cirka 40,000 kronor och som årligen så länge pensioner ej däraf utgå ökas med ett belopp af 360 kronor utom ränta.

Västerås rådhus den 27 september 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskommitté den 27 juni 1907, som af Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 4 juni 1908 åberopats (se Stadsfullmäktiges handlingar för sistnämnda år sid. 101—108) och i en ytterligare skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 november 1909 (se Stadsfullmäktiges handlingar år 1910 sid. 15) har Magistraten framhållit behofvet af att till biträde åt Magistraten och Rådstufvurätten erhålla, utöfver borgmästaren och de tvenne litterate rådmännen, ytterligare ett lagfaret biträde.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 24 februari innevarande år har Stadsfullmäktige afslagit såväl de framställningar i ämnet, som gjorts af Magistraten samt Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskommitté som ock Magistratens i sistnämnda skrifvelse gjorda framställning om utseende af tre ledamöter i Stadsfullmäktige att jämte två Magistratsledamöter till Stadsfullmäktige inkomma med nytt förslag i ämnet äfvensom till de öfvergångsbestämmelser, som kunde finnas erforderliga, till dess detta förslag kunde i sin helhet genomföras.

Den tid som förflutit, sedan detta beslut fattades, har ännu tydligare för Magistraten ådagalagt, att de ordinarie lagfarna arbetskrafter, hvaröfver Magistraten förfogar, icke på långt när förslå till utförande af Magistratens och Rådstufvu-

rättens för hvarje år ökade göromål, som naturligt nog växa med stadens folkmängd och utvidgning, samt de stora kraf på utredningar i statistiskt afseende med mera, som af Regering och förvaltande myndigheter i allt större utsträckning ställes å Magistraten.

I detta sammanhang torde ock böra erinras, att Magistratens arbetsbörda i hög grad ökats genom de nya bestämmelserna angående förrättande af allmänna val, såsom genom upprättande af de för valen erforderliga årliga röstlängder, särskildt för riksdagsmannaval och särskildt för kommunala val, genom själfva valförrättningarnes företagande samt genom de å valen följande vidlyftiga röstsammanräkningarne, hvilken ökning i arbetsbördan icke drabbar någon viss af Magistratens ledamöter utan i lika hög grad samtliga dess medlemmar, den illitterate ledamoten af Magistraten dock endast i mindre mån än de litterate medlemmarne.

Då härtill lägges, såsom Magistraten här förut framhållit, att arbetet inom Rådstufvurätten såsom dömande myndighet med stadens snabba ökning i folkmängd stiger snart sagdt dag för dag torde lönereglerings- och pensionskommitténs åsikt om obehöfligheten af en ny litterat tjänst vid Rådstufvurätten och Magistraten icke kunna anses med verkliga förhållandet öfverensstämmande. Kommitterade säga, att de kommit till denna åsikt efter, hvad Västerås stad vidkommer, inhämtade upplysningar. Dessa upplysningar hafva i så fall ej erhållits från Magistraten, då Magistraten tvärtom uti alla i ämnet afgifna skrifvelser — några andra upplysningar hafva kommitterade icke af Magistraten infordrat eller erhållit — alltid framhållit behofvet af en ny litterat tjänst vid Magistraten och Rådstufvurätten. Beträffande hvad kommitterade yttrat om förhållandena å andra med Västerås jämförliga städer torde vid granskning af göromålens myckenhet och fördelning samt aflöningsförmåner icke, enligt Magistratens mening, något stöd vinnas för kommitterades ofvanberörda i dess förslag uttalade åsikt, utan torde förhållandet fastmer gifva stöd för Magistratens förut i ärendet uttalade önskemål.

Magistraten måste i följd häraf, för att rättsskipningen i staden icke skall lida skada och Magistraten skall på tillfredsställande sätt kunna fullgöra sina maktpåliggande göromål, i sammanhang med att Magistraten gör framställning om att löneförmånerna på tillfredsställande sätt ordnas för de båda litterate rådmännen, återupprepa sin begäran om anslag till ett lagfaret biträde åt Magistraten och Rådstufvurätten.

På sätt Magistraten i sin skrifvelse till Stadsfullmäktige den 15 november 1909 framhållit, anser Magistraten sig dock ej böra vidhålla sitt förslag af den 27 juni 1907 och för att få tillfälle framkomma med ett nytt förslag i ämnet, som skulle innan detsamma pröfvades, undergå granskning af utaf Stadsfullmäktige utsedde kommitterade, obundne af de åsikter, som i ärendet uttalades af lönereglerings och pensionskommitterade, har Magistraten framkommit med sin skrifvelse den 15 november 1909.

Det förslag som Magistraten ärnade att till en sålunda utsedd ny kommitté framlägga utgick hufvudsakligen på att göromålen skulle, åtminstone under nuvarande borgmästarens tjänstetid, ordnas sålunda att det tillkomme:

Borgmästaren

att leda förhandlingarne inför Rådstufvurätten och Magistraten;

att hafva tillsyn öfver ärendens skyndsamma och ordentliga handläggning såväl vid Rådstufvurätten som Magistraten;

att föra lagfarts- och intecknings- samt tomträttsprotokollen äfvensom fastighetsböckerna, att utfärda å dessa protokoll och böcker grundade bevis och verkställa den expedition som därtill hörer;

att upprätta de årliga uppgifter, hvilka skola för ärenden rörande lagfarts- och inteckningsprotokollen till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser, som af Magistraten afgifvas eller utfärdas;

att utfärda stämningar i civila mål och brottmål;

att hvarje år uppgöra generalförslag för stadens inkomster och utgifter;

att hafva högsta tillsyn öfver stadens polis samt utöfva chefskap för densamma;

att utfärda de bevis, hvarom i lag eller här nedan ej annorledes stadgas; samt

att i det till hans förfogande ställda brandfria rum och i det där befintliga kassaskåp förvara alla de honom å tjänstens vägnar mottagna värdepapper, då han ej för protokollsuppsättning eller af annan orsak behöfver behandla dem, äfvensom stadens fastighetsböcker, hvilka ej må från ämbetslokalen bortföras, liksom ej heller omförmälta värdepapper må under den tid, de äro i hans vård, å annat ställe förvaras.

Civil-Rådmannen:

att såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten deltaga i handläggningen af där förekommande mål och ärenden;

att föra dombok i civila mål och ärenden samt protokoll angående bouppteckningar, testamenten och afhandlingar, äktenskapsförord och förmynnerskap äfvensom förmyndareroteln samt ombesörja därmed sammanhängande expedition och utfärda därpå grundade bevis;

att granska gode männens för tillsyn å förmynderskap afgifna berättelser och anmäla därvid anmärkta förhållanden, som kunna till någon Rättens åtgärd föranleda;

att utfärda offentiga stämningar samt kallelser i konkurs- och årsstämningsmål samt föra konkurs- och boskillnadsdiarier äfvensom utfärda därpå grundade bevis;

att föra protokollet och handhafva expeditionen hos Magistraten såsom öfverexekutor;

att upprätta statistiska uppgifter angående civila domboksärenden samt de årliga uppgifter, som angående den honom åliggande protokollsföring i öfrigt skall till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att vid sådant tillfälligt förhinder för borgmästaren, som omförmäles i Kungl. Reg. den 9 dec. 1766, hans tjänst uppehålla;

att i det till hans förfogande ställda å hans ämbetsrum befintliga kassaskåp förvara alla de honom å tjänstens vägnar mottagna värdepapper, då han ej för protokollsuppsättning eller af annan orsak behöfver behandla dem.

Brottmåls-Rådmannen:

att såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten deltaga i handläggningen af där förekommande mål och ärenden;

att föra dombok i brottmål samt ombesörja därmed sammanhängande expedition och utfärda därpå grundade bevis;

att vara notarius publicus;

att upprätta de årliga uppgifter, hvilka skola rörande brottmål till Kungl. Justitiedepartementet ingifvas;

att föra protokoll vid de Magistraten åliggande syner och besiktningar samt, där sådana förrättningar ej uppdragas åt illitterate rådmannen, hålla de besiktningar och värderingar och andra ej särskildt nämnda förrättningar, som utom Rådstufvurättens eller Magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför Rådstufvurätten och Magistraten föredraga dessa ärenden;

att vid sådant tillfälligt förfall för borgmästaren, som ofvan sägs, och då den först nämnde rådmannen är hindrad, förestå borgmästarebefattningen.

Stadsnotarien:

att vid förfall för ledamot tjänstgöra såsom ledamot af Rådstufvurätten och Magistraten;

att föra protokoll öfver magistratsärenden, samt såsom kontrasignant åt borgmästaren ombesörja all den Magistraten åliggande expeditionsskyldighet och brefväxling, som icke, enligt hvad ofvan sägs, åligger borgmästaren eller rådmännen;

att upprätta och expediera föreskrifna uppgifter angående markegången;

att föra handels- och sjukkasseregister och ombesörja hvad därmed äger sammanhang;

att upprätta de statistiska uppgifter, som skola till Kommerskollegium ingifvas;

att efter illiterate rådmannens afgång hafva närmaste tillsyn öfver kontrollstämpling af metallarbeten och afgifva föreskrifna rapporter därom; samt

att i tur med illiterate rådmannen, så länge denne finnes, vara kontrollant vid kronouppbörden.

Göromål, hvarom här ofvan ej särskildt stadgas, fördelas på sätt Magistraten finner lämpligt.

Efter nuvarande illiterate rådmannens afgång skulle denna tjänst indragas.

Å tider, som af Magistraten bestämmas och kungöras, skola borgmästaren, literate rådmännen och stadsnotarien alla helgfria dagar — utom Rådstufvurättens ordinarie sessionsdagar — vara i tjänsteärenden att träffa å de till dem upplåtna tjänstelokaler.

Ledamot af stadens magistrat må icke därjämte innehafva eller på grund af förordnande uppehålla annan ordinarie eller extra ordinarie befattning med från statsverket utgående aflöning än som af honom tilläfventyrs redan innehafves.

Antagande af en sådan arbetsordning, som af Magistraten nu framställts, skulle, utom att Magistratens och Rådstufvurättens arbetskrafter därigenom förstärktes, tillika medföra den fördelen, att samtliga ledamöter i Magistrat och Rådstufvurätt och äfven stadsnotarien, den senare dock till mindre belopp, erhölle del af de till Magistrat och Rådstufvurätt ingående sportler.

Genom att från borgmästaren till civilrådmannen lades protokollen angående äktenskapsförord, bouppteckningar, afhandlingar och lösöreköp med mera samt förmynderskap skulle dock borgmästarens sportelinkomster komma att minskas med cirka 1,200 kronor.

Ersättning därför kunde lämpligen beredas borgmästaren därigenom att hans

lön, med nu utgående ålderstillägg tillsammans 4,800 kronor, höjdes till 5,000 kronor, som ansåges som grundlön, och att borgmästaren, som tjänstgjort öfver 11 år, därutöfver finge två ålderstillägg, hvardera å 500 kronor. Hans inkomster, utom sportler cirka 4,700 kronor, skulle då uppgå till 6,000 kronor.

Borttagandet från civilrådmannen af befattningen såsom notarius publicus och samma befattnings läggande å brottmålsrådmannen skulle äfven för civilrådmannen medföra en minskning i löneinkomster. Ersättning härför kan lämpligen beredas därigenom att civilrådmannens grundlön höjes från 2,000 till 3,000 kronor och att nuvarande civilrådmannen, som såsom brottmålsrådman och civilrådman tjänstgjort tillsammans öfver 12 år, erhåller två ålderstillägg, hvardera å 500 kronor. Hans inkomster, utom sportler efter regleringen beräknade till 2,500 kronor, skulle då komma att uppgå till 4,000 kronor.

Brottmålsrådmannen som tjänstgjort 4 år skulle, utom nu tillkomna sportler beräknade till 2,000 kronor, behålla sin nuvarande lön 3,000 kronor med rätt till två ålderstillägg efter 5 och 10 års tjänstgöring, hvardera å 500 kronor.

För stadsnotarien, hvilkens blifvande sportler af Magistratsprotokollet och och kontrollstämplingen af Magistraten beräknas till 800 kronor, föreslår Magistraten en lön af 1,000 kronor jämte tjänstgöringspenningar å 500 kronor med rätt äfven för denne till två ålderstillägg å 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring.

Intill dess nuvarande illiterate rådmannen afgår torde stadsnotariens sportler endast böra beräknas å magistratsprotokollet till cirka 500 kronor.

Magistraten får härmed föreslå, att Stadsfullmäktige ville med godkännande för sin del af en sådan förändrad arbetsordning för Magistraten och Rådstufvurätten, i nästa års stat anslå följande belopp till aflöning åt Magistratens och Rådstufvurättens ämbets- och tjänstemän, nämligen:

Borgmästaren, lön	5,000	
ålderstillägg	1,000	6,000
Civilrådmannen, lön	3,000	
ålderstillägg	1,000	4,000
Brottmålsrådmannen, lön		3,000
Illiterate rådmannen, „		1,000
Stadsnotarien, lön	1,000	
tjänstgöringspenningar	500	1,500
Semesterarvoden		700
Summa kronor		16,200

Därest Stadsfullmäktige ej skulle vara beredda att antaga den af Magistraten och Rådstufvurätten nu föreslagna förändrade arbetsordning och därmed sammanhängande förändrade lönestat, hemställer Magistraten, att åt Magistraten måtte lämnas bemyndigande att på förordnande under nästkommande år antaga en stadsnotarie, som ej är ledamot i Magistraten och Rådstufvurätten, och på denne indela de göromål, som Magistraten finner lämpligt för att lätta öfriga tjänstemännens arbetsbördor, samt att för nästa år måtte beräknas följande belopp till aflöning åt Magistraten och Rådstufvurättens ledamöter och stadsnotarien nämligen:

Borgmästaren såsom förut		4,800
Civilrådmannen, lön såsom förut	2,000	
två ålderstillägg	1,000	3,000
Brottmålsrådmannen, lön	3,000	
tjänstgöringspenningar	1,500	4,500
En stadsnotarie, lön	1,500	
tjänstgöringspenningar	500	2,000
Semesterarvoden		700
	Summa kronor	15,000

För behofvet af en stadsnotarie, så fort ske kan, anser Magistraten sig redan lämnat fullgoda skäl. Civilrådmannens långvariga tjänstgöring inom staden torde väl berättiga honom till att nu erhålla de ålderstillägg som alla öfriga stadens tjänstemän åtnjuta. Den arbetsbörda som åligger brottmålsrådmannen torde enligt Magistratens förmenande utgöra fullt giltiga skäl att ej aflöna brottmålsrådmannen med afsevärdt lägre belopp än civilrådmannen och med mindre belopp än hvad stadens tjänstemän af vida lägre grad, enligt den fastställda lönestaten, åtnjuta. Att tjänstgöringspenningarne för brottmålsrådmannen nu beräknats till högre belopp än hvad löne- och pensionskommittén föreslagit, beror därpå att, då enligt Stadsfullmäktiges beslut vid semester aflöning för hans vikarie utgår med 150 kronor för månad, svårighet skulle uppstå för brottmålsrådmannen, med hvilkens tjänst icke följer några sportler annat än högst obetydligt belopp, ej ens uppgående till belopp motsvarande de med tjänsten förenade utgifter för utskrift med mera, att vid sjukdomsförfall erhålla vikarie mot lägre ersättning samt det väl icke rimligen kan begäras att brottmålsrådmannen i motsatts till hvad förhållandet är med de tjänstemän, hvars löner redan reglerats, skall för aflönande af vikarie afstå någon del af sin lön. Såväl borgmästaren som förste rådmannen hafva däremot med sina tjänster sportler till sådant belopp att de äro tillräckliga att bestrida vikaries aflöning vid förfall för dem att sköta sin tjänst.

Då stadsnotarien enligt öfvergångsbestämmelserna icke kommer att erhålla sportelinkomst, bör hans aflöning höjas med 500 kronor utöfver hvad Magistraten uti sitt omregleringsförslag begärt eller till 2,000 kronor.

Västerås rådhus den 4 november 1910.

John Karlsson.

J. W. Ödman. *Victor Åsberg.*

Västerås, Västm. Alleh:s tryckeri 1911

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 30 november. XIII.

N:o 82.

Magistratens förnyade framställning i fråga om Magistratens omorganisation och lönereglering.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Innan Stadsfullmäktige till slutlig pröfning företaga frågan om Magistratens och Rådstufvurättens omorganisation och lönereglering har Magistraten och Rådstufvurätten ansett sig böra i de delar Drätselkammarens samt lönereglerings- och pensionskommitténs förslag skilja sig från Magistratens anföra följande:

Hvad beträffar *Brottmålsrådmannen* hafva Drätselkammaren samt lönereglerings- och pensionskommittén föreslagit grundlönen för denne att utgå med allenast 2,500 kr., hvaremot Magistraten hemställt, att denna grundlön måtte bestämmas till 3,000 kr.

Magistraten erinrar om hvad Magistraten förut i denna del af frågan anfört i sin skrifvelse den 27 september 1911 till lönereglerings- och pensionskommittén samt får, till upplysning om att den af Magistraten begärda lön för brottmålsrådmannen icke kan anses oskälig, åberopa bilagda handlingar och skrifvelser angående aflöningar, som utgå till motsvarande befattningshafvare i Landskrona, Halmstad och Borås. Af dessa handlingar och bref framgår att i Landskrona förste rådmannens löneinkomster äro beräknade till omkring 6,500 kr., andre rådmannens, som tillika är Notarius Publicus, till ungefär 5,500 kr. och stadsnotariens till omkring 4,500 kr. årligen. Stadsnotarien, som i Landskrona för Rådstufvurättens dombok, är där ej ledamot i Rådstufvurätten och Magistraten men har skyldighet att vid behof tjänstgöra såsom sådan. I Halmstad har förste rådmannen såväl civildomboken som lagsökningsmålen om hand och hans lön uppgår till 5,000 kr. utom sportler beräknade till 1,200 kr., andre rådmannen, som har småprotokollen om hand, åtnjuter i lön 1,000 kr. jämte sportler, beräknade till 8,000 kr. och stadsnotarien, som för brottmålsdomboken och är Notarius Publicus, har en kontant lön af 2,000 kr. och sportler beräknade till 4,000 kr. I Borås erhåller andre rådmannen, som i likhet med Västerås för brottmålsdomboken, med lönetillägg kontant ur stadens kassa 4,000 kr.

I sin förut åberopade skrifvelse till lönereglerings- och pensionskommittén den 27 september 1911 har Magistraten redan uppvisat, att jämväl i Örebro, Gefle, Eskilstuna, Karlskrona och Uppsala grundlönen för brottmålsrådmannen uppgår till högre belopp än hvad Magistraten för Västerås stad begärt.

Tager man därjämte i betraktande, att antalet växelprotester under de senaste sex åren uppgått sammanlagdt till 4,041 eller för år 1905 779, år 1906 700, år 1907 504, år 1908 792, år 1909 589 och 1910 677, eller i medeltal årligen för denna sexårsperiod till 673, men under sexårsperioden 1899—1904 till 4,283 eller för år 1899 507, 1900 658, 1901 713, 1902 673, 1903 832 och 1904 936 eller i

medeltal 713 och hvad framgår däraf, nämligen att sportelinkomsterna af Notarii Publicibefattningen här i staden icke ökas i samma mån som staden tillväxer, ett förhållande som ju delvis vinner förklaring genom att å orter i landsorten tillkommit filialbankkontor med därvid tillsatte personer som verkställa protester, lärer Magistratens framställning, att grundlönen för brottmålsrådmannen här i Västerås måtte bestämmas till 3,000 kronor, icke kunna anses obillig. Magistraten vidhåller därför sin framställning

att grundlönen för brottmålsrådmannen måtte bestämmas till 3,000 kronor utan afseende å de sportelinkomster, som af Notarii Publici göromål kan honom tillkomma.

I detta sammanhang anser sig Magistraten ock böra erinra, att, enligt Magistratens förslag till ny arbetsordning och lönestat för Magistraten och Rådstufvu-Rätten, brottmålsrådmannens optionsrätt till civilrådmanstjänsten ej är bibehållen samt får tillika meddela, att enligt hvad Magistraten af nuvarande innehafvaren af brottmålsrådmanstjänsten inhemtat, denne ej är villig att ingå på ny lönestat, därest grundlönen för brottmålsrådmannen bestämmes till allenast 2,500 kronor, utan föredrar att bibehålla sin nuvarande tjänst med därmed följande inskränktare tjänstgöringsskyldighet och optionsrätt till civilrådmanstjänsten.

Ett afslag i Magistratens framställning i afseende å brottmålsrådmannens löneförmåner kommer således att till en obestämd framtid uppskjuta den fulla tillämpningen af nu föreliggande förslag till omorganisation.

Vidkommande *stadsnotariens* aflöning har Drätselkammaren föreslagit densamma till 2,500 kronor samt lönereglerings- och pensionskommittén till 2,000 kronor jämte arvode till vikarie under en månads semester 100 kronor.

Med tjänsten skulle följa sportler uppgående enligt Magistratens beräkning till 800 kronor. I denna summa är dock inberäknadt kontrollstämplingsmedel cirka 150 kronor, som till illiterate rådmannens afgång uppbäres af denne, och har något afdrag ej skett för renskrifningskostnader.

Att Magistraten i sin skrifvelse till Stadsfullmäktige den 4 november 1910 föreslog lönen för stadsnotarien till allenast 1,500 kronor berodde på att Magistraten ansåg sig kunna bereda honom tillfälle till inkomster *dels* genom förordnande för rådmännen under semester och öfriga tider, då någon af rådmännen hade ledighet eller förestod borgmästareämbetet, *dels* ock genom uppdrag, hvilka såsom t. ex Rättens Ombudsmannaskap, ej kunna lämnas åt någon ledamot af Rätten.

I föreliggande förslag till ny konkurslagstiftning är Rättens Ombudsmannaskap ej bibehållet.

Enligt hvad Magistraten i sin skrifvelse till kommittén den 27 september 1911 anfört, förenar sig Magistraten i Drätselkammarens förslag

att grundlönen för stadsnotarien måtte bestämmas till 2,500 kronor och i kommitténs förslag att åt stadsnotarien måtte anslås arvode 100 kronor till vikarie under en månads semester.

Kommitténs förslag i afseende å Stadsnotarien skiljer sig vidare från Magistratens och Drätselkammarens däruti, att kommittén föreslår att stadsnotarien skall vara ledamot af Rådstufvu-Rätten och Magistraten, det förra dock först efter nuvarande illiterate rådmannens afgång, och väljas af Stadsfullmäktige efter ansökan

Besluta Stadsfullmäktige, att stadsnotarien skall vara ledamot af Rådstufvu-Rätten och Magistraten, följer däraf att han skall af Stadsfullmäktige väljas och erhålla fullmakt af Konungens Befallningshafvande. Däraf torde också böra följa, att han skall erhålla titel af rådman och magistratssekreterare

I kommitténs förslag uti denna del kan Magistraten emellertid ej instämma. Magistraten håller för, att det är tillräckligt att antalet beslutande uti Magistraten och Rådstufvu-Rätten är tre och erinrar om olämpligheten af att uti ett kollegialt verk medlemmarnes antal är jämnt.

I de ofvannämnda städer, där arbetsordning senast blifvit fastställd, eller Landskrona och Halmstad, är stadsnotarien, ehuru han såsom förut nämnts, i den förra staden för all dombok och i den senare brottmålsdomboken, ej ledamot af Rådstufvu-Rätten och Magistraten.

Stadsnotarien bör för att kunna anses lämplig att utses till sådan tjänst hafva utöfvat domareverksamhet och med de tillfällen stadsnotarien har att följa Rådstufvu-Rättens arbete och så ofta som han under semestertider eller eljest torde erhålla förordnade att tjänstgöra som rådman bör han icke sakna tillfälle att ännu bättre utbilda sig såsom domare.

Hvad de egentliga magistratsgöromålen beträffar erhåller han däri den bästa utbildning, då han skall föra protokoll öfver magistratsärenden samt ombesörja den hufvudsakliga expeditionsskyldighet och brefväxling, som åligger Magistraten.

Enligt gällande kommunallag tillkommer det Magistraten, att, när annorlunda icke är bestämdt, tillsätta de vid stadens förvaltning anställda tjänstemän. Endast genom särskildt stadgande kan alltså Magistraten fråntagas denna befogenhet och i förevarande fall, då det gäller en underordnad befattning inom själfva Magistraten, för hvars rätta handhafvande Magistraten är ansvarig, torde ingen anledning finnas till sådant undantagsstadgande. Så har ej heller skett på andra orter, där förhållandena äro likartade och Magistraten hemställer förty:

> att Stadsfullmäktige måtte afslå kommitténs förslag, att stadsnotarien skall vara ledamot af Rådstufvu-Rätten och Magistraten och väljas af Stadsfullmäktige efter ansökan.

I afseende å de af Drätselkammaren föreslagna vilkor och bestämmelser för åtnjutande af den nya lönestaten har Magistraten beträffande *punkt 1* ansett densamma icke vara nödig för borgmästaren och rådmännen, då för enbart sportlerna, som dessa tjänstemän enligt nya lönestaten skulle äga uppbära, det väl låter sig göra att erhålla vikarie.

Magistraten vill dock ej motsätta sig antagande af denna punkt, därest densamma för erhållande af likställighet mellan stadens samtliga tjänstemän anses erforderlig.

Punkt 3 är af Magistraten föreslagen böra så ändras att den endast skall afse semestertiden, därest ej annan öfverenskommelse är träffad mellan tjänsteinnehafvare och vikarie. Kommittén åter anser att denna punkt bör ur bestämmelserna rörande lönestaten utgå.

Då regel torde vara att den, som åtminstone för någon längre tid uppehåller annans befattning, skall äga att uppbära med befattningen följande sportler, hemställer Magistraten, det Stadsfullmäktige måtte besluta att punkten skall erhålla följande lydelse:

att vikarie för borgmästare och rådmän eller stadsnotarie icke under semester äger uppbära af tjänsten härflytande sportler.

Med afseende å kommitténs erinran att förändringar i Magistratens och Rådstufvu-Rättens omorganisation skall i sista hand afgöras af Kungl. Maj:t har Magistraten icke vidare något att invända mot punkt 4 i de af Drätselkammaren föreslagna villkoren.

Slutligen föreslår Magistraten att Stadsfullmäktige måtte antaga följande

öfvergångsbestämmelser:

Stadsnotarien skall i vederbörlig ordning tillsättas och den förändrade organisationen å honom tillämpas så fort densamma blifvit af Kungl. Maj:t fastställd.

I öfrigt skall den nya lönestaten och arbetsordningen komma till användning, så snart Magistraten visat att öfverenskommelse träffats mellan de nuvarande tjänsteinnehafvarne, att de underkasta sig den förändring i arbetsordningen, som däraf föranledes, eller sådan öfverflyttning möjliggöres vid någon af de nuvarande tjänsteinnehafvarnes afgång; ägande Magistraten att i göromålens fördelning vidtaga de jämkningar, som betingas däraf att vissa af Rådstufvu-Rättens och Magistratens nuvarande ledamöter icke ingå på den nya organisationen.

Rörande innehållet uti denna skrifvelse äro Magistratens ledamöter ense och förklara sig villige att, därest Stadsfullmäktige fatta beslut enligt Magistratens förslag, från och med nästkommande år fördela arbetet sig emellan, enligt de af Magistraten i skrifvelse den 4 november 1910 föreslagna grunder.

Västerås Rådhus den 9 november 1911.

John Karlsson.

J. W. Ödman. *Victor Åsberg.*

N:o 83.

Konungens Befallningshafvandes resolution med öfverlämnande af Kungl. Domänstyrelsens skrifvelse angående upplåtelse för vattenledningsverket från kronoegendomen Hesslö.

Afskrift.

Till Konungens Befallningshafvande i Västmanlands län.

I en hos Kungl. Domänstyrelsen gjord framställning har staden Västerås drätselkammare förmält, att arrendatorn af förra militiebostället Hesslö n:r 1—4, 4 mantal,

i Badelunda socken, Robert Stephani, genom skriftlig handling af den 7 december 1904, hvaraf styrkt afskrift bifogats framställningen, förklarat sig under sin återstående arrendetid till staden afstå den för anläggning af ett vattenuppfordringsverk med tillhörande ledningar för stadens behof erforderliga, i berörda handling och å ansökningen närslutna af förste landtmätaren J. Hj. Schönström år 1911 gjorda kartutdrag närmare beskrifna mark med en areal af tillhopa 16 hektar 34 ar äfvensom medgifvit staden dels att, på sätt i samma handling angåfves, anlägga vattenledning från det upplåtna området fram till egendomen Hamre ägor, dels att vid egendomens brygga aflasta och för kortare tid upplägga vissa för vattenuppfordringsverkets behof nödiga byggnadsmaterialier, kol och andra förnödenheter, dels ock att nyttja befintliga, till området ledande vägar, allt under villkor, förutom annat, att staden för marken i fråga och de åt staden upplåtna rättigheter äfvensom öfrigt intrång, som däraf föranledes, under innevarande arrendeperiod till Stephani erlade en årlig ersättning af 500 kronor, och har drätselkammaren nu, efter det gjorda framställningar från staden om inköp af egendomen afslagits, anhållit att Kungl. Styrelsen måtte lämna sitt medgifvande till den af Stephani åt staden gjorda upplåtelsen och att i samma upplåtelse måtte jämväl inbegripas en mindre 10 meter bred jordremsa om 175 kvadratmeters areal mellan det af Stephani upplåtna området och egendomen Hamre, genom hvilken jordremsa vattenledningen framginge

Sedan i anledning af denna framställning Kungl. Styrelsen anmodat Eder infordra vederbörandes yttrande, innefattande jämväl förslag till den ersättning, som kunde anses böra utgå till kronan utöfver hvad arrendatorn betingat sig och de villkor i öfrigt, mot hvilka det sökta medgifvandet borde lämnas, och härmed, efter det drätselkammaren lämnats tillfälle att däröfver yttra sig, jämte eget utlåtande till Kungl. Styrelsen inkomma, har Ni med skrifvelse den 11 innevarande oktober insändt yttranden af domänintendenten i länet och af drätselkammaren, hvarjämte Ni för egen del utlåtit Eder.

Efter det Ni den 17 innevarande månad inkommit med infordradt yttrande i ärendet från egendomens arrendator förbemälde Stephani, har Kungl. Styrelsen denna dag låtit detta ärende sig föredragas, därvid Kungl. Styrelsen funnit godt förklara hinder från dess sida ej möta för staden Västerås att tillsvidare under nu löpande arrendeperiod för kronoegendomen Hesslö begagna för ifrågavarande redan anlagda vattenuppfordringsverk de områden af egendomen, som i ansökningen afses, dock under villkor att staden skall för återstående delen af arrendeperioden, räknadt från den 14 mars detta år, till kronan erlägga en årlig ersättning af 500 kronor att till Eder inbetalas i efterskott vid hvarje arrendeårs slut samt vara skyldig att, där sådant af Kungl. Styrelsen å kronans vägnar påfordras, borttaga anläggningen och återställa platsen i förut befintligt skick. Hvilket Eder till kännedom samt för vederbörandes underrättande härigenom meddelas. Börande inflytande ersättningsbelopp af Eder uppföres bland arrendemedel.

Ofvanberörda karta varder härmed återsänd för att vederbörande tillställas.

Stockholm den 20 oktober 1911.

Karl Fredenberg.

Carl Strömberg.

Angående anläggning å förra militiebostället Hesslö n:r 1—4 af vattenuppforeringsverk med tillhörande ledningar.

Rätt afskrifvet, betygas.

Västerås slott i landskontoret den 26 oktober 1911.

Ex officio:

Olof Åkerrén.

Öfverlämnas till stadsfullmäktige i Västerås för kännedom och efterrättelse. En staden tillhörig karta öfver inägorna till Hesslö egendom återställes därjämte.

Västerås slott i landskontoret den 26 oktober 1911.

Claës Wersäll.

Olof Åkerrén.

N:o 84.

Magistratens framställning angående brandordningens tillämpning utom stadsplanen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning af bilagda skrifvelse från Brandstyrelsen får Magistraten hemställa:

att Stadsfullmäktige ville besluta att stadens Brandordning måtte utsträckas att gälla jämväl för samtliga de områden utom stadsplanen, som enligt Konungens Befallningshafvandes i länet beslut den 5 februari 1890, den 10 november 1898 och den 26 juli 1905 i hälsovårdsafseende skola betraktas såsom stad, utgörande enligt de beteckningar, som finnas å en af Gustaf Ljunggren år 1854 upprättad karta öfver staden Västerås med därtill hörande ägor samt de förändringar å marker som därefter skett,

enligt Konungens Befallningshafvandes beslut den 5 februari 1890: Norrmalm;

enligt Konungens Befallningshafvandes beslut den 10 november 1898: N:o 1 Kopparbergsvretarne, N:o 8 Kungsängen med gräns i öster till järnvägsspåret och en förbi nuvarande renhållningsverket ledande väg, N:o 4 Ängsgärdet, N:o 2

Kullgärdet, N:o 18 Korsängsgärdet N:o 15 Sandgärdet, N:o 3 Prestgärdet, N:o 35 Herrgärdet med Johannislund, N:o 36 Tegelvreten med Loviseberg, N:o 37 Gåsmyrevreten, N:o 38 södra delen af Papegojvretarne med gräns i norr af en linje i rak fortsättning från vägen till Persbo (Christiansborg), N:o 45 Blåsbo, N:o 44 Berndtsborg, N:o 42 Kyrkobacksgärdet, N:o 46 Sandbergs torp, N:o 43 Karlslund, N:o 57 Pilbo, N:o 58 Törnebladska vreten, N:o 54 Lantvärnsåkern, N:o 55 Oxbacksvreten, N:o 53 Kockvreten samt N:ris 49 och 48 kallade Norra kvarnvreten, Perlebo och Skenvretarne med flera och omfattande all öfrig, ej förut nämnd mark väster om Svartån och norr om stadens planlagda område;

enligt Konungens Befallningshafvandes beslut den 26 juli 1905: N:o 51 Gamla stohagsjorden, söder om allmänna landsvägen, N:o 38 den del af Papegojvreten, som ej genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 10 november 1898 förklarats skola i hälsovårdshänseende betraktas såsom stad, N:o 5 Edlindska vreten, N:o 6 Bergmarkska vreten i Klockarebacken, söder om Stockholmsvägen, den del af N:o 8 Kungsängen, söder om samma väg, som ej berörts af ofvan åberopande resolution den 10 november 1898 och icke upplåtits till Kungl. Västmanlands regemente, N:o 9 Klockarebacksvreten, N:o 10 Vargbo, N:o 16 Myggbo samt N:o 17 den del af Malmaberg, som ligger mellan den från Korsängsgärdet till Malmabergs gård ledande väg i väster och norr samt förutvarande hufvudvägen från samma gård i öster, eller samtliga de områden, som äro upplåtna till bebyggande väster, norr och öster om stadens planlagda områden med undantag allenast af byggnadsområdet Vega å Thunby stadsgärde och Iggeby gärde.

Västerås rådhus den 30 oktober 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Västerås Stad numera växt ut till det omfång den har, hvaraf en stor del ej ligger inom stadens planlagda område, men i brandhänseende icke desto mindre har fordran på att i händelse af eldsolycka, erhålla hjälp från stadens brandkår, torde det med fog kunna anses att äfven dessa utom staden liggande områden underkastades kontroll genom brandsynenämnden och reglementerad sotning i likhet med hvad som för staden gäller. Det har nämligen visat sig att soteld oftare inträffar inom dessa områden än i staden för öfrigt, hvilket är ganska naturligt då kakelugnar och rökgångar därigenom att ingen tillsyn finnes ofta nu befinna sig i bristfälligt skick. Brandstodsbolagen uppge äfven att 55 % af eldsvådor inträffa på grund af bristfälliga eldstäder, då härtill kommer att det inträffat, det husägare å dessa platser vägra ställa sig Brandchefens föreskrifter till efterrättelse, synes behof af reglementerade bestämmelser äfven för dessa områden vara synnerligen påkalladt.

Men då det blefve ett allt för vidsträckt område för en sotaremästare handhafva sotningen öfver hela staden, får Brandstyrelsen härmed framhålla det nödvändiga uti, att staden inbegripet dess områden, borde indelas i tvänne (2:ne) sotmästaredistrikt.

Västerås den 20 oktober 1911.

Å Brandstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

N:o 85.

Drätselkammarens samt Vatten- och Gasverksstyrelsens skrifvelser angående amorteringsplan för vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 29 September 1910 uppdrogo Stadsfullmäktige åt Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren att upprätta och till Stadsfullmäktiges pröfning förelägga amorteringsplan för de verk, som lydde eller kunde komma att lyda under Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Sedan i anledning häraf sagda styrelse efter verkställd utredning till Drätselkammaren öfverlämnat en till Stadsfullmäktige ställd skrifvelse med förslag i ämnet, får Drätselkammaren nu underställa samma förslag Stadsfullmäktiges pröfning och därvid för egen del anföra följande.

Under förutsättning att de af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna amorteringstiderna för verkens olika delar åtminstone i det närmaste äro riktiga och motsvara eller komma att motsvara de verkliga förhållandena, hvarutinnan Drätselkammaren

och Stadsfullmäktige dock endast torde hafva att hålla sig till Vatten- och Gasverksstyrelsens uppgifter, torde intet öfver hufvud vara att anmärka emot styrelsens förslag i dess helhet. Då medeltalet af berörda amorteringstider tydligen är vida lägre än den 40-åriga amorteringstid, hvarmed stadens obligationslån löpa, skulle följden af en fortsatt amortering på hittills vanligt sätt, eller endast genom amorteringen af obligationslånen, blifva den, att stadens skuld för verken inom ett eller annat år blefve större än verkens verkliga värde och att detta missförhållande sedermera skulle för hvarje år ökas. Och häraf komme återigen att följa, att våra efterkommande få vidkännas utgifter för verken, som det rätteligen bör tillkomma de nuvarande skattskyldige att sörja för. Nu nämnda missförhållande skulle visserligen kunna åtminstone tillnärmelsevis undanrödjas därigenom, att af verkens vinstmedel eller eventuelt genom uttaxering för hvarje år eller då så erfordrades bekostades nyanläggningsarbeten eller ersattes förbrukade delar af verken i den omfattning, som svarade mot värdenedsättningarne. Men en sådan princip skulle alltid blifva svår att tillämpa och de verkliga förhållandena skulle gifvetvis förorsaka stora ojämnheter, hvad beloppen angår, i de utgifter, som i berörda hänseende kunna ifrågakomma.

Bättre synes då, att verkens värden regleras genom de föreslagna amorteringarne, som ju blifva konstanta.

Hvad beträffar användningen af de medel, som sålunda af Vatten- och Gasverksstyrelsen betalas i form af ränta och amortering för hvarje år, är först, utom hvad ofvan sagts därom att verkens amorteringstider i medeltal äro vida lägre än obligationslånens, att märka, att då obligationslånen hafva en konstant annuitet, d. v. s. summan af ränta och amortering är i det allra närmaste densamma för hvarje år under lånens hela löpetid, under de första åren, då räntan är hög, amorteringen är helt obetydlig, men att så småningom amorteringsbeloppet för hvarje år stiger och räntebeloppet sjunker, så att det sista året nästan hela annuiteten utgöres af amortering. Enligt den föreslagna amorteringsplanen för verken däremot är amorteringen konstant, men räntebeloppet sjunker i mån af skedda amorteringar, så att äfven annuiteten blir allt mindre och mindre. Dessa förhållanden föranleda, att staden under de första åren nödvändigtvis måste afsätta en del af öfverskottet af Vatten- och Gasverksstyrelsens amortering sedan å verken belöpande del af annuiteten å obligationslånen betalats. Ty eljes skulle ändamålet med amorteringsplanerna vara förfeladt. Och något lagligt hinder för en sådan afsättning eller fondering, som endast afser att hålla medel från verken tillgängliga för att i en framtid möta de högre amorteringarne å obligationslånen, synes ej kunna föreligga och sker faktiskt åtminstone i Stockholm. Den del af verkens amorteringsöfverskott för hvarje år, som icke erfordras för en dylik fondering, torde böra användas för ersättning af förbrukade delar af verken. Det föreligger emellertid ej nu någon utredning, på hvad sätt närmare amorteringsöfverskottet enligt hvad ofvan antydts bör fördelas, och då en sådan utredning kräfver afsevärd tid och denna fråga bör grundligt öfvervägas, torde det för närvarande vara för tidigt att fastslå några detaljerade föreskrifter i detta hänseende.

På grund af det anförda får Drätselkammaren, med tillstyrkande af bifall till hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen i denna fråga föreslagit, tillika hemställa att Stadsfullmäktige måtte bestämma,

att de belopp af ränta och amortering, som utgå enligt föreliggande amorteringsplan, skola af

Vatten- och Gasverksstyrelsen årligen inlevereras till Drätselkammaren och af Drätselkammaren för verkens räkning särskildt förvaltas och göras räntebärande samt att af dessa medel i första hand skall gäldas ränta och amortering å de delar af stadens obligationslån, som belöpa å verken.

Västerås den 9 november 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1910 uppdrogs åt Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen att upprätta och till Stadsfullmäktiges pröfning förelägga förslag till amorteringsplan för de verk, som lyda eller föresloges lyda under Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Med anledning häraf har styrelsen, som anser denna fråga vara af allra största betydelse, verkställt en noggrann undersökning och utredning i ärendet och får härmed framlägga resultatet af samma.

Styrelsen vill emellertid härvid först lämna en kortfattad redogörelse för nu rådande förhållanden beträffande förräntning och amortering af de kapital, som äro nedlagda i de verk, som stå under styrelsens förvaltning.

De lånebelopp, som äro påförda de resp. verken, att af dem förräntas och amorteras, utgöras icke, såsom rätteligen bort vara fallet, af de medel, som i verkligheten användts för hvarje verk till nyanläggningar och nyanskaffningar, utan äro verken i stället påförda de belopp, som Stadsfullmäktige vid olika tillfällen beviljat till nyanläggningar och nyanskaffningar.

Dels på grund häraf och dels på grund af en ursprungligen ej fullt riktigt gjord fördelning verken emellan af i dessa nedlagda kapital har den oegentligheten uppstått, att det ena verket betalar ränta och amortering på belopp, som användts för ett annat verk och tvärt om.

Ett oriktigt förhållande har äfven uppstått därigenom, att särskildt rörelsekapital icke anvisats. Gifvet är, att verken i likhet med andra affärsföretag nödvändigtvis varit och fortfarande äro i behof af sådant. Behofvet af rörelsekapital framgår ju däraf, att verken måste ligga inne med jämförelsevis stort lager af för verkens nybyggnader och drift samt för deras installationsverksamhet erforderlig material, såsom järn- och lerrör, ångkol, gaskol och brännolja jämte andra förnödenheter. Dessutom utestå ju alltid större eller mindre belopp i fordringar, hvarjämte i kassa innestå en del kontanta medel.

Visserligen fanns ju vid stadens öfvertagande af gas- och elektricitetsverken en del af ofvannämnda slags material, hvilken sålunda var inbegripen i den summa,

staden då erlade för verken, men till följd af verkens ständiga utveckling har emellertid detta lager måst afsevärdt ökas och behofvet af större rörelsekapital uppstått. Då såsom ofvan antydts, rörelsekapital icke funnits, hafva besparade medel härtill tagits i anspråk.

Storleken af de ursprungliga lånebeloppen, som användts för verkens räkning, beloppens nuvarande fördelning på resp. verk, den t. o. m. år 1910 verkställda amorteringen, återstående lånebelopp samt storleken af rörelsekapitalet vid 1910 års slut framgår af nedanstående

	Ursprungliga lånebelopp	Amortering t. o. m. 1910	Återstående lånebelopp d. 31/12 1910	Lånebeloppens nuvarande fördelning
Vattenverket i				
1886—96 års lån	133,000: —		92,988: 24	
1902 ,, ,,	34,550: —		31,645: 37	
1907 ,, ,,	323,000: —		313,172: 99	
1910 ,, ,,	28,989: 17	25,743: 40	28,989: 17	466,795: 77
Afloppsledningarna i				
1886—96 års lån	60,000: —		42,038: 44	
1902 ,, ,,	33,220: —		29,998: 90	
1907 ,, ,,	42,350: —		41,182: 25	
1910 ,, ,,	69,100: 59	22,350: 41	69,100: 59	182,320: 18
Gasverket i				
1907 års lån	113,520: —		110,113: 06	
1910 ,, ,,	58,839: 53	3,406: 94	58,839: 53	168,952: 59
Elektricitetsverket i				
1902 års lån	12,650: —		11,422: 90	
1907 ,, ,,	211,300: —		204,986: 07	
1910 ,, ,,	434,443: 96	7,541: 03	434,443: 96	650,852: 93
Turbinhuset i				
1892 års lån	65,000: —		39,339: 77	
1910 ,, ,,	2,181: 25	25,660: 23	2,181: 25	41,521: 02
Summa Kr.	1,622,144: 50	111,702: 01	1,510,442: 49	1,510,442: 49

De ursprungliga andelarna i obligationslånen utgöra alltså	1,622,144: 50
hvarå amorterats	111,702: 01
återstod vid 1910 års slut kronor	1,510,442: 49
Från ofvanstående göres afdrag med det belopp, som i verkligheten kommer på afloppsledningarna; hvilka i efterföljande blifva föremål för särskild behandling kronor	171,042: 01
Verkens andelar i obligationslånen utgöra således kronor	1,339,400: 48
Efter afdrag af en till rörelsekapital använd summa	106,322: 38

äro således i verkens fastigheter, mätare och diverse inventarier nedlagda ett till kr. 1,233,078: 10 amorteradt belopp.

Amortering å denna skuldsumma utgör för innevarande år enligt budgeten kronor 16,843: 24, fördelade sålunda:

Vattenverket	7,759: 35
Gasverket	1,325: —
Elektricitetsverket	6,461: 35
Turbinhuset	1,297: 54
Kronor	16,843: 24

För hvar och en torde stå klart, att dessa amorteringar, utgörande endast c:a 1,4 % af skuldsumman, ingalunda äro tillräckliga för industriella verk, huru väl de än underhållas. Visserligen stegras amorteringen för hvarje år af resp låns konverteringstid, men mot den tid af 40 år — och den tid, å hvilken stadens obligationslån löpa — svarar möjligen vissa byggnaders användningstid, men ej verkens maskineri och tillhörande ledningar, som blifva utslitna eller oanvändbara på vida kortare tid. Som exempel härpå behöfver blott anföras, att turbinhusets gamla maskineri, som insattes 1891, redan nu efter 20 års användning måste förnyas, att gamla elektricitetsverkets maskineri, som uppsattes åren 1889 och 1906, såsom otillräckligt försatts ur drift och vid nyligen verkställd försäljning inbragt blott 25 % af dess ursprungliga värde samt att gamla vattenverket, som anlades åren 1886—88, sedan 5 år tillbaka såsom otidsenligt och otillräckligt står kvar endast som reserv. I sammanhang härmed kan erinras, att frågan angående uppförande af ett nytt gasverk helt visst blir af aktuell beskaffenhet långt före år 1945, eller den tid, då gasverket med nuvarande amorteringssätt skulle vara slutamorterat.

Den amorteringstid, som bör bestämmas för verkens olika delar är naturligtvis högst olika allt efter den olika slitning de äro underkastade.

Styrelsen har från flera håll inhämtat upplysningar rörande där rådande förhållanden och efter noggrannt öfvervägande på basis af dessa kommit till det resultat, att amorteringstiden för resp. delar bör beräknas, såsom af bilagda tabell (bil. A) framgår.

Amorteringen har ansetts böra fördelas lika på alla år och har således härvid ansetts, att skrotvärdet efter dessa år ej är större än som svarar emot bortskaffnings- och realisationskostnaderna.

Hvad beträffar resp. verks verkliga värde den 31/12 1910 så har styrelsen på sätt nedan angifves sökt komma detsamma så nära som möjligt.

De resp. verken med tillhörande maskiner, ledningar och apparater hafva upptagits till det belopp, resp. anläggningar kostat staden, ehvad anläggningarna gäldats med lånemedel, vinst- eller uttaxerade medel. Dessa summor hafva ökats med de till 2/3 af anläggningskostnaden utgående bidrag, som af enskilda personer erlagts för ledningars utsträckning till stadens icke planlagda område. De på så sätt uppkomna värden utgöra:

För vattenverket	622,996: 85
„ gasverket	225,562: 43
„ elektricitetsverket	702,870: 37
„ turbinhuset	73,081: 25
„ kontors- och förrådsbyggnader	29,724: 85
„ inventarier	13,445: 34
Summa kronor	1,667,681: 09

Sedan således slutsummorna sammanslagits, har å verkens olika delar amortering med användande af de i bil. A upptagna procentsatser gjorts från det år, resp. delar nyanlades eller anskaffades. Härvid är dock att märka, att hvad beträffar gas- och elektrititetsverken amorteringen gjorts endast fr. o. m. år 1906, emedan dessa verks värde med fog ansetts vid denna tidpunkt motsvara den summa, staden vid öfvertagandet år 1905 erlade.

Efter dessa beräkningsgrunder har resp. verks värde, som af bifogade tabell B framgår, befunnits vara:

Vattenverket	415,420: —
Gasverket	192,997: —
Elektricitetsverket	650,911: —
Turbinhuset	35,251: —
Kontors- och förrådsbyggnader	27,905: —
Inventarier	10,083: —
Summa kronor	1,332,568: —

Verkens sammanlagda värde vid 1910 års slut öfversteg sålunda sammanlagda summan af låneandelarna med kronor 99,488: 90.

Detta har sin grund däri, att, hvad särskildt vattenverket beträffar, kostnaden för dess nyanläggning åren 1886—88 till ett belopp af c:a 65,000 kr., bestreds af donerade medel, hvarjämte under flera efterföljande år förekommande utvidgningar till en del bestridts af uttaxerade och vinstmedel. Detta senare gäller ju äfven gas- och elektricitetsverken.

Hvad förräntningen angår sker denna nu enligt den räntefot, hvartill staden upplånat sina i resp. anläggningar nedlagda kapital, varierande mellan 3,6 och 4½ %. I och med de äldre lånens ökade amortering stiger sålunda medelräntan. Styrelsen vill emellertid förorda en fast räntefot af 4½ %, gällande för allt i verken nedlagdt kapital, inklusive desammas rörelsekapital.

Enligt sålunda föreslagna normer skulle ränta och amortering för innevarande år hafva utgjort (se bil. C.):

	Amortering	Ränta	Summa amortering o. ränta
För vattenverket	12,535: 45	19,951: 94	32,487: 39
„ gasverket	8,639: 83	10,198: 72	18,838: 55
„ elektricitetsverket	26,944: 21	30,510: 66	57,454: 87
„ turbinhuset	645: 02	1,451: 30	2,096: 32
Summa kronor	48,764: 51	62,112: 62	110,877: 13

under det att, som ofvan nämnts, ränta och amortering enligt budgeten utgör:

	Amortering	Ränta	Summa amortering o. ränta
För vattenverket	7,759: 35	19,662: 06	27,421: 41
„ gasverket	1,325: —	5,621: 14	6,946: 14
„ elektricitetsverket	6,461: 35	29,884: 96	36,346: 31
„ turbinhuset	1,297: 54	2,604: 62	3,902: 16
Summa kronor	16,843: 24	57,772: 78	74,616: 02

Efter afdrag af den amortering, som enligt ofvanstående borde hafva verkställts under innevarande år, kr. 48,764: 51, samt mot amorteringen svarande minskning af förutnämnda $^2/_3$ bidrag till ledningar utom stadsplanen och ledningarna till tuberkulossjukhuset, kr. 1,038: 27, tillsammans kr. 49,802: 78, skulle sålunda resp. verks värde den $^{31}/_{12}$ 1911 vara följande:

	Värde d. $^{31}/_{12}$ 1910	Amortering enl. planen år 1911	Värde d. $^{31}/_{12}$ 1911
Vattenverket	415,420: —	12,694: 40	402,725: 60
Gasverket	192,997: —	8,628: 22	184,368: 78
Elektricitetsverket	629,911: —	26,498: 74	603,412: 26
Turbinhuset	32,251: —	645: 02	31,605: 98
Kontors- och förrådsbyggnaderna	27,905: —	328: 10	27,576: 90
Inventarier	10,083: —	1,008: 30	9,074: 70
Summa kronor	1,308,567: —	49,802: 78	1,258,764: 22

Härtill komma under året utförda arbeten, som dock först i början af år 1912 kunna fixeras.

Skillnaden mellan ofvan såsom verkligt värde upptagna kr. 1,258,764: 22 och verkens låneskuld vid 1911 års slut framgår af nedanstående:

Lånebeloppen utgjorde vid 1910 års slut sammanlagdt	kr. 1,233,078: 10	
Efter afdrag af 1911 års amortering kr. 16,843: 24, samt försäljningssumman af gamla elektr.-verkets o. turbinhusets maskineri 24,000: — eller tillhopa	„ 40,843: 24	
utgör alltså låneskulden		kr. 1,192,234: 86
Verkens verkliga värde vid 1911 års slut öfverstiger allså låneskulden med		„ 66,529: 36

Då sålunda denna utredning gifver vid handen, att verkens andelar i obligationslånen vid innevarande års utgång praktiskt taget motsvarar det värde, som skulle uppstått, om amortering skett efter nu föreliggande förslag, beroende på att till verkens uppförande använts såväl donerade som ock vinst- och uttaxerade medel, anser styrelsen, att lämpligt tillfälle nu är inne för påbörjande af en snabbare amortering än hittills. Om så ej sker, skall säkerligen om ett fåtal år verken stå i ett värde, som vida öfverskrider det verkliga.

Då utöfver å obligationslånen belöpande ränta och amortering samt af vinstmedel verkställd nyanskaffning af mätare, utgörande tillsammans kr. 86,516: 02, verkens vinster för innevarande år enligt budgeten beräknats uppgå till c:a 27,000 kr., hvilken summa på grund af den sedan årets början betydligt ökade anslutningen torde komma att öfverskridas, synes således, att verken, som affär betraktade, å i dem nedlagt kapital lämna ränta och erforderlig amortering, hvilka tillsammans enligt ofvanstående bort utgå med kr. 110,877: 13.

Hvad beträffar afloppsledningarna kan amortering af dessa icke ske på samma sätt som för öfriga verk är föreslaget, då sagda anläggningar ej gifva några inkomster. Då dessutom anläggningar af detta slag kunna anses hafva en lifslängd af 30 à 40 år, en del ledningar möjligen längre tid, så torde det vara tillräckligt, om såsom hittills för hvarje år värdet nedskrifves med det belopp, som amorteras å afloppsledningarnas andel i obligationslånen.

Dessa andelar utgjorde den $^{31}/_{12}$ 1910 enligt ofvan 171,042: 01. Efter afdrag af innevarande års amortering, utgörande enligt budgeten kr. 3,312: 37, utgöra alltså lånebeloppen för afloppsledningarna den $^{31}/_{12}$ 1911 kr. 167,729: 64.

Hvad beträffar användningen af de belopp, som sålunda utöfver hittills vanliga amorteringar skulle erläggas till Drätselkammaren, om ofvan angifna beräkningsgrunder för amortering följas, har styrelsen ej att yttra sig häröfver, men, då styrelsen förväntar den anmärkningen mot ofvanstående förslag, att en fondering af medel ej är kommunerna tillåten, vill styrelsen påpeka, att dessa medel dock torde få full användning för nödiga årliga utvidgningar af resp. verk i stället för att dessa utvidgningar hvilka ofta nog äro af det slag, att de snarare kunna betraktas som underhållskostnader än nyanläggningar, skola bestridas af lånemedel.

Styrelsen vill med anledning af hvad ofvan anförts föreslå:

att verkens värde den $^{31}/_{12}$ 1911 fastslås till ofvan angifna värden, nämligen:

för vattenverket	kr.	402,225: 60
„ gasverket	„	184,368: 78
„ elektricitetsverket	„	603,412: 26
„ turbinhuset	„	31,605: 98
„ kontors- och förrådsbyggnaderna	„	27,576: 90
„ inventarierna	„	9,074: 70

att dessa värden vid därefter kommande årsslut ökas med under nästföregående år utförda utvidgningar och minskas med under löpande året verkställda amorteringar;

att amorteringsprocenten för resp. verks olika delar tills vidare beräknas som i bil. A är angifvet;

att amorteringen verkställes å de som verkligt värde vid 1911 års slut upptagna belopp, sedan dessa ökats med under resp. år förekommande af staden bekostade utvidgningar;

att utöfver amorteringarna till Drätselkammaren erlägges 4 1/2 % ränta å det kapitalbelopp som återstår sedan amortering skett;

att afloppsledningarnas värde den $^{31}/_{12}$ 1911 fastslås till ofvan angifna värde, nämligen kronor 167,729: 64, samt att ledningarnas värde årligen nedskrifves med den mot amorteringen å andelarna i obligationslånen svarande summan;

att åt Styrelsen anvisas erforderligt rörelsekapital att förräntas enl. samma räntefot som ofvan.

Västerås den 11 september 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafson.

Bil. A.

Förslag till afskrifningsprocenter för Vatten-, Gas- och Elektr.-verken.

Vattenverket.

	Amorterings-tid i år	Fast amortering pr. år i %
Tomter	—	—
Maskin- och Boningshus	50	2
Pumpverk	20	5
Filter och reservoirer	50	2
Kol- och materialbodar samt stängsel	20	5
Rörnät	33 1/3	3
Vattenmätare	10	10

Gasverket.

Tomter	—	—
Gasverkets byggnader utom retorthus	33 1/3	3
Retorthus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärciterner, kylare och scrubbers	20	5
Retortugnar	10	10
Gasklocka med tillbehör	25	4
Rörnät	33 1/3	3
Lyktor med servisrör	20	5
Gasmätare	10	10

Elektr.-verket.

Tomter	—	—
Byggnader med vatten-, aflopps- och gasledningar	50	2
Värmeledning	33 1/3	3
Dieselmotorer och elektr. maskiner	25	4
Turbiner	20	5
Ackumulatorbatteri	12 1/2	8
Instrumentering	16 2/3	6
Jordkabelnät	25	4
Luftledningsnät	20	5
Mätare	10	10
Utbetalning för öfvertagande af en del kraftabonnenter från A. S. E A.	40	2 1/2

Förråds- och kontorsbyggnader samt inventarier.

Tomter	—	—
Byggnader	50	2
Inventarier	10	10

Bil. B.

Beräknande af resp. verks värde den 31|12 1910.

1:o) Vattenverket.

	Anläggnings-värde	Gångna amorteringsår i medelt.	Amorterings %	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Tomter	5,647: —					5,647: —
Maskiner o. boningshus	50,291: 03	12	2	1,006: —	12,055: 03	38,236: —
Pumpverk	54,879: 17	9,3	5	2,744: —	25,441: 17	29,438: —
Filter och reservoirer	70,755: 50	19	2	1,415: —	26,885: 50	43,870: —
Kol- och materialbodår samt stängsel	3,785: 14	15	5	189: —	2,829: 14	956: —
Rörnät	423,010: 01	10,6	3	12,690: —	134,514: 01	288,496: —
Vattenmätare	14,629: —	4	10	1,463: —	5,852: —	8,777: —
Kronor	622,996: 85			19,507: —	207,576: 85	415,420: —

2:o) Gasverket.

	1905 års inköpsv. samt efter nämnda år utf. nyanläggningar	Gångna amorteringsår i medelt.	Amorterings %	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Tomter	6,500: —					6,500: —
Gasverkets byggnader utom retorthus	7,300: —	5	3	219: —	1,095: —	6,205: —
Retorhus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärcisterner, kylare o. scrubbers	30,195: 60	4,4	5	1,510: —	6,673: 60	23,522: —
Retortugnar	15,370: —	4	10	1,537: —	6,148: —	9,222: —
Gasklocka m. tillbehör	26,000: —	5	4	1,040: —	5,200: —	20,800: —
Hufvudrörnät och ledningar inom gasverket	101,221: 69	2,5	3	3,037: —	7,592: 69	93,629: —
Lyktor med servisrör	14,418: 44	3,1	5	721: —	2,238: 44	12,180: —
Gasmätare	24,556: 70	1,5	10	2,455: —	3,617: 70	20,939: —
Kronor	225,562, 43			10,519: —	32,565: 43	192,997: —

3:o) Elektricitetsverket.

	1905 års inköpsv. samt efter nämnda år utf. nyanläggningar	Gångna amorteringsår i medelt	Amorterings %	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Gamla verket:						
2 st. ångmaskiner och 1 lokomobil	24,500: —	4,35	4	980: —	4,260: —	20,240: —
Elektr. maskiner och instrumentering	16,175: —	3,50	5	809: —	2,871: —	13,304: —
Nya verket:						
Tomt	6,500: —					6,500: —
Byggnader med tillhör. vatten-, aflopps- och gasledning	132,933: 63	—	2			132:933: 63
Värmeledning	2,850: —		3			2,850: —
Dieselmotorer o. elektr. maskiner	169,735: 95		4			169,735: 95
Ackumulatorbatteri	46,929: 23	1,7	8	3,764: —	6,381: 71	40,547: 52
Instrumentering	24,774: 90		6			24,774: 90
Jordkabelnät	153,151: 91	1,65	4	6,126: —	10,080: 91	143,071: —
Luftledningsnät	70,098: 42	2,6	5	3,505: —	9,092: 42	61,006: —
Mätare	36,721: 33	1,8	10	3,672: —	6,729: 33	29,992: —
Utbetalning för öfvertagande af en del kraftabonnenter fr. A. S. E. A.	18,500: —		2½			18,500: —
Kronor	702,870: 37				39,415: 37	663,455: —

Elektriska verkets verkliga värde skulle alltså i enlighet härmed utgöra kronor			663,455: —
Då emellertid gamla verket nu är ur drift och dess maskinella utrustning på grund däraf försålts, men försäljningen icke inbringat ofvan upptagna värden, måste man, för att få fram det verkliga värdet afdraga de skillnader, som uppstått. Nämnda maskiner äro ofvan upptagna till kr.		33,544: —	
Försäljningen har inbragt för ångmaskinerna och lokomobilen	16,000: —		
Elektr. maskinerna och instrumenteringen, som ännu ej försålts, torde inbringa	5,000: —	21,000: —	
afgår alltså			12,544: —
Verkliga värdet utgör alltså			650,911: —
Från ofvannämnda såsom verkligt värde upptagna summa bör dock vid bestämmande af den summa, å hvilken amorteringarna skola göras, afgå det belopp, som ofvannämnda maskiner m. m. inbragt, då amortering å detta värde, som i och med försäljningen icke mera finnas vid verket, ej bör göras. Afgår alltså			21,000: —
Kronor			629,911: —

4:o) Turbinhuset.

	Anläggnings-värde	Gångna amor-teringsår i medelt.	Amorterings %	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Byggnader och damm-byggnader	50,681: 25	18	2	1,013: 50	18,430: 25	32,251: —
Turbiner	7,000: —	19	5	350: —	6,650: —	350: —
Elektr. maskiner	12,400: —	15	4	496: —	7,312: —	5,088: —
Instrumentering	3,000: —	14	6	180: —	2,340: —	660: —
Kronor	73,081: 25			2,039: 50	34,732: 25	38,349: —

Turbinhusets verkliga värde skulle alltså utgöra kr.		38,349: —
Då emellertid hela den maskinella utrustningen numera ersatts med en ny sådan, bör värdet af den gamla med afdrag för det belopp, som försäljningen inbragt, afgå från verkliga värdet. Hela utrustningen är ofvan upptagen till ett värde af kr.	6,098: —	
Försäljningen har inbragt	3,000: —	
Afgår alltså		3,098: —
Värdet utgör således		35,251: —
Från denna såsom verkligt värde upptagna summa bör dock vid bestämmamde af den summa, å hvilken amortering skall göras afgå det belopp, som försäljningen af ofvanberörda utrustning inbragt, då detta värde i och med försäljningen icke mera finnes. Afgår alltså		3,000: —
	Kronor	32,251: —

5:o) Kontors- och förrådsbyggnader.

(Förådsbyggnaden f. d. gamla el. verkets byggnad).

	Värde	Gångna amor-teringsår i medelt.	Amorterings-%	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Tomter	11,500: —					11,500: —
Byggnader	18,224: 85	5	2	364: —	1,819: 85	16,405: —
Kronor	29,724: 85			364: —	1,819: 85	27,905: —

6:o) Inventarier.

	Inköpsvärde	Gångna amor-teringsår i medelt.	Amorterings %	Amortering pr. år	Summa amortering	Värde d. 31/12 1910
Diverse inventarier för verken och kontoret	13,445: 34	2,5	10	1,345: —	3,362: 34	10,083: —

Bil. C.

Beräknande af ränta och amortering för år 1911.

1:o) Vattenverket.

Afdrag har gjorts å rörnät med 20,147 kr. utgörande dels kvarstående belopp å "2/3-bidraget" till ledningar utom stadsplanen samt dels värdet af till 1910 års slut utförda ledningsarbeten för tuberkulossjukhuset. Då staden icke haft några kostnader för dessa anläggningar, bör verket icke erlägga ränta och amortering å berörda belopp.

	Verkligt värde den 31/12 1910	Amorteringsprocent	Summa amortering	Summa ränta à 4 1/2 %
Tomter	5,647: —			
Maskin- och boningshus	38,236: —	2	764: 72	
Pumpverk	29,438: —	5	1,471: 90	
Fiter och reservoirer	43,870: —	2	877: 40	
Koll och materialbodar samt stängsel	956: —	5	47: 80	
Rörnät	268,349: —	3	8,050: 47	
Vattenmätare	8,777: —	10	877: 70	
Kronor	395,273: —		12,089: 99	17,787: 29
1/3 af ränta och amortering för kontors- o. förrådsbyggnader samt inventarier äfvensom 1/3 af räntan å rörelsekapitalet			445: 46	2,164: 65
Kronor			12,535: 45	19,951: 94

2:o) Gasverket.

Afdrag har gjorts å rörnät med 14,462 kr. utgörande kvarstående belopp å "2/3-bidraget" till ledningar utom stadsplanen samt värdet vid 1910 års slut af ledningsarbeten för tuberkulossjukhuset.

	Värde den 31/21 1910	Amorteringsprocent	Summa amortering	Summa ränta à 4 1/2 %
Tomter	6,500: —			
Gasverkets byggnader utom retorthus	6,205: —	3	186: 15	
Retorthus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärcistern, kylare och scrubbers	23,522: —	5	1,176: 10	
Retortugnar	9,222: —	10	922: 20	
Gasklocka med tillbehör	20,800: —	4	832: —	
Hufvudrörnät samt ledningar inom gasverket	79,167: —	3	2,375: 01	
Lyktor med servisrör	12,180: —	5	609: —	
Gasmätare	20,939: —	10	2,093: 90	
Kronor	178,535: —		8,194: 36	8,034: 07
1/3 af ränta och amortering för kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier äfvenson 1/3 af räntan å rörelsekapitalet			445: 47	2,164: 65
Kronor			8,639: 83	10,198: 72

3:o) Elektricitetsverket.

Afdrag har gjorts med 33,544 kr. för gamla verkets maskineri, hvilket, såsom numera nedtaget icke bör räntas och amorteras.

	Värde den 31/12 1910	Amorterings-procent	Summa amortering	Summa ränta à 4½ %
Tomt	6,500: —			
Byggnader	132,933: 63	2	2,658: 67	
Värmeledning	2,850: —	3	85: 50	
Dieselmotorer och elektriska maskiner	169,735: 95	4	6,789: 44	
Ackumulatorbatteri	40,547: 52	8	3,243: 80	
Instrumentering	24,774: 90	6	1,486: 49	
Jordkabelnät	143,071: —	4	5,722: 84	
Luftledningsnät	61,006: —	5	3,050: 30	
Mätare	29,992: —	10	2,999: 20	
Utbetalning för öfvertagande af en del kraftabonnenter	18,500: —	2,5	462: 50	
Kronor	629,911: —		26,498: 74	28,346: —
1/3 af ränta och amortering för kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier äfvensom 1/3 af räntan å rörelsekapitalet ...			445: 47	2,164: 66
Kronor			26,944: 21	30,510: 66

4:o) Turbinhuset.

Afdrag har gjorts med 6,098 kr. utgörande värdet af turbinhusets gamla maskineri, hvilket, såsom numera nedtaget icke bör räntas och amorteras.

	Värde den 31/12 1910	Amorterings-procent	Summa amortering	Summa ränta à 4½ %
Byggnad och dammbyggnad...	32,251: —	2	645: 02	1,451: 30

5:o) Kontors-, Förrådsbyggnad samt inventarier och rörelsekapital.

(Ränta och amortering härå fördelade å verken, se ofvan).

	Värde den 31/12 1910	Amorterings-procent	Summa amortering	Summa ränta à 4½ %
Tomter	11,500: —			
Kontors- och förrådsbyggnader	16,405: —	2	328: 10	
Inventarier	10,083: —	10	1,008: 30	
Rörelsekapital	106,322: 38			
Kronor	144,310: 38		1,336: 40	6,493: 96

Som fördelas på:

Vattenverket	1/3	445: 46	2,164: 65
Gasverket	1/3	445: 47	2,164: 65
Elektr.-verket	1/3	445: 47	2,164: 66

N:o 86.

Drätselkammarens yttrande i fråga om revision af fattigvårdens räkenskaper och ökning af stadsrevisorernas antal.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne oktober af Magistratens skrifvelse den 24 i samma månad, hvarigenom Magistraten underställt Stadsfullmäktiges pröfning revisorernas af stadens räkenskaper för år 1910 förslag, att fattigvårdens räkenskaper måtte öfverlämnas till Drätselkammaren, intagas i dess räkenskaper och lämnas till granskning af stadens revisorer samt att revisorernas antal måtte ökas till nio med sex suppleanter, får Drätselkammaren, som icke anser det åtminstone för närvarande lämpligt, att fattigvårdens räkenskaper öfverflyttas till Drätselkammaren — för så vidt revisorernas förslag kan afse en så vidsträckt ändring — eller att samma räkenskaper intagas i Drätselkammarens räkenskaper i annan mån, än som nu sker, eller så att utbetalningarne från stadskassan till fattigvårdens kassa och de inbetalningar, som ingå till stadens kassa från fattigvårdens, vederbörligen bokföras, för sin del i så måtto förorda bifall till revisorernas förslag i dess förra del, att revisorerna af stadens räkenskaper jämväl må erhålla i uppdrag att i samband med dessa räkenskaper granska fattigvårdens räkenskaper, i följd hvaraf några särskilda revisorer för sistberörda räkenskaper icke vidare torde behöfva utses.

Emot förslaget om ökningen af antalet revisorer och suppleanter har Drätselkammaren intet att erinra.

Västerås den 8 november 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åberopande af innehållet uti den med Magistratens skrifvelse den 22 sistlidne augusti till Stadsfullmäktige öfverlämnade revisionsberättelse angående Drätselkammarens m. fl. räkenskaper för år 1910, får Magistraten härhos underställa Stadsfullmäktiges pröfning revisorernas förslag därom:

att fattigvårdens räkenskaper öfverlämnas till Drätselkammaren, intagas i dess räkenskaper och lämnas till granskning af stadens revisorer, äfvensom

att i händelse Stadsfullmäktige besluta i öfverensstämmelse med revisorernas förslag, revisorernas antal måtte ökas till nio med sex suppleanter.

Västerås rådhus den 24 oktober 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

N:o 87.

Drätselkammarens skrifvelse angående anslag till en aflopps-ledning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets mekaniska verkstad till Svartån m. m.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrifvelse till Drätselkammaren den 4 november 1910 har Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, sedan bolagets aflopp från dess mekaniska verkstäder blifvit genom nya hamnbyggnaden stängda, anhållit att staden måtte vidtaga åtgärder för att förse verkstaden kringliggande gator med afloppsledningar.

Då detta arbete var brådskande och bolaget dessutom i skrifvelsen förband sig eventuelt svara för kostnaderna, gick Drätselkammaren omedelbart i författning om anordnande af ny afloppsledning, utmynnande i Svartån. Samtidigt remitterades ärendet emellertid för yttrande till Hamnbyggnadskommitterade samt Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Något senare i skrifvelse den 23 december 1910 inkom bolaget till Drätselkammaren med framställning att få anlägga en sugledning från den s. k. pråmån till mekaniska verkstaden med delvis begagnande af den graf, hvari den nya afloppsledningen skulle nedläggas.

Denna sistnämnda framställning remitterades af Drätselkammaren för yttrande till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Sedan numera från Hamnbyggnadskommitterade samt Vatten- och Gasverksstyrelsen inkommit yttranden i berörda frågor, får Drätselkammaren, som för sin del godkänner Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till fördelning af kostnaderna för afloppsledningen, under erinran att enligt Hamnbyggnadskommitterades utlåtande ett belopp af 900 kronor af stadens andel i samma kostnader bör utgå af hamnens medel, med öfverlämnande af handlingarne i ärendet hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att godkänna Drätselkammarens åtgärd att låta utföra ifrågavarande nya afloppsledning mellan Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets mekaniska verkstad och Svartån;

att likaledes godkänna Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till fördelning af kostnaderna för samma ledning, dock att af stadens andel, 2,975 kronor, 900 kronor skola gäldas af anslaget till nya hamnbyggnaden;

att af lånemedel bevilja ett anslag å 2,075 kronor för bestridande af stadens återstående andel i ifrågavarande kostnader;

samt att tillåta Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget att tillsvidare hafva sugledning nedlagd i stadens mark mellan mekaniska verkstaden och hamnen, under villkor att bolaget ersätter de eventuelt vid gatu- och andra stadens eller hamnens arbeten uppkommande särskilda kostnader i följd af sugledningens förefintlighet samt vidtager de åtgärder med ledningen, som för sådana arbetens utförande erfordras och af stadens vederbörande myndigheter påkallas.

Västerås den 9 november 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås sammanträde den 6 oktober 1911.

§ 172.

Sedan Drätselkammaren genom protokollsutdrag den 14 november 1910 anhållit om styrelsens yttrande i hvad mån staden kunde anses skyldig bekosta anläggandet af en afloppsledning från Mekaniska Verkstaden till sjön Mälaren hade styrelsen den 10 nästlidne januari uppdragit åt föreståndaren och byggnadschefen att framlägga förslag till uppdelande af kostnaden för nämnda arbete mellan staden och Allmänna Svenska Elektr. A:bol.

Då arbetet nu vore färdigt och kostnaden för detsamma beräknats, upptog styrelsen ärendet till förnyad behandling.

Föreståndaren meddelade, dels att ledningen, som försetts med 1 nedstigningsbrunn och 3 spolbrunnar, hade en längd af 330 meter samt kostade i anläggning 4,850: — kronor, utgörande per sträckmeter kr. 14: 70 dels att genom denna ledning en välbehöflig dränering beredts intill densamma gränsande områden, dels att i samband med denna ledning Bolaget nedlagt en 4" sugledning från pråmhamnen till Mek. Verkstaden.

Då afloppsledningen vore af stor betydelse för dränering af hamnområdet beslöt styrelsen föreslå, dels att Bolaget skulle bestrida kostnaden för afloppsledningen endast i den sträckning där ledningen ej vore behöflig för staden, d. v. s. mellan hamnmagasinen och Mek. Verkstadens tomtgräns, dels att Bolaget skulle bestrida hela gräfningskostnaden för sugledningen som till 130 m. längd låge i samma schakt som afloppsledningen, utgörande kostnaden kr. 4: 25 per meter.

Efter denna beräkningsgrund skulle kostnaden fördela sig sålunda:

Bolaget:	90 m. afloppsledn. à 14: 70	kr. 1,323: —
	130 » sugledning » 4: 25	» 552: —
		kr. 1,875: —
Staden:	skillnaden	kr. 2,975: —
		S:ma kronor 4,850: —

I samband härmed beslöt styrelsen, i anledning af Drätselkammarens protokollsutdrag den 12 nästlidne januari rörande lämpligheten af tillstånds medgifvande att få nedlägga ofvanberörda sugledning i staden tillhörig gata och villkoren härför, meddela Drätselkammaren, att styrelsen, då ifrågavarande ledning ej förorsakade staden några olägenheter, ansåge att endast det villkor borde uppställas, att Bolaget, för den händelse ledningen vore till hinder vid blifvande gatu- eller andra arbeten, förbunde sig vidtaga de åtgärder staden, då sådant fall inträffade, kunde hafva anledning fordra.

Det skulle här antecknas, att ordförande ej närvarit vid behandling af ofvanberörda ärenden.

som ofvan

In fidem

C. Fogelberg.

Till Drätselkammaren, Västerås.

Genom utdrag af sitt protokoll från sammanträde den 14 sistlidne november har Drätselkammaren infordrat Hamnbyggnadskommitterades yttrande, om och i så fall i hvad mån staden kunde anses skyldig bekosta vissa afloppsledningar, hvarom Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget i skrifvelse den 4 samma månad gjort framställning.

Med anledning häraf få Komitterade för sin del anföra att det otvifvelaktigt torde åligga staden att framdraga afloppsledning till tomtgränsen och, då förut befintliga afloppet blifvit genom hamnbyggnaden tilltäppt, det torde tillkomma hamnbyggnaden att bekosta sådan ledning, dock ej till större del än kortaste vägen från ifrågavarande tomt till sjön, d. v. s. c:a 75 m., motsvarande enl. Vatten- och Gasverkstyrelsens kostnadsförslag en kostnad af 900 kronor.

I hvad mån staden i öfrigt bör bekosta dylik ledning torde det tillkomma Vatten- och Gasverksstyrelsen att utreda.

Kommitterade få dock äfven framhålla att det förhållandet, att verkstadens ledningar (såväl vatten- som aflopp-) skulle komma att menligt inverkas af hamn-

byggnaden, har i god tid före utfyllningsarbetenas påbörjande blifvit anmäldt för verkstadens föreståndare, hvarför det synes otillbörligt af verkstadsbolaget att efter ett par års tid nu komma och påyrka ledningens anläggande *skyndsammast.*

Västerås den 13 december 1910.

Å Hamnbyggnadskommitterades vägnar:

John Karlsson.

Wald. Grandinsson.

Drätselkammaren, Västerås.

Genom stadens hamnarbeten hafva afloppen från *våra mekaniska verkstäder* stängts. Härigenom förorsakas oss stora svårigheter, och befara vi, att, därest frost inträffar, våra värmeelement sönderfrysa, i hvilket fall verkstadsdriften måste inställas.

Vi anhålla därför, att staden skyndsamt vidtager åtgärder för att förse kring verkstaden liggande gotor med afloppsledningar.

För den händelse staden ej skulle vara skyldig nedlägga sagda ledningar, åtaga vi oss kostnaderna för densamma.

Högaktningsfullt

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget.

J. S. Edström.

Västerås Stads Drätselkammare, Västerås.

Med biläggande af ritn. n:o 109—19 (ändrad) anhålla vid härmed om Drätselkammarens tillstånd att få ändra den 4" sugledning, hvilken Drätselkammaren genom beslut af den 30 Januari 1905 lämnat oss tillstånd anlägga och tillsvidare begagna, därhän, att den ersättes af en 6" ledning enl. planen. Som synes föreslå vi, att ledningen delvis nedlägges i samma grafvar, som nu uppgräfvas för afloppsledning. Vattnet är afsedt användas för vår ångturbin och ångpanneanläggning.

För att blifva i tillfälle nedlägga rörledningen i de förut omskrifna grafvarne vore vi särdeles tacksamma för skyndsam behandling.

Västerås den 23 december 1910.

Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget

Afdelning: Mekaniska Verkstaden.

Arthur Lindén.

N:o 88.

Lönereglerings- och pensionskommitténs förslag till yttrande öfver föreslaget reglemente för en svenska städers pensionskassa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 31 augusti 1911 af en till herr ordföranden ankommen skrifvelse från svenska städers pensionskommitté med anhållan, att Stadsfullmäktige måtte granska afgifvet förslag till pensionsreglemente får lönereglerings- och Pensionskommitén beträffande nedan angifna paragrafer i nämnda reglemente härmed anföra följande.

§ 3.

Som skäl för brandmanskaps uteslutande från pensionsrätt har anförts, *dels* att åldersgräns och tjänstetid för denna kår måst sättas mycket låga och pensioneringen följaktligen skulle blifvit särdeles kostsam, *dels* att fast anställdt brandmanskap finnes endast i ett fåtal städer, *dels* slutligen att afgång ur tjänsten i regel äger rum vid så unga år och, där den ej föranledes af olycksfall, vid så god vigör, att utkomst af annan sysselsättning ännu under många år kan vara att påräkna.

Hvad först beträffar kostnaden för brandmanskaps pensionering är det gifvet, att denna skall bli större än för andra kårer, om nämligen pensionsbeloppet bestämmes efter samma grunder som för dessa senare eller exempelvis till 70 % af aflöningsförmånerna vid afskedstagandet, men åldersgräns och tjänstetid sättas till 55 och 30 år, under det för andra befattningshafvare i regel bestämmas till resp. 67 och 35 år. Den tidigare inträdande pensionsrätten för brandmanskap torde emellertid rättvisligen böra medföra en nedsättning i pensionsbeloppet till exempelvis 60 % af samtliga löneförmåner vid afskedstagandet, och denna nedsättning åter måste gifvetvis nedbringa pensionsafgifterna för brandmanskap. Vid sådant förhållande torde kostnadsfrågan icke böra afskräcka från att upptaga äfven brandmanskap såsom pensionsberättigad grupp.

Att för närvarande endast ett fåtal städer hafva fast anställdt brandmanskap, må vara sant, men anledning saknas icke till det antagande, att detta förhållande med tiden kommer att ändras så, att de flesta städer skaffa sig fast anställd brandkår, och under hvarje förhållande synes frågan om fast brandkårs mer eller mindre talrika förekomst ej hafva något att skaffa med brandmanskaps pensionering.

I regel torde afgång från tjänsten, hvad ifrågavarande kår beträffar, hittills hafva skett före uppnådd pensionsålder, en mening, som äfven kommittén synes omfatta. Men en förändring i motsatt riktning vore särdeles önskvärd, ty för att en brandkår skulle förvärfva nödig homogenitet och duglighet i yrket är det nödvändigt, att ej allt för täta rekryteringar behöfva företagas. Utsikten att erhålla pension skulle helt säkert förmå mången af det fasta brandmanskapet att kvarstå i tjänsten tills denna fördel vunnes. Men äfven om pensionsrätt blefve brandmanskapet tillerkänd, skulle likväl, till följd af tjänstens beskaffenhet, ett afsevärdt antal fortfarande komma att före uppnådd pensionsålder lämna tjänsten, ett förhållande, hvartill nödig hänsyn bör tagas vid beräkning af kostnaden för brandmanskaps upptagande till pensionsrätt.

Med anledning af hvad ofvan anförts och under åberopande af bilagda skrifvelse från Brandstyrelsen och brandmanskapet, får lönereglerings- och pensionskommittén tillstyrka, att orden: "För brandmanskap såsom sådant äger stad icke ingå i kassan" utgå ur § 3 i förslaget till reglemente för svenska städers pensionskassa.

§ 7.

I denna paragraf insättes ett nytt moment: d) för brandmanskap vid 55 lefnadsår och 30 tjänstår.

§ 9.

Bestämmelsen i sista momentet af denna paragraf synes vara allt för hård och föreslås erhålla följande lydelse:

Befattningshafvare, som vid uppnående af den i § 7 för rätt till pension stadgade lefnadsålder icke kan räkna 15 tjänsteår och alltså icke då är berättigad till erhållande af pension, må dock, efter styrelsens ompröfning komma i åtnjutande af sådan om han på grund af stadgandet i § 8 a tillåtes att kvarstå i sin befattning efter nämnda lefnadsålders inträde och därigenom förvärfvar det för pensions erhållande nödiga antalet tjänsteår.

§ 24.

I stället för en eventuell nedsättning i pensionernas belopp synes, för den händelse kassans ställning sådant kan påfordra, en höjning af pensionsafgifterna hellre böra ifrågasättas.

Västerås den 14 november 1911.

På kommitterades vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till kommitterade för utarbetande af förslag till löne- och pensionsstat för stadens ämbets- och tjänstemän samt betjänte.

Brandstyrelsen får härmed äran öfverlämna brandsoldaternas till Brandstyrelsen inlämnade skrifvelse rörande dess pensionsförhållande med styrelsens tillstyrkan samt får styrelsen anhålla det kommitterade, efter att benäget däraf hafva tagit del måtte framlägga sagda pensionsfråga för Stadsfullmäktige till dess nästa sammanträde för erhållande af ett principuttalande.

Västerås den 9 november 1911.

Å Brandstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Undertecknade, samtliga anställda vid Västerås stads brandkår, får härmed vördsamt anhålla, att Brandstyrelsen ville upptaga till behandling och uttala sin mening öfver frågan om vår ställning till en eventuell pensionskassa för Sveriges städer.

I det betänkande och förslag till stadgar som herrar kommittérade framlagt vid sammanträde med ombud från svenska städer i Stockholm den 17—18 aug. 1910 framgick ej, huruvida brandmän eller brandmanskap ägde rätt till inträde i kassan, hvarför vid mötet gjordes ett direkt yrkande att till par. 7 ett nytt mom. skulle inskjutas så lydande, »för brandmanskap vid 50 lefnads- och 25 tjänsteår eller eventuellt 55 lefnads- och 30 tjänsteår». Hela stadgeförslaget remitterades emellertid tillbaka till herrar kommittérade. Vid sitt enskilda möte den 28—29 oktober samma år, säga herrar kommitterade bland annat i sin motivering sid. 20. »Hvad beträffar yrkandena om upptagande äfven af brandmanskap såsom pensionsberättigad grupp, ville kommittérade erinra, att anslutningen till dessa yrkanden, hvilka hufvudsakligen syntes vara ett uttryck af brandkårernas egna önskningar, på mötet var ringa och grundad utteslutande på allmän billighetshänsyn utan något försök att utreda, huru kostnadsfrågan komme att gestalta sig». Herrar kommittérade sluta också med att yrka att i stället för ett förtydligande af par. 7 att brandmanskap borde få ingå i kassan, skulle införas ett så lydande tillägg: »För brandmanskap såsom sådant äger stad icke ingå i kassan». Hur står nu detta förslag i öfverensstämmelse med rättvisan, billighetshänsyn eller med det uttalande mötet redan den 21 maj 1907 gjorde i och för vägledning för kommittérade i deras arbete? se sid. 13 i första betänkandet, »att kategorien betjänte borde fattas så vidsträckt som möjligt».

Hvad först beträffar kostnadsfrågan, var det ju detta herrar kommittérade skulle utreda, men vi misstänka att den anses oöfverstiglig, därför att man i allmänhet har den enligt vår mening skefva uppfattningen, att en brandsoldat icke kan tjänstgöra så synnerligen många år på grund af yrkets svårigheter, utan i stället vill man, att brandkårstjänsten skall i bästa fall vara en språngbräda för ernåendet af andra platser såsom polis, vaktmästare eller dylikt.

Erfarenheten har redan lärt och kommer än ytterligare i samma mån som fasta brandkårer uppstå, att lära oss alla, att brandkårens arbete är ett yrke, som kräfver sin utbildning i lika hög grad som något annat, men skall man äfven i fortsättningen anse anställningen i brandkårstjänsten vara en öfvergångsform till annat yrke då är det ju klart att den unge mannen, som tager anställning vid en brandkår håller sikte — icke på brandkårens bästa och sin utbildning som brandsoldat, utan på att det möjligen skall yppa sig ett tillfälle att få en sådan tjänst, där hans arbete mera erkännes, och hans ställning efter uttjänt arbetstid är betryggad i form af en liten pension. Om något yrke kräfver lugn och själfbehärskning är det just vårt, och denna egenskap vinnes endast i den mån, som brandmannen känner sig kompetent att utföra det arbete, som kräfves af honom då faran hotar, att hån känner sig vuxen situationen, så att han fyller det kraf, som befälet ställer på honom. Det lugna säkra och med precision utförda arbetet lämnar i regel ett bättre resultat, än det till synes fort utförda, som många gånger verkar irriterande på utöfvaren och hans omgifning.

Med en sådan syn på vårt yrke äro vi öfvertygade att alla skola erkänna, att äfven brandmannen kan tjänstgöra så länge, att han bör ihågkommas, då det nu gäller att säkerställa alla en kommuns arbetare. Vi äro öfvertygade om, att under

normala förhållanden en brandsoldat kan tjänstgöra omkring 25 år och kanhända därutöfver, detta under förutsättning att inträde i kåren sker i unga år.

I förhoppning att herrar Brandstyrelseledamöter ville egna denna fråga sin uppmärksamhet och gifva oss det stöd, som vi veta oss hafva i Brandstyrelsen, teckna vi vördnadsfullt för Västerås Brandkårs Kamratförening den 24 okt. 1911

Namnunderskrifter.

Till Stadsfullmäktiges ordförande, Västerås.

I enlighet med oss å möte i Stockholm den 17 och 18 augusti 1910 med ombud från svenska städer för granskning af förslag till »Reglemente för Svenska Städers Pensionskassa» lämnadt uppdrag hafva undertecknade i sagda reglemente gjort de ändringar och tillägg, hvilka vi funnit vid mötet gjorda uttalanden böra föranleda, samt låtit dels utarbeta nya tabeller, dels komplettera förut befintliga sådana. Med öfverlämnande af dessa ändringar och tillägg jämte bilagor äfvensom motivering, affattad i protokoll, hållet vid vårt sammanträde i Stockhlom den 28 och 29 oktober 1910. få vi härmed anhålla, att Ni behagade underställa det sålunda ändrade reglementet stadsfullmäktiges i Vesterås granskning samt ombesörja utseende af ombud för staden med fullmakt att å nytt möte för stadens vidkommande antaga eller förkasta reglementsförslaget i den form det vid afslutande af ombudsmötet kan komma att föreligga, dock utan att staden genom dess ombuds gillande af förslaget må anses bunden att för sina befattningshafvare i kassan ingå, ej heller genom dess förkastande från inträde förhindrad. Meddelande om, hvem som blifvit till ombud utsedd, torde omedelbart efter valet och senast före den 1 november detta år insändas till undertecknad Lund, adress Vestervik. Kallelse till möte kommer att efter den 1 november utfärdas.

Stockholm i juli 1911.

A. Axel W. Lund.
Ordförande.

Karl Mossberg. *Axel Dahlman.*

Olof Mattsson. *L. E. Gezelius.*

Västerås, Västm. Allehs Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 19 december. XIV.

N:o 89.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1912.

UTGIFTER:

A. Stadens Allmänna drätsel.

Räntor och kapitalafbetalningar:

Å 400,000 kr. lånet af den $^1/_6$ 1892:
(Skuld den $^1/_1$ 1912 282,000 kr.)

Ränta à 4 %	11,100: —	
Kapitalafbetalning	9,000: —	20,100: —

Å 1,00,0000 kr. lånet af den $^{15}/_6$ 1896:
(Skuld den $^1/_1$ 1912 611,000 kr.)

Ränta à 3,6 %	21,528: —	
Kapitalbetalafning	26,000: —	47,528: —

Å 2,000,000 kr. lånet af den $^1/_8$ 1902:
(Skuld den $^1/_1$ 1912 1,777,000 kr.)

Ränta à 4 %	71,080: —	
Kapitalafbetalning	30.000: —	101,080: —

Å 2,000,000 kr. lånet af den $^1/_8$ 1907:
Skuld den $^1/_1$ 1912 1,919,000 kr.)

Ränta à $4^1/_2$ %	86,355: —	
Kapitalafbetalning	22,000:	108.355: —
	Transport	277,063: —

Transport		277,063: —	
Å 3,000,000 kr. lånet af den 1/4 1910: (Däraf utelöpande obligationer den 1/1 1912 1,208,000 kr.)			
Ränta à 4 1/2 %	54,225: —		
Kapitalafbetalning	6,000: —	60,225: —	337,288: —
Ränteskillnad:			
För i 1896 års lån ingående fonder 139,000 kr.			750: —
Ränta:			
Å Wallöfska donationen			1,100: —
Räntor å tillfälliga lån:			
Å upplånta medel från åtskilliga fonder tillhopa 326,550 kr. mot gällande depositionsränta cirka		13,500: —	
Å upplånta medel från Sundinska fonden för pauvres honteux m. m. och Sundinska beklädnadsfonden tillhopa 50,000 kr. à 5 %		2,500: —	16,000: —

Aflöningar m. m.:

a) *För Magistraten och Rådstufvurätten med underlydande tjänstemän och betjänte:*
(Bilaga litt. A 1, 2 och 3.)

Borgmästaren: lön	5,000: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	6,000: —	
Civilrådmannen: lön	3,000: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	4,000: —	
Brottmålsrådmannen: lön	2,500: —		
Ett ålderstillägg	500: —	3,000: —	
Illit. rådmannen		1,000: —	
Stadsnotarien		2,000: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kungl. brefvet den 27 febr. 1868		200: —	
Anslag för beredande af semester åt borgmästaren och de litterata rådmännen samt stadsnotarien		700: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmaterialier:			
Brist från år 1910	1.032: 29		
Årskostnader	2,500: —		
För inköp af en räknemaskin	1,300: —	4,832: 29	
Stadsfogden: lön	2,000: —		
Två ålderstillägg	600: —		
Ersättning för tjänstelokal	300: —		
Arvode åt vikarie under semester	150: —	3,050: —	
Transport		24,782: 29	355,138: —

		Transport	24,782: 29	355,138: —
Kronouppbördskassören: lön		2,000: —		
Två ålderstillägg		600: —		
För extra skrifhjälp		600: —	3,200: —	
Skrifbiträde å kronouppbördskontoret			1,000: —	
Stadsfiskalen: Lön		2,200: —		
Två ålderstillägg		1,000: —	3 200: —	
Dessutom fri bostad utan värme och belysning till beräknadt värde af 600 kr.				
Stadsvaktmästaren: lön		1,200: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,500: —	
En exekutionsbetjänt, Pettersson: lön		1,300: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,600: —	
En exekutionsbetjänt, Richtnér: lön		1,300: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,600: —	
En exekutionsbetjänt, Steen: lön			1,300: —	
Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande af velocipeder			75: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren och exekutionsbetjänterna			60: —	
Läkarearvode för d:o = 4 personer à 4 kr.			16: —	38,333: 29
c. *För poliskåren:* (Bilaga litt. B 1 och 2.)				
Poliskommissarien: lön			2,400: —	
Dessutom fri bostad utan värme och belysning till beräknadt värde af 600 kr.				
Öfverkonstapeln: lön		1,800: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	2,250: —	
1:ste detektivkonstapeln: lön		1,600: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	2,050: —	
2:dra detektivkonstapeln: lön		1,500: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	1,950: —	
Tre inspektionskonstaplar:				
Lön för hvar och en	1,500: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —	5.400: —	
Nio ord. konstaplar:				
Lön för hvar och en	1,300: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,600: —	14,400: —	
Fem ord. konstaplar:				
Lön för hvar och en	1,300: —			
Ett ålderstillägg	150: —	1,450: —	7,250: —	
		Transport	35,700: —	393,471: 29

		Transport	35,700: —	393,471: 29
Sju ord konstaplar:				
Lön för hvar och en		1,300: —	9,100: —	
Fyra nya ord. konstaplar:				
Lön för hvar och en	1,300: —			
Beklädnad in natura	120: —			
Olycksfallsersättning	18: —			
Läkarearvode o. medicin	8: —			
Andel i underhåll och anskaffning af vapenpersedlar	12: —	1,458: —	5,832: —	
Tre extra konstaplar med bostad i logementen à 1,000 kr.			3,000: —	
Beklädnad in natura för 3 inspektionskonstaplar, 21 ord. och 3 extra konstaplar = 27 man á 120 kr.			3,240: —	
Olycksfallsförsäkring åt polismännen			500: —	
Läkarearvode och medicin åt poliskårens medlemmar med familjer			250: —	
Telegram, telefonafgifter och telefonsamtal			450: —	
Trycksaker och skrifmaterial			400: —	
Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier m. m.			1,510: —	
Bränsle och lyse			1,200: —	
Ersättning åt brandkåren:				
för eldning af ugnarne		50: —		
» snökörning från gården		50: —	100: —	
Skurning och städning			360: —	
Renhållning af gata och klosetter			70: —	
Brandstodsafgift			50: —	
Vattenafgift			55: —	
Krono- och kommunalutskylder			70: —	
Underhåll af fastigheten		250: —		
Hälften af bristen från år 1910 kr 420: 86		210: 43	460: 43	
Oförutsedda utgifter			530: —	
Extra polisbevakning vid särskilda tillfällen och då en del af polispersonalen är enligt kontrakt beordrad att tjänstgöra å annan ort beräknas till samma belopp, som ersättning från statsverket för sådan tjänstgöring eller			3,150: —	66,027: 43

c. *Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner:*

Byggnadschefen: lön		8,000: —	
Stadens ombudsman: lön	4,500: —		
Arvode åt vikarie under semester	200: —	4,700: —	
Stadskamreraren: lön	3,500: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	4,500: —	
Räkenskapsföraren och kontrollanten: lön	1,800: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,400: —	
	Transport	19,600: —	459,498: 72

Transport		19,600: —	459,498: 72
Skrifbiträde		1,200: —	
Stadsinspektoren: lön	2,500: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	3 500: —	
Arbetsförman: lön	1,300: —		
Två ålderstilläggg	300: —	1,600 —	
Rådhusvaktmästaren: lön	1,200: —		
Ett ålderstillägg	150: —	1,350: —	
Olycksfallsförsäkring åt d:o		15: —	
Läkarearvode för d:o		4: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom Vatten- och Gasverkets samt Fattigvårdens)		500: —	
Skrifmaterialier och bokbinderiarbeten m. m.		500: —	
Tryck- och annonskostnader		3,500: —	
Inventarier till stadsingenjörskontoret		230: —	31,999: —

Pensioner:

Förre Stadsingenjören Fr. Gevalt		3,000: —	
» Stadsfiskalen Aug. Vesterling		1,500: —	
» Poliskonstapeln J. F. Asplund		600: —	
» Poliskonstapeln E. A. Vestén		400: —	
» » E. F. Kindblom		500: —	
» Tornväktaren J. E. Norén		150: —	
» » C. E. Eriksson		75: —	
» Barnmorskan Carolina Närström		400: —	
» Patrullkarlen T. E. Löfblad		100: —	
» Patrullkarlen C. A. Björklund		100: —	
» Sysslomannen J. E. Pettersson		800: —	
» Städerskan vid rådhuset, Lovisa Almström:			
pension	300: —		
hyresersättning	150: —	450: —	
Anslag till Magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond enligt Kungl. brefven den 11/11 1850 och den 24/2 1868		360: —	8,435: —

Brandväsendet:

(Bilaga litt. C).

Årskostnader enligt Brandstyrelsens förslag		33,250: —	
Tillkommer:			
Hälften af bristen från år 1910 kr. 420: 86 för underhåll af brand- och polisstation		210: 43	33,460: 43
		Transport	533,393: 15

		Transport	533,393: 15

Byggnadsnämnden:

(Bilaga litt. D).

Arvode för uppehållande af stadsarkitektsgöromålen		2,000: —	
Aflöning till ett ingenjörsbiträde		3,000: —	
Förslagsanslag till anskaffande och underhåll af materiel m. m.		600: —	5,600: —

Hälsovårdsnämnden:

(Bilaga litt. E.)

a) Allmänna hälsovården	14,079: —		
b) Epidemiska sjukhuset	50,047: 03		
c) Köttbesiktningsbyrån	11,250: —	75,376: 03	
Afgår:			
Hyran för den till Kyrksal använda lokalen i Sundinska huset		500: —	74,876: 03

Fosterbarnsnämnden:

Annonsering, tryck och blanketter		100: —	
Skjutsar vid besiktningar och öfriga diverse utgifter		50: —	150: —

Gatuläggningen:

Kostnader för mindre gatuarbeten samt afgäld för nubbstensbrott		6,000: —	
Kostnader för makadamslagning		4,000: —	
Särskilda mindre gatuarbeten:			
Biskopsgatan mellan Svartån och Kyrkogatan	7,000: —		
Gåsmyregatan mellan Norra Esplanaden och Skolgatan	2,000: —		
Öfre Kungsgatan	1,500: —	10,500: —	20,500: —

Vägunderhåll:

För grusning och makadamisering af vägar samt underhåll af broar ...			3,000: —

Vatten-, gas- och elektricitetsverken:

(Bilaga litt. F 1, 2 och 3.)

Årskostnader enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag:			
Vattenverket: vattenledningen	60,300: —		
Transport	60,300: —		637,519: 18

Transport		60,300: —		637,519: 18
Tillkommer:				
Pension till f. assistent F. G. Lönnquist		2,500: —	62,800: —	
Afloppsledningarna:				
Aflöningar m. m.	6,779: 72			
Ränta och amortering	10,220: 28	17,000: —		
Tillkommer:				
För afloppsledning i Gåsmyregatan		1,800: —	18,800: —	
Gasverket		102,000: —		
Tillkommer:				
Pension till f. räkenskapsföraren fröken Anna Gedda		1,000: —		
Anskaffning af afståndständare		800: —	103,800: —	
Elektricitetsverket		104,000: —		
Tillkommer:				
Hyra för vattenfallet i Svartån		6,000: —	110,000: —	295,400: —

Gatubelysningen:

(Bilaga litt. F 1.)

Gasbelysningen	26,200: —			
D:o å Lustigkulla	375: —	26,575: —		
Elektrisk belysning		1,950: —		
		28,525: —		
Afgår för belysning å hamnen		1,300: —	27,225: —	
Nyanskaffning:				
3 st. nya gaslyktor	350: —			
Nya gaslyktor å Lustigkulla	525: —	875: —		
4 st. elektriska lampor		300: —	1,175: —	28,400: —

Renhållningsverket:

Aflöningar:				
Föreståndaren:				
Lön	1,800: —			
Två ålderstillägg	600: —			
Ersättning för kontorslokal	400: —	2,800: —		
Kontorsbiträde		900: —		
Transport		3,700: —		961,319: 18

Transport		3,700: —		961,319: 18
Förman och fodermarsken:				
Lön för hvar och en......	1,100: —			
Två ålderstillägg...........	200: —	2,600: —		
G. Malmér, K. Karlsson, Arvid Andersson och Karl Suneson:				
Lön för hvar och en......	900: —			
Två ålderstillägg...........	200: —	4,400: —		
Emanuel Andersson:				
Lön.............................	900: —			
Två ålderstillägg...........	200: —			
Hyresersättning.............	175: —	1,275: —		
S. Lundin, Oskar Eriksson och Karl Forslund:				
Lön för hvar och en......	900: —			
Ett ålderstillägg...........	100: —			
Hyresersättning.............	185: —	3,525: —		
Gust. Vestling:				
Lön.............................	900: —			
Hyresersättning.............	175: —	1,075: —	16,575: —	
Extra arbetare..			1,500: —	
En sopare: lön....................................		900: —		
hyresersättning..........................		100: —	1,000: —	
Extra körslor..			200: —	
Inköp af torfmull....................................			4,600: —	
Stallet:				
Till utfodring:				
Hafre: 18,250 kg........	2,190: —			
Hö: 32,850 kg..............	2,956: —			
Halm: 25,550 kg........	1,277: —	6,423: —		
Hästskoning....................................		200: —		
Underhåll af seldon, filtar och täcken m. m.		350: —		
Försäkring och brandpremier....................		150: —		
Arvode åt veterinären..............................		25: —		
Till en ny häst....................................		700: —	7,848: —	
Diverse utgifter:				
Olycksfallförsäkring..............................		78: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker.............		30: —		
Vattenafgift....................................		50: —		
Sotning..		30: —		
Upphämtning af sopor..............................		325: —		
Brandstodsafgifter..............................		60: —		
Komplettering och underhåll af latrinkärl		250: —		
Reparation och underhåll af fordon..........		700: —		
Transport		1,523: —	31,723: —	961,319: 18

Transport		1,523: —	31,723: —	961,319: 18
Beklädnadskostnader		500: —		
Telefonafgifter		200: —		
Läkarearvode		50: —		
Medicin		200: —		
Reparation af stallet		1,000: —		
Drifkraft för blandningsmaskin		800: —		
Oförutsedda utgifter		500: —	4,773: —	
			36,496: —	
Jordbruket:				
Arrenden:				
För del af Kungsängen	200: —			
» stadens utjord vid Nordanby	300: —			
» Nordanby gård för 1911 och 1912	3,000: —	3,500: —		
Aflöningar:				
A. Berglind: lön	900: —			
K. Kilgren: lön	800: —	1,700: —		
Extra arbetare och trösk		1,500: —		
Inköp af utsäde:				
Hafre 4,300 kgr.	602: —			
Frö 270 kgr.	270: —			
Potatis 10 tunnor	90: —	962: —		
Utsäde af årets skörd:				
Råg 1,300 kgr.	188: 50			
Hvete 800 kgr.	128: —	316: 50		
Stallet:				
Till utfodring:				
Hafre 5,810 kgr.	697: —			
Hö 14,600 kgr.	1,314: —			
Halm 9,125 kgr.	456: —	2,467: —		
Diverse utgifter:				
Underhåll af fordon	200: —			
D:o hus	500: —			
Krono- och kommunalutskylder	450: —			
Oförutsedda utgifter	200: —	1,350: —		
Nyanskaffning:				
En harf		60: —		
Anslag för reparationer och inventarier vid Nordanby kr. 10,000: — att uttaxeras på 5 år 1911—1915, 2:dra årets uttaxering		2,000: —	13,855: 50	50,351: 50
			Transport	1,011,670: 68

		Transport	1,011,670: 68

Parker och planteringar:

(Bilaga litt G 1—2.)

Årskostnader enligt Trädplanteringssällskapets förslag ...		16,000: —	
Tillkommer:			
Brist från år 1910	501: 95		
För vård af den naturliga parken å Elba	100: —		
» tillsyn och vård af de vilda änderna i Svartån	25: —	626: 95	
		16,626: 95	
Afgår:			
För röjningsarbeten och plantering å Elba		500: —	16,126: 95

Hästholmarne:

Utskylder och reparationer	400: —	
För inköp af ångslupen Märta	2,000: —	2,400: —

Skogarne:

Aflöning till skogvaktaren	1,000: —	
För tillsyn af stadens skogar af jägmästare	100: —	
Diverse utgifter	1,000: —	
Dikning	500: —	
Stängsel mot Thunby	300: —	2,900: —

Rådhuset:

Brist från år 1910	715: 39	
Kostnad för uppvärmning	1,400: —	
Belysning	800: —	
Brandstodsafgifter	131: —	
Skötsel af uren	40: —	
Till vaktmästaren Vallin för hållande af biträde för städning	300: —	
Diverse utgifter	500: —	
För anskaffande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal	204: 75	
För under 1911 verkställda reparationer	700: —	4,791: 14

Stadshotellet:

(Bilaga litt. H.)

Årskostnader, oberäknadt ränta och amortering å anläggningskostnaden	13,254: 20

Sundinska huset:

Afgift till Sundinska fonden för fastighetens öfvertagande af staden	5,000: —	
Transport	5,000: —	1,051,142: 97

Transport	5,000: —	1,051,142: 97
Utskylder	500: —	
Brandstodsafgift	130: —	
Vattenafgift	70: —	
Sotning m. m.	55: —	
Reparationer och underhåll	500: —	
För under åren 1910 och 1911 verkställda ändringar och reparationer utöfver de för sådant ändamål reserverade medel	1,500: —	7,755: —

Kallbadhuset:

Aflöningar och reparationer m. m		500: —

Varmbadhuset:

(Bilaga litt. I.)

Årskostnader		23,000: —

Tullhuset:

Till följd af Stadsfullmäktiges beslut den 31 augusti 1911 angående tullhusbyggnadens öfverflyttande från hamnen, skall hamnkassan tillföras ett belopp, beräknadt till	6,264: 28	
Telefonafgift	50: —	
Vattenafgift	14: —	
Brandstodsafgift	20: —	
Sotning	6: —	
Reparationer m. m.	100: —	6,454: 28

Stallet:

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring af 2 hästar	1,200: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Aflöning till två körkarlar à 1,000 kr. pr man	2,000: —	3,400: —

Renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å gator och allmänna platser	4,000: —	
S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser, 13 kvinnor à 130 kronor	1,690: —	
För sopning å söndagarna under Maj—September, 24 dagar à 7 kronor	168: —	5,858: —

Arrenden och afgälder:

Afgäld för s. k. gästgifvarejorden i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegångspris cirka	11: —	
Arrende för s. k. Falkenbergska tomten vid Kvarntullen	200: —	
Transport	211: —	1,098,110: 25

Transport		211: —	1,098,110: 25
Afgäld efter medelmarkegångspris för till staden upplåten mark:			
Af länslasarettets område	18: —		
» straffängelsets »	10: —	28: —	
Afgäld för mark, afsöndrad från straffängelsets jordområde, enligt Kungl. brefvet den 21/11 1873		100: —	
Afgäld för Vasaparken lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris		440: —	
Ersättning enligt Kungl. brefvet den 21 sept. 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskomministerns förut anslagna löningsjordar i Kopparbergsvreten, Ångsgärdet och Herrgärdet, lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön: lösen för 97,2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	7: 50	162: 50	
9:de årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden		124: —	
6:te årets afgäld till S:t Ilians kommun för Klockaretorps och Talltorps öfverflyttande till staden		160: 48	
Afgäld för två fattigvården förut tillhörande planteringsland		50: —	
Arrende för mark i Lustigkulls- och Stenvretarne		150: —	1,425: 98

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å straffängelset		250: —	
Krono- och kommunalutskylder:			
för de af staden exproprierade delarne af Kungsängen	200: —		
,, Östra utmarken	320: —		
,, Viksängs villaområde	51: —		
,, diverse jordägor och annan fastighet	572: —	1,143: —	
Brandstodsafgifter för lösören		207: —	
Telefonafgifter för ledningar till:			
Magistraten	220: —		
Stadsfullmäktiges ordförande	50: —		
Stadens ombudsmans bostad	50: —		
Drätselkammarens ordförande	50: —		
Drätselkammaren	150: —		
Stadsfogdens bostad	50: —		
Kronouppbördskontoret	50: —		
Stadsinspektorens bostad	50: —		
Transport	670: —	1,600: —	1,099,536: 23

Transport	670: —	1,600: —	1,099,536: 23
Byggnadschefskontoret	50: —		
Byggnadschefens bostad	50: —	770: —	
Stadens andel i lön till skarprättaren 12/32-delar af 200 kr.		75: —	
Paviljongen i Stadsparken:			
Brandstodsafgift, utskylder och underhåll	450: —		
Rep. af musikpaviljongen	1,000: —	1,450: —	
Klapphuset:			
Tillsyn däraf	125: —		
Diverse utgifter	100: —	225: —	
Premie för olycksfallförsäkring af stadens arbetare		600: —	
Arvode till ombud vid mantalsskrifningen		120: —	
Kostnader för brandsyn		350: —	
Årsafgift till svenska stadsförbundet à 2 kr. för hvarje 100:tal invånare		380: —	
Prenumerationsafgift för Svenska stadsförbundets tidskrift 45 ex.		150: —	5,720: —

Anslag för undervisningsändamål:

För undervisning i tekniska skolan	3,000: —	
,, Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet	1,600: —	
,, d:o bibliotek	1,500: —	
,, skötsel och vård af sockenbiblioteket	75: —	
Hyresbidrag till rektor vid högre allm. läroverket	1,200: —	
Brandstodsafgift för högre allm. läroverkets byggnader	252: 04	7,627: 04

Diverse särskilda ändamål:

(Bilaga litt. K 1—7.)

Anslag för uppehållande af arbetsförmedlingsanstaltens verksamhet		2,000: —	
Anslag till Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningsförening, förslagsvis		2,500: —	
Anslag till stadsplanekommitterade:			
Brist från 1910	628: 26		
Beräknad brist för 1911	3,371: 74		
För 1912	3,000: —	7,000: —	
Anslag till renhållningskommitterade		1,000: —	
,, ,, Skridskoklubben		400: —	
,, ,, Sparfboet		300: —	
Hyra för f. d. Sundénska huset		800: —	
Anslag till Sundinska nämnden för vissa filantropiska ändamål:			
Arbetsstugan	2,500: —		
Barnkrubban	1,000: —		
Barnhemmet	500: —		
Nattherberget	300: —		
	4,300: —		
Transport	4,300: —	14,000: —	1,112,883: 27

Transport	4,330: —	14,000: —	1,112,883: 27
med afdrag af det belopp, som för dessa ändamål anses kunna af Sundinska fondens öfverskottsmedel utgå	3,300: —	1,000: —	15,000: —

Afkortningar:

För debiterade men ej ingående utskylder	30,000: —

Förslagsanslaget:

För diverse utgifter och oförutsedda behof	18,494: 65

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. L.	94,670: 91		
Tillkommer:			
Arvode till sekreterare	500: —	95,170: 91	
Afgår:			
Från kamrerarens lön		200: —	94,970: 91

C. Folkskoleväsendet:

Enligt bilaga litt. M. 1—11		140:565: 74	
Tillkommer:			
Anslag till simundervisning	1,750: —		
Fyllnadsanslag för 2 ord. i stället för e. o. lärare	300: —	2,050: —	
		142,615: 74	
Afgår beräknad behållning		3,000: —	139,615: 74

D. Kyrkliga ändamål:

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 oktober 1911		30.518: 05
	Kronor	1,441,482: 62

Utgifter att täckas af lån:

Af stadsfullmäktige under år 1911 beslutade:

27/4. Till ledningar utom stadsplanen	7,500: —	
26/5. » hamnplanens ordnande	111,000: —	
22/6. » del af köpeskillingen för tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B Katrinelund	6,000: —	
» » del af köpeskillingen för gården N:ris 46—47 Norra kvarteret	8,000: —	
28/9. » inköp af mark för Kyrkogatans vidgning vid Domkapitelshuset	2,212: 50	
» » beläggning af en del af Kyrkogatan med tuktad sten	5,770: —	140,482: 50
Transport		140,482: 50

			Transport	140,482: 50
Enligt Drätselkammarens beslut den 9/11 föreslagen:				
Till afloppsledning från kvarteret Sigurd				2,075: —
I sammanhang med budgetförslaget föreslagna:				
Till gatuläggningar m. m.				
Sturegatan		12,000: —		
Munkgatan	14,000: —			
med afdrag af föregående års ej använda anslag	3,696: 81	10,303: 19		
Västra infarten till järnvägsstationen		2,000: —		
Handtverkaregatan		6,000: —		
Biskopsbron		25,000: —	55,303: 19	
Hvarifrån afgå föregående låneanslag, som för de afsedda gatuarbetena ej behöft användas			20,000: —	35,303: 19
Stadshotellet: brist i byggnadsanslaget			1,598: 61	
Vatten- och Gasverksstyrelsens räkning			5,683: —	7,281: 61
Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken:				
Mätare och inventarier			12,000: —	
Högspänningsgenerator			16,000: —	
Serviser och div. ledningar			14,000: —	
Ledningar i Kopparbergsvägen			27,800: —	
» i Bryggerigatan			7,400: —	
» i Biskopsgatan			1,700: —	
» i Gåsmyregatan			3,600: —	
» i Hållgatan			1,200: —	
» i Sturegatan			800: —	
» Handtverkaregatan			3,100: —	87,600: —
			Kronor	272,742: 30

INKOMSTER.

Stadens allmänna drätsel:

Behållning från föregående år: .... 40,000: —

Räntor och kapitalafbetalningar:

Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:

För vatten, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne

å 1892 års lån:

(Kapitalskuld den 1/1 1912 38,254 kr.)				
Ränta	1,511: 74			
Amortering	1,221: —	2,732: 74		
å 1896 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 129,718: 99) kr.				
Ränta	4,570: 52			
Amortering	5,519: 95	10,090: 47		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 71,893: 19 kr.)				
Ränta	2,875: 72			
Amortering	1,213: 73	4,089: 45		
å 1907 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 662,208: 46 kr.)				
Ränta	29,799: 35			
Amortering	7,591: 75	37,391: 10		
å 1910 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 588,212: 24 kr.)				
Ränta	26,344: 80			
Amortering	5,544: 94	31,889: 74	86,193: 50	
Enligt särskild amorteringsplan för vatten, gas- och elektricitetsverken:				
Ränta och amortering		111,690: 22		
Härifrån afgår enligt ofvanstående		86,193: 50		
Rästen afsättes		25,496: 72		
		Transport	86,193: 50	40,000: —

Transport			86,193: 50	40,000: —
Af Folkskolestyrelsen:				
å 1892 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 70,500: — kr.)				
Ränta	2,775: —			
Amortering	2,250: —	5,025: —		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 191,027: 50 kr.)				
Ränta	7,641: 10			
Amortering	3,225: —	10,866:10		
å 1907 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 42,500: — kr.)				
Ränta	1,912: 50			
Amortering	500: —	2,412: 50		
å 1910 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 26,410: — kr.)				
Ränta	1,183: 05			
Amortering	240: —	1,423: 05	19,726: 65	
Af Fattigvårdsstyrelsen:				
å 1892 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 14,100: — kr.)				
Ränta	555: —			
Amortering	450: —	1,005: —		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 22,479: 05)				
Ränta	899: 16			
Amortering	379: 50	1,278: 66	2,283: 66	
Af Kyrkorådet:				
å 1896 års lån.				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 14,340: — kr.)				
Ränta		506: 88		
Amortering		520: —	1,026: 88	109,230: 69
			Transport	149,230: 69

		Transport	149,230: 69

Ränta å Vatten- och Gasverksstyrelsens

rörelsekapital, förslagsvis 100,000 kr. à $4^1/_2$ %			4,500: —

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 södra kvarteret och till varmbadhuset		200: —	
För magasiner vid sjön		360: 32	560: 32

Arrende för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (C. A Johansson)		360: —	
» Gustafsslätt (Frans Th. Larsson)		281: —	
» Andersbo (Gust. Andersson)		350: —	
Gården Utmarken (Gust, Andersson)	272: —		
» (C. J. Nyström)	192: —		
» (G. Wallberg)	224: —		
» (Cristina Pettersson)	40: —		
» (Renhållningsverket)	300: —	1,028: —	
Lägenheten Enbacken den till biskopen ej upplåtna delen (Ernst Nyberg)		160: —	
» Grönbo (Myggbo sågbolag)		100: —	
Egendomen Nordanby (Renhållningsverket)		1,500: —	
Sundinska utmarken (Slaktar Johansson, Vargbo)		200: —	
Utmarksjord invid Nordanby (Ernst Nyberg)		500: —	
» cirka $1^1/_2$ tunnland vid Malmaberg (J. A. Andersson)		25: —	
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och Clas Sundin)		30: —	4,534: —

Västra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson)		35: —	
1 » å » (Doktor Holm)		50: —	
1 » å » (G. V. Johansson)		50: —	
1 » å » (Åhlfeldts sterbhus)		25: —	
1 » å » (Rich. Blohm)		30: —	
1 » å » (Jenny Blohm)		25: —	
1 område intill lägenheten Karlsfrid		3: —	
1 » af s. k. käringbrinken		8: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvalls backe (J. A. Thelin)		10: —	
1 » å » (A. R. Andersson)		10: —	
1 » å » (Er. Eriksson)		5: —	
1 » å » (W. Hellström)		15: —	
1 mindre område å » (S. G. Hedin)		10: —	
	Transport	276: —	158,825: 01

Transport		276: —	158,825: 01
1 till Hyttan på 50 år för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område (13:de året)		25: —	
Mark upplåten till Trångfors kraftaktiebolag		35: —	
1 område intill Manneborg (Frans Johansson)		5: —	
1 » » Ljungstorp (C. A. Thörnblom)		3: —	
1 » å s. k. Pistolsvreten (J. A. Jansson)		20: —	
S. k. Gästgifvarevreten i gamla Stohagsjorden:			
ägofig. N:o 544 och del af 545 (G. M. Vestman)	40: —		
» » 546 (Handl Belinke)	30: —		
» » 512 (G. A. Andersson)	60: —		
I nya Stohagsjorden:			
ägofig. N:o 571—573 (C. A. Törnblom)	25: —	155: —	
1 område vid Vallhalla (Th. Sundeman)		10: —	529: —
Viksäng:			
Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (19:de året)			210: —
Diverse arrenden:			
Östra holmen		100: —	
F. d. stadskassörsjorden:			
i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
i Rigärdet (Nordiska metallbolaget)	18: —		
i Trådarön (J. A. Hellman)	30: —	83: —	
Stadskomministerns f. d. lönejord i Kopparbergsvreten (Allm. Svenska Elektriska A.-Bol.)		50: —	
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord på Trådarön (C. J. Fält)		7: —	
Två mindre områden utom Gåsmyretullen		30: —	
Mark af Persbo hagen (upplåten åt Trångfors kraftaktiebol.)		6: 90	
En backbrink utom Kvarntullen (J. E. Jansson)		5: —	
Koloniträdgårdarne		250: —	
För mark af Kungsängen (Renhållningsverket)		200: —	
„ från Myggbo inköpt mark		100: —	
„ mark upplåten till Nord. Metallaktiebolagets kraftledning till Skultuna		10: —	841: 90
Arrende för fiskvatten:			
Fiskvatten i Västra Västeråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund		50: —	
„ fr. o. m. Gustafsvik till Stallhagen		25: —	
„ från Stallhagen till Lillån		25: —	
„ från Lillån till Viksäng		45: —	
„ vid Viksäng		15: —	
„ vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba		150: —	310: —
		Transport	160,715: 91

		Transport	160,715: 91
Hyresmedel:			
Paviljongen i Stadsparken		500: —	
Elbaholmen: restaurationsbyggnaden	500: —		
en villa med tomt	100: —	600: —	
Platshyra för en källare vid Loviseberg		10: —	
„ „ två magasin å södra Skallberget		20: —	
„ „ en paviljong å Kreaturstorget		25: —	
„ „ ett magasin å tomten N:o 38 Västermalm		25: —	
„ „ isupplag å tomten N:o 6 Norra kvarteret		25: —	
Upplagsplatser å Kungs- och Munkängen		210: —	
Hyra för tomten N:o 6 i kvarteret Henrik		50: —	
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka		400: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg		500: —	
Plats för vattenkiosken i Vasaparken (Otto Oest)		10: —	
„ „ fotografiatelier vid Viksäng (E. Blom)		5: —	
„ „ „ å Kungsängen (Sköld)		25: —	
Hyra för Rosenberg (C. Andersson)		100: —	
„ „ magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret (A. Sundström)		175: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:			
14 platser à 25 kr.	350: —		
2 „ à 50 kr.	100: —		
1 plats	30: —	480: —	
Afgäld för upplåten mark:			
Till tomten N:o 4 Södra kvarteret	10: —		
„ „ „ 133 Västra kvarteret	10: —		
„ „ „ 104 Södra „	4: —		
„ „ „ 113 & 114 Västra kvarteret	10: —	34: —	
Hyra för Köttbesiktningsbyrån		2,000: —	
„ „ vattenkraften i Svartån		6,000: —	11,194: —

Brandverket:

(Bilaga litt. C.)

Diverse inkomster från verkstäderna m. m.	3,000: —

Byggnadsnämnden:

(Bilaga litt. D.)

Årsinkomster enligt Nämndens förslag	1.000: —

Hälsovården:

(Bilaga litt. E.)

a) *Epidemiska sjukhuset:*

Beräknade inkomster från landstinget:		
Fast årsafgift	2,775: —	
Transport	2,775: —	175,909: 91

Transport		2,775: —		175,909: 91
Att begäras såsom bidrag till stadsl.-arvode		500: —		
Underhållskostnader		9,000: —		
		12,275: —		
Afgifter af betalande patienter		225: —	12,500: —	
b) Köttbesiktningsbyrån			11,250: —	23,750: —

Hyror af stadens gårdar m. m.

(Bilaga litt. N. 1 och 2.)

Behållning för år 1912 af hyror och arrenden för de i och för stadsplanens genomförande inköpta gårdar och mark	24,000: —

Stadshotellet:

(Bilaga litt. H.)

Hyror m. m.	41,450: —

Sundinska huset:

Behållning å anslag för nu verkställd reparation af köket	507: 83	
Hyresinkomster	5,425: —	5,932: 83

Skogarne:

Försäljning af diverse skogsprodukter	1,500: —	
Skogsvårdsstyrelsens bidrag till skogvaktarens aflöning	100: —	1,600: —

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	100: —

Hamnen:

(Bilaga O. 1—2.)

Ränta och amortering:				
För äldre hamnbyggnaden		5,795 25		
För nu pågående hamnbyggnad:				
Ett års ränta å 211,825: — kronor à $4^1/_2$%	9,532: 13			
Amortering	5,725: —	15,257: 13	21,052: 38	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)			1,500: —	
			22,552: 38	
Afgår:				
Ett års ränta å beräknad behållning från år 1911			2,038: 67	20,513: 71

Tullhuset:

Hyra till stadskassan för ett rum i tullhuset (hamnkontoret)	500: —
Transport	293,756: 45

Transport			293,756: 45

Vatten-, gas- och elektricitetsverken:

(Bilaga F. 1.)

Vattenverket		62,600: —	
Gasverket		120,000: —	
Elektricitetsverket		113,000: —	
		295,600: —	
Tillkommer:			
För gasbelysning enligt Drätselkammarens betänkande		75: —	295,675: —

Renhållningsverket:

Försäljning af komposter, stallströ och sopor		1,500: —	
» » torfmullspudrett		9,400: —	
» » torfmull		1,000: —	
Å auktion försåld slog		853: 75	
Hämtning af latrinkärl		769: —	
» » » från regementet		250: —	
Krossning af hafre		100: —	
Hyra för tomtplats för cisternstation, Krooks petr. och oljef. A.-B.		150: —	
		14,022: 75	
Jordbruket:			
Nordanby:			
Hö, 74,000 kg	6,600: —		
Hafrehalm, 30,000 kg	1,500: —		
Råghalm, 17,500 kg	612: 50		
Agnar	50: —		
Potatis, 30 tunnor	270: —		
Råg, 6,660 kg	965: 32		
Hvete, 1,923 kg	307: 68		
Hafre, 18,550 kg	2,226: —	12,591: 50	26,614: 25

Kallbadhuset:

Badafgifter	500: —

Varmbadhuset:

(Bilaga litt. I.)

Badafgifter	23,000: —

Utdelning å aktier:

Järnvägsaktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kronor 1,074,700: — à 2 %	21,494: —
Transport	661,039: 70

	Transport	661,039: 70

Brännvinsmedel:

40/100-delar af utminuterings- och utskänkningsafgifter för försäljningsåret 1912:		
Västerås Spritbolag, Ångf. Västerås, Aros och Ragvald samt Sällskapet i Västerås	808: 40	
42/100-delar af vinst å utminuteringen och utskänkningen under år 1911	126,000: —	
Stadens andel af till Statskontoret inlevererade medel	14,000: —	140,808: 40

Diverse inkomster:

Källarfrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	350: —	
Hundskattemedel, cirka 180 st. hundar à 15 kr.	2,700: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtna registreringsafgifter af handelsfirmor	10: —	
Ränta af Elementarläroverket för flickor å 7,500 kr lån af stadskassan à 4 %	300: —	
Sista årets amortering för reparation af lärarebostaden vid Herrgärdsskolan	716: —	
2:dra årets amortering å af Drätselkammaren förskotterade kostnader c:a 16,000 kr. för reparation af domprosthuset	3,488: 60	
Stadens andel, 6/10-delar af influtna bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	500: —	
Platshyror för karuseller m. m.	1,500: —	
För extra polisbevakning å landsbygden till samma belopp som beräknats därför i utgifterna för året	3,150: —	13,163: 65
Att genom uttaxering fyllas genom utdebitering af 6: 75 % å upptaxerade inkomstbeloppet 9,281,050 kronor		626,470: 87
	Kronor	1,441,482: 62

Västerås den 13 November 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Bernh. Carlson.

Bilaga Litt. A. 1.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid uppgörande af inkomst- och utgiftsstat för Västerås stad för år 1912, som Magistraten anhåller Drätselkammaren ville utföra och hvaraf Magistraten förväntar ett expemplar för att med Magistratens yttrande underställas Stadsfullmäktiges pröfning, får Magistraten anhålla att Drätselkammaren ville iakttaga följande:

Magistraten och Rådhusrätten med underlydande tjänstemän och betjänte.

I skrifvelse till stadsfullmäktige den 4 november 1910, hvilken ännu ej af Stadsfullmäktige pröfvats, har Magistraten i sammanhang med förslag till ändring af arbetsordningen för Magistratens och Rådstufvu-Rättens ämbets- och tjänstemän och ny lönereglering för dessa ämbets- och tjänstemän, under förutsättning att sådan ändring och lönereglering skulle komma till stånd, beräknat lönerna sålunda:

Borgmästaren lön	5,000: —	
ålderstillägg	1,000: —	6,000: —
Civilrådmannen lön	3,000: —	
ålderstillägg	1,000: —	4,000: —
Brottmålsrådmannen lön		3,000: —
Illitterate rådmannen lön		1,000: —
Stadsnotarien lön	1,000: —	
tjänstgöringspengar	500: —	1 500: —
Säger Kr.		15,500: —

samt alternativt, därest sådan ändrad arbetsordning och ny lönereglering ej blefve fastställd, sålunda:

Borgmästaren såsom förut		4,800: —
Civilrådmannen såsom förut, lön	2,000: —	
två ålderstillägg	1,000: —	3,000: —
Brottmålsrådmannen lön	3,000: —	
tjänsgöringspengar	1,500: —	4,500: —
En stadsnotarie lön	1,500: —	
tjänstgöringspengar	500: —	2,000: —
Säger Kr.		14,300: —

På sätt Drätselkammaren i sitt yttrande den 14 sistlidne september till Stadsfullmäktige öfver Magistratens förslag anfört, är aflöningen till stadsnotarien beräknad väl knapp och af Drätselkammaren föreslagen att höjas till 2,500 kronor. Häremot har Magistraten gifvetvis icke något att erinra, då Magistraten härigenom lärer kunna påräkna såväl att denna tjänst blir mer eftersträfvansvärd som ock att innehafvaren af tjänsten kan däråt ägna mer tid.

Magistraten kan däremot icke ingå på Drätselkammarens i samma yttrande afgifna förslag att upptaga Brottmålsrådmannens lön till lägre belopp än Magistraten

föreslagit och får såsom skäl härför åberopa hvad Magistraten i skrifvelse den 27 sistlidne september till Stadsfullmäktiges lönereglerings- och pensionskomité anfört.

I detta sammanhang får Magistraten erinra att nuvarande Brottmålsrådmannen Åsberg, som den 29 november 1906 valdes och den 14 januari 1907 erhöll fullmakt å sin tjänst, utöfvat densamma från den 31 december 1906.

Utöfver anslagen till löner åt Magistratens och Rådstufvu-Rättens ämbets- och tjänstemän anhåller Magistraten att Drätselkammaren ville i sitt förslag till stat upptaga:

Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kungl. Brefvet den 27 februari 1868	200: —
samt beredande af semester åt borgmästaren under 1 1/2 månad 300 kronor, literate rådmännen under en månad för hvardera à 150 kronor och stadsnotarien under en månad 100 kronor	700: —
att såsom under senare år skett använda ofvannämnda reservationsanslag till semesterarvoden har visat sig olämpligt, då vid jäf för en eller flere medlemmar eller eljest, då Rådstufvu-Rättens eller Magistratens arbetskrafter måst förstärkas, anslag till biträden saknats.	
För trycknings- och annonskostnader samt skrifmaterialier m. m. torde beräknas ett förhöjdt belopp af	2,500: —
hvarjämte bör fyllas bristen i anslaget uppkommet under sistlidet år	1,032: 29
Vidare erinrar Magistraten om sin skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 sistlidne februari, däri Magistraten gjort hemställan om anslag för en räknemaskin till belopp af	1,300: —
Kronouppbördskassörens lön utgår enligt fastställd stat med	2,000: —
då innehafvaren af tjänsten tillträdde densamma år 1901 är han berättigad till två ålderstillägg med	600: —
Såsom af bilagda skrifvelse framgår förutsätter kronouppbördskassören, att med fattigvårdsstyrelsens räkenskaper kommer att så ordnas, att han ej får behålla arvodet såsom räkenskapsförare hos styrelsen. I händelse så skulle blifva fallet, kommer Magistraten att hos Stadsfullmäktige hemställa, att åt kronouppbördskassören måtte beviljas ett personligt lönetillägg af	1,000: —
Anslaget till ordinarie skrifbiträde å kronouppbördskontoret bör på de skäl, kronouppbördskassören i sin skrifvelse anfört, samt för att samma biträde ej skall komma i sämre ställning än andra fast aflönade skrifbiträden höjas till	1,200: —
Då extra skrifhjälp å kronouppbördskontoret behöfves under hela året, hemställer Magistraten att anslaget härför höjes från 300 till	600: —

I afseende å stadsfogden, stadsfiskalen, stadsvaktmästaren och exekutionsbetjänterne hänvisar Magistraten till den för innevarande år gällande stat. Med tillägg af 150 kronor för telefoner hos exekutionsbetjänterna.

För nuvarande poliskårens kontanta aflöning bör enligt bilagda förslag af stadsfiskalen beräknas ett belopp af	47,800: —
Transport	47,800: —

Transport		47,800: —
Härtill komma enligt innevarande års stat:		
Beklädnad in natura för 27 man à 120 kronor	3,240: —	
Olycksfallsförsäkring	500: —	
Läkarearvode och medicin	250: —	
Telegram, telefonafgifter och telefonsamtal	450: —	
Trycksaker och skrifmateriell	400: —	
Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier m. m.	1,510: —	
Bränsle och lyse	1,200: —	
Ersättning åt brandkåren för eldning och snökörning	100: —	
Skurning och städning	360: —	
Renhållning af gata och klosetter, brandstodsafgift och vattenafgift	175: —	
Krono- och kommunalutskylder	70: —	
Underhåll af fastigheten	250: —	
Oförutsedda utgifter	530: —	
Extra polisbevakning	3,150: —	12,185: —
Säger kronor		59,985: —

På de skäl stadsfiskalen i sin bilagda skrifvelse till Magistraten anfört kommer Magistraten att hemställa det Stadsfullmäktige måtte besluta, att från och med nästkommande år poliskåren skall ökas med en öfverkonstapel och fyra ordinarie poliskonstaplar samt härför bevilja ett anslag af kronor 7,940: —.

Pensioner. Magistraten kommer att förnya sin sistlidet år gjorda hemställan att pension måtte beviljas Assistenten hos Vatten- och Gasverksstyrelsen Lönnqvist;

Och torde denna pension enligt nämnda styrelses hemställan beräknas till ..... 2,500: —

Brandväsendet. Enligt bilagda skrifvelse, protokollsutdrag samt förslag från Brandstyrelsen bör för brandväsendet beräknas utgifter till ett

belopp af	33,250: —
samt inkomster	3,000: —
hvarigenom till uttaxering återstår	30,250: —

Byggnadsnämnden. För Byggnadsnämndens behof bör enligt bilagda protokollsutdrag

beräknas utgifter till ett belopp af	3,600: —
hvarifrån dock afgår inkomster beräknade till	1,000: —
så att till uttaxering återstår	2,600: —

Stadsplanekommitterade. I sammanhang härmed erinrar Magistraten att för stadsplanekommitterade bör beräknas utgifter till ett belopp som väl kan öfverstiga kr. 2,000: — men ej understiga densamma.

Hälsovården Enligt bilagda skrifvelse och protokollsutdrag från Hälsovårdsnämnden bör för Hälsovårdsnämnden beräknas följande belopp:

a) *Allmänna Hälsovården* .... 14,079: —
b) *Epidemiska sjukhuset:*
Utgifter 50,047: 03
Inkomster .... 12,500: —
Att uttaxeras således 37,547: 03
c) *Köttbesiktningsbyrån:*
Utgifter .... 11,250: —
och inkomster samma belopp.

Fosterbarnsnämnden. För Fosterbarnsnämnden bör enligt bilagda protokollsutdrag beräknas kronor 150: —.

Vägunderhåll. Under erinran, hurusom stadens vägstycke å Västerås skog kräfver en genomgående grundförbättring för att komma i godt stånd samt att tiden torde vara inne att staden själf öfvertar underhållet af de numera fåtaliga vägstycken, som påhvila enskilda för deras såsom jordbruksfastighet upptagna jordar, hvarom Magistraten kommer att till Stadsfullmäktige göra framställning, anhåller Magistraten att vid beräknandet af kostnaderna för vägunderhåll hänsyn härtill tages.

Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken, Afloppsledningarne, Gatubelysningen. I afseende å Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken, Afloppsledningarne samt Gatubelysningen hänvisar Magistraten till bilagda förslag och därvid fogade skrifvelser från styrelsen för nämnda verk, enligt hvilket förslag staten torde uppgöras.

Varmbadhuset. Från varmbadhusets styrelse har inkommit bilagda skrifvelse och protokollsutdrag.
Enligt densamma balancera utgifter och inkomster med 23,000 kronor.
I afseende å aflöningarne torde förslaget böra mer detaljeras och får Magistraten anhålla att Drätselkammaren ville från Styrelsen införskaffa nödiga upplysningar.

Fattigvården För fattigvården har fattigvårdsstyrelsen uppgjort förslag till stat hvari Magistraten ej har skäl föreslå någon ändring.

Hamnen. I afseende å utgifter och inkomster för hamnen hänvisar Magistraten till bilagda skrifvelse samt förslag från Hamnstyrelsen.
Beträffande utgifter och inkomster i öfriga delar, hvarom Magistraten ej haft tillfälle att sig yttra eller inhämta yttrande af särskilda styrelser, får Magistraten anhålla att Drätselkammaren ville under vanliga tittlar beräkna vederbörliga belopp.

Västerås rådhus den 19 oktober 1911.

På Magistratens vägnar:

John Karlsson.

Helge Cronholm.

Bilaga Litt. A 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid senast inom Västerås stad förrättade val af såväl landstingsmän som stadsfullmäktige har Magistraten haft till lån en adderingsmaskin som på samma gång den antecknar röstetalen äfven hopsummerar desamma.

Genom användning af samma maskin har det varit för Magistraten möjligt att inom ej allt för lång tid efter valen kunna ange desammas resultat.

Utom vid dessa valtilfällen kan en dylik räknemaskin äfven blifva till synnerligt gagn för de å rådhuset befintliga räkenskapsförarne såväl för kronans som stadens medel.

En sådan räknemaskin är dock allt för dyr för att inköp af densamma kan ske af de medel, som äro anslagna åt Magistraten och Drätselkammaren för expeditionskostnader.

Priset å en dylik maskin utgör cirka 1,300 kronor.

Magistraten får därför hemställa:

att stadsfullmäktige ville bevilja ett förslagsanslag af 1,300 kronor till inköp af en räknemaskin för användning af Magistraten vid valtillfällen samt i öfrigt å kronouppbördskontoret och å drätselkammaren.

Västerås rådhus den 22 februari 1911.

På Magistratens vägnar:

J. W. Ödman.

Bilaga Litt. A 3.

Till Magistraten i Västerås.

Det har kommit till min kännedom, att stadens drätselkammare skulle hafva för afsigt att hos vederbörande göra framställning om öfverflyttande af fattigvårdens räkenskaper på någon af sagda kammares tjänstemän, och jag således blifva entledigad från kammaretjänsten hos fattigvården samt följaktligen mista det med tjänsten förenade arvodet, 1,000 kronor per år.

Mot den sålunda tilltänkta åtgärden har jag naturligtvis ingenting att invända, men anser mig kunna göra anspråk på, att, derest jag skulle blifva skild från bemälde kamreraretjänst, hänsyn tages till den ekonomiska förlust jag därigenom kommer att lida, och detta af följande anledning:

Vid den senaste allmänna lönereglieringen för stadens tjänstemän och betjänte år 1908 sattes min lön som kronouppbördskassör till den låga summan 2,000 kronor — säkerligen den lägsta lön i Sverige för en kronouppbördskassör i en stad af Västerås stads storlek — och detta med särskild hänsyn till just den omständigheten, att jag åtnjöte 1,000 kronors årlig inkomst på min bisyssla som

fattigvårdens kamrerare. Om jag nu hittills hållits relativt skadelös för min ringa fasta lön genom ifrågavarande kamreraresyssla, så har jag ändock genom den låga lönesiffran tillskyndats en afsevärd årlig förlust, därigenom att mina ålderstillägg bestämts till lägre belopp, än som torde hafva blifvit fallet, om den fasta lönen satts högre. I och för sig är detta en för mig synnerligen ogynnsam omständighet, som jag dock måst godtaga, men att den syssla, som spelat så stor roll vid bestämmande af mina löneförmåner skulle nu, utan att jag erhåller vederlag på annat håll, fråntagas mig, kan jag icke oemotsagt finna mig i. Min ekonomiska ställning är nämligen icke sådan, att jag kan utan vidare afstå 1,000 kronor af mina årliga inkomster, utan den största fara för min bergning. En uppbördsman af allmänna medel bör gifvitvis framför andra hafva sin ekonomi fullt tryggad genom sina ordinarie inkomster och bör det ligga vederbörande om hjärtat att tillse att dessa ställas så, att de äro tillräckliga för en anständig bergning.

Med stöd af hvad jag nu anfört vill jag vördsamt anhålla, att Magistraten måtte vid uppgörande af förslag till utgiftsstat för dess tjänstemän tillse att jag genom motsvarande förhöjning af min lön hålles ekonomiskt skadelös, därest jag kommer att skiljas från min befattning som kamrerare hos stadens fattigvård.

I öfrigt får jag vördsamt anhålla att Magistraten ville föreslå, att för nästinstundande år ett anslag af 600 kronor ställes till förfogande till aflöning af ytterligare ett fast anställdt skrifbiträde å kronouppbördskontoret, samt att den aflöning, som för närvarande utgår till Fröken Åhlén, höjes till 1,200 kronor, ett belopp, som ej kan anses för högt, då Fröken Åhlén tjänstgjort å kontoret under 8 års tid. I följd af alltjämt ökade göromål har jag detta år haft sysselsättning för 3 personer å kontoret och får jag, om än berörda anslag beviljas, själf bestrida aflöning till ett biträde, hvarför kostnaden ej torde understiga 800 kronor.

Slutligen vill jag framhålla att de med kronouppbördskassörstjänsten förenade provisioner, komma i följd af de nya skattelagarne att nästa år minskas med flere hundra kronor mot i år.

Västerås Kronouppbördskontor den 1 Oktober 1911.

Axel Eklundh.

Bilaga litt. B. 1.

Till Magistraten i Västerås.

Härmed får jag vördsamt anhålla, att Magistraten måtte hos Stadsfullmäktige göra framställning om anslag till inrättande af fyra nya konstapelbefattningar och en ny öfverkonstapelbefattning vid härvarande poliskår.

Såsom skäl för denna anhållan får jag anföra följande:

Som jag vid föregående tillfällen, då en ökning i poliskåren ifrågasatts, har påpekat, är det af nöden att hafva ej blott de centralare delarne af staden, utan äfven dess utkanter väl bevakade af polis. Till dessa aflägsnare delar af staden draga sig nämligen gärna en del lösa och oordentliga personer, som slå sig ned därstädes och förtära medhafda spritdrycker och öl, allt under oväsen och äfven ofredande af förbipasserande. Att detta skall vara till stort obehag för kringboende

och förbigående personer, är ju tydligt, och som bevis därpå torde få nämnas, att nästan dagligen personer från olika håll i stadens utkanter, vanligen per telefon, begära polishandräckning för att få dylika besvärliga individer anhållna eller åtminstone aflägsnade från den plats, där de slagit sig ned.

Den nuvarande polisstyrkan räcker ej till att bevaka sådana viktiga platser som Djäkneberget, Norrmalm och Ängsgärdet mer än blott under en del af dygnet, medan andra stora områden såsom Lustigkulla, öfre Västermalm med dess talrika utgårdar, Katrinelund, Karlsdal, Loviseberg och Nygård med flera platser stå alldeles utan regelbunden polisbevakning.

Häröfver hafva äfven klagomål rätt ofta hörts från allmänhetens sida, och särskildt anhåller jag i detta sammanhang äfven få erinra om en hos Magistraten framställd begäran om polisbevakning inom de ofvannämnda områdena Katrinelund, Karlsdal och Nygård samt angränsande ställen, hvilken begäran gjordes i syfte att komma i åtnjutande af ordnad postbäring. Postverket hade nämligen för ordnande af regelbunden postgång i dessa trakter gjort som villkor, att polisbevakning skulle därstädes inrättas. Denna begäran kunde då ej bifallas af Magistraten, enär nödig polispersonal saknades.

Ett talande skäl för ökande af polisstyrkan föreligger uppenbart äfven i den omständigheten, att staden, efter det den patrullerande polisstyrkan senast ökades, hvilket skedde för 4 år sedan, betydligt vuxit såväl i omfång som i afseende å folkmängd. Följden häraf har blifvit, att antalet i staden och å dess område begångna brott och förseelser äfven ökats. Därjämte hafva de tillfällen, då extra polisbevakning måste anordnas, såsom vid sammankomster, baler, basarer och andra slags tillställningar, helt naturligt äfvenledes tilltagit i antal. Ofta finnes nu ingen annan utväg för att tillfredställa framställda kraf på extra polisbevakning, än att anlita de polismän, som åtnjuta sin fridag, men då sådan åtnjutes knappast 3 gånger per månad af hvarje polisman, är ju en sådan extra tjänstgöring rätt betungande för personalen.

Enligt vanlig beräkning bör det på hvarje 1000-tal innevånare i en stad finnas två polismän. Om denna beräkning vore följd, skulle poliskåren här i staden nu bestå af 39 man, då den i stället räknar blott 31 man, befälet inberäknadt.

Jag anhåller därför vördsamt, att Magistraten måtte hos Stadsfullmäktige göra framställning om anslag till fyra nya konstapelbefattningar från och med nästkommande år. Af hvad jag här ofvan anfört framgår, att denna ökning är mycket knappt tilltagen, och är det endast med tanke på kostnaderna, som jag inskränker mig till att begära en så liten ökning.

Men är manskapet inom poliskåren här i staden allt för fåtaligt, så gäller detta förhållande i lika grad befälet inom densamma.

Det finnes nämligen, som bekant, för närvarande endast en öfverkonstapel vid kåren, hvilket visat sig vara alldeles otillräckligt. En öfverkonstapels tjänstgöring är nämligen af den art, att hans närvaro ständigt, såväl natt som dag, kräfves å polisstationen. Men då såsom här varit fallet, en enda man skall bestrida öfverkonstapelstjänsten, har denna tjänstgöring måst inskränkas till dagarne, då däremot om nätterna ej något befäl funnits omedelbart tillgängligt å stationen.

Vid upprepade tillfällen hafva också olägenheter visat sig häraf.

Jag vågar därför hemställa om inrättande af en ny öfverkonstapelbefattning vid kåren, hvarigenom ofvan omförmälta olägenhet skulle undvikas och den stora fördelen vinnas att under största delen af dygnet hafva ett befäl å polisstationen.

Hvad kostnaderna för de ifrågasatta tjänsterna beträffar, skulle dessa ställa sig sålunda:

En öfverkonstapel med lön å	1,800: —	
Beklädnadsersättning å	150: —	1,950: —
Fyra ordinarie poliskonstaplar med lön å kr. 1,300	5,200: —	
Beklädnadsersättning å kr. 120	480: —	
Extra dito å kr. 30	120: —	5,800: —
Olycksfallsförsäkring för 5 polismän		90: —
Läkarearvode och medicin för 5 polismän		40: —
Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar för 5 polismän		60: —
Summa Kronor		7,940: —

Västerås i stadsfiskalskontoret den 29 september 1911.

Erhard Kumlin.

Förslag till aflöningar m. m. åt polispersonalen för år 1912.

Titel	Namn	Lön o. tjänstgöringspengar	Ålderstillägg	Beklädnadspengar	Summa
Poliskommisarie	Carl Fransson	2,400 :—			2,400: —
Öfverkonstapel	C. A. Linder	1,800: —	300: —	150: —	2,250: —
Detektivkonstapel	Emil Carlsson	1,600: —	300: —	150: —	2,050: —
„	Lars Halfvarsson	1,500: —	300: —	150: —	1,950: —
Inspektionskonstapel	C. A. Eriksson	1,500: —	300: —		1,800: —
„	P. E. Vinroth	1,500: —	300: —		1,800: —
„	E. M. Andersson	1,500: —	300: —		1,800: —
Konstapeln N:o 1	K. J. Rosenberg	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 2	Verner Andersson	1,300: —	150: —		1,450: —
„ „ 3	Gust. Hellgren	1,300: —			1,300: —
„ „ 4	Ernst Borg	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 5	K. K. Andersson	1,300: —			1,300: —
„ „ 6	K. V. Karlsson	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 7	C. V. Berg	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 8	K. A. Vretlöf	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 9	John Fröling	1,300: —			1,300: —
„ „ 10	Emil Kraft	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 11	J. A. Axelsson	1,300: —			1,300: —
„ „ 12	H. A. Karlsson	1,300: —	150: —		1,450: —
„ „ 13	Hj. Karlsson	1,300: —			1,300: —
„ „ 14	K. I. Löfgren	1,300: —	150: —		1,450: —
„ „ 15	G. A. Haake	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 16	L. E. Jansson	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 17	K. E. Larsson	1,300: —			1,300: —
„ „ 18	J. E. Veimer	1,300: —	150: —		1,450: —
„ „ 19	C. E. Borg	1,300: —	150: —		1,450: —
„ „ 20	Artur Eriksson	1,300: —			1,300: —
„ „ 21	G. K. Forslund	1,300: —	300: —		1,600: —
„ „ 22	Rob. Stark	1,000: —			1,000: —
„ „ 23	J. A. Lindell	1,000: —			1,000: —
„ „ 24	Axel Andersson	1,000: —			1,000: —
	Summa Kronor	42,100: —	5,250: —	450: —	47,800: —

Västerås i Stadsfiskalskontoret den 11 Okt. 1911.

Erhard Kumlin.

Bilaga Litt. C.

Utdrag ur protokollet öfver Brandstyrelsens sammanträde den 3 Oktober 1911.

Närvarande: Herrar Tersmeden, Danielsson, Frans Johansson, J. Svensson, Carl Johansson och Brandchefen.

— —

— —

§ 6.

Förelåg till behandling uppgörandet af brandverkets stat för år 1912.

Anslagens ökning motiverade styrelsen sålunda:

att då fasta brandkårer i andra städer i regel upptager 1 man pr tusen innevånare och då staden redan nått en folkmängd af cirka 20,000 innevånare; samt härvarande brandkår ej utgör, inklusive brandkorpraler, mer än 14 man, det vore af behofvet påkalladt öka antalet med en man;

att då foderprisen äro för närvarande så afsevärdt mycket högre än föregående år, det blifvit en nödvändighet höja anslaget för hästarnas utfodring;

att under rubriken "Nyanskaffning" det visat sig erforderligt utsträcka brandtelegrafnätet äfven till utom staden liggande områden, hvilka för närvarande sakna brandskåp, samt att, då det ofta händer vid brandtillfällen då glasrutan å skåpen krossas, delar af densamma intränga i brandskåpsverket och därigenom afstänga detsamma och orätt nummer framkommer, alla staden tillhörande brandskåp undergå omkonstruering, som förhindra dessa olägenheter förekomma;

att 2:ne nya selar äro upptagna, till följd af de gamla äro utnötta och behöfva ersättas med nya;

att enär nattetid och i mörker vid utryckning af brandkåren, då någon af ångsprutorna medföljer, det visat sig, att den nuvarande belysningen genom stearinljus, ej är tillfyllest för att vägleda de som framföra sprutorna, måste ett starkare ljus åvägabringas, hvilket lämpligast sker genom anskaffande af acetylenlyktor.

Uppgjordes följande

Förslag till Brandkårens Utgifts- och Inkomststat för år 1912.

Utgifter:

Aflöningar:

Brandchefen: Lön	2,000: —	
2:ne ålderstillägg à 300: —	600: —	
Beklädnad	200: —	2,800: —
(Bostad i brandstation utan värme och belysning 600: —)		
Vice brandchefen: Lön		500: —
Transport		3,300: —

Transport		3,300: —	
Brandmästaren: Lön	1,400: —		
2:ne ålderstillägg à 150: —	300: —		
Beklädnad	120: —	1,820: —	
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)			
Stallkorpralen: Lön	1,100: —		
2:ne ålderstillägg à 100: —	200: —	1,300: —	
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)			
Vice brandkorpralen: Lön	1,000: —		
2:ne ålderstillägg à 100: —	200: —	1,200: —	
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)			
Maskinisten: Lön	1,000: —		
ett ålderstillägg à 100: —	100: —	1,100: —	
(Bostad utan värme och belysning 150: —)			
Verkstadsförmannen: Lön		1,000: —	
(Bostad utan värme och belysning 150: —)			
Elfva brandsoldater: Lön à 900: —		9,900: —	
2:ne ålderstillägg till 5 brandsoldater à 100: —		1,000: —	
1 „ „ 5 „ à 100: —		500: —	
(hvaraf de gifta fri bostad utan värme och belysning à 150: — pr man och de ogifta fri bostad i brandstationens logement.)			
Reservanslag för sjukdomsfall		200: —	
Skotstensfejaren: Lön		25: —	21,345: —

Beklädnad:

Femton man à 120: —	1,800: —

Kol, ved och lyse .... 800: —

Stallet:

Utfodring och skoning af 3:ne hästar à 600: —	1,800: —

Diverse utgifter:

Olycksfallsförsäkring för brandchefen och v. brandchefen 25 kr. hvardera	50: —	
Kollektiv olycksfallsförsäkring för brandmästaren och 15 man	205: —	
Trycksaker och skrifmaterialier	300: —	
Tvätt, skurning och städning	250: —	
Underhåll af brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	300: —	
Underhåll af brandredskapen	500: —	
D:o af inventarier i brandstation och verkstäderna	400: —	
Telefonafgifter och samtal	170: —	
Brandstodsafgifter för inventarier och fastigheten	100: —	
Transport	2,275: —	25,745: —

	Transport	2,275: —	25,745: —
Läkarearvode och medicin		150: —	
Krono- och kommunalutskylder, vattenafgift m. m.		200: —	
Hyresersättning för 5 gifta brandsoldater		750: —	
Underhåll af brandstationens byggnader		250: —	
Oförutsedda utgifter		500: —	4,125: —

Brandkårens reserv:

Ångsprutan:	1:ste sprutchefen (Vice brandchefen)		
	2:dre d:o Lön	20: —	
	1:ste maskinisten, tillika extra brandsoldat: Lön	120: —	
	2:dre » Lön	50: —	
	30 man à 10 kr.	300: —	
	Kol m. m.	100: —	
	Tomthyra	50: —	
2:ne slangkärror:	2 förmän à 20 kr.	40: —	
	20 man à 10 kr.	200: —	
	öfningar med manskapet	350: —	1,230: —

Allmänna brandstyrkan:

Hyra för spruthus	200: —	
Gratifikationer vid eldsvådor och sprutmönstringar	250: —	
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	750: —

Nyanskaffning:

2:ne nya brandskåp med ledningar	200: —	
Förändring af 22 st. brandskåp à 30 kr.	660: —	
2:ne nya brandkårsselar	300: —	
En acetylenlykta jämte gaskök till hvardera af stora- och lilla ångsprutorna à 120 kr.	240: —	1,400: —
	Kronor	33,250: —

Inkomster:

Beräknade inkomster från verkstäderna m. m.	3,000: —
Att genom uttaxering fyllas	30,250: —
Kronor	33,250: —

Västerås den 4 oktober 1911.

På Brandstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

C. G. Sjöqvist.

Bilaga litt. D.

Utdrag af protokoll, hållet vid Byggnadsnadsnämndens i Västerås sammanträde den 13 september 1911.

§ 140.

Företogs till behandling frågan om Byggnadsnämndens budget för nästkommande år och uppsattes härvid följande förslag:

Utgifter:

Arvode för uppehållande af stadsarkitektsgöromålen		2,000: —
Aflöning till biträde å stadsingenjörskontoret à 250 kronor pr månad	3,000: —	
Hvaraf här utföres		1,000: —
Förslagsanslag till anskaffande och underhållande af materialer m. m.		600: —
	Kronor	3,600: —

Inkomster:

Afgifter för byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar af		1,000: —
	Kronor	1,000: —

I fråga om förestående förslag skulle anmärkas, *att* då instruktion för stadsarkitekten här i staden ännu ej antagits, denna tjänst icke heller för år 1912 kunde upptagas på ordinarie stat, *att* till biträde å stadsingenjörskontoret nu föreslagits ett från 2,400 kronor till 3,000 kronor förhöjdt belopp, men att Byggnadsnämnden tänkt sig, att af sistnämnda summa 2,000 kronor skulle bestridas af anslag till stadsplanekommitterade, då omkring $^2/_3$ af biträdets arbetstid toges i anspråk för arbete med stadsplanen, samt att de beräknade inkomsterna af arvodesförrättningar med hänsyn till under året vunnen erfarenhet nedsatts från 2,400 till 1,000 kronor.

Som ofvan

In fidem:

Theofil Öberg.

Bilaga Litt. E.

Utdrag af protokoll, hållet vid Hälsovårdsnämndens i Västerås sammanträde den 2 Okt. 1911.

§ 147.

Företogs till slutlig behandling fråga om upprättande af förslag till utgifts- och inkomststat för hälsovården år 1912 och antecknades härvid följande särskilda beslut:

Beträffande stadsbarnmorskorna anmärktes till en början att dessa senast antagits af Hälsovårdsnämnden vid sammanträde den 25 November 1905 för en tid af 5

år, räknadt för 1:sta stadsbarnmorskan från den 1 Oktober 1905 och för den 2:dra stadsbarnmorskan från den 1 Januari 1906 samt med 2 månaders uppsägningstid från innehafvarinnornas sida; och beslöt Hälsovårdsnämnden under förutsättning af fortsatt anslag till deras aflöning, hvilket Hälsovårdsnämnden ville förorda, förordna de nuvarande innehafvarinnorna af ifrågavarande befattningar att under enahanda villkor som hittills för en tid af 5 år, räknade för 1:sta stadsbarnmorskan från den 1 Oktober 1910 och för 2:dra stadsbarnmorskan från den 1 Januari 1911 fortfarande innehafva dessa befattningar.

Beslöt Hälsovårdsnämnden upptaga anslaget till desinfektionskostnader med ett från 200 till 400 kronor förhöjdt belopp.

Skulle först bland utgifterna för epidemiska sjukhuset upptagas en brist från föregående år af 22,137 kronor 3 öre. Ifråga om uppkomsten af denna brist skulle följande i protokollet antecknas. Den 21 December 1908 hade Ssadsfullmäktige beviljat Hälsovårdsnämnden ett förslagsanslag à 5,000 kronor till bestridande af särskilda kostnader i anledning af en då utbruten häftig skarlakansfeber- och difteriepidemi. Detta anslag hade upptagits till uttaxering i 1909 års budget. Den afslutade räkenskapen för år 1909 visade likväl en brist å hälsovårdens stat å 2,409 kronor 32 öre, hvilket belopp af förbiseende icke kommit att uppföras i 1911 års stat, vid hvars uppgörande bristen varit känd. I anledning af en i slutet af år 1910 ånyo utbruten epidemi af skarlakansfeber och difteri hade Stadsfullmäktige den 24 November samma år beviljat ett förslagsanslag à 3,000 kronor. Anslaget hade af Drätselkammaren påförts förslagsanslaget i innevarande års budget. Denna sista epidemi hade blifvit vida mer omfattande än man från början kunnat förutse och hade fortfarit långt in på innevarande år. Hufvudsakligen i följd af denna epidemi hade den under innevarande år afslutade räkenskapen för år 1910 utvisat en brist af 10,027 kronor 71 öre. Då såsom nyss nämnts epidemien fortfarit under innevarande år och härtill komme den under eftersommaren i år utbrutna barnförlamningsepedimien, hvilken kräfde särskildt stora omkostnader för de sjukes vård, måste äfven för år 1911 beräknas en ganska betydande brist å epidemisjukhusets stat. Med ledning af de hittills under året gjorda utgifterna ansågs, att nedannämnda poster komme att öfverskridas med ungefär följande belopp:

extra sjuksköterskehjälp		1,500: —
biträde åt gårdsdrängen		1,000: —
mathållning		6,000: —
medicin		1,500: —
diverse utgifter		1.500: —
hvartill komma nyanskaffning af sängar, sängutredningar m. m.		2,000: —
		13,500: —
hvarifrån afginge ökning i af landstinget erlagda underhållskostnader utöfver det i staten beräknade beloppet	800: —	
samt anslaget af den 24 November 1910	3,000: —	3,800: —
hvadan alltså bristen för 1911 borde beräknas till		9,700: —
Lades härtill ofvan omförmälda brist för år 1909		2,409: 32
och brist för år 1910		10,027: 71
erhölls den sammanlagda bristen från föregående år af kronor		22,137: 03

Med hänsyn till det ökade arbete för 1:ste stadsläkaren i följd däraf, att på epidemiska sjukhuset under de senaste åren intagits vida större antal patienter från

landsbygden än det antal af 15, som staden enligt kontraktet med landstinget vore skyldig emottaga, och då någon minskning i antalet sjuka från landsbygden, som staden svårligen kunde vägra emottaga, äfven om antalet 15 skulle öfverskridas, ej syntes vara att emotse, beslöt Hälsovårdsnämnden föreslå Stadsfullmäktige dels att 1:ste stadsläkarens arvode för vård af landsbygdens sjuka höjdes från 500 kronor till 1,000 kronor, dels ock att uppdraga åt Hälsovårdsnämnden att hos landstinget göra framställning om, att den fasta årsafgiften från och med år 1912 höjdes med samma belopp 500 kronor.

I stället för i innevarande års stat anvisade anslag till ett sjuksköterskebiträde 300 kronor och extra sjuksköterskehjälp förslagsvis 800 kronor beslöt Hälsovårdsnämnden med hänsyn till det ökade patientantalat och otillräckligheten under föregående och innevarande år af dessa anslag föreslå till upptagande i 1912 års stat en extra sjuksköterska 400 kronor, två sjuksköterskebiträden 600 kronor och extra sjuksköterskehjälp, förslagsvis 1,000 kronor.

Till biträde vid utförande af gårdsdrängens sysslor hade ända sedan år 1898 vid epidemisjukhuset anlitats extra hjälp mot aflöning efter timme. Kostnaden för denna extra hjälp hade under senaste året uppgått till omkring 80 kronor i månaden, och hade denna kostnad utgått af anslaget till diverse utgifter, hvilket anslag därför måst öfverskridas. Hälsovårdsnämnden beslöt nu upptaga denna kostnad såsom en särskild post i utgiftsstaten under titel en gårdsdräng utan kost och bostad med 960 kronor. Den förre gårdsdrängen skulle i stället benämnas vaktmästare.

På grund af väsentligen ökadt patientantal hade under de senaste åren visat sig nödigt anställa ett biträde åt köksföreståndarinnan, ehuru särskildt anslag ej varit för ändamålet anvisadt. Hälsovårdsnämnden beslöt nu upptaga i utgiftsförslaget för år 1912 ett sådant anslag à 350 kronor.

I föregående års budget beräknade kostnad för mat per person och år åt den personal, som åtnjöt fri kost på epidemisjukhuset, 200 kronor ansågs i anledning af höjda lifsmedelspriser för låg och skulle nu höjas till 250 kronor samt upptagas för nio personer i stället för sex personer enligt 1911 års stat. Utspisningen för patienterna, som i innevarande års budget beräknats till 5,000 kronor skulle med hänsyn till de två senaste årens erfarenhet upptagas till ett belopp af 10,000 kronor Utgifterna för medicin hade under de senaste åren visat sig uppgå till betydligt högre belopp än som beräknats, och skulle nu uppföras med 1,500 kronor i stället för 700 kronor i 1911 års budget.

Beträffande det i innevarande års stat beviljade anslaget till sjukhuskläder åt patienterna hade detta anslag ännu ej tagits i anspråk, då Hälsovårdsnämnden ansett det vara fördelaktigare att på en gång anskaffa en något större uppsättning kläder, än som kunde erhållas för nämnda anslag. Under erinran därom, att nämnden förlidit år begärt 2,200 kronor för ifrågavarande ändamål, beslöt Hälsovårdsnämnden äfven för 1912 för ändamålet begära och i budgetsförslaget uppföra samma belopp, som beviljats för år 1911, eller 1,100 kronor.

Då berättigade klagomål framställts öfver beskaffenheten af den gamla och otidsenliga epidemivagnen, hade sedan ett år tillbaka inom Nämnden förslag väckts att antingen försätta den gamla vagnen i tidsenligt skick eller ock anskaffa en ny vagn. Enligt nu föreliggande anbud skulle reparation af den gamla vagnen kosta 1,248 kronor, hvaremot en ny vagn kunde erhållas för 1,500 kronor

Som fördelen af anskaffande af en ny, fullt tidsenlig vagn med gummihjul syn-

tes vara uppenbar, beslöt Hälsovårdsnämnden nu i utgiftsförslaget uppföra kostnaden för en sådan med 1,500 kronor.

Enär kostnaden för tvätt och rengörning i epidemisjukhuset och de reservlokaler, som vid häftigare epidemier måste tagas i anspråk, uppginge till afsevärdt belopp, beslöt Hälsovårdsnämnden nu upptaga ett särskildt anslag för detta ändamål å 800 kronor.

Då göromålen för vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån i afsevärd mån ökats, beslöt Hälsovårdsnämnden föreslå, att hans aflöning höjdes från 720 till 900 kronor.

Likaledes måste med hänsyn till otillräckligheten af de förutvarande biträdena vid trikinundersökningen anslaget för detta ändamål föreslås till 1,020 kronor i stället för 720 kronor i innevarande års stat.

Till nyanskaffning af en del inventarier, som i anledning af den verkställda nybyggnaden för köttbesiktningsbyrån ansågos nödiga, skulle begäras ett anslag af 500 kronor.

I enlighet med hvad ofvan ifråga om arvodet till 1:sta stadsläkaren för vård af landsbyggdens sjuka framhållits, skulle bland inkomsterna från landstinget särskildt upptagas ett belopp af 500 kronor att begäras såsom bidrag till stadsläkarens arvode.

Med hänsyn till det stora antal patienter från landsbyggden, som under innevarande år vårdats å epidemisjukhuset, och för hvilkas underhållskostnad ersättning skulle af landstinget utbetalas under nästkommande år, skulle ifrågavarande inkomstpost i budgetförslaget uppföras med ett från 7,000 kronor i innevarande års stat till 9,000 kronor förhöjdt belopp.

Härefter antog och godkände Hälsovårdsnämnden för sin del följande

Förslag till Utgifts- och inkomststat för Hälsovården år 1912.

Utgifter.

A) Allmänna Hälsovården:

Aflöningar:		
1:ste stadsläkaren: Aflöning	3,000: —	
Arvode åt vikarie under semester	250: —	3,250: —
2:dre stadsläkaren: Aflöning	2,000: —	
Arvode åt vikarie urder semester	250: —	2,250: —
1:sta barnmorskan: Lön		600: —
2:dra » »		500: —
En ordinarie sjuksköterska (Anna Ekström): Lön		600: —
En ordinarie sjuksköterska (Maria Hellström): Lön		500: —
En hälsopolis (Berglund): Aflöning	1,500: —	
Ett ålderstillägg	150: —	1,650: —
Anslag till hälsopolisen Berglund för hållande af velociped		25: —
Öfriga utgifter:		
Animalvaccin för skyddskoppympning	100: —	
Bidrag till stadsbarnmorskornas pension	30: —	
Telefonafgifter	324: —	
Transport	454: —	9,375: —

Transport	454: —	9,375: —	
Desinfektionskostnader	400: —		
Tryck och annonskostnader	150: —		
Diverse	200: —	1,204: —	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka		1,500: —	
Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande af föreningens dispensärverksamhet		2,000: —	14,079: —

B) **Epidemiska sjukhuset.**

Brist från föregående år		22,137: 03	
Aflöningar:			
Stadsläkaren för landsbygdens sjuka	1,000: —		
Tre ordinarie sjuksköterskor à 450: —	1,350: —		
En extra sjuksköterska	400: —		
Två sjuksköterskebiträden à 300: —	600: —		
Extra sjuksköterskehjälp, förslagsvis	1,000: —		
En vaktmästare	400: —		
En gårdsdräng utan kost och bostad	960: —		
En köksföreståndarinna	300: —		
Ett biträde i köket à 20 kr. i månaden jämte hyresersättning à 110 kronor	350: —	6,360: —	
Mathållning:			
Fri kost för 4 sjuksköterskor, 2 sjuksköterskebiträden, 1 vaktmästare, 1 köksföreståndarinna och 1 köksbiträde: 9 personer à 250: —	2,250: —		
Utspisning för patienterna	10,000: —	12,250: —	
Öfriga utgifter:			
Medicin, förslagsvis	1,500: —		
Ved, kol och lyse	2,500: —		
Brandstods-, vatten- och telefonafgifter	400: —		
Anskaffning af sjukhuskläder till patienterna	1,100: —		
Anskaffning af ny epidemivagn	1,500: —		
Tvätt och rengöring	800: —		
Hyra för lokal i Sundinska huset, som användes till kyrksal i stället för förra kyrksalen vid Kopparbergsvägen, som användes såsom reservepidemisjukhus	500: —		
Diverse utgifter	1,000: —	9,300: —	50,047: 03
		Transport	64,126: 03

			Transport	64,126: 03

C) Köttbesiktningsbyrån:

Aflöningar:

Föreståndaren: Lön		2,500: —		
En Hälsopolis (Holtz) Aflöning	1,500: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —		
Bokförare och kassör		600: —		
Vaktmästare		900: —		
Biträden vid trikinundersökningen		1,020: —		
Extra biträde, förslagsvis		600: —	7,420: —	

Öfriga utgifter:

Värme, belysning och vatten	550: —		
Telefonafgift	80: —		
Tvätt	150: —		
Nyananskaffning af inventarier och diverse reparationer	500: —		
Beräknad hyra	2,000: —		
Diverse oförutsedda utgifter	550: —	3,830: —	11,250: —
		Kronor	75,376: 03

Inkomster:

A) Epidemiska sjukhuset:

Beräknade inkomster från landstinget:

Fast årsafgift	2,775: —		
Att begäras såsom bidrag till stadsläkarens arvode	500: —		
Underhållskostnader, förslagsvis	9,000: —	12,275: —	
Afgifter af betalande patienter		225: —	12,500: —

B) Köttbesiktningsbyrån:

Beräknade inkomster		11,250: —
	Kronor	23,750: —

Som ofvan

In fidem

Theofil Öberg.

Bilaga litt. F. 1.

Till Magistraten i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed öfverlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1912 för under styrelsen lydande verk, liksom äfven förslag till nyanskaffningar och nyanläggningar vid samma.

Statens uppställning. I och för vinnande af ökad öfverskådlighet har styrelsen i föreliggande budgetsförslag sammanfört en del likartade poster, utan att därigenom en jämförelse med föregående år försvårats.

Vid fördelningen af förvaltningskostnader och diverse årliga utgifter de olika verken emellan har styrelsen icke, såsom uti budgeten för innevarande år, lagt lika stor del på hvardera af vatten-, gas- och elektricitetsverken, utan i stället sökt uppdela dessa summor i proportion till det arbete och de kostnader, som förvaltningen af resp. verk ansetts kräfva.

Ränta och amortering. Vid sitt sammanträde den 29 sept. 1910 uppdrogo Stadsfullmäktige åt Vatten- och Gasverksstyrelsen samt Drätselkammaren att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till amorteringsplan för vatten- och afloppslednings- samt gas- och elektricitetsverken. Förslag till dylik plan har styrelsen den 12 nästlidne september afgifvit. Med vidhållande af däri uttalade åsikter har styrelsen i föreliggande förslag till budget för verken intagit räntor och amortering till belopp enligt den af styrelsen utarbetade amorteringsplanen, hvarigenom ifrågavarande poster i hvad det gäller amorteringen visa en afsevärd stegring i jämförelse med föregående år. Af nedanstående jämförelse framgår skillnaden mellan hittills följdt beräkningssätt och af styrelsen nu föreslaget.

Resp. poster utgöra:

	Enl. hittills gällande plan			Enl. styrelsens förslag		
	Amortering	Ränta	Summa	Amortering	Ränta	Summa
För Vattenverket	8,149: 60	19,622: 42	27,772: 02	12,061: 54	19,093: 24	31,154: 78
» Gasverket	1,906: 01	8,027: 33	9,933: 34	8,103: 06	9,515: 33	17,618: 39
» Elektricitetsverket	6,567: 73	28,850: 22	35,417: 95	25,539: 51	29,003: 55	54,543: 06
» Turbinhuset	1,241: 36	1,608: 55	2,849: 91	632: 12	1,422: 27	2,054: 39
S:ma Kr.	17,864: 70	58,108: 52	75,973: 22	46,336: 23	59,034: 39	105,370: 62

Ökningen i amortering är således kronor 28,471: 53 och i ränta kronor 925: 87.

Arvode till siffergranskaren. Siffergranskaren vid verken har gjort framställning om utbekommande af arvodet kvartalsvis i efterskott, i stället för att såsom hittills skett detta erhållits årsvis i efterskott. Styrelsen, som bifallit framställningen, ha i nu föreliggande

förslag tillika med arvodet för 1912 äfven upptagit 1911 års arvode, med afdrag för 100 kronor, med hvilket belopp 1910 års arvode 275 kronor, som utbetalts i år, understiger det i innevarande års budget upptagna beloppet.

Ing. Lönnqvists pensionering.

Nuvarande innehafvaren af assistentbefattningen vid verken, ingeniör Lönnqvist, har i skrifvelse, som här bifogas, ånyo förklarat sig villig frånträda sin befattning mot erhållande af pension. Angående hr Lönnqvists löneförmåner och tjänstgöringstid hos staden får styrelsen hänvisa till sitt betänkande rörande innevarande års inkomst- och utgiftsstat. Såsom af detta framgår är herr Lönnqvist 65 år gammal och inträdde han den 1 innevarande oktober i sitt 25 tjänstgöringsår hos staden. Då herr Lönnqvist sålunda uppnått sammanlagdt 90 lefnads- och tjänsteår, och det från verkens sida sedt är synnerligen önskligt att få honom ersatt med en yngre kraft, förordar styrelsen att herr Lönnqvist beviljas en årlig pension af 2,500 kronor att utgå från och med den 1 nästkommande Januari. Detta pensionsbelopp öfverensstämmer nära med det af Magistraten och Beredningsutskottet sistlidet år föreslagna.

Löner.

Vid behandling af innevarande års budget uppdrogo Stadsfullmäktige åt Vatten- och Gasverksstyrelsen att utarbeta förslag rörande tekniska biträden åt föreståndaren. Med tanke dels på de utvidgningar, som under senaste åren skett vid verken och dels på de omfattande arbeten, som på grund af stadens starka utveckling ständigt kräfvas för nyanläggningar af ledningar m. m., är dat nödvändigt för föreståndaren, att assistenten äger kvalifikationer att kunna biträda honom såväl beträffande arbeten för vatten- och afloppslednings- som gas- och elektricitetsverken. För assistenten är i nuvarande lönestat upptaget en lön af 2,400 kronor med två ålderstillägg om 300 kronor hvardera efter 3 resp. 6 års tjänstgöring. På grund af hvad här anförts anser styrelsen emellertid omöjligt att för denna lön erhålla lämplig person utan föreslår att lönen höjes till 3,000 kronor med bibehållande af nu fastställda ålderstillägg.

Jämte assistent är det erforderligt att ett tekniskt biträde, som i första hand skall utföra ritgöromål, afvägningar och mätningar, står till föreståndarens förfogande. Ritarbetena vid verken bestå uti upprättandet af kartor och profiler öfver ledningarne, detaljritningar öfver kopplingar af ledningar i gatorna, ritningar öfver anläggningar inom verken, af statistiska kurvor rörande verkens drift m. m. En del af dessa arbeten jämte biträdande vid afvägningar och utsättande af profiler samt utöfvande af tillsyn vid kontroll af gas-, vatten- och elektriska mätare skulle åläggas det tekniska biträdet. Afvensä skulle detta biträde omhänderhafva ljus- och isolationsmätningar samt utöfva kontroll öfver husinstallationer. Härför lämplig person anser styrelsen bör kunna erhållas mot en årlig lön af 1,800 kronor.

Verkens kamrerare har i en här bifogad skrifvelse anhållit om förhöjning af sin lön, 2,400 kronor. Visserligen har kamreraren endast från den 15 februari 1910 varit anställd i stadens tjänst, men med tanke på, att kamreraren till styrelsens synnerliga belåtenhet uppfyller honom åliggande göromål, hvilka vid den storlek verken nu äga, äro ganska omfattande, hemställer styrelsen om ett personligt lönetillägg åt kamreraren af 600 kronor om året, med bibehållande af i lönestaten upptagna ålderstillägg.

Div. utgifter.

Genom anordnande af elektrisk drift i nya vattenverket har, såsom styrelsen redan i utredningen rörande dylik drift omnämner, antalet maskinskötare i detta verk minskats med en man.

Å vattenverkets konto hafva utgifterna för arrenden af mark ökats med 500 kronor för att möta förmodad arrendeafgift till Staten för en del mark vid Hesslö.

Af skäl som finnas anförda uti styrelsens berättelse för 1910, har den i Södra Esplanaden föreslagna pumpstationen för afloppsvätska ej blifvit uppförd, hvadan kostnaderna för afloppsvätskans pumpning i motsats mot i 1911 års budget ej medräknats i nu föreliggande förslag.

Priset å gas- och elektrisk ström.

Då Stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 21 juni 1910 behandlade frågan rörande nya taxor för elektrisk ström, uppdrogo Stadsfullmäktige åt Styrelsen att inkomma med nytt förslag i detta ämne. Detta har så till vida redan skett genom styrelsens under innevarande år framlagda af Stadsfullmäktige antagna förslag rörande pris å kraftström, hvilket förslag innebär en betydlig reducering i afgiften för dylik ström, då det gäller intensivförbrukning. Nuvarande pris för belysningsström kan med fog anses såsom moderat, hvilket framgår däraf, att under innevarande år anslutningen till elektricitetsverket varit ganska afsevärd. Styrelsen har därför icke anledning att nu framlägga nytt förslag angående ytterligare reducering af strömprisen.

Af skäl som styrelsen i betänkandet till innevarande års stat omnämnde, anser styrelsen äfven nu att sänkning af gaspriset ej bör ifrågakomma. Härför talar också den omständigheten, att äfven under innevarande år anslutningen till gasverket varit rätt betydande.

Nyanskaffningar och nyanläggningar.

Under nyanskaffningar har styrelsen insatt ett gemensamt belopp af 12,000 kronor för inköp af nya vatten-, gas- och elektriska mätare samt inventarier. Då det nämligen ej låter sig göra att på förhand bestämma beloppen för inköp af hvarje slag af erforderliga mätare liksom af erforderliga inventarier har styrelsen ansett riktigast att sammanslå utgifterna härför till *en* summa.

Med afseende på nyanläggningar anser styrelsen nödvändigt att de i efterföljande kostnadsförslag uti punkterna 2—8 upptagna nyanläggningar utföras under år 1912, hvaremot de uti punkterna 9—12 upptagna föreslagits blott under den uttryckliga förutsättningen att beslut komma att fattas rörande omläggning af de gator, i hvilka ifrågavarande ledningar skola förläggas.

Rörande det för utvidgningar i elektricitetsverket begärda belopp för anskaffande af ytterligare en trefasgenerator får styrelsen omnämna, att under innevarande år anslutningen till detta verk ökat i afsevärd grad. Sålunda är med Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägs Aktiebolag aftal träffadt om leverans af elektrisk energi till bolagets verkstäder i Västerås till ett kraftbelopp af omkring 120 hästkrafter, hvaraf intill 100 hästkrafter skola levereras såsom trefasig vexelström. Dylik ström kommer äfven enligt Stadsfullmäktiges beslut att användas för drift af pumpverket vid Hesslö. Möjligt är att det kan befinnas lämpligt äfven till andra större abonnenter leverera energi i denna form. Liksom fallet är med den befintliga vexelströmsgeneratorn väljes äfven denna generator så, att den, i händelse staden såsom antagligt är inom en ej alltför aflägsen framtid erhåller kraft från något vattenfall, då kan gå såsom motor för att på så sätt öfverföra kraften till belysningsmaskineriet. Generatorn med tillhörande instrumentering och förbindelseledningar är beräknad kosta högst 16,000 kronor. På grund af det här anförda och då denna generator kommer att utgöra en viktig reserv, anhåller styrelsen om beviljande af det begärda anslaget.

Liksom fallet är med nya mätare är det äfven rörande nya serviser och diverse utsträckningar omöjligt att för ett kommande år uppgifva erforderliga belopp för hvarje olika slag af dylika och har styrelsen med anledning häraf för nya serviser för vatten-, aflopps-, gas- och elektrisk ström jämte diverse oförutsedda utsträckningar insatt ett gemensamt belopp af 14,000 kronor.

Då de ställen, där i förslaget upptagna gatulyktor skulle placeras, äro i behof af belysning och gasledningar finnas utsträckta till dessa, har styrelsen upptagit kostnaden för berörda lyktor. Årliga kostnaden för samma är beräknad till 75 kronor pr lampa samt är intagen i det allmänna anslaget för gatubelysningen. I samband härmed föreslår styrelsen, att de två lyktor, medelst hvilka gatubelysningen tillgodosetts inom de af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebol. inköpta gatudelarna, uppställas i Munkgatan. Den ena lyktan skulle ställas mellan Sturegatan och Kopparbergsvägen, den andra mellan Kopparbergsvägen och Karlsgatan. Då mellan dessa tvärgator inga gaslyktor nu finnas och afståndet mellan för handen varande lyktor är 90 resp. 110 met., torde ökad belysning på sätt här föreslagits vara synnerligen önskvärd.

Äfvenledes föreslår styrelsen bättre och utökad belysning utefter stadens norra infartsväg mellan Karlslunds fattiggård och Norra Esplanaden. F. n. finnas i närheten af Esplanaden endast 2 mycket svaga elektriska lampor. Enligt styrelsens förslag skulle dessa borttagas och i berörda sträckning i stället anordnas 4 st 100-ljus elektriska lampor, hvilket numera, sedan elektriska ledningarne äro utsträckta till Karllund, låter sig göra mot en kostnad af endast 300 kronor. Ökningen i årliga kostnaden för belysning med dessa 4 lampor uppgår till 150: — kronor, hvilken summa är medräknad uti allmänna anslaget för elektrisk gatubelysning.

Då det 15-tal afståndständare för uppåtbrinnande gasglödljus, som finnas uppsatta i staden, fungera till belåtenhet, har styrelsen upptagit kostnaden för ytterligare 35 afståndständare.

För att under de närmaste åren i mäst nödvändiga delar genomföra det af Stadsfullmäktige antagna afloppsledningssystemet, hvilket synes styrelsen vara af synnerlig vikt, anser styrelsen att under hvarje år en del af systemet bör utföras. På grund häraf har styrelsen nu upptagit kostnaderna för kulvert i Kopparbergsvägen från Stora gatan till Knutsgatan. Då efter framdragning af en dylik större ledning omläggning af gatan är nödvändig, har styrelsen i den mån det är erforderligt anlägga andra ledningar i samma gata samtidigt medtagit kostnaderna äfven för dessa för att, sedermera undvika rubbing af ny stensättning.

Vid behandling af innevarande års förslag till nyanläggningar gjorde stadsfullmäktige det uttalandet, att frågan om betryggande eldsläckningsanordningar för Lustigkulla och bryggeriområdena borde så snart ske kunde af vederbörande utredas och förslag i ämnet underställas Stadsfullmäktiges pröfning. Styrelsen, som redan uti sitt förslag till nyanläggningar för innevarande år hade upptagit kostnaden för ny vattenledning i Bryggerigatan, anser lämpligaste och billigaste sättet för lösning af berörda fråga bestå uti utsträckning af stadens vattenledning. Styrelsen har därför äfven nu upptagit kostnaden för dylik ledning och i samband därmed kostnaden för aflopps- och gasledningar, hvilka böra utföras samtidigt, enär samtliga dessa ledningar kunna läggas i samma schakt. Aflopp finnes nu ej i Bryggerigatan. Nu föreslaget aflopp ingår uti den af Stadsfullmäktige antagna planen för stadens afloppssystem. Gasledning, som finnes uti större delen af gatan, består endast af 2 och 1 tums rör och bör därför samtidigt utbytas mot gröfre ledning.

Då det är erforderligt att anordna bräddaflopp för regnvatten från Kyrkogatans afloppsledning och för dylikt bräddaflopp erforderlig ledning lämpligen kan dragas genom Biskopsgatan till Svartån, har styrelsen upptagit härför erforderlig kostnad. Enär god och ändamålsenlig förbindning mellan gasrörnäten öster och vester om Svartån kan anordnas uti Biskopsgatan, har styrelsen äfven medräknat kostnaden för gasledning mellan Kyrkogatan och Svartån, och bör denna ledning för besparande af gräfningskostnaden nedläggas samtidigt med afloppet.

Äfvenså anser styrelsen vissa ledningsarbeten erforderliga uti Gåsmyregatan. Enär fel uppstått på därvarande afloppsledning och densamma på grund häraf ofta är igensamlad af grus och sand, bör denna ledning omläggas. Då uti gatan icke finnas gas- och elektriska ledningar och vid denna gata boende personer gjort framställning att erhålla gas och elektrisk ström, anser styrelsen att dylika ledningar samtidigt böra anläggas.

För det fall att den af styrelsen föreslagna amorteringsplanen godkännes, böra här föreslagna nyanskaffningar och nyanläggningar utgå af lånemedel, med undantag af kostnaderna för gaslyktor och elektriska lampor samt afståndständare äfvensom kostnaden för omläggning af afloppet i Gåsmyregatan, hvilka sistberörda kostnader böra bestridas af uttaxerade medel. Skulle ränta och amortering ej komma att beräknas efter styrelsens plan, anser styrelsen att kostnaden för mätare och inventarier liksom kostnaden för nya gatulyktor bör bestridas af vinstmedel.

På grund af det här anförda hemställer styrelsen, att Magistraten med bifogande af eget yttrande ville öfverlämna denna skrifvelse till Drätselkammaren med anhållan att Drätselkammaren med förordande af bifall till här gjorda framställningar ville öfverlämna densamma till Stadsfullmäktige och därvid hemställa, att Stadsfullmäktige

dels ville bevilja assistenten Lönnqvist afsked från sin befattning med en årlig pension af 2,500: — kronor;

dels ville höja grundlönen för assistenten vid verken från 2,400: — till 3,000: kronor;

dels ville bevilja ett anslag af 1,800: — kronor till tekniskt biträde vid verken;

dels ville bevilja verkens kamrerare ett personligt lönetillägg af 600: — kronor om året;

dels ville bevilja de i efterföljande kostnadsförslag upptagna medel till nya mätare och inventarier;

dels ville bevilja de i kostnadsförslaget uti punkterna 2—8 begärda anslag till nyanläggningar samt i den mån gatuomläggning beslutas äfven de i punkterna 9—12 omnämnda beloppen;

dels ock slutligen ville antaga följande:

Utgifts- och inkomststat

för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken år 1912.

Utgifter för Verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren	5,000: —	
ett ålderstillägg	500: —	5,500: —
Assistent		3,000: —
Kamrerare	2,400: —	
personligt lönetillägg	600: —	3,000: —
Kassörska	1,500: —	
två ålderstillägg à 150 kr.	300: —	1,800: —
Kontorsbiträde	1,200: —	
två ålderstillägg à 150 kr.	300: —	1,500: —
Siffergranskare, arvode för år 1912	375: —	
rest å arvode för år 1911	275: —	650: —
Tekniskt biträde		1,800: —
Mätarejusterare	1,200: —	
två ålderstillägg à 150 kr.	300: —	1,500: —
Materialvakt		1,300: —
Mätareafläsare och inkasserare		1,800: —
Springgosse, inkasserar äfven räkningar å mindre belopp		475: —
	Kronor	22,325: —
hvaraf påföres Vattenverket	5,000: —	
» » Gasverket	7,600: —	
» » Elektricitetsverket	7,600: —	
» » Afloppsledningarna	2,125: —	22,325: —

Diverse årliga utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin och olycksfallförsäkring	1,300: —
Böcker, skrif- och ritmaterial, postporto, annonser m. m.	2,000: —
Telefonafgifter	900: —
Renhållning, eldning, städning och belysning	1,600: —
Brandstodsafgifter, underhåll af förvaltningsbyggnad, inventarier, redskap och diverse verktyg	1,500: —
Allmänna omkostnader, såsom resor, föreningsafgifter m. m	500: —
Kronor	7,800: —

hvaraf påföres Vattenverket			2,000: —	
» » Gasverket			2,400: —	
» » Elektricitetsverket			2,400: —	
» » Afloppsledningarna			1,000: —	7,800: —

Vattenverket:

Inkomster:

Afgifter för vatten samt hyror af mätare			62,025: —	
Hyra för lägenheter vid gamla vattenverket			575: —	62,600: —

Utgifter:

Driftkostnader			8,500: —	
Underhåll af fastigheter, maskiner och ledningar m m			4,500: —	
Aflöningar:				
Verkens förvaltning enligt ofvan		5,000: —		
Maskinmästaren	1,400: —			
två ålderstillägg	600: —	2,000: —		
En maskinist	1,000: —			
två ålderstillägg	300: —	1,300: —		
Rörnätsförmannen	1,300: —			
ett ålderstillägg	150: —	1,450: —		
Vårdaren af vattenborgen	1,000: —			
två ålderstillägg	300: —	1,300: —		
Skurning och tvättning af sand, ombyte af filter, spolning af ledningar m. m.		950: —	12,000: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning, enligt ofvan		2,000: —		
Brandstodsafgifter och utskylder		825: —		
Arrenden för mark		1,175: —		
Bränsle, analyser, skjutsar m. m. utjämning		995: 22		
Afskrifning af diverse fordringar		150: —	5,145: 22	
Ränta och amortering:				
(Se närslutna bil.)				
Ränta		19,093: 24		
Amortering		12,061: 54	31,154: 78	
		S:ma Kr.	61,300: —	
Som minskas med afloppsledningarnas andel i aflöning till förmän			1,000: —	60,300: —
Inkomster utöfver utgifter				2,300: —
			Summa Kronor	62,600: —

Afloppsledningarna:

Utgifter:

Underhåll af ledningsnätet, utjämning		1,305: 40	
Aflöningar:			
Förvaltningen, enl. ofvan	2,125: —		
Andel i aflöningar till förmän vid vattenverket	1,000: —		
Spolning af ledningar och rensning af brunnar m. m.	750: —	3,875: —	
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enl. ofvan	1,000: —		
Andel i ränta å rörelsekapital (se närslutna bil.)	599: 32	1,599: 32	6,779: 72
Ränta och amortering å andelarna i obligationslånen.			
1896 års lån:			
Kapitalskuld den $^{1}/_{1}$ 1912 = Kr. 40,385: 99			
1:sta halfårets ränta	726: 95		
2:dra » »	696: —		
Amortering	1,718: 55	3,141: 50	
1912 års lån:			
Kapitalskuld den $^{1}/_{1}$ 1912 = 29,517: 19			
Ränta	1,180: 68		
Amortering	498: 32	1,679: —	
1907 års lån:			
Kapitalskuld den $^{1}/_{1}$ 1912 = Kr. 40,736: 46			
Ränta	1,833: 14		
Amortering	467: 01	2,300: 15	
1910 års lån:			
Kapitalskuld den $^{1}/_{1}$ 1912 = Kr. 57,090: —			
1:sta halfårets ränta	1,284: 53		
2:dra » »	1,272: 31		
Amortering	542: 79	3,099: 63	10,220: 28
		Utgifter Kronor	17,000: —

Gasverket:

Inkomster:

Allmänna belysningen		26,500: —	
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare		68,500: —	
Stenkolstjära och koks m. m.		25,000: —	120,000: —
Utgifter:			
Driftmateriel:			
Gaskol	41,000: —		
Öfriga kostnader för driften	3,700: —	44,700: —	
	Transport	44,700: —	120,000: —

		Transport	44,700: —	120,000: —
Underhåll				
af fastigheten, ugnar, apparater och ledningar m. m.			6,500: —	
Aflöningar:				
Verkens förvaltning, enl. ofvan		7,600: —		
Gasmästaren	1,500: —			
två ålderstillägg	600: —	2,100: —		
Två ordinarie samt två extra eldare		6,200: —		
Gatulyktors tändning och släckning		5,000: —		
Omläggning af reningskistor m. m.		2,100: —	23,000: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning, enl. ofvan		2,400: —		
Brandstodsafgifter och utskylder		4,000: —		
Bränsle och lyse åt Gasmästaren samt oförutsedt utjämning		531: 61		
Afskrifning af diverse fordringar		350: —		
Första årets amortering af beslutad reparation af gasverket		2,900: —	10,181: 61	
Ränta och amortering: (Se närslutna bil.)				
Ränta		9,515: 33		
Amortering		8,103: 06	17,618: 39	102,000: —
Inkomster utöfver utgifter				18,000: —
			S:ma Kronor	120,000: —

Elektricitetsverket:

Inkomster:			
Allmänna belysningen		1,950: —	
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare		111,050: —	113,000: —
Utgifter:			
Drifmateriel:			
Brännolja	13,000: —		
Öfriga kostnader för driften	4,000: —	17,000: —	
Underhåll			
af fastigheten, maskiner ledningar m. m.		3,000: —	
	Transport	20,000: —	113,000: —

		Transport	20,000: —	113,000: —
Aflöningar:				
Verkens förvaltning, enl ofvan		7,600: —		
Maskinmästaren	1,600: —			
två ålderstillägg	600: —	2,200: —		
Två maskinister	2,400: —			
hvardera två ålderstillägg	600: —	3,000: —		
En maskinist		1,350: —		
Förste montören	1,500: —			
två ålderstillägg	600: —	2,100: —		
En montör		1,200: —	17,450: —	
Turbinhusdriften:				
Aflöningar för tillsyn af maskiner och reglering af luckor		2,700: —		
Öfriga kostnader för drift och underhåll		400: —	3,100: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning, enl. ofvan		2,400: —		
Brandstodsafgifter och utskylder		3,600: —		
Bränsle och lyse åt maskinmästaren, hyror för takfästen m. m., utjämning		502: 55		
Afskrifning af diverse fordringar		350: —	6,852: 55	
Ränta och amortering: (Se närsl. bil.)				
Elektricitetsverket: Ränta	29,003: 55			
Amortering	25,539: 51	54,543: 06		
Turbinhuset: Ränta	632: 12			
Amortering	1,422: 27	2,054: 39	56,597: 45	104,000: —
Inkomster utöfver utgifter				9,000: —
			Summa Kronor	113,000: —

Nyanskaffningar och nyanläggningar.

1.	Mätare för vatten-, gas och elektrisk ström, jämte inventarier	12,000: —
2.	Tillökning af vexelströmsmaskineriet i elektricitetsverket med en högspänningsgenerator med tillhörande instrumentering och förbindelseledningar	16,000: —
3.	Serviser för aflopp, vatten, gas och elektrisk ström jämte oförutsedda utsträckningar af allmänna ledningar såväl inom stadens planlagda som icke planlagda område	14,000: —
	Transport	42,000: —

Transport				42,000: —
4 a Gaslyktor å följande ställen:				
1 i Biskopsvägen 20 m. vester om Kyrkogatan,				
1 i Villagatan midt emellan Svante och Eriksgatorna,				
1 i Johanneslundsvägen 60 m. öster om Allégatan,				
1 i Engelbrektsgatan 25 m. norr om Norra Esplanaden,				
1 i Kristiansborgsvägen 40 m norr om Katrinelundsvägen.				
1 i Katrinelundsvägen 50 m. öster om Kristiansborgsvägen,				
1 i Pilgatan mellen Myggbo såg och Folkets park,				
Summa 7 lyktor			800: —	
b Elektriska lampor utefter stadens norra infartsväg mellan fattiggården Karlslund och Norra Esplanaden: 4 100-ljus lampor, hvaraf 2 i utbyte mot befintliga 2 16-ljus lampor, med tillhörande ledningar oth strömbrytare			300: —	
c 35 afståndständare för gaslyktor			800: —	1,900: —
5. *Kopparbergsvägen:* Från Stora gatan till Knutsgatan.				
Afloppsledning (kulvert) 100 cm. diam.				
380 m à 42: —		15,960: —		
Nedstigningsbrunnar 4 st. à 250: —		1,000: —		
Flyttning af äldre ledningar jämte kopplingar		300: —		
Oförutsedda utgifter, utjämning		1,740: —		
		19,000: —		
Fyllning af grafven med grus, 1,600 kbm. à 2: 50	4,000: —			
Bortkörning af jord	500: —	4,500: —	23,500: —	
Gasledning: 5" (12,5 cm) 385 m. à 7: 50		2,887: 50		
erforderliga sifoner och kopplingar		412: 50	3,300: —	
El. jordkabel: från Snickaregatan till Smedjegatan 2 × 33, 1 × 16 125 m. à 4: 60		575: —		
afgreningsmuff med säkerhetsapp.		250: —		
kopplingar, oförutsedt		175: —	1,000: —	27,800: —
6. *Bryggerigatan:* från Biskopsvägen till midt framför Norra Esplanaden.				
Afloppsledning: 12" (30 cm.) 290 m à 8: —		2,320: —		
spolbrunn		40: —		
nedstigningsbrunn i Biskopsvägen		225: —		
kopplingar, oförutsedt		215: —	2,800: —	
Vattenledning: 6" (15 cm.) 290 m. à 9: —		2,610: —		
brandposter, 2 st. à 120: —		240: —		
kopplingar oförutsedt		150: —	3,000: —	
Gasledning: 4" (10 cm.) 290 m. à 5: —		1,450: —		
sifon, kopplingar, oförutsedt		150: —	1,600: —	7,400: —
Transport				79,100: —

		Transport		79,100: —
7.	*Biskopsgatan:* från Kyrkogatan till Svartån.			
	Afloppsledning: bräddaflopp 12" (30 cm) 75 m. à 8: 50	637: 50		
	uttag i Svartån, kopplingar, oförutsedt	262: 50	900: —	
	Gasledning: 6" (15 cm) 75 m. à 8:50	637: 50		
	sifon, kopplingar, oförutsedt	162: 50	800: —	1,700: —
8.	*Gåsmvregatan:* från Skolgatan till Norra Esplanaden.			
	Afloppsledning: gamla ledn. best. af 9" rör delvis igenslammad af grus och sand. Utbyt. mot 12" rör.			
	12" (30 cm.) 180 m. à 8: 25	1,485: —		
	brunnar, kopplingar, oförutsedt	315: —	1,800: —	
	Gasledning: 2" rör för handen till en längd af 75 m., delvis upprostad; ny ledn. bör läggas samtidigt med afloppet.			
	4" (10 cm.) 180 m. à 6: 75	1,215: —		
	sifoner, kopplingar, oförutsedt	185: —	1,400: —	
	Elektrisk jordkabel		2,200: —	5,400: —
9.	*Hållgatan:* från Vestgötegatan till Stora gatan.			
	Elektrisk jordkabel: 2 × 25, 1 × 16 115 m. à 4: —	460: —		
	kabellåda med säkerhetsapp.	500: —		
	afgreningsmuff med »	125: —		
	oförutsedt	115: —		1,200: —
10.	*Sturegatan:*			
	Afloppsledning: med utgångspunkt vid Munkgatan och i sträckning mot Stora gatan.			
	9" (23 cm.) 45 m. à 6: —	270: —		
	kopplingar	30: —	300: —	
	Gasledning: från Stora gatan till Smedjegatan. 190 m. 9: —	1,710: —		
	sifoner, kopplingar, oförutsedt	190: —	1,900: —	
	Elektrisk jordkabel: från Munkgatan till Stora gatan. 2 × 35, 1 × 16 65 m. à 4: 60	299: —		
	afgreningsmuff med säkerhetsapp.	125: —		
	skarfmuffar, oförutsedt	76: —	500: —	
	från Snickaregatan till Smedjegatan. 2 × 25, 1 × 16 85 m. à 4: —	340: —		
	kabellåda med säkerhetsapp.	500: —		
	afgreningsmuff med „	125: —		
	oförutsedt	135: —	1,100: —	3,800: —
			Transport	91,200: —

		Transport	91,200: —
11. *Vasagatan:* från Munkgatan till Stora gatan.			
Afloppsledning: med utgångspunkt vid Munkgatan. 9" (23 cm.) 50 m. à 7: —	350: —		
kopplingar, oförutsedt	50: —	400: —	
Gasledning: 4" (10 cm.) 110 m. à 6: —	660: —		
kopplingar, oförutsedt	140: —	800: —	1,200: —
12. *Handtverkaregatan:* från Vasagatan till Sturegatan.			
Afloppsledning: 9" (23 cm.) 70 m. à 6: —	420: —		
brunnar, kopplingar, oförutsedt	80: —	500: —	
Vattenledning: 5" (12,5 cm.) 100 m. à 7: 50	750: —		
brandpost	120: —		
kopplingar, oförutsedt	130: —	1,000: —	
Gasledning: 3" (7,5 cm.) 100 m. à 4: 50	450: —		
kopplingar, oförutsedt	50: —	500: —	
Elektrisk jordkabel: 2 × 25, 1 × 16 115 m. à 4: —	460: —		
kabellåda med säkerhetsapp.	500: —		
ändmuffar, oförutsedt	140: —	1.100: —	3,100: —
		Kronor	95,500: —

Västerås den 10 oktober 1911.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

John Fredholm.

Gerh. Gustafsson.

Beräknande af ränta och amortering för år 1912.

I nedanstående som värde upptagna summor ingå icke af enskilda personer lämnade bidrag till ledningar utom stadsplanen.

Vattenverket:

	Värde den 31/12 1911	Amorterings %	Summa amortering	Summa ränta à 4 1/2 %
Tomter	5,647: —			
Maskin- och boningshus	37,471: 28	2	749: 43	
Pumpverk	27,966: 10	5	1,398: 30	
Filter och reservoirer	42,992: 60	2	859: 85	
Kol- o. materialbodar samt stängsel	908: 20	5	45: 41	
Rörnät	260,298: 53	3	7,808: 96	
Vattenmätare	7,899: 30	10	789: 93	
S:ma Kronor	383,183: 01		11,651: 88	17,243: 24
1/3 af ränta och amortering för kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier äfvensom andel i räntan å rörelsekapitalet			409: 66	1,850: —
S:ma Kronor			12,061: 54	19,093: 24

Gasverket:

	Värde den 31/12 1911	Amorterings %	Summa amortering	Summa ränta à 4 1/2 %
Tomter	6,500: —			
Gasverkets byggnader utom retorthus	6,018: 85	3	180: 57	
Retorthus, kol- och reningshus, reningskistor, tjärcistern, kylare och scrubbers	22,345: 90	5	1,117: 30	
Retortugnar	8,299: 80	10	829: 98	
Gasklocka med tillbehör	19,968: —	4	798: 72	
Rörnät	76,791: 99	3	2,303: 76	
Lyktor med servisrör	11,571: —	5	578: 55	
Gasmätare	18,845: 10	10	1,884: 51	
S:ma Kronor	170,340: 64		7,693: 39	7,665: 33
1/3 af ränta och amortering för kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier äfvensom andel i räntan å rörelsekapitalet			409: 67	1,850: —
S:ma Kronor			7,103: 06	9,515: 33

Elektricitetsverket:

	Värde den 31/12 1911	Amorterings %	Summa amortering	Summa ränta à 4½ %
Tomt	6,500: —			
Byggnader	130,274: 96	2	2,605: 50	
Värmeledning	2,764: 50	3	82: 94	
Dieselmotorer och elektr. maskiner	162,946: 51	4	6,517: 86	
Ackumulatorbatteri	37,303: 72	8	2,984: 30	
Instrumentering	23,288: 41	6	1,397: 30	
Jordkabelnät	137,348: 16	4	5,493: 93	
Luftledningsnät	57,955: 70	5	2,897: 79	
Mätare	26,992: 80	10	2,699: 28	
Utbet. för öfvertagande af en del kraftabonnenter	18,037: 50	2½	450: 94	
S:ma Kronor	603,412: 26		25,129: 84	27,153: 55
1/3 af ränta och omortering för kontors- och förrådsbyggnader äfvensom andel i räntan å rörelsekapitalet			409: 67	1,850: —
S:ma Kronor			25,539: 51	29,003: 55

Turbinhuset:

	Värde den 31/12 1911	Amorterings %	Summa Amortering	Summa ränta à 4½ %
Byggnad och dammbyggnad	31,605: 98	2	632: 12	1,422: 27
S:ma Kronor	31,605: 98		632: 12	1,422: 27

Kontors- och förrådsbyggnader samt inventarier och rörelsekapital:

(Ränta och amortering härå fördelad å verken, se ofvan)

	Värde den 31/12 1911	Amorterings %	Summa Amortering	Summa ränta à 4½ %
Tomter	11,500: —			
Kontors- och förrådsbyggnader	16,076: 90	2	321: 53	
Inventarier	9,074: 70	10	907: 47	
Rörelsekapital, förslagsvis	100,000: —			
S:ma Kronor	136,651: 60		1,229: —	6,149: 32
Som fördelas: Vattenverket			409: 66	1,850: —
Gasverket			409: 67	1,850: —
Elektricitetsverket			409: 67	1,850: —
Afloppsledningarna				599: 32

Sammandrag:

	Summa Amortering	Summa Ränta	Summa ränta & amortering
Vattenverket	12,061: 54	19,093: 24	31,154: 78
Gasverket	8,103: 06	9,515: 33	17,618: 39
Elektricitetsverket	25,539: 51	29,003: 55	54,543: 06
Turbinhuset	632: 12	1,422: 27	2,054: 39
S:ma Kronor	46,336: 23	59,034: 39	105,370: 62

Bilaga Litt. F 2.

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen i Västerås.

Då på grund af alltjämt stegrade priser å lifsförnödenheter, hyra etc. min lön trots största sparsamhet ej är tillräcklig att existera på och då min tjänstgöring vid verken så helt upptager min tid, att jag ej kan skaffa mig någon biinkomst, tillåter jag mig härmed vördsamt anhålla, att styrelsen f. o. m. nästkommande år ville höja min lön till 3,000 kr. med 2:ne ålderstillägg å 500 kr. efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

Västerås den 30 sept 1911.

C. Fogelberg.

Bilaga litt. F. 3.

Till Vatten- och Gasverksstyrelsen i Västerås.

Då Vatten- och Gasverksstyrelsen med anledning af omreglering af tekniska hjälpkrafterna inom verken vid styrelsesammanträde den 14 mars behandlat frågan om min pensionering vid instundande årsskifte, får jag i anseende till ålder och sjuklighet förklara mig benägen att afgå med af styrelsen föreslagen pension, 2,500 kr.

Västerås den 6 oktober 1911.

F. G. Lönnquist.

Bilaga Litt. G 1.

Utdrag af protokollet, hållet vid sammanträde med styrelsen för Västerås Trädplanteringssällskap den 24 oktober 1911.

§ 1.

S. D. Föredrogs ett af trädplanteringsdirektören Forsberg uppgjordt utgiftsförslag för år 1912.

I olikhet med hvad förut varit fallet, hade i förslaget upptagits en post "oförutsedda utgifter" 500 kr. Ett sådant anslag hade visat sig erforderligt, då genom gatu- och ledningsarbeten en del oförutsedda ändringar i planteringarna esomoftast måste göras.

Till två nya vattenkastare för spolning af gräsmattorna vid Hamngatan och i Vasaparken hade upptagits 750 kr. Dessa vattenkastare voro erforderliga, enär, under nuvarande förhållanden, vattenslangarna vid spolning måste dragas öfver starkt trafikerade gator och för öfrigt nu i Hamngatan befintliga vattenkastare vore belägna alltför aflägset från hvarandra.

Då det visat sig, att soffornas antal i stadsparken äfvensom i Vasaparken under musikstunderna voro för ringa, hade för inköp af 25 st. nya soffor upptagits 750 kr.

Enligt § 3 i styrelsens protokoll för den 10 sistlidne maj hade styrelsen beslutit, att ön Elba, som för närvarande vore bevuxen hufvudsakligen med hassel, skulle årligen under en tidrymd af tio år traktvis planteras med sådana inhemska växter, som lämpade sig för jordmånen, efter stadsträdgårdsmästarens bedömande. För rödjnings- och planteringsarbeten under år 1912 erfordrades 500 kr., hvilket belopp upptagits i staten.

Utgiftsförslaget blef af styrelsen godkändt.

In fidem

Georg Enhörning.

Bilaga Litt. G 2.

Förslag till utgiftsstat för stadens parker och planteringar för år 1912.

Aflöningar:

C. A. Forsberg: Lön	1,800: —	
Två ålderstillägg	600: —	2,400: —
En elev		780: —
Telefonafgift	53: —	
Brandförsäkringar	37: —	90: —
Transport		3,270: —

	Transport	3,270: —

För skötsel och underhåll:

Wasaparken och parken mellan Kopparbergsvägen och Kaserngatan samt trädplanteringar utom stadens tullar	2,200: —	
Stadsparkens vård och underhåll	1,000: —	
Planteringen utmed Hamngatan	800: —	
Planteringar vid Esplanaden och övriga gator samt vid Elementarläroverket för gossar	1,000: —	
Planteringen framför Stadshuset och parken vid Kommistergården	500: —	
Djäknebergets vård och underhåll samt reparation af tempel, flaggstänger och flaggor	1,500: —	
Stallhagen, Mariaberget och s k. Käringberget	500: —	
För skötseln af planteringarne vid Folkskolehusen	600: —	
För vård af den naturliga parken Elba	200: —	
330 hektoliter koks till Växthuset	330: —	
För skötsel och vård af Västerås Högre Allm Läroverks botaniska trädgård	400: —	
Grus till alla planteringar	1,000: —	
Oförutsedda utgifter	500: —	10,530: —

Tillfälliga utgifter:

Reparation af redskap	200: —	
250 meter vattenslang	200: —	
Anläggning af två vattenspolposter till planteringen vid Hamngatan och en till Wasaparken i närheten af stenkumlet, enligt kostnadsberäkning från vattenverket	750: —	
Inköp af 25 stycken trädgårdssoffor	550: —	
För rödjningsarbeten och plantering af våra vanliga löf- och barrträd på Elba, enligt Trädplanteringssällskapets styrelses förslag att indela holmen i 8 à 10 lotter och verkställa rödjning och plantering under 8 à 10 år. Begäres för år 1912	500: —	2,200: —
	Kronor	16,000: —

Västerås den 24 oktober 1911.

Claes Uggla.

C. A. Forsberg.

Bilaga litt. H.

Förslag till utgifts- och inkomststat för stadshotellet i Västerås för år 1912.

Utgifter:

Andelar i obligationslån:		
Ett års ränta	27,469: 86	
» » amortering	11,239: —	38,708: 86
Kostnad för uppvärmning och varmvatten	7,000: —	
(Häri ingår aflöning till eldaren kr. 960: —		
bostad för d:o kr. 250: —)		
Hyra för spritbolagets lokal i gården N:o 21 Norra kvarteret	200: —	
Kostnad för elektrisk belysning i fästvåningen, i trapporna och med båglamporna	1,200: —	
Krono- och kommunalutskylder	3,275: —	
Brandstodsafgifter för fastighet och lösegendom	519: 20	
Renhållning	60: —	
För underhåll af fastigheten	1,000: —	13,254: 20
	Kronor	51,963: 06

Inkomster:

Hyresafgifter	35,750: —	
Afgifter för för fästvåningens användande	700: —	
Hyresgästers andelar i kostnaden för uppvärmning	5,000: —	41,450: —
Utgifter utöfver inkomster		10,513: 06
	Kronor	51,963: 06

Bilaga litt. I.

Utdrag ur protokollet öfver Badhusstyrelsens sammanträde den 22 september 1911.

Närvarande: Herrar Tersmeden, Enhörning, Thunström, Oest och Henning samt suppleanten Ombudsman Öberg.

— —

— —

§ 2.

Förelåg till behandling uppgörandet af Västerås stads Varmbadhus stat för år 1912.

Uppgjordes följande:

Förslag till Utgifts- och Inkomststat för Badhuset 1912.

Utgifter:

Aflöningar	8,880: —
Provision å biljetter	2,500: —
Skrif- och trycksaker	150: —
Badingredienser	400: —
Förbrukningsartiklar	1,400: —
Kol	6,000: —
Elektrisk belysning	1,000: —
Ved	75: —
Kronoutskylder	250: —
Kommunalutskylder	750: —
Telefon	75: —
Olycksfallspremier	103: 50
Brandförsäkring	192: —
Underhåll af pannor m. m.	320: —
D:o af inventarier och hus	600: —
Oförutsedda utgifter	304: 50
Summa Kronor	23,000: —

Inkomster:

Karbad 5,700	6,000: —
Badstu 1 kl. 4,000	3,800: —
Simhall med värmestuga (sommaren) 3,600	1,000: —
Simhall (vinter) 7,600	2,700: —
Medicinska bad 2,500	4,100: —
Folkbad 20,000	4,600: —
Skolbad 5,600	800: —
Summa bad 49,000. Summa Kronor	23,000

Västerås den 22 september 1911.

Å Badhusstyrelsens vägnar:

Petrus Tersmeden.

Bilaga litt. K 1.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt instruktion för "Västmanlands läns arbetsförmedling" öfverlämnas härmed utgifts- och inkomststat för arbetsförmedlingsanstalten för år 1912, hvari upptagits ett anslag af Västerås stad till belopp af 2,000 kronor, och anhålles härmed vördsamt, att herrar Stadsfullmäktige måtte bevilja anstalten detta belopp.

Västerås den 25 oktober 1911.

För Västmanlands läns arbetsförmedling:

Claes Uggla.

J. P. Malmberg.

Bilaga litt. K 2.

Utdrag af protokoll vid styrelsens för Västmanlands läns arbetsförmedling sammanträde den 23 juni 1911.

§ 5.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för Västmanlands läns arbetsförmedling år 1912.

Inkomster:

Anslag af Västerås stad	kr.	2,000: —
D:o „ Västmanlands läns landsting:		
a) för kontoret i Västerås	„	4,000: —
b) för afdelningskontor i länets öfriga städer (förslagsvis)	„	600: —
	Kronor	6,600: —

Utgifter:

a) För kontoret i Västerås:			
Föreståndaren, lön	kr.	2,000: —	
Assistenten, „	„	1,200: —	
Hyra för lokal	„	1,500: —	
Städning	„	250: —	
Bränsle och lyse	„	250: —	
Annonser	„	300: —	
Extra biträde å kontoret	„	300: —	
Diverse omkostnader	„	200: —	6,000: —
b) För 3:ne afdelningskontor (förslagsvis)			600: —
		Kronor	6,600: —

Anm. Utgifter för telefon, postporton och trycksaker hafva icke upptagits i förestående tablå, enär de äro afsedda att bestridas af det statsbidrag, som väntas tillfalla anstalten för innevarande år, men som utbetalas först år 1912.

Rätt utdraget betygar

J. P. Malmberg.

Afskrift. Bilaga Litt. K 3.

Undertecknade, utsedde att granska Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalts räkenskaper och förvaltning för tiden från den 6 november 1909, då anstalten trädde i verksamhet, till och med 1910 års utgång, få, efter fullgjordt uppdrag, härmed afgifva följande

Revisionsberättelse.

Af räkenskapernas vinst- och förlustkonto framgår följande tablå öfver de medel, som stått till anstaltens förfogande, och de kostnader, som med dess verksamhet varit förenade, nämligen:

Inkomster:

Landstingets anslag	kr.	2,333: 33
Västerås stads anslag	„	2,333: 33
Hushållningssällskapets anslag	„	2,273: 78
Upplupen sparkasseränta	„	14: 46
Hvartill kommer af staten anvisadt bidrag för år 1909	„	290: 08
	S:ma kr.	7,244: 98

Utgifter:

Aflöning till föreståndare och assistent	kr.	3,283: 33	
Hyra för lokal	„	925: —	
Städning och bränsle	„	404: 29	
Blanketter och öfriga trycksaker	„	426: 55	
Annonser	„	439: 11	
Post- och telefonafgifter	„	389: 22	
Extra biträde	„	89 —	
Diverse utgifter	„	348: 90	6,305: 40
Behållning till år 1911, innestående å anstaltens sparkasseräkning i Aktiebolaget Mälareprovinsernas bank		kr.	939: 58
		Sgr kronor	7,244: 98

Om statsunderstöd för år 1910 har anstaltens styrelse under nästlidne februari månad gjort vederbörlig framställning.

Enligt hvad handlingarne jämväl utvisa, har Västerås stad till inköp af möbler och inventarier för anstaltens behof anvisat 1,500 kr., hvaraf för ändamålet an-

vändts ett belopp af 898 kr. 65 öre, enligt vid revisionen företedd inventarieförteckning.

Då räkenskaperna befunnits förda med ordning och noggrannhet samt fullkomligt verificerade, få vi, med vitsordande tillika af det nit och intresse, som af såväl styrelsen som föreståndaren inlagts för främjande af anstaltens viktiga uppgift, härmed tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid, revisionen afser.

Västerås den 18 maj 1911.

Olof Åkerrén.	***Otto von Unge.***	***P. W. Werkelin***
För Landstinget.	För Hushållningssällskapet.	För Västerås stad.

Rätt afskrifvet, betygar

J. P. Malmberg.

Bilaga litt. K. 4.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Åberopande vår den 15 november 1910 till herrar Stadsfullmäktige ingifna skrifvelse angående kommunalt bidrag till anordnande af en skridskobana i Västerås *få vi härmed vördsamt hemställa om ett understöd för nu infallande vintersäsong af sexhundra (600) kronor.*

Oaktadt styrelsen äfven sistvarande säsong ej lämnat någon möda ospard att genom uppvisningar, täflingar och skridskofester söka erhålla inkomster, har klubbens ekonomi ej förbättrats utan kan den fortfarande sägas befinna sig på samma punkt. En del af de gamla skulderna hafva blifvit klarerade men hafva nya uppstått, som klubben ej sett sig i stånd att infria, så att skuldsumman belöper sig till ungefär samma belopp som förut. Då en dylik skuldbörda verkar i hög grad förlamande å klubbens verksamhet, och det visat sig, att de genom de regelbundna afgifterna influtna inkomsterna ej räckt till att betäcka de löpande utgifterna, vore det synnerligen önskvärdt dels att som föregående år ett kommunalt bidrag kunde erhållas och dels att detsamma kunde utgå med ofvan beägrdt belopp.

Upplåtandet af skridskobanan till folkskolebarn mot lägre afgift, som för anslagets beviljande uppsatts som villkor, har fullgjorts så, att folkskolebarn lämnats tillträde till banan *afgiftsfritt* c:a 30 timmar i veckan, men har denna anordning orsakat klubben afsevärda extra utgifter.

Västerås den 24 oktober 1911.

För Västerås Skridskoklubbs Styrelse:

John Ericsson.	***Nils Palm.***
Ordf.	*Sekr.*

Bilaga litt. K. 5.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknade, v. u. i styrelsen för Sparfboet, Hvita Bandets i Värterås barnhem, få härmed hos Drätselkammaren vördsamt anhålla om att den lokal, bestående af tre rum och kök i det af staden tillhöriga huset n:o 16 N. Trädgårdsgatan, hvilken sedan hösten 1908 mot en årlig hyra af trehundra kronor innehafts af Sparfboet, från nästkommande 1 april afgiftsfritt måtte upplåtas åt nämnda barnhem.

Hemmet är för sitt underhåll beroende hufvudsakligen af frivilliga gåfvor, hvilket framgår af nedanstående tablå öfver inkomster och utgifter under år 1910.

Inkomster:

Kassabehållning från 1909	239: 32
Gåfvor under 1910	1,676: 41
Inackorderingsafgifter för barnen	380: —
Summa Kronor	2,295: 73

Utgifter:

Hyra	300: —
Mat, kläder, löner, ved och lyse	1,882: 96
Brandstods- och diverse utgifter	23: 64
Kassabehållning till 1911	89: 13
Summa Kronor	2,295: 73

Under de 2½ år hemmet haft bestånd ha där vårdats 17 barn, däraf 12 tillhörande Västerås stads församling. Af dessa ha två upptagits som egna barn i goda familjer, en öfverlämnats till Flickbarnhemmet härstädes och en till ett skyddshem i Stockholm. I två fall har fadern sett sig i stånd att återtaga sitt barn, i ett fall modern. En gosse har fått ett fosterhem på landet och ett spädt barn har aflidit.

De öfriga åtta vårdas f. n. å hemmet, och ha hemmets läkare, inspektriser och revisorer ej haft någon anmärkning mot hemmets skötsel att framställa.

Västerås den 20 Februari 1911.

Nina Anderson,
Ordf.

Mathilda Anderson,
Kassör.

Ida Grönberg,
Sekr.

Amalia Hellberg.

Bilaga litt. K 6.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed få undertecknade i enlighet med Styrelsens för härvarande arbetsstuga uppdrag föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige måtte besluta att för nästkommande år lämna arbetsstugan för att möjliggöra dess fortsatta verksamhet samma anslag som för innevarande år eller 2,500 kronor.

Västerås den 26 oktober 1911.

H. Larsson. ***B. Fjellman.***

Bilaga litt. K. 7.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed framställes till Stadsfullmäktige från Styrelsen för Västerås stads barnkrubba en vördsam anhållan om ett anslag å 1,000 (ett tusen) kr. för krubbans arbete under innevarande år. Styrelsen ville ock inför Stadsfullmäktige få uttala dess stora behof af nämnda understöd, enär barnkrubban arbetar under ytterst tryckande ekonomiska förhållanden samt dess lifliga förhoppning, att Stadsfullmäktige skall behjärta dess arbete, och gifva det sitt stöd.

Västerås den 27 oktober 1911.

På uppdrag af styrelsen för barnkrubban:

V. Westling.
Sekr.

Bilaga Litt. L.

Utdrag af protokoll, hållet vid Fattigvårdsstyrelsens i Västerås sammanträde den 26 September 1911.

§ 190.

Företogs till behandling frågan om fattigvårdens inkomst- och utgiftsstat för år 1912 och upprättades härvid följande förslag, nämligen:

Inkomster:

För allmänna fattigvården:

Afgäld för tvenne planteringsland	50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar	500: —	
Andelar af böter	50: —	600: —
	Transport	600: —

		Transport	600: —

För fattigvården Carlslund:

För verkställda arbeten	700: —	
För tillfälliga inkomster	1,500: —	2,200: —
Att genom uttaxering fyllas		94,670: 91
	Summa Kronor	97,470: 91

Utgifter:

För allmänna fattigvården:

Beräknad brist för 1911		5,000: —	
Ränta och amortering å 1892 års lån		1,005:	
» » » » 1902 » »		1,278: 66	
Kostnad för tillbyggnad af sjukhuset vid Carlslund till fördelning på 4 år; 4:de årets uttaxering		2,000: —	
Ordinarie understöd med penningar		27,000: —	
Ordinarie understöd in natura:			
Hvetemjöl	700: —		
200 famnar ved à 14: 50	2,900: —	3,600: —	
Tillfälliga understöd med penningar		9,000: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn		11,000: —	
Utpensionerade fattighjon		400: —	
Diakonissan, årsanslag		800: —	
Hospitalskostnader		4,000: —	
Lasarettkostnader		1,500: —	
Återbetalning till främmande kommuner		1,800: —	
Medikamenter		600: —	
Bidrag till kostnaden för af barnavårdsnämnden utackorderade barn		1,900: —	
Diverse utgifter		1,000: —	
Aflöningar, Kamreraren	1,200: —		
Vaktmästaren	100: —	1,300: —	73,183: 66

För fattigvården i Carlslund:

Rågmjöl	8,000 kg.	à	15 öre	1,200: —	
Hvetemjöl	1,700 »	»	26 »	442: —	
Korngryn	1,000 »	»	21 »	210: —	
Hafregryn, stora	1,200 »	»	24 »	288: —	
» små	400 »	»	24 »	96: —	
Ärter	900 »	»	18 »	162: —	
Kött, oxbringa	1,200 »	»	80 »	960: —	
kalfstek	350 »	»	110 »	385: —	
köttfärs	175 »	»	110 »	192: 50	
Korf	450 »	»	50 »	225: —	
Skummad mjölk	2,700 liter	»	4 »	1,080: —	
Oskummad »	13,200 »	»	13,5 »	1,782: —	
			Transport	7,022: 50	73,183: 66

				Transport	7,022: 50	73,183: 66
Grädde	250 liter	à 70 öre			175: —	
Smör	180 kg.	» 205 »			369: —	
Ägg	100 tjog	» 135 »			135: —	
Margarin	650 kg	» 107 »			695: 50	
Sill	15 tnr.	» 22 kr.			330: —	
Kabiljo	450 kg	» 43 öre			193: 50	
Salt	9 hl.	» 225 »			20: 25	
Sirup	200 kg.	« 34 »			68: —	
Kaffe	250 »	« 150 »			375: —	
Socker	650 »	« 67 »			435: 50	
Limpor	11,000 »	« 8 »			880: —	
Intubikaffe	250 paket	« 20 »			50: —	
Snus	14 fjrd.	» 16 kr.			224: —	
Fotogén	1,000 liter	« 15 öre			150: —	
Såpa	950 kg	» 38 «			361: —	
Barrved	180 famn.	» 14 kr.			2,520: —	
Koks, krossad	250 hl	» 130 öre			325: —	
Grisar	12 st.	» 20 kr.			240: —	
Tolfmull	60 balar	» 180 öre			108: —	
Beklädnadskostnader					800: —	
Sjukvårdsartiklar och medicin					400: —	
Begrafningskostnader					300: —	
Diverse utgifter såsom underhåll af sängkläder, linne, materialer					1,800: —	
Kostnad för införande af elekt. ljus					1,880: —	
Aflöningar, Sysslomannen, lön				1,500: —		
			2 ålderstillägg	300: —	1,800: —	
Portvakten, lön				900: —		
			2 ålderstillägg	200: —	1,100: —	
Föreståndarinnan					450: —	
Sjuksköterskan					450: —	
2 pigor à 240 kronor					480: —	
Predikanten					150: —	24,287: 25
					Summa Kronor	97,470: 91

I fråga om förestående förslag skulle i protokollet antecknas, att i förslaget upptagits dels höjning af kamrerarens arvode från 1,000 kronor till 1,200 kronor med anledning däraf, att kamreraren nu tjänstgjort i tio år och hans göromål med stadens tillväxt ökats, dels ock kostnad för införande af elektriskt ljus i fattiggården enligt ett från stadens elektricitetsverk erhållet kostnadsförslag 1,880 kronor, hvarom fattigvårdens revisorer upprepade gånger framställt önskemål

Som ofvan

In fidem:

Theofil Öberg.

Bilaga Litt. M 1.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås folkskolor för år 1912.

Utgifter:

Aflöning till folkskollärare:

1	folkskolinspektör (ej förordnad)				4,500: —	
1	ord. lärare	(Valter):	lön		2,600: —	
1	„ „	(Ahlm):	lön		2,300: —	
			Bostad in natura 300 kr.			
1	„ „	(Bohlin):	lön		2,300: —	
1	„ „	(Fröier):	lön		2,000: —	
			Bostad in natura 300 kr.			
1	„ „	(Dahlberg):	lön		2,300: —	
1	„ „	(Næslund):	lön		2,000: —	
1	„ „	(Andrén):	lön		2,000: —	
1	„ „	(Rudkvist):	lön		2,000: —	
1	„ „	(Strandberg)	lön pr 1/2 år	850: —		
			lön pr 1/2 år	1,000: —	1,850: —	
1	„ „	(Krantz):	lön		1,400: —	
			Bostad in natura 300 kr.			
1	„ „	(Granér):	lön		1,700: —	
1	„ „	(Johansson):	lön		1,700: —	
1	„ „	(Leontein):	lön		1,700: —	
1	„ „	(Lindberg):	lön		1,700: —	
1	„ „	(Norman):	lön		1,700: —	
1	e.o. „	(Olsson):	lön		1,400: —	
1	„ „	(Sjöholm):	lön		1,400: —	36,550: —

Aflöning till folkskollärarinnor:

1	ord. lärarinna	(Stenström):	lön		1,900: —	
			Bostad in natura 200 kr.			
1	„ „	(Svanholm):	lön		2,100: —	
1	„ „	(Hammarskiöld):	lön		2,100: —	
1	„ «	(Fröman):	lön		1,700: —	
			Bostad in natura 200 kr.			
1	„ „	(Bohman):	lön		1,700: —	
			Bostad in natura 200 kr.			
1	« „	(Fernqvist):	lön		1,900: —	
1	„ „	(Svanbom):	lön pr 1/2 år	850: —		
			lön pr 1/2 år	950: —	1,800: —	
1	„ „	(Holmer):	lön 1/2 år	850: —		
			lön 1/2 år	950: —	1,800: —	
1	„ „	(Kolmodin):	lön		1,700: —	
1	„ „	(Köhlberg):	lön		1,700: —	
				Transport	18,400: —	36,550: —

Transport		18,400: —	36,550: —
1 ord. lärarinna (Månsson): lön		1,700: —	
1 „ „ (Hellman): lön		1,700: —	
1 „ „ (Norén-Fröier): lön		1,500: —	
1 „ „ (Maunsbach): lön		1,500: —	
1 „ „ (Bostrand): lön		1,500: —	
1 „ „ (Häggroth): lön		1,500: —	
1 e. o. „ (Arvedson): lön		1,300: —	
1 „ „ (Norelius): lön		1,300: —	30,400: —
Aflöning till småskollärarinnor:			
2 småskollärarinnor (Törngren, Bergh): lön à 1,200 kr.		2,400: —	
1 „ (Lennmalm): lön pr 1/2 år	550: —		
lön pr 1/2 år	600: —	1,150: —	
8 „ (E. Eriksson, J. Johansson, Norling, Ahlström, A. Eriksson, E. Karlsson, A. Pettersson, Sevelin, lön à 1,100 kr.		8,800: —	
7 „ (Kjellin, Österberg, Svensson, M. Wahlberg, Fogelberg, Isacsson, Söderholm) lön à 1,000 kr.		7,000: —	
3 „ (Morberg, G. Wahlberg, Boije): lön pr 1/2 år 450 kr.	1,350: —		
pr 1/2 år 500 kr.	1,500: —	2,850: —	
3 „ (Sedell, Lagrelius, Almberg): lön à 900 kr.		2,700: —	24,900: —
Aflöning till lärar. i slöjd och huslig ekonomi:			
1 lärare i slöjd (Brandt): lön		2,400: —	
Bostad in natura 200 kr.			
1 „ „ (Ljung): lön		1,800: —	
1 lärarinna i slöjd (Vahlbäck): lön		1,300: —	
2 lärarinnor i slöjd (Molander, Lindqvist): lön à 1,100 kr.		2,200: —	
2 „ „ (Vahlström, Hahr): lön à 1,000 kr.		2,000: —	
1 bitr. lärarinna i slöjd (Schenström): lön för 740 t:r (ung.)		600: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Tunell): lön		1,300: —	
1 „ „ „ (Granér): lön		1,300: —	
Diverse folkskollärare, förslagsanslag		1,600: —	
För slöjdlärarinnor, öfvertidsundervisning		375: —	14,875: —
Vikariehjälp:			
För sjuka lärare och lärarinnor			2,000: —
Fortsättningsskolan:			
Arvode till lärare och lärarinnor			3,000: —
Privatläsning:			
Förslagsanslag			500: —
Transport			112,225: —

Transport		112,225: —
Aflöning till vaktmästare, eldare och städerskor:		
Vaktmästaren i Herrgårdsskolan (Ekman): lön	1,100: —	
Bostad, ved och lyse in natura 250 kr.		
Eldaren m. m. i d:o (Sahlqvist): lön	1,000: —	
Bostad, ved och lyse in natura 200 kr.		
Vaktmästaren i Djäknebergsskolan (Andersson): lön	1,250: —	
Bostad, ved och lyse in natura 250 kr.		
Tilläggsarvode för städning i Herrgårdsskolan	75: —	
Städerskan i Herrgårdsskolan (Maria Johansson): lön	375: —	
Bostad, ved och lyse in natura 75 kr.		
„ (Hulda Ekman): lön	325: —	
„ i Norra slöjdskolan (Lovisa Andersson): lön . . .	100: —	
Bostad, ved och lyse in natura 75 kr.		
„ i Djäknebergsskolan (Märta Andersson): lön	400: —	
„ i Skepparbacksskolan för flickslöjd (Edla Froberg): lön	120: —	
„ „ för lässalar (Emma Johansson): lön	450: —	
Hjälp vid fönsterinsättning	14: —	
„ i Mariabergsskolan (Vilhelmina Torell): lön	300: —	
Hjälp vid fönsterinsättning	14: —	5,523: —
Pensionsafgifter:		
Till folkskollärarnes pensionsinrättning, cirka	2,600: —	
„ „ änke- och pupillkassa, cirka	630: —	
Till småskollärarnes m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt . . .	540: —	3,770: —
Pensioner:		
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	800: —	
„ „ „ P. W. Werkelin	800: —	
„ „ „ J. P. Malmberg	800: —	
„ „ småskollärarinnan L. Melin	500: —	
„ „ „ M. Holm	100: —	
„ „ „ E. Hallin	390: —	
„ „ slöjdlärarinnan E. Hellström	910: —	
„ „ vaktmästaren K. G. Löndborgs änka	200: —	
„ „ städerskan Änkan Lovisa Pettersson	200: —	
„ „ „ Charlotta Svedin	300: —	5,000: —
Skolträdgårdarna:		
Trädgården vid Västgötegatan: omkostnader	200: —	
„ „ „ arvode till F. Fröier	150: —	
„ „ Herrgårdsskolan: omkostnader	500: —	
„ „ „ arvode til H. Dahlberg: Bostad in natura 300 kr.		850: —
Skolköket, driftkostnad		1,000: —
Inventarier		1,500: —
Transport		129,868: —

Transport		129,868: —
Skolmateriell		1,800: —
Slöjdmateriell		2,500: —
Arvoden:		
Arvode till skolläkarne	800: —	
„ „ skoltandläkaren	900: —	
„ „ för hämtning af skolbarn	200: —	1,900: —
Trycknings- och annonskostnader		800: —
Lärare- och lärjungebiblioteken:		
Lärarepersonalens bibliotek	300: —	
Lärjungebiblioteket	200: —	500: —
Stipendier:		
Bidrag till studieresor för lärarepersonalen	250: —	
„ „ skolresor för lärjungarna	250: —	500: —
Skomakerislöjd och skolkängor		1,000: —
Vatten, värme och belysning:		
Vattenafgifter	300: —	
Koks, förslagsvis 2,500 hl.	3,125: —	
Ved, förslagsvis 80 famnar	1,200: —	
Vedhuggning	300: —	
Kol och antracit till ångpannor och kaminer	1,000: —	
Diverse utgifter för uppvärmningen	100: —	
Belysning, elektrisk och gas	2,000: —	8,025: —
Skolbad:		
Aflöning till baderskor	500: —	
Handdukstvätt och tvål	300: —	800: —
Reparationer:		
Sista årets amortering å reparation af lärarebostaden vid Herrgårdsskolan	796: —	
Årskostnader, förslagsvis (häri kostnaderna för nya häckar m. m. inbegripna)	5,500: —	6,296: —
Renhållning:		
Skurning och rengörning samt tvätt	2,000: —	
Renhållning af gårdar m. m.	155: —	
Sotning	100: —	2,255: —
Diverse utgifter:		
Hyra för lokal i f. d. Sundinska huset	300: —	
Brandstodsafgifter	400: —	
Telefonafgifter	270: —	
Transport	970: —	156,244: —

Transport		970: —	156,244: —
Skötsel af ur		30: —	
Smärre reparationer å materiell och inventarier m. m.		1,000: —	
Årsafgift till sjuk- och begrafningskassan för 2 lärarinnor . . .		16: —	
Böcker till fattiga skolbarn		500: —	
Barnbespisning, förslagsanslag		500: —	
Oförutsedda utgifter		1,500: —	4,516: —
Barnavårdsnämnden:			
För 5 barn vid Hall		750: —	
För utackordering i enskilda hem.		1,200: —	
Diverse samt oförutsedda utgifter.		500: —	2,450: —
Ränta och amortering å obligationslån:			
a) *För andel i 1892 års obligationslån kr. 100,000: —,* hvaraf återstår den 1/1 1012 kr. 70,500: —			
Ett års ränta	2,775: —		
Ett års amortering	2,250: —	5,025: —	
b) *För andel i 1902 års obligationslån kr. 215,000: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 191,027: 50.			
Ett års ränta	7,641: 10		
Ett års amortering	3,225: —	10,866: 10	
c) *För andel i 1907 års obligationslån, kr. 44,500: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 42,500: —.			
Ett års ränta	1,912: 50		
Ett års amortering	500: —	2,412: 50	
d) *För andel i 1910 års obligationslån, kr. 26,650: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 26,410: —.			
Ett års ränta	1,183: 05		
Ett års amortering	240: —	1,423: 05	19,726: 65
		Summa Kronor	182,936: 65

Inkomster.

Statsbidrag:

Till folkskolan:

För 1 lärare		950: —	
„ 4 lärarinnor	à kr. 800: —	3,200: —	
„ 6 lärare	„ „ 833: 33	4,999: 98	
„ 4 lärarinnor	„ „ 733: 33	2,933: 32	
„ 2 lärare	„ „ 716: 67	1,433: 34	
„ 4 lärarinnor	„ „ 666: 67	2,666: 68	
„ 9 lärare	„ „ 600: —	5,400: —	
„ 6 lärarinnor	„ „ 600: —	3,600: —	25,183: 32
		Transport	25,183: 32

			Transport	25,183: 32
Till småskolan:				
För 11 lärarinnor	à kr.	453: 33	4,986: 63	
„ 2 „	„ „	413: 33	826: 66	
„ 7 „	„ „	373: 33	2,613: 31	
„ 3 „	„ „	333: 33	999: 99	9,426: 59
Till fortsättningsskolan				375: —
Till slöjdskolan:				
För gossar 32 grupper	à kr.	81: —	2,592: —	
„ flickor 44 „	„ „	40: 50	1,782: —	4,374: —
Till undervisning i huslig ekonomi:				
6 kurser	à kr.	100: —		600: —
Arrendemedel:				
För jord i Iggebygärdet och äng å Trådarön (Staubska fonden)				37: —
Hyresmedel:				
För ett rum i lärarebostaden vid Herrgärdsskolan			50: —	
„ „ „ „ „ „ Västgötegatan			200: —	250: —
Skolköket:				
Beräknade afgifter				500: —
Barnavårdsnämnden:				
Af fattigvårdsstyrelsen för 5 barn vid Hall			500: —	
„ „ „ 9 utackorderade barn			900: —	
Statsbidrag för 9 barn			225: —	1,625: —
Att genom uttaxering fyllas:				
För folk- ock småskolor			120,014: 09	
„ barnavårdsnämnden			825: —	
„ ränta och amortering			19,726: 65	140,565: 74
			Summa Kronor	182,936: 65

Bilaga litt. M 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Folkskolestyrelsen i Västerås får härmed hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bekräfta vissa kyrkostämmors i Västerås beslut angående pensioner åt vissa lärare m. fl.,

att Stadsfullmäktige måtte uppflytta vissa lärare och lärarinnor i högre lönegrad,

att Stadsfullmäktige måtte fastställa av skolstyrelsen uppgjort "Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor för år 1912", och

att Stadsfullmäktige måtte medgiva, att av 1911 års medel till oförutsedda utgifter få användas 250 kr. till barnbespisning under innevarande år.

Vederbörliga utdrag av styrelsens och kyrkostämmans protokoll bifogas.

Västerås den 12 oktober 1911.

På Folkskolestyrelsens vägnar:

Peter Bagge.

Magnus Strandberg.

Bilaga litt. M 3.

Utdrag av Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 5 oktober 1911.

§ 172.

Föredrogs bifogade skrivelse från några av skolans pensionärer angående åtgärder att för framtiden få bindande kraft på de kyrkostämmobeslut, genom vilka pensionerna bestämts.

Med anledning härav beslöt skolstyrelsen att i utgiftsstaten för år 1912 upptaga följande pensionsbelopp, nämligen:

till f. folkskolläraren	C. L. Lindquist	kr.	800: —
„ „ „	P. W. Werkelin	„	800: —
„ „ „	J. P. Malmberg	„	800: —
„ „ småskollärarinnan	L. Melin	„	500: —
„ „ „	M. Holm	„	100: —
„ „ „	E. Hallin	„	390: —
„ „ slöjdlärarinnan	E. Hellström	„	910: —
„ „ vaktmästaren	K. G. Löndborgs änka	„	200: —
„ „ städerskan	änkan Lovisa Pettersson	„	200: —
„ „ „	Charlotta Svedin	„	300: —
		Kronor	5,000: —

samt hemställa, att Stadsfullmäktige måtte bekräfta kyrkostämmans särskilda beslut den 31 oktober 1899, den 27 oktober 1902, den 4 maj 1903, den 26 oktober

1908, den 17 maj 1909 och den 26 oktober 1909, varigenom dessa pensionsbelopp utom det till f. slöjdlärarinnan E. Hellström utgående beviljats, samt bestämma, att förestående pensionsbelopp skola till respektive pensionärer årligen utgå av uttaxerade medel.

§ 173.

På därom gjord framställning beslöt skolstyrelsen att, under förutsättning att stadgade villkor bleve uppfyllda, förklara följande lärare och lärarinnor berättigade till uppflyttning i högre lönegrad:

folkskolläraren M. Strandberg i II lönegraden från 1/7 1912,
folkskollärarinnan Maria Svanbom i III lönegraden från 1/7 1912,
„ Amelie Holmer i III lönegraden från 1/7 1912,
småskollärarinnan Anna Lennmalm i IV lönegraden från 1/7 1912,
„ Signe Boije i II lönegraden från 1/7 1912,
„ Tora Morberg i II lönegraden från 1/7 1912,
„ Gunhild Vahlberg i II lönegraden från 1/7 1912 och
skolkökslärarinnan Semona Granér i II lönegraden från 1/1 1912.

— —

§ 177.

Bifogade "Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor för år 1012" uppgjordes för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige.

— —

§ 180.

Undertecknad lämnade följande redogörelse för *barnbespisningen under vårterminen 1911:*

Bespisningen hade pågått fr. o. m. den 25 jan. t. o. m. den 12 april och fr. o. m. den 20 april t. o. m. den 2 juni eller sammanlagt 103 dagar.

Under denna tid hade ung. 330 barn bespisats 36 dagar,
„ 315 „ „ 30 „ och
„ 175 „ „ 37 „

Portionernas antal uppgick till 27,238 för en kostnad av 2,152 kr. 50 öre, därav till betjäningens avlöning 309 kr. Portionspriset uppgår sålunda till 7,9 öre.

Utom anslaget från Vahlbeckska fonden å	kr.	2,000: —
ha av enskilda givits	„	250: —
av tuberkulosföreningen lämnats ersättning för 14 barn	„	115: 36
varjämte kokt mjölk försålts för	„	85: 11
således summa inkomster	Kronor	2,450: 47
Då härifrån avdrages kostnaden	„	2,152: 50
utgör behållningen	Kronor	297: 97

Under antagande att behovet av barnbespisning även under innevarande hösttermin skulle komma att visa sig vara större, än att det skulle kunna tillfredsställas med användandet av den från vårterminen befintliga behåll-

ningen, beslöt skolstyrelsen att hemställa hos Stadsfullmäktige om medgivande att av årets medel till oförutsedda utgifter få använda 250 kr. till barnbespisning under innevarande år.

Samtidigt beslöt skolstyrelsen att i förslaget till utgiftsstat för år 1912 uppföra ett förslagsanslag av 500 kr. till barnbespisning, under beräkning att även för det året anvisades 2,000 kr. av Vahlbeckska fondens räntemedel till sagda ändamål.

In fidem

Magnus Strandberg.

Rätt utdraget, intygar

Peter Bagge.

Bilaga litt. M 4.

Utdrag af protokoll, hållet vid kyrkostämma med Västerås församling den 31 oktober 1899.

§ 7.

I sammanhang med begäran om afsked hade småskollärarinnan Holm anhållit om Skolrådets tillstyrkan af hennes begäran om pension. Skolrådet hade dock icke ansett sig kunna lämna ett sådant tillstyrkande dels på grund af hennes jämförelsevis goda ekonomiska ställning, dels ock på grund af hennes ansökningshandlingars ofullständighet. Stämman beslöt emellertid att bevilja fröken Holm en årlig penson af 100 kr. såsom ett erkännande af hennes långa och väl vitsordade tjänstgöring.

In fidem

A. Johansson.

Justeradt.

Fr. Arvedson. C. J. Bolander.

Uppläst i Västerås domkyrka den 5 nov. 1899

A. Johansson.

Vidimeras ex officio:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M 5.

Utdrag af protokoll, hållet vid kyrkostämma (dels gemensam, dels med staden ensamt) med Västerås och S:t Ilians församlingar den 27 okt. 1902.

§ 9.

Hade Skolrådet på grund af en anhållan från folkskolläraren C. L. Lindquist föreslagit en tilläggspension af 800 kr. per år vid eventuellt afskedstagande. Vid föredragning häraf yrkade lektor Lind bifall till Skolrådets förslag, hvaremot direktör Wijkman föreslog en tilläggspension af 450 kr. per år likaledes vid eventuellt afskedstagande.

Vid verkställd votering segrade Skolrådets förslag med 722 röster mot 689, som tillföllo direktör Wijkmans förslag.

In fidem

Filip Linders.

Justeradt den 1 november 1902.

Josef Lind. And. Pers.

Uppläst i Västerås domkyrka den 2 november 1902.

A. Johansson.

Vidimeras ~~ex officio~~:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M. 6.

Utdrag af protokollet, hållet vid ordinarie kyrkostämma med Västerås och S:t Ilians församlingar den 4 maj 1903.

— —

— —

§ 2.

Företogs till behandling ifrågasatt pension åt småskollärarinnan Louise Melin vid afskedstagandet. Skolrådet hade föreslagit en årlig pension af 400 kr. efter afskedstagandet, lektor Lind yrkade, att pensionen skulle sättas till 500 kr. Efter verkställd votering mellan dessa båda förslag segrade lektor Linds med 588 röster

mot 535, som tillföllo skolrådets förslag, hvadan stämman alltså beslutade att tilldela småskollärarinnan Louise Melin en årlig pension af 500 kr. efter afskedandet.

— —

In fidem

Filip Linders.

Justeradt

Josef Lind. Anders Pers.

Rätt utdraget, betygar:

ex officio:

Fred. Fåhræus.

Bilaga litt. M. 7.

Protokoll, hållet i kyrkostämma dels med Västerås och S:t Ilians församlingar gemensamt, dels enbart med Västerås församling den 26 oktober 1908.

— —

— —

§ 14.

Föredrogs § 9 i skolrådets protokoll den 23 september 1908, så lydande: »Från folkskolläraren P. W. Werkelin hade inkommit en skrifvelse med anhållan om tilläggspension fr. o. m. den dag, då afsked med statens pension åt honom beviljas.»

Skolrådet beslöt med anledning häraf att hemställa hos kyrkostämman, att denna måtte bevilja herr Werkelin en tilläggspension af 800 kr. för år räknadt.

Sedan upplyst blifvit, att herr Werkelin ämnade begära afsked under nästa år, beviljades honom den begärda pensionen till ett belopp af 800 kronor såsom skolrådet föreslagit.

— —

Justeradt den 31 oktober 1908.

John Karlsson. Alfr. Thunblom.

Likheten med originalet intygar

Ex officio:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M 8.

Utdrag af protokoll, hållet i kyrkostämma dels med Västerås och S:t Ilians församlingar gemensamt, dels enbart med Västerås församling den 17 maj 1909.

§ 8.

Åt f. d. skolstäderskan Lovisa Pettersson hade skolrådet föreslagit en pension å 120 kr. från den 1 januari 1909.

Förmannen Huggare yrkade på pensionsbeloppets höjande till 200 kr, hvartill stämman också lämnade sitt bifall.

In fidem

A. Johansson.

Justeradt:

And. Pers A. Arvedson.

Uppläst den $^{23}/_{5}$ 1909.

J. Kjellgren.
V. komminister.

Vidimeras ex officio:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M 9.

Protokoll, hållet vid kyrkostämma, dels med Västerås och S:t Ilians församlingar gemensamt, dels enbart med Västerås församling den 26 oktober 1909.

— —

§ 12.

På förslag af skolrådet beviljades en tilläggspension af 800 kronor åt folkskolläraren J. P. Malmberg.

— —

Justeradt den $^{30}/_{10}$ 1909.

Th. af Billbergh. *Viktor Larsson.*

Likheten med originalet intygas.

ex officio:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M. 10.

Utdrag af protokoll, hållet vid kyrkostämma med Västerås församling den 26 oktober 1909.

— —

§ 11.

Åt småskollärarinnan Eva Hallin, som begärt afsked från den 1 juli 1910, hade skolrådet föreslagit en tilläggspension af 500 kronor. F. folkskolläraren Werkelin yrkade, att stämman måtte bestämma samma beräkningsgrund för småskollärarinnors tilläggspension som för folkskollärares. Stämman biföll detta yrkande och beviljade i öfverensstämmelse därmed en tilläggspension af 390 kr. åt förenämnda Eva Hallin.

— —

In fidem:

A. Johansson.

Justeradt.

Th. af Billbergh. Viktor Larsson.

Rätt utdraget betygar.

ex officio:

Fredr. Fåhræus.

Bilaga litt. M 11.

Utdrag av Folkskolestyrelsens i Västerås protokoll den 2 nov. 1911.

§ 194.

Skolstyrelsen beslöt att hos Stadsfullmäktige hemställa om inrättandet av 2 ordinarie folkskollärarebefattningar fr. o. m. den 1 juli 1912, varför, om detta bifalles, i det ingivna förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1912 skulle under rubriken »Avlöning till folkskollärare« tilläggas: *Tillägg pr 1/2 år för 2 ordinarie lärare 300: — kr.*

In fidem

Magnus Strandberg.

Bilaga litt. N. 1.

Gårdar och diverse mark,

som staden inköpt för stadsplanens genomförande samt förslagsvis beräknade inkomster och utgifter för år 1912.

					Inkomster	Utgifter	Behållning
Västra kvarteret:	Gården	N:o	70 b		900: —	100: —	800: —
	”	”	93		1,700: —	200: —	1,500: —
	”	”	94		440: —	120: —	320: —
	”	”	99		220: —	60: —	160: —
	”	”	109		2,025: —	225: —	1,800: —
	”	”	116		1,256: —	206: —	1,050: —
	”	”	119		345: —	45: —	300: —
Södra kvarteret:	”	”	25		1,330: —	130: —	1,200: —
	”	”	70 o. 71		400: —	80: —	320: —
	”	”	73 b		410: —	110: —	300: —
	”	”	111		2,050: —	250: —	1,800: —
	”	”	112		2,170: —	370: —	1,800: —
Norra kvarteret:	”	”	2		2,935: —	335: —	2,600: —
	”	”	4		3,149: —	249: —	2,900: —
	”	”	6		920: —	120: —	800: —
	”	”	7		600: —	100: —	500: —
	”	”	21		1,900: —	250: —	1,650: —
	”	”	43		950: —	150: —	800: —
	”	”	46 o. 47		1,306: —	306: —	1,000: —
	”	”	48		1,800: —	250: —	1,550: —
Västermalm:	”	”	35		300: —	100: —	200: —
Lägenheten Berget					1,500: —	100: —	1,400: —
” Loviselund					625: —	125: —	500: —
” Smedsbo					500: —	100: —	400: —
” Adolfsberg					1,000: —	100: —	900: —
” Kristineberg					680: —	80: —	600: —
” Nyby					300: —	50: —	250: —
” Fridhem					150: —	50: —	100: —
Diverse mark					500: —		500: —
				Kronor	32,361: —	4,361: —	28,000 —

Från behållningen afgår:

Kronoutskylder cirka	500: —		
Kommunalutskylder cirka	1,800: —		
Skorstensfejning ”	500: —		
Vattenafgifter m. m.	1,200: —		4,000: —
		Kronor	24,000: —

Bilaga litt. N. 2.

Diverse mark.

Planteringsland litt b af tomten N:o 119 Norra kvarteret	3: —
Gatumark mellan kvarteren Sigvald och Sigurd	50: —
Trädgårdarne vid Sofielund och Adolfsberg	30: —
Mark af Stora gatan inlagd till tomten N:o 1 kvarteret Måns	5: —
Mark af tomten N:o 39 och 40 Södra kvarteret för Handtverkaregatan	5: —
Mark af Norra Esplanaden (Gust. Johansson i Gustafsborg)	15: —
D:o (J. G. Carlsson, Blåsbo)	5: —
D:o (P. A. Blommé)	20: —
Planteringsland å tomten N:o 143 Södra kvar. (Änkan Math. Carlsson)	16: —
D:o D:o (Svante Eriksson)	16: —
Lotterna N:o 8, 21, 25 och 27 af tomten N:o 143, Södra kvarteret	38: —
Mark, afsöndrad från Sigridsdal (P. Jakobsson)	25: —
D:o D:o (Carl Pettersson)	7: —
Del af Lundahlska tomten (L. M. Ström)	10: —
D:o (C. A. Fredriksson)	40: —
Mark af Smedsbo (Fredrika Andersson)	40: —
Ett område vid Knutsgatan å Herrgärdet	45: —
Mark af tomten N:o 119 Norra kvarteret (A. G. Lindgren)	20: —
Del af Gustafsbergsjorden	20: —
Tomten N:o 23 i Norra kvarteret	40: —
Lotten N:o 7 af tomten N:o 143 i Södra kvarteret	16: —
Mark mellan Svartån och Nya bryggeriets tomter	10: —
Ett område af Svantegatan (Bandir. Plantin)	15: —
D:o (Kapten Schenström)	15: —
Tomten N:o 84 b i Västra kvarteret	10: —
Ett område af Domkyrkoesplanaden inlagdt till tomten N:o 33 i Norra kvarteret	5: —

Bilaga litt. O 1.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år får Hamnstyrelsen härmed därom anföra följande:

Med anledning af Stadsfullmäktiges beslut af den 31 augusti 1911, att tullhusbyggnaden, som hittills ansetts tillhöra hamnen, skulle öfverföras till Drätselkammaren, hafva omkostnader därför nu uteslutits ur föreliggande stat, på samma gång som såsom inkomst för nästa år upptagits det belopp af kronor 6,264: 28, som enligt företedd redogörelse skulle vid 1912 års början utgöra hamnkassans tillgodohafvande hos Drätselkammaren. Samtidigt har dock bland utgifterna upptagits ett belopp af 500 kronor, utgörande hyra för Hamnkontorets lokal i tullhusbyggnaden.

Med anledning af Kungl. Kommerskollegii förständigande, att det nya byggnadslånet genast efter utbetalande borde bokföras i hamnens räkenskaper, med skyldighet för hamnen, att gälda ränta och amortering men med rättighet att uppbära ränta å de af lånet för hamnens räkning icke utbetalda belopp, har Styrelsen nu, sedan reglering af lånet gjorts i samband med uppgörande af innevarande års stat, som kassans behållning upptagit den del af lånet, som beräknas icke åtgå i år, men å andra sidan som utgift upptagit ett belopp af 5,000 kronor till bestridande af kostnaden för kompletteringsarbeten under nästa år.

Västerås den 18 september 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinson.

Bilaga litt. O II.

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås hamn år 1912.

Utgifter:

Såsom ränta och amortering å kostnaden för hamnbyggnaden ingår till stadskassan af inkomsterna för hamnen:

Enligt af Stadsfullmäktige den 21 november 1900 godkänd plan:

Ett års ränta å ingående balans den 1 januari 1912 55,905 kr. à 5 %	2,795: 25		
Amortering för året	3,000: —	5,795: 25	
För nu pågående hamnbyggnad, hvarför kostnaden beräknats till 229,000 kr. utgjorde ingående balansen den 1 januari 1912 211,825 kr., hvarför till stadskassan ingår:			
Ett års ränta å 211,825 kr. à $4^1/_2$ %	9,532: 13		
4:e årets amortering	5,725: —	15,257: 13	21,052: 38
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.		1,500: —	
Hamnuppbördsmannen:			
lön	1,200: —		
första ålderstillägg	300: —		
andra d:o	300: —		
arvode: 4 % af beräknad inkomst för varor med fartyg i regelbunden trafik	280: —		
6 % af beräknad inkomst af öfrig trafik	900: —	2,980: —	
Transport		4,480: —	21,052: 38

Transport	4,480: —	21,052: 38
Hamnordningsmannens lön	150: —	
Ersättning till befäl å fartyg, i regelbunden trafik, för af dem förrättad uppbörd och redovisning af broafgift för varor: 5 % af uppbörden	350: —	
Skrifmateriel för hamnkontoret	50: —	
Telefonafgifter	85: —	5,115: —
Diverse årskostnader:		
Hyra för hamnkontoret	500: —	
Underhåll af kajer, delvis ny brobeläggning, förstärkning af pålning dykdalber, renhållning och grusning å hamnen samt skötsel af fyren	2,800: —	
Belysning å hamnen med 12 lyktor	800: —	
Belysning å nya hamnområdet medelst elektriskt ljus förslagsvis	500: —	
Olycksfallsersättning för F. Svanström enligt S. F:s beslut den 26 d:s 1909	48: —	4,648: —
Nybyggnadens komplettering förslagsvis		5,000: —
Summa Kronor		35,815: 38

Inkomster:

Beräknad behållning från år 1911	12,000: —	
Härtill kommer ett belopp af utgörande Drätselkammarens godtgörelse till hamnkassan vid reglering af det nya hamnbyggnadslånet.	5,509: 59	
Vid årets början ej använd del af nya byggnadslånet *(häri inberäknadt ränta för 1911)*	17,000: —	
Genom den af Stadsfullmäktige den 31 augusti 1911 beslutade reglering mellan Hamnstyrelsen och Drätselkammaren i afseende å tullhusbyggnadens öfverförande till staden, tillföres hamnkassan ett belopp beräknadt till	6,264: 28	40,773: 87
Ett års ränta å förestående behållning		2,038: 67
Hamn- och broafgifter, förslagsvis		27,000: —
Summa Kronor		69,812: 54

Västerås den 18 september 1911.

Å Hamnstyrelsens vägnar:

Wald. Grandinsson.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges pröfning öfverlämna af kammaren med ledning af stadens räkenskaper samt från Magistraten inkomna specialförslag uppgjordt förslag till Västerås stads utgifts- och inkomststat för år 1912; och får Drätselkammaren i samband därmed göra en del erinringar, ändringsförslag och framställningar, hvarom nedan närmare förmäles.

Utgifterna:

Ränta och amortering å obligationslån. Utgifterna för ränta och amortering å stadens utelöpande obligationer belöpa sig för år 1912 till sammanlagdt 337,288 kronor. Ökningen mot föregående år cirka 16,000 kronor beror hufvudsakligen därpå, att Drätselkammaren numera försålt hela det belopp af obligationer af 1910 års lån, som staden erhållit tillstånd att försälja eller 1,214,000 kronor mot vid förra årsskiftet försålda 860,000 kronor af samma lån.

Räntor å tillfälliga lån. Utöfver upplåningen af medel från åtskilliga under Stadsfullmäktiges förvaltning stående fonder till enahanda belopp som hittills torde icke, åtminstone i någon afsevärd mån tillfälliga lån under nästkommande år behöfva upptagas.

Magistraten och Rådstufvurätten. Borgmästarens och rådmännens samt stadsnotariens löner hafva i staten upptagits i öfverensstämmelse med lönereglerings- och pensionskommitténs förslag i den på Stadsfullmäktiges bord liggande frågan om omorganisation och lönereglering för Magistraten och Rådstufvurätten.

Anslaget till Magistraten för trycknings- och annonskostnader samt skrifmaterialier var för innevarande år 1,500 kronor. Emot den af Magistraten begärda höjningen med 1,000 kronor, som visat sig nödvändig, har Drätselkammaren intet att erinra. Här har äfven upptagits 1910 års brist å samma anslag kronor 1,032: 29 äfvensom det af Magistraten i skrifvelse till Stadsfullmäktige den 22 februari 1911 begärda anslaget å 1,300 kronor till inköp af en räknemaskin, hvilken framställning, som den 23 sagda februari remitterades till Drätselkammaren, Drätselkammaren nu vill tillstyrka.

I anledning af kronouppbördskassören Eklundhs skrifvelse till Magistraten, i hvad skrifvelsen afser anhållan om ett personligt lönetill å 1,000 kronor, i händelse fattigvårdens räkenskaper skulle öfverffyttas till Drätselkammaren och Eklundh därigenom skulle gå miste om sitt nuvarande arvode som t. f. fattigvårdskamrerare, får Drätselkammaren, som ställer sig synnerligen tveksam, huruvida under den antydda förutsättningen en sådan framställning bör beviljas, meddela, att frågan om öfverflyttning af fattigvårdsstyrelsens räkenskaper till Drätselkammaren verkligen varit på tal inom kammaren, men att Drätselkammaren, ehuru starka skäl talat för en sådan åtgärd, icke ansett sig för närvarande böra framställa ett dylikt förslag, hufvudsakligen på den grund att den lokal, hvaröfver stadskamrerarekontoret nu förfogar, är för trång. Magistratens framställning i denna fråga torde därför ej böra föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Magistratens förslag om höjning i anslaget till extra skrifhjälp för kronouppbördskassören från 300 till 600 kronor vill Drätselkammaren tillstyrka.

Anslaget till det af staden aflönade skrifbiträdet å kronouppbördskontoret utgör för i år 900 kronor. Magistraten har önskat en höjning af anslaget till 1,200 kr.

Drätselkammaren anser för sin del en höjning af 100 kronor skälig och hemställer därför, att anslaget upptages till ett belopp af 1,000 kronor.

Då den andre exekutionsbetjänten, Richtnér sedan den 1 oktober 1905 haft ordinarie anställning i stadens tjänst dels såsom poliskonstapel och dels såsom exekutionsbetjänt, är han enligt lönestaten från och med år 1912 berättigad till ett andra ålderstillägg, hvilket ock af Drätselkammaren insatts.

Drätselkammaren anser för sin del onödigt, att staden anskaffar telefon till exekutionsbetjänternas bostäder, då dessa, enligt hvad Drätselkammarea erfarit, hafva att dagligen inställa sig hos stadsfogden, och får därför afstyrka Magistratens framställning i detta hänseende.

Poliskåren.

Drätselkammaren har funnit sig böra tillstyrka bifall till Magistratens begäran om anslag för inrättande af fyra nya ordinarie konstapelsbefattningar vid poliskåren, då behofvet af denna ökning i polispersonalens antal torde vara uppenbart och för ändamålet i staten insatt ett belopp af 5,832 kronor.

Däremot har Drätselkammaren icke ansett sig kunna förorda bifall till förslaget om inrättande af en ny öfverkonstapelsbefattning. Stadsfiskalen motiverar sin framställning härutinnan med behofvet af ökade arbetskrafter på polisstationen. Då Drätselkammaren är af den uppfattningen, att poliskommissarietjänsten från början hufvudsakligen varit afsedd för expeditionsgöromålens utförande och att med en annan arbetsfördelning än den hittillsvarande mellan poliskommissarien och öfverkonstapeln den förstnämnde i långt större utsträckning, än hvad hittills i allmänhet varit fallet, kan ägna sig åt nu ifrågavarande del af tjänstgöringen, så att icke såsom nu sker öfverkonstapeln öfverlastas med expeditionsgöromål, anser Drätselkammaren det kunna ännu någon tid anstå med inrättandet af den föreslagna nya tjänsten. Härtill kommer, att med hänsyn till de synnerligt stora anspråk, som för nästa år ställas på stadskassan det kan ifrågasättas, om staden har råd att på en gång medgifva en större ökning i anslaget till poliskåren än för de fyra nya konstapelsbefattningarne. Drätselkammaren får sålunda för närvarande afstyrka bifall till förslaget om inrättande af en ny öfverkonstapelsbefattning.

Å anslaget till underhåll af polis- och brandstationen har år 1910 uppkommit en brist å 420 kronor 86 öre, som i nu föreliggande förslag med hälften å hvardera uppförts å poliskårens samt brandväsendets stater

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Enligt gällande lönestat har för räkenskapsföraren och kontrollanten nu upptagits ett andra ålderstillägg och för rådhusvaktvaktmästaren det första ålderstillägget. Anslaget till skrifmatialier och bokbinderiarbeten har med hänsyn till något ökadt behof höjts med 100 kronor. Till inköp af ett afvägningsinstrument och en kopieapparat för byggnadschefskontoret har uppförts ett belopp af 230 kronor. Anslaget för aflöning till skrifbiträde har däremot kunnat sänkas med 300 kronor.

Pensioner.

Enär vatten-, gas- och elektricitetsverken enligt Drätselkammarens förmenande böra påföras äfven pensionsbeloppen för förutvarande personal vid verken och då Fröken Anna Geddas pensionering utgjorde ett af villkoren vid stadens öfvertagande af gasverket, har Drätselkammaren öfverflyttat Fröken Geddas pension till gasverkets stat.

Till frågan om Assistenten Lönnqvist pensionering torde Drätselkammaren få återkomma i sammanhang med Vatten- och Gasverksstyrelsens stat.

Brandväsendet.

Emot Brandstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens brandväsende med däri uppförda anslag till en ny brandsoldat och en del nya inventarier m. m, har Drätselkammaren intet att erinra. Drätselkammaren har dock i öfverensstämmelse med hvad ofvan nämnts vid poliskårens stat tillagt ett belopp af 210 kronor 43 öre, utgörande brist från år 1910 å anslaget till underhåll af fastigheten.

Byggnadsnämnden.

Då Drätselkammaren anser riktigast, att hela aflöningen till biträdet å stadsingeniörskontoret påföres Byggnadsnämndens stat, äfven om biträdet utför en del till stadsplaneutredningen hörande göromål, hvilka ju äfven torde ingå i Byggnadsnämndens verksamhet, har Drätselkammaren i sitt förslag ändrat Byggnadsnämndens stat i öfverensstämmelse härmed. I öfrigt har Drätselkammaren intet att anmärka emot Byggnadsnämndens förslag.

Hälsovården.

Den mycket stora brist sedan föregående år, som uppkommit å epidemiska sjukhusets stat, är synnerligen beklaglig. Bristen från år 1909 är ju ej så betydande, men borde likväl hafva upptagits i innevarande års stat. Hvad bristen från 1910 angår synes det vara utredt, att den uppkommit först under de sista månaderna af sagda år, hvarför det är mera förklarligt, att Hälsovårdsnämnden vid uppgörande af förslaget till utgiftsstat för år 1911 ej så noga kunnat beräkna densamma, allra hälst som Hälsovårdsnämnden vid samma tid begärde ett särskildt anslag för att möta de ökade utgifterna för den då utbrutna svåra epidemien. Drätselkammaren har emellertid intet att anmärka emot, att den sammanlagda bristen beräknas, på sätt Hälsovårdsnämnden föreslagit och nu upptages till uttaxering i föreliggande budget.

Den föreslagna höjningen i 1:ste stadsläkarens arvode för vård af landsbygdens sjuka vill Drätselkammaren tillstyrka äfvensom förslaget om en framställning till landstinget om höjning i den fasta årsafgiften. I fråga härom anser sig Drätselkammaren dock böra påyrka, att i framställningen framhålles, att därest densamma icke vinner landstingets bifall staden nödgas bestämdt hålla på det i kontraktet med landstinget förefintliga villkoret om att aldrig emottaga mer än 15 patienter från landsbygden. Ifrågasättas kan också, om icke staden bör betinga sig en ytterligare höjning i afgifterna utöfver den Hälsovårdsnämnden föreslagit, då det stora antalet sjuka från landet vid de större epidemierna, som då alltid vida öfverstiger 15, föranleda en hel del extra kostnader, som eljes icke behöfva ifrågakomma, och som ej ingå i de dagkostnader, hvartill landstinget är skyldigt bidraga i proportion till patientantalet.

Hvad beträffar de mycket afsevärda höjningarne i anslagen till sjuksköterskor och andra biträden samt utgifter för utspisning och medicin m. m. synas dessa anslag vara af Hälsovårdsnämnden beräknade efter de två senaste årens erfarenhet. Ehuru Drätselkammaren anser detta beräkningssätt mindre riktigt, emedan de ovanligt stora epidemierna under dessa år drifvit kostnaderna i höjden på ett osedvanligt sätt, och då det torde vara att hoppas, att dessa förhållanden ej skola blifva konstanta har Drätselkammaren likväl icke vidtagit någon ändring i de föreslagna anslagen; men vill Drätselkammaren uttala den förhoppningen, att, om det låter sig göra, en del af dessa nya och förhöjda anslag icke alls och öfriga endast till en del må tagas i anspråk. Ehuru Drätselkammaren väl inser behofvet och fördelen af en god epidemisjukvård, måste det framhållas, att stadens ekonomi kräfver, att äfven på detta område iakttages största möjliga sparsamhet.

Drätselkammaren anser för sin del en höjning af 100 kronor skälig och hemställer därför, att anslaget upptages till ett belopp af 1,000 kronor.

Då den andre exekutionsbetjänten, Richtnér sedan den 1 oktober 1905 haft ordinarie anställning i stadens tjänst dels såsom poliskonstapel och dels såsom exekutionsbetjänt, är han enligt lönestaten från och med år 1912 berättigad till ett andra ålderstillägg, hvilket ock af Drätselkammaren insatts.

Drätselkammaren anser för sin del onödigt, att staden anskaffar telefon till exekutionsbetjänternas bostäder, då dessa, enligt hvad Drätselkammarea erfarit, hafva att dagligen inställa sig hos stadsfogden, och får därför afstyrka Magistratens framställning i detta hänseende.

Poliskåren.

Drätselkammaren har funnit sig böra tillstyrka bifall till Magistratens begäran om anslag för inrättande af fyra nya ordinarie konstapelsbefattningar vid poliskåren, då behofvet af denna ökning i polispersonalens antal torde vara uppenbart och för ändamålet i staten insatt ett belopp af 5,832 kronor.

Däremot har Drätselkammaren icke ansett sig kunna förorda bifall till förslaget om inrättande af en ny öfverkonstapelsbefattning. Stadsfiskalen motiverar sin framställning härutinnan med behofvet af ökade arbetskrafter på polisstationen. Då Drätselkammaren är af den uppfattningen, att poliskommissarietjänsten från början hufvudsakligen varit afsedd för expeditionsgöromålens utförande och att med en annan arbetsfördelning än den hittillsvarande mellan poliskommissarien och öfverkonstapeln den förstnämnde i långt större utsträckning, än hvad hittills i allmänhet varit fallet, kan ägna sig åt nu ifrågavarande del af tjänstgöringen, så att icke såsom nu sker öfverkonstapeln öfverlastas med expeditionsgöromål, anser Drätselkammaren det kunna ännu någon tid anstå med inrättandet af den föreslagna nya tjänsten. Härtill kommer, att med hänsyn till de synnerligt stora anspråk, som för nästa år ställas på stadskassan det kan ifrågasättas, om staden har råd att på en gång medgifva en större ökning i anslaget till poliskåren än för de fyra nya konstapelsbefattningarne. Drätselkammaren får sålunda för närvarande afstyrka bifall till förslaget om inrättande af en ny öfverkonstapelsbefattning.

Å anslaget till underhåll af polis- och brandstationen har år 1910 uppkommit en brist å 420 kronor 86 öre, som i nu föreliggande förslag med hälften å hvardera uppförts å poliskårens samt brandväsendets stater

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Enligt gällande lönestat har för räkenskapsföraren och kontrollanten nu upptagits ett andra ålderstillägg och för rådhusvaktvaktmästaren det första ålderstillägget. Anslaget till skrifmatialier och bokbinderiarbeten har med hänsyn till något ökadt behof höjts med 100 kronor. Till inköp af ett afvägningsinstrument och en kopieapparat för byggnadschefskontoret har uppförts ett belopp af 230 kronor. Anslaget för aflöning till skrifbiträde har däremot kunnat sänkas med 300 kronor.

Pensioner.

Enär vatten-, gas- och elektricitetsverken enligt Drätselkammarens förmenande böra påföras äfven pensionsbeloppen för förutvarande personal vid verken och då Fröken Anna Geddas pensionering utgjorde ett af villkoren vid stadens öfvertagande af gasverket, har Drätselkammaren öfverflyttat Fröken Geddas pension till gasverkets stat.

Till frågan om Assistenten Lönnqvist pensionering torde Drätselkammaren få återkomma i sammanhang med Vatten- och Gasverksstyrelsens stat.

Brandväsendet.

Emot Brandstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens brandväsende med däri uppförda anslag till en ny brandsoldat och en del nya inventarier m. m, har Drätselkammaren intet att erinra. Drätselkammaren har dock i öfverensstämmelse med hvad ofvan nämnts vid poliskårens stat tillagt ett belopp af 210 kronor 43 öre, utgörande brist från år 1910 å anslaget till underhåll af fastigheten.

Byggnadsnämnden.

Då Drätselkammaren anser riktigast, att hela aflöningen till biträdet å stadsingeniörskontoret påföres Byggnadsnämndens stat, äfven om biträdet utför en del till stadsplaneutredningen hörande göromål, hvilka ju äfven torde ingå i Byggnadsnämndens verksamhet, har Drätselkammaren i sitt förslag ändrat Byggnadsnämndens stat i öfverensstämmelse härmed. I öfrigt har Drätselkammaren intet att anmärka emot Byggnadsnämndens förslag.

Hälsovården.

Den mycket stora brist sedan föregående år, som uppkommit å epidemiska sjukhusets stat, är synnerligen beklaglig. Bristen från år 1909 är ju ej så betydande, men borde likväl hafva upptagits i innevarande års stat. Hvad bristen från 1910 angår synes det vara utredt, att den uppkommit först under de sista månaderna af sagda år, hvarför det är mera förklarligt, att Hälsovårdsnämnden vid uppgörande af förslaget till utgiftsstat för år 1911 ej så noga kunnat beräkna densamma, allra hälst som Hälsovårdsnämnden vid samma tid begärde ett särskildt anslag för att möta de ökade utgifterna för den då utbrutna svåra epidemien. Drätselkammaren har emellertid intet att anmärka emot, att den sammanlagda bristen beräknas, på sätt Hälsovårdsnämnden föreslagit och nu upptages till uttaxering i föreliggande budget.

Den föreslagna höjningen i 1:ste stadsläkarens arvode för vård af landsbygdens sjuka vill Drätselkammaren tillstyrka äfvensom förslaget om en framställning till landstinget om höjning i den fasta årsafgiften. I fråga härom anser sig Drätselkammaren dock böra påyrka, att i framställningen framhålles, att därest densamma icke vinner landstingets bifall staden nödgas bestämdt hålla på det i kontraktet med landstinget förefintliga villkoret om att aldrig emottaga mer än 15 patienter från landsbygden. Ifrågasättas kan också, om icke staden bör betinga sig en ytterligare höjning i afgifterna utöfver den Hälsovårdsnämnden föreslagit, då det stora antalet sjuka från landet vid de större epidemierna, som då alltid vida öfverstiger 15, föranleda en hel del extra kostnader, som eljes icke behöfva ifrågakomma, och som ej ingå i de dagkostnader, hvartill landstinget är skyldigt bidraga i proportion till patientantalet.

Hvad beträffar de mycket afsevärda höjningarne i anslagen till sjuksköterskor och andra biträden samt utgifter för utspisning och medicin m. m. synas dessa anslag vara af Hälsovårdsnämnden beräknade efter de två senaste årens erfarenhet. Ehuru Drätselkammaren anser detta beräkningssätt mindre riktigt, emedan de ovanligt stora epidemierna under dessa år drifvit kostnaderna i höjden på ett osedvanligt sätt, och då det torde vara att hoppas, att dessa förhållanden ej skola blifva konstanta har Drätselkammaren likväl icke vidtagit någon ändring i de föreslagna anslagen; men vill Drätselkammaren uttala den förhoppningen, att, om det låter sig göra, en del af dessa nya och förhöjda anslag icke alls och öfriga endast till en del må tagas i anspråk. Ehuru Drätselkammaren väl inser behofvet och fördelen af en god epidemisjukvård, måste det framhållas, att stadens ekonomi kräfver, att äfven på detta område iakttages största möjliga sparsamhet.

Till Hälsovårdsnämndens begäran om ett anslag äfven för år 1912 till sjukhuskläder vill Drätselkammaren förorda bifall.

Äfvenså har Drätselkammaren intet att erinra emot det föreslagna anslaget till ny epidemivagn.

Sedan kyrkostämman numera i sin stat för år 1912 upptagit hyra för kyrkosalen i Sundinska huset, har Drätselkammaren affört denna utgiftspost från Hälsovårdens stat.

Emot den af Hälsovårdsnämnden föreslagna utgiftsstaten har Drätselkammaren i öfrigt intet att anmärka.

Gatuläggningen.

Kostnaderna för mindre och oförutsedda gatuarbeten samt afgäld för nubbstensbrott har af Drätselkammaren beräknats till 1,000 kronor högre belopp än för innevarande år. Kostnaden för makadamslagning har däremot upptagits till oförändradt belopp.

Hvad beträffar särskilda gatuarbeten har Drätselkammaren jämväl ansett en del sådana böra utföras under nästkommande år. Sedan Kungl. Telegrafverkets nybyggnad nu blifvit fullbordad, torde det blifva nödigt att ordna Biskopsgatan mellan Kyrkogatan och Svartån för trafik. Drätselkammaren har tänkt sig denna gata utlagd med tjärmakadam i körbanan och tegelplattor å gångbanorna. Kostnaden härför utgör 7,000 kronor enligt bifogade kostnadsförslag. (Bil. I.).

I sammanhang med denna gata uppstår frågan om Biskopsbrons ombyggnad eller reparation, då denna bro icke längre kan i sitt nuvarande skick bibehållas. I betänkandet till innevarande års budget meddelade Drätselkammaren, att af anslaget till underhåll af vägar och broar vore beräknadt att utgå ett belopp af 500 kronor till reparation af ifrågavarande bro. Vid närmare syn på saken har Drätselkammaren emellertid funnit, att med en dylik reparation vore litet eller intet vunnet i fråga om brons stabilitet, utan att bron kräfver en fullständig ombyggnad. Någon reparation har därför ej blifvit gjord. I fråga om nybyggnad af denna bro torde vara att räkna med flera alternativ. I första hand bör därvid afgöras, om den nya bron skall utföras endast såsom gångbro liksom den nuvarande bron eller om den bör utvidgas äfven till körbro. Apotekarebron är nu den nordligaste körbron inom staden. Den ökade trafiken och stadens utvidgning ställa oafvisliga anspråk på nya förbindelser öfver ån, och då Biskopsbron ändock måste ombyggas, är det uppenbarligen klokast att utföra den så, att densamma äfven kan förmedla körtrafiken. Beträffande vidare frågan om materialet i bron har Drätselkammaren ansett två slags material kunna komma i fråga, nämligen antingen trä eller armerad beton. Ehuru en träbro torde kunna utföras för något mindre än halfva kostnaden mot en bro af armerad beton, har Drätselkammaren likväl med hänsyn till materialets stora varaktighet ansett det, ej minst ur ekonomisk synpunkt, fördelaktigast att stanna vid förslaget om en betonbro. Enligt närlagda kostnadsförslag (Bil. II) skulle för en sådan brobyggnad erfordras ett anslag af 25,000 kronor.

En mycket centralt i staden belägen gata, som behöfver ordnas, är Munkgatan i dess sträckning mellan Vasagatan och Kaserngatan och vill Drätselkammaren nu hemställa om anslag för detta ändamål. Af närlagda kostnadsförslag (Bil. III) framgår närmare, hur Drätselkammaren tänkt sig gatans ordnande, samt att utgifterna för ändamålet belöpa sig på 14,000 kronor. Detta belopp bör dock minskas med från tidigare beviljadt anslag till denna gata reserverade medel kr. 3,696: 81, hvadan det nu erforderliga anslaget skulle utgöra 10,303 kronor 19 öre.

Den del af Sturegatan, som är belägen mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan är äfven i stort behof af att omläggas och ordnas Enligt kostnadsförslag (Bil. IV) skulle för detta ändamål kräfvas ett anslag af 12,000 kronor.

Med hänsyn till den ökade trafiken vid järnvägsstationen torde vara önskvärdt att förse västra infarten till stationen från Södra Esplanaden med beläggning af tuktad sten. Kostnaden utgör 2,000 kronor.

Sedan åtskilliga år tillbaka har staden förvärfvat nödig mark och byggnader för framdragande af Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan; och anser Drätselkammaren tiden nu vara inne att anlägga denna gatudel, hvilken anläggning enligt närlagda kostnadsförslag (Bil IV) skulle erfordra ett anslag af 6,000 kronor.

Slutligen torde särskilda anslag vara erforderliga för omläggning och reparation af den nuvarande gatubeläggningen dels å Gåsmyregatan och dels å Öfre Kungsgatan. Kostnadsbeloppen utgöra respektive 2,000 och 1,500 kronor.

Drätselkammaren hemställer sålunda, att Stadsfullmäktige måtte bevilja anslag till nedannämnda särskilda gatu- och andra arbeten, afsedda att utföras under nästkommande år, nämligen:

dels af lånemedel:

Till en ny körbro öfver Svartån vid Biskopsgatan af armerad beton ...		25,000: —
Till ordnande af Munkgatan mellan Vasagatan o. Kaserngatan	14,000: —	
med afdrag af förut anslagna	3,696: 81	10,303: 19
Till ordnande och omläggning af Sturegatan mellan Stora gatan och Nedre Trädgårdsgatan		12,000: —
Till beläggning af västra infarten till järnvägsstationen med tuktad sten		2,000: —
Till nyupptagande och anläggning af Handtverkaregatan mellan Vasagatan och Sturegatan		6,000: —
Kronor		55,303: 19
hvaraf, då å förut beviljade lånemedelsanslag för utförda gatuarbeten finnas reserverade ej behöfliga cirka kronor		20,000: —
nu endast behöfva upplånas kronor		35,303: 19

dels och af uttaxerade medel:

Till ordnande af Biskopsgatan	7,000: —
,, omläggning af Gåsmyregatan	2,000: —
,, omläggning af Öfre Kungsgatan	1,500: —
Kronor	10,500: —

Vägunderhåll.

Den af Magistraten påyrkade grundförbättringen af stadens vägstycke å Västerås skog har Drätselkammaren jämte en del andra grundförbättringsarbeten å stadens vägstycken för afsikt att utföra. För dessa arbeten erfordras emellertid ej något nytt anslag, då erforderliga medel ännu finnas tillgängliga af det i 1910 års budget för ändamålet beviljade anslaget.

Hvad beträffar Magistratens förslag om, att staden skulle öfvertaga allt enskilde ännu åliggande vägunderhåll, kan Drätselkammaren ej tillstyrka ett sådant förslag; och hänvisar Drätselkammaren härutinnan till Stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1910 om öfvertagande af vägunderhållet från de fastigheter, som ej äro taxerade som jordbruksfastigheter, med undantag för Kungl. Västmanlands regementes jord, äfvensom till den Drätselkammarens skrifvelse, som låg till grund för Stadsfullmäktiges berörda beslut.

För bestridande af kostnaderna för staden åliggande vägunderhåll under nästkommande år har Drätselkammaren i utgiftsstaten uppfört ett belopp af 3,000 kronor

Vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne.

Emot den af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna ändrade fördelningen på de olika verken af förvaltningskostnader och diverse årliga utgifter har Drätselkammaren intet att erinra.

Då Drätselkammaren i särskild skrifvelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande november tillstyrkt det af Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjorda förslaget till amorteringsplan för de under styrelsen lydande verk, förordar Drätselkammaren jämväl bifall till styrelsens förslag, att denna amorteringsplan må äga tillämpning vid upprättandet af 1912 års budget.

Som det synes framgå af Vatten- och Gasverksstyrelsens skrifvelse, att assistenten Lönnquists pensionering och ersättande med en yngre kraft är en för verkens skötsel fördelaktig åtgärd vill Drätselkammaren, som förut afstyrkt denna åtgärd, nu ej vidare motsätta sig styrelsens ånyo framlagda förslag härutinnan.

Hvad angår styrelsens förslag om höjning af assistentens grundlön från 2,400 till 3,000 kronor, anser Drätselkammaren skäl för denna framställning föreligga och tillstyrker sålunda förslaget.

Herr Danielsson har i denna del reserverat sig mot Drätselkammarens beslut och yrkat afslag å styrelsens förslag.

Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag att endast två år efter platsens inrättande frångå den för kamreraren fastställda lönestaten och bevilja innehafvaren af tjänsten ett personligt lönetillägg kan Drätselkammaren ej biträda. Då det emellertid är Drätselkammaren bekant, att styrelsen i sin kamrerare erhållit en väl kvalificerad person och att han, måhända utöfver sin egentliga tjänstgöringsskyldighet, nedlagt ett tidsödande och förtjänstfullt arbete på utarbetandet af förslaget till amorteringsplan för vatten-, gas- och elektricitetsverken samt omläggning af verkens bokföring, har Drätselkammaren intet emot, att i stället ersättning härför beredes honom. Drätselkammaren vill därför föreslå, att i stället för det personliga lönetillägget åt kamreraren till Vatten- och Gasverksstyrelsens förfogande för år 1912 ställes ett anslag af 600 kronor till extra bokföringshjälp m. m. att i händelse styrelsen så pröfvar skäligt, utgå till kamreraren såsom ersättning för ofvan berörda arbeten.

Beträffande det förändrade sättet för utbetalning af siffergranskarens arvode samt anslaget till tekniskt biträde har Drätselkammaren intet att erinra emot Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag.

Vattenverket.

I öfverensstämmelse med hvad Drätselkammaren yttrat i fråga om fröken Geddas pension, hemställer Drätselkammaren, att assistenten Lönnqvists pension upptages oafkortad bland vattenverkets utgifter. Då Lönnqvist nämligen i det stora hela ägnat sina krafter åt stadens vattenverk, för hvilket han var föreståndare, innan gas- och elektricitetsverken öfvertogos af staden, torde någon fördelning af pensionsbeloppet äfven på dessa sistnämnda verk ej böra ske.

Afloppsledningarne.

Vid uppställningen af nu föreliggande budgetförslag har Drätselkammaren vidtagit den förändringen mot föregående år, att utgifterna för stadens afloppsledningar införts under Vatten-, Gas- och Elektricitetsverkens hufvudrubrik äfvensom att afloppsledningarne påförts å den belöpande andelar i stadens utgifter för ränta och amortering å obligationslån.

Den af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna omläggningen af afloppsledningen i Gåsmyregatan förordas af Drätselkammaren och har Drätselkammaren enligt styrelsens förslag uppfört det erforderliga kostnadsbeloppet, 1,800 kronor till uttaxering i utgiftsstaten.

Gasverket.

Enligt hvad ofvan anförts, har Drätselkammaren påfört gasverket utgiften för Fröken Geddas pensionering 1,000 kronor, hvarjämte här upptagits det af Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda anslaget å 800 kronor till nyanskaffning af afståndständare, hvilket anslag bör bestridas af gasverkets vinstmedel, då gasverket ju har att mot den bestämda afgiften äfven ombesörja tändning och släckning af gaslykterna.

Elektricitetsverket.

Till de i Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag upptagna utgifterna föreslår Drätselkammaren tillägges ett belopp af 6,000 kronor, utgörande arrende till stadskassan för den af elektricitetsverket använda vattenkraften i Svartån. Arrendebeloppet är detsamma, som på sin tid betalades af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget och afser endast vattenkraften, ej turbinhusanläggningen, som ju af elektricitetsverket enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag förräntas och amorteras. Äfven på den tid vattenkraften innehades af Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget, ålåg underhållet af kraftstationen arrendatorn. Med hänsyn till det nu anförda samt kraftstationens fördelaktiga läge och nytta för elektricitetsverket måste det af Drätselkammaren föreslagna afgiftsbeloppet anses såsom mycket måttligt. För utrönande af elektricitetsverkets bärighet och självkostnadspriset för strömalstringen är det nödvändigt, att ifrågavarande afgift ingår bland verkets utgifter. Samma belopp är på inkomstsidan i budgetförslaget uppfördt under hufvudtiteln Arrende för diverse jordlägenheter.

Nyanläggningar och nyanskaffningar för vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Beträffande de af Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda anslagen till nyanläggningar och nyanskaffningar hemställer Drätselkammaren, att stadsfullmäktige måtte af lånemedel bevilja följande belopp, nämligen:

Till *mätare* och *inventarier*		12,000: —
Till en högspänningsgenerator		16,000: —
Till *serviser* samt *oförutsedda utstäckningar* af *allmänna ledningarne* inom och utom stadsplanen		14,000: —
Till ledningar i *Kopparbergsvägen* mellan Stora gatan och Knutsgatan:		
Afloppsledning	23,500: —	
Gasledning	3,300: —	
Elektrisk jordkabel (Snickaregatan—Smedjegatan)	1,000: —	27,800: —
(Drätselkammaren har för afsikt att vid 1913 års budget begära anslag till Kopparbergsvägens omläggning och böra de vidlyftiga ledningsarbetena utföras året förut, så att gatan hinner något sätta sig.)		
Till ledningar i *Bryggerigatan* mellan Biskopsvägen och Skarpskyttebron:		
Afloppsledning	2,800: —	
Vattenledning	3,000: —	
Gasledning	1,600: —	7,400: —
Till ledningar i *Biskopsgatan* mellan Kyrkogatan och Svartån:		
Afloppsledning	900: —	
Gasledning	800: —	1,700: —
Till ledningar i *Gåsmyregatan* mellan Skolgatan och Norra Esplanaden:		
Gasledning	1,400: —	
Elektrisk jordkabel	2,200: —	3,600: —
Transport		82,500: —

Transport		82,500: —
(Den af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna aflopps-ledningen har såsom ofvan nämnts upptagits bland de till uttaxering föreslagna utgifterna för afloppsledningarne).		
Till elektrisk jordkabel i *Hållgatan* mellan Västgötegatan och Stora gatan		1,200: —
Till ledningar i *Sturegatan:*		
Afloppsledning mellan Munkgatan och Stora gatan	300: —	
Elektrisk jordkabel mellan Munkgatan och Stora gatan	500: —	800: —
(Då Drätselkammaren anser, att en ifrågasatt omläggning af Sturegatan mellan Stora gatan och Smedjegatan kan ännu någon tid anstå, har Drätselkammaren här ej upptagit de denna del af gatan afseende ledningarne De föreslagna ledningarne i Vasagatan hafva ej heller af Drätselkammaren här upptagits, då någon omläggning af den ifrågavarande delen af gatan (Munkgatan—Stora gatan) ej är behöflig.)		
Till ledningar i *Handtverkaregatan* mellan Vasagatan och Sturegatan:		
Afloppsledning	500: —	
Vattenledning	1,000: —	
Gasledning	500: —	
Elektrisk jordkabel	1,100: —	3,100: —
(Då Drätselkammaren föreslagit nyanläggning af denna gatudel bör gatuläggningsarbetet föregås af nedläggning af nödiga ledningar).		
Kronor		87,600: —

I fråga om de begärda anslagen till nya gaslyktor och elektriska lampor för stadens yttre belysning kommer Drätselkammaren att yttra sig nedan under rubriken gatubelysningen. Anslaget till afståndständare har, enligt hvad ofvan sagts, af Drätselkammaren uppförts på gasverkets utgiftsstat.

Gatubelysningen.

Af de sju föreslagna nya gaslyktorna tillstyrker Drätselkammaren tre, nämligen en i Biskopsgatan, en i Villagatan och en i Pilgatan, hvaremot de fyra återstående i förslaget upptagna lyktorna, som alla äro afsedda att uppsättas utom stadsplanen, af Drätselkammaren afstyrkas. Kostnaden för nya gaslyktor har sålunda af Drätselkammaren beräknats till 350 kronor i stället för enligt styrelsens förslag 800 kronor. Drätselkammaren tillstyrker anslaget à 300 kronor till elektriska lampor i Skultunavägen. Bland anslag till gatubelysningen bör äfven uppföras kostnaden för den af Stadsfullmäktige den 26 oktober 1911 beslutade gatubelysningen à Lustigkulla 900 kronor med 525 kronor för de fem lyktorna och 375 kronor för själfva belysningen.

I anledning af det förestående bör anslaget till gatubelysningen — af Vatten- och Gasverksstyrelsen beräknadt till 26,500 kronor, hvari ingår kostnad för belysning med två luxlampor — minskas med hvad som belöper à de fyra af Drätselkammaren afstyrkta lyktorna 300 kronor, men ökas med 375 kronor för belysningen à Lustigkulla och alltså upptagas till ett belopp af 26,575 kronor.

Renhållningsverket.

Till renhållningsföreståndaren har under de senaste åren utbetalats såsom ersättning för kontorsbiträde 400 kronor.

Då numera skötseln af landtegendomen Nordanby tillkommit, är renhållningsföreståndaren i behof af bättre hjälp å kontoret; och har Drätselkammaren därför i staten uppfört ett anslagsbelopp af 900 kronor till aflöning från stadskassan af ett å renhållningsverkets kontor anställdt biträde.

I förevarande budget har, sedan Nordanby för renhållningsverkets räkning öfvertagits af staden, en särskild stat för renhållningsverkets landtbruk upprättats och har i anledning däraf i motsats till föregående år värdet af de jordbruksprodukter, som förbrukas i renhållningsverkets stall, påförts stallet såsom utgift. Häraf föranledes den afsevärda ökningen i stallets utgifter. Värdet af ifrågavarande naturaprodukter har i stället uppförts bland jordbrukets inkomster.

För en högst nödvändig reparation af renhållningsverkets stall, särskildt af byggnadens tak har Drätselkammaren uppfört ett belopp af 1,000 kronor.

Då vid uppgörande af innevarande års stat det ännu ej var bestämdt, att staden skulle öfvertaga Nordanby gård, har Drätselkammaren nu måst påföra renhållningsverket bland utgifterna för jordbruket två års arrende (1911 och 1912) för Nordanby.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 23 februari 1911 har upptagits 2:dra årets uttaxering å det då beviljade anslaget af 10,000 kronor till uppsättning af inventarier samt till en del reparationer vid Nordanby.

Parker och planteringar.

Uti Trädplanteringssällskapets förslag till utgiftsstat för stadens parker och planteringar föreslår Drätselkammaren, som för sin del anser, att ön Elba bör så vidt möjligt blifva i sitt naturliga tillstånd, att det begärda anslaget till rödjning och plantering å ön 500 kronor utgår, men att i stället anslaget för underhåll och vård af den naturliga parken å Elba höjes med 100 kronor till 300 kronor.

I denna del hafva Herrar ordföranden, Oest och Sundström reserverat sig och yrkat bifall till Trädplanteringssällskapets förslag.

Under förevarande titel har Drätselkammaren därjämte uppfört dels en uppkommen brist från 1910 å 501 kronor 95 öre, dels ock ett belopp af 25 kronor för tillsyn och vård af de vilda änderna i Svartån inom staden, hvilken tillsyn och vård ej torde behöfva bestå i annat än att i ån hålles tillräckligt med öppet vatten vintertid för ändernas behof.

Hästholmarna.

I anledning af en framställning från Magistraten, huruvida staden vore benägen att öfvertaga ångbåtstrafiken till Elba, hvilken trafik nu ombesörjes af spritbolaget och mot hvilken trafik en del klagomål uppstått, beslöt Drätselkammaren den 8 juni innevarande år såsom svar meddela Magistraten, att Drätselkammaren eventuellt ville i sammanhang med nästkommande års budget göra framställning i ämnet till Stadsfullmäktige. Nu har spritbolagets styrelse under förbehåll af bolagets godkännande erbjudit staden till inköp den ångslup, hvarmed trafiken för närvarande förmedlas, till det låga priset af 2,000 kronor. I allmänhet torde denna ångslup fylla trafikbehofvet. Vid midsommar och andra tillfällen, då större anspråk ställas på trafiken, kan någon ångbåt — såsom skedde genom Drätselkammarens försorg vid sistlidne midsommarhälg utan någon utgift för staden — dessutom förhyras. Då ifrågavarande trafik icke torde medföra förlust och det måste anses lämpligare, att densamma ombesörjes af staden än af spritbolaget, hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt kammaren att för stadens räkning ombesörja ångbåtstrafiken mellan staden och Elba eventuellt äfven Östra och Västra holmarne äfvensom upptaga ett anslag af 2,000 kronor i 1912 års stat att utgå af uttaxerade medel till inköp af ångslupen Märta.

Utöfver de i innevarande års stat upptagna utgiftsposterna för stadens skogar har Drätselkammaren i nu föreliggande förslag uppfört och anhåller om Stadsfullmäktiges godkännande dels af ett anslag å 500 kronor för verkställande af en synnerligen behöflig dikning å skogsmarkerna och dels ett anslag å 300 kronor till stängsel i den del af ägogränsen emot Tunby, som staden är lagligen skyldig att uppföra. Skogarne.

Bland utgifterna för rådhuset har först upptagits en brist å denna titel från år 1910 å kronor 715: 39. Anslagen till uppvärmning, belysning, brandstod samt skötsel af ur hafva uppförts med samma belopp som för innevarande år. Anslaget till diverse utgifter har Drätselkammaren däremot ansett sig böra höja från 300 till 500 kronor. Men härjämte har under nu förevarande rubrik uppförts en del nya utgiftsposter. Under innevarande år hafva i anledning af uppkomna, särskildt yttre bristfälligheter å rådhusbyggnaden en del reparationsarbeten nödvändigtvis måst företages å densamma, och har kostnaden härför upptagits i budgetförslaget med 700 kronor. Vidare har uppförts det enligt Drätselkammarens på Stadsfullmäktiges pröfning beroende förslag om anskaffande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal erforderliga anslagsbeloppet 204 kronor 75 öre. Slutligen anhåller Drätselkammaren i anledning af en framställning från rådhusvaktmästaren med anmälan därom, att det är omöjligt för honom att utan särskildt biträde ombesörja städningen i rådhuset, hvilket förhållande Drätselkammaren kan vitsorda, och då det är orimligt begära, att vaktmästaren, som hela förmiddagarne är upptagen med göromål för tjänstemännens räkning och de flesta eftermiddagar skall passa vid sammanträden, skall för sin ringa aflöning själf bekosta biträde för städningen, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag af 300 kronor till hjälp vid städningen i rådhuset. Rådhuset.

Kostnaden för uppvärmning i stadshotellet har kunnat beräknas till 1,000 kronor lägre belopp än för innevarande år. Likaledes har anslaget till renhållning sänkts från 300 till 60 kronor, detta med anledning däraf, att den yttre renhållningen ingår i den allmänna staden åliggande renhållningen. De 60 kronorna utgöra ersättning för af maskinisten utförd gårdsrenhållning. Stadshotellet.

Genom utdrag af sitt protokoll (Bil. V) för den 10 nästlidne oktober har Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit, att Drätselkammaren ville gå i författning om att medel anordnades till gäldande af en verkens fordran hos f. d. stadshusbyggnadskommitterade för inledning af vatten-, aflopps- och gasledningar i stadshotellet år 1907, utgörande 5,683 kronor. Sedan specificerad räkning å denna fordran af Drätselkammaren infordrats, har Drätselkammaren härmed att, med öfverlämnande af densamma, anmäla förhållandet till Stadsfullmäktige, äfvensom att byggnadsanslaget till stadshotellet är förbrukadt. Härjämte får Drätselkammaren anmäla, att å samma anslag föreligger en brist å kronor 1,598: 61, hvarmed anslaget sålunda öfverskridits. I anledning af det anförda hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville af lånemedel bevilja ett anslag å 7,281 kronor 61 öre till gäldande af berörda räkning från Vatten- och Gasverksstyrelsen samt till täckande af den öfriga bristen i byggnadsanslaget för stadshotellet.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober beslutat att, under förutsättning af Kungl. Maj:ts godkännande från och med år 1912 för stadens räkning öfvertaga Sundinska fondens fastighet, har Drätselkammaren uppfört utgifterna för Sundinska huset under en särskild titel i budgeten. Här har, utöfver beräknade utgifter för fastighetens underhåll och afgälder för densamma, upptagits den af Stadsfullmäktige Sundinska huset.

beslutade årliga ersättningen till Sundinska fonden 5,000 kronor äfvensom enligt Stadsfullmäktiges berörda beslut det belopp, hvartill kostnaden för den af Stadsfullmäktige förut beslutade reparationen af Sundinska huset, beräknad till 6,000 kronor, uppgår utöfver summan af Sundinska husets reservfond, utgörande enligt Drätselkammarens beräkning 1,500 kronor.

Kallbadhuset. Af anslagen till kallbadhuset för innevarande år hafva 850 kronor utgått till aflöning till simlärare och simlärarinna dels för undervisning i torrsimning och dels för simundervisning under sommaren i badhuset. Sedan nu stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober för år 1912 anslagit 1,750 kronor till obligatorisk simundervisning för folkskolans barn, hvilket anslag tydligen ej bör upptagas bland utgifterna för kallbadhuset utan på folkskolans stat, skall ofvanberörda belopp 850 kronor utgå. För kallbadhuset torde därför endast anslås 500 kronor till aflöning af biljettförsäljerska, reparation och underhåll m. m.

Varmbadhuset. Emot badhusstyrelsens specialförslag har Drätselkammaren intet att anmärka, utan förordar bifall till detsamma.

Tullhuset. Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 31 augusti innevarande år skall staden från och med år 1912 öfvertaga kostnaderna för tullhuset, hvarför utgifterna för detsamma i öfverensstämmelse med berörda beslut uppförts särskildt i staten.

Stallet. Utgifterna för stadens stall hafva uppförts med enahanda belopp som för innevarande år.

Renhållning. Detsamma är förhållandet med afseende å den allmänna renhållningen.

Arrenden och afgälder. Sedan nuvarande innehafvaren af fideikommisset Västerås kvarn, till hvilket den s. k. Falkenbergska tomten vid Kvarntullen hör, höjt arrendeafgiften för tomten, hvilken är belägen söder om gamla kyrkogårdens västra del och delvis ingår i kyrkogårdens parkområde, från 75 till 200 kronor, har Drätselkammaren, som ansett sig nödsakad medgifva förhöjningen, då staden icke utan olägenhet torde kunna afstå från utnyttjandet af tomten, upptagit det förhöjda arrendebeloppet i nu föreliggande budget.

Stadens arrende af s. k. Bergstrandska jorden i Herrgärdet och Gåsmyrevreten har af ägaren i kontraktsenlig tid uppsagts att upphöra den 1 januari 1912, i följd hvaraf arrendebeloppet 250 kronor ej nu uppförts i budgeten

Under nu förevarande rubrik har Drätselkammaren insatt en ny post, nämligen arrendet för den till koloniträdgårdar anordnade domprostens lönejord i Lustigkullaoch Skenvretarne, 150 kronor. Inkomsten från koloniträdgårdarne, utgörande trädgårdsinnehafvarens afgifter, återfinnes å inkomstsidan.

Årliga utgifter. Anslaget till fångars vård och förplägning har visat sig något otillräckligt och har höjts med 50 kronor till 250 kronor.

Under titeln årliga utgifter förekommer i innevarande års stat ett anslag å 450 kronor till diverse utgifter för paviljongen i stadsparken. Någon ändring i detta anslag föreslås icke, men har Drätselkammaren i detta sammanhang funnit nödigt uppföra ett anslagsbelopp å 1,000 kronor till en synnerligen behöflig reparation af musikpaviljongen därstädes; och hänvisar Drätselkammaren i fråga om detta anslag till stadens revisorers senaste berättelse samt till Drätselkammarens yttrande i anledning af densamma, i hvilka handlingar förevarande fråga finnes omnämnd.

Med hänsyn till det ökade antalet vid stadens arbeten anställde arbetare har anslaget till olycksfallförsäkring för dem måst höjas från 500 till 600 kronor.

Årsafgiften till Svenska stadsförbundet har i anseende till stadens ökade folkmängd beräknats till 20 kronor högre belopp än för innevarande år eller till 380 kronor.

Under nu förevarande titel har äfven upptagits det af Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober beviljade anslaget å 150 kronor till prenumeration å Svenska stadsförbundets tidskrift för stadsfullmäktiges ledamöter m. fl.

Anslag för undervisningsändamål.

Den enda olikheten mot innevarande års budget, som under rubriken anslag för undervisningsändamål förekommer, är den, att anslagen till matlagningskurser i Sundinska huset tillhopa 700 kronor, då någon framställning om bidrag för år 1912, enligt hvad Drätselkammaren inhämtat, icke torde vara att emotse, ej nu uppförts.

Diverse särskilda ändamål.

I anledning af den till Drätselkammaren af Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober remitterade framställningen från Västmanlands läns arbetsförmedling om beviljande af ett anslag å 2,000 kronor till anstaltens verksamhet, har Drätselkammaren, som tillstyrker bifall till framställningen, uppfört beloppet, hvilket är detsamma som anslaget för innevarande år, i nu föreliggande budgetförslag.

Från Västerås sjukkassors Centralförsamlings fortsättningsförening har äfven i år till Drätselkammaren inkommit ansökan om bidrag för år 1912 efter samma grund och under samma villkor, som Stadsfullmäktige den 23 december 1909 bestämt för 1910 års anslag till föreningen. Drätselkammaren hemställer, att för ifrågavarande ändamål i 1912 års stat upptages ett förslagsanslag till enahanda belopp, som för innevarande år eller 2,500 kronor.

I fråga om anslag till stadsplanekommittén, för hvilken arbeten enligt uppgift torde komma att fortgå äfven hela nästkommande år, är till en början att anteckna en brist från år 1910 å 628 kronor 26 öre. Vidare kommer å innevarande års anslag, 1,000 kronor att uppstå en brist af inemot 3,400 kronor, hvilken brist för utjämning af anslagsbeloppet af Drätselkammaren beräknats till 3,371 kronor 74 öre. Och slutligen bör 1912 års anslag enligt uppgift af stadens byggnadschef, om mätnings- och kartläggningsarbetena utom nuvarande stadsplanen skola kunna utföras i samma omfattning som hittills, hvilket är synnerligen önskvärdt, äfven med beräkning, att en del sådana arbeten kunna verkställas genom ingeniörsbiträdet å stadsingeniörskontoret, beräknas till ett belopp af 3,000 kronor. Drätselkammaren hemställer sålunda, att i 1912 års stat till stadsplanekommitterade uppföres ett sammanlagdt anslag af 7,000 kronor.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 26 nästlidne oktober har här uppförts det beviljade anslaget till renhållningskommitterade 1,000 kronor.

Med anledning af Västerås skridskoklubbs styrelses budgetförslaget bifogade framställning till Stadsfullmäktige om ett förhöjdt bidrag för instundande vinter af 600 kronor, hemställer Drätselkammaren, som anser, att staden icke har anledning att med sina anslag förbättra klubbens ekonomi, att Stadsfullmäktige måtte bevilja klubben samma bidrag som för innevarande år eller 400 kronor, hvilket belopp af Drätselkammaren upptagits i staten, att utgå under samma villkor som hittills gällt.

I skrifvelse till Drätselkammaren, som vidfogats budgetförslaget, har styrelsen för barnhemmet Sparfboet, som nu i hyra för lokal i en af stadens gårdar erlägger 300 kronor om året, anhållit, att lokalen måtte af staden upplåtas kostnadsfritt. Drätselkammaren har funnit denna framställning i hög grad behjärtansvärd, och vill tillstyrka densamma, dock i sådan form, att staden anslår ett bidrag till sparfboet å 300 kronor, detta likväl under villkor, att å barnhemmet icke, utan Fattigvårdssty-

relsens medgifvande intages, barn med hemortsrätt i främmande fattigvårdssamhälle.

Som Stadsfullmäktige torde hafva sig bekant, har Drätselkammaren för stadens räkning af domkyrkokommissionen förhyrt den s. k. Sundénska gården. Gården har dels användts såsom reservepidemisjukhus och dels har där upplåtits och upplåtes fortfarande undervisningslokaler för högre allmänna läroverket. Hyresbeloppet 800 kronor har af Drätselkammaren upptagits i nu föreliggande budgetförslag.

Stadsfullmäktige hafva den 28 september 1911 till Drätselkammaren remitterat en motion af herrar H. Larsson och B. Fjellman om beviljande af ett anslag för år 1912 till Västerås arbetsstuga å 2,500 kronor. Härjämte har dels styrelsen för barnkrubban i en till Stadsfullmäktige ställd, till Drätselkammaren inlämnad skrifvelse anhållit om ett anslag för år 1912 å 1,000 kronor, dels ock, enligt hvad Drätselkammaren erfarit, styrelsen för barnhemmet genom Magistraten hos Stadsfullmäktige gjort framställning om samma anslag som för innevarande år, 500 kronor. Den 29 december 1910 beslöto Stadsfullmäktige vid behandling af innevarande års stat att ur stadskassan anslå till arbetsstugan 2,500 kronor, till barnkrubban 600 kronor och till barnhemmet 500 kronor eller tillhopa 3,600 kronor, dock att från det sammanlagda anslagsbeloppet skulle afgå 1,200 kronor, som för ifrågavarande ändamål skulle af Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel ställas till stadskassans disposition, hvadan alltså i budgeten för år 1911 uppföres ett belopp af 2,400 kronor. Samtidigt beviljade Stadsfullmäktige af Sundinska fondens öfverskottsmedel dels 300 kronor till nattherberget och dels 400 kronor ytterligare till barnkrubban, så att barnkrubbans sammanlagda anslag uppgick till 1,000 kronor eller den summa, som äfven för år 1912 begärts. Enligt Drätselkammarens och Beredningsutskottets vid behandlingen af innevarande års budget uttalade meningar äro ifrågavarande ändamål som förut helt och hållet tillgodosetts genom Sundinska fondens medel, af den beskaffenhet, att de fortfarande böra utgå genom fonden, och att stadskassan endast i den mån fondens tillgångar ej räcka till, må lämna erforderligt fyllnadsanslag. Enligt hvad Drätselkammaren inhämtat af fondens räkenskaper för innevarande år kunna, under förutsättning att ökning i anslaget till nattherberget ej ifrågakommer, de nu ifrågavarande anslagen till arbetsstugan, barnkrubban och barnhemmet, tillhopa 4,000 kronor utgå af fondens beräknade öfverskottsmedel vid årsskiftet och erforderliga förlagsmedel till samma belopp som för i år ändå blifva öfver för Sundinska nämndens behof, om från stadskassan tillskjutes ett belopp af högst 1,000 kronor. Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville till Sundinska nämnden för tillgodoseende af nu ifrågavarande humanitära ändamål ur stadskassan anslå och i 1912 års budget uppföra ett belopp af 1,000 kronor.

Afkortningar. Anslaget till afkortningar har Drätsekammaren med hänsyn till höjningen i utskyldssumman ansett sig böra höja från 26,000 kronor tlll 30,000 kronor.

Förslagsanslaget. Anslaget för diverse utgifter och oförutsedda behof har af Drätselkammaren beräknats till ungefär samma belopp som för innevarande år. För utjämning af budgetens utgifts- och inkomstsidor har anslaget uppförts till kronor 18,494: 65.

Fattigvården. I fattigvårdens utgiftsförslag förekomma en del höjningar af anslag, som särskildt hvad beträffar ordinarie och tillfälliga understöd med penningar resp. 27,000 kronor mot 19,000 kronor och 9,000 kronor mot 6,000 kronor i innevarande års stat äro synnerligen afsevärda och det oaktadt icke ens af Fattigvårdsstyrelsen motiverats. Drätselkammaren har icke tillfälle att bedöma, huruvida dessa höjningar äro behöfliga

och kan därför ej, då behof väl får anses föreligga, motsätta sig de begärda anslagens beviljande.

Drätselkammaren finner det äfven anmärkningsvärdt, att priset pr famn ved beräknats olika i fattigvårdens stat nämligen till kronor 14: 50 för 200 famnar för allmänna fattigvården och till 14 kronor för 180 famnar för fattiggården Karlslund.

Drätselkammaren anser det nuvarande arvodet 1,000 kronor till fattigvårdens kamrerare vara fullt tillräckligt och afstyrker den af Fattigvårdsstyrelsen föreslagna höjningen af detsamma.

Lönereglerings- och pensionskommitterade hafva i sitt senaste utlåtande till Stadsfullmäktige i fråga om Magistratens omorganisation och lönereglering anmärkt, att med anledning af de ständigt ökade göromålen för stadens ombudsman denne borde befrias från en del af sin arbetsbörda, exempelvis sekreterareskapet i fattigvårdsstyrelsen, hvilket emot särskildt arvode borde lämnas till den föreslagna nya stadsnotarien, i händelse denne ville åtaga sig uppdraget Drätselkammaren delar kommitterades uppfattning härutinnan och får i anledning däraf föreslå, att bland fattigvårdens utgifter uppföres ett anslag till arvode åt sekreterare i Fattigvårdsstyrelsen å 500 kronor. Beloppet är detsamma, som före ombudsmannatjänstens inrättande utgick för ändamålet.

Folkskoleväsendet.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 26 nästlidne Oktober har Drätselkammaren att yttra sig öfver Folkskolestyrelsens förslag till budget för folkskoleväsendet år 1912.

Hvad då beträffar Folkskolestyrelsens hemställan, att Stadsfullmäktige måtte bekräfta vissa kyrkostämmobeslut angående pensioner åt vissa lärare m. fl. föreslår Drätselkammaren, att då lönereglerings- och pensionskommitten ännu ej framlagt något förslag rörande pensionering af stadens tjänstemän m. fl., men enligt hvad Drätselkammaren erfarit, har denna fråga under utredning, Stadsfullmäktige ville för närvarande bevilja ifrågavarande pensioner endast för år 1912.

Emot förslaget om uppflyttande af vissa lärare i högre lönegrad har Drätselkammaren intet att erinra.

Likaledes tillstyrker Drätselkammaren det af styrelsen begärda anslaget å 500 kronor till barnbespisning under nästkommande år.

Enligt hvad ofvan anförts föreslår Drätselkammaren, att det af Stadsfullmäktige den 26 nästlidne oktober beviljade anslaget till obligatorisk simundervisning för stadens folkskolebarn 1,750 kronor upptages bland utgifterna i folkskolans stat.

Genom utdrag af sitt protokoll för den 2 innevarande november, hvilket öfverlämnats till Drätselkammaren, har Folkskolestyrelsen hemställt om inrättandet af två ordinarie lärarebefattningar — enligt hvad af det begärda anslagsbeloppets storlek framgår, i stället för de nuvarande e. o. lärarebefattningarne — från och med den 1 juli 1912 och för ändamålet anhållit om ett anslag å 300 kronor. Under förutsättning att Drätselkammarens uppfattning af framställningen är riktig, har Drätselkammaren, ehuruväl något skäl för densamma ej anförts, tillagt beloppet i staten.

Af folkskolans räkenskaper framgår, att vid 1911 års början förefanns en behållning af 8,667 kronor 28 öre.

I innevarande års budget har bland inkomsterna uppförts en behållning från föregående år af 4,992 kronor 22 öre. Skillnaden mellan dessa belopp 3,675 kronor 6 öre skulle sålunda utgöra för 1912 års budget disponibel behållning. Någon sådan har emellertid ej af Folkskolestyrelsen upptagits. Då den dock faktiskt föreligger,

hemställer Drätselkammaren att densamma uppföres bland folkskolans inkomstsr i 1912 års stat, dock med ett till 3000 kronor jämkadt belopp, enär af räkenskapen att döma någon mindre brist synes komma att uppstå under innevarande år.

Kyrkliga ändamål

Enligt uppgift från kyrkorådet belöper sig uttaxeringen för kyrkliga ändamål enligt kyrkostämmans beslut till 30,518 kronor 5 öre.

Anslag af lånemedel

Inom linien har sist på utgiftssidan uppförts alla de anslag af lånemedel, som förut under år 1911 af Stadsfullmäktige beviljats, nu äro på Stadsfullmäktiges pröfning beroende och i sammanhang med 1912 års budget äskats.

Inkomsterna:

Behållning från föregående år.

Äfven för 1912 års budget har staden att räkna med en behållning från föregående år, hufvudsakligen uppkommen genom större inkomster af brännvinsmedel, än som beräknats, samt af vatten-, gas och elektricitetsverkens vinstöfverskott från år 1910. Behållningen, efter afdrag af en del brister, som ej särskildt upptagits i nu föreliggande stat, har beräknats till samma belopp som i innevarande års budget eller 40,000 kronor.

Räntor och kapitalafbetalningar.

Bland räntor och kapitalafbetalningar har i nu föreliggande budgetförslag uppförts äfven hvad som härutinnan belöper å afloppsledningarne, då samma belopp påförts afloppsledningarne såsom utgift.

Inom linien har här insatts det belopp, Vatten- och Gasverksstyrelsen enligt den föreslagna amorteringsplanen för verken har att till Drätselkammaren erlägga, med tillägg af afloppsledningarnes andel i obligationslånens förräntning och amortering 10,220 kronor 28 öre, utgörande 111,690 kronor 22 öre. Beloppet har erhållits sålunda, att från slutsumman ränta och amortering i bilagan till styrelsens specialförslag, 105,370 kronor 62 öre, dragits den beräknade räntan å styrelsens rörelsekapital 4,500 kronor, sistnämnda belopp dock med afdrag af hvad som af räntan å rörelsekapitalet beräknats belöpa å afloppsledningarne kronor 599: 32. Till den sålunda erhållna summan 101,469 kronor 22 öre har sedan lagts afloppsledningarnes ränta och amortering 10,220 kronor 28 öre, Efter afdrag af de ränte- och amorteringsbelopp, som belöpa å verkens jämte afloppsledningarnes andelar i obligationslånen 86,193 kronor 5 öre, återstår till afsättning 25,496 kronor 72 öre.

Ränta å Vatten- och Gasverksstyrelsens förlagskapital.

Den beräknade räntan å Vatten- och Gasverksstyrelsens förlagskapital, som tydligen ej behöfver afsättas, då någon amortering å detta kapital ej förekommer utan detsamma tillhandahålles af Drätselkammaren genom tillgängliga eller tillfälligt upplånade medel, har upptagits bland inkomsterna under en särskild titel med förslagsvis 4,500 kronor.

Tomtören.

Beloppen af inkomsterna af tomtören äro desamma som i 1911 års budget.

Arrende för diverse jordlägenheter.

Arrendet för egendomen Nordanby har, sedan detsamma öfvertagits af staden för renhållningsverkets räkning, nedsatts från 1,600 till 1,500 kronor.

Då jorden närmast lägenheten Eriksdal ingår i det till tuberkulossjukhuset upplåtna området har arrende nu endast kunnat upptagas för Sundinska utmarken, tillsammans med hvilken nyssnämnda jord förut varit utarrenderad för 260 kronor, med 200 kronor.

Hvad lägenheterna å västra utmarken beträffar har arrendet för ett mindre område af Käringberget, som i innevarande års budget är upptaget med 25 kronor

upphört, då området numera användes som lekplats för barn, hvaremot nu tillkommit en afgift å 10 kronor för ett mindre markområde af Ragvalds backe intill lägenheten Larslund.

Bland inkomsterna för diverse arrenden har utgått afgiften 10 kronor för mark af vattenborgsområdet, sedan innehafvaren förklarat sig ej vilja behålla arrendet, men insatts ett belopp af 250 kronor, utgörande beräknade afgifter från innehafvarne af lotter i koloniträdgårdarne.

I fråga om hyresmedel hafva tillkommit dels 25 kronor för en plats för fotografiatelier å Kungsängen, som Drätselkammaren upplåtit tillsvidare till A. Sköld, dels ock 6,000 kronor för vattenkraften i Svartån, hvilket belopp enligt hvad ofvan nämnts af Drätselkammaren föreslagits skola påföras elektricitetsverket som utgift.

Brändväsendet. Inkomsterna för brandväsendet hafva upptagits enligt Brandstyrelsens förslag med 3,000 kronor.

Byggnadsnämnden De för stadsingeniörens och stadsarkitektens arvodesförrättningar till stadskassan inflytande afgifterna hafva beräknats såsom Byggnadsnämnden föreslagit till 1,000 kronor.

Hälsovården. Emot den af Hälsovårdsnämnden gjorda beräkningen af inkomsterna å nämndens stat har Drätselkammaren intet att erinra.

Hyror af stadens gårdar m. m. Enligt Bil. Litt. N 1 och 2 har Drätselkammaren beräknat hyrorna af stadens gårdar och inköpt mark för stadsplanens genomförande till 24,000 kronor. Detta belopp öfverstiger motsvarande summa i 1911 års stat med 4,500 kronor, beroende därpå, att Drätselkammaren under innevarande år företagit en genomgående höjning af hyrorna.

Stadshotellet. Såsom i fråga om utgifterna för stadshotellet ofvan omförmälts, har Drätselkammaren nedsatt kostnaden för uppvärmning. I anledning häraf har äfven hyresgästernas andel i samma kostnad måst nedsättas med 500 kronor. I öfrigt äro inkomsterna desamma som för innevarande år.

Sundinska huset Å det af Stadsfullmäktige den 25 November 1909 af uttaxerade medel beviljade anslaget å 1,000 kronor till reparationer i och iordningsställande af det till matlagningskurser upplåtna köket i Sundinska huset har, sedan ifrågavarande arbeten verkställts, uppstått en besparing af 507 kronor 83 öre. Detta belopp har Drätselkammaren nu uppfört bland Sundinska husets inkomster.

Inkomsterna i öfrigt af huset utgöras af hyror enligt nu gällande aftal samt företagna och af Drätselkammaren beslutade förhöjningar.

Skogarne. Försäljningen af diverse skogsprodukter har beräknats skola inbringa 100 kronor utöfver det belopp, som upptagits i 1911 års budget, eller 1,500 kronor.

Gräs- och sjöslog. Inkomsten häraf har beräknats till samma belopp som i senaste budget.

Hamnen. Till hamnstyrelsens specialförslag till stat för hamnen tillstyrker Drätselkammaren bifall; och har Drätselkammaren i enlighet med detta förslag uppfört de från hamnkassan till stadskassan ingående beloppen, hvilka beräknats efter samma grund som enligt 1911 års stat dock med undantag af ränta och amortering för tullhusbyggnaden, då denna utgift numera enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 sistlidne Augusti skall gäldas af stadskassan.

Tullhuset. Såsom inkomst af tullhuset har upptagits hyra därstädes för hamnkontorets lokal med 500.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken. Under hänvisning till hvad Drätselkammaren anfört i fråga om gatubelysningen föreslår Drätselkammaren, att inkomsterna för gasverket af den allmänna belysningen höjas med 75 kronor. I öfrigt är intet att anmärka emot de af Vatten- och Gasverksstyrelsen beräknade inkomstbeloppen från vatten-, gas- och elektricitetsverken.

Renhållningsverket. Då renhållningsverket för sitt jordbruk vid Nordanby är i behof af gödningsämnen, har inkomsten för försäljning af komposter, stallströ och sopor måst beräknas endast till 1,500 kronor emot 2,000 kronor i innevarande års stat. Inkomsten af försåld slog har höjts från 300 kronor till kronor 853: 75 samt inkomsten för hämtning af latrinkärl från 600 kronor till 769 kronor. En ny inkomstpost å 150 kronor har tillkommit nämligen hyra för plats för en petroleumcistern å renhållningsverkets område. Inkomsterna af jordbruket hafva beräknats efter innevarande års skörd. Då denna varit synnerligen knapp till följd dels af det dåliga året och dels af föregående dålig skötsel af jorden, är det att hoppas att ifrågavarande inkomst i framtiden skall kunna i afsevärd mån höjas.

Kallbadhuset. Efter det nya varmbadhusets tillkomst samt i följd af det dåliga vattnet vid Svartåns utlopp är det att emotse, att frekvensen i kallbadhuset kommer att nedgå, hvarför Drätselkammaren beräknat inkomsterna af kallbadhuset år 1912 till 500 kronor emot 700 kronor i 1911 års stat.

Varmbadhuset. Inkomsten af badafgifter i varmbadhuset har upptagits i enlighet med Badhusstyrelsens beräkning till 23,000 kronor.

Utdelning å aktier. Utdelning å stadens aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag beräknades för innevarande år efter 3 %, men blef endast 2 %. Drätselkammaren har därför icke ansett sig kunna i nu föreliggande budget upptaga större utdelning än efter 2 % med 21,494 kronor.

Brännvinsmedel. Stadens andel i utminuterings- och utskänkningsafgifterna har nedgått och upptagits med kronor 808: 40 mot kronor 992: 25 i innevarande års stat.

Med ledning af innevarande års faktiska inkomster samt uppgifter från spritbolaget har däremot afsevärda höjningar kunnat göras i de beräknade inkomsterna dels af stadens direkt af spritbolaget uppburna andel i vinsten å utminuteringen och utskänkningen, dels ock af stadens andel af till statskontoret inlevererade vinstmedel af ifrågavarande rörelse, nämligen i förra fallet från 100,000 till 126,000 kronor och i senare fallet från 8,000 till 14,000 kronor.

Diverse inkomster. Räntan å Elementarläroverkets för flickor lån ur stadskassan utgör för innevarande år 320 kronor. Sedan en kapitalafbetalning å 500 kronor skett, har räntan i nu föreliggande budget upptagits med 300 kronor.

Det i 1911 års budget uppförda räntebeloppet 100 kronor å af Drätselkammaren förskotterade medel för tillbyggnad af sjukhuset vid fattiggården har icke i nu föreliggande budget upptagits, enär sista årets uttaxering å ifrågavarande anslag uppförts å fattigvårdens utgifsstat för år 1912.

Amorteringen för reparation af lärarebostaden vid Herrgärdskolan utgör för år 1912 kronor 716 emot 796 kronor för innevarande år.

Inkomsten af platshyror för karuseller m. m. har i år uppgått till afsevärdt högre belopp än det i 1911 års budget upptagna beloppet 1,000 kronor. Drätselkammaren har i anledning häraf nu höjt ifrågavarande inkomstpost till 1,500 kronor.

I öfrigt äro beloppen under nu förevarande titel oförändrade.

Uttaxeringen.

Till täckande af den uppkomna skillnaden mellan budgetens enligt ofvan beräknade utgifter och inkomster, hvilken skillnad utgör 626,470 kronor 87 öre erfordras en uttaxering af 6,75 % å det jämlikt § 57 af Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad enligt den af pröfningsnämnden fastställda taxeringen innevarande år beräknade sammanlagda inkomstbeloppet för staden 9,281,050 kronor, motsvarande efter förutvarande beräkningsgrund sex kronor 75 öre pr bevillningskrona. Med hänsyn till den synnerligen afsevärda ökningen af den beskattningsbara inkomsten i staden, hvilken ökning med samma uttaxeringsprocent som för innevarande år tillför staden ett ökadt skattebelopp af ej mindre än omkring 92,000 kronor, äfvensom till den stora ökningen i inkomster af brännvinsmedel, nära 32,000 kronor borde en nedsättning i uttaxeringen pr bevillningskrona nu kunnat verkställas. Orsaken till att detta icke kan ske är att söka däri, att en del nämnder och styrelser genom oproportionerligt ökade anslagskraf ställt synnerligen stora anspråk på budgeten. Drätselkammaren har emellertid ej i det stora hela ansett sig böra tillbakavisa dessa anslagskraf, då uttaxeringen ändock kunnat hållas nere vid samma procent som förra året. Men det torde i detta sammanhang böra erinras, att för att icke uttaxeringen till ett kommande år skall behöfva höjas, det är oundgängligen nödvändigt, att vederbörande styrelser och nämnder dels vid användandet af till deras förfogande ställda anslag iakttaga, där så ske kan, största möjliga sparsamhet, dels ock vid framtida framställningar om anslag söka i hvad på dem ankommer tillse, att större kraf på stadskassan ej ställas, än hvad behofvet oundgängligen kräfver.

På grund af det nu anförda föreslår Drätselkammaren emellertid, såsom ofvan antydts, att Stadsfullmäktige till täckande af bristen i 1912 års budget besluta en uttaxering för år 1911 af 6,75 % å den i enlighet med 57 § af Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad enligt senaste taxering uppskattade och beräknade inkomsten i staden.

Västerås den 13 november 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Bil. I.

Biskopsgatan

från Kyrkogatan fram till ån belägges i körbanan med tjärmakadam och i gångbanan med tegelplattor. Gatans mått c:a 60 × 12 m.

Schaktning och grusfyllning	1,250: —
Kant- och sidsten, ny 140 m. à 10: —	1,400: —
» » läggning 140 m. à 1: —	140: —
Tjärmakadam i körbanan 400 m. à 3: 50	1,400: —
Tegelplattor i gångbanorna 400 m. à 6: 20	2,480: —
Diverse omkostnader	330: —
Summa Kr.	7,000: —

Gösta Smitt.

Bil. II.

Kostnadsförslag för armerad betonbro öfver Svartån vid Biskopsgatan.

Litt.	Arbete	Slag	Antal	à kr.	Kostnad	Summa	Slutsumma
A.	*Grunden* utföres vid lågt vattenstånd.						
	Pålning	st.	108	15	1,620: —		
	Spontning	m.	65	10	650: —		
	Följare	m	65	2	130: —	2,400: —	
B.	*Beton* i pelare och landfästen 1: 3 1/2: 4 incl.						
	formkostnaden, landfästen	m.	160	40	6,400: —		
	pelaren	m.	30	40	1,200: —		
	brokonstruktionens beton 1: 2 1/2: 3	m.	130	50	6,500: —	14,100: —	
C.	*Järninlägg* af 1:ma medelhård martin	ton	17	200	3,400: —	3,400: —	
D.	*Granitbeklädnad* i vattengången					1,000: —	
E.	*Beläggning å brobanan*	m.	180	10	1,800: —	1,800: —	
F.	*Räcken*	m.	76	10	760: —	760: —	
G.	*Afputsning* af brons synliga yta, spritputs					400: —	23,860: —
H.	*Fyllningsarbeten* samt släntbeklädnader m. m.						1,140: —
						Summa Kr.	25,000: —

Gösta Smitt.

Den 9/11 1911.

Bil. III.

Munkgatan från Vasagatan till Kaserngatan förses med 6 meter bred körbana af tjärmakadam och 2:ne 2 meter breda, grusade gångbanor med ränstenar af fältsten. Återstående delar af gatan närmast byggnaderna ordnas till gräsmattor.

Schaktning och fyllning 1,440 kbm. à 1: 50	2,160: —
Grus 900 cm. à 3: —	2,700: —
Rännstenar af fältsten 600 m. à 3: —	1,800: —
Tjärmakadam 1,800 kvm. à 3: 50	6,300: —
Diverse och ej sp. kostnader	1,040: —
Summa Kr.	14,000: —

Kostnaden för gräsmattorna är ej här medtagen

Gösta Smitt.

Bil. IV.

Kostnadsberäkning för utförande af nedanstående gatuarbeten:

Sturegatan från Stora gatan till Nedre Trädgårdsgatan förses i körbanan med fältsten och i gångbanorna med ett gångplan af tuktad sten i öfrigt med fältsten:

1,020 kbm. schaktning à 1: —	1,020: —	
900 kbm. grus à 3: —	2,700: —	
340 mtr. ny kant- och sidsten à 10: —	3,400: —	
340 mtr läggning af sidsten	340: —	
850 kvmtr fältstensättning i körbanan à 2	1,700: —	
255 kvmtr tuktad sten i gångbanorna à 6,20	1,581: —	
340 kvmtr fältstensättning i gångbanorna à 2: —	680: —	
Dagvattenbrunnar m. m.	579: —	12,000: —

Handtverkaregatan från Vasagatan till Sturegatan utlägges och förses i körbanan med tuktad småsten eller tjärmacadam och gångbanorna af pinnmo:

680 kbmtr schaktning och fyllning à 1: —	680: —	
325 kbmtr grus i körbanan och till kantsten à 3: —	975: —	
190 mtr kantsten med läggning à 7: —	1,330: —	
564 kvmtr sättning af körbanan à 5: —	2,820: —	
Fyllning af trottoarer m. m.	195: —	6,000: —
	Kronor	18,000: —

Gösta Smitt.

Bil. V.

Utdrag af protokoll, hållet vid Vatten- och Gasverksstyrelsens i Västerås semmanträde den 10 Oktober 1911.

§ 184

Upptogs till förnyad behandling det vid Styrelsens sammanträde den 11 näst-lidne Juli bordlagda ärendet rörande verkens fordran hos f. d. Stadshusbyggnads-kommitterade för inledning af vatten-, aflopps- och gasledningar i Stadshuset år 1907.

Det meddelades, att verkens fordran enligt räkenskaperna uppginge till 5,683 kronor, å hvilket belopp specificerad räkning öfverlämnats till stadshusbyggnadskommitterade den 28 Mars 1908 samt att vid förfrågan å stadens kamrerarekontor den upplysningen erhållits, att medel till ändamålet i fråga icke funnes anvisade.

Styrelsen beslöt genom utdrag ur protokollet anhålla hos Drätselkammaren, att Kammaren ville gå i författning om att medel anordnades för täckande af verkens berörda fordran.

Paragrafen förklarades genast justerad.

Som ofvan

In fidem

C. Fogelberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åberopande af 60 § Kungl. Förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 Mars 1862 får Magistraten härhos öfverlämna bilagda af Drätselkammaren efter Magistratens anhållan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1912 med därtill hörande bilagor samt Drätselkammarens protokoll i ärendet.

Beträffande Drätselkammarens förslag till aflöningsstat för Magistraten och Rådstufvu Rätten sammanfaller detta med Stadsfullmäktiges beslut den 30 sistlidne november i då af Stadsfullmäktige afgjorda ärendet angående omorganisation af Magistraten och Rådstufvu Rätten samt lönereglering för dess ämbets- och tjänstemän, allenast med det undantag att stadsnotariens grundlön enligt Stadsfullmäktiges beslut skall efter den förändrade organisationens genomförande utgå med 2,500 kronor.

Sedan Magistratens samtliga tjänsteinnehafvare, enligt hvad bilagda bevis ger vid handen, numera förklarat att de underkasta sig den förändring i arbetsordning, som föranledes af den utaf Stadsfullmäktige antagna nya lönestat och arbetsordning samt att, därest den nya lönestaten samtidigt kommer att tillämpas, de vilja från och med nästa års början iakttaga den nya arbetsordningen hemställer Magistraten:

att för år 1912 aflöningarne för Borgmästaren och Rådmännen måtte upptagas till samma belopp som Drätselkammaren föreslagit, men till Stadsnotarien med ett förhöjdt belopp af 500 kronor till 2,500 kronor.

Drätselkammaren har föreslagit att aflöningen till innehafvaren af ordinarie skrifbiträdesplatsen å kronouppbördskontoret måtte höjas från 900 kronor till 1,000 kronor.

Under erinran om att åt skrifbiträdet å Drätselkammarens expedition är föreslagen en aflöning af 1,200 kronor får Magistraten på de skäl, kronouppbördskassören i sin bilagda skrifvelse till Magistraten anfört samt för att skrifbiträdet å kronouppbördskontoret ej skall komma i sämre ställning än andra fast aflönade kvinliga skrif biträden hemställa:

att lönen till ordinarie skrifbiträdet å kronouppbördskontoret höjes till 1,200 kronor.

Stadsfiskalens af Magistraten i skrifvelse till Drätselkammaren understödda framställning om ökning af poliskåren med en öfverkonstapel och fyra ordinarie poliskonstaplar har Drätselkammaron ansett sig böra tillstyrka i afseende å de föreslagna ordinarie konstaplarne, hvaremot Drätselkammaren afstyrkt tillsättande för närvarande af en öfverkonstapel.

Af de skäl som Drätselkammaren anfört mot tillsättande af en ny öfverkonstapel kan endast ett hafva någon betydelse, nämligen att staden ej skulle äga råd att på en gång medgifva en sådan ökning i kostnaden för polisen. För detta skäl måste Magistraten böja sig om detta af Stadsfullmäktige anses hafva större vigt än nyttan af att städse å poliskontoret finns en polisman med högre utbildning och större omdöme än de hvarå skäligen anspråk kan ställas å de ordinarie konstaplarne hvaraf alltid en ej obetydlig del endast haft kortare tjänstgöring.

Därest ej ekonomiska skäl därför utgöra hinder hemställer Magistraten:

att Stadsfullmäktige ville besluta att för en ny öfverkonstapelstjänst lämna anslag af 1,950 kronor.

I öfrigt har Magistraten icke något att tillägga till sin skrifvelse i ärendet till Drätselkammaren den 19 sistlidne oktober och Drätselkammarens förslag.

Västerås rådhus den 5 december 1911.

På Magistratens vägnar:

J. W. Ödman.

Helge Cronholm.

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 19 december. XV.

N:o 90.

Särskilda kommitterades förslag ang. inskränkning i försäljningstiderna för brännvin m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den af Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för behandling af frågan om inskränkning af tiderna för utminutering och utskänkning af brännvin m. m. samt om öfriga lämpliga åtgärder för hämmande af rusdrycksmissbruket får härmed till Stadsfullmäktiges ompröfning aflämna följande yttrande och förslag.

Det vidsträckta uppdrag, som kommittén erhållit, nödvändiggör utredningar af olika slag och möjligen samarbete med andra korporationer, för hvilket allt den tid, som hittills stått kommittén till buds, varit alltför knapp, men anser sig dock kommittén redan nu böra afgifva förslag i den mest trängande af de frågor, som kommit under dess pröfning, nämligen tiderna för utminutering och utskänkning af brännvin inom staden. Så oafvislig synes kommittén en inskränkning i dessa tider, sådana de nu äro bestämda, förefalla, att frågan härom måste fortast möjligt afgöras, äfven utan direkt samband med andra önskvärda åtgärder till nykterhetens fromma i samhället.

Efter öfvervägande af de faktorer, som härvid måste tagas i betraktande, och efter inhämtande af närslutna yttrande från Västerås handtverksförening vill kommittén som sin åsikt uttala,

att tiderna för utminutering och vanlig utskänkning af brännvin böra i det hela sammanfalla;

att inskränkning af omförmälda tider i synnerhet är af betydelse måndagsmorgnar, fredagseftermiddagar samt lördagar; och

att starka skäl förefinnas för den totala stängning under lördagen, som från många håll påyrkats, men att en sådan af formella och rättsliga skäl icke för närvarande lär kunna genomföras.

Och får kommittén med afseende härpå framställa följande förslag till tider för utminutering och utskänkning af brännvin inom staden att gälla tills vidare, dock ej med afseende å s. k. första klassens restauranter:

1. *Utminutering* af brännvin får ske endast under följande tider:

måndagar kl. 1—6 e. m.
tisdagar, onsdagar, torsdagar kl. 9 f. m.—6 e. m.
fredagar kl. 9 f. m.—5 e. m.
lördagar kl. 9 f. m.—12 midd.,

dock att brännvin till en mängd af minst 5 liter, som rekvirerats före stängningstid, må genom afsändande till främmande ort kunna expedieras under loppet af en timme efter respektive stängningstider.

2. *Utskänkning* af brännvin får äga rum endast under sådan tid, då utminutering är tillåten; dock må intill kl. 6 fredagar och lördagar samt intill kl 9 e. m. öfriga hvardagar vara tillåtet att servera en sup, innehållande högst 5 centiliter brännvin och, där så önskas, 1/3 liter öl åt person, som samtidigt förtär lagad mat till ett pris af minst 30 öre, därvid dock icke åt samme person må å samma lokal och afton serveras mer än hvad ofvan bestämdt är.

Slutligen vill kommittén, då det synes vara af yttersta vikt för nykterhet och allmän ordning, att gällande föreskrifter för handeln med de alkoholhaltiga dryckerna på så effektivt sätt som möjligt upprätthållas och öfvervakas, och detta icke torde kunna ske utan en förstärkning af den förefintliga ordningsmakten, hos Stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige ville vidtaga på dem ankommande åtgärder för att en lämplig polisman, helst med underbefäls ställning, förordnas med uppdraget att tills vidare såsom tillsyningsman eller inspektör noggrant öfvervaka utminutering och utskänkning af brännvin, vin och maltdrycker samt andra därmed jämförliga drycker, äfvensom att Stadsfullmäktige ville hos spritbolaget utverka bidrag till denne tillsyningsmans aflöning.

Reservationer mot vissa delar af kommitténs yttrande hafva inlämnats dels af hr Sundström, dels af fru Strandberg samt herrar Danielsson och Larsson, hvilka reservationer här biläggas.

Västerås 29 nov. 1911.

A kommitténs vägnar:

Fredr. Fåhræus.
Ordf.

Helge Cronholm.

Till Västerås Stadsfullmäktiges Nykterhetskommitté.

Till svar å Västerås Stadsfullmäktiges Nykterhetskommittés skrifvelse af den 10 nov. beslöt Västerås Handtverksförening på sammanträde den 16 nov. afgifva följande uttalande.

Då en inskränkning af tiden för utminutering och utskänkning af brännvin och därmed jämförliga drycker samt öl och vin otvifvelaktigt kommer att verka till stort gagn för yrkesarbetare och arbetare i allmänhet, ity det visat sig, att dag efter aflöningsdag samt måndagar arbetet ofta försummats, vill föreningen uttala som sin önskan, att följande inskränkningar måtte vidtagas: Lokal, där utminutering eller utskänkning äger rum, må hållas öppen hvardagar i allmänhet fr. kl. 9 f. m.—6 e. m., fredag 9 f. m.—5 e. m., lördagar och dag före helgdag stängdt hela dagen, måndag och dag efter helgdag öppet kl. 1—6 e. m.

Dessutom vill föreningen särskildt framhålla som ett önskemål, att vinhandel och ställen, där öl finnes till hämtning, måtte inbegripas under samma tidsbestämmelser.

Västerås den 17 nov. 1911.

För Västerås Handtverksförening:

Johan Svensson.

Emil Tengström.

Mot kommitterades beslut får jag afgifva min reservation. Angående stängningstiden på lördagarne anser jag att tiden borde inskränkas med tre timmar eller till kl. 2 e. m., därvid utgående från att Västerås spritbolag genom Konungens Befallningshafvande erhållit laglig rätt till utöfvande af brännvinshandel och att med denna rätt följer skyldigheten att dagligen på lämpliga tider tillhandahålla brännvin å dess utminuteringsssälle. Genom att priserna numera i länet och angränsande län äro lika å allt egentligt brännvin har Västerås Spritbolag med de goda lördagskommunikationer, staden har fått, en kundkrets, sträckande sig c:a 150 km. norrut. Då en stor del af dessa människor fått Västerås som sin stad och stadens egentliga torgdag är lördag, reser en massa folk från ofvanför liggande bruk till Västerås nämnda dag för sina uträttningar, då de den dagen ej gå miste om mer än halfva dagens aflöning; och med dessa stadsresor följer att flertalet på samma gång köper sitt brännvin.

Med denna inskränkning i tiden, som kommitterade föreslagit eller öppet endast till kl. 12 midd., är det omöjligt att kunna expediera alla hitresta brännvinsköpare. I nykterhetsafseende vinner man intet, och en otreflig köbildning på lördagsförmiddagarne blir följden.

Sista årens ökade fylleristförseelser torde man kunna tillskrifva dels de stora byggnadsarbetena i staden och med dem följande löst folk, dels ock stridigheterna inom byggnadsfacket, som tillåtit äfven fackarbetare gå sysslolösa.

Från praktisk synpunkt har jag ej samma uppfattning som kommitterade angående stängningstiden hvardagar kl. 6 e. m. å utskänkningsställen. Tiden är nu kl. 9 e. m. och en inskränkning till kl. 7 e. m. borde utan olägenhet kunna ske utan att därvid några större rubbningar i de resp. föreståndarnes kontrakt med bolaget inträffa.

Till denna syn på saken har jag kommit på grund af den omständigheten att det största antalet arbetare ej äro absolutister. Skulle då någon af dessa önska köpa sig en sup, kan detta ej låta sig göra utan att han försummar sitt arbete eller att han under arbetstiden själf eller genom budskickning köper en liter brännvin Huru denna nykterhetssträfvan sålunda verkar borde stå klart för alla.

Den föreslagna inskränkningen i tiden för utminutering af brännvin anser jag ej böra bestämmas så att hinder lägges för spritbolaget att efter stängningstiden expediera de beställningar som äro inkomna. Sådant hinder kan nu uppstå å fredagar och lördagar med den af kommittén föreslagna inskränkningen af tiderna.

Axel Sundström.

Under framhållande af att enligt vår mening öppethållandet af spritbolagets i Västerås utminutering under dag efter aflöningsdag i hög grad bidrager till en stegrad spritkonsumtion bland stadens invånare och däraf följande nöd och elände, få undertecknade afgifva reservation mot Stadsfullmäktiges nykterhetskommittés beslut att ej uttala sig för fullständig lördagsstängning af ifrågavarande utminuteringsställe.

Västerås den 30 nov. 1911.

Maja Strandberg. ***A. Danielsson.*** ***Viktor Larsson.***

N:o 91.

Beredningsutskottets utlåtande och förslag i fråga om ökning af antalet ordinarie ledamöter i hamnstyrelsen.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne november af Herr Dürangos m. fl. motion angående ökning i antalet ordinarie ledamöter i hamnstyrelsen får Beredningsutskottet anföra följande:

Den föreslagna åtgärden synes utskottet lämplig och i motionen väl motiverad. Emellertid förutsätter densamma en ändring af 3 § i stadens hamnordning och kan sålunda ej tillämpas redan år 1912. Utskottet vill föreslå en sådan ändring i hamnordningen. Därvid har utskottet dock ej ansett skäl föreligga att i hamnordningen insättes någon bestämmelse om, att visst antal af ledamöterna skola vara affärsmän, såsom motionären tänkt sig.

Beredningsutskottet hemställer sålunda,

att Stadsfullmäktige måtte för sin del besluta, att § 3 i den af Konungens Befallningshafvande i länet den 17 juni 1875 fastställda Hamnordningen för Västerås stad måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Omförmälda styrelse utses af Stadsfullmäktige bland stadens röstberättigade män och består af fem ledamöter med tre suppleanter.

De ordinarie ledamöterna utses hvar och en för fem år i sänder, så att för hvarje år en är i tur att afgå.

Suppleanterna utses hvar och en för tre år i sänder likaledes i sådan ordning, att för hvarje år en är i tur att afgå.

Vid uppkommen ledighet under löpande mandat anställes fyllnadsval», *dels* ock antaga följande öfvergångsbestämmelse:

»Den nya bestämmelsen tillämpas från och med kalenderåret näst efter det, under hvilket densamma vunnit fastställelse; och iakttages första gången val af ordinarie ledamöter enligt denna bestämmelse förrättas, att af de tre ledamöter, som då skola utses, efter genom lottning bestämd ordning skola afgå en efter tre år och en efter fyra år».

Västerås den 1 december 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Då stadens utvidgade hamnanläggning nu står färdig att från och med näststundande seglationsår tagas i användning, är det gifvetvis af vikt liksom det äfven ligger i stadens intresse att anordningarna för hamnens och hamnplanens utnyttjande redan från början blifva de bästa och ändamålsenligaste. Härför är redan, hvad de rent tekniska anordningarna beträffar, på ett tillfredsställande sätt sörjt genom Hamnstyrelsens sammansättning, där den tekniska sakkunskapen är synnerligen väl tillgodosedd. Däremot har i stadens Hamnstyrelse icke någon enda ordinarie plats lämnats åt någon representant för hamnens hufvudsakliga trafikanter, förmedlarne af stadens import- och exporthandel, hvilka dock här hafva stora och äfven ur allmän synpunkt betydelsefulla intressen att bevaka och tillvarataga. Från stadens större handelsfirmor har äfven vid åtskilliga tillfällen framhållits önskvärdheten af att handelsnäringens utöfvare blefve genom lämpliga och sakkunniga personer representerade i Hamnstyrelsen, och tidpunkten torde just nu vara den allra lämpligaste att gå en sådan berättigad önskan till mötes. Då emellertid Hamnstyrelsen allt fortfarande torde hafva behof af och användning för den tekniska sakkunskap, som med nuvarande sammansättning och under arbetena med hamnens utvidgning stått till dess förfogande, synes lämpligaste sättet att tillgodose affärslifvets anspråk i detta hänseende vara en ökning af ledamotsantalet i Hamnstyrelsen, hvilken äfven motiveras af de ökade göromål, som den genom hamnens utvidgande möjliggjorda lifligare trafiken kan beräknas medföra.

Undertecknad får därför härmed föreslå, att Herrar Stadsfullmäktige ville besluta,

att stadens Hamnstyrelse från och med ingången af år 1912 skall bestå af fem ordinarie ledamöter, af hvilka två böra vara affärsmän.

Västerås den 30 november 1911.

E. Dürango.

I förestående motion instämma:

Albert. Öhman. E. Andersson. E. A. Thunholm. Daniel Johansson.

N:o 92.

Herr J. Fredholms motion ang. upprättande af uppgift å förestående större byggnadsarbeten och kostnaden för desamma.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Tid efter annan hafva i skrifvelser från stadens olika nämnder och styrelser ganska afsevärda byggnadsarbeten antydts såsom för staden inom den närmaste framtiden nödvändiga. Förutom sedvanliga gatu- och ledningsarbeten, hvilka för kommande år torde komma att kräfva snarare större än mindre årskostnader än hittills, vill jag här nämna följande inom ej alltför aflägsen framtid förestående byggnadsföretag.

Uppförandet af nytt gasverk torde ej många år kunna uppskjutas. Pump- och reningsverk för kloaksystemet torde likaledes snart befinnas nödvändigt.

Ökade lokaler för allmänna läroverket hafva redan framhållits såsom ett ytterst trängande behof. Stadens ganska hastiga folkökning torde snart kräfva ökadt utrymme äfven för folkskolan, och äro ju utredningar härom redan tagna i arbete.

Hälsovårdsnämnden torde, hoppas jag, ej stå främmande för behofvet af epidemisjukhusets utvidgning och förbättring för att bl. a. undgå det numera årligen återkommande upprättandet af provisoriska sjukhuslokaler.

Härtill vill jag ytterligare lägga frågan om saluhall, för hvilken frågas utredning en kommitté redan arbetar, om nytt renhållningsverk och ny försörjningsinrättning.

Dessa arbeten äro så till vida af Stadsfullmäktige förberedda, att 1909 års obligationslån upplades till ett belopp af c:a 1,700,000 kronor, utöfver då omedelbart föreliggande lånebehof. Emellertid är vikten af en i god tid i sina stora drag fastslagen ordning för utförandet af så stora arbeten uppenbar. Hvar och en af stadens olika styrelser tänker nu på de behof, som närmast röra hvar och en af

dessa och inkomma till Stadsfullmäktige med sin anslagsbegäran på sådan tid, att ett uppskof ofta ej är möjligt, under det från mer allmän synpunkt sedt en annan tidpunkt varit för staden lämpligare.

Möjligt är, att Drätselkammaren redan uppgjort en plan för det successiva utförandet af de arbeten, jag ofvan berört. Är detta ej fallet, är önskligt att så sker, liksom att planen i fråga till ledning för såväl Stadsfullmäktige som resp. styrelser offentliggöres.

Jag hemställer därför

att Stadsfullmäktige måtte lämna Drätselkammaren i uppdrag och till Stadsfullmäktige inlämna, dels uppgift om den ordning, i hvilken under de närmaste åren förestående större byggnadsarbeten sannolikt böra utföras, dels äfven ungefärlig utredning rörande kostnaden för desamma.

Västerås den 28 nov. 1911.

John Fredholm.

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 19 december. XVI.

N:o 93.

Drätselkammarens förslag angående plan för ordnande af Strandvägen och anslag till en del af samma arbete.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I sammanhang med fastställandet af 1911 års budget beviljade Stadsfullmäktige anslag till kajbyggnad m. m. å Svartåns västra sida nedom järnvägsbron äfvensom till en mindre brobyggnad öfver Svartån samt till muddring i Svartån utanför samma kajbyggnad. Ifrågavarande arbete, som verkställts till större delen under föregående vinter och som i afsevärd mån varit ägnadt att minska den under denna årstid nästan hvarje år återkommande arbetsbristen, har utgjort det första ledet i de arbeten som erfordras för ordnande af den i nya stadsplanen upptagna Strandvägen utomkring järnvägsverkstadsområdet.

Nu har stadens byggnadschef uppgjort och till Drätselkammaren inkommit med förslag till ifrågavarande arbetens fortsättning, omfattande ritning, upptagande tre alternativ äfvensom kostnadsberäkning, hvilken dock endast afser alternativ I och slutar å ett belopp af 110,000 kronor för den fullbordade anläggningen. Byggnadschefen har nämligen för sin del förordat alternativ I, och anser äfven Drätselkammaren detta alternativ vara mest tilltalande. Förslaget afser, att kajbyggnaden skall genom två från den egentliga Strandvägen utskjutande partier jämte en vågbrytare bilda en mindre hamn, afsedd hufvudsakligen för segelbåtar och andra mindre fartyg. Behofvet af en sådan hamn är nämligen mycket stort. Strandvägen och de utskjutande strandpartierna äro afsedda att förses med trädplanteringar, ägnade att förtaga det föga tilltalande intrycket af järnvägsverkstaden och lokomotivstallarne. Hela arbetet skulle emellertid ej nu utföras på en gång utan fördelas på flere år. Arbetet är särskildt lämpligt att utföras vintertid, hvadan det med fördel kan tagas till, då arbetsbrist inträder. Då det synes antagligt att arbetsbrist skall komma att uppstå äfven under nu instundande vinter, vore det önskvärdt, om Drätselkammaren kunde fortsätta ifrågavarande kajbyggnadsarbete för att möta denna arbetsbrist.

Emellertid är det nödvändigt för detta ändamål, dels att plan för ifrågavarande anläggning af Stadsfullmäktige fastställes, och dels att nödiga medel för utförande af en del af anläggningen ställas till Drätselkammarens förfogande. Den under sistförflutna vinter utförda kajbyggnaden vid Svartåns mynning jämte de öfriga i samband därmed utförda arbetena hafva dragit en kostnad af omkring 20,000 kronor; och vore det lämpligt om ett lika stort belopp nu kunde anslås för arbetenas fortsättande.

På grund af det anförda får Drätselkammaren sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige måtte

dels godkänna alternativ I af bifogade af stadens byggnadschef uppgjorda förslag till ordnande af Strandvägen och invid liggande strandområde,

dels ock för utförande af en del af samma anläggning under år 1912, i den mån Drätselkammaren pröfvar arbeten härför behöfliga till förhindrande af arbetsbrist, af lånemedel anslå ett belopp af 20,000 kronor.

Västerås den 7 december 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag öfverlämna närslutna skizz till en fortsatt utbyggnad af strandskoningen söder om s. k. Järnvägsverkstäderna

A skizzen finnas inritade trenne alternativ, af hvilka jag dock endast anser Alt. 1 böra komma under öfvervägande.

Arbetet med strandskoningens byggande har visat sig med fördel kunna utföras under vintermånaderna och kan då i händelse af ojämn eller ringa arbetstillgång i staden ett större antal personer här lämnas tillfälle till förtjänst.

Den redan nu utförda strandskoningen har, jämte muddring, fyllning och en provisorisk bro öfver ån för en längd af 150 meter dragit en kostnad af i rundt tal 20,000 kr. hvaraf 3,000 kr. torde belöpa sig å bron. Strandskoningen kan sålunda vid ett vattendjup af 2,00 meter utföras för ett pris af 125 kr. pr l. m. Denna uppgift äfvensom ritning å strandskoningen återfinnes i min skrifvelse Journ. N:o 36.

Vid projekterandet har hänsyn tagits till önskvärdheten att erhålla viss rörelse i hamnbassinens vattenmassa samt att möjliggöra en lätt ut- och infart.

Vågbrytaren utföres af dubbla pålrader med följare tvärgående stag samt stenfyllning. Med ledning af vunnen erfarenhet kan kostnaden för arbetena beräknas sålunda:

Strandskoning incl. muddring och delvis fyllning 700 meter à 125 kr.	87,500: —
Vågbrytare 300 meter à 70 kr.	21,000: —
Diverse och ej sp. kostnader	15,500: —
Summa	110,000: —

Gösta Smitt.

N:o 94.

Drätselkammarens skrifvelse i fråga om inlösen af fastigheter på stadens grund.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Med öfverlämnande af bifogade förteckningar öfver beviljade lagfarter af fastigheter på stadens grund får Drätselkammaren, som anser, att staden saknar anledning att för reglering eller annat ändamål förvärfva någondera af de två fastigheter — N:o 23 västra kvarteret och N:o 73 norra kvarteret — hvartill lösningsrätt på grund af ifrågavarande fång tillkommer staden, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta att icke nu göra stadens lösningsrätt till dessa fastigheter gällande.

Västerås den 7 december 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Förteckning öfver vid Rådstufvu Rätten i Västerås beviljade lagfarter å fastigheter belägna helt eller delvis på stadens grund under juli månad 1911.

Den 10 juli:

å gården och tomten N:o 23 i Västerås stads västra kvarter, som fabrikören Axel Westerholm, enligt köpebref den 1 oktober 1910, af musikdirektören Hugo Bedinger för 21,400 kronor tillhandlat sig;

å samma fastighet, som bokföraren Hjalmar Södergren, enligt köpebref den 28 mars 1911, af Axel Westerholm för 21,400 kronor tillhandlat sig.

Västerås Rådhus den 31 juli 1911.

På Rådstufvu Rättens vägnar:

John Karlsson.

Förteckning öfver vid Rådstufvu Rätten i Västerås beviljade lagfarter å fastigheter belägna helt eller delvis på stadens grund under september månad år 1911.

Den 11 september:

å gården och tomten N:o 79 samt tomten N:o 77 b i stadens södra kvarter, som fabrikören Axel Robert Elof Pettersson, enligt bouppteckningsinstrument den 23 januari 1911 i arf efter sin moder änkan Christina Elisabeth Eriksson, född Fredriksson, bekommit.

Den 25 september:

å gården och tomten N:o 73 i Västerås stads norra kvarter, som plåtslagaren Johan Emil Svensson, enligt köpebref den 9 juli 1910 af hustru Hilma Dorothea Clefberg, född Pettersson, för 10,400 kronor tillhandlat sig.

Västerås Rådhus den 30 september 1911.

På Rådstufvu Rättens vägnar:

John Kalsson.

N:o 95.

Drätselkammarens förslag angående förlikning af rättegång med änkefru Lotten Ekelund.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Som Stadsfullmäktige hafva sig bekant, pågår mellan änkefru Lotten Ekelund och staden rättegång i anledning af de skakningar, som stadens nya elektricitetsverk förorsakar i fru Ekelunds fastighet N:o 5 i kvarteret Njord.

Efter underhandlingar mellan Drätselkammaren och fru Ekelund om målets förlikning har Drätselkammaren från fru Ekelund fått emottaga bifogade förlikningsanbud; och har Drätselkammaren, som anser priset på fastigheten 50,000 kronor äfvensom den därutöfver begärda ersättningen 2,000 kronor skäliga, ansett sig böra tillstyrka förlikning af målet i enlighet med berörda anbud. Hvad angår anskaffandet af de nödiga medlen, torde köpeskillingen för fastigheten, hvilken icke behöfs för regleringsändamål och som torde kunna lämna ränta å köpeskillingen samt måhända utan afsevärd förlust försäljas, böra bestridas af tillgängliga medel. Ersättningen å 2,000 kronor bör däremot liksom stadens egna utgifter för rättegången bestridas af elektricitetsverkets vinstmedel för innevarande år.

Drätselkammaren får sålunda föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att med antagande af fru Lotten Ekelunds bifogade erbjudande af förlikning af ifrågavarande rättegång inköpa fastigheten N:o 5 i kvarteret Njord för en köpeskilling af 50,000 kronor att utgå af tillgängliga medel samt till fru Ekelund lämna ersättning för rättegångskostnaderna med 2,000 kronor att jämte stadens egna utgifter för rättegången gäldas af elektricitetsverkets vinstmedel för år 1911.

Västerås den 7 December 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag hembjuda Västerås stad att emot en köpeskilling af femtiotusen kronor inköpa min fastighet gården och tomten n:o 5 Njord i Västerås stads södra kvarter.

Därest staden antager detta anbud samt till mig ytterligare erlägger tvåtusen kronor i ersättning för kostnaderna i den af mig emot Västerås stad anhängiggjorda rättegång angående skadestånd m. m., förbinder jag mig att nedlägga samma rättegång samt afstå från alla anspråk såväl i saken som å rättegångskostnaderna, men gäller det af mig gjorda erbjudandet endast intill den 31 innevarande december.

Fastigheten får tillträdas den 1 oktober 1912 och skall köpeskillingen erläggas vid tillträdet, men ofvannämnda tvåtusen kronor genast. Jag förbehåller mig dock rätt att få från gården borttaga af där planterade buskar, de jag önskar.

Västerås den 5 december 1911.

Lotten Ekelund.

N:o 96.

Drätselkammarens förslag i anledning af Kungl. Domänstyrelsens beslut angående upplåtelse af mark för stadens vattenledningsverk från egendomen Hesslö.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 nästlidne November för det yttrande och förslag, Drätselkammaren i anledning af Kungl. Domänstyrelsens beslut i fråga om upplåtelse af mark från kronoegendomen Hesslö för stadens vattenledningsverk med tillhörande ledningar kunna finna lämpligt framställa, till Dräselkammaren remitterat afskrift af Domänstyrelsens bref till Konungens Befallningshafvande i länet i detta ärende den 20 Oktober 1911, får Drätselkammaren härigenom anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande att å stadens vägnar i vederbörlig ordning öfverklaga Kungl. Domstyrelsens ifrågavarande beslut.

Västerås den 7 December 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

N:o 97.

Drätselkammarens yttrande i fråga om anslag till aflöning af en husföreståndarinna vid fattiggården.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning af Stadsfullmäktiges remiss den 30 nästlidne November får Drätselkammaren tillstyrka bifall till Fattigvårdsstyrelsens härmed återgående framställning om anslag till aflöning af en husföreståndarinna vid fattiggården.

Västerås den 7 December 1911.

På Drätselkammarens vägnar:

Georg Enhörning.

Theofil Öberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan hos fattigvårdssyrelsen fråga väckts om införande af ett mera ordnadt arbete för hjonen vid stadens fattiggård och styrelsen remitteradt denna fråga för utredning till en särskild för ändamålet af styrelsen tillsatt kommitte, har fatttgvårdsstyrelsen i enlighet med kommitterades förslag beslutat att, hufvudsakligen för vinnande af en bättre anda vid fattiggården, införa ett mera ordnadt arbete för hjonen därstädes äfvensom att såsom husmoder och för öfvervakande af ordningen inom fattiggården samt utöfvande af uppsikten öfver de kvinnliga understödstagarnes arbete anställa en husföreståndarinna, hälst en diakonissa vid fattiggården.

Som emellertid icke något anslag till aflöning åt en sådan husföreståndarinna finnes upptaget i fattigvårdsstyrelsens förslag till budget för nästkommande år, hvilket förslag af styrelsen uppgjordes innan frågan om en husföreståndarinnas anställande uppkom, får fattigvårdsstyrelsen härmed anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål i fattigvårdsstyrelsens utgiftsstat för år 1912 uppföra ett förslagsanslag å 500 kronor att utgå af uttaxerade medel.

Västerås den 31 Oktober 1911.

På Fattigvårdsstyrelsens vägnar:

A. Johansson.

Theofil Öberg.

N:o 98.

Beredningsutskottets betänkande öfver förslag till stadens utgifts- och inkomststat för år 1912.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet, som jämlikt arbetsordningen granskat det uppgjorda förslaget till utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1912 får med anledning däraf angifva följande utlåtande:

Utgifterna.

Magistraten och Rådstufvurätten.

I öfverenssämmelse med Stadsfullmäktiges beslut den 30 nästlidne November i fråga om Magistratens och Rådstufvurättens omorganisation och lönereglering samt med hänsyn till hvad Magistraten i sin skrifvelse den 5 innevarande November rörande budgetförslaget meddelat hemställer utskottet om sådan ändring i Drätselkammarens förslag beträffande Magistratens lönestat, att aflöningen för stadsnotarien upptages till 2,500 i stället för 2,000 kronor.

Vidkommande aflöningen till det fasta skrifbiträdet å kronouppbördskontoret förenar sig Beredningsutskottet med Drätselkammarens förslag, att denna aflöning bestämmes till 1,000 kronor.

Liksom Drätselkammaren afstyrker utskottet det begärda anslaget till telefon hos exekutionsbetjänterna.

Poliskåren.

Beträffande frågan om anslag till fyra nya poliskonstapelsbefattningar vill utskottet i likhet med Drätselkammaren, då behofvet af denna tillökning af poliskåren synes vara uppenbart, tillstyrka magistratens framställning härutinnan.

Herrar Viktor Larsson och Huggare hafva låtit anteckna, att de i denna del haft en från utskottets flertal afvikande mening, i det att de velat tillstyrka anslag endast till två nya konstapelsbefattningar med 2,916 kronor.

Hvad angår Magistratens förslag om inrättandet af en ny öfverkonstapelsbefattning vill utskottet på de skäl Drätselkammaren anfört afstyrka bifall till ifrågavarande förslag. Men i sammanhang med denna fråga har utskottet funnit anledning upptaga till behandling nykterhetskommitterades förslag om tillsättandet af en tillsyningsman eller inspektör öfver rusdryckshandteringens utöfvande inom staden. Beredningsutskottet, som vill förorda bifall till detta kommitterades förslag, anser nämligen, att nu omförmälde befattningshafvare bör kunna få rätt afsevärd tid öfver för tjänstgöring å polisstationen och att Magistraten på så sätt åtminstone till en del får sitt önskemål om ökad hjälp därstädes tillgodosedt. Ehuru kommitterade ställt i utsikt, att bidrag till ifrågavarande tjänstemans aflöning tilläfventyrs skulle kunna erhållas af spritbolaget, torde för säkerhets skull anslaget till aflöning af denne befattningshafvare, hvilken bör erhålla öfverkonstapels ställning, upptagas med samma belopp, som Magistraten äskat för den nye öfverkonstapeln. Beredningsutskottet hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville till aflöning åt den af nykterhetskommitten föreslagna inspektören för rusdryckshandteringen, hvilken bör hafva öfverkonstapels ställning och befälsrätt samt stadsfiskalen såsom närmaste förman hafva äfvensom vara skyldig att efter stadsfiskalens anvisning biträda å polisstationen, i staten uppföraett förslagsanslag å 1,950 kronor.

Herr Sundström har låtit anteckna, att han ej närvarit vid utskottets behandling af nyssberörda ärende.

Pensioner. Till Drätselkammarens förslag om öfverförande af Fröken Geddas pension på gasverkets stat får Beredningsutskottet förorda bifall.

Brandverket Beredningsutskottet tillstyrker Brandstyrelsens förslag till stat för brandverket med det af Drätselkammaren föreslagna tillägget.

Byggnadsnämnden. I fråga om utgiftsförslaget för Byggnadsnämnden tillstyrker utskottet bifall till Drätselkammarens ändringsförslag.

Hälsovården Utskottet, som i likhet med Drätselkammaren finner den stora bristen på epidemiska sjukhusets stat beklaglig och äfven uppmärksammat de afsevärda ökningarne i de begärda anslagen, har särskildt velat här framhålla, att mathållningen vid sjukhuset synes vara för dyr och att det torde vara nödvändigt att vidtaga anordningar på lämpligt sätt för införande vid sjukhuset af bättre kontroll beträffande mathållningen därstädes Beredningsutskottet har härmed icke velat föreslå någon ändring i staten, utan tillstyrker Hälsovårdsnämndens förslag med den af Drätselkammaren föreslagna ändringen.

Gatuläggningen. I fråga om de begärda anslagen af uttaxerade medel till gatuläggningsarbeten har Beredningsutskottet intet att anmärka emot Drätselkammarens förslag utan förordar detsamma. Hvad återigen angår gatuläggningsanslagen af lånemedel och särskildt hvad då först beträffar frågan om nybyggande af en körbro vid Biskopsgatan i stället för den nuvarande gångbron, vill utskottet erinra, att staden har i sitt förråd en från S. V. B. järnväg inköpt äldre järnbro, som förut användts såsom järnvägsbro öfver Svartån här i staden. Då Beredningsutskottet, som ej är i tillfälle att yttra sig närmare om denna bros lämplighet att användas på den förevarande platsen eller om kostnaden för densammas ditflyttande och uppsättning, likväl anser att frågan är värd en utredning, får utskottet hemställa, att Stadsfullmäktige ville uppskjuta förevarande frågas afgörande samt uppdraga åt Drätselkammaren att emellertid förebringa utredning med kostnadsförslag för berörda gamla järnbros apterande som körbro vid Biskopsgatan.

Beträffande Munkgatan mellan Vasagatan och Kaserngatan har Beredningsutskottet intet att erinra emot det begärda anslaget, men hyser en annan mening än Drätselkammaren i fråga om sättet för gatans ordnande. Beredningsutskottet föreslår, att ifrågavarande gatudel ordnas med två körbanor med trottoarer och en trädrad i midten, dock att för närvarande endast den södra körbanan med trottoarer utlägges, under det att den norra delen af gatan provisoriskt ordnas såsom gräsmatta med erforderliga utfartsvägar.

I öfrigt tillstyrker Beredningsutskottet bifall till de af Drätselkammaren föreslagna gatuarbetena.

Vägunderhåll. Beredningsutskottet har ansett sig böra fästa uppmärksamheten på det synnerligen dåliga skick, hvari stadens vägar befinna sig, samt framhålla, att för vinnande af ett bättre tillstånd härutinnan det är nödvändigt dels att omläggning och nyanläggning af vägar sker efter annan och lämpligare metod än hvad hittills brukats, dels ock att ständig tillsyn och lagning af uppkommande brister å vägarne anordnas.

Vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne.

Vidkommande frågan om nuvarande Assistenten Lönnqvists pensionering vill utskottet ej motsätta sig en sådan åtgärd, men anser det föreslagna pensionsbeloppet alldelesför högt. Med kännedom om de grunder, som gälla vid pensionering af statstjänstemännen samt de befattningshafvare i sådana städer, der mera allmän pensionering genomförts, kan man utgå ifrån att pensionsbeloppet vid införande af pensionsstat för Västerås stads tjänstemän icke kommer att öfverstiga 70 % af slutlönen äfvensom att pensionsåldern för tjänstemän af den kategori Lönnqvist tillhör torde komma att sättas till 35 tjänsteår. Under förutsättning att s. k. afkortad pension skulle komma att införas, skulle pensionsbeloppet i ett fall som det föreliggande nedsättas till 25/35 af den fulla pensionen. Med sådan beräkning, hvilken i brist på antagna bestämmelser torde kunna tillämpas i förevarande fall, skulle Lönnqvists pension utgå med 1,650 kronor om året. Beredningsutskottet föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville, därest Assistenten Lönnqvist lämnar sin befattning med innevarande års utgång bevilja honom en årlig pension under hans återstående lifstid af 1,650 kronor.

Emot den föreslagna höjningen af grundlönen för assistenten vid stadens vatten-, gas- och elektricitetsverk har Beredningsutskottet intet att erinra, under förutsättning att nuvarande innehafvaren af befattningen afgår och annan person anställes efter honom.

I likhet med Drätselkammaren och på de skäl Drätselkammaren anfört finner utskottet ingen anledning att nu ändra den nyligen fastställda lönestaten för verkens kamrerare och afstyrker det af Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna personliga lönetillägget för kamreraretjänstens nuvarande innehafvare Men utskottet kan icke heller vara med om det anslag Drätselkammaren i stället föreslagit, detta emedan hvarken kamreraren själf begärt ersättning för de af Drätselkammaren omförmälda arbetena och ej heller styrelsen framhållit denna sida af saken. Beredningsutskottet hemställer alltså, att det af Drätselkammaren föreslagna anslaget å 600 kronor till extra bokföringshjälp måtte utgå.

Hvad Drätselkammaren i öfrigt förslagit i fråga om de särskilda verkens utgiftsstater samt beträffande nyanläggningar och nyanskaffningar för dessa verk, vill utskottet tillstyrka.

Gatubelysningen.

I motsats till Drätselkammaren vill Beredningsutskottet tillstyrka uppsättandet af de fyra nya gaslyktorna utom stadsplanen, som af Drätselkammaren afstyrkts, då det område, där de äro afsedda att uppsättas, är tätt bebyggdt och i behof af belysning. Gatubelysningsanslaget torde därför ökas med 450 kronor för uppsättning af dessa lyktor och 300 kronor för belysningskostnaden eller tillhopa 750 kronor.

Renhållningen.

I Drätselkammarens förslag till stat rörande renhållningsverket har det egentliga renhållningsverket påförts såsom utgift värdet af de naturaprodukter, som erhållas från jordbruket, men har däremot värdet af de gödningsämnen jordbruket erhåller från renhållningsverket ej beräknats. Då Beredningsutskottet anser följdriktigt, att så äfven sker, hemställer utskottet, att bland diverse utgifter för jordbruket upptages en post:

Komposter, stallströ och sopor från renhållningsverket 500: —

Beloppet är detsamma, hvarmed inkomsterna af försäljning af sådana gödningsämnen från renhållningsverket enligt Drätselkammarens förslag minskats, och föreslår utskottet, att nämnda inkomstpost höjes med 500 kronor, så att den beräknas till samma belopp som för innevarande år eller 2,000 kronor.

Parker och planteringar. Utskottet, som i fråga om trädplanteringssällskapets förslag angående gallring och plantering å Elba emottagit bifogade skrifvelse från stadsträdgårdsmästaren, kan icke dela sällskapets uppfattning rörande lämpligheten af ett så vidsträckt arbete i ifrågavarande hänseende, men anser dock, att något bör göras och att detta bör ske så snart som möjligt. För det för år 1912 af sällskapet begärda anslagat å 500 kronor synes erforderliga arbeten med rödjning och plantering kunna utföras öfver hela holmen. Utskottet föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville för en gång bevilja 500 kronor till gallring och trädplantering på Elba samt att anslaget för vård och underhåll af den naturliga parken på ön nedsättes till det af Trädplanteringssällskapet upptagna beloppet 200 kronor.

I nu senast berörda fråga har herr Viktor Larsson låtit anteckna sin anslutning till Drätselkammarens förslag.

I sammanhang med det af Drätselkammaren äskade anslaget för tillsyn af de vilda änderna i Svartån vill Beredningsusskottet uttala önskvärdheten af, att Drätselkammaren ville taga under öfvervägande lämpligheten af att anskaffa tama svanor att hållas i dammen ofvanom Stottsbron.

Hästholmarne. Beredningsutskottet tillstyrker det af Drätselkammaren uppförda nya anslaget till inköp af ångslupen Märta för att med densamma ombesörja trafiken till Elba.

Herrar Viktor Larsson och Huggare hafva härutinnan reserverat sig och yrkat afslag å detta Drätselkammarens förslag.

Rådhuset. Beträffande det på Stadsfullmäktiges pröfning beroende förslaget om anskaffande af gardiner i Stadsfullmäktiges sessionssal, för hvilket ändamål Drätselkammaren, utom reserverade medel 595 kronor 25 öre i staten uppfört 204 kronor 75 öre, får Beredningsutskottet, som anser att de föreslagna gardinerna äro väl dyra och att för akustikens upphjälpande äfven draperier böra anordnas vid de fem portalerna i salen, föreslå, att för anskaffande och uppsättning af ifrågavarande gardiner och draperier Stadsfullmäktige måtte anvisa endast det å anslaget till inventarier i rådhuset reserverade beloppet, och att den i staten af Drätselkammaren upptagna summan måtte utgå.

Stadshotellet. Under uttalande af sin förvåning att de förefintliga bristerna i byggnadsanslaget först nu meddelats Stadsfullmäktige, får beredningsutskottet tillstyrka bifall till Drätselkammarens förslag rörande desammas täckande.

Härjämte får utskottet hemställa, att i den speciella staten för stadshotellet för framtiden specificeras de särskilda inflytande hyresbeloppen.

Varmbadhuset. I likhet med hvad förhållandet är med stadshotellets stat föreslår utskottet, att i staten för varmbadhuset inom linien uppföres de belopp af ränta och amortering, som belöpa å badhuset.

Arrenden och afgälder. I anledning af den skedda höjningen i arrendeafgiften för den s. k. Falkenbergska tomten vill utskottet uttala, att Drätselkammaren måtte taga under öfvervägande lämpligheten af att förvärfva äganderätten till denna tomt genom expropriation eller på annat lämpligt sätt.

Diverse särskilda ändamål. Vidkommande anslagen till diverse humanitära ändamål, som förut tillgodosetts af Sundinska fondens öfverskottsmedel, har till Beredningsutskottet öfverlämnats bifogade skrifvelse till Stadsfullmäktige med därvid fogadt räkenskapsutdrag från Sundinska nämnden. Nämndens och Drätselkammarens förslag äro lika, hvad beträffar de belopp som föreslås skola utgå från resp. stadskassan och af fondens medel, men nämndens förslag skiljer sig från Drätselkammarens så till vida, att nämnden ansett,

att ifrågavarande anslag böra utgå från stadskassan och att af fondens medel öfverlämnas för dessa ändamål det belopp, som för tillgodoseende af dem kunna disponeras.

Beredningsutskottet delar härutinnan Sundinska nämndens uppfattning och föreslår alltså, att stadens medel anslås till arbetsstugan 2,500 kronor, till barnkrubban 1,000 kronor, till barnhemmet 500 kronor och till nattherberget 300 kronor eller tillsammans 4,300 kronor samt att af Sundinska donationsfondens för välgörande och allmännyttiga ändamål öfverskottsmedel måtte till stadskassan såsom bidrag till berörda anslag öfverlämnas ett belopp af 3,300 kronor.

Liksom Drätselkammaren vill Beredningsutskottet uttala, att det varit önskvärdt, att Fattigvårdsstyrelsen lämnat något motiv för de afsevärda förhöjningarna i en del af de förslagna utgiftsbeloppen å fattigvårdens stat. Fattigvården.

I Drätselkammarens afslagsyrkande å den begärda förhöjningen i kamrerarens arvode samt förslag om anslag till sekreterare i Fattigvårdsstyrelsen vill Beredningsutskottet förena sig.

Till samtliga af Drätselkammaren föreslagna ändringar och tillägg i fråga om folkskolans stat får Beredningsutskottet tillstyrka bifall. Folkskoleväsendet.

Inkomsterna.

I anslutning till hvad Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört beträffande priset på gas- och elektrisk ström vill utskottet endast här hafva uttalat önskvärdheten af, att den förväntade ytterligare prisnedsättningen, åtminstone på den elektriska belysningsströmmen snart måtte kunna genomföras. Vatten-, gas och elektricitetsverken.

Om enligt utskottets hemställan, anslag beviljas till de fyra af Drätselkammaren afstyrkta gaslyktorna, bör inkomsten för gasverket af den allmänna belysningen höjas med 300 kronor.

Enligt hvad ofvan föreslagits böra inkomsterna af försålda komposter m. m. höjas med 500 kronor. Renhållningsverket.

Då Beredningsutskottet, som i de delar af det föreliggande budgetförslaget, hvarom utskottet här ej särskildt uttalat sig, tillstyrker Drätselkammarens förslag, finner den af Drätselkammaren föreslagna uttaxeringen lämplig, hemställer utskottet, att i anledning af de af utskottet föreslagna ändringarne budgeten regleras genom nödig jämkning af förslagsanslaget. Uttaxeringen. Förslagsanslaget.

Västerås den 11 December 1911.

På Beredningsutskottets vägnar:

B. Fjellman.

Theofil Öberg.

Till Beredningsutskottet.

Förklaring öfver det begärda anslaget, Kronor Femhundra (500) för gallring och inplantering af löf- och barrträd på Elba.

Trädplanteringssällskapets styrelse har tänkt med denna gallring att ej på något minsta vis utrota de buskväxter, som finnas där förut såsom Hassel m. fl. sorter; utan endast borttaga de halfdöda och förväxta delar af buskarna. Därigenom skulle vegetationen blifva helt annan än nu, om sol och luft fick tillträde. Ej heller är meningen att göra någon modärn plantering, utan i allt behålla den naturliga karaktär, som är förut.

Där så anses behöfligt, skulle inplanteras af våra vanliga barr- och löfträd såsom vanlig tall och gran, ek, björk m. fl.

Exempelvis kan ses på västra holmen där staden för två år sedan gallrade, för att hafva till underlägg för vågbrytaren vid nya hamnen. Redan nu under denna sommar visades en helt annan vegetation, hela marken lyste af våra vanliga vilda blommor och träd, buskar, fått en frodigare växtlighet. Äfven en annan fördel skulle en gallring på Elba medföra. För det stora antal folk, som dagligen och i synnerhet under söndagarna reser dit ut, vore det en stor fördel för dem att med sina medförda matförråd, kunna slå sig ned litet hvarstans.

Västerås den 4 December 1911.

C. A. Forsberg.

Till Herrar Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt hvad bilagda räkenskapsutdrag visar, hade Nämnden öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål den 7 innevarande December ett belopp af kr. 7,477: 77 till sitt förfogande. Om ytterligare utgifter till årets slut för vedutdelning m. m. beräknas till 477: 77, synes en behållning af 7,000 kronor vid årets slut vara att påräkna. Då härifrån såsom nödiga förlagsmedel för nämndens verksamhet under nästa år afräknas 3,700 kronor, så återstår ett disponibelt belopp af 3,300 kr. Till bifogade ansökan från härvarande natthärbergsförening om ett anslag af 300 kronor vill nämnden tillstyrka bifall, hvarefter återstå att till stadskassan öfverlämnas 3,000 kronor, hvilka medel enligt nämndens mening kunde lämpligen användas dels till belopp af 2,500 kronor för Arbetsstugans räkning och med öfriga 500 kronor till bidrag för fyllande af Barnhemmets och Barnkrubbans behof.

Västerås den 8 December 1911.

Å Sundinska Nämndens vägnar:

enligt uppdrag:

H. Larsson.
Ordf.

Västerås Natthärbergsförening anhåller härmed vördsamt att från Sundinska fonden för sin verksamhet erhålla det sedvanliga anslaget af tre hundra (300) kronor.

Västerås den 27 November 1911.

Enligt uppdrag:

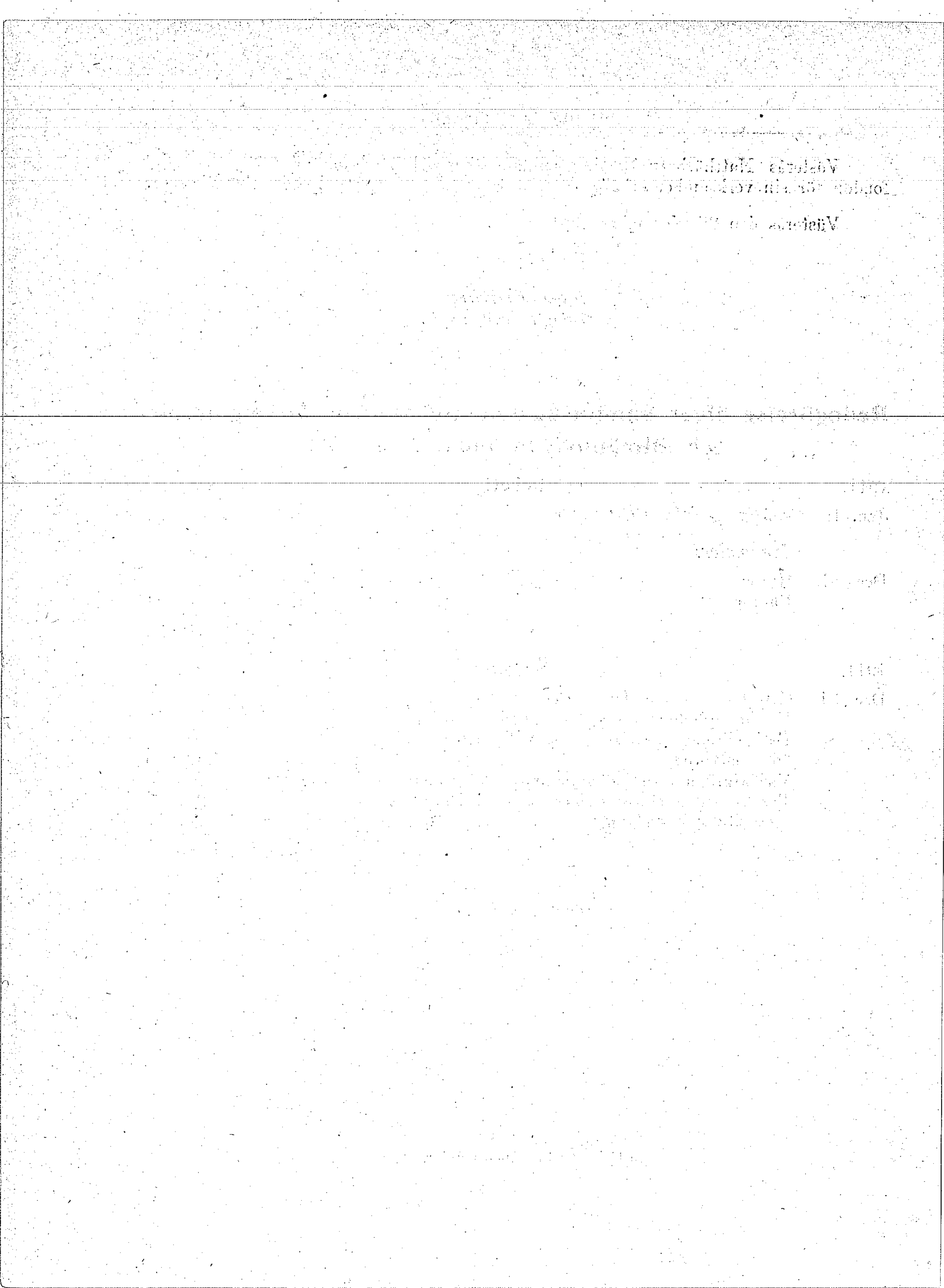
Klas Fröling.
Föreningens Ordförande.

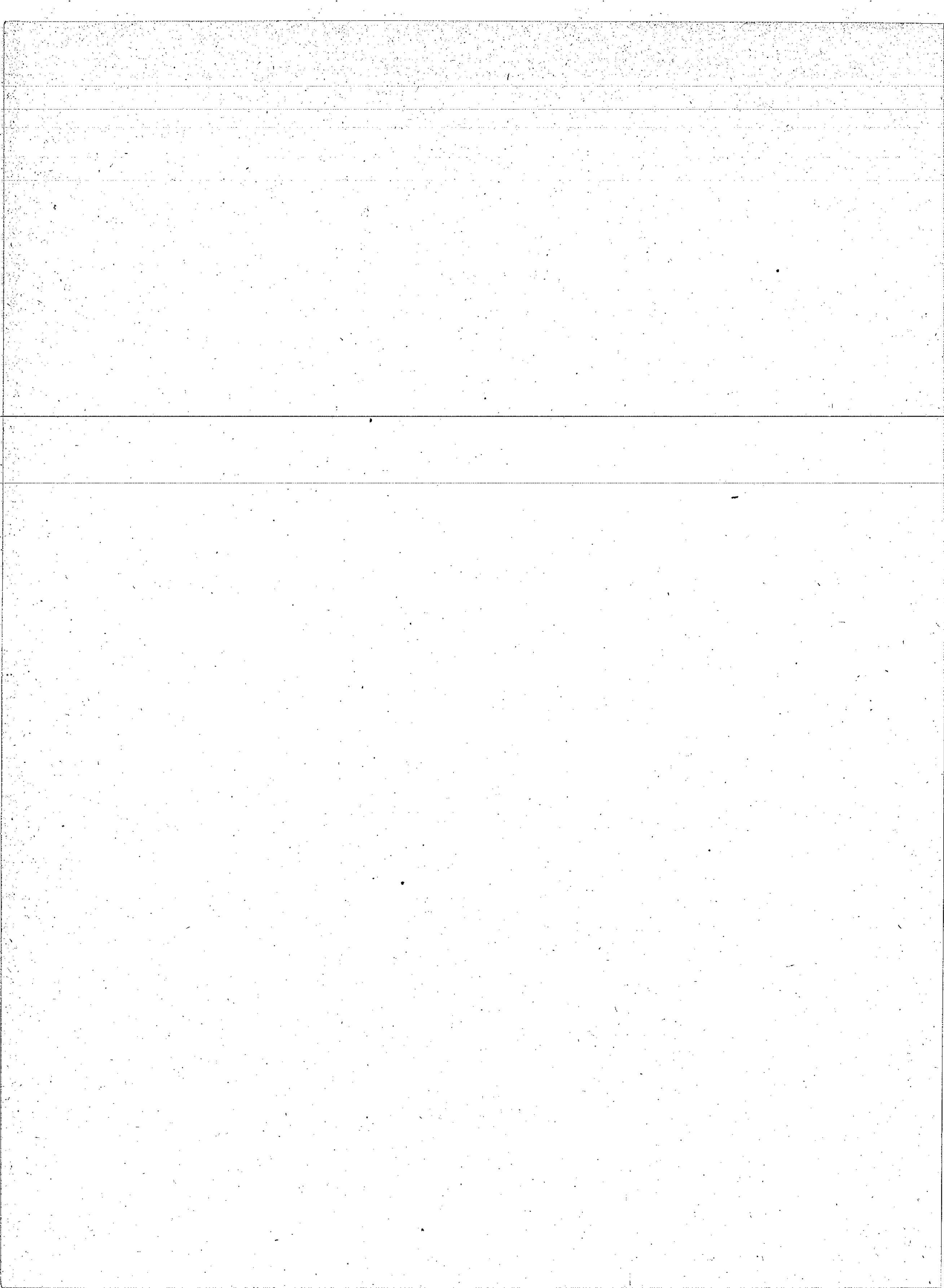
Redogörelse öfver Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål år 1911.

1911.	**Debet:**		
Jan. 1.	*Behållning från 1910*		4,530: 21
	Inkomster:		
Dec 31.	Hyror	4,950: —	
	Räntor	4,733: 34	9,683: 34
		Kronor	14,213: 55

1911.	**Kredit:**	
Dec. 31.	(Utgifter t. o. m den 7 Dec.)	
	För fastigheten: utskylder, brandstod m. m.	663: 43
	För fyllande af årets anslag till arbetsstugan m. m.	1,200: —
	469 mått ved	4,525: 85
	Vårdafgift å Kristinehamns hospital för fröken Erika Bergström	109: 50
	Tryck- och annonskostnader samt skrifbiträde	237: —
	Ungefärlig behållning	7,477: 77
	Kronor	14,213: 55

Västerås, Västm. Alleh:s Boktr. 1911.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1911. Den 21 december. XVII.

N:o 92.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stad

år 1912.

UTGIFTER:

A. Stadens allmänna drätsel.

Räntor och kapitalafbetalningar:

Å 400,000 kr. lånet af den $^1/_6$ 1892:		
(Skuld den $^1/_1$ 1912 282,000 kr.)		
Ränta à 4 %	11,100: —	
Kapitalafbetalning	9,000: —	20,100: —
Å 1,000,000 kr. lånet af den $^{15}/_6$ 1896:		
(Skuld den $^1/_1$ 1912 611,000 kr.)		
Ränta à 3,6 %	21,528: —	
Kapitalafbetalning	26,000: —	47,528: —
Å 2,000,000 kr. lånet af den $^1/_8$ 1902:		
(Skuld den $^1/_1$ 1912 1,777,000 kr.)		
Ränta à 4 %	71,080: —	
Kapitalafbetalning	30,000: —	101,080: —
Å 2,000,000 kr. lånet af den $^1/_8$ 1907:		
(Skuld den $^1/_1$ 1912 1,919,000 kr.)		
Ränta à $4^1/_2$ %	86,355: —	
Kapitalafbetalning	22,000: —	108,355: —
	Transport	277,063: —

Transport		277,063: —	
Å 3,000,000 kr. lånet af den 1/4 1910: (Däraf utelöpande obligationer den 1/1 1912 1,208,000 kr.)			
Ränta à 4 1/2 %	54,225: —		
Kapitalafbetalning	6,000: —	60,225: —	337,288: —
Ränteskillnad: (enligt Stfms besl. d. 31 maj 1906)			
För i 1896 års lån ingående fonder 139,000 kr			750: —
Ränta:			
Å Wallöfska donationsfonden			1,100: —
Räntor å tillfälliga lån:			
Å upplånta medel från åtskilliga fonder tillhopa 326,550 kr. mot gällande depositionsränta cirka		13,500: —	
Å upplånta medel från Sundinska fonden för pauvres honteux m. m. och Sundinska beklädnadsfonden tillhopa 50,000 kr. à 5 %		2,500: —	16,000: —

Aflöningar m. m.:

a) *För Magistraten och Rådstufvurätten med underlydande tjänstemän och betjänte:*

Borgmästaren: lön	5,000: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	6,000: —	
Civilrådmannen: lön	3,000: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	4,000: —	
Brottmålsrådmannen: lön	2,500: —		
Ett ålderstillägg	500: —	3,000: —	
Illit. rådmannen		1,000: —	
Stadsnotarien		2,500: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden enligt Kungl. brefvet den 27 febr. 1868		200: —	
Anslag för beredande af semester åt borgmästaren och de litterate rådmännen samt stadsnotarien		700: —	
Trycknings- och annonskostnader samt skrifmaterialier:			
Brist från år 1910	1,032: 29		
Årskostnader	2,500: —		
För inköp af en räknemaskin	1,300: —	4,832: 29	
Stadsfogden: lön	2,000: —		
Två ålderstillägg	600: —		
Ersättning för tjänstelokal	300: —		
Arvode åt vikarie under semester	150: —	3,050: —	
Transport		25,282: 29	355,138: —

Transport			25,282: 29	355,138: —
Kronouppbördskassören: lön		2,000: —		
Två ålderstillägg		600: —		
För extra skrifhjälp		600: —	3,200: —	
Skrifbiträde å kronouppbördskontoret			1,000: —	
Stadsfiskalen: Lön		2,200: —		
Två ålderstillägg		1,000: —	3,200: —	
Dessutom fri bostad utan värme och belysning till beräknadt värde af 600 kr.				
Stadsvaktmästaren: lön		1,200: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,500: —	
En exekutionsbetjänt, Pettersson: lön		1,300: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,600: —	
En exekutionsbetjänt, Richtnér: lön		1,300: —		
Två ålderstillägg		300: —	1,600: —	
En exekutionsbetjänt, Steen: lön			1,300: —	
Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande af velocipeder			75: —	
Olycksfallsförsäkring för stadsvaktmästaren och exekutionsbetjänterna			60: —	
Läkarearfvode för d:o = 4 personer à 4 kr.			16: —	38,833: 29

c) *För poliskåren:*

Poliskommissarien: lön			2,400: —	
Dessutom fri bostad utan värme och belysning till beräknadt värde af 600 kr.				
Öfverkonstapeln: lön		1,800: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	2,250: —	
1:ste detektivkonstapeln: lön		1,600: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	2,050: —	
2:dra detektivkonstapeln: lön		1,500: —		
Två ålderstillägg		300: —		
Beklädnadsersättning		150: —	1,950: —	
Tre inspektionskonstaplar:				
Lön för hvar och en	1,500: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —	5,400: —	
Nio ord. konstaplar:				
Lön för hvar och en	1,300: —			
Två ålderstillägg	300: —	1,600: —	14,400: —	
Fem ord konstaplar:				
Lön för hvar och en	1,300: —			
Ett ålderstillägg	150: —	1,450: —	7,250: —	
Transport			35,700: —	393,971: 29

Transport		35,700: —	393,971: 29
Sju ord. konstaplar:			
Lön för hvar och en	1,300: —	9,100: —	
Fyra nya ord. konstaplar:			
Lön för hvar och en	1,300: —	5,200: —	
Tre extra konstaplar med bostad i logementen à 1,000 kr.		3,000: —	
Beklädnad in natura för 2 inspektionskonstaplar, 25 ord. och 3 extra konstaplar = 31 man à 120 kr.		3,720: —	
Olycksfallsförsäkring åt polismännen		572: —	
Läkarearvode och medicin åt poliskårens medlemmar med familjer		282: —	
Aflöning åt en tillsyningsman för handeln med bränvin m. m., förslagsvis		1,950: —	
Telegram, telefonafgifter och telefonsamtal		450: —	
Trycksaker och skrifmaterial		400: —	
Underhåll och nyanskaffning af vapenpersedlar och inventarier m. m.	748: —		
Extra tillägg härtill för år 1912	810: —	1,558: —	
Bränsle och lyse		1,200: —	
Ersättning åt brandkåren:			
för eldning af ugnarne	50: —		
„ snökörning från gården	50: —	100: —	
Skurning och städning		360: —	
Renhållning af gata och klosetter		70: —	
Brandstodsafgift		50: —	
Vattenafgift		55: —	
Krono- och kommunalutskylder		70: —	
Underhåll af fastigheten	250: —		
Hälften af bristen från år 1910 kr. 420: 86	210: 43	460: 43	
Oförutsedda utgifter		530: —	
Extra polisbevakning vid särskilda tillfällen och då en del af polispersonalen är enligt kontrakt beordrad att tjänstgöra å annan ort beräknas till samma belopp, som ersättning från statsverket för sådan tjänstgöring eller		3,150: —	67,977: 43

c) *Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner:*

Byggnadschefen: lön		8,000: —	
Stadens ombudsman: lön	4,500: —		
Arvode åt vikarie under semester	200: —	4,700: —	
Stadskamreraren: lön	3,500: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	4,500: —	
Räkenskapsföraren och kontrollanten: lön	1,800: —		
Två ålderstillägg	600: —	2,400: —	
Transport		19,600: —	461,948: 72

Transport		19,600: —	461,948: 72
Skrifbiträde		1,200: —	
Stadsinspektoren: lön	2,500: —		
Två ålderstillägg	1,000: —	3,500: —	
Arbetsförmannen: lön	1,300: —		
Två ålderstillägg	300: —	1,600: —	
Rådhusvaktmästaren: lön	1,200: —		
Ett ålderstillägg	150: —	1,350: —	
Olycksfallsförsäkring åt d:o		15: —	
Läkarearvode för d:o		4: —	
Arvode för sifferrevision af stadens räkenskaper (utom Vatten- och Gasverkets samt Fattigvårdens)		500: —	
Skrifmaterialier och bokbinderiarbeten m. m.		500: —	
Tryck- och annonskostnader		3,500: —	
Inventarier till stadsingenjörskontoret		230: —	31,999: —

Pensioner:

Förre Stadsingenjören Fr. Gevalt		3,000: —	
,, Stadsfiskalen Aug. Vesterling		1,500: —	
,, Poliskonstapeln J. F. Asplund		600: —	
,, Poliskonstapeln E. A. Vesten		400: —	
,, Poliskonstapeln E. F. Kindblom		500: —	
,, Tornväktaren C. E. Eriksson		75: —	
,, Barnmorskan Carolina Närström		400: —	
,, Patrullkarlen T. E. Löfblad		100: —	
,, Sysslomannen J. E. Pettersson		800: —	
,, Städerskan vid rådhuset, Lovisa Almström:			
pension	300: —		
hyresersättning	150: —	450: —	
Anslag till magistratens ämbets- och tjänstemäns reservfond enligt Kungl. brefven den 11/11 1850 och den 24/2 1868		360: —	8,185: —

Brandväsendet:

Aflöningar:

Brandchefen: lön	2,000: —		
2:ne ålderstillägg à 300: —	600: —		
Beklädnad	200: —	2,800: —	
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 600: —)			
Vice brandchefen: lön		500: —	
Transport		3,300: —	502,132: 72

Transport		3,300: —		502,132: 72
Brandmästaren: lön	1,400: —			
2:ne ålderstillägg à 150: —	300: —			
Beklädnad	120: —	1,820: —		
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)				
Stallkorpralen: lön	1,100: —			
2:ne ålderstillägg à 100: —	200: —	1,300: —		
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)				
Vice brandkorpralen: lön	1,000: —			
2:ne ålderstillägg à 100: —	200: —	1,200: —		
(Bostad i brandstationen utan värme och belysning 150: —)				
Maskinisten: lön	1,000: —			
ett ålderstillägg à 100: —	100: —	1,100: —		
(Bostad utan värme och belysning 150: —)				
Verkstadsförmannen: lön		1,000: —		
(Bostad utan värme och belysning 150: —)				
Elfva brandsoldater: lön à 900: —		9,900: —		
2:ne ålderstillägg till 5 brandsoldater à 100: —		1,000: —		
1 „ „ 5 „ à 100: —		500: —		
(hvaraf de gifta fri bostad utan värme och belysning à 150: — pr man och de ogifta fri bostad i brandstationens logement.)				
Reservanslag för sjukdomsfall		200: -		
Skorstensfejaren: lön		25: —	21,345: —	
Beklädnad:				
Femton man à 120: —			1,800: —	
Kol, ved och lyse			800: —	
Stallet:				
Utfodring och skoning af 3:ne hästar à 600: —			1,800: —	
Diverse utgifter:				
Olycksfallsförsäkring för brandchefen och v. brandchefen 25 kr. hvardera		50: —		
Kollektiv olycksfallsförsäkring för brandmästaren och 15 man		205: —		
Trycksaker och skrifmaterialier		300: —		
Tvätt, skurning och städning		250: —		
Transport		805: —	25,745: —	502,132: 72

Transport		805: —	25,745: —	502,132: 72
Underhåll af brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren		300: —		
Underhåll af brandredskapen		500: —		
D:o af inventarier i brandstationen och städerna		400: —		
Telefonafgifter och samtal		170: —		
Brandstodsafgifter för inventarier och fastigheten		100: —		
Läkarearvode och medicin		150: —		
Krono- och kommunalutskylder, vattenafgift m. m.		200: —		
Hyresersättning för 5 gifta brandsoldater		750: —		
Underhåll af brandstationens byggnader	250: —			
Hälften af bristen från år 1910 kr. 420: 86	210: 43	460: 43		
Oförutsedda utgifter		500: —	4,335: 43	
Brandkårens reserv:				
Ångsprutan: 1:ste sprutchefen (Vice brandchefen)				
2:dre sprutchefen: lön		20: —		
1:ste maskinisten, tillika extra brandsoldat: lön		120: —		
2:dre maskinisten: lön		50: —		
30 man à 10 kr		300: —		
Kol m. m.		100: —		
Tomthyra		50: —		
2:ne slangkärror: 2 förmän à 20 kr.		40: —		
20 man à 10 kr.		200: —		
Öfningar med manskapet		350: —	1,230: —	
Allmänna brandstyrkan:				
Hyra för spruthus		200: —		
Gratifikationer vid eldsvådor och sprutmönstringar		250: —		
Diverse utgifter vid eldsvådor		300: —	750: —	
Nyanskaffning:				
2:ne nya brandskåp med ledningar		200: —		
Förändring af 22 st brandskåp à 30 kr.		660: —		
2:ne nya brandkårsselar		300: —		
En acetylenlykta jämte gaskök till hvardera af stora- och lilla ångsprutorna à 120 kr.		240: —	1,400: —	33,460: 43
			Transport	535,593: 15

Transport 535,593: 15

Byggnadsnämnden:

Arvode för uppehållande af stadsarkitektsgöromålen	2,000: —	
Aflöning till ett ingenjörsbiträde	3,000: —	
Förslagsanslag till anskaffande och underhåll af materiel m. m.	600: —	5,600: —

Hälsovårdsnämnden:

A) *Allmänna hälsovården:*

Aflöningar:

1:ste stadsläkaren: aflöning	3,000: —		
Arvode åt vikarie under semester	250: —	3,250: —	
2:dre stadsläkaren: aflöning	2,000: —		
Arvode åt vikarie under semester	250: —	2,250: —	
1:sta barnmorskan: lön		600: —	
2:dre " "		500: —	
En ordinarie sjuksköterska: (Anna Ekström): lön		600: —	
En ordinarie sjuksköterska: (Maria Hellström): lön		500: —	
En hälsopolis (Berglund): aflöning	1,500: —		
Ett ålderstillägg	150: —	1,650: —	
Anslag till hälsopolisen Berglund för hållande af velociped		25: —	

Öfriga utgifter:

Animalvaccin för skyddskoppsympning	100: —		
Bidrag till stadsbarnmorskornas pension	30: —		
Telefonafgifter	324: —		
Desinfektionskostnader	400: —		
Tryck- och annonskostnader	150: —		
Diverse	200: —	1,204: —	
Anslag för vård af medellösa lungsjuka		1,500: —	
Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande af föreningens dispensärverksamhet		2,000: —	14,079: —

Transport 14,079: — 541,193: 15

Transport				14,079: —	541,193: 15
B) *Epidemiska sjukhuset:*					
Brist från föregående år			22,137: 03		
Aflöningar:					
Stadsläkaren för landsbygdens sjuka		1,000: —			
Tre ordinarie sjuksköterskor à 450: —		1,350: —			
En extra sjuksköterska		400: —			
Två sjuksköterskebiträden à 300: —		600: —			
Extra sjuksköterskehjälp, förslagsvis		1,000: —			
En vaktmästare		400: —			
En gårdsdräng utan kost och bostad		960: —			
En köksföreståndarinna		300: —			
Ett biträde i köket à 20 kr. i månaden jämte hyresersättning å 110 kronor		350: —	6,360: —		
Mathållning:					
Fri kost för 4 sjuksköterskor, 2 sjuksköterskebiträden, 1 vaktmästare, 1 köksföreståndarinna och 1 köksbiträde: 9 personer à 250: —		2,250: —			
Utspisning för patienterna		10,000: —	12,250: —		
Öfriga utgifter:					
Medicin, förslagsvis		1,500: —			
Ved, kol och lyse		2,500: —			
Brandstods-, vatten- och telefonafgifter		400: —			
Anskaffning af sjukhuskläder till patienterna		1,100: —			
Anskaffning af ny epidemivagn		1,500: —			
Tvätt och rengöring		800: —			
Diverse utgifter		1,000: —	8,800: —	49,547: 03	
C) *Köttbesiktningsbyrån:*					
Aflöningar:					
Föreståndaren: lön		2,500: —			
En hälsopolis (Holtz) aflöning	1,500: —				
Två ålderstillägg	300: —	1,800: —			
Bokförare och kassör		600: —			
Transport		4,900: —		63,626: 03	541,193: 15

Transport	4,900: —		63,626: 03	541,193: 15
Vaktmästare	900: —			
Biträden vid trikinundersökningen	1,020: —			
Extra biträde, förslagsvis	600: —	7,420: —		
Öfriga utgifter:				
Värme, belysning och vatten	550: —			
Telefonafgift	80: —			
Tvätt	150: —			
Nyanskaffning af inventarier och diverse reparationer	500: —			
Beräknad hyra	2,000: —			
Diverse oförutsedda utgifter	550: —	3,830: —	11,250: —	74,876: 03
Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck och blanketter			100: —	
Skjutsar vid besiktningar och öfriga diverse utgifter			50: —	150: —
Gatuläggningen:				
Kostnader för mindre gatuarbeten samt afgäld för nubbstensbrott			6,000: —	
Kostnader för makadamslagning			4,000: —	
Särskilda mindre gatuarbeten:				
Biskopsgatan mellan Svartån och Kyrkogatan		7,000: —		
Gåsmyregatan mellan Norra Esplanaden och Skolgatan		2,000: —		
Öfre Kungsgatan		1,500: —	10,500: —	20,500: —
Vägunderhåll:				
För grusning och makadamisering af vägar samt underhåll af broar				3,000: —
Vatten-, gas- och elektricitetsverken: (Bilaga litt. A.)				
Vattenverket			62,600: —	
Afloppsledningarna			18,800: —	
Gasverket			103,600: —	
Elektricitetsverket			106,800: —	291,800: —
Gatubelysningen:				
Gasbelysningen	26,500: —			
D:o å Lustighulla	375: —	26,875: —		
Transport		26,875: —		931,519: 18

Transport		26,875: —		931,519: 18
Elektrisk belysning		1,950: —		
		28,825: —		
Afgår för belysning å hamnen		1,300: —	27,525: —	
Nyanskaffning:				
7 st. nya gaslyktor	800: —			
Nya gaslyktor å Lustigkulla	525: —	1,325: —		
4 st. elektriska lampor		300: —	1,625: —	29,150: —

Renhållningsverket:

Aflöningar:				
Föreståndaren:				
Lön	1,800: —			
Två ålderstillägg	600: —			
Ersättning för kontorslokal	400: —	2,800: —		
Kontorsbiträde		900: —		
Förman och fodermarsken:				
Lön för hvardera	1,100: —			
Två ålderstillägg	200: —	2,600: —		
G. Malmér, K Karlsson, Arvid Andersson och Karl Suneson:				
Lön för hvar och en	900: —			
Två ålderstillägg	200: —	4,400: —		
Emanuel Andersson:				
Lön	900: —			
Två ålderstillägg	200: —			
Hyresersättning	175: —	1,275: —		
S Lundin, Oskar Eriksson och Karl Forslund:				
Lön för hvar och en	900: —			
Ett ålderstillägg	100: —			
Hyresersättning	175: —	3,525: —		
Gust. Vestling:				
Lön	900: —			
Hyresersättning	175: —	1,075: —	16,575: —	
Extra arbetare			1,500: —	
En sopare: lön		900: —		
Hyresersättning		100: —	1,000: —	
Extra körslor			200: —	
Inköp af torfmull			4,600: —	
Stallet:				
Till utfodring:				
Hafre: 18,250 kg.	2,190: —			
Hö: 32,850 kg.	2,956: —			
Halm: 25,550 kg.	1,277: —	6,423: —		
Transport		6,423: —	23,875: —	960,669: 18

Transport		6,423: —	23,875: —	960,669: 18
Hästskoning		200: —		
Underhåll af seldon, filtar och täcken m. m.		350: —		
Försäkring och brandpremier		150: —		
Arvode åt veterinären		25: —		
Till en ny häst		700: —	7,848: —	
Diverse utgifter:				
Olycksfallförsäkring		78: —		
Trycksaker och räkenskapsböcker		30: —		
Vattenafgift		50: —		
Sotning		30: —		
Upphämtning af sopor		325: —		
Brandstodsafgifter		60: —		
Komplettering och underhåll af latrinkärl		250: —		
Reparation och underhåll af fordon		700: —		
Beklädnadskostnader		500: —		
Telefonafgifter		200: —		
Läkarearvode		50: —		
Medicin		200: —		
Reparation af stallet		1,000: —		
Driftkraft för blandningsmaskin		800: —		
Oförutsedda utgifter		500: —	4,773: —	
			36,496: —	
Jordbruket:				
Arrenden:				
För del af Kungsängen	200: —			
„ stadens utjord vid Nordanby	300: —			
„ Nordanby gård för 1911 o. 1912	3,000: —	3 500: —		
Aflöningar:				
A. Berglind lön	900: —			
K. Kilgren lön	800: —	1,700: —		
Extra arbetare och trösk		1,500: —		
Inköp af utsäde:				
Hafre 4,300 kg.	602: —			
Frö 270 kg.	270: —			
Potatis 10 tunnor	90: —	962: —		
Utsäde af årets skörd:				
Råg 1,300 kg.	188: 50			
Hvete 800 kg.	128: —	316: 50		
Transport		316: 50	36,496: —	960,669: 18

Transport		316: 50	36,496: —	960,669: 18
Stallet:				
Till utfodring:				
Hafre 5,810 kg.	697: —			
Hö 14,600 kg.	1,314: —			
Halm 9,125 kg	456: —	2,467: —		
Diverse utgifter:				
Komposter, stallströ och sopor från renhållningsverket	500: —			
Underhåll af fordon	200: —			
D:o hus	500: —			
Krono- och kommunalutskylder	450: —			
Oförutsedda utgifter	200: —	1,850: —		
Nyanskaffning:				
En harf		60: —		
Anslag för reparationer och inventarier vid Nordanby kr. 10,000: — att uttaxeras på 5 år 1911—1915, 2:dra årets uttaxering		2,000: —	14,355: 50	50,851: 50
Parker och planteringar:				
Brist från år 1910			501: 95	
Aflöningar:				
C. A. Forsberg: lön	1,800: —			
Två ålderstillägg	600: —	2,400: —		
En elev		780: —		
Telefonafgift	53: —			
Brandförsäkringar	37: —	90: —	3,270: —	
För skötsel och underhåll:				
Vasaparken och parken mellan Kopparbergsvägen och Kaserngatan samt trädplanteringar utom stadens tullar		2,200: —		
Stadsparkens vård och underhåll		1,000: —		
Planteringen utmed Hamngatan		800: —		
Planteringar vid Esplanader och öfriga gator samt vid Elementarläroverket för gossar		1,000: —		
Planteringen framför Stadshuset och parken vid Komministergården		500: —		
Djäknebergets vård och underhåll samt reparation af tempel, flaggstänger och flaggor		1,500: —		
Transport		7,000: —	3,771: 59	1,011,520: 68

Transport	7,000: —	3,771: 95	1,011,520: 68
Stallhagen, Mariaberget och s k Käringberget	500: —		
För skötsel af planteringarne vid Folkskolehusen	600: —		
För vård af den naturliga parken Elba	200: —		
330 hektoliter koks till Växthuset	330: —		
För skötsel och vård af Västerås Högre Allm. Läroverks botaniska trädgård	400: —		
Grus till alla planteringar	1,000: —		
Oförutsedda utgifter	500: —	10,530: —	
Tillfälliga utgifter:			
Reparationer af redskap	200: —		
250 meter vattenslang	200: —		
Anläggning af två vattenspolposter till planteringen vid Hamngatan och en till Vasaparken i närheten af stenkumlet, enligt kostnadsberäkning från vattenverket	750: —		
Inköp af 25 stycken trädgårdssoffor.....	550: —		
För gallring och trädplantering å Elba för en gång	500: —		
För tillsyn och vård af de vilda änderna i Svartån	25: —	2,225: —	16,526: 95
Hästholmarne:			
Utskylder och reparationer		400: —	
För inköp af ångslupen Märta		2,000: —	2,400: —
Skogarne:			
Aflöning till skogvaktaren		1,000: —	
För tillsyn af stadens skogar af jägmästare		100: —	
Diverse utgifter		1,000: —	
Dikning		500: —	
Stängsel mot Thunby		300: —	2,900: —
Rådhuset:			
Brist från år 1910		715: 39	
Kostnad för uppvärmning		1,400: —	
Belysning		800: —	
Brandstodsafgifter		131: —	
Skötsel af uren		40: —	
Till vaktmästaren Vallin för hållande af biträde för städning		300: —	
Diverse utgifter		500: —	
För under 1911 verkställda reparationer		700: —	4,586: 39
		Transport	1,037,934: 02

Transport 1,037,934: 02

Stadshotellet:

Andelar i obligationslån:			
Ett års ränta 27,469: 86			
„ „ amortering 11,239: —	38,708: 86		
Kostnad för uppvärmning och varmvatten	7,000: —		
(Häri ingår aflöning till eldaren kr. 960: — bostad för d:o kr. 250: —)			
Hyra för spritbolagets lokal i gården N:o 21 Norra kvarteret	200: —		
Kostnad för elektrisk belysning i fästvåningen, i trapporna och med båglamporna	1,200: —		
Krono- och kommunalutskylder	3,275: —		
Brandstodsafgifter för fastighet och lösegendom	519: 20		
Renhållning	60: —		
För underhåll af fastigheten	1,000: —	13,254: 20	

Sundinska huset:

Afgift till Sundinska fonden för fastighetens öfvertagande af staden	5,000: —	
Utskylder	500: —	
Brandstodsafgift	130: —	
Vattenafgift	70: —	
Sotning m. m.	55: —	
Reparationer och underhåll	500: —	
För under åren 1910 och 1911 verkställda ändringar och reparationer utöfver de för sådant ändamål reserverade medel	1,500: —	7,755: —

Kallbadhuset:

Aflöningar och reparationer m. m .... 500: —

Varmbadhuset:

Andelar i obligationslån:		
Ett års ränta 11,753: 19		
„ „ amortering 2,596: 50	14,349: 69	
Aflöningar	8,880: —	
Provision å biljetter	2,500: —	
Skrif- och trycksaker	150: —	
Badingredienser	400: —	
Förbrukningsartiklar	1,400: —	
Kol	6,000: —	
Elektrisk belysning	1,000: —	
Ved	75: —	
Kronoutskylder	250: —	
Kommunalutskylder	750: —	
Transport	21,405: —	1,059,443: 22

Transport	21,405: —	1,059,443: 22
Telefon	75: —	
Olycksfallspremier	103: 50	
Brandförsäkring	192: —	
Underhåll af pannor m. m.	320: —	
D:o af inventarier och hus	600: —	
Oförutsedda utgifter	304: 50	23,000: —

Tullhuset:

Till följd af Stadsfullmäktiges beslut den 31 augusti 1911 angående tullhusbyggnadens öfverflyttande från hamnen, skall hamnkassan tillföras ett belopp, beräknadt till	6,264: 28	
Telefonafgift	50: —	
Vattenafgift	14: —	
Brandstodsafgift	20: —	
Sotning	6: —	
Reparation m. m.	100: —	6,454: 28

Stallet:

Utfodring, hästskoning och hästförsäkring af två hästar	1,200: —	
Diverse utgifter för stallet	200: —	
Aflöning till två körkarlar à 1,000 kr. pr man	2,000: —	3,400: —

Renhållning:

Bortrensning af ogräs och renhållning (vinterunderhåll och spolning) å gator och allmänna platser	4,000: —	
S. k. kapitelhjon för sopning å allmänna platser, 13 kvinnor à 130 kronor	1,690: —	
För sopning å söndagarna under Maj—September 24 dagar à 7 kronor	168: —	5,858: —

Arrenden och afgälder:

Afgäld för s. k. gästgifvarejorden i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegångspris cirka		11: —	
Arrende för s. k. Falkenbergska tomten vid Kvarntullen		200: —	
Afgäld efter medelmarkegångspris för till staden upplåten mark:			
Af länslasarettets område	18: —		
„ straffängelsets „	10: —	28: —	
Afgäld för mark, afsöndrad från straffängelsets jordområde, enligt Kungl. brefvet den 21/11 1873		100: —	
Afgäld för Vasaparken lösen för 53,4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris		440: —	
Transport		779: —	1,098,155: 50

Transport		779: —	1,098,155: 50
Ersättning enligt Kungl. brefvet den 21 september 1900 för upplåtande till staden af:			
1:o) Stadskomministerns förut anslagna löningsjordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet, lösen för 20,91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	155: —		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön: lösen för 97,2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegångspris	7: 50	162: 50	
9:de årets afgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnes öfverflyttande till staden		124: —	
6:te årets afgäld till S:t Ilians kommun för Klockaretorps och Talltorps öfverflyttande till staden		160: 48	
Afgäld för två fattigvården förut tillhörande planteringsland		50: —	
Arrende för mark i Lustikulls- och Skenvretarne		150: —	1,425: 98

Årliga utgifter:

Fångars vård och förplägning å straffängelset		250: —	
Krono- och kommunalutskylder:			
för de af staden exproprierade delarne af Kungsängen	200: —		
„ Östra utmarken	320: —		
„ Viksängs villaområde	51: —		
„ diverse jordägor och annan fastighet	572: —	1,143: —	
Brandstodsafgifter för lösören		207: —	
Telefonafgifter för ledningar till:			
Magistraten	220: —		
Stadsfullmäktiges ordförande	50: —		
Stadens ombudsmans bostad	50: —		
Drätselkammarens ordförande	50: —		
Drättselkammaren	150: —		
Stadsfogdens bostad	50: —		
Kronouppbördskontoret	50: —		
Stadsinspektorens bostad	50: —		
Byggnadschefskontoret	50: —		
Byggnadschefens bostad	50: —	770: —	
Stadens andel i lön till skarprättaren 12/32-delar af 200 kr.		75: —	
Paviljongen i Stadsparken:			
Brandstodsafgift, utskylder och underhåll	450: —		
Rep. af musikpaviljongen	1,000: —	1,450: —	
Klapphuset:			
Tillsyn däraf	125: —		
Diverse utgifter	100: —	225: —	
Transport		4,120: —	1,099,581: 48

Transport		4,120: —	1,099,581: 48
Premie för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare		600: —	
Arvode till ombud vid mantalsskrifningen		120: —	
Kostnader för brandsyn		350: —	
Årsafgift till svenska stadsförbundet à 2 kr. för hvarje 100:tal invånare		380: —	
Prenumerationsafgift för Svenska stadsförbundets tidskrift 45 ex.		150: —	5,720: —

Anslag för undervisningsändamål:

För undervisning i tekniska skolan		3,000: —	
„ Arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet		1,600: —	
„ d:o bibliotek		1,500: —	
„ skötsel och vård af sockenbiblioteket		75: —	
Hyresbidrag till rektor vid högre allm. läroverket		1,200: —	
Brandstodsafgift för högre allm. läroverkets byggnader		252: 04	7,627: 04

Diverse särskilda ändamål:

Anslag för uppehållande af arbetsförmedlingsanstaltens verksamhet		2,000: —	
Anslag till Västerås sjukkassors centralförsamlings fortsättningsförening, förslagsvis		2,500: —	
Anslag till stadsplanekommitterade:			
Brist från 1910	628: 26		
Beräknad brist för 1911	3,371: 74		
För 1912	3,000: —	7,000: —	
Anslag till renhållningskommitterade		1,000: —	
„ „ Skridskoklubben		400: —	
„ „ Sparfboet		300: —	
Hyra för f. d. Sundénska huset		800: —	
Anslag för vissa filantropiska ändamål:			
Arbetsstugan	2,500: —		
Barnkrubban	1,000: —		
Barnhemmet	500: —		
Nattherberget	300: —		
	4,300: —		
med afdrag af det belopp, som för dessa ändaändamål skall af Sundinska fondens öfverskottsmedel ställas till stadskassans disposition	3,300: —	1,000: —	15,000: —

Afkortningar:

För debiterade men ej ingående utskylder			30,000: —

Förslagsanslaget:

För diverse utgifter och oförutsedda behof			15,849: 40
		Transport	1,173,777: 92

Transport 1,173,777: 92

B. Fattigvården:

Enligt bilaga litt. B. ... 95,370: 91

C. Folkskoleväsendet:

Enligt bilaga litt. C. ... 139,615: 74

D. Kyrkliga ändamål:

Enligt kyrkostämmans beslut den 30 oktober 1911 bil. litt D ... 30,518: 05

Kronor 1,439,282: 62

Utgifter att täckas af lån:

Af stadsfullmäktige under år 1911 beslutade:

27/4. Till ledningar utom stadsplanen			7,500: —	
26/5. „ hamnplanens ordnande			111,000: —	
22/6. „ del af köpeskillingen för tomterna N:ris 15, 16, 17 och 18 B Katrinelund			6,000: —	
„ „ del af köpeskillingen för gården N:ris 46—47 Norra kvarteret			8,000: —	
28/9. „ inköp af mark för Kyrkogatans vidgning vid Domkapitelhuset			2,212: 50	
„ „ beläggning af en del af Kyrkogatan med tuktad sten			5,770: —	140,482: 50
20/12. Till gatuläggningar m. m.				
Sturegatan		12,000: —		
Munkgatan	14,000: —			
med afdrag af föregående års ej använda anslag	3,696: 81	10,303: 19		
Västra infarten till järnvägsstationen		2,000: —		
Handtverkaregatan		6,000: —	30,303: 19	
Hvarifrån afgå föregående låneanslag, som för de afsedda gatorna ej behöft användas			20,000: —	10,303: 19
21/12. Stadshotellet: brist i byggnadsanslaget			1,598: 61	
Vatten- och Gasverksstyrelsens räkning			5,683: —	7,271: 61
21/12. Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken:				
Mätare och inventarier			12,000: —	
Högspänningsgenerator			16,000: —	
Serviser och div. ledningar			14,000: —	
Ledningar i Kopparbergsvägen			27,800: —	
Transport			69,800: —	158,057: 30

	Transport	69,800: —	158,057: 30
Ledningar i Bryggerigatan		7,400: —	
„ i Biskopsgatan		1,700: —	
„ i Gåsmyregatan		3,600: —	
„ i Hållgatan		1,200: —	
„ i Sturegatan		800: —	
„ i Handtverkaregatan		3,100: —	87,600: —
		Kronor	245,657: 30

INKOMSTER.

Stadens allmänna drätsel.

Behållning från föregående år:				40,000: —

Räntor och kapitalafbetalningar:

Af Vatten- och Gasverksstyrelsen:

För vatten-, gas- och elektricitetsverken jämte afloppsledningarne

å 1892 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 38,254 kr.)				
Ränta	1,511: 74			
Amortering	1,221: —	2,732: 74		
å 1896 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 129,718: 99 kr.)				
Ränta	4,570: 52			
Amortering	5,519: 95	10,090: 47		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 71,893: 19 kr.)				
Ränta	2,875: 72			
Amortering	1,213: 73	4,089: 45		
å 1907 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 662,208: 46 kr.)				
Ränta	29,799: 35			
Amortering	7,591: 75	37,391: 10		
å 1910 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 588,212: 24 kr.)				
Ränta	26,344: 80			
Amortering	5,544: 94	31,889: 74	86,193: 50	
Ränta å rörelsekapital, förslagsvis 100,000 kr. à $4^1/_2$ %			4,500: —	
Enligt särskild amorteringsplan för vatten-, gas- och elektricitetsverken:				
Ränta och amortering		111,690: 22		
Härifrån afgår enligt ofvanstående		86,193: 50		
Rästen afsättes		25,496; 72		
Transport			90,693: 50	40,000: —

Transport			90,693: 50	40,000: —

Af Folkskolestyrelsen:

å 1892 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 70,500: — kr.)				
Ränta	2,775: —			
Amortering	2,250: —	5,025: —		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 191,027 kr.)				
Ränta	7,641: 10			
Amortering	3,225: —	10,866: 10		
å 1907 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 42,500: — kr.)				
Ränta	1,912: 50			
Amortering	500: —	2,412: 50		
å 1910 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 26,410: — kr.)				
Ränta	1,183: 05			
Amortering	240: —	1,423: 05	19,726: 65	

Af Fattigvårdsstyrelsen:

å 1892 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 14,100: — kr.)				
Ränta	555: —			
Amortering	450: —	1,005: —		
å 1902 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 22,479: 05 kr.)				
Ränta	899: 16			
Amortering	379: 50	1,278: 66	2,283: 66	

Af Kyrkorådet:

å 1896 års lån:				
(Kapitalskuld den 1/1 1912 14,340: — kr.)				
Ränta		506: 88		
Amortering		520: —	1,026: 88	113,730: 69
			Transport	153,730: 69

		Transport	153,730: 69

Tomtören:

För åtskilliga tomter på stadens grund och för delar af Humlegården, som upplåtits till N:o 113, 114 och 115 södra kvarteret och till varmbadhuset		200: —	
För magasiner vid sjön		360: 32	560: 32

Arrende för diverse jordlägenheter:

Östra utmarken:

Lägenheten Lilla Stenby (C. A. Johansson)		360: —	
,, Gustafsslätt (Frans Th Larsson)		281: —	
,, Andersbo (Gust. Andersson)		350: —	
Gården Utmarken (Gust. Andersson)	272: —		
,, (C. J. Nyström)	192: —		
,, (G. Wallberg)	224: —		
,, (Cristina Pettersson)	40: —		
,, (Renhållningsverket)	300: —	1,028: —	
Lägenheten Enbacken den till biskopen ej upplåtna delen (Ernst Nyberg)		160: —	
,, Grönbo (Myggbo sågbolag)		100: —	
Egendomen Nordanby (Renhållningsverket)		1,500: —	
Sundinska utmarken (Slaktar Johansson, Vargbo)		200: —	
Utmarksjord invid Nordanby (Ernst Nyberg)		500: —	
,, cirka $1^1/_2$ tunnland vid Malmaberg (J. A. Andersson)		25: —	
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och Clas Sundin)		30: —	4,534: —

Västra utmarken:

1 byggnadsplats å s. k. Käringberget (Er. Andersson)		35: —	
1 ,, å ,, (Doktor Holm)		50: —	
1 ,, å ,, (G V. Johansson)		50: —	
1 ,, å ,, (Åhfeldts sterbhus)		25: —	
1 ,, å ,, (Rich. Blohm)		30: —	
1 ,, å ,, (Jenny Blohm)		25: —	
1 område intill lägenheten Karlsfrid		3: —	
1 ,, af s. k. käringbrinken		8: —	
1 byggnadsplats å s. k. Ragvalds backe (J. A Thelin)		10: —	
1 ,, å ,, (A. R. Andersson)		10: —	
1 ,, å ,, (Er. Eriksson)		5: —	
1 ,, å ,, (W. Hellström)		15: —	
1 mindre område å ,, (S. G. Hedin)		10: —	
1 till Hyttan på 50 år för rätt till framdragande af järnvägsspår upplåtet område (13:de året)		25: —	
	Transport	301: —	158,825: 01

Transport		301: —	158,825: —
Mark upplåten till Trångfors kraftaktiebolag		35: —	
1 område intill Manneborg (Frans Johansson)		5: —	
1 ,, ,, Ljungstorp (C. A. Thörnblom)		3: —	
1 ,, å s. k. Pistolsvreten (J. A. Jansson)		20: —	
S. k. Gästgifvarevreten i gamla Stohagsjorden:			
ägofig. N:o 544 och del af 545 (G. M. Vestman)	40: —		
,, ,, 546 (Handl. Belinke)	30: —		
,, ,, 512 (G A. Andersson)	60: —		
I nya stohagsjorden:			
ägofig. N:o 571—573 (C. A. Thörnblom)	25: —	155: —	
1 område vid Vallhalla (Th Sundeman)		10: —	529: —

Viksäng:

Sju villatomter, utarrenderade på 50 år (19:de året)			210: —

Diverse arrenden:

Östra holmen		100: —	
F. d. stadskassörsjorden:			
i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
i Rigärdet (Nordiska metallbolaget)	18: —		
i Trådarön (J. A. Hellman)	30: —	83: —	
Stadskomministerns f. d. lönejord i Kopparbergsvreten (Allm. Svenska Elektriska A.-Bol.)		50: —	
Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord på Trådarön (C. J. Fält)		7: —	
Två mindre områden utom Gåsmyretullen		30: —	
Mark af Persbo hagen (upplåten åt Trångfors kraftaktiebol.)		6: 90	
En backbrink utom kvarntullen (J. E. Jansson)		5: —	
Koloniträdgårdarne		250: —	
För mark af Kungsängen (Renhållningsverket)		200: —	
,, från Myggbo inköpt mark		100: —	
,, mark upplåten till Nord. Metallaktiebolagets kraftledning till Skultuna		10: —	841: 90

Arrende för fiskvatten:

Fiskvatten i Västra Västeråsfjärden från Johannisberg till Gustafsvik samt vid Kattskär och Amundgrund		50: —	
,, fr. o. m. Gustafsvik till Stallhagen		25: —	
,, från Stallhagen till Lillån		25: —	
,, från Lillån till Viksäng		45: —	
,, vid Viksäng		15: —	
,, vid Hästholmarne jämte fiskarstugan med jord å Elba		150: —	310: —
		Transport	160,715: 91

Hyresmedel:		Transport	160,715: 91
Paviljongen i Stadsparken		500: —	
Elbaholmen: restaurationsbyggnaden	500: —		
en villa med tomt	100: —	600: —	
Platshyra för en källare vid Loviseberg		10: —	
„ „ två magasin å södra Skallberget		20: —	
„ „ en paviljong å Kreaturstorget		25: —	
„ „ ett magasin å tomten N:o 38 Västermalm		25: —	
„ „ isupplag å tomten N:o 6 Norra kvarteret		25: —	
Upplagsplatser å Kungs- och Munkängen		210: —	
Hyra för tomten N:o 6 i kvarteret Henrik		50: —	
Remontstallarne:			
Nettobehållning genom uthyrning af stallarne, cirka		400: —	
Stadens andel i plats- och hyresmedel från Strömsholms våg		500: —	
Plats för vattenkiosken i Vasaparken (Otto Oest)		10: —	
„ „ fotografiatelier vid Viksäng (E. Blom)		5: —	
„ „ „ å Kungsängen (Sköld)		25: —	
Hyra för Rosenberg (C. Andersson)		100: —	
„ „ magasin å tomten N:o 75 Södra kvarteret (A. Sundström)		175: —	
Upplagsplatser å s. k. Sjöhatten:			
14 platser à 25 kr.	350: —		
2 „ à 50 kr.	100: —		
1 plats	30: —	480: —	
Afgäld för upplåten mark:			
Till tomten N:o 4 Södra kvarteret	10: —		
„ „ „ 133 Västra kvarteret	10: —		
„ „ „ 104 Södra „	4: —		
„ „ „ 113 & 114 Västra kvarteret	10: —	34: —	
Hyra för Köttbesiktningsbyrån		2,000: —	
„ „ vattenkraften i Svartån		3,000: —	8,194: —

Brandverket:

Diverse inkomster från verkstäderna m. m.	3,000: —

Byggnadsnämnden:

Afgifter för af byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilde utförda förrättningar	1,000: —

Hälsovården:

a) *Epidemiska sjukhuset:*

Beräknade inkomster från landstinget:		
Fast årsafgift	2,775: —	
Transport	2,775: —	172,909: 91

Transport		2,775: —		172,909: 91
Att begäras såsom bidrag till stadsl.-arvode		500: —		
Underhållskostnader, förslagsvis		9,000: —		
		12,275: —		
Afgifter af betalande patienter		225: —	12,500: —	
b) Köttbesiktningsbyrån			11,250 —	23,750: —

Hyror af stadens gårdar m. m.:

Behållning för år 1912 af hyror och arrenden för de i och för stadsplanens genomförande inköpta gårdar och mark	24,000: —

Stadshotellet:

Hyror	35,750: —	
Afgifter för fästvåningens användande	700: —	
Hyresgästers andelar i kostnaden för uppvärmning	5,000: —	41,450: —

Sundinska huset:

Behållning af anslag för nu verkställd reparation af köket	507: 83	
Hyresinkomster	5,425: —	5,932: 83

Skogarne:

Försäljning af diverse skogsprodukter	1,500: —	
Skogsvårdsstyrelsens bidrag till skogvaktarens aflöning	100: —	1,600: —

Gräs- och sjöslog:

Å diverse ställen	100: —

Hamnen:

Ränta och amortering:				
För äldre hamnbyggnaden		5,795: 25		
För nu pågående hamnbyggnad:				
Ett års ränta à 211,825: — kronor à $4^1/_2$ %	9,532: 13			
Amortering	5,725: —	15,257: 13	21,052: 38	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)			1,500: —	
			22,552: 38:	
Afgår:				
Ett års ränta å beräknad behållning från år 1911			2,038: 67	20,513: 71

Tullhuset:

Hyra till stadskassan för ett rum i tullhuset (hamnkontoret)	500: —
Transport	290,756: 45

Transport			290,756: 45

Vatten-, gas- och elektricitetsverken:

(Bilaga litt. A.)

Vattenverket		62,600: —	
Gasverket		120,375: —	
Elektricitetsverket		113,000: —	295,975: —

Renhållningsverket:

Försäljning af komposter, stallströ och sopor		2,000: —	
„ „ torfmullspudrett		9,400: —	
„ „ torfmull		1,000: —	
Å auktion försåld slog		853: 75	
Hämtning af latrinkärl		769: —	
„ „ „ från regementet		250: —	
Krossning af hafre		100: —	
Hyra för tomtplats för cisternstation, Krooks petr. och oljef. A.-B.		150: –	
		14,522: 75	
Jordbruket:			
Nordanby:			
Hö, 74,000 kg	6,600: —		
Hafrehalm, 30,000 kg	1,500: —		
Råghalm, 17,500 kg	612: 50		
Agnar	50: —		
Potatis, 30 tunnor	270: —		
Råg, 6,660 kg	965: 32		
Hvete, 1,923 kg	307: 68		
Hafre, 18,550 kg	2,226: —	12,591: 50	27,114: 25

Kallbadhuset:

Badafgifter			500: —

Varmbadhuset:

Karbad 5,700		6,000: —	
Badstu 1 kl. 4,000		3,800: —	
Simhall med värmestuga (sommaren) 3,600		1,000: —	
Simhall (vintern) 7,600		2,700: —	
Medicinska bad 2,500		4,100: —	
Folkbad 20,000		4,600: —	
Skolbad 5,600		800: —	23,000: —

Utdelning å aktier:

Järnvägsaktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kronor 1,074,700: — à 2 %			21,494: —
Transport			658,839: 70

	Transport		658,839: 70

Bränvinsmedel:

40/100-delar af utminuterings- och utskänkningsafgifter för försäljningsåret 1912:		
Västerås Spritbolag, Ångf. Västerås, Aros och Ragvald samt Sällskapet i Västerås	808: 40	
42/100-delar af vinst å utminuteringen och utskänkningen under år 1911	126,000: —	
Stadens andel af till statskontoret inlevererade medel	14,000: —	140,808: 40

Diverse inkomster:

Källarfrihetsmedel	349: 05	
Bötesmedel	350: —	
Hundskattemedel, cirka 180 st. hundar à 15 kr.	2,700: —	
Auktionsprovision	100: —	
Behållning af influtna registreringsafgifter af handelsfirmor	10: —	
Ränta af Elementarläroverket för flickor å 7,500 kr. lån af stadskassan à 4 %	300: —	
Sista årets amortering för reparation af lärarebostaden vid Herrgärdsskolan	716: —	
2:dra årets amortering å af Drätselkammaren förskotterade kostnader c:a 16,000 kr. för reparation af domprosthuset	3,488: 60	
Stadens andel, 6/10-delar af influtna bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter	500: —	
Platshyror för karuseller m. m.	1,500: —	
För extra polisbevakning å landsbygden till samma belopp som beräknats därför i utgifterna för året	3,150: —	13,163: 65
Att genom uttaxering fyllas genom utdebitering af 6: 75 % å upptaxerade inkomstbeloppet 9,281,050 kronor		626,470: 87
	Kronor	1,439,282: 62

(Bil. litt. A.)

Utgifts- och inkomststat

för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken jämte afloppsledningarne år 1912.

Utgifter för Verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren	5,000: —	
ett ållderstillägg	500: —	5,500: —
Assistent		3,000: —
Kamrerare		2,400: —
Kassörska	1,500: —	
två ålderstillägg à 150 kr.	300: —	1,800: —
Kontorsbiträde	1,200: —	
två ålderstillägg à 150 kr	300: —	1,500: —
Siffergranskare, arvode för år 1912	375: —	
rest å arvode för år 1911	275: —	650: —
Tekniskt biträde		1,800: —
Mätarejusterare	1,200: —	
två ålderstillägg à 150 kr.	300: —	1,500: —
Materialvakt		1,300: —
Mätareafläsare och inkasserare		1,800: —
Springgosse, inkasserar äfven räkningar å mindre belopp		475: —
	Kronor	21,725: —
hvaraf påföres Vattenverket	4,800: —	
,, ,, Gasverket	7,400: —	
,, ,, Elektricitetsverket	7,400: —	
,, ,, Afloppsledningarna	2,125: —	21,725: —

Diverse årliga utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin och olycksfallförsäkring		1,300: —
Böcker, skrif- och ritmaterial, postporto, annonser m. m		2,000: —
Telefonafgifter		900: —
Renhållning, eldning, städning och belysning		1,600: —
Brandstodsafgifter, underhåll af förvaltningsbyggnad, inventarier, redskap och diverse verktyg		1,500: —
Allmänna omkostnader, såsom resor, föreningsafgifter m. m.		500: —
	Kronor	7,800: —

hvaraf påföres Vattenverket	2,000: —	
,, ,, Gasverket	2,400: —	
,, ,, Elektricitetsverket	2,400: —	
,, ,, Afloppsledningarna	1,000: —	7,800: —

Vattenverket:

Inkomster:

Afgifter för vatten samt hyror af mätare	62,025: —	
Hyra för lägenheter vid gamla vattenverket	575: —	62,600: —

Utgifter:

Driftkostnader			8,500: —	
Underhåll af fastigheter, maskiner och ledningar m. m.			4,500: —	
Aflöningar m. m.:				
Verkens förvaltning enligt ofvan		4,800: —		
Maskinmästaren	1,400: —			
två ålderstillägg	600: —	2,000: —		
En maskinist	1,000: —			
två ålderstillägg	300: —	1,300: —		
Rörnätsförmannen	1,300: —			
ett ålderstillägg	150: —	1,450: —		
Vårdaren af vattenborgen	1,000: —			
två ålderstillägg	300: —	1,300: —		
Skurning och tvättning af sand, ombyte af filter, spolning af ledningar m. m.		950: —		
Pension till förre Assistenten F. G. Lönnqvist		2,500: —	14,300: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning, enligt ofvan		2,000: —		
Brandstodaafgifter och utskylder		825: —		
Arrenden för mark		1,175: —		
Bränsle, analyser, skjutsar m. m. utjämning		995: 22		
Afskrifning af diverse fordringar		150: —	5,145: 22	
Ränta och amortering: (Enl. särsk. plan.)				
Ränta		19,093: 24		
Amortering		12,061: 54	31,154: 78	
		S:ma Kr.	63,600: —	
Som minskas med afloppsledningarnas andel i aflöning till förmän			1,000: —	62,600: —

Afloppsledningarna:

Utgifter:

Underhåll af ledningsnätet, utjämning		1,305: 40	
Aflöningar:			
Förvaltningen, enl. ofvan	2,125: —		
Andel i aflöningar till förmän vid vattenverket	1,000: —		
Spolning af ledningar och rensning af brunnar m. m.	750: —	3,875: —	
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enl. ofvan	1,000: —		
Andel i ränta å rörelsekapital	599: 32	1,599: 32	6,779: 72
Ränta och amortering å andelarna i obligationslånen.			
1896 års lån:			
Kapitalskuld den 1/1 1912 = Kr. 40,385: 99			
1:sta halfårets ränta	726: 95		
2:dra „ „	696: —		
Amortering	1,718: 55	3,141: 50	
1902 års lån:			
Kapitalskuld den 1/1 1912 = 29,517: 19			
Ränta	1,180: 68		
Amortering	498: 32	1,679: —	
1907 års lån:			
Kapitalskuld den 1/1 1912 = Kr. 40,736: 46			
Ränta	1,833: 14		
Amortering	467: 01	2,300: 15	
1910 års lån:			
Kapitalskuld den 1/1 1912 = Kr. 57,090: —			
1:sta halfårets ränta	1,284: 53		
2:dra „ „	1,272: 31		
Amortering	542: 79	3,099: 63	10,220: 28
Omläggning af afloppsledning i Gåsmyregatan			1,800: —
		Utgifter Kronor	18,800: —

Gasverket:

Inkomster:

Allmänna belysningen		26,875: —	
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare		68,500: —	
Stenkolstjära och koks m. m.		25,000: —	120,375: —

Utgifter:

Driftmateriel:

Gaskol	41,000: —	
Öfriga kostnader för driften	3,700: —	44,700: —
	Transport	44,700: —

		Transport	44,700: —	
Underhåll:				
af fastigheten, ugnar, apparater och ledningar m. m.			6,500: —	
Aflöningar m. m.:				
Verkens förvaltning, enl. ofvan		7,400: —		
Gasmästaren	1,500: —			
två ålderstillägg	600: —	2,100: —		
Två ordinarie och samt två extra eldare		6,200: —		
Gatulyktors tändning och släckning		5,000: —		
Omläggning af reningskistor m m.		2,100: —		
Pension åt fröken Anna Gedda		1,000: —	23,800: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning, enl. ofvan		2,400: —		
Brandstodsafgifter och utskylder		4,000: —		
Bränsle och lyse åt gasmästaren samt oförutsedt utjämning		531: 61		
Afskrifning af diverse fordringar		350: —		
Första årets amortering af beslutad reparation af gasverket		2,900: —		
Anskaffning af afståndständare		800: —	10,981: 61	
Ränta och amortering: (Enl. särsk. plan.)				
Ränta		9,515: 33		
Amortering		8,103: 06	17,618: 39	103,600: —
Inkomster utöfver utgifter				16,775: —
			S:ma Kronor	120,375: —

Elektricitetsverket:

Inkomster:			
Allmänna belysningen		1,950: —	
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare		111,050: —	113,000: —
Utgifter:			
Driftmateriel:			
Brännolja	13,000: —		
Öfriga kostnader för driften	4,000: —	17,000: —	
Underhåll:			
af fastigheten, maskiner, ledningar m. m.		3,000: —	
	Transport	20,000: —	

		Transport	20,000: —	
Aflöningar:				
Verkens förvaltning enl. ofvan		7,400: —		
Maskinmästaren	1,600: —			
två ålderstillägg	600: —	2,200: —		
Två maskinister	2,400: —			
hvardera två ålderstillägg	600: —	3,300: —		
En maskinist		1,350: —		
Förste montören	1,500: —			
två ålderstillägg	600: —	2,100: —		
En montör		1,200: —	17,250: —	
Turbinhusdriften:				
Hyra för vattenfallet i Svartån		3,000: —		
Aflöningar för tillsyn af maskiner och reglering af luckor		2,700: —		
Öfriga kostnader för drift och underhåll		400: —	6,100: —	
Diverse utgifter:				
Verkens förvaltning enl. ofvan		2,400: —		
Brandstodsafgifter och utskylder		3,600: —		
Bränsle och lyse åt maskinmästaren, hyror för takfästen m. m., utjämning		502: 55		
Afskrifning af diverse fordringar		350: —	6,852: 55	
Ränta och amortering: (Enl. särsk. plan.)				
Elektricitetsverket: Ränta	29,003: 55			
Amortering	25,539: 51	54,543: 06		
Turbinhuset: Ränta	632: 12			
Amortering	1,422: 27	2,054: 39	56,597: 54	106,800: —
Inkomster utöfver utgifter				6,200: —
			Summa Kronor	113,000: —

Bilaga litt. B.

Inkomst- och utgiftsstat för Fattigvården i Västerås stad år 1912.

Inkomster:

För allmänna fattigvården:			
Afgäld för tvenne planteringsland		50: —	
Tillfälliga inkomster och återbetalningar		500: —	
Andelar af böter		50: —	600: —
För fattiggården Carlslund:			
För verkställda arbeten		700: —	
För tillfälliga inkomster		1,500: —	2,200: —
Att genom uttaxering fyllas			95,370: 91
		Summa Kronor	98,170: 91

Utgifter:

För allmänna fattigvården:			
Beräknad brist för 1911		5,000: —	
Ränta och amortering å 1892 års lån		1,005: —	
„ „ „ 1902 „ „		1,278: 66	
Kostnad för tillbyggnad af sjukhuset vid Carlslund, till fördelning på fyra år; 4:de årets uttaxering		2,000: —	
Ordinarie understöd med penningar		27,000: —	
Ordinarie understöd in natura:			
Hvetemjöl	700: —		
200 famnar ved à 14: —	2,800: —	3,500: —	
Tillfälliga understöd med penningar		9,000: —	
Underhåll och tillsyn af utpensionerade barn		11,000: —	
Utpensionerade fattighjon		400: —	
Diakonissan, årsanslag		800: —	
Hospitalskostnader		4,000: —	
Lasarettkostnader		1,500: —	
Återbetalning till främmande kommuner		1,800: —	
Medikamenter		600: —	
Bidrag till kostnaden för af barnavårdsnämnden utackorderade barn		1,900: —	
Diverse utgifter		1,000: —	
Aflöningar: Sekreteraren	500: —		
Kamreraren	1,000: —		
Vaktmästaren	100: —	1,600: —	73,383: 66
		Transport	73,383: 66

				Transport	73,383: 66

För fattiggården i Carlslund:

Rågmjöl	8,000	kg.	à 15 öre		1,200: —		
Hvetemjöl	1,700	„	„ 26 „		442: —		
Korngryn	1,000	„	„ 21 „		210: —		
Hafregryn, stora	1,200	„	„ 24 „		288: —		
„ små	400	„	„ 24 „		96: —		
Ärter	900	„	„ 18 „		162: —		
Kött, oxbringa	1,200	„	„ 80 „		960: —		
kalfstek	350	„	„ 110 „		385: —		
köttfärs	175	„	„ 110 „		192: 50		
Korf	450	„	„ 50 „		225: —		
Skummad mjölk	2,700	liter	„ 4 „		1,080: —		
Oskummad „	13,200	„	„ 13,5 „		1,782: —		
Grädde	250	„	„ 70 „		175: —		
Smör	180	kg.	„ 205 „		369: —		
Ägg	100	tjog	„ 135 „		135: —		
Margarin	650	kg.	„ 107 „		695: 50		
Sill	15	tnr.	„ 22 kr.		330: —		
Kabiljo	450	kg.	„ 43 öre		193: 50		
Salt	9	hl.	„ 225 „		20: 25		
Sirup	200	kg.	„ 34 „		68: —		
Kaffe	250	„	„ 150 „		375: —		
Socker	650	„	„ 67 „		435: 50		
Limpor	11,000	„	„ 8 „		880: —		
Intubikaffe	250	paket	„ 20 „		50: —		
Snus	14	fjrd.	„ 16 kr.		224: —		
Fotogén	1,000	liter	„ 15 öre		150: —		
Såpa	950	kg.	„ 38 „		361: —		
Barrved	180	famn.	„ 14 kr.		2,520: —		
Koks, krossad	250	hl.	„ 130 öre		325: —		
Grisar	12	st.	„ 20 kr.		240: —		
Torfmull	60	balar	„ 180 öre		108: —		
Beklädnadskostnader					800: —		
Sjukvårdsartiklar och medicin					400: —		
Begrafningskostnader					300: —		
Diverse utgifter såson underhåll af sängkläder, linne, materialer					1,800: —		
Kostnad för införande af elekt. ljus					1,880: —		
Aflöningar, Sysslomannen, lön				1,500: —			
2 ålderstillägg				300: —	1,800: —		
Portvakten, lön				900: —			
2 ålderstillägg				200: —	1,100: —		
Husföreståndarinnan					500: —		
Köksföreståndarinnan					450: —		
Sjuksköterskan					450: —		
2 pigor à 240 kronor					480: —		
Predikanten					150: —		24,787: 25
					Summa Kronor		98,170: 91

Bilaga litt. C.

Utgifts- och Inkomststat för Västerås folkskolor för år 1912.

Utgifter:

Aflöning till folkskollärare:

1 folkskolinspektör (ej förordnad)			4,500: —	
1 ord. lärare (Valter):	lön		2,600: —	
~~1 „ „ (Ahlm):~~	~~lön~~		~~2,300: —~~	
	Bostad in natura 300 kr.			
1 „ „ (Bohlin):	lön		2,300: —	
~~1 „ „ (Fröier):~~	~~lön~~		~~2,000: —~~	
	Bostad in natura 300 kr.			
1 „ „ (Dahlberg):	lön		2,300: —	
1 „ „ (Næslund):	lön		2,000: —	
1 „ „ (Andrén):	lön		2,000: —	
1 „ „ (Rudkvist):	lön		2,000: —	
1 „ „ (Strandberg):	lön pr ½ år	850: —		
	lön pr ½ år	1,000: —	1,850: —	
1 „ „ (Krantz):	lön		1,400: —	
	Bostad in natura 300 kr.			
1 „ „ (Granér):	lön		1,700: —	
1 „ „ (Johansson):	lön		1,700: —	
1 „ „ (Leontein):	lön		1,700: —	
1 „ „ (Lindberg):	lön		1,700: —	
1 „ „ (Norman):	lön		1,700: —	
1 e. o „ (Olsson):	lön		1,400: —	
1 „ „ (Sjöholm):	lön		1,400: —	
Tillägg pr ½ år för två ordinarie lärare			300: —	36,850: —

Aflöningar till folkskollärarinnor:

1 ord. lärarinna (Stenström):	lön		1,900: —	
	Bostad in natura 200 kr.			
1 „ „ (Svanholm):	lön		2,100: —	
1 „ „ (Hammarskiöld):	lön		2,100: —	
1 „ „ (Fröman):	lön		1,700: —	
	Bostad in natura 200 kr.			
1 „ „ (Bohman):	lön		1,700: —	
	Bostad in natura 200 kr.			
1 „ „ (Fernqvist):	lön		1,900: —	
1 „ „ (Svanbom):	lön pr ½ år	850: —		
	lön pr ½ år	950: —	1,800: —	
		Transport	13,200: —	36,850: —

Transport		13,200: —	36,850: —
1 ord. lärarinna (Holmer): lön pr 1/2 år	850: —		
lön pr 1/2 år	950: —	1,800: —	
1 „ „ (Kolmodin): lön		1,700: —	
1 „ „ (Köhlberg): lön		1,700: —	
1 „ „ (Månsson): lön		1,700: —	
1 „ „ (Hellman): lön		1,700: —	
1 „ „ (Norén-Fröier): lön		1,500: —	
1 „ „ (Maunsbach): lön		1,500: —	
1 „ „ (Bostrand): lön		1,500: —	
1 „ „ (Häggroth): lön		1,500: —	
1 e. o „ (Arvedsson): lön		1,300: —	
1 „ „ (Norelius): lön		1,300: —	30,400: —

Aflöning till småskollärarinnor:

2 småskollärarinnor (Törngren, Bergh): lön à 1,200 kr		2,400: —	
1 „ (Lennmalm): lön pr 1/2 år	550: —		
lön pr 1/2 år	600: —	1,150: —	
8 „ (E. Eriksson, J. Johansson Norling, Ahlström, A. Eriksson, E. Karlsson, A. Pettersson, Sevelin) lön à 1,100 kr.		8,800: —	
7 „ (Kjellin, Österberg, Svensson, M. Wahlberg, Fogelberg, Isacsson, Söderholm) lön à 1,000 kr.		7,000: —	
3 „ (Morberg, G. Wahlberg, Boije): lön pr 1/2 år 450 kr.	1,350: —		
pr 1/2 år 500 kr.	1,500: —	2,850: —	
3 „ (Sedell, Lagrelius, Almberg) lön à 900 kr.		2,700: —	24,900: —

Aflöning till lärar. i slöjd och huslig ekonomi:

1 lärare i slöjd (Brandt): lön	2,400: —	
lön in natura 200 kr.		
1 „ „ (Ljung): lön	1,800: —	
1 lärarinna i slöjd (Vahlbäck): lön	1,300: —	
2 lärarinnor i slöjd (Molander, Lindqvist): lön à 1,100 kr.	2,200: —	
2 „ „ (Vahlström, Hahr): lön à 1,000 kr.	2,000: —	
1 bitr. lärarinna i slöjd (Schenström): lön för 740 t:r (ung.)	600: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Tunell): lön	1,300: —	
1 „ „ „ (Granér): lön	1,300: —	
Diverse folkskollärare, förslagsanslag	1,600: —	
För slöjdlärarinnor, öfvertidsundervisning	375: —	14,875: —

Vikariehjälp:

För sjuka lärare och lärarinnor	2,000: —
Transport	109,025: —

Transport 109,025: —

Fortsättningsskolan:

Arvode till lärare och lärarinnor .... 3,000: —

Privatläsning:

Förslagsanslag .... 500: —

Aflöning till vaktmästare, eldare och städerskor:

Vaktmästaren i Herrgårdsskolan (Ekman): lön	1,100: —	
Bostad, ved och lyse in natura 250 kr.		
Eldaren m. m. i d:o (Sahlqvist): lön	1,000: —	
~~Bostad, ved och lyse in natura 200 kr.~~		
Vaktmästaren i Djäknebergsskolan (Andersson): lön	1,250: —	
Bostad, ved och lyse in natura 250 kr.		
~~Tilläggsarvode för städning i Herrgårdsskolan ....~~	~~75: —~~	
Städerskan i Herrgårdsskolan (Maria Johansson): lön	375: —	
Bostad, ved och lyse in natura 75 kr.		
„ (Hulda Ekman): lön	325: —	
„ i Norra slöjdskolan (Lovisa Andersson): lön	100: —	
Bostad, ved och lyse in natura 75 kr.		
„ i Djäknebergsskolan (Märta Andersson): lön	400: —	
„ i Skepparbacksskolan för flickslöjd (Edla Froberg) lön	120: —	
„ i Skepparbacksskolan för lässalar (Emma Johansson): lön	450: —	
Hjälp vid fönsterinsättning	14: —	
„ i Mariebergsskolan (Vilhelmina Torell): lön	300: —	
Hjälp vid fönsterinsättning	14: —	5,523: —

Pensionsafgifter:

Till folkskollärarnes pensionsinrättning, cirka	2,600: —	
„ „ änke- och pupillkassa, cirka	630: —	
„ småskollärarnes m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt	540: —	3,770: —

Pensioner:

Till f. folkskolläraren	C. L. Lindqvist	800: —	
„ „ „	P. W. Werkelin	800: —	
„ „ „	J. P. Malmberg	800: —	
„ „ småskollärarinnan	L. Melin	500: —	
„ „ „	M. Holm	100: —	
„ „ „	E. Hallin	390: —	
„ „ slöjdlärarinnan	E. Hellström	910: —	
„ „ vaktmästaren	K. G. Löndborgs änka	200: —	
„ „ städerskan	Änkan Lovisa Pettersson	200: —	
„ „ „	Charlotta Svedin	300: —	5,000: —

Transport 126,818: —

	Transport	126,818: —
Skolträdgårdarna:		
Trädgården vid Västgötegatan: omkostnader	200: —	
„ „ „ arvode till F. Fröier	150: —	
„ „ Herrgårdsskolan: omkostnader	500: —	
„ „ „ arvode till H. Dahlberg: Bostad in natura 300 kr.		850: —
Skolköket, driftkostnad		1,000: —
Inventarier		1,500: —
Skolmateriell		1,800: —
Slöjdmateriell		2,500: —
Arvoden:		
Arvode till skolläkarne	800: —	
„ „ simlärare 10 månader à 100: —	1,000: —	
„ „ simlärarinna 10 månader à 75: —	750: —	
„ „ skoltandläkaren	900: —	
„ „ för hämtning af skolbarn	200: —	3,650: —
Trycknings- och annonskostnader		800: —
Lärare- och lärjungebiblioteken:		
Lärarepersonalens bibliotek	300: —	
Lärjungebiblioteket	200: —	500: —
Stipendier:		
Bidrag till studieresor för lärarepersonalen	250: —	
„ „ skolresor för lärjungarna	250: —	500: —
Skomakerislöjd och skolkängor		1,000: —
Vatten, värme och belysning:		
Vattenafgifter	300: —	
Koks, förslagsvis 2,500 hl.	3,125: —	
Ved, förslagsvis 80 famnar	1,200: —	
Vedhuggning	300: —	
Kol och antracit till ångpannor och kaminer	1,000: —	
Diverse utgifter för uppvärmningen	100: —	
Belysning, elektrisk och gas	2,000: —	8,025: —
Skolbad:		
Aflöning till baderskor	500: —	
Handdukstvätt och tvål	300: —	800: —
	Transport	149,743: —

		Transport	149,743: —
Reparationer:			
Sista årets amortering å reparation af lärarebostaden vid Herrgårdsskolan		796: —	
Årskostnader, förslagsvis (häri kostnaderna för nya häckar m. m. inbegripna)		5,500: —	6,296: —
Renhållning:			
Skurning och rengöring samt tvätt		2,000: —	
Renhållning af gårdar m. m.		155: —	
Sotning		100: —	2,255: —
Diverse utgifter:			
Hyra för lokal i f. d. Sundinska huset		300: —	
Brandstodsafgifter		400: —	
Telefonafgifter		270: —	
Skötsel af ur		30: —	
Smärre reparationer å materiell och inventarier m. m.		1,000: —	
Årsafgift till sjuk- och begrafningskassan för 2 lärarinnor		16: —	
Böcker till fattiga skolbarn		500: —	
Barnbespisning, förslagsanslag		500: —	
Oförutsedda utgifter		1,500: —	4,516: —
Barnavårdsnämnden:			
För barn vid Hall		750: —	
För utackordering i enskilda hem		1,200: —	
Diverse samt oförutsedda utgifter		500: —	2,450: —
Ränta och amortering å obligationslån:			
a) *För andel i 1892 års obligationslån kr. 100,000: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 70,500: —			
Ett års ränta	2,775: —		
Ett års amortering	2,250: —	5,025: —	
b) *För andel i 1902 års obligationslån kr. 215,000: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 191,027: 50.			
Ett års ränta	7,641: 10		
Ett års amortering	3,225: —	10,866: 10	
c) *För andel i 1907 års obligationslån kr. 44,500: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 42,500: —.			
Ett års ränta	1,912: 50		
Ett års amortering	500: —	2,412: 50	
d) *För andel i 1910 års obligationslån kr. 26,650: —,* hvaraf återstår den 1/1 1912 kr. 26,410: —.			
Ett års ränta	1,183: 05		
Ett års amortering	240: —	1,423: 05	19,726: 65
		Summa Kronor	184,986: 65

Inkomster:

Behållning från föregående år			3,000: —

Statsbidrag:

Till folkskolan:

För 1 lärare		950: —	
„ 4 lärarinnor	à kr. 800: —	3,200: —	
„ 6 lärare	„ „ 833: 33	4,999: 98	
„ 4 lärarinnor	„ „ 733: 33	2,933: 32	
„ 2 lärare	„ „ 716: 67	1,433: 34	
„ 4 lärarinnor	„ „ 666: 67	2,666: 68	
„ 9 lärare	„ „ 600: —	5,400: —	
„ 6 lärarinnor	„ „ 600: —	3,600: —	25,183: 32

Till småskolan:

För 11 lärarinnor	à kr. 453: 33	4,986: 63	
„ 2 „	„ „ 413: 33	826: 66	
„ 7 „	„ „ 373: 33	2,613: 31	
„ 3 „	„ „ 333: 33	999: 99	9,426: 59
Till fortsättningsskolan			375: —

Till slöjdskolan:

För gossar 32 grupper	à kr. 81: —	2,592: —	
„ flickor 44 „	„ „ 40: 50	1,782: —	4,374: —

Till undervisning i huslig ekonomi:

6 kurser	à kr. 100: —		600: —

Arrendemedel:

För jord i Iggebygärdet och äng å Trådarön (Staubska fonden)			37: —

Hyresmedel:

För ett rum i lärsrebostaden vid Herrgårdsskolan		50: —	
„ „ „ „ „ „ Västgötegatan		200: —	250: —

Skolköket:

Beräknade afgifter			500: —

Barnavårdsnämnden:

Af fattigvårdsstyrelsen för 5 barn vid Hall		500: —	
„ „ „ 9 utackorderade barn		900: —	
Stadsbidrag för 9 barn		225: —	1,625: —
		Transport	45,370: 91

Transport		45,370: 91
Att genom uttaxering fyllas:		
För folk- och småskolor	119,064: 09	
„ barnavårdsnämnden	825: —	
„ ränta och amortering	19,726: 65	139,615: 74
Summa Kronor		184,986: 65

Bilaga litt. D.

Utgifts- och Inkomststat för kyrkan och kyrkliga ändamål i Västerås stad för år 1912.

(Godkänd å kyrkostämma den 30 oktober 1911.)

Utgifter:

Enl. Kungl. brefvet den $^{21}/_{10}$ 1896.			
Pastor: lön i kontant			425: —
Komminister: lön i kontant	700: —		
Räkneersättning från Drottn. Kristinas fond	125: —		
Lönetillägg enligt kyrkostämmobeslut den $^{26}/_{10}$ 1909 cirka	1,000: —		1,825: —
Domkyrkosysslomannen: lön i kontant	500: —		
Hyresmedel	277: 50		777: 50
Pastorsadjunkt: lön enligt kyrkostämmobeslut den $^{26}/_{10}$ 1909		3,000: —	
Domkyrkoorganist: lön	943: 29		
Lönetillägg enligt kyrkostämmobeslut den $^{25}/_{10}$ 1905 cirka	991: 71		
Från Domkyrkan på församlingarne öfverflyttat belopp eller lösen för 6,57 hl. (25,1 kb.-fot) spannmål ½ råg och ½ korn efter medelmarkegångspris med tillägg för forsellön och penningar cirka	65: —	2,000: —	
Domkyrkoklockaren: lön enligt kyrkostämmobeslut den $^{30}/_{10}$ 1888	750: —		
Lönetillägg enligt d:o den $^{31}/_{10}$ 1899	100: —		
Personligt lönetillägg enl d:o den $^{26}/_{10}$ 1904 med skyldighet att biträda vid förskrifningen	250: —	1,100: —	
Kyrkovaktaren: lön i ett för allt äfven likvagnens skötsel inbegripen enl. kyrkostämmobeslut den $^{30}/_{10}$ 1911		1,300: —	
Extra kyrkovaktaren: lön d:o den $^{31}/_{10}$ 1910		150: —	
Ringare: Åldermannen: lön enl. kyrkost.-beslut 1888	38: —		
Enl. kyrkost.-beslut den $^{31}/_{10}$ 1910: 12 man à 100: — kr.	1,200: —		
Kostnadsfri begrafningsringning åt obemedlade	100: —		
Olycksfallsförsäkring för 12 man	46: 17	1,384: 17	
Transport		8,934: 17	3,027: 50

Transport		8,934: 17	3,027: 50
Dödgräfvaren: lön		250: —	
Änkefru Maria Bolander: pension		300: —	
Änkan Lovisa Pettersson: d:o		200: —	
Prästgårdsbyggnadsmedel:			
För oförutsedda behof	700: —		
Brandstodsafgifter, cirka	100: —		
För reparation af domprostgården enl. laga syn och kyrkost.-beslut den 30/5 1910 för 1912	3,488: 60		4,288: 60
Pastorsexpedition:			
Hyra	600: —		
Bränsle och lyse	300: —		
Städning, eldning och skurning m. m.	300: —		
Blanketter m. m.	300: —	1,500: —	
Skrifbiträde, särskildt vid för- och mantalsskrifning			1,000: —
Kyrkans behof:			
Elektr. belysning samt kraft till orgelmotorn	750: —		
Underhåll af ledningar, lampor m. m.	100: —		
Stearinljusbelysning	30: —		
För reparation och tillsyn af orgeln	200: —		
För tillsyn af den elektriska motorn	150: —		
Bänkhyresersättning	1,600: —		
Klockor	400: —		
Tornurets skötsel	75: —		
Skurning i kyrkan	100: —		
Konsistorii cirkulär och prästänkemedel	2: 50		
Biblar m. m. till nattvardsbarn	200: —		
Trycknings- och annonskostnader	250: —		
Arvode för kyrkans räkenskaper	250: —		
För utdebitering af prästerskapets löner			250: —
Kyrkokören	500: —		
Kyrksalen			1,500: —
För tvätt och oblater	75: —		
Förslagsanslag för hörlurar	150: —		
Diverse utgifter	150: —	4,982: 50	
Kyrkans och sakristians uppvärmning:			
Koks, 1,500 hl. förslagsvis	1,800: —		
Sotning af värmeapparaten och skorsten	40: —		
Ved med sågning och späntning	30: —		
Lön till eldaren	400: —		
Diverse utgifter	50: —	2,320: —	
Transport		18,486: 67	10,066: 10

Transport		18,486: 67	10,066: 10
Kyrkogårdarna:			
Anslag till trädplanteringssällskapet	1,000: —		
Diverse såsom snöskottning, sprängning m. m.	200: —		
Sand	300: —		
Andra behof, däribland iståndsättande af gamla grafvar	300: —	1,800: —	
För diakonissorna:			
Afgift till diakonissanstalten	700: —		
Kostpenningar	720: —		
Hyresmedel	450: —		
För lyse, bränsle och tvätt	300: —		
Diverse utgifter	230: —		2,400: —
Arrende:			
Årsafgäld för östra kyrkogården utom kvarntullen, lösen för 13,19 hl. (50,1 kub.-fot) spannmål, 1/2 råg, 1/2 korn, efter medelmarkegångspris, cirka			100: —
Ränta och amortering å obligationslån:			
Andel i 1896 års obligationslån 20,000 kr. Kapitalskuld den 1/1 1912 14,340 kr.			
Ränta för året	506: 88		
Amortering för året	520: —	1,026: 88	
		21,313: 55	
Däraf stadens andel enl. K. förordningen den 31/5 1901			20,811: 05
		Kronor	33,377: 15

Inkomster:

Årets arrende för den inköpta jorden i Kopparbergsvreten, som icke är anordnad till begrafningsplats	163: 90	
Försäljning af grafplatser, förslagsvis	500: —	
Afgifter för likvagnens begagnande	100: —	
Afgifter för klockor	500: —	
	1,263: 90	
Däraf stadens andel enl K. förordningen den 31/5 1901		1,234: 10
Personella afgifter à 1 kr. på man och 50 öre på kvinna för prästerskapets aflöning		1,625: —
Att genom uttaxering fyllas		30,518: 05
	Kronor	33,377: 15

Västerås, Västm. Alleh:s tr. 1912.